

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 31.

Beretning

om

Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene

i Norge

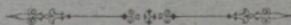
i Aaret 1884.

(Rapport sur l'état sanitaire et médical pour l'année 1884.)

Udgiven af

Direktøren for det civile Medicinalvæsen.

(UN RESUMÉ EN FRANÇAIS SE TROUVE PAGE IV.)

CHRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & Co.

1886.

Pris: Kr. 1.00.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 31.

Beretning

om

Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene

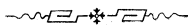
i Norge 1884.

(Rapport sur l'état sanitaire et médical pour l'année 1884.)

Udgiven

af

Direktøren for det civile Medicinalvæsen.

CHRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1886.

DET STEENSKE BOGTRYKKERI.

Indhold.

(Table des matières).

	Pag.
A. Almindelig Oversigt over Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene i Riget 1884 (Rapport général sur l'état sanitaire et médical en Norvège pendant l'année 1884).	V
B. Beretning for de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter. (Rapports spéciaux pour les différentes préfectures).	
I. Christiania By	1
II. Akershus Amt	17
III. Smaalenenes	25
IV. Buskeruds	34
V. Jarlsberg og Laurviks	42
VI. Hedemarkens	52
VII. Christians	62
VIII. Bratsbergs	73
IX. Nedenæs	82
X. Lister og Mandals	92
XI. Stavanger	102
XII. Søndre Bergenhus	113
XIII. Bergens By	123
XIV. Nordre Bergenhus Amt	134
XV. Romsdals	147
XVI. Søndre Trondhjems	158
XVII. Nordre	172
XVIII. Nordlands	182
XIX. Tromsø	199
XX. Finmarkens	208
C. Oversigt over Husdyrenes vigtigste Sygdomme m. V. i 1884 (Compte rendu des maladies principales des animaux domestiques etc. pendant l'année 1884).	221
D. Bilag (Des appendices).	
1. Levemaade og hygiæniske Forhold i Rollags Distrikt. Af Distriktslæge Synnestvedts Medicinalberetning for Aaret 1884	239
2. Om hygiæniske Forhold i Trondhjem. Af Stadsfysikus Bryns Medicinalberetning for Aaret 1884	241

En 1884 l'état sanitaire du royaume a été, en général, satisfaisant. Parmi les maladies prédominantes de l'année il faut citer la pneumonie, qui, quoique diminuée de fréquence dans les diocèses de Trondhjem et de Christianssand, a continué en épidémie dans presque tout le royaume. La scarlatine, quoique en général moins fréquente, a gagné du terrain dans le diocèse de Christiania et dans la préfecture de Christians. La diphthérie, dont les cas connus ont été un peu plus nombreux que dans l'année précédente, s'est étendue dans le diocèse de Christiania, notamment dans la préfecture de Smaalenene. La coqueluche s'est manifestée principalement dans les villes de Christiania et de Bergen. Le typhus et la fièvre typhoïde ont été relativement rares, et la rougeole a presque disparu. Les maladies catarrhales et les affections gastriques aiguës sont observées plus nombreuses que dans les années précédentes. Le chiffre total des cas connus de maladies aiguës épidémiques ¹⁾ a été de 128.723

En 1884 la mortalité calculée d'après la population moyenne présumée de l'année, c'est à dire 1923000 individus, a été 16.50 sur 1000 (les morts-nés y compris 17.4) Le nombre des décès a été de 31730, celui de morts-nés de 1787. Le nombre des naissances (60 025) a dépassé de 28 295 le nombre des décès.

Parmi les 16 618 décès, dont les médecins ont indiqué la cause ²⁾, le plus grand nombre dérive des maladies suivantes: la phthisie et les tubercules pulmonaires (2 619), la diphthérie (1 359), la pneumonie (1 242), la méningite cérébrale et les convulsions de l'enfance (1 206), les maladies cancéreuses (1 006), la décrépitude (926), la bronchite aiguë (650), la diarrhée et le choléra simple (610), l'apoplexie cérébrale (531), les maladies organiques du coeur (510), la scarlatine (505), l'hydropisie et la maladie de Bright (198), le croup (423), la coqueluche (343), la bronchite chronique (330), la débilité congénitale (269), la péritonite (232), la fièvre typhoïde (197).

Le nombre total des décès parmi les lépreux (Spedalske) a été de 141.

810 ont péri par suite d'accidents malheureux, 129 par suicide, 8 par homicide.

Le nombre des hôpitaux ordinaires a été de 49; dans 43 de ces hôpitaux il a été traité 8069 malades, dont 6599 sont sortis et 695 sont décédés, ce qui constitue une mortalité de 9.4 sur 100. Dans 11 maisons d'aliénés il a été traité 2035 individus.

L'administration médicale du pays s'est divisée en 151 districts civils. Le nombre total des médecins autorisés a été de 610. La vaccination a été pratiquée sur 46 998 individus, soit par médecins, soit par des aides-vaccinateurs, dont le nombre a été de 619. Il y a 783 sages-femmes d'examinées. Le nombre des pharmacies a été de 84.

¹⁾ Voir le tableau no. IX et le tableau no. X page XXIV.

²⁾ Voir le tableau no. LVI page XCIV et le tableau LVII page CII.

A. Almindelig Beretning

om Sundheds- og Medicinalforholdene i Riget for Aaret 1884.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Section médicale (1), superficie (2), population (3), nombre des médecins (4), des dentistes (5), des sages-femmes (6), des aides vaccinateurs (7), des pharmacies (8).

Tabel 1.		1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal					
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.	
I.	1. Christiania By	0.129	¹⁾ 128 300	120	22	52	-	10	
II.	Akershus Amt:	40.58	97 550	27	1	34	31	2	
	2. Aker	8.49	28 838	11	-	8	9	1	
	3. Ullensaker	15.94	34 156	6	1	11	11	-	
	4. Høland	9.70	14 850	2	-	8	8	-	
	5. Follo	6.448	19 706	8	-	7	3	1	
III.	Smaalenenes Amt:	32.30	107 804	31	2	38	26	6	
	6. Eidsberg	10.795	23 412	5	-	9	7	-	
	7. Moss	6.186	19 445	7	-	9	6	1	
	8. Sarpsborg	5.500	41 293	9	1	11	7	3	
	9. Hvaløerne	9.806	13 862	2	-	6	6	-	
	10. Fredrikshald	0.058	9 792	8	1	4	-	2	
IV.	Buskeruds Amt:	114.02	102 186	29	3	43	18	5	
	11. Drammen	4.69	31 370	8	2	14	2	3	
	12. Ringerike	13.18	14 367	6	-	5	4	1	
	13. Modum	17.57	25 384	7	-	10	3	-	
	14. Næs	22.36	8 407	1	-	4	3	-	
	15. Aal	20.01	5 880	1	-	2	2	-	
	16. Sandsvær	10.01	11 766	4	1	5	1	1	
	17. Rollag	25.30	5 012	2	-	3	3	-	
V.	Jarlsb. og Laurviks Amt:	17.70	87 506	25	2	34	16	8	
	18. Tønsberg	6.047	40 794	11	1	15	9	3	
	19. Hof	6.499	18 346	5	-	7	3	2	
	20. Laurvik	5.169	28 366	9	1	12	4	3	

¹⁾ Ifølg Tælling d. 31te December 1884.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I. (Forts.)	1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal				
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.
VI.	Hedemarkens Amt:	204.14	120 618	28	2	41	40	4
	21. Solør og Odalen.....	26.48	34 469	8	-	9	8	1
	22. Hedemarken	29.28	41 055	9	2	12	8	1
	23. Søndre Østerdalen	23.27	18 925	5	-	6	6	1
	24. Trysil	31.50	5 227	1	-	3	5	-
	25. Rendalen	44.40	9 673	3	-	5	6	-
	26. Tønset	56.58	10 458	2	-	6	7	1
VII.	Christians Amt:	196.31	115 814	27	-	40	37	2
	27. Hadeland og Land	22.46	24 150	7	-	6	6	-
	28. Søndre Valdres	19.12	10 961	2	-	4	5	-
	29. Nordre —	22.52	7 855	2	-	4	4	-
	30. Toten	11.10	23 921	6	-	9	7	1
	31. Faaberg	17.61	16 844	5	-	5	4	1
	32. Ringeby	27.50	13 649	2	-	4	4	-
	33. Lom	43.20	10 799	2	-	4	4	-
	34. Lesje.....	32.78	7 635	1	-	4	3	-
VIII.	Bratsbergs Amt:	115.86	83 171	26	2	37	35	5
	35. Skien	8.26	24 487	9	2	13	5	4
	36. Kragerø	12.85	19 666	7	-	6	5	1
	37. Holden	8.18	11 274	3	-	4	5	-
	38. Sauland	12.30	7 190	2	-	4	6	-
	39. Hviteseid	17.54	8 704	2	-	3	6	-
	40. Laardal	34.40	8 217	2	-	5	5	-
	41. Tinn	22.28	3 633	1	-	2	3	-
IX.	Nedenæs Amt:	71.65	71 987	20	1	29	21	6
	42. Østre Nedenæs	6.85	27 902	6	-	7	6	2
	43. Vestre Nedenæs	8.757	30 018	11	1	16	7	4
	44. Aamli	15.27	5 401	1	-	3	3	-
	45. Evje	8.84	4 046	1	-	1	3	-
	46. Sætersdalen	32.22	4 620	1	-	2	2	-
X.	Lister og Mandals Amt:	56.79	76 549	22	2	25	26	5
	47. Christianssand	0.13	11 766	11	2	5	-	2
	48. Oddernæs	8.991	20 732	4	-	5	6	1
	49. Undal	15.202	12 939	1	-	5	7	-
	50. Lyngdal	6.598	6 909	1	-	2	5	-
	51. Vanse	2.104	9 149	2	-	3	3	1
	52. Flekkefjord	23.758	15 054	3	-	5	5	1
XI.	Stavanger Amt:	70.39	110 965	20	3	44	34	7
	53. Sogndal	6.199	5 930	1	-	2	3	-
	54. Ekersund	10.175	12 966	1	-	4	2	1
	55. Sandnæs	15.241	14 386	2	-	6	5	1

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel 1. (Forts.)		1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske ☐ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal					
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.	
	56. Stavanger.....	1.628	28 354	8	3	12	5	3	
	57. Finne.....	11.778	12 393	1	-	6	6	-	
	58. Sand.....	18.92	11 233	1	-	4	5	-	
	59. Karmøen.....	3.38	14 706	3	-	7	4	1	
	60. Haugesund ¹⁾	4.86	14 122	3	-	3	4	1	
XII.	Søndre Bergenhus Amt:	118.81	114 560	17	-	51	58	1	
	Sveens Herred.....	-	-	-	-	2	2	-	
	61. Indre Søndhordland.....	8.45	9 369	1	-	4	3	-	
	62. Ytre —.....	4.51	9 572	2	-	7	7	-	
	63. Tysnæs.....	7.89	8 502	2	-	5	6	-	
	64. Indre Hardanger.....	42.24	10 164	2	-	7	7	-	
	65. Ytre —.....	6.42	7 211	2	-	4	2	-	
	66. Voss.....	15.87	9 420	2	-	3	4	1	
	67. Søndre Midthordland.....	7.29	11 191	1	-	6	7	-	
	68. Nordre —.....	3.60	14 153	2	-	4	3	-	
	69. Indre Nordhordland.....	12.66	16 954	2	-	4	8	-	
	70. Ytre —.....	7.98	14 899	1	-	5	9	-	
XIII.	71. Bergens By.....	0.07	38 573	31	6	25	-	5	
XIV.	Nordre Bergenhus Amt:	143.90	86 208	13	-	46	41	1	
	72. Lærdal.....	28.90	7 066	1	-	4	5	1	
	73. Lyster.....	13.20	5 723	1	-	2	2	-	
	74. Indre Sogn.....	8.20	5 354	1	-	2	3	-	
	75. Midtre —.....	14.80	7 626	1	-	6	6	-	
	76. Ytre —.....	12.70	8 751	1	-	5	1	-	
	77. Ytre Søndfjord.....	6.20	8 868	1	-	5	2	-	
	78. Indre —.....	19.26	11 504	1	-	5	7	-	
	79. Kinn.....	6.94	8 363	1	-	3	3	-	
	80. Ytre Nordfjord.....	4.64	6 356	2	-	3	3	-	
	81. Nordfjordeidet.....	5.34	4 580	1	-	3	2	-	
	82. Gloppen.....	9.00	4 817	1	-	3	2	-	
	83. Indviken.....	13.82	7 200	1	-	5	5	-	
XV.	Romsdals Amt:	114.70	117 220	23	2	68	56	3	
	84. Vestre Søndmøre.....	6.70	10 718	1	-	6	6	-	
	85. Indre —.....	9.60	7 353	1	-	3	3	-	
	86. Østre —.....	17.20	6 404	1	-	6	6	-	
	87. Ørskog.....	6.90	9 983	1	-	5	5	-	
	88. Nordre Søndmøre.....	2.20	13 726	5	1	9	6	1	
	89. Ytre Romsdal.....	6.50	12 974	3	-	8	6	1	
	90. Indre —.....	17.50	11 045	1	-	4	4	-	
	91. Søndre Nordmøre.....	5.71	20 055	5	1	11	7	1	
	92. Sundalen.....	15.80	6 295	2	-	6	6	-	
	93. Surendalen.....	17.75	9 235	2	-	4	3	-	
	94. Nordre Nordmøre.....	8.45	9 432	1	-	6	4	-	

¹⁾ Hvoraf Sveens Herred 1.84 ☐ Mil med 3 125 Indbyggere i søndre Bergenhus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I. (Forts.)		1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske ☐ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal					
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.	
XVI.	Søndre Trondhjems Amt:	143.75	116 804	40	2	52	31	6	
	95. Trondhjem	0.20	22 152	20	2	15		4	
	96. Strinden	5.90	13 356	5		5	5		
	97. Selbu	19.60	5 633	1	-	2			
	98. Røros ¹⁾	17.98	5 190	2	-	2	2	1	
	99. Guldal	23.35	14 552	2	-	5	6		
	100. Opdal ²⁾	22.20	5 706	1	-	2	1		
	101. Orkedal	14.40	15 617	3	-	8	5	1	
	102. Hiteren	7.30	8 421	1	-	3	3		
	103. Hevne	9.00	4 799	1	-	1	1		
	104. Ytre Fosen	7.70	8 768	2	-	2	2		
	105. Indre —	6.30	7 009	1	-	4	2		
	106. Nordre —	11.40	6 471	1	-	3	4		
XVII.	Nordre Trondhjems Amt:	178.50	82 272	19	-	33	43	3	
	107. Stjørdal	15.40	11 539	2	-	4	4		
	108. Frosten	4.60	7 969	2	-	4	4		
	109. Levanger	15.40	13 328	5	-	4	6	1	
	110. Inderøen	17.40	13 864	2	-	5	8		
	111. Stenkjær	11.60	9 462	3	-	3	6	1	
	112. Grong	78.90	6 475	1	-	5	6		
	113. Namsos	13.10	6 179	2	-	2	2	1	
	114. Fosnæs	9.20	5 019	1	-	2	3		
	115. Ytre Namdal	12.80	8 436	1	-	4	4		
XVIII.	Nordlands Amt:	297.60	104 151	22	-	50	50	2	
	116. Brønnø	18.80	9 884	2	-	4	5		
	117. Alstahaug	9.80	9 896	1	-	4	3		
	118. Vefsen	55.44	6 992	2	-	3	3	1	
	119. Ranen	39.70	12 152	2	-	5	4		
	120. Lurø	18.20	6 953	1	-	3	4		
	121. Gildeskaal	14.50	4 142	1	-	2	3		
	122. Bodø	4.20	4 831	1	-	2	2	1	
	123. Folden	17.80	3 335	1	-	1	1		
	124. Skjærstad	31.20	5 957	1	-	2	2		
	125. Stegen	11.70	5 504	2	-	3	2		
	126. Lødingen	22.20	4 036	1	-	3	3		
	127. Ofoten	23.80	4 105	1	-	2	2		
	128. Buksnæs	2.26	5 459	1	-	3	2		
	129. Flakstad	3.10	2 408	1	-	4	4		
	130. Østlofoten	4.94	4 729	2	-	3	3		
	131. Hadsel	7.40	7 307	1	-	3	2		
	132. Sortland	12.50	6 461	1	-	3	5		
XIX.	Tromsø Amt:	206.17	54 019	14	1	24	29	1	
	133. Trondenes	13.018	9 207	2	-	3	5		
	134. Ibestad	12.370	6 572	1	-	2	2		

¹⁾ Hvoraf ca. 0.03 n. ☐ Mil med 238 Indb. i Hedemarkens Amt. ²⁾ Hvoraf 1.50 n. ☐ Mil med 573 Indb. i Hedemarkens Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel 1. (Forts.)		1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal					
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.	
XX.	135. Tranø	8.992	3 876	1	-	1	3	-	
	136. Lenvik	14.522	6 116	2	-	5	5	-	
	137. Maalselven	45.824	3 980	1	-	3	3	-	
	138. Balsfjorden	12.753	3 802	1	-	2	2	-	
	139. Tromsø	11.379	8 870	3	1	3	3	1	
	140. Lyngen	28.977	4 653	1	-	2	3	-	
	141. Karlsø	10.793	2 167	1	-	1	-	-	
	142. Skjærvø	47.548	4 776	1	-	2	3	-	
	Finmarkens Amt:	371.54	24 075	10	-	17	27	2	
	143. Alten	95.0	5 254	1	-	2	3	-	
	144. Loppen	9.2	1 425	1	-	2	4	-	
	145. Hammerfest	26.6	3 622	2	-	2	-	1	
	146. Maasø	4.2 ¹⁾	1 322	1	-	1	5	-	
	147. Kistrand	128.9	2 569	1	-	3	3	-	
	148. Tanen	30.6	2 393	1	-	2	4	-	
	149. Vardø	17.7	2 063	1	-	1	3	1 ¹⁾	-
	150. Vadsø	20.1	3 798	1	-	3	2	1	
	151. Sydvaranger	39.1	1 629	1	-	1	3	-	
	Riget	2 494.23	1 806 900	564	51	783	619	84	

¹⁾ Antagelig 15.1 n. □ Mil. ²⁾ Filialafdeling af Apotheket i Vadsø under egen Bestyrer.

Tabel II (se næste Side) viser Lægedistrikters, Lægers, Apothekers og Jordemødres Fordeling paa hvert Amt.

Sundhedstilstanden i Riget har i det Hele været god. De katarrhalske Sygdomme vare som sædvanlig de hyppigst behandlede og optraadte almindeligere end i de foregaaende Aar, derefter kommer de gastriske Tilfælde, ligeledes med større Hyppighed end i de nærmest foregaaende Aar, dernæst Lungebetændelse, Kighoste, Skarlagensfeber og diphtherisk Svælgbetændelse, den sidste med særlig stor Udbredning i Smaalenenes Amt. Typhoidfeber forekom sjældnere end før, Mæslinger saagodtsom ikke. Det opgivne Antal Angrebne af epidemiske Sygdomme udgjør 66.9 pro mille af den beregnede tilstedeværende Befolkning ved Aarets Midte. De største Forholdstal have Byerne Christiania og Bergen, dernæst Smaalenenes, Jarlsberg og Laurviks, Budskeruds, Lister og Mandals, søndre Trondhjems og Bratsbergs Amter, hvor Antallet af Angrebne af epidemiske Sygdomme i større og mindre Grad overstiger Gjennemsnitsantallet for Riget. De mindste Forholdstal have de bergenhusiske Amter, nordre Trondhjems og Christians Amter. I det Hele viser sig som sædvanligt Forholdet størst i de Amter, som have den største Bybefolkning, og hvor Opgaverne ere fuldstændigst. Der kjendes ialt 128 723 Angrebne af de forskjellige epidemiske Sygdomme; Fordelingen paa Aarets forskjellige Maaneder kjendes for 127 507.

Tabel III viser Antallet af epidemiske Sygdomme i Norge 1867—1884.

Tabel IV viser Antallet af kjendte epidemiske Sygdomstilfælde paa 1000

Lægedistrikters, Lægers, Apothekers, Jordemødres Fordeling
i Amterne.

Les sections médicales, les médecins, les pharmacies, les sages — femmes par préfectures.

Tabel II. Amt.	Antal Læge- distrikter.	I Læge		1 Apothek paa Antal Ind- byggere ¹⁾ .	1 Jorde- moder paa Antal Bar- selkvinder 1884.
		paa Antal Ind- byggere. ¹⁾	paa norske □ Mil.		
Christiania By	1	1052	0.001	12627	88
Christiania By og Akershus Amt .	5	1528	0.28	18723	86
Akershus	4	3644	1.40	49200	84
Smaalenene	5	3752	0.98	19383	101
Buskerud	7	3538	3.80	20520	75
Jarlsberg og Laurvik	3	3812	0.74	11913	91
Hedemarken	6	4286	7.04	30000	93
Christians	8	3952	7.55	53350	79
Bratsberg	7	3342	4.46	17380	73
Nedenæs	5	4050	3.60	13500	88
Lister og Mandal	6	3509	2.58	15440	97
Stavanger	8	5855	3.70	16729	86
Søndre Bergenhus	10	7159	6.99	121706	78
Søndre Bergenhus Amt og Bergen	11	3485	2.58	27883	74
Bergens By	1	1471	0.02	9120	65
Nordre Bergenhus	12	6715	11.07	87300	54
Romsdal	11	5496	4.99	42131	55
Søndre Trondhjem	12	3025	3.34	20150	68
Nordre Trondhjem	9	4279	8.92	27100	67
Nordland	17	5468	14.88	60150	84
Tromsø	10	4421	14.73	61900	84
Finmarken	9	2850	37.15	14250	68
Riget	151	3410	4.43	23369	78

¹⁾ Efter Middelbefolkningen i 1884.

Indvaanere i Riget og dets Overøvrighedsdistrikter siden Aaret 1874 og for Ti-aaret 1871—1880.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde efter «Tabeller over Folke-mængdens Bevægelse i 1884», udgivne af det statistiske Centralbureau, 31 730 eller 16.50 pro mille.

Dødeligheden, 16.50 pro mille, er mindre end i de 3 nærmest foregaaende Aar og svarer næsten til Middeldødeligheden for foregaaende Femaar 1876—1880.

Sammenlignes Dødeligheden i Stifterne med Gjennemsnitsdødeligheden for Riget overstiger den Rigets i Christiania og Tromsø Stif-

Epidemiske Sygdomme i Norge.

Chiffre total des cas (2) et des décès (3) des maladies épidémiques en Norvège.

Tabel III. 1	2	3	4
Aar. (Année).	Antal anmeldte Tilfælde.	Antal anmeldte Dødsfald.	Antal Angrebne af 1000 Indv. (Nombre de cas par 1000 habitants).
1884	128 723	5 807	66.9
1883	125 014	5 927	65.3
1882	143 351	7 596	75.0
1881	122 219	5 831	63.9
1880	109 324	5 066	57.3
1879	91 715	4 222	48.5
1878	96 839	4 649	51.9
1877	91 226	4 988	49.6
1876	98 745	6 257	54.0
1875	98 253	5 506	54.4
1874	99 097	4 908	55.4
1873	89 938	4 228	50.8
1872	81 395	4 182	46.3
1871	76 586	4 421	43.8
1870	72 438	3 718	41.0
1869	70 301	3 759	40.6
1868	80 095	4 579	46.4
1867	74 812	3 632	43.6

ter med henholdsvis 0.9 og 1.6 pro mille, medens den i Hamar Stift er 2.7 pro mille mindre end Rigets og i de øvrige Stifter omtrent svarer til den.

Sammenlignes Dødeligheden i Overøvrighedsdistrikterne (Amterne) med Gjennemsnietsdødeligheden for Riget vise Bergens By og Finmarkens Amt den største Dødelighed (4 pro mille og derved større end Rigets), dernæst kommer Christiania By med over 3 pro mille, Lister og Mandals Amt med 2 pro mille og Smaalenenes, Nordlands og Tromsø Amter med over 1 pro mille, Stavanger og søndre Trondhjems Amt med under 1 pro mille større Dødelighed end gjennemsnitlig for Riget. I de øvrige Amter er Dødeligheden dels næsten svarende til den gjennemsnitlige for Riget, dels noget mindre end for det hele Rige; gunstigt er Forholdet i Hedemarkens Amt, hvor den er nær 4 pro mille mindre end Rigets.

I Forhold til Aaret forud er Dødeligheden for hele Riget lidt mindre, idet den i Landdistrikterne tilsammentagne er falden med over 1 pro mille, medens Byerne tilsammen vise en lidt større Dødelighed end Aaret forud. Af Stifterne har Christianias en noget større Dødelighed end Aaret forud, hvorimod denne i Trondhjems Stift er sunken betydelig (over 3 pro mille mindre); ogsaa Christianssands og Tromsø Stifter staa gunstigere (over 1 pro mille mindre Dødelighed) end forrige Aar; i de øvrige to Stifter er Dødeligheden næsten den samme som Aaret før.

Af de særskilte Overøvrighedsdistrikter er i Christiania og Bergen Dødeligheden større end Aaret forud (over 2 pro mille), ligesaa i Smaalenene og Budskeruds Amter (over 1 pro mille større). Akershus, Christians og søndre Berghus Amter vise en ubetydelig Stigning fra forrige Aar. Den stærkeste Af-

Antal Angrebne af epidemiske Sygdomme af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas des maladies épidémiques par 1000 habitants.

Tabel IV.											
Riget og Overøvrighedsdistrikter. (Royaume et préfectures).	1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	Tiaaret 1871—1880 ¹⁾ .
Riget	66.9	65.6	75.0	63.9	57.3	48.5	51.9	49.6	54.0	54.4	50.6
1. Christiania By	205.6	179.0	203.8	185.5	170.3	147.0	137.5	155.2	166.4	182.8	150.7
2. Akershus Amt	42.5	36.2	44.8	39.2	35.5	31.3	32.5	41.3	46.2	39.7	40.7
3. Smaalenenes —	90.9	90.0	95.1	68.3	67.2	64.9	68.6	73.6	76.7	87.0	60.9
4. Buskeruds —	78.1	73.0	77.3	68.9	65.2	57.6	67.3	75.3	68.9	68.9	65.2
5. Jarlsb. og Laurviks —	83.8	81.9	86.4	87.5	76.1	55.7	54.8	47.7	69.5	67.6	62.1
6. Hedemarkens —	43.4	47.8	56.6	44.6	38.7	32.7	40.9	40.1	52.2	41.3	38.2
7. Christians —	35.5	30.0	41.8	29.0	24.1	27.0	37.4	29.9	28.3	26.6	29.0
8. Bratsbergs —	68.8	71.8	72.3	84.8	83.2	65.1	60.3	49.5	80.1	78.7	62.6
9. Nedenæs —	66.0	63.2	67.4	60.0	70.7	53.8	73.2	63.9	71.7	63.2	61.8
10. Lister og Mandals —	70.1	76.7	80.0	70.2	83.6	46.4	51.2	48.2	59.3	55.8	56.5
11. Stavanger	55.3	51.6	62.1	54.3	46.9	51.5	45.7	42.3	50.9	58.6	55.1
12. Søndre Bergenhus —	19.0	20.5	26.4	21.2	16.4	17.6	15.8	24.0	18.5	15.8	17.5
13. Bergens By	167.0	132.6	172.9	138.8	118.1	116.4	143.6	126.8	162.8	158.8	132.1
14. Nordre Bergenhus Amt	26.6	27.6	39.4	21.4	21.3	19.2	28.5	34.2	19.1	20.7	22.0
15. Romsdals —	45.5	54.0	61.5	41.1	31.5	30.0	34.6	28.9	31.1	37.7	31.0
16. Søndre Trondhjems —	69.6	79.6	91.8	90.8	59.3	53.1	51.8	52.2	48.2	48.3	52.4
17. Nordre —	33.1	37.1	55.6	34.6	27.9	27.8	36.8	30.5	26.9	31.8	20.6
18. Nordlands —	40.0	42.7	47.6	42.8	39.7	27.6	26.1	19.1	26.7	26.2	27.4
19. Tromsø —	67.6	69.8	72.9	60.0	52.8	34.6	33.1	29.6	33.1	29.2	31.3
20. Finmarkens —	57.2	62.8	86.4	80.1	54.8	56.8	65.4	46.1	34.3	53.1	55.0

¹⁾ Fraregnet «simpel Feber», som alene er opgivet for 1871—75.

Dødeligheden i 1884 i Forhold til Folkemængden og tidligere Dødelighed.

Les décès (3) et la mortalité en 1884 par rapport à la population moyenne (2) et comparée avec celle des années précédentes (4).

Tabel V. 1	2	3	4									
			Døde af 1000 Levende. (Décès par 1000 habitants).									
			1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	Femaaret 1876—80.	Femaaret 1871—76.	Femaaret 1866—70.
Riget og Overøvrighedsdistrikter. (Royaume et préfectures).	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1884.	Antal Døde i 1884.										
Riget.....	1 923 000	31 730	16.50	17.15	18.5	16.95	16.01	15.13	15.86	16.56	17.45	17.41
Landdistrikter	1 502 900	23 807	15.84	16.9	17.8	16.29	15.05	14.27	14.88	15.73	-	-
Byer	420 100	7 923	18.86	18.1	21.4	19.35	19.61	18.43	19.45	19.99	-	-
I. Christiania Stift ...	540 200	9 317	17.4	15.9	17.9	16.99	16.57	15.59	15.72	17.41	18.36	19.16
II. Hamars — ...	226 700	3 124	13.8	14.4	15.5	14.79	13.83	13.49	14.16	14.34	14.83	14.97
III. Christianssands — ...	362 200	6 038	16.7	18.3	17.8	18.93	18.65	17.13	17.51	18.41	18.68	18.88
IV. Bergens — ...	303 700	4 995	16.4	16.4	18.6	15.98	15.03	14.52	16.34	16.16	17.05	15.66
V. Trondhjems — ...	279 500	4 433	15.9	19.0	20.7	15.93	14.41	13.72	15.33	15.40	16.49	15.25
VI. Tromsø — ...	210 700	3 823	18.1	20.0	21.0	18.65	16.09	15.23	13.46	15.99	18.12	19.51
1. Christiania By.....	127 600	2 526	1) 20.00	17.6	20.8	19.52	21.79	19.14	19.09	20.78	22.17	22.36
2. Akershus Amt..	98 400	1 504	15.3	14.9	17.3	16.43	14.97	13.92	14.05	16.72	17.73	18.52
3. Smaalønenes — ..	116 300	2 053	17.7	15.8	17.5	15.14	14.29	14.83	15.33	16.46	19.00	18.50
4. Buskeruds — ..	102 600	1 773	17.3	15.9	16.4	15.87	15.90	14.46	15.37	16.70	16.66	18.88
5. Jarlsb. og Laurviks — ..	95 300	1 461	15.3	15.4	16.7	17.72	15.42	15.26	14.48	16.59	16.85	18.74
6. Hedemarkens — ..	120 000	1 526	12.7	14.0	15.6	15.70	13.95	13.30	13.23	14.37	14.95	15.76
7. Christians — ..	106 700	1 598	15.0	14.7	15.4	13.76	13.70	13.89	15.14	14.41	14.74	14.18
8. Bratsbergs — ..	86 900	1 343	15.5	16.9	16.9	18.24	16.17	16.08	15.66	16.77	17.41	10.98
9. Nedenæs — ..	81 000	1 269	15.7	16.9	16.1	17.04	19.51	15.51	18.51	18.74	18.83	20.79
10. Lister og Mandals — ..	77 200	1 432	18.5	19.8	20.1	20.82	22.15	17.76	19.40	20.21	20.59	20.15
11. Stavanger — ..	117 100	1 994	17.0	19.3	18.1	19.06	17.60	18.58	16.98	18.23	18.20	15.16
12. Søndre Bergenhus — ..	121 700	2 002	16.5	16.3	19.8	16.19	15.79	14.68	16.04	16.44	17.31	15.92
13. Bergens By	45 600	950	20.8	18.5	23.1	20.81	19.04	19.52	20.64	21.37	24.41	21.06
14. Nordre Bergenhus Amt..	87 300	1 281	14.7	15.4	15.0	14.56	13.83	12.84	15.20	14.48	15.43	14.80
15. Romsdals — ..	126 400	1 911	15.1	17.5	19.0	14.16	12.49	12.27	14.79	14.17	15.31	15.01
16. Søndre Trondhjems — ..	120 900	2 063	17.1	20.9	22.0	18.23	15.87	14.65	15.60	16.40	17.60	16.31
17. Nordre — ..	81 300	1 221	15.0	17.1	20.3	13.84	13.55	13.92	15.19	15.04	15.30	14.10
18. Nordlands — ..	120 300	2 132	17.7	18.8	19.7	18.25	15.14	14.05	13.31	14.97	17.69	16.96
19. Tromsø — ..	61 900	1 107	17.9	21.5	22.0	16.60	14.58	14.57	15.94	15.30	16.68	19.41
20. Finmarkens — ..	28 500	584	20.5	21.8	24.3	24.98	23.41	21.68	22.55	21.39	23.15	30.77

1) Beregnet efter Middeltallet af den ifølge Tælling 31te December 1883 og 31te December 1884 hjemmehørende Folkemængde (126 278).

Dødeligheden i Rigets Land- og Bydistrikter.

La mortalité dans la campagne et dans les villes par diocèses et dans préfectures.

Tabel VI.				Rigets Landdistrikter.			Rigets Byer (amtsvis).		
Overøvrighedsdistrikter.				Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1884.	Antal Døde i 1884.	Døde pro mille.	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1884.	Antal Døde i 1884.	Døde pro mille.
Riget				1 502 900	23 807	15.84	420 100	7 923	18.86
I.	Christiania	Stift . .		322 400	5 173	16.0	217 800	4 144	19.0
II.	Hamars	— . .		219 600	3 021	13.8	7 100	103	14.5
III.	Christianssands	— . .		275 300	4 504	16.3	86 900	1 534	17.6
IV.	Bergens	— . .		250 700	3 926	15.7	53 000	1 069	20.2
V.	Trondhjems	— . .		240 400	3 670	15.3	39 100	763	19.1
VI.	Tromsø	— . .		194 500	3 513	18.6	16 200	310	19.5
1.	Christiania By			-	-	-	127 600	2 526 ¹⁾	20.00
2.	Akershus	Amt		95 100	1 465	15.4	3 300	39	11.8
3.	Smaalenenes	—		84 400	1 434	17.0	31 900	619	19.4
4.	Buskeruds	—		76 500	1 287	16.8	26 100	486	18.6
5.	Jarlsb. og Laurviks	—		66 400	987	14.9	28 900	474	16.8
6.	Hedemarkens	—		115 700	1 468	12.7	4 300	58	13.5
7.	Christians	—		103 900	1 553	14.9	2 800	45	14.6
8.	Bratsbergs	—		67 300	1 028	15.3	19 600	315	19.7
9.	Nedenæs	—		67 800	1 062	15.7	13 200	207	15.7
10.	Lister og Mandals	—		57 600	1 083	18.8	19 600	349	17.8
11.	Stavanger	—		82 600	1 331	16.1	34 500	663	19.2
12.	Søndre Bergenhus	—		121 600	2 002	16.5	-	-	-
13.	Bergens By			-	-	-	45 600	950	20.8
14.	Nordre Bergenhus	Amt		86 700	1 273	14.7	600	8	13.3
15.	Romsdals	—		108 200	15 76	14.5	18 200	335	18.4
16.	Søndre Trondhjems	—		97 300	1 584	16.3	23 600	479	20.3
17.	Nordre	—		77 200	1 161	15.6	4 100	60	14.6
18.	Nordlands	—		116 900	2 056	17.8	3 400	76	21.2
19.	Tromsø	—		55 800	1 033	18.5	6 100	74	12.1
20.	Finmarkens	—		21 800	424	19.5	6 700	160	23.9

¹⁾ Cfr. Anmærkningen ved foregaaende Tabel.

Dødeligheden i Byerne i 1884.

La mortalité dans les villes en 1883.

Amt.	Tabel VII. Byer.	Tilstede- værende Folke- mængde 31te Decbr. 1875.	Antal Døde i 1884.	Døde af 1000 Levende.				
				1884.	1883.	1882.	1881.	1880.
I.	Christiania By ¹⁾	126 278	2 526	20.00	17.6	20.8	19.5	21.0
II.	Drøbak	2 047	23	11.2	11.2	18.6	19.5	18.1
	Hvitsten	156	3	19.2	12.2	19.2	38.4	6.4
	Hølen	266	2	7.5	11.3	7.5	7.5	11.0
	Soon	748	11	14.7	10.7	12.0	18.8	16.0
III.	Moss	5 117	144	28.1	22.3	26.6	20.9	22.1
	Sarpsborg	3 272	50	15.3	11.0	18.3	16.2	11.3
	Fredrikstad	9 616	215	22.3	14.7	21.4	17.3	14.6
	Fredrikshald	9 792	210	21.4	20.7	23.7	17.7	17.6
IV.	Drammen	18 643	353	19.5	19.0	18.9	18.3	20.6
	Holmsbo	433	5	11.3	20.8	13.9	32.3	9.2
	Hønefos	1 149	24	20.8	25.2	25.2	8.7	14.8
	Kongsberg	4 357	104	23.8	18.5	17.8	19.5	21.6
V.	Svelvik	1 614	20	12.4	17.3	19.8	18.6	21.4
	Holmestrand	2 147	45	20.9	21.4	21.9	19.1	21.9
	Horten	5 302	84	15.8	17.3	16.9	17.9	17.7
	Aasgaardstrand	488	9	18.4	32.8	20.5	16.4	12.5
	Tønsberg	5 066	103	20.3	16.6	16.9	22.5	13.8
	Sandefjord	2 307	34	14.7	17.3	17.3	21.2	16.0
	Laurvik	7 737	179	23.1	23.3	22.3	28.4	18.9
VI.	Kongsvinger	1 152	17	14.7	9.6	25.2	25.2	19.1
	Hamar	2 335	41	17.5	21.0	24.0	25.5	22.3
VII.	Gjøvik	1 051	18	17.1	11.4	20.0	13.3	8.6
	Lillehammer	1 551	27	17.4	20.0	18.7	18.7	10.3
VIII.	Brevik	2 252	42	18.6	14.6	20.9	15.1	16.9
	Porsgrund	3 453	44	12.7	15.6	22.9	16.8	21.1
	Skien	5 362	116	21.6	22.4	18.6	18.6	24.2
	Stathelle	427	5	11.7	14.2	11.7	32.8	16.4
	Langesund	1 084	23	21.2	15.7	22.1	14.7	18.4
	Kragerø	4 669	85	18.2	14.1	16.1	17.9	20.3

¹⁾ Beregnet Befolkning ved Aarets Midte efter Sundhedskommissionens Tællinger den 31te December 1883 og 1884.

Dødeligheden i Byerne 1884.

Amt.	Tabel VII (Forts). Byer.	Tilstede- værende Folke- mængde 31te Decbr. 1875.	Antal Døde i 1884.	Døde af 1000 Levende				
				1884.	1883.	1882.	1881.	1880.
IX.	Østerrisør	2 390	39	16.3	15.1	17.6	17.1	18.4
	Tvedestrand . . .	1 364	16	11.7	14.7	22.8	16.9	17.6
	Arendal	4 132	81	19.5	13.1	17.4	20.9	18.9
	Grimstad	2 552	43	16.8	21.2	23.1	27.4	22.4
	Lillesand	1 325	28	21.1	19.2	16.7	18.8	18.9
X.	Christianssand . .	11 766	240	20.4	21.9	25.4	20.4	31.0
	Mandal	3 885	49	12.6	18.8	19.6	20.8	23.7
	Farsund	1 419	27	19.0	28.9	24.0	31.0	19.7
	Flekkefjord . . .	1 651	33	19.9	24.8	33.9	27.1	26.0
XI.	Sogndal	490	13	28.2	30.6	12.2	24.5	26.5
	Ekersund	2 408	53	22.0	23.7	22.4	17.4	23.7
	Sandnæs	1 468	27	18.4	26.6	23.2	25.6	16.3
	Stavanger	19 004	449	23.6	28.9	28.8	25.6	26.5
	Kopervik	817	17	20.8	34.3	24.5	26.9	20.8
	Skudesnæshavn . .	1 224	12	9.8	15.5	15.5	14.7	17.2
	Haugesund	4 102	92	22.4	19.0	21.2	19.2	21.4
XIII.	Bergens By . . .	38 573	950	¹⁾ 20.8	21.6	26.4	23.4	21.6
XIV.	Florø	503	8	15.9	7.9	21.9	23.8	17.9
XV.	Aalesund	5 603	111	18.1	18.9	21.1	14.4	13.0
	Molde	1 672	52	31.7	24.5	38.3	30.5	30.5
	Christianssund . .	8 251	171	20.7	19.4	23.5	24.2	19.3
XVI.	Trondhjem	22 152	479	21.6	23.8	30.7	24.8	21.0
XVII.	Levanger	955	12	12.6	13.6	26.2	11.5	24.1
	Stenkjær	1 427	19	13.3	13.2	31.5	20.3	13.3
	Namsos	1 592	29	18.2	15.7	27.0	24.5	18.9
XVIII.	Mosjøen	774	17	22.0	19.4	41.3	29.7	25.8
	Bodø	1 519	59	38.8	32.3	39.1	48.7	18.3
XIX.	Tromsø	5 409	74	13.7	22.0	26.8	16.3	18.5
XX.	Hammerfest	2 101	54	25.7	26.7	19.0	23.3	29.9
	Vardø	1 326	44	33.1	40.0	34.7	51.3	34.7
	Vadsø	1 764	62	35.1	35.7	33.4	24.9	20.4

¹⁾ Efter beregnet Middelbefolkning.

tagen er i søndre Trondhjems og Tromsø Amter (over 3 pro mille mindre end ifjor) dernæst kommer Stavanger, Romsdals og nordre Trondhjems Amter med over 2 pro mille mindre Dødelighed, og de øvrige Amter med et Par Undtagelser gjennemgaaende lidt over 1 pro mille mindre Dødelighed end Aaret forud.

I Tabel V gives en Oversigt over de Dødes Antal i 1884 og Dødeligheden i dette og en Del tidligere Aar samt i Femaarene 1866—1870, 1871—1875 og 1876—1880.

Tabel VI giver en Oversigt over Dødeligheden i Rigets Land- og Bydistrikter med Fordeling paa Stifter og Amter.

Tabel VII giver en Oversigt over Dødeligheden i Byerne, ved hvilken Beregning Folkemængden den 31 December 1875 er lagt til Grund, saa de meddelte Forholdstal i Regelen ville stille sig ugunstigere end det virkelige Forhold.

Tabel VIII viser Døde i Forhold til levende Fødte fra 1860—1884 samt for Femaarene 1876—1880 og 1871—1875.

Om **Veirliget** er der ikke for heromhandlede Aar offentliggjort nogen for hele Landet gjældende Oversigt.

I Tabel IX gives en Oversigt over samtlige af Lægerne **opgivne Tilfælde af epidemiske Sygdomme og Dødsfald** af disse med Fordeling paa Rigets Stifter og Amter.

I Tabel X sees Antallet **behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme** i Riget, Tiden for deres Optræden, de Syges Køn og Alder, de enkelte Sygdommes Procentforhold til samtlige behandlede epidemiske Sygdomme og Dødsprocenten af de Behandlede for hver Sygdom.

Tabel XI viser Hyppigheden af de forskellige i Riget behandlede epidemiske Sygdomme i Forhold (pCt.) til Summen af samtlige epidemiske Sygdomme i Aaret for de sidste 10 Aar.

Tabel XII giver en Oversigt over de i **Byerne behandlede epidemiske Sygdomme** med Angivelse af Procentforholdet til alle i Riget behandlede Tilfælde af samme Sygdom, udarbejdet efter de til Medicinaldirektøren maanedlige indsendte epidemiske Sygelisten fra Byerne.

I Slutningen af denne almindelige Beretning er indtaget Tabeller over de af Lægerne behandlede epidemiske Sygdommes Fordeling for hver Maaned inden de enkelte Lægedistrikter med særlig Anførsel af By- og Landdistrikt, forsaavidt der foreligger saadanne Opgaver.

Exanthematisk Typhus, Flekfeber (Typhus exanthematicus) var mindre udbredt end Aaret forud og forekom, foruden med enkeltstaaende Tilfælde, som mindre Lokalepidemier i indre Fosens Distrikt (søndre Trondhjems Amt), i Lødingens Distrikt (Nordlands Amt), i Lenvik, Tromsø og Trondenes Distrikter (Tromsø Amt). Sygdommens tidligere Hyppighed sees af Tabel XIII.

Typhoidfeber, (Febris typhoidea, Ileotyphus) optraadte ikke med nogen større epidemisk Udbredning, og det opgivne Antal af Angrebne er det mindste siden Aaret 1852.

Tabellerne XIV og XV viser Sygdommens tidligere Udbredning og Angrebne af 1000 Indvaanere i Riget, dets Stifter og Amter.

Tabel XVI viser Antallet af Angrebne og Døde af Typhoidfeber i de Lægedistrikter i Amterne, hvor den optraadte hyppigst.

Epidemisk Cerebrospinalmeningit, (Meningitis cerebrospinalis epidemica). Sygdommens Optræden i de enkelte Amter siden 1875 sees af Tabel XVII; før 1874 har den i flere Aar ikke været omtalt i Lægernes Medicinalberetninger.

Døde i Forhold til
Nombre des décès par 1000

Tabel VIII.	1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
Riget	529	552	595	556	518	470	511	537	594	603	591	563
Landdistrikt.	524	560	594	544	514	464	509	538	586	595	576	554
Byer	540	525	597	561	533	489	516	534	605	632	649	597
Overøvrighedsdistrikt:												
Christiania By.	571	491	584	540	532	468	460	515	592	648	623	632
Akershus Amt.	541	515	616	588	541	457	510	599	650	678	628	630
Smaalenenes —	538	492	546	471	463	438	474	508	625	765	698	548
Buskeruds —	557	502	508	507	527	438	495	626	560	545	574	571
Jarlsb. og Laurviks Amt	479	487	521	564	477	461	455	536	743	614	613	549
Hedemarkens —	405	459	514	533	479	431	450	501	498	532	540	480
Christians —	513	478	516	498	477	479	586	545	484	505	577	548
Bratsbergs —	498	559	546	620	573	516	527	567	599	584	557	594
Nedenæs —	505	564	521	569	618	474	558	510	767	639	582	632
Lister og Mandals — . .	598	634	652	657	763	557	670	585	753	721	755	737
Stavanger —	571	598	559	596	535	556	526	533	604	594	602	478
Søndre Bergenhus — . .	515	515	613	531	496	448	535	546	599	702	523	533
Bergens By	588	558	630	644	548	579	564	574	745	745	601	720
Nordre Bergenhus Amt	523	538	528	528	499	437	581	527	531	540	636	548
Romsdals —	523	600	667	494	445	407	518	534	525	590	535	515
Søndre Trondhjems — . .	591	741	807	660	563	506	550	617	577	563	645	633
Nordre Trondhjems — . .	560	632	786	527	503	490	538	544	632	587	585	621
Nordlands —	515	552	569	566	439	415	382	419	538	543	516	496
Tromsø —	562	656	707	539	457	427	444	445	477	508	493	455
Finmarkens —	519	650	689	651	612	558	589	442	542	699	589	483

Barselfeber, (Febris puerperalis). Antallet af de af Lægerne opgivne Tilfælde blandt 100 Fødende har i de sidste 10 Aar været:

i 1884	0.9	i 1879	1.0
- 1883	0.9	- 1878	0.9
- 1882	0.7	- 1877	1.1
- 1881	0.9	- 1876	1.3
- 1880	0.9	- 1875	1.3

Tabel XVIII giver en Oversigt over Angrebne og Dødsfald af Barselfeber samt Dødsfald paa Barselseng med Fordeling paa Rigets Stifter. Af samtlige Barselkvinder døde i Riget 5.1 pro mille; i Landdistrikterne 5.5 pro mille og i Byerne 3.8 pro mille.

Af Tabel XIX sees Dødeligheden paa Barselseng inden Amterne.

1000 levende Fødte.

enfants nés vivants.

1872.	1871.	1870.	1869.	1868.	1867.	1866.	1865.	1864.	1863.	1862.	1861.	1860.	Femaaret.	
													1876—80.	1871—75.
558	579	558	597	614	618	532	520	559	576	623	636	516	523	579
546 609	572 605	547 601	598 594	601 671	605 673	517 600	509 575	554 583	572 600	619 640	621 708	500 601	521 531	569 619
580	530	620	530	734	761	698	537	550	628	704	823	645	509	597
606	586	644	659	729	703	543	508	570	564	584	608	534	563	626
494	550	531	620	675	649	548	484	618	559	590	563	518	499	603
537	523	638	601	666	731	506	511	588	659	651	574	477	528	548
516	612	625	701	654	778	481	473	583	546	586	579	507	516	582
448	491	562	511	658	555	425	447	482	502	565	493	426	472	493
477	501	530	504	532	557	442	469	511	472	636	561	387	512	520
591	588	537	689	691	854	653	566	609	602	616	659	508	551	584
587	611	590	640	788	727	635	548	641	635	625	774	646	572	614
750	694	605	698	702	686	655	557	672	620	588	724	555	657	732
611	697	548	539	497	519	472	470	542	510	508	588	406	545	596
541	598	467	546	497	540	494	489	592	626	540	661	475	521	579
707	739	706	652	639	729	568	646	749	776	696	905	692	595	701
450	514	538	579	465	534	465	468	549	530	560	576	578	513	531
506	534	475	544	556	457	567	566	508	644	543	656	524	483	536
723	638	673	611	632	556	552	733	521	521	602	661	706	561	634
641	630	613	595	473	479	577	570	505	483	604	781	546	540	614
611	559	501	664	619	539	478	440	454	637	767	691	489	435	543
447	488	460	670	661	577	470	473	543	650	767	678	452	449	477
521	665	739	780	915	787	447	643	681	810	783	492	575	551	596

Barsel-feber optraadte hyppigst i Tromsø Stift, sjeldnere i Bergens Stift. Blandt samtlige af Lægerne opgivne 241 Dødsfald paa Barselseng udgjorde de kjendte 164 Dødsfald af Barsel-feber 68 pCt. Efter de foreliggende Opgaver døde 2.7 pro mille af samtlige Barselkvinder af Barsel-feber, i Landdistrikterne 2.7 pro mille, i Byerne 2.6 pro mille.

Efter Presternes Opgaver døde 308 Kvinder paa Barselseng, (deraf 14 i 1883, men jordfæstede i 1884) eller 5.1 blandt 1000 Fødende. Af disse vare:

5	mellem	15—20	Aar,
103	—	20—30	—
151	—	30—40	—
47	—	40—50	—
2	—	50—55	—

Samtlige af Lægerne anmeldte epidemiske
Les maladies épidémiques dans les

Tabel IX.			Samtlige epidemiske Sygdomme.		Angrebne af epide- miske Syg- domme af 1000 Indv.	Exanthema- tisk Typhus.		Typhoid- feber.		Cerebro- spinal- Meningit.	
Overøvrighedsdistrikter.			Angr.	Dødsf.		Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
Riget			128723	5807	66.9	116	11	1827	197	23	10
Landdistrikt			51999	3390	34.6	110	6	1245	-	23	10
Byer ¹⁾			76724	2417	182.6	6	5	582	-	-	-
I.	Christiania	Stift	56727	2279	105.0	-	-	503	65	1	1
II.	Hamars	—	9009	347	39.7	6	1	59	6	8	6
III.	Christianssands	—	23229	758	64.1	6	1	212	14	-	-
IV.	Bergens	—	14829	978	48.8	3	-	419	45	4	2
V.	Trondhjems	—	14293	767	51.1	24	2	283	29	10	1
VI.	Tromsø	—	10636	678	50.5	77	7	351	38	-	-
1.	Christiania By		25979	964	205.6	-	-	64	2	-	-
2.	Akershus	Amt	4186	216	42.5	-	-	39	8	-	-
3.	Smaalenenes	—	10570	499	90.9	-	-	196	19	-	-
4.	Buskeruds	—	8010	346	78.1	-	-	139	23	1	1
5.	Jarlsb. og Laurv.	—	7982	254	83.8	-	-	65	13	-	-
6.	Hedemarkens	—	5203	183	43.4	-	-	30	4	5	4
7.	Christians	—	3806	164	35.5	6	1	29	2	3	2
8.	Bratsbergs	—	5978	194	68.8	1	-	33	3	-	-
9.	Nedenæs	—	5354	145	66.0	-	-	69	3	-	-
10.	Lister og Mandals	—	5416	156	70.1	-	-	29	4	-	-
11.	Stavanger	—	6481	263	55.3	5	1	81	4	-	-
12.	Søndre Bergenhus	—	2311	257	19.0	2	-	148	20	2	-
13.	Bergens By		7617	341	167.0	1	-	134	9	-	-
14.	Nordre Bergenhus	Amt	2327	247	26.6	-	-	89	7	2	2
15.	Romsdals	—	5750	303	45.5	-	-	128	19	6	-
16.	Søndre Trondhjems	—	8426	394	69.6	24	2	112	11	1	-
17.	Nordre	—	2691	203	33.1	-	-	91	8	3	1
18.	Nordlands	—	4818	429	40.0	40	3	216	29	-	-
19.	Tromsø	—	4186	177	67.6	35	2	111	6	-	-
20.	Finmarkens	—	1632	72	57.2	2	2	24	3	-	-

¹⁾ Fraregnet «Simpel Feber» og «Septichæmi», hvilke Sygdomme medregnes i Tabel XII

Sygdomme fordelte paa Stifter og Amter.
diocèses et dans les préfectures.

Barsel-feber.		Børne-kopper.		Vand-kopper	Skarlagens-feber.		Røde Hunde	Mæslinger.		Rosen.		Kighoste.		Diphtherisk Svælgbetændelse.	
Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
520	164	38	3	1363	5890	505	194	52	1	1810	52	6958	343	5832	1359
404	125	32	3	289	3243	306	103	36	-	1097	28	2473	134	4126	1043
116	39	6	-	1074	2647	199	91	16	1	713	24	4485	209	1706	316
145	44	35	3	660	3042	261	66	32	1	668	17	2490	118	1966	513
70	18	-	-	96	844	56	15	-	-	170	3	150	11	76	17
82	23	2	-	292	332	20	48	8	-	427	10	1174	53	755	155
52	24	1	-	122	521	35	44	1	-	244	8	1662	102	1038	295
83	16	-	-	162	854	102	17	7	-	184	8	577	31	760	206
88	39	-	-	31	297	31	4	4	-	117	6	905	28	1237	273
34	17	2	-	352	1487	139	-	5	-	118	10	1743	95	341	95
29	8	10	1	47	448	41	20	18	-	109	1	236	8	142	24
24	8	-	-	133	416	40	30	1	-	146	2	168	6	1189	216
24	1	3	-	57	353	11	9	5	-	148	3	25	2	154	51
34	10 ³⁾	20	2	71	338	30	7	3	1	147	1	318	7	140	27
39	8	-	-	37	417	24	10	-	-	93	1	17	1	43	8
31	10	-	-	59	427	32	5	-	-	77	2	133	10	33	9
20	9	-	-	43	33	-	6	1	-	95	4	55	5	192	52
21	4	-	-	97	113	9	9	5	-	132	-	342	8	124	23
20	4	-	-	66	65	2	29	-	-	89	2	296	10	75	25
21	6	2	-	86	121	9	4	2	-	111	4	481	30	364	55
15	5	1	-	20	143	14	21	-	-	53	3	136	12	429	119
9	8	-	-	65	63	4	14	1	-	82	2	1178	56	146	57
17	7	-	-	7	33	5	4	-	-	82	3	341	33	301	78
36	8	-	-	49	644	39	11	-	-	64	-	11	1	252	87
30	7	-	-	106	285	50	9	6	-	98	7	516	27	265	71
28	5	-	-	37	207	25	2	1	-	49	1	57	4	405	89
54	34	-	-	8	257	27	-	4	-	48	1	248	14	732	176
33	4	-	-	23	27	4	4	-	-	39	3	487	7	443	83
1	1	-	-	-	13	-	-	-	-	30	2	170	7	62	14

³⁾ Deraf 9 Tilfælde og 2 Dødsfald indtrufne for Læge hentedes.

Samtlige af Lægerne anmeldte epidemiske

Les maladies épidémiques dans les

Tabel IX (Forts.)		Strubehoste.		Kusma.		Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde.		Lunge- betændelse.	
Overøvrighedsdistrikter.		Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
Riget		677	423	1192	1	64396	703	9020	1242
Landdistrikt		419	237	460	-	20898	259	6103	825
Byer		251	186	732	1	43498	444	2917	417
I. Christiania Stift.		155	98	691	-	29641	379	3354	496
II. Hamars —		21	11	108	-	4323	46	1280	129
III. Christianssands —		153	83	332	-	12692	114	1195	166
IV. Bergens —		186	127	14	1	6137	74	1268	167
V. Trondhjems —		85	49	18	-	7291	65	1166	168
VI. Tromsø —		77	55	29	-	4312	25	757	116
1. Christiania By		31	31	145	-	14980	236	731	103
2. Akershus Amt.		20	10	19	-	1736	31	473	56
3. Smaalenenes —		34	31	22	-	4968	41	737	88
4. Buskeruds —		29	12	284	-	4014	46	768	160
5. Jarlsb. og Laurv. —		41	14	221	-	3943	25	645	89
6. Hedemarkens —		10	5	29	-	2817	34	599	71
7. Christians —		11	6	79	-	1506	12	681	58
8. Bratsbergs —		51	18	133	-	3405	22	320	51
9. Nedenæs —		15	11	135	-	2769	25	301	39
10. Lister og Mandals —		33	20	55	-	3197	37	221	34
11. Stavanger —		54	34	9	-	3321	30	353	42
12. Søndre Bergenhus —		39	31	-	-	572	8	286	28
13. Bergens By		56	56	11	1	3974	38	287	58
14. Nordre Bergenhus Amt		79	34	1	-	551	16	343	46
15. Romsdals —		29	14	16	-	1485	27	653	70
16. Søndre Trondhjems —		54	31	4	-	4826	37	581	99
17. Nordre —		14	10	-	-	1020	13	284	34
18. Nordlands —		33	27	18	-	1580	16	426	68
19. Tromsø —		31	19	5	-	1809	2	252	34
20. Finmarkens —		13	9	6	-	923	7	79	14

Sygdomme fordelte paa Stifter og Amter.

diocèses et dans les préfectures.

Pleurit.		Gigtfeber.		Koldfeber.		Akut Diarrhoe og Cholera nostras.		Blødgang.		Skjørbug.	
Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
2130	84	3005	70	122	1	23237	610	231	25	90	3
1631	68	1659	47	59	1	7340	165	176	21	73	3
499	16	1346	23	63	-	15897	445	55	4	17	-
497	26	1204	15	46	1	11489	340	16	-	26	1
247	9	289	8	-	-	1211	25	19	1	17	-
390	16	560	15	59	-	4460	88	22	-	28	1
374	14	389	13	6	-	2297	66	45	4	2	-
254	11	344	12	5	-	2120	64	44	2	5	1
368	8	219	7	6	-	1660	27	85	18	12	-
4	4	447	4	12	-	5478	228	5	-	-	-
115	8	141	-	4	-	570	20	2	-	8	-
131	6	215	5	4	-	2142	37	1	-	13	-
156	5	159	4	4	-	1672	26	2	-	4	1
91	3	242	2	22	1	1627	29	6	-	1	-
129	6	119	5	-	-	789	12	8	-	12	-
118	3	170	3	-	-	422	13	11	1	5	-
88	4	108	4	1	-	1371	22	-	-	22	-
122	4	129	4	30	-	927	15	11	-	3	-
82	4	158	2	11	-	980	12	10	-	-	-
98	4	165	5	17	-	1182	39	1.	-	3	-
103	6	112	3	1	-	219	7	9	1	-	-
95	3	145	5	5	-	1345	43	6	1	-	-
91	2	74	1	-	-	284	10	26	2	2	1
165	6	138	6	3	-	1034	25	26	1	-	-
114	5	152	6	-	-	1224	40	15	1	4	-
60	3	112	4	2	-	311	5	7	-	1	1
222	6	128	4	2	-	739	12	55	12	8	-
122	1	66	2	2	-	684	6	9	4	4	-
24	1	25	1	2	-	237	9	21	2	-	-

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme efter Tid, Køn og Alder.
Le nombre des cas des maladies épidémiques traitées par mois, par sexe et par âge.

Sygdom.	Hele Aaret.				Kjøn og Alder (par sexe et âge).				Tiden er opgivet for.
	Behand- tede.	Procentfor- holdet til samtlige be- handlede epidemiske Sygdomme.	Deraf Døde.	Procent Døde af Behandlede.	1		2		
					Børn (under 15 Aar).		Voxne (over 15 Aar).		
					Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
Typhus exanthematicus	116	0.09	11	9.5	18	21	36	37	111
Febris typhoidea	1816	1.4	186	10.3	244	231	527	587	1815
Meningitis cerebrospinalis epidemica	23	0.01	10	43.5	8	4	7	3	21
Febris puerperalis	497	0.4	141	28.4	-	-	-	497	490
Varicellæ	29	0.03	1	3.4	9	2	11	7	29
Varicellæ	1363	1.1	-	-	617	646	34	44	1361
Scarlatina	5858	4.6	473	8.1	2669	2808	140	223	5847
Rubeolæ	194	0.2	-	-	88	86	-	8	193
Morbilli	52	0.04	1	1.9	20	23	2	7	52
Erysipelas	1804	1.4	46	2.5	110	144	552	950	1786
Tussis convulsiva	6920	5.4	305	4.4	3046	3463	71	157	6885
Diphtheritis faucium	5702	4.4	1229	21.5	2023	2027	656	915	5690
Angina membranacea (Croup)	636	0.5	382	60.1	327	261	4	20	617
Parotitis	1192	0.9	1	0.08	359	323	303	168	1183
Catarrhus, Bronchitis acuta	64360	50.2	667	1.0	14411	14328	17121	17086	64044
Angina	8904	6.9	1126	12.0	1704	1381	3146	2380	8875
Pneumonia	2128	1.6	82	3.8	181	171	1061	661	2087
Pleuritis									
Rheumatismus articulorum acutus	2998	2.3	63	2.1	254	275	1205	1226	2988
Febris intermittens	122	0.09	1	0.8	2	1	98	19	116
Diarrhoea acuta, Cholera nostras	23204	18.1	577	2.5	6260	5437	5590	5310	23026
Dysenteria	231	0.2	25	10.8	46	59	69	57	231
Scorbutus	90	0.07	3	3.3	3	7	49	19	60
Tilsammen	128239		5330						127507

Tabel X (Forts.).

Sygdom.

	Jannuar.	Februar.	Marts.	April.	Ma.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Typhus exanthematicus	26	7	6	2	4	-	11	4	21	8	8	14
Febris typhoidea	148	151	137	104	117	124	126	167	179	169	206	187
Meningitis cerebrospinalis epidemica	3	-	2	1	3	2	2	-	1	-	-	7
Febris puerperalis	73	44	47	40	48	35	35	23	40	38	24	43
Varicellæ	1	1	-	-	1	22	3	-	-	-	1	-
Varicellæ	188	109	123	117	152	121	82	67	64	91	101	146
Scarlatina	598	487	516	408	462	430	380	370	325	543	631	697
Rubeolæ	18	23	12	19	10	15	18	10	21	18	6	23
Morbilli	8	9	6	2	4	6	-	3	1	5	4	4
Erysipelas	172	155	166	165	157	148	141	134	115	121	147	165
Tussis convulsiva	350	312	304	465	442	483	664	895	889	774	721	586
Diphtheritis faucium	579	556	570	388	397	429	404	459	438	460	561	449
Angina membranacea (Croup)	71	62	78	59	32	31	32	35	48	43	56	70
Parotitis	200	216	194	156	158	100	60	20	14	6	22	37
Catarrhus, Bronchitis acuta	7743	7606	6946	5829	5434	3967	3045	2784	3207	4560	5574	7299
Angina	893	908	1038	1190	1280	728	393	274	229	407	681	854
Pneumonia	205	187	219	177	239	189	164	134	138	126	153	156
Pleuritis												
Rheumatismus articulorum acutus	324	324	270	269	264	242	230	158	153	198	261	295
Febris intermittens	19	10	15	14	8	9	5	7	10	10	5	4
Diarrhoea acuta, Cholera nostras	1417	1363	1371	1184	1238	1508	3432	3912	2914	1748	1476	1473
Dysenteria	14	20	27	17	10	12	38	16	15	14	24	24
Scorbutus	3	8	8	4	2	4	6	9	6	3	4	3
Tilsammen	13053	12558	12055	10610	10502	8605	9271	9481	8828	9342	10666	12536

De af Lægerne behandlede Tilfælde af de forskellige epidemiske Sygdomme i Procentforhold til
Summen af samtlige epidemiske Sygdomme i Aaret.

Les maladies épidémiques spéciales par rapport au nombre total des maladies épidémiques traitées dans les années 1872—1884.

Tabel XI.

	1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.
Exanthematisk Typhus . . .	0.09	0.1	0.4	0.1	0.04	0.09	0.09	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5
Typhoidfeber	1.4	1.6	1.7	1.6	2.6	2.4	3.1	2.9	3.1	3.6	4.0	4.2	5.1
Simpel Feber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	-	-	5.0
Cerebrospinal-Meningit . .	0.01	0.04	0.03	0.03	0.03	0.04	0.05	0.2	0.4	0.1	-	-	-
Barsel-feber	0.4	0.4	0.3	0.4	0.5	0.6	0.5	0.7	0.8	0.7	0.8	0.6	0.7
Børnekopper	0.02	0.005	0.3	0.07	0.2	0.003	0.03	-	0.2	0.4	0.2	0.1	0.4
Vandkopper	1.1	1.3	1.1	1.2	1.3	1.4	1.4	1.4	1.1	1.2	1.4	1.1	1.2
Skarlag-nsfeber	4.6	6.5	6.0	4.7	4.1	4.7	5.0	8.7	13.1	5.4	1.8	3.2	6.5
Røde Hunde	0.2	0.2	0.1	1.7	1.9	0.3	0.09	0.2	0.1	0.1	0.3	0.4	0.6
Mæslinger	0.04	0.3	11.8	11.7	0.4	1.3	3.8	4.3	2.1	1.3	10.6	13.3	0.2
Rosen	1.4	1.3	1.2	1.6	1.7	2.0	1.6	1.9	2.2	2.6	3.0	1.9	1.7
Kighoste	5.4	3.9	4.6	5.2	6.6	2.1	5.2	5.3	2.7	2.8	4.0	5.4	6.7
Diphtherisk Svælgbetænd. .	4.4	4.2	2.5	1.3	0.9	1.0	0.7	0.9	1.7	1.6	1.5	1.0	1.4
Strubehoste	0.5	0.5	0.5	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4
Kusma	0.9	3.0	1.3	0.7	0.3	0.3	0.2	0.5	0.4	0.8	2.8	1.9	1.2
Akut Bronchit	50.2	48.6	40.4	42.6	45.1	50.8	46.5	44.2	42.1	42.7	38.4	36.2	37.1
Andre katarrh. Tilfælde } Lungebetændelse	6.9	7.8	6.9	8.7	8.4	8.4	7.1	8.6	9.8	10.5	8.8	6.5	7.8
Pleurit	1.6	1.7	1.4	1.6	1.7	1.8	1.7	1.9	1.8	1.6	1.5	1.1	1.2
Gigtfeber	2.3	2.2	1.6	2.1	2.2	2.6	1.9	2.4	2.6	2.6	2.3	2.1	2.4
Koldfeber	0.09	0.09	0.09	0.08	0.09	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2
Diarrhoe (akut)	18.1	15.8	17.3	13.8	20.6	19.3	19.8	14.9	14.5	15.9	13.4	14.8	18.8
Cholera nostras	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2	-
Cholera asiatica	0.2	0.4	0.4	0.4	0.8	0.3	0.4	0.2	0.3	0.3	0.5	0.6	0.8
Blodgang	0.07	0.08	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.2	0.2	0.3	0.1	0.2	0.1
Skjorbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum af de af Lægerne be- handlede epidemiske Sygd.	128239	124538	142528	121572	108856	91257	96265	90523	98164	97705	98267	88811	79930

Liste over de i Byerne behandlede epidemiske Sygdomme i Aaret 1884.

Les maladies épidémiques dans les villes en 1884.

Behandlede	Procent forhold til de i hele Riget be- handlede Tilfælde af samme Syg- dom.	Dødt Døde	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Exanthematisk Typhus	6	5.2			1		3		1					
Typhoidfeber	582	31.9	61	35	27	38	21	49	44	49	81	81	57	60
Simpel Feber	1045	-	98	97	88	84	92	85	62	62	83	92	106	96
Barsel-feber	116	44.7	39	10	11	8	12	7	4	2	9	8	6	15
Børnekopper	6	16.0	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1	-
Vandkopper	1074	80.0	162	96	105	101	124	88	40	36	46	69	91	116
Skarlagensfeber	2647	44.9	199	196	182	186	145	191	143	181	193	281	355	348
Røde Hunde	91	47.9	13	11	6	6	-	7	4	3	10	8	6	17
Mæslinger	16	30.8	-	2	2	-	1	3	-	3	2	1	2	-
Rosen	713	39.3	24	69	66	59	59	59	42	48	44	52	78	66
Septicæmi, Pyæmi	8	-	28	1	-	2	2	-	-	-	2	-	1	-
Kighoste	4485	64.4	209	185	202	260	274	357	445	617	619	542	504	289
Diphtherisk Svælgbetændelse	1706	29.2	316	195	190	131	150	128	111	96	104	107	160	165
Strubehoste	258	38.1	186	38	44	33	12	12	9	14	15	10	16	27
Kusma	732	61.4	1	120	114	116	108	65	30	12	9	6	20	-
Akut Bronchit.	43498	67.5	444	5310	4661	3773	3466	2446	1805	1719	2155	3272	4111	5475
Andre katarrhalske Tilfælde														
Lungebetændelse	2917	32.2	417	301	337	344	391	254	117	84	86	154	237	307
Pleurit.	499	23.4	16	44	42	44	52	42	35	23	44	36	47	47
Gigtfeber	1346	44.7	23	146	128	115	96	114	105	56	70	98	130	140
Koldfeber	63	51.6	-	12	6	8	5	3	1	6	6	5	3	3
Akut Diarhøe	15897	68.3	445	920	792	745	792	955	2505	2904	2166	1253	1004	999
Cholera nostras														
Blodgang	55	23.8	4	2	4	5	4	9	8	7	2	5	2	3
Skjørbug	17	19.0	-	1	-	2	3	-	1	4	1	3	1	1
Tilsammen	77777	60.6	2417	7744	6998	6060	5812	4876	5514	5926	5747	6083	6939	8174
Syphilis	1149		113	105	127	70	99	76	80	97	111	119	86	76
Gonorrhøe, Urethrit	2610		251	203	227	179	205	210	175	238	255	253	205	209

¹⁾ Efter de paa Dødslisten for Byerne opgivne Antal Dødsfald.

Exanthematisk Typhus i Aarene 1872—1884.

Le Typhus dans les années 1872—1884.

Tabel XIII. Aar.	Ialt kjendte		Be- handlede.	Deraf Døde.	Døde af 100 Be- handlede.
	Angrebne.	Døde.			
1884	116	11	116	11	9.5
1883	134	16	132	14	10.6
1882	524	98	523	37	7.2
1881	151	25	151	35	16.6
1880	45	3	45	3	6.7
1879	81	12	79	10	12.7
1878	89	11	89	11	12.4
1877	131	10	118	9	7.6
1876	119	16	111	8	7.2
1875	194	28	188	22	11.7
1874	290	37	284	31	10.9
1873	315	31	315	9	9.8
1872	394	42	393	10	10.4

Typhoidfeber i Aarene 1872—1884.

La fièvre typhoïde dans les années 1872—1884.

Tabel XIV. Aar.	Ialt kjendte		Be- handlede.	Deraf Døde.	Døde af 100 Be- handlede.
	Angrebne.	Døde.			
1884	1827	197	1816	186	10.3
1883	1958	228	1943	213	11.0
1882	2390	249	2383	242	10.3
1881	1944	208	1927	191	9.9
1880	2881	308	2837	289	10.2
1879	2173	245	2144	226	10.5
1878	3024	306	2992	274	9.2
1877	2604	265	2600	257	9.9
1876	3094	332	3069	307	10.0
1875	3581	418	3513	390	11.1
1874	3911	422	3889	400	10.3
1873	3742	400	3706	364	9.8
1872	4161	416	4118	375	9.1

I de enkelte Maaneder indtraf følgende Antal Dødsfald:

i Januar	41	i Juli	26
- Februar	25	- August	14
- Marts	36	- September	28
- April	20	- Oktober	20
- Mai	33	- November	15
- Juni	20	- December	30

Antal Angrebne af Typhoidfeber af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas de la fièvre typhoïde par 1000 habitants.

Tabel XV.			1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.
Overøvrighedsdistrikt.										
Riget			0.95	1.02	1.25	1.02	1.51	1.15	1.62	1.41
I.	Christiania	Stift....	0.9	1.0	1.39	0.94	1.49	0.91	2.08	1.04
II.	Hamars	— . . .	0.3	0.6	0.58	0.83	0.91	0.79	1.07	0.60
III.	Christianssands	—	0.6	0.8	0.86	0.75	0.88	0.83	1.30	1.29
IV.	Bergens	—	1.4	1.4	1.47	1.11	1.31	1.50	2.26	2.65
V.	Trondhjems	—	1.0	1.1	1.24	0.92	1.72	1.42	1.31	2.06
VI.	Tromsø	—	1.7	1.3	1.97	1.93	2.87	1.87	1.23	0.82
1.	Christiania		0.5	1.0	2.87	0.97	2.85	0.83	1.31	0.68
2.	Akershus	Amt	0.4	0.8	0.79	0.57	0.86	0.61	0.47	0.58
3.	Smaalenenes	—	1.7	1.4	1.00	1.01	1.42	0.68	1.08	1.51
4.	Buskeruds	—	1.3	1.0	1.16	1.39	1.28	1.12	5.68	1.69
5.	Jarlsb. og Laurviks	—	0.7	0.7	0.84	0.6	1.78	1.40	1.62	0.65
6.	Hedemarkens	—	0.2	0.6	0.60	1.01	1.15	0.92	1.54	0.52
7.	Christians	—	0.3	0.5	0.55	0.62	0.66	0.66	0.66	0.69
8.	Bratsbergs	—	0.4	0.4	0.18	0.45	0.62	0.57	0.73	0.60
9.	Nedenæs	—	0.8	0.7	0.76	0.5	0.49	1.01	1.80	1.97
10.	Lister og Mandals	—	0.4	0.6	0.94	1.46	1.48	0.88	1.66	1.38
11.	Stavanger	—	0.7	1.4	1.39	0.67	0.93	0.86	1.15	1.27
12.	Søndre Bergenhus	—	1.2	2.0	1.75	1.09	1.62	2.01	2.54	3.57
13.	Bergens By		2.9	1.7	1.77	1.39	1.09	1.22	2.95	4.09
14.	Nordre Bergenhus	Amt	1.0	0.7	1.39	1.09	1.22	1.29	1.46	1.42
15.	Romsdals	—	1.0	0.7	1.67	1.0	1.20	1.13	1.67	1.59
16.	Søndre Trondhjems	--	0.9	0.9	1.08	0.85	2.09	1.74	1.44	3.22
17.	Nordre	—	1.2	1.7	1.40	0.89	1.49	1.07	1.22	0.72
18.	Nordlands	—	1.8	1.1	1.75	1.65	3.24	2.38	1.27	0.64
19.	Tromsø	—	1.8	2.2	2.91	2.82	2.36	1.14	1.04	0.68
20.	Finmarkens	—	0.8	0.5	0.84	1.18	2.42	1.31	1.54	1.90

Tiden for Dødsfald paa Barselseng er opgivet for 93, nemlig:

i 1ste Døgn	23	i 8de Døgn	5
- 2det —	11	- 9de —	4
- 3die —	4	- 10de —	4
- 4de —	4	- 11te —	1
- 5te —	3	- 12te —	4
- 6te —	3	- 13de —	-
- 7de —	4	- 14de —	5

tils. i 1ste Uge: 52,

tils. i 2den Uge: 23,

i 3die Uge 16 og i 4de Uge 2.

**Oversigt over Typhoidfeberens hyppigste Forekomst i de
forskjellige Lægedistrikter.**

Liste des districts civils, où la fièvre typhoïde a été prédominante.

Tabel XVI.							
Amt.	Lægedistrikt.	An- grebne.	Døde.	Amt.	Lægedistrikt.	An- grebne.	Døde.
I.	Christiania By...	64	2	XII.	Søndre Bergenhus Amt.....	148	20
II.	Akershus Amt...	39	8		Nordre Midthordland	64	8
	Follo.....	15	2		Ytre Søndhordland ..	26	5
	Ullensaker.....	10	2		Indre Nordhordland ..	21	2
					Voss.....	12	2
III.	Smaalenenes Amt	196	19	XIII.	Bergens By.....	134	9
	Sarpsborg.....	160	15				
	Fredrikshald.....	25	2	XIV.	Nordre Bergenhus Amt.....	89	7
IV.	Buskeruds Amt..	139	23		Gloppen ..	22	2
	Drammen ..	101	14		Indviken ..	19	2
	Ringerike ..	14	3		Ytre Sogn ..	17	2
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt.....	65	13	XV.	Romsdals Amt...	128	19
	Tønsberg ..	23	5		Søndre Nordmøre....	38	2
	Hof ..	21	4		Ytre Romsdal.....	30	6
	Laurvik ..	21	4		Ørskog ..	21	1
VI.	Hedemarkens Amt	30	4	XVI.	Søndre Trondhjems Amt.....	112	11
	Rendalen ..	11	1		Trondhjem ..	55	4
	Solør og Odalen....	9	-		Strinden ..	35	3
	Hedemarken ..	8	3				
VII.	Christians Amt..	29	2	XVII.	Nordre Trondhjems Amt.....	91	8
	Toten ..	9	-		Levanger ..	25	2
	Lesje ..	8	1		Frosten ..	20	3
	Hadeland og Land ..	6	-		Inderøen ..	12	-
VIII.	Bratsbergs Amt.	33	3		Stjørdal ..	11	1
	Kragerø ..	26	1	XVIII.	Nordlands Amt..	216	29
IX.	Nedenæs Amt....	69	3		Hadsel ..	66	14
	Vestre Nedenæs ..	53	2		Under Lofotfisket ...	59	1
	Østre Nedenæs ..	14	-		Alstahaug ..	29	4
					Skjærstad ..	11	2
X.	Lister og Mandals Amt.....	29	4		Ofoten ..	10	1
	Flekkefjord ..	11	1	XIX.	Tromsø Amt.....	111	6
	Oddernæs ..	7	2		Lyngen ..	42	3
	Christianssand ..	5	1		Trondenæs ..	29	2
					Tromsø ..	27	-
XI.	Stavanger Amt..	81	4	XX.	Finmarkens Amt.	24	3
	Stavanger ..	37	1		Vardø.....	17	2
	Ekersund ..	13	1		Hammerfest ..	7	1
	Karmøen ..	9	1				

Cerebrospinal-Meningitens Optræden inden Amterne.

La fièvre cérébro-spinale dans les préfectures.

Tabel XVII.	1884.		1883.		1882.		1881.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.
1. Christiania By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
2. Akershus Amt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Smaalenenes —	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Buskeruds —	1	1	3	2	-	-	1	-	1	1	3	1	2	2	-	-	-	-
5. Jarlsb. og Laurv. —	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
6. Hedemarkens —	5	4	-	-	-	-	2	1	6	4	2	-	-	-	1	1	6	4
7. Christians —	3	2	2	-	1	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	4	-
8. Bratsbergs —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Nedenæs —	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Lister og Mand. —	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Stavanger —	-	-	8	6	6	5	1	-	4	1	-	-	1	1	-	-	8	7
12. Søndre Bergenh. —	2	-	2	2	1	-	5	1	-	-	6	2	4	3	-	-	-	-
13. Bergens By	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	2	2
14. N. Bergenhus Amt	2	2	-	-	9	2	4	3	6	4	10	4	7	4	7	1	-	-
15. Romsdals —	6	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	7	4	-	-	3	2
16. Søndre Trondhj. —	1	-	5	2	5	2	1	1	3	1	1	1	6	4	44	22	110	29
17. Nordre — —	3	1	6	2	5	1	3	2	11	3	6	4	15	3	71	22	161	42
18. Nordlands —	-	-	17	-	6	1	11	4	6	2	4	4	12	7	31	14	105	35
19. Tromsø —	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	1	3	2	-	-	19	8
20. Finmarkens —	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	23	10	48	16	41	17	33	15	38	17	34	18	58	31	158	64	418	128
Døde af 100 Angrebne	43.9		33.3		41.5		45.5		44.7		52.9		53.4		40.5		29.0	

Lægerne have, som ovenfor nævnt, opført 241 Dødsfald paa Barselseng og for 239 af disse den nærmere Dødsårsag, der vil sees af Tabel XX, der tillige viser Dødsårsagen for de efter obstetriciske Operationer døde Barselkvinder.

Af Lægerne opgives 6 døde uforløste, disses Alder og Dødsårsag sees af Tabel XXI.

Af **Børnekopper** (Variolæ) forekom et Par smaa Lokalepidemier i Akershus og Jarlsberg og Laurviks Amt. Ialt er anmeldt 38 Tilfælde og 3 Dødsfald, af hvilke 2 indtraf, før Læge hentedes.

Skarlagensfeber (Scarlatina) fortsatte fra Aaret forud som en temmelig udbredt Epidemi i Christiania By og optraadte ogsaa almindeligere end forrige Aar i Christiania Stifts Amter samt Christians Amt; forøvrigt var Sygdommen stærkt aftaget i det vesten- og nordenfjeldske Norge, hvor den havde været epidemisk i de nærmest foregaaende Aar; i Romsdals Amt var den dog endnu almindelig, omend mindre udbredt end Aarene forud. Det opgivne Antal udgjorde

Paa Barselseng og af Barselfeber døde Kvinder.
Décès pendant les couches et par fièvre puerpérale dans les diocèses.

Tabel XVIII.		1884.				Af 1000 Barselkvinder Døde											
Antal Barselkvinder.	Efter Prestelisterne døde paa Barselseng.	Af Lægerne opgivne				Antal Procent Døde af Barsel-feber.	1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	Femaaret 1876—80.	Femaaret 1871—75.	1866—70.		
		Tilfælde af Barselfeber.	An-grebne af Barselfeber af 100 Fø-dende.	Døds-fald af Barsel-feber.													
Riget	69939	308	520	0.9	164	31.5	5.1	4.7	4.4	5.6	5.5	5.3	5.7	6.8	5.4	6.2	
Landdistrikter	45990	251	401	0.9	125	40.9	5.5	4.9									
Byer	14949	57	116	0.8	39	33.0	3.8	4.0									
Christiania Stift.	17583	79	145	0.8	44	30.3	4.5	3.9	4.0	5.6	4.6	4.6	4.8	5.9	5.4		
Hamars —	6963	28	70	1.0	18	25.7	4.0	3.1	4.3	4.7	4.3	3.7	3.8	5.4	4.3		
Christianssands —	11461	52	82	0.7	23	28.0	4.5	4.1	4.0	6.1	6.2	6.8	6.2	6.7	7.1		
Bergens —	9582	50	52	0.5	24	46.1	5.2	5.4	4.2	6.4	5.9	5.3	6.6	8.2	6.2		
Trondhjems —	7967	36	83	1.0	16	19.3	4.5	5.7	3.9	3.0	5.6	3.8	5.5	6.3	6.6		
Tromsø —	7383	63	88	1.2	39	44.3	8.5	7.1	6.7	7.4	6.7	7.9	8.4	5.8	8.8		

Dødsfald paa Barselseng.

Décès pendant les couches dans les préfectures.

Tabel XIX.		Antal Barsel- kvinder i 1884.	Antal døde Barsel- kvinder i 1884.	Af 1000 Barselkvinder døde		
Overøvrighedsdistrikt.				1884.	1883.	1882.
1.	Christiania By	4 588	17	3.7	3.7	2.2
2.	Akershus Amt	2 847	15	5.3	6.6	5.4
3.	Smaalenenes —	3 831	16	4.2	2.9	3.8
4.	Buskeruds —	3 227	10	3.1	2.7	3.8
5.	Jarlsb. og Laurviks —	3 090	21	6.8	4.0	5.0
6.	Hedemarkens —	3 823	15	3.9	3.0	4.3
7.	Christians —	3 140	13	4.1	3.3	4.2
8.	Bratsbergs —	2 714	14	5.2	4.9	3.3
9.	Nedenæs —	2 546	9	3.5	1.6	2.8
10.	Lister og Mandals —	2 427	13	5.4	2.5	5.8
11.	Stavanger —	3 774	16	4.2	6.2	4.0
12.	Søndre Bergenhus —	3 957	13	3.3	4.8	4.3
13.	Bergens By	1 638	13	7.9	9.9	5.5
14.	Nordre Bergenhus Amt	2 485	14	5.6	3.5	3.6
15.	Romsdals —	3 713	19	5.1	6.1	3.9
16.	Søndre Trondhjems —	3 548	15	4.2	5.5	4.2
17.	Nordre —	2 208	12	6.4	5.0	2.7
18.	Nordlands —	4 214	40	9.5	6.3	5.5
19.	Tromsø —	2 016	10	5.0	4.4	5.8
20.	Finmarkens —	1 153	13	11.3	15.9	13.3

4.6 pCt. af samtlige behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme (Aaret forud 6.5 pCt.) Tabel XXII giver en Oversigt over dens Hyppighed i Forhold til Angrebne af 1000 Indbyggere i Riget, Stifter og Amter.

Røde Hunde (Rubeolæ) forekom sparsomt.

Af **Mæslinger** (Morbilli) omtales kun nogle enkelte spredte Tilfælde i enkelte Amter. Der kjendes for hele Riget kun 52 Tilfælde og 1 Dødsfald.

Rosen (Erysipelas) var ikke meget hyppig.

Kighoste (Tussis convulsiva) forekom epidemisk i Byerne Christiania og Bergen og desuden i større og mindre Udbredning i forskellige Amter. Sygdommen udgjorde 5.4 pCt. af samtlige behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

Diphtherisk Svælgbetændelse (Diphtheritis faucium) er ogsaa i heromhandlede Aar ligesom i flere tidligere foregaaende Aar optraadt stærkt i Smaalenenes Amt, ligesom den har vist sig noget hyppigere end Aaret forud i Christiania Stift. I Hamars Stift er den kun forekommet lidet og sjældnere end Aaret forud. I det Vestenfjeldske og Nordenfjeldske har den ogsaa i dette Aar været ikke lidet udbredt men i adskillig mindre Grad end Aaret forud. Af samtlige behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme udgjorde den 5.4 pCt. Tabel

Dødsaarsager for Barselkvinder. Døde efter obstetriciske Operationer.

Causes de décès pendant les couches, décès après des opérations obstétricales.

Tabel XX. Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i		Dødsfald efter følgende Operationer.								Deraf af Lægerne opgivne Døde uforløst.
		Landdistriktet.	Byerne.	Tangforløsning.	Vending.	Udtrækning.	Perforation.	Decapitation.	Embryotomi, Exviceration.	Efter- byrdsoperation.		
Barselseber	164	125	39	11	5	-	1	-	1	4	-	
Besværlig Fødsel	28	23	5	4	2	1	4	-	4	-	3	
Livmoderblekning	12	8	4	1	1	-	-	-	-	1	2	
Barselkrampe	9	5	4	1	2	-	-	-	-	-	1	
Peritonit	7	6	1	3	3	-	-	-	-	-	-	
Livmoderbristning	5	4	1	-	1	-	1	-	1	-	-	
Pyæmi	3	3	-	-	1	-	-	1	-	1	-	
Emboli	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	
Abort	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Anæmi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Brækninger	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Extranterint Svangerskab	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hjertefeil	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Lungebetændelse	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Mani	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Meningit	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Organisk Underlivssygdom	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ikke nærmere angivet Døds- aarsag	2	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
Tilsammen	241	183	58	21	15	1	8	1	7	8	6	
				61								

Paa Barselseng uforløst døde Kvinder.

Quelques causes de décès pour femmes mortes pendant les couches sans être délivrées.

Tabel XXI. Amt.	Lægedistrikt.	Antal Døde uforløste.	Alder.			Dødsaaarsag.		
			20—30 Aar.	30—40 Aar.	Uopgivet.	Barselkrampe.	Besværlig Fødsel.	Livmoderblødning.
Christiania	-	2	1	-	-	1	-	-
Hedemarken	Trysil.	1	-	1	-	-	1	1
Stavanger	Haugesund.	1	-	1	-	-	-	1
Nordland	Ranen.	1	-	-	1	-	1	-
Tromsø	Lyngen.	1	-	-	1	-	1	-
Tilsammen		6	1	3	2	1	3	2

Antal Angrebne af Skarlagensfeber af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas de la scarlatina par 1000 habitants.

Tabel XXII.			1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.
Riget			3.1	4.26	4.56	3.09	2.38	2.31	2.67	4.40	7.14
I.	Christiania	Stift	5.6	3.6	0.77	0.66	0.69	1.09	1.62	5.42	11.52
II.	Hamars	—	3.7	3.1	1.87	1.37	0.32	0.63	4.27	7.50	10.36
III.	Christianssands	—	0.9	1.6	1.65	3.97	4.33	4.84	2.60	2.80	9.83
VI.	Bergens	—	1.7	7.1	10.78	4.01	1.74	1.93	1.85	5.90	3.72
V.	Trondhjems	—	3.1	7.6	9.47	4.14	3.17	3.06	4.22	2.44	1.05
VI.	Tromsø	—	1.4	3.2	6.71	7.11	5.56	2.42	2.54	1.33	0.42
1.	Christiania By	...	11.7	8.2	2.36	2.14	1.41	2.21	1.53	2.66	14.24
2.	Akershus	Amt	4.5	4.3	0.27	0.42	0.35	0.32	0.99	5.50	12.80
3.	Smaalenenes	—	3.6	2.3	0.36	0.25	0.65	1.26	4.08	6.42	11.15
4.	Buskeruds	—	3.4	0.7	0.05	0.14	0.27	0.19	0.64	8.87	11.10
5.	Jarlsb. og Laurv.	—	3.5	1.4	0.24	0.05	0.70	1.41	0.54	2.55	3.22
6.	Hedemarkens	—	3.5	5.7	3.57	2.00	0.42	0.48	1.09	6.22	14.74
7.	Christians	—	4.0	0.3	-	0.68	0.22	0.79	7.64	8.84	5.80
8.	Bratsbergs	—	0.4	0.4	0.44	0.52	0.71	3.90	5.30	6.54	13.37
9.	Nedenæs	—	1.4	3.2	1.17	0.24	3.46	1.56	1.72	3.15	15.42
10.	ListerogMandals	—	0.8	0.5	1.10	3.06	7.64	4.79	0.09	0.83	10.80
11.	Stavanger	—	1.0	2.3	3.20	9.62	5.44	7.77	2.84	1.09	7.29
12.	Søndre Bergenh.	—	1.2	6.7	13.03	5.89	2.60	3.30	2.15	5.45	2.53
13.	Bergens By		1.4	5.9	19.45	9.01	2.49	2.75	0.55	3.97	15.45
14.	NordreBergenh.Amt	—	0.4	7.8	4.93	1.35	1.13	0.64	3.05	8.32	0.94
15.	Romsdals	—	5.0	8.9	9.13	3.11	3.60	1.75	2.81	3.50	2.70
16.	Søndre Trondhj.	—	2.3	9.4	8.84	4.62	2.50	2.58	3.04	2.85	0.83
17.	Nordre	—	2.5	3.4	8.48	2.61	1.63	4.03	5.65	1.31	0.22
18.	Nordlands	—	2.1	3.6	8.86	9.2	6.25	1.37	0.69	0.24	0.74
19.	Tromsø	—	0.4	3.0	4.68	4.77	4.73	4.35	6.04	3.55	-
20.	Finmarkens	—	0.4	1.9	2.08	3.36	4.51	2.63	2.66	1.67	-

XXIII giver en Oversigt over de Distrikter inden de forskjellige Amter, hvor den optraadte hyppigst.

Tilfælde af **Strubehoste** (Angina membranacea, Croup) indberettes omtrent med samme Hyppighed som Aaret forud.

Kusma (Parotitis) er aftaget fra Aaret forud og har ikke grebet om sig udenfor de i forrige Aar smittede Amter.

Akute katarrhalske Tilfælde (Catarrhus, Febris catarrhalis, Bronchitis acuta, Angina, Laryngitis, Pneumonia catarrhalis) udgjorde 50.2 pCt. af samtlige behandlede Sygdomme. Tabel XXIV giver Oplysning om disse Sygdommers Hyppighed og Forhold til samtlige epidemiske Sygdomme for Aarene 1865—1884. Af de opgivne 703 Dødsfald forarsagedes 650 ved akut Bronchit, 11 ved Laryngitis, 41 ved Pneumonia catarrhalis og 1 ved Angina.

Oversigt over diphtherisk Svælgbetændelses hyppigste Forekomst
i de forskjellige Lægedistrikter

Liste des districts civils, où la diphthérie a été prédominante.

Amt.	Tabel XXIII. Lægedistrikt.	An- grebne.	Døde.	Amt.	Lægedistrikt.	An- grebne.	Døde.
I.	Christiania By...	341	95	XII.	Søndre Bergenhus Amt.....	429	119
II.	Akershus Amt ...	142	24		Indre Nordhordland ..	90	26
	Follo.....	56	6		Søndre Midthordland ..	84	15
	Ullensaker.....	44	6		Tysnæs	59	28
III.	Smaalenenes Amt	1189	216		Indre Søndhordland..	56	15
	Sarpsborg.....	742	118		Nordre Midthordland ..	54	13
	Fredrikshald	232	30		Ytre Nordhordland ..	36	17
	Moss.....	88	8		— Hardanger....	35	5
IV.	Buskeruds Amt..	154	51	XIII.	Bergens By.....	146	57
	Modum.....	50	22	XIV.	Nordre Bergenhus Amt.....	301	78
	Sandnæs	39	2		Gloppen	135	31
	Ringerike.....	30	11		Kinn	37	5
	Drammen.....	24	9		Indviken	28	9
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt.....	140	27		Ytre Søndfjord.....	27	10
	Laurvik	65	8		Nordfjordeidet	27	2
	Tønsberg	61	14	XV.	Romsdals Amt...	252	87
VI.	Hedemarkens Amt	43	8		Vestre Søndmøre....	91	19
	Hedemarken	15	3		Nordre —	33	8
	Solør og Odalen....	8	1		Indre Romsdal	30	15
	Rendalen	6	2		Indre Søndmøre....	19	7
	Tønset	6	1	XVI.	Søndre Trondhjem's Amt.....	265	71
VII.	Christians Amt..	33	9		Guldal	59	13
	Hadeland og Land ..	12	5		Røros	37	3
	Toten	10	-		Nordre Fosen	31	21
	Faaberg	4	4		Trondhjem	28	3
VIII.	Bratsbergs Amt ..	192	52		Hiteren	28	8
	Skien	89	19		Opdal	24	9
	Kragerø	50	12	XVII.	Nordre Trondhjem's Amt.....	405	89
	Sauland	32	15		Levanger	165	15
IX.	Nedenæs Amt	124	23		Stjørdalen	72	31
	Vestre Nedenæs....	79	10		Ytre Namdal.....	58	22
	Østre —	29	7		Inderøen	55	6
X.	Lister og Mandals Amt.....	75	25		Grong	23	5
	Flekkefjord	73	23	XVIII.	Nordlands Amt..	732	176
XI.	Stavanger Amt..	364	55		Hadsel	102	17
	Stavanger.....	132	12		Alstahaug	82	27
	Sand	66	14		Ranen	80	19
	Sandnæs	60	7		Skjærstad	69	7
	Finne	43	16		Ofoten	64	20
	Karmøen	36	4		Østlofoten	61	15
					Stegen	60	17
					Under Lofotfisket ...	56	4

Oversigt over diphtherisk Svælgbetændelses hyppigste Forekomst
i de forskjellige Egne.

Amt.	Tabel XXIII. (Forts.). Lægedistrikt.	An- grebne.	Døde.	Amt.	Lægedistrikt.	An- grebne.	Døde.
XIX.	Tromsø Amt	443	83	XX.	Finmarkens Amt	62	14
	Tromsø	98	3		Hammerfest	19	2
	Balsfjorden	74	10		Vardø	10	1
	Trondenes	61	8		Alten	8	1
	Lenvik	58	20		Loppen	8	1
	Lyngen	51	4				
	Maalselven	46	17				
	Tranø	35	16				

Katarrhalske Sygdomme i Norge.

Maladies catarrhales en Norvège.

Tabel XXIV.	Katarrhalske Sygdomme.		
Aar.	Anmeldte Tilfælde.	Procentforhold til samtlige behandlede Til- fælde af epidemisk Sygdom.	Ialt Døde.
1884	64 394	50.2	703
1883	60 591	47.8	643
1882	57 591	40.4	880
1881	51 789	42.3	665
1880	49 206	45.0	682
1879	46 434	50.8	626
1878	44 820	46.5	691
1877	40 076	44.2	610
1876	41 388	42.1	630
1875	41 791	42.7	631
1874	37 803	38.4	622
1873	32 346	36.1	438
1872	29 773	37.1	395
1871	28 452	37.4	381
1870	26 313	36.4	390
1869	26 421	37.8	386
1868	21 351	26.7	328
1867	26 061	34.8	373
1866	20 373	-	272
1865	18 678	-	314

Lungebetændelse (Pneumonia crouposa) udgjorde 6.9 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme og forekom meget almindelig om end ikke med den Hyppighed som i de 3—4 foregaaende Aar. Der er anmeldt endel færre Dødsfald end i de nærmest foregaaende Aar, og Dødsprocenten af de Behandlede udgjorde 12.9 pCt. Sygdommens Optræden i Forhold til Angrebne af 1000 Indvaanere sees af Tabel XXV.

Antal Angrebne af Lungebetændelse af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas de la pneumonie par 1000 habitants.

Tabel XXV.			1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.
Riget			4.7	5.1	5.2	5.6	4.9	4.1	3.7	4.3	5.3
I.	Christiania	Stift	6.2	5.7	5.6	6.7	4.8	5.9	4.4	4.3	5.3
II.	Hamars	—	5.6	5.1	5.6	6.3	6.8	5.7	4.4	4.9	4.6
III.	Christianssands	—	3.3	4.0	4.3	7.1	6.4	3.9	3.5	3.8	6.5
IV.	Bergens	—	4.2	4.1	3.9	4.0	3.9	2.2	2.5	3.8	4.0
V.	Trondhjems	—	4.2	7.6	8.1	4.8	4.2	2.9	4.0	5.6	6.3
VI.	Tromsø	—	3.6	3.3	2.9	2.9	2.6	2.6	2.9	3.5	4.8
1.	Christiania By		5.8	5.2	4.8	7.4	5.4	6.5	4.9	4.8	6.3
2.	Akershus	Amt	4.8	3.5	4.1	5.2	4.3	4.8	3.0	3.2	4.1
3.	Smaalenenes	—	6.3	7.5	5.7	5.1	4.3	6.7	4.5	5.7	5.3
4.	Buskeruds	—	7.5	5.3	6.2	6.2	3.7	6.2	4.6	4.8	4.0
5.	Jarlsb. og Laurviks	—	6.8	6.8	7.2	9.9	5.8	5.0	5.0	3.3	5.1
6.	Hedemarkens	—	5.0	5.2	6.1	7.8	7.7	5.2	4.3	5.2	5.2
7.	Christians	—	6.4	4.9	5.4	4.6	5.7	6.2	4.5	4.5	3.9
8.	Bratsbergs	—	3.9	5.7	7.6	10.1	5.9	5.4	4.4	3.7	6.8
9.	Nedenæs	—	3.7	4.5	3.9	7.8	7.7	4.1	4.2	3.6	5.9
10.	Lister og Mandals	—	4.7	3.2	2.7	6.2	7.1	4.3	3.1	2.7	3.9
11.	Stavanger	—	3.0	3.6	3.4	5.1	5.4	2.4	2.5	4.1	8.3
12.	Søndre Bergenhus	—	2.3	1.9	1.8	3.0	2.1	1.5	5.4	2.0	2.1
13.	Bergens By		6.3	6.3	4.9	6.9	8.6	4.5	3.6	5.0	8.0
14.	Nordre Bergenhus Amt		3.9	3.4	4.3	3.4	4.1	1.6	2.4	2.5	3.0
15.	Romsdals	—	5.2	7.7	8.6	3.9	2.8	2.1	4.1	6.1	6.2
16.	Søndre Trondhjems	—	4.8	8.9	7.5	6.2	5.7	3.5	3.8	5.9	7.1
17.	Nordre	—	3.4	6.3	8.1	4.2	3.6	3.3	4.5	6.3	5.8
18.	Nordlands	—	3.5	2.8	2.4	2.9	2.5	2.2	2.3	2.8	4.5
19.	Tromsø	—	4.1	4.4	3.4	2.0	1.9	2.3	2.8	4.9	6.0
20.	Finmarkens	—	2.8	3.0	4.5	4.6	4.5	5.0	6.0	3.0	3.4

Akute gastriske Sygdomme (Diarrhoea acuta og Cholera nostras) ere optraadte hyppigere, ligesom det kjendte Antal Dødsfald er større end for Aaret forud. Det opgivne Antal Tilfælde udgjør 18.1 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme (Aaret forud 15.7 pCt.)

Blodgang (Dysenteria) er ikke nogetsteds optraadt med større epidemisk Udbredning.

Veneriske Sygdomme. Om de paa Rigets Sygehuse behandlede Tilfælde af Syphilis henvises til Tabellen i Slutningen af denne almindelige Beretning. Paa Rigshospitalets Hudsygeafdeling udgjorde den gennemsnitlige Behandlingstid af Syphilis i 1884: 67.9 Dage, i 1883: 80.9 Dage, i 1882: 70.9 Dage. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis sees af Tabel XXVI, der tillige viser Sygdommens Form samt de Angrebnes Kjøen og Fordeling

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe i 1884.

Cas de syphilis et de gonorrhée traités en dehors des hôpitaux.

Tabel XXVI. Riget og Amter.		Syphilis.									Gonorrhoe.					
		Tilsammen Behandlede.	Antal Dødsfald.	Kjøn og Alder.				Sygdomsform.				Tilsammen Behandlede.	Kjøn og Alder.			
				Børn.		Voxne.		primær. (Ul- cera venerea).	kon- stitutionel.	hereditær.	uopgivet.		Børn.		Voxne.	
				Md.	Kv.	Md.	Kv.						Md.	Kv.	Md.	Kv.
Riget		1472	47	73	128	864	355	337	654	107	374	3215	8	7	2809	306
1. Christiania By		377	-	17	11	316	33	199	159	19	-	1146	1	-	1121	24
2. Akershus	Amt	30	1	2	3	13	11	4	21	4	1	44	-	-	38	6
3. Smaalenenes	—	53	2	4	2	31	16	9	22	3	19	110	-	-	97	13
4. Buskeruds	—	66	2	3	10	32	20	16	47	3	-	103	-	1	93	9
5. Jarlsberg og Laurviks	—	109	5	8	7	53	41	10	45	5	49	184	-	-	165	19
6. Hedemarkens	—	42	3	6	4	22	7	7	20	9	6	62	-	-	47	12
7. Christians	—	15	-	-	1	9	5	2	13	-	-	23	-	-	17	6
8. Bratsbergs	—	44	3	3	3	22	16	4	6	4	30	65	-	1	58	5
9. Nedenæs	—	137	1	5	10	86	36	21	65	8	43	122	-	-	109	13
10. Lister og Mandals	—	103	2	1	3	74	25	32	59	4	8	141	-	2	129	10
11. Stavanger	—	51	1	1	4	31	15	2	15	2	32	139	1	-	129	9
12. Søndre Bergenhus	—	38	2	6	13	6	13	2	33	3	-	20	-	1	16	2
13. Bergens By		80	-	-	-	58	22	-	-	-	80	273	3	1	219	50
14. Nordre Bergenhus	Amt	8	1	1	-	4	3	-	7	1	-	9	-	-	6	3
15. Romsdals	—	45	2	-	2	30	13	7	16	-	22	148	-	1	125	22
16. Søndre Trondhjems	—	135	4	8	1	35	46	12	71	7	45	194	-	-	31	15
17. Nordre	—	16	1	2	1	7	6	2	11	1	2	38	-	-	32	5
18. Nordlands	—	74	9	3	51	8	10	6	7	33	28	190	-	-	174	60
19. Tromsø	—	22	3	2	1	10	9	-	15	1	6	111	3	-	91	17
20. Finmarkens	—	27	-	1	1	17	8	2	22	-	3	93	-	-	82	6

1884.

XXXXIX

Indkomne Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit) paa Sygehusene.

Cas nouveaux de gonorrhée dans les hôpitaux.

Tabel XXVII.	Tilsammen behandlede Tilfælde.	Voxne.		Fordeling paa Amterne.																
				1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	16	17	18	19	20
		Mænd.	Kvinder.	Christiania By.	Smaalene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedenmarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Bergens By.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finnmarken.
Gonorrhoe	302	97	205	147	7	18	5	9	1	4	5	1	6	17	14	28	5	13	6	16

paa Amterne og endvidere de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit).

Paa Sygehusene indkomne Tilfælde af Gonorrhoe sees af Tabel XXVII.

Spedalskhed (Elephantiasis Græcorum, Lepra). Overlægen for den spedalske Sygdom har afgivet følgende Beretning om Spedalskhedens Bevægelse i Riget.

Tabel XXVIII viser Bevægelsen af samtlige Spedalske i Riget i og udenfor Stiftelserne.

Tabel XXIX giver en Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i Stiftelserne i Aaret 1884.

Tabel XXX viser Fordelingen af de Spedalske udenfor Stiftelserne i de forskellige Amter ved Udgangen af Aaret 1884.

I Tabel XXXI gives en Oversigt over de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** med Fordeling paa Rigets Stifter og Opgaver over Kjøen og Alder for de af de forskellige Sygdomme Angrebne.

Svindstot (Tuberculosis pulmonum, Phthisis) er opgivet som Dødsårsager hos 2619 eller 15.8 pCt. af samtlige opgivne Dødsårsager.

Tabel XXXII giver en Oversigt for hele Riget over Forhold (i pCt.) af Dødsfald af Svindstot til samtlige kjendte Dødsårsager, til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme og udviser Dødeligheden af denne Sygdom pro mille af Befolkningen siden Aaret 1872.

Tabel XXXIII viser Dødsfald af Svindstot i de forskellige Stifter og Amter for Aarene 1882—1884 i Forhold (pCt.) til samtlige kjendte Dødsårsager og til Dødsfald af de ikke epidemiske Sygdomme samt i Forhold (pro mille) til Folkemængden i de tilsvarende Dele af Riget i de nævnte Aar.

Tabel XXXIV A og B viser for hvert af Aarene 1878—1884 særskilt for Land og By Dødsfald af Svindstot i Forhold (pCt.) til samtlige kjendte Dødsårsager og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.

Af **Kræft** (Cancer, Fungus, Epithelioma, Sarcoma) er opgivet 1006 Dødsfald.

Tabel XXXV giver en Oversigt over kjendte Dødsfald af Kræft etc. med Oplysning om Kræftens Sæde, Alder og Kjøen for de af de forskellige Kræfterformer Døde, forsaavidt saadan Opgave foreligger.

Sindssygdom (Insania). Over de paa Sygehusene behandlede Tilfælde af Sindssygdom giver Tabellen i Slutningen af denne almindelige Beretning en Oversigt. Af Sindssygdom er opgivet 57 Dødsfald i Landdistriktet og 14 i Byerne, tilsammen 71 Dødsfald, hvoraf 17 i Christiania Stift, 8 i Hamars, 10 i Christianssands, 12 i Bergens, 18 i Trondhjems, 6 i Tromsø Stift.

**Tabel over Bevægelsen af samtlige Spedalske i Riget i og udenfor
Stiftelserne.¹⁾**

Tableau des lépreux en Norvège pendant les années de 1857—1884.

Tabel XXVIII.								
Aar.	Samlet Antal ved Aarets Be- gyndelse.	Til- komne.	Afgang			Antal tilbage		Samlet Antal.
			døde.	udflyt- tede.	helbre- dede.	i Distrik- terne.	i Stif- telserne.	
1856.....	-	-	-	-	-	2636	235	2871
—57.....	2871	242	293	16	2	2375	427	2802
—58.....	2802	234	225	4	2	2330	475	2805
—59.....	2805	250	213	8	7	2304	523	2827
—60.....	2827	227	253	9	2	2251	539	2790
—61.....	2790	242	238	14	4	2065	711	2776
—62.....	2776	202	212	12	4	2052	698	2750
—63.....	2750	190	195	6	4	1986	749	2735
—64.....	2735	213	202	9	1	1955	781	2736
—65.....	2736	202	205	9	5	1947	772	2719
—66.....	2719	220	213	10	3	1918	795	2713
—67.....	2713	186	192	7	5	1908	787	2695
—68.....	2695	216	211	7	6	1899	788	2687
—69.....	2687	171	200	16	8	1847	787	2634
1870.....	2634	161	230	13	3	1785	764	2549
—71.....	2549	157	238	16	3	1702	747	2449
—72.....	2449	129	205	9	5	1651	708	2359
—73.....	2359	123	177	18	8	1607	672	2279
—74.....	2279	143	183	10	5	1581	643	2224
—75.....	2224	136	203	14	5	1515	623	2138
—76.....	2138	120	187	6	2	1450	613	2063
—77.....	2063	108	165	7	3	1367	629	1996
—78.....	1996	113	139	10	9	1333	618	1951
—79.....	1951	85	162	11	4	1257	602	1859
1880.....	1859	65	150	7	7	1143	617	1760
—81.....	1760	48	162	6	6	1034	600	1634
—82.....	1633	44	136	7	14	968	553	1521
—83.....	1521	28	133	3	4	872	537	1409
—84.....	1409	15	141	1	9	747	526	1273

¹⁾ Denne Tabel svarer aldrig fra det ene Aar til det andet; der er desuden ikke endnu fuldstændigt Opgjør over de i Distrikterne værende Spedalske, da der er paabegyndt Opgjør af hvormange Mænd og hvormange Kvinder.

Paa Rigets 11 Sindssygeasyler indkom i Aarets Løb 761. Antallet af Udskrevne var 707, hvoraf 64 Døde. Tilbageliggende ved Aarets Udgang vare 1328. Det samlede Antal Forplejningsdage for de Sindssyge paa samtlige Asyler var 480 235 Dage. Det daglige Middeltal af Syge paa samtlige Asyler var 1312. De paa Sindssygeasylerne ialt indtrufne 64 Dødsfald ere henførte under de nærmere kjendte Dødsaaarsager og opførte i Tabellen over kjendte Døds-

Til- og Afgang af Spedalske i

Tableau des lépreux dans

Tabel XXIX. Stiftelser.	Tilbageliggende ved Udgangen af 1883.			Indkomne i 1884.			Tilsammen Be- handlede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Pleiestiftelse No. 1	165	¹⁾ 71	94	23	15	8	188	86	102
St. Jørgens Hospital	63	31	32	12	4	8	75	35	40
Lungegaardshospitalet	72	31	41	23	11	12	95	42	53
Reknæs Pleiestiftelse	71	36	35	11	6	5	82	42	49
Reitgjærdets Pleiestiftelse	165	79	86	32	22	19	197	101	96
Tilsammen	536	248	288	101	58	43	637	306	331

¹⁾ I forrige Aarsberetning 73 Mænd, men da 2 af disse, der havde Hjemlov, ikke 2 Kvinder udgaaede i Bedring. ³⁾ Ifølge senere Opgaver ere 526 tilsammen tilbaglig-Hospital, 73 paa Lungegaardshospitalet, de øvrige Stiftelser som opførte i Tabellen.

Fordeling af Spedalske udenfor Stiftelserne.

Tableau des lépreux dans les campagnes en 1884.

Tabel XXX. Amterne.		Antal Spedalske ved Udgangen af 1883.	Tilkomne i 1884.	Afgang		Antal Spedalske ved Udgangen af 1884.
				i 1884.	deraf Døde.	
Akershus	Amt . . .	1	-	-	-	1
Smaalenenes	— . . .	1	-	-	-	1
Hedemarkens	— . . .	5	3	2	2	6
Kristians	— . . .	6	1	2	2	5
Lister og Mandals	— . . .	4	-	2	-	2
Stavanger	— . . .	¹⁾ 72	2	11	10	63
Søndre Bergenhus	— . . .	152	5	25	17	132
Bergens By		23	-	-	-	23
Nordre Bergenhus Amt		164	13	21	14	156
Romsdals	— . . .	121	12	21	15	112
Søndre Tronhjems	— . . .	67	9	9	2	67
Nordre	— . . .	68	9	16	6	61
Nordlands	— . . .	111	15	23	11	103
Tromsø	— . . .	20	1	-	-	21
Tilsammen		¹⁾ 815	70	132	79	²⁾ 753

¹⁾ Ifølge forrige Beretning 73 og 816. ²⁾ Ifølge senere Opgaver er Antallet 747.

1884 i samtlige Stiftelser.

les hospices en 1884.

Afgang									Tilbageiggende ved Udgangen af 1884 ³⁾ .		
ved Helbredelse.			ved Død.			ved Hjemsendelse eller Overflyttelse til anden Stiftelse.					
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
-	-	-	17	6	11	18	6	12	153	74	79
-	-	-	9	2	7	-	-	-	66	33	33
5	1	4	10	4	6	²⁾ 12	4	8	68	33	35
-	-	-	11	5	6	5	4	1	66	33	33
-	-	-	17	9	8	12	6	6	168	86	82
5	1	4	64	26	38	47	20	27	521	259	262

vendte tilbage i 1883 bleve de udskrevne som udgaaede uden Tilladelse. ²⁾ 1 Mand og gende ved Aarets Udgang, hvoraf 155 paa Pleiestiftelse No. 1, 64 paa St. Jørgens

aarsager i det Amt, hvori Asylet er beliggende. Nærmere Redegjørelse for Sinds-sygeasylernes Virksomhed findes i Norges officielle Statistik Tredie Række No. 9, udgiven i Aaret 1885.

Tabellerne XXXVI og XXXVII giver en Oversigt over Antallet af de for Amtskommunernes Regning forpleiede Sindssyge i de forskellige Lægedistrikter samt Amtskommunernes Udgifter til de Sindssyges Forpleining og Medicinal-væsenet forøvrigt.

Tabel XXXVIII giver en Oversigt over de af Lægerne udførte vigtigere **chirurgiske Operationer** med deres Fordeling paa eller udenfor Sygehus i de forskellige Amter.

Anmærkninger til Liste over vigtigere chirurgiske Operationer. Det bemærkes, at der som oftest kun foreligger Opgaver over Operationernes Antal og ikke over opererede Personer.

Amputation af Overarmen (Amputatio brachii). Indikation paa Sygehus: Arthrocace cubiti 1, uopgivet Indikation 1, begge heldigt Udfald; udenfor Sygehus: Vulnus 2, heldigt Udfald.

Amputation af Underarmen (Amputatio antibrachii). Indikation paa Sygehus: Phlegmone 1, Arthrocace 1, Gangræn 1, alle heldigt Udfald, Caries 1, dødeligt Udfald; udenfor Sygehus: Vulnus 3 heldigt, 1 dødeligt Udfald, Gangræna 1, Sarcoma 1, begge heldigt Udfald.

Amputation af Laaret (Amputatio femoris). Indikation paa Sygehus: Arthrocace genu 4, tre heldigt, en dødeligt Udfald, Caries 2, heldigt Udfald, Gonitis 2, en heldigt Udfald, en tilbageiggende, Gangræna 2, en heldigt, en dødeligt Udfald, uden Indikation 4, tre med heldigt og et med dødeligt Udfald; udenfor Sygehus.: Necrosis 1 og Vulnus sclopetarium 1, begge heldigt Udfald.

Amputation af Læggen (Amputatio cruris). Indikation paa Sygehus: Arthrocace pedis 8, syv heldigt Udfald, en udgaaet i Bedring, Sarcoma 3, to heldigt, en dødeligt Udfald, Ulcera 2, heldigt Udfald, Epithelioma 2, heldigt Udfald, Fractura comminuta complicata 1 med dødeligt Udfald, uden Indikation i 3 Tilfælde heldigt Udfald; udenfor Sygehus: Fractura comminuta 2, Vulnus

Liste over behandlede, væsentlig chroniske Sygdomme.

Liste des cas traités des maladies chroniques.

Tabel XXXI.	Ialt opgivne		Behandlede, for hvilke er opgivet Alder og Køn.				Fordeling paa Stifterne.											
							1		2		3		4		5		6	
	Tilfælde.	Dødsfald ¹⁾ .	Børn.		Voxne.		Chri- stiania.		Hamars.		Christians- sands.		Bergens.		Trond- hjems.		Tromsø.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	5721	1	41	41	3126	2206	1766	1	686	-	925	-	483	-	737	-	1124	-
Enat	1405	-	279	288	231	227	370	-	112	-	676	-	119	-	54	-	74	-
Skurv	121	-	37	46	19	15	46	-	14	-	27	-	13	-	8	-	13	-
Kjertelsyge	3856	50	1382	1625	257	458	1368	24	398	7	885	7	329	7	529	2	347	3
Rachit	1175	68	664	470	4	1	491	44	182	10	242	6	89	1	70	3	110	4
Simpel Meningit	451	365	121	108	78	50	164	147	52	32	77	66	49	44	64	43	45	33
Tuberkuløs Meningit	526	538	211	215	15	30	172	171	46	42	159	155	41	65	62	62	46	43
Svindstot	5556	2619	174	282	2144	2448	1831	960	518	210	1495	643	420	305	876	340	416	161
Kræft	1489	1006	1	1	653	667	526	378	229	151	264	150	138	124	203	144	129	59
Vatersot og Morbus Brightii	1568	²⁾ 498	75	86	625	666	550	189	201	60	362	108	150	61	188	50	117	30
Blegsot og Anæmi	15306	27	555	1779	928	11535	6013	19	1399	2	2777	-	1192	2	1758	4	2167	-
Menstruationsuordener	2844	-	-	9	-	2700	1096	-	256	-	534	-	217	-	403	-	338	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	23215	86	661	1006	8679	10483	7355	19	2473	13	4235	15	2187	20	3070	12	3895	7
Ormesygdomme	1925	-	703	779	148	176	535	-	260	-	657	-	164	-	209	-	100	-
Drankersygdomme	152	15	-	2	129	11	54	5	25	3	41	3	3	1	16	1	13	2
Struma	234	-	1	18	21	190	98	-	103	-	12	-	2	-	14	-	5	-

¹⁾ Samtlige af Lægerne opgivne Dødsfald. ²⁾ Morbus Brightii 358, Hydrops (Vatersot) 140.

Dødelighed af Svindsot.

Mortalité par phthisie par 100 habitants et relativement aux toutes causes de décès.

Tabel XXXII	Forhold af Dødsfald af Svindsot til		Dødeligheden pro mille af Middelfolke- mængden i Aaret.
	samtligte opgivne Dødsårsager i pCt.	Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme i pCt.	
1884.....	15.8	24.2	1.4
1883.....	16.2	25.4	1.4
1882.....	14.7	25.3	1.4
1881.....	15.8	24.4	1.4
1880.....	16.9	25.2	1.4
1879.....	17.0	24.2	1.3
1878.....	15.9	23.7	1.2
1877.....	16.1	24.7	1.2
1876.....	14.2	23.9	1.2
1875.....	14.4	23.2	1.1
1874.....	14.5	22.9	1.1
1873.....	15.2	23.0	¹⁾ 1.1
1872.....	14.9	23.1	¹⁾ 1.0

¹⁾ Beregnet efter Befolkningen den 31te December 1873 og 1872.

dilaceratum 1, Vulnus sclopetarium 1, Arthroace 1, Caries 1, alle heldigt Udfald.

Symes Operation. Paa Sygehus: Indikation: Arthroace 2 med heldigt Udfald.

Exartikulation af Underarmen (Exarticulatio cubiti) foretoges ved Sarcoma antibrachii med heldigt Udfald.

Exartikulation af Haanden (Exarticulatio manus). Indikation paa Sygehus: Vulnus 1 heldigt Udfald; udenfor Sygehus: Vulnus 4, tre heldigt, et dødeligt Udfald.

Exartikulation af Knæet (Exarticulatio genu) foretoges for Gangræna med heldigt Udfald.

Exartikulation af Foden (Exarticulatio pedis) foretoges ved Arthroace pedis 2, med heldigt Udfald 1 Gang; i det andet Tilfælde foretoges senere Amputation.

Resektioner (Resectio). Indikation paa Sygehus: Resectio maxillæ superioris ved Cancer 2, heldigt Udfald; Resectio humeri ved Arthroace 4, tre heldigt, et dødeligt Udfald; ved Caries 1 og Luxatio 1, begge heldigt Udfald; Resectio cubiti ved Arthroace 9, sex heldigt Udfald, to udgaaede i Bedring; ved Pseudarthrosis 1 heldigt Udfald; Resectio coxæ ved Arthroace 27, sex med heldigt Udfald, tre udgaaede i Bedring, tre uhelbredede, fem døde og ti tilbageiggende; Resectio genu 15, tretten med heldigt, to med dødeligt Udfald; Resectio pedis ved Arthroace 3, heldigt Udfald; Resectio tibix ved Osteomyelitis 1, heldigt Udfald. Indikation udenfor Sygehus. Resectio coxæ ved Arthroace 1, heldigt Udfald.

Arthrotomi. Indikation paa Sygehus: Hydarthrus genu 2, heldigt Udfald; Synovitis chronica 1, dødeligt Udfald; udenfor Sygehus: Pyarthrus genu 1, dødeligt Udfald.

Osteotomi udenfor Sygehus ved Genu valgum 1, heldigt Udfald.

Dødsfald af Svindsot i de forskjellige
Mortalité par la phthisie dans les diocèses et dans

Tabel XXXIII.			1884.			
			Opgivne Dødsfald			
			med anført Døds- aarsag.	af Svindsot.	af epidemiske Syg- domme.	af ikke epidemiske Syg- domme.
Riget			16 618	2 619	1 807	10 811
Landdistrikt			9 691	1 421	3 390	6 301
Byer ¹⁾			6 927	1 198	2 417	4 510
I.	Christiania	Stift	6 358	960	2 279	4 079
II.	Hamars	—	1 437	210	347	1 090
III.	Christianssands	—	2 927	643	758	2 169
IV.	Bergens	—	2 370	305	978	1 392
V.	Trondhjems	—	2 157	340	767	1 390
VI.	Tromsø	—	1 369	161	678	691
1.	Christiania By		2 375	382	964	1 411
2.	Akershus	Amt	818	125	216	602
3.	Smaalenenes	—	1 160	163	499	661
4.	Buskeruds	—	1 211	129	346	865
5.	Jarlsberg og Laurviks	—	794	111	254	540
6.	Hedemarkens	—	742	120	183	559
7.	Christians	—	695	90	164	531
8.	Bratsbergs	—	749	136	194	555
9.	Nedenæs	—	647	146	145	502
10.	Lister og Mandals	—	682	160	156	526
11.	Stavanger	—	849	201	263	586
12.	Søndre Bergenhus	—	588	74	257	331
13.	Bergens By		900	151	341	559
14.	Nordre Bergenhus	Amt	573	45	247	326
15.	Romsdals	—	789	101	303	486
16.	Søndre Trondhjems	—	1 194	205	394	800
17.	Nordre	—	483	69	203	280
18.	Nordlands	—	839	94	429	410
19.	Tromsø	—	362	42	177	185
20.	Finmarkens	—	168	25	72	96

Punktion af Hydrocephalus havde dødeligt Udfald ved Oedema cerebri i 5te Døgn efter Operationen.

Borttagelse af Kræft (Exstirpatio tumoris cancrosi) i andre Organer end Brystkjertelen og Læbekræft Fra Sygehus er Kræftens Sæde opgivet saaledes: Cancer faciei 5, Cancer linguae 4, Cancer oris 2, Cancer gingivæ 2, Sarcoma maxillæ inferioris 1, Cancer colli 1, Cancer dorsi 1, Cancer humeri 1,

Stifter og Amter for Aarene 1882—1884.

les préfectures pendant les années de 1882—1884.

Forhold af Dødsfald af Svindsot						Dødeligheden af Svindsot pro Mille af Befolkningen.		
til samtlige opgivne Døds- aarsager i pCt.			til Dødsfald af ikke epi- demiske Sygdomme i pCt.					
1884.	1883.	1882.	1884.	1883.	1882.	1884.	1883.	1882.
15.8	16.21	14.7	24.2	25.4	25.3	1.4	1.4	1.4
14.6	14.5	14.6	22.5	23.9	24.0	0.9	1.0	0.9
17.3	18.8	16.2	26.5	27.3	26.7	2.8	2.9	3.0
15.1	18.4	15.6	23.5	28.0	25.0	1.7	1.9	1.9
14.6	13.9	12.0	19.2	18.9	19.5	0.9	0.9	0.9
21.9	21.1	23.2	29.6	30.2	33.6	1.8	1.9	2.0
12.9	13.7	12.3	21.6	22.0	22.8	1.0	1.0	1.0
15.7	13.6	11.1	22.8	25.6	21.7	1.7	1.3	1.1
11.8	8.9	6.9	23.3	22.0	20.3	0.2	0.6	0.5
16.1	19.6	15.6	27.1	29.3	27.2	3.6	3.2	3.2
15.3	17.2	16.0	20.8	24.4	23.4	1.3	1.3	1.3
14.1	15.9	13.0	24.6	24.0	22.3	1.4	1.4	1.3
14.8	17.0	15.5	20.7	22.3	22.9	1.2	1.8	1.7
14.0	18.8	19.2	20.6	27.1	27.3	1.2	1.6	1.6
16.2	14.9	12.0	21.5	20.9	19.3	1.0	1.0	0.9
13.0	12.9	12.0	16.9	16.9	17.8	0.8	0.9	0.8
18.2	18.8	20.7	24.5	25.6	28.8	1.6	1.8	1.9
22.7	22.0	24.2	29.1	30.6	32.2	1.8	1.8	2.1
23.4	21.0	24.4	30.4	28.9	35.3	2.1	2.0	2.3
23.7	22.5	23.6	34.3	35.5	38.3	1.7	1.9	1.8
12.6	16.5	12.2	22.4	27.7	25.3	0.6	0.6	0.7
16.8	16.3	15.6	27.0	21.8	25.0	3.3	2.9	3.4
7.9	8.4	9.3	13.8	14.8	16.1	0.5	0.5	0.6
12.8	12.3	9.6	20.7	23.8	22.0	0.8	0.8	0.7
17.2	14.6	11.6	25.6	26.9	22.7	1.7	1.8	1.6
14.3	11.9	9.9	24.5	23.5	21.3	0.8	0.8	0.8
11.2	8.9	7.8	22.9	21.4	21.6	0.8	0.7	0.6
11.6	10.7	4.7	22.7	30.0	19.4	0.7	0.6	0.4
14.9	5.9	8.0	26.0	13.3	17.1	0.9	0.4	0.5

Cancer manus 1, Cancer gl. inguinum 1, Cancer pedis 2, Cancer testiculi 2, Cancer penis 3, Cancer recti 3, Cancer uteri 5; udenfor Sygehus: Cancer faciei 11, Cancer orbitæ 1, Cancer oris 3, Cancer linguæ 8, Cancer ossis sterni 1, Cancer dorsi 2, Cancer popliteæ 1, Cancer vulvæ 2, Sarcoma antibrachii 1, Sarcoma manus 1.

Borttagelse af Svulster (Exstirpatio tumorum). Paa Sygehus er

Procentforhold af Dødsfald af Svindsot til samtlige opgivne Dødsårsager i Aarene 1878—1884.

Mortalité par phthisie relativement aux toutes causes de décès dans les années 1878—84.

Tabel XXXIV A.		Byerne. (Les villes).							Landdistriktet. (Les campagnes).						
Overøvrighedsdistrikter.		1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.
Riget		17.3	18.8	16.2	16.8	18.1	18.6	16.9	14.6	14.5	13.6	15.1	16.0	15.8	15.0
1. Christiania By		16.1	19.6	15.6	18.4	17.4	18.7	17.3	-	-	-	-	-	-	-
2. Akershus Amt		14.3	18.7	7.4	30.8	22.6	7.7	5.5	15.3	17.1	10.5	16.8	16.2	19.5	14.8
3. Smaalenenes —		13.0	16.4	11.6	12.9	16.4	15.7	15.6	15.0	15.6	14.4	19.1	16.9	18.1	21.5
4. Buskeruds —		16.3	15.2	15.3	13.4	19.8	14.5	11.9	13.9	18.1	15.6	18.3	20.3	15.6	16.6
5. Jarlsberg og Laurviks —		17.1	18.7	21.9	15.2	22.7	16.6	17.6	11.2	19.1	16.5	15.3	21.9	14.1	13.4
6. Hedemarkens —		26.0	17.0	18.2	13.1	10.9	17.9	2.4	15.5	14.8	11.5	14.7	17.1	16.1	13.2
7. Christians —		30.8	22.4	10.5	10.5	22.7	14.8	6.5	11.9	12.2	12.1	12.3	7.1	9.9	10.0
8. Bratsbergs —		17.6	19.9	20.0	19.1	17.9	17.7	19.9	18.5	18.3	21.1	19.6	18.7	18.3	21.2
9. Nedenæs —		18.7	19.8	15.9	18.8	19.1	26.1	20.1	24.1	22.6	27.6	22.0	22.4	22.4	19.2
10. Lister og Mandals —		19.8	20.3	22.6	23.0	19.5	24.4	24.3	26.8	21.7	26.8	23.8	26.2	28.6	32.3
11. Stavanger —		28.2	24.5	24.0	29.0	20.4	19.5	23.2	18.1	19.8	22.9	16.2	20.0	24.4	24.1
12. Søndre Bergenhus —		-	-	-	-	-	-	-	12.6	16.5	12.2	15.9	16.2	14.5	12.8
13. Bergens By		16.8	16.3	15.6	14.2	14.1	18.8	16.1	-	-	-	-	-	-	-
14. Nordre Bergenhus Amt		-	-	-	-	-	16.7	14.3	7.9	8.5	9.4	12.0	12.7	10.8	7.8
15. Romsdals —		16.4	21.6	16.3	11.7	20.0	19.3	10.1	11.2	9.5	6.6	11.2	9.3	8.5	10.2
16. Søndre Trondhjems —		18.1	19.4	12.2	11.9	19.9	19.7	16.4	16.6	12.4	11.6	11.8	15.3	13.9	18.9
17. Nordre —		21.7	19.4	12.5	18.3	22.9	28.0	18.0	13.9	11.4	9.2	16.6	17.0	14.0	11.7
18. Nordlands —		13.8	15.3	7.6	7.1	15.1	14.3	14.3	11.1	8.4	7.8	7.9	9.7	9.7	10.0
19. Tromsø —		10.0	11.1	4.9	10.4	8.6	20.0	17.7	11.9	10.5	4.8	6.3	9.4	12.0	8.4
20. Finmarkens —		11.5	4.4	7.3	8.5	14.3	7.0	10.6	19.4	7.6	8.6	8.3	6.3	12.3	6.3

Procentforhold af Dødsfald af Svindsot til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme i Aarene 1878—84.

Mortalité par phthisie relativement aux toutes causes de décès non épidémiques.

Tabel XXXIV B.		Byerne. (Les villes).							Landdistriktet. (Les campagnes).						
Overøvrighedsdistrikter.		1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.
Riget		26.5	27.3	26.7	26.7	27.7	27.1	25.5	22.5	23.9	24.0	23.1	23.4	22.1	20.0
1. Christiania By		27.1	29.3	27.2	28.9	28.8	28.5	25.2	-	-	-	-	-	-	-
2. Akershus Amt		15.4	30.0	16.3	40.1	26.9	11.1	5.9	20.8	24.2	23.9	32.7	23.4	26.6	19.6
3. Smaalenenes	—	21.7	25.3	20.2	18.7	23.1	21.1	25.6	27.8	23.2	23.8	27.1	23.7	26.4	32.2
4. Buskeruds	—	21.5	21.0	22.9	18.0	27.2	20.0	18.9	20.2	23.1	22.9	24.7	26.2	20.1	22.1
5. Jarlsberg og Laurviks	—	24.3	25.8	29.2	25.0	30.6	22.1	24.7	17.0	28.8	25.0	24.3	30.7	20.9	21.1
6. Hedemarkens	—	33.3	21.6	29.3	28.6	18.1	29.1	10.0	20.6	20.8	18.5	22.9	25.0	22.2	20.1
7. Christians	—	35.3	28.2	15.4	17.4	31.2	19.0	9.5	15.7	16.0	17.9	15.9	9.9	14.1	16.1
8. Bratsbergs	—	24.0	27.6	25.4	28.0	26.1	25.1	28.9	24.8	22.1	30.7	26.7	25.7	22.9	27.6
9. Nedenæs	—	22.2	27.0	28.5	28.7	32.3	32.6	27.9	32.1	31.9	36.5	30.7	34.1	31.0	29.0
10. Lister og Mandals	—	25.3	26.1	33.2	31.8	32.3	32.7	30.6	35.3	32.2	37.8	36.5	39.3	34.6	42.8
11. Stavanger	—	38.8	37.7	38.1	53.5	34.4	36.8	39.2	28.0	32.4	38.6	24.9	33.7	36.3	33.2
12. Søndre Bergenhus	—	-	-	-	-	-	-	-	22.4	27.7	25.3	28.0	25.2	21.4	19.7
13. Bergens By		26.9	21.8	25.0	21.4	20.2	24.4	22.1	-	-	-	-	-	-	-
14. Nordre Bergenhus Amt		-	-	-	-	-	25.0	33.3	13.8	14.9	16.2	15.9	18.1	14.6	12.5
15. Romsdals	—	24.5	33.9	33.6	24.7	27.7	27.5	20.3	18.9	19.6	15.8	16.8	24.8	10.8	16.7
16. Søndre Trondhjems	—	26.4	28.0	22.3	19.3	28.0	27.5	23.4	25.2	25.6	23.1	19.9	20.6	18.6	26.7
17. Nordre	—	35.7	28.0	26.5	31.4	33.3	36.8	30.0	24.0	23.1	20.6	24.4	23.7	21.8	19.8
18. Nordlands	—	37.7	20.5	22.7	16.7	22.7	19.2	20.0	22.7	21.5	21.5	15.5	16.5	14.4	14.6
19. Tromsø	—	14.3	23.3	18.2	18.9	14.3	35.2	29.8	25.2	34.0	19.8	15.4	16.3	23.3	16.8
20. Finmarkens	—	20.0	9.3	18.0	21.2	22.6	11.5	19.2	34.1	17.5	16.6	15.3	14.0	23.7	12.2

Liste over Dødsfald af Décès causés par les mala-

Tabel XXXV.				Kjøn.			Alder.																					
Kræftens Sæde. (Cancer et Sarcom).	Tilsammen.	Mandkjøn.	Kvindkjøn.	Uopgivet.	0—1		1—5		5—10		10—15		15—20		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80			
					Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.			
					M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
					M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Cancer:																												
Hoved:																												
Hovedet	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ansigtet	16	8	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	1	2	-	1	-		
Øiet	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-		
Øienhulen	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-		
Næsen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
Kindet	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-		
Kjæven	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-		
Overkjæven	7	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-		
Underkjæven	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-	1	-		
Ganen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-		
Munden	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-		
Tungen	8	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2	1		
Læben	13	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	-	5	1	-	2		
Underlæben	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-		
Glandula parotis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-		
— submaxillaris	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
— thyroidea	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
Hals:																												
Halsen	11	2	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1		
Svælget	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-		
Strubehovedet	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-		
Spiserøret	29	8	12	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	3	5	1	-	3	2	-	2		
Bryst:																												
Brystkjærtel	44	1	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	7	-	12	-	6	1	4	-	4		
Mediastinum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
Lungesækken	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ryggen	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
Underlivet:																												
Underlivet	37	7	17	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-	2	3	2	4	-	4	-	4		
Mavesækken	480	255	181	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9	6	25	25	71	58	90	54	33	20	-	20		
— og Lever	15	9	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	3	-	-	-	-		
Lever	48	25	20	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	8	5	10	3	2	6	-	-	-		
Peritonæum	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-		
Omentet	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Intestina	11	8	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	-	1	1	2	-	-	-	-	-		
Bækkenet	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Endetarmen	22	13	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	1	8	-	1	3	-	-		
Urinorganerne	5	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-		
Blæren	5	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2		
Prostata	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-		
Penis	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-		
Scrotum	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
Ydre kvindelige Kjensorganer	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		

Liste over Dødsfald af

Tabel XXXV (Forts.).		Tilsammen.	Kjøn.			Alder.																					
Kræftens Sæde.	Mandkjøn.		Kvindekjøn.	Uopgivet.	0—1		1—5		5—10		10—15		15—20		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		
					Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		Aar.		
					M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.
Skeden	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Livmoderen.....	53	-	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	7	-	10	-	11	-	13	-	2	
Æggestokkene	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-	
Lyskekjertlerne.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Extremiteterne:																											
Armen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Haanden	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Laaret	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Læggen	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Foden.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
Bensystemet:																											
Hvirvelsøilen	5	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Huden.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Summa	871	388	382	101	-	-	-	-	1	-	-	3	6	12	21	41	55	103	104	135	87	53	58	-	-	-	
Uopgivet for	112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Samtlige Dødsfald af Cancer	983	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sarcoma:																											
Ansigtet	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Overkjaeven	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
Parotis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Halsen.....	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gland. thyreoidea	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Halsglandler	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	
Peritonæum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bækkenet	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Lysken.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Testis.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Laaret	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Bensystemet	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Summa	15	6	8	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	1	3	1	1	3	-	1	-	-	-	
Uopgivet for	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Samtlige Dødsfald af Sarcoma	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Svulsternes Art angives saaledes: Tumores glandularum 22, Lipoma 8, Atheroma 5, Tumores cystici 3, Angioma 3, Fibroma 2, Enchondroma 2, Varix 1, Ganglion 1, Adenoma 1; udenfor Sygehus er Arten angivet saaledes: Atheroma 79, Lipoma 40, Fibroma 20, Tumores cystici 17, Tumores glandularum 12, Angioma 5, Ranula 5, Enchondroma 4, Neuroma 4, Epulis 3, Ganglion 2, Papilloma 2, Myxoma 2, Lymphoma 1, Osteoma 1.

Kræft i Aaret 1884.

				Opgiven Alder for.		Fordeling paa Amter.																					
80—90		90—100				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
Aar.		Aar.				Christiania.	Akershus.	Smaalene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.													Søndmøre.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.						
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	3	-	-		
-	2	-	-	-	46	17	4	-	4	2	5	5	3	2	-	-	-	3	1	1	1	-	-	1			
-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-			
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
13	12	-	1	361	344	92	42	49	78	50	74	65	41	33	29	22	32	33	32	14	15	74	39	36	17	4	
-	-	-	-	-	-	-	3	24	18	1	9	10	-	7	5	4	4	5	2	1	3	10	2	3	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	95	66	67	79	59	84	65	48	38	33	26	37	35	33	17	25	76	44	36	18	4
-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	u	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	6	8	6	1	1	-	2	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	7	1	1	-	3	2	-	-	1	-	4	-	-	1	1	1	-	-	1	-	

Thoracocentese ved Empyem (Incisio empyematis). Paa Sygehus er Udfaldet opgivet i 14 Tilfælde som heldigt i 5 med dødeligt Udfald; udenfor Sygehus i 24 med heldigt og 3 dødeligt Udfald.

Incision af Lungeabsces (Incisio abscessus pulmonum) foretoges med heldigt Udfald.

Ovariectomi. Paa Sygehus opgives Udfaldet 4 Gange som heldigt og

Antallet af Sindssyge forpleiede for Amtskommunernes
Nombre des aliénés entretenus aux frais des communes

Amt.	Tabel XXXVI. Lægedistrikt.	Sindsyge		Amt.	Lægedistrikt.	Sindsyge	
		ialt.	deraf paa Asyl.			ialt.	deraf paa Asyl.
II.	Akershus Amt ¹⁾	128	49		Holden	36	
	Aker	28			Sauland	19	
	Ullensaker	34			Hviteseid	29	
	Høland	8			Laardal	38	
	Follo	13			Tinn	8	
III.	Smaalenenes Amt...	162	32	IX.	Nedenæs Amt	126	58
	Eidsberg	48			Østre Nedenæs	33	
	Moss	28			Vestre —	49	
	Sarpsborg	72			Aamli	12	
	Hvaløerne	34			Evje	22	
					Sætersdalen	10	
IV.	Buskeruds Amt ¹⁾ ...	157	50	X.	Lister og Mandals Amt	162	50
	Drammen	14			Odernæs	43	
	Ringerike	22			Undal	36	
	Modum	30			Lyngdal	22	
	Næs	14			Vanse	25	
	Aal	8			Flekkefjord	36	
	Sandsvær	15		XI.	Stavanger Amt	129	39
	Rollag	4			Sogndal	14	
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt	149	46		Ekersund	18	
	Tønsberg	72			Sandnæs	25	
	Hof	36			Stavanger	4	
	Laurvik	41			Finnø	17	
VI.	Hedemarkens Amt...	182	50		Sand	16	
	Søler og Odalen	84			Karmøen	20	
	Hedemarken	40			Haugesund	13	
	Søndre Østerdalen ..	21			Uopgivet Distrikt.	2	
	Trysil	6		XII.	Søndre Bergenhus Amt	212	55
	Rendalen	14			Sveens Herred	7	
	Tønset	17			Indre Søndhordland ..	14	
VII.	Christians Amt	199	40		Ytre —	14	
	Hadeland og Land ...	43			Tysnæs	24	
	Søndre Valders	22			Indre Hardanger	17	
	Nordre —	10			Ytre —	15	
	Toten	25			Voss	27	
	Faaberg	38			Søndre Midthordland ..	10	
	Ringebu	31			Nordre —	27	
	Lom	17			Indre Nordhordland ..	32	
	Lesje	13			Ytre —	25	
VIII.	Bratsbergs Amt	204	55	XIV.	Nordre Bergenhus Amt	89	33
	Skien	38			Lærdal	5	
	Kragerø	33			Lyster	3	

¹⁾ Hjemstavn kun opgivet for de privat forpleiede Sindssyge.

Regning i Regnskabsaaret 1884—1885 i Lægedistrikterne.
départementales, par districts civils médicaux.

Amt.	Lægedistrikt.	Sindsyge		Amt.	Lægedistrikt.	Sindsyge	
		ialt.	deraf paa Asyl.			ialt.	deraf paa Asyl.
	Indre Sogn	7			Grong	10	
	Midtre —	7			Namsos	5	
	Ytre —	11			Fosnæs	5	
	Ytre Søndfjord	9			Ytre Namdal	14	
	Indre —	13					
	Kinn	9		XVIII	Nordlands Amt	151	72
	Ytre Norfjord	4			Brønnø	17	
	Nordfjordeidet	8			Alstahaug	9	
	Gloppen	4			Vefsen	13	
	Indviken	9			Ranen	33	
XV.	Romsdals Amt	180	52		Lurø	7	
	Vestre Søndmøre	14			Gildeskaal	5	
	Indre —	15			Bodø	2	
	Østre —	8			Folden	12	
	Ørskog	8			Skjærstad	8	
	Nordre Søndmøre	18			Stegen	5	
	Ytre Romsdal	13			Lødingen	3	
	Indre —	38			Ofoten	7	
	Søndre Nordmøre	19			Buksnæs	3	
	Sundalen	11			Flakstad	3	
	Surendalen	19			Østlofoten	5	
	Nordre Nordmøre	17			Hadsel	10	
					Sortland	9	
XVI.	Søndre Trondhjems Amt	208	77	XIX.	Tromsø Amt	63	34
	Strinden	37			Trondenes	15	
	Selbu	4			Ibestad	1	
	Røros	13			Tranø	3	
	Guldal	42			Lenvik	3	
	Opdal	16			Maalselven	7	
	Orkedal	36			Balsfjorden	-	
	Hiteren	15			Tromsø	4	
	Hevne	5			Lyngen	14	
	Ytre Fosen	13			Karlø	2	
	Indre —	8			Skjærvø	12	
	Nordre —	19			Uopgivet Distrikt	2	
XVII.	Nordre Trondhjems Amt	160	48	XX.	Finmarkens Amt	36	13
	Stjørdal	30			Alten	9	
	Frosten	21			Loppen	1	
	Levanger	15			Hammerfest	4	
	Inderøen	38			Maasø	5	
	Stenkjær	22			Kistrand	5	
					Tanen	8	
					Vadsø	3	
					Sydvaranger	1	

i 1 med dødeligt Udfald; udenfor Sygehus i 8 Tilfælde med heldigt, i 3 med dødeligt Udfald.

Laparotomi ved Ileus opgives i 3 Tilfælde at have havt dødeligt og i 1 Tilfælde heldigt Udfald.

**Antallet af Sindssyge forpleiede for Amtskommunernes Regning
og Medicinalvæ-**

**Nombre des aliénés entretenus aux frais des communes départementales. Déboursements
médicale**

Tabel XXXVII.	I 1884—85 for Amtskom- munernes Regning for- pleide Sindssyge.		Amtskommunernes syges Forpleining i	
	Ialt.	Deraf paa Asyl.	Ialt.	
			Kr.	Øre.
Rigets Landdistrikter	2687	853	-	-
Akershus Amt	128	49	40 307	07
Smaalenenes —	162	32	38 613	-
Buskeruds —	157	50	33 930	61
Jarlsberg og Laurviks —	149	46	32 564	-
Hedemarkens —	182	50	42 487	45
Christians —	199	40	41 914	35
Bratsbergs —	204	55	-	-
Nedenæs —	126	58	38 622	-
Lister og Mandals —	162	50	34 261	32
Stavanger —	129	39	35 326	-
Søndre Bergenhus —	212	55	32 242	87
Nordre — —	89	33	20 389	-
Romsdals —	180	52	29 873	41
Søndre Trondhjems —	208	77	35 036	37
Nordre — —	160	48	23 646	86
Nordlands —	151	72	31 674	28
Tromsø —	63	34	19 282	27
Finmarkens —	36	13	11 451	62

¹⁾ Opført paa Budgettet for det kommende Aar. ²⁾ Heri medregnet Udgifterne til Sindssyges Forpleining, og hvis Udgifter ogsaa komme Byerne og fremmede Fiskere under Amt Kr. 134525.62, for Tromsø Kr 43078.22 og for Finmarkens Kr. 37999.47.

Laparotomi ved Underlivsvulst havde i 1 Tilfælde heldigt og i 1 Tilfælde dødeligt Udfald.

Laparotomi med Exstirpation af Uterus. Paa Sygehus: 2 Tilfælde heldigt Udfald; udenfor Sygehus: 3 Tilfælde heldigt Udfald, 1 Tilfælde dødeligt Udfald.

Incisio abscessus paratyphlitici udførtes med heldigt Udfald i begge Tilfælde.

Borttagelse af Polyper. Udenfor Sygehus er Polypernes Sæde angivet saaledes: I Næsen 45, i Øret 10, i Endetarmen 1.

Underbinding af Arterier: Paa Sygehus: Arteria lingualis 1, Art. radialis 1; udenfor Sygehus: Arteria temporalis 1, Arteria brachialis 2,

og Amtskommunernes omtrentlige Udgifter til disses Forpleining senet i det Hele.

approximatifs des mêmes communes pour l'entretien des ces aliénés et pour l'administration en général.

Udgifter til Sinds- 1884 eller 1884—1885.		Amtskommunernes Udgifter til Medicinalvæ- senet forøvrigt i 1884 eller 1884—1885			Beregnet Middel- befolkning i Landdistrik- terne 1884.
Gjennemsnitlig for hver Sindssyg.		Ialt.		Gjennemsnitlig for hvert Individ af Befolkningen i Amter- nes Landdistrikter.	
Kr.	Øre.	Kr.	Øre.	Øre.	
-	-	-	-	-	1 502 900
314	90	18 575	23	19.5	95 100
232	18	16 070	13	19.0	84 400
202	75	10 540	11	13.8	76 500
218	55	8 717	16	13.1	66 400
233	45	¹⁾ 14 100	-	12.2	115 700
210	61	17 911	12	17.2	103 900
-	-	²⁾ 65 040	-	-	67 300
306	52	4 492	-	6.7	67 800
211	48	¹⁾ 7 300	-	12.8	57 600
273	80	10 621	-	12.8	82 600
152	09	20 769	-	17.1	121 700
229	09	17 160	-	19.8	86 700
165	63	15 955	-	14.7	108 200
120	35	14 010	22	14.4	97 300
147	89	¹⁾ 16 048	-	20.8	77 200
209	76	³⁾ -	-	-	116 900
306	03	-	-	-	55 800
318	10	-	-	-	21 800

de Sindssyge. ³⁾ Medicinalfondets Udgifter, af hvilke der gives Amterne Bidrag til de de forskellige Fiskerier tilgode, udgjorde, naar Beholdningerne fratrækkes, for Nordlands

Arteria radialis 2, Arteria ulnaris 2, Arteria femoralis 2, Arteria tibialis antica 1, Arteria peronea 1, Arteria pedis 1.

Reposition af Luxationer. (Repositio luxationum). Paa Sygehus: Luxatio humeri 7, Luxatio cubiti 2, Luxatio pollicis 2, Luxatio coxæ 3; udenfor Sygehus: Luxatio maxillæ inferioris 6, Luxatio claviculæ 3, Luxatio humeri 120, Luxatio cubiti 33, Luxatio radii 4, Luxatio ulnæ 2, Luxatio manus 3, Luxatio pollicis 8, Luxatio digitorum 2, Luxatio coxæ 10, Luxatio genu 1, Luxatio pedis 1, Luxatio hallucis 1.

Tracheotomi (Tracheotomia) Paa Sygehus: Ved Diphtheritis i 14 med heldigt og 29 med dødeligt Udfald; udenfor Sygehus: ved Diphtheritis i 3

Chirurgiske Ope- Opérations chirurg.

Tabel XXXVIII. Operationer.	Hele Riget.																
	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	1		2		3		4		5		6		7	
				Christiania By.		Akershus.		Smaalene		Buskerud.		Jarlsberg og Laurvik.		Hede marken.		Christians.	
				Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
Amputation af Overarmen .	6	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
— - Underarmen	12	6	6	2	-	-	1	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
— - Laaret	16	14	2	6	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— - Læggen	28	21	7	13	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	1
Pirogoffs Operation	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Symes —	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exartikulation af Underarm	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Haand	6	1	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	-
— - Knæet	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Foden	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amputation eller Exartikulation af Fingre eller Tæer.	193	36	157	12	1	1	24	5	27	-	15	-	11	1	12	-	10
Resektioner	78	69	9	62	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	1
Atzhrotomi	10	5	5	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Osteotomi	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Trepanation af Laarben eller Lægben	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punktion af Hydrocephalus.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Borttagelse af Brystkjertelen	46	18	28	10	3	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	1
— - Læbekraft	115	21	94	9	4	-	5	-	6	1	3	-	4	-	9	-	11
— - Kræft i andre Organer	99	42	57	22	4	-	1	2	2	1	6	-	4	2	2	-	2
— - andre Svulster	351	65	286	48	41	-	13	-	24	1	20	1	19	-	13	-	23
— - Tonsillerne	99	2	97	1	19	-	5	-	-	-	8	-	7	-	4	-	12
— - Uvula	9	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3
— - indgroede Negle	59	4	55	-	2	-	4	-	1	-	4	-	7	-	6	-	-
Paracentese af Brystet	87	43	44	27	1	-	1	-	8	-	9	-	2	-	1	-	8
Thoracocentese ved Empyem (Incision)	60	26	34	10	-	-	2	2	3	4	5	-	1	2	3	-	1
Incision af Lungeabsces	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paracentese af Underlivet	49	12	37	8	1	-	-	-	2	-	4	-	-	-	2	-	9
Ovariectomi	17	6	11	6	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punktion af Ovarialsvulst	8	1	7	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-
Laparotomi ved Ileus	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
— - Underlivs-svulst	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - og Exstirpation af Uterus	8	3	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Incision af Absce perinephrit.	3	1	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— - — perityphlitic	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Livmodersvulster og Polyper	24	4	20	-	1	-	-	2	-	-	2	-	6	-	1	-	-

rationer i 1884.

gicale en 1884.

Fordeling paa Amterne paa og udenfor Sygehus.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finnmarken.
Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.	Paa Sygeh.
Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
1	1	-	-	1	2	1	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	6	1	7	6	2	4	10	2	4	2	3	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	1	2	-
-	-	-	-	-	3	2	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	-	1	1	-	-	3	3	2	-	1
2	4	4	5	2	12	5	-	1	4	2	2	8
1	2	3	2	2	4	4	5	1	7	2	4	3
1	4	14	9	2	17	16	4	19	9	2	8	2
-	3	15	2	-	-	-	1	2	9	4	5	11
-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	2	-	2	-	-	4	2	10	-	-	-	-
-	-	3	1	1	2	-	1	-	-	3	1	9
-	1	-	2	2	-	-	1	-	2	1	3	2
-	-	-	-	-	-	-	-	2	10	2	-	-
-	5	-	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	4	-	-	-	2	-	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	1	-	3	1	1	-

Chirurgische Ope-

Tabel XXXVIII (Forts.).				Hele Riget.															
Operationer.	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	1		2		3		4		5		6		7			
				Christiania By.	Akershus.	Smaalene	Buskerud.	Jarlsherg og Laurvik.	Hede-marken.	Christians.									
				Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.									
Operation for Polyper i andre Organer	97	4	93	-	20	-	6	-	11	-	3	-	8	-	2	-	9		
Underbinding af Arterier ..	20	2	18	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-		
Operation for Struma	10	-	10	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— Nævi, Teleangiectasier ...	19	1	18	1	4	-	-	-	1	-	1	-	3	-	-	-	-		
— Hæmorrhoider	18	3	15	2	4	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-		
Neurotomi	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Nervetrækning	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tenotomi	15	6	9	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Operation for Hygroma	45	3	42	1	1	-	4	-	1	-	3	-	3	-	2	-	13		
Punktion og Injektion i Led ..	15	2	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-		
Punktion af Knæet	28	15	13	10	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-		
Operation for Ledmus	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Forceret Ledbevægelse	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3		
Reposition af Luxationer ..	241	17	224	6	2	-	14	1	24	2	22	1	13	-	16	-	30		
Plastiske Operationer	11	7	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-		
Operation for Hæmund ...	36	15	21	9	6	-	-	1	3	-	1	-	2	1	-	-	-		
— spaltet Gane.	12	9	3	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Electrolysis stricture œsophagi	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Trepanation af Proc. mastoideus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Perforation af Membrana tympani	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tracheotomi	169	47	22	1	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-		
Operation for Vandbrok ...	54	22	132	11	4	-	3	-	14	-	10	-	-	-	9	-	13		
Borttagelse af Testiklerne ..	34	19	15	15	2	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	1		
Herniotomi	46	20	26	16	-	-	3	-	3	1	3	-	5	-	-	-	1		
Reposition af indeklemt Brok	88	6	82	2	1	-	-	1	-	-	13	-	-	1	4	-	12		
Punktion af Blæren	13	6	7	4	-	-	1	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-		
Lithotomi	8	6	2	5	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Lithotripsi	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Operation for Ectopia vesicæ	8	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— Phimosi	22	7	15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-		
— Pharyphimosis	17	1	16	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	4		
— Epispadia	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— Strictura	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Electrolysis strictura urethrit	4	3	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Urethrotomia externa	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Operation for Ruptura perinæi	5	2	3	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
— Fistula vesico-vaginalis ..	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Chirurgiske Ope-

Tabel XXXVIII (Forts.).	Hele Riget																
	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	1	2	3	4	5	6	7							
				Christiania By.	Akerhus.	Smaalene	Buskerud.	Jærlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Christians.							
				Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.							
Operation for Atresia ani . . .	5	-	5	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Fissura ani . . .	14	-	14	-	4	-	-	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-
— - Fistula ani . . .	11	5	6	5	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Strictura ani . . .	6	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Necrotomi, Udskrabning ved Caries, Granulationer etc. .	126	93	33	71	1	-	1	3	5	5	1	-	3	-	1	-	-
Øiensygdomme:																	
Borttagelse af Øieæblet . . .	50	27	23	18	2	-	1	2	-	1	1	-	-	-	3	-	1
Extractio cataractæ	31	8	23	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
— linearis (Graefe)	33	23	10	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— — (Liebreich)	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Discisio cataractæ	40	16	24	16	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Incisio cataractæ zonularis .	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Extractæ lentis	3	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iridectomia	68	45	23	41	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1
Iridotomi	5	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Prolapsus iridis	5	1	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Occlusio pupillæ	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punctio corneæ	9	4	5	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Saemisch Operation	22	2	20	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Scarificatio	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritomi	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sclerotomi	37	20	17	20	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Staphylom . . .	11	7	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Pterygium	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Skjelen, Tenotomi	13	2	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Chalazion	32	1	31	-	7	-	-	-	1	2	-	1	-	2	-	1	-
— - Ectropium	14	1	13	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— - Entropium	2	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blepharoplastik	11	1	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-
Canthotomi, Canthoplastik . .	3	-	3	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Operation for Sygdom i Taareveiene	299	3	296	2	13	-	8	-	-	11	1	14	-	20	-	9	-
— - Svulster i Øienhulen	7	4	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
— paa Øielaaene	9	1	8	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— for fremmede Legemer	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ignipunktur	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	727	182	545	156	28	-	9	3	-	2	20	1	17	-	39	-	15
Chirurgiske Operationer . . .	2634	761	1863	455	165	1	88	27	149	18	163	3	141	7	97	-	171
Chirurgiske og Øienoperationer tilsammen	3351	943	2408	611	193	1	97	40	149	20	183	4	158	7	136	-	186

Af Lægerne udførte obste-
Opérations obstétricales

Tabel XXXIX.		Samlet Antal Bar- selkvinder.	Samlet Antal Ope- rationer.	Forhold i pCt.	Tang- forløsning.	Vending.
Riget		60 939	¹⁾ 1 043	1.7	707	123
Christiania	Stift	17 583	331	1.9	218	43
Hamars	—	6 963	112	1.6	72	10
Christianssands	—	11 461	292	2.5	196	32
Bergens	—	9 582	136	1.4	105	14
Trondhjems	—	7 967	101	1.3	71	17
Tromsø	—	7 383	71	1.0	45	7

¹⁾ Paa 1031 Fødende, idet ved 12 Tvillingfødsler begge Tvillinger forlæstes ved

Obstetriciske Operationers Udfald for Mødre og Børn.

Résultat des opérations obstétricales pour les mères et pour les enfants.

Tabel XL.	Samlet Antal Opera- tioner.	Mødre ¹⁾ .				Børn.			
		Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf døde ²⁾ .	For- hold i pCt. i 1884.	For- hold i pCt. i 1883.	Antal for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf vare død- fødte.	For- hold i pCt. i 1884.	Forhold i pCt. i 1883.
Tangforløsning	707	695	21	3.0	2.3	703	104	³⁾ 14.3	11.8
Vending	123	122	15	12.3	9.8	122	69	56.6	59.2
Udtrækning	32	28	1	3.6	-	32	14	43.7	36.7
Perforation	27	26	8	30.8	23.0	-	-	-	-
Kephotripsi	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Dekapitation	4	3	1	-	-	-	-	-	-
Embryotomi	18	18	7	38.9	18.2	-	-	-	-
Partus præmaturus artificialis	13	13	-	-	28.6	13	5	38.5	28.6
Accouchement forcé.	1	1	-	-	-	1	1	-	-
Efterbyrdsoperatio- ner	117	111	8	7.2	1.9	-	-	-	-

¹⁾ Hvor begge Tvillinger ere forløste ved Kunsthjelp, er Udfaldet for den Fødende opført ved den paa 2den Tvilling udførte Operation. (Se Tabel XLI). ²⁾ Dødsårsagerne ville sees af Tabel XX (Side XXXIV). ³⁾ Naar 3 forraadnede og 1 Misfoster (anencephalus) fraregnes, 14.8 pCt.

med heldigt 6 med dødeligt Udfald, ved Croup i 2 med heldigt og 7 med dødeligt Udfald, ved Corpus alienum laryngis 1 med heldigt Udfald.

Operation for indeklemt Brok. (Herniotomi). Paa Sygehus i 11 Tilfælde med heldigt, 5 med dødeligt Udfald og i 2 Tilfælde vare de Opererede tilbageiggende ved Aarets Udgang; udenfor Sygehus i 15 med heldigt og 8 med dødeligt Udfald.

triske Operationer i 1884.

faites par les médecins en 1884.

Udtrækning ved Bækkenendefødsel.	Perforation.	Kephaltripsi.	Dekapitation.	Embryotomi.	Partus præmaturus artificialis.	Accouchement forcé.	Efterbyrdsoperation.
32	27	1	4	18	13	1	117
21	3	-	1	3	4	-	38
4	3	-	1	6	-	1	15
3	6	1	-	3	6	-	45
-	6	-	-	3	-	-	8
2	2	-	1	2	2	-	4
2	7	-	1	1	1	-	7

Kunsthjelp. (Se Tabel XLI).

Tvillingfødsel med kunstig Forløsning.

Jumeaux, nés après des opérations obstétricales sur tous les deux.

XLI. Operation. ¹⁾	Udfaldet for:								
	Mødre			1ste Tvilling			2den Tvilling		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Tang paa begge Tvillinger	5	-	-	4	1	-	3	2	-
Tang paa 1ste Tvilling, Vending af 2den Tvilling	2	-	-	1	1	-	1	1	-
Tang paa 1ste Tvilling, Udtrækning af 2den Tvilling	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Vending af begge Tvillinger	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Udtrækning af 1ste Tvilling, Vending af 2den Tvilling	1	-	-	1	-	-	-	1	-
Udtrækning af begge Tvillinger	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Tilsammen	10	1	1	8	3	1	6	5	1
	12			12			12		

¹⁾ Udfaldet er medtaget i de foregaaende Tabeller. Endvidere opgives 1 af Børnene forløst ved Kunsthjelp ved 7 Tvillingfødsler, nemlig i 4 ved Tang: 1 Gang 1ste Tvilling (levende), 3 Gange 2den Tvilling (2 levende, 1 dødfødt), Mødrene ilive; i 3 ved Vending: 1 Gang 1ste Tvilling, 2 Gange 2den Tvilling, Mødre og Børn ilive.

Lithotomi. Paa Sygehus i 5 Tilfælde heldigt Udfald; udenfor Sygehus i 1 Tilfælde heldigt Udfald.

Lithotripsi foretoges i 1 Tilfælde med heldigt og 1 med dødeligt Udfald.

Udfald af obstetriciske Operationer efter de forskellige Indikationer.

Résultat des accouchements a) par forceps, b) par version, c) par extraction, d) des accouchements prématurés artificiels, e) des accouchements forcés, f) par perforation, g) par kephalotripsie, h) par embryotomie — d'après les indications différentes.

Tabel XLII.		Mødre.		Børn.	
Indikation.	Ialt udførte Forretninger.	Antal ilive.	Døde.	Antal levende fødte.	Dødfødte.
A. Tangforløsning:					
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	¹⁾ 548	527	12	590	55
Bækkensneverhed	²⁾ 67	63	3	47	20
Barselkrampe	19	17	2	15	4
Issefødsel med Panden fortil	10	8	2	7	3
Fare for Fosterets Liv	8	8	-	7	1
Skjævt Isseleie	8	8	-	8	-
Ansigtsfødsel	7	7	-	5	2
Fremfald af Navlesnoren	7	6	1	1	6
Trange og ueftergivelige ydre Fødselsdele	6	6	-	4	2
Blødning og Placenta prævia	4	4	-	3	1
Stort Foster	4	4	-	2	2
Afkræftelse	3	3	-	2	1
Arm eller Haand ved Siden af Hovedet	2	2	-	1	1
Tvillinger i Kollision	2	1	-	-	2
Vatersot, truende Barselkrampe	1	1	-	1	-
Forliggende Livmoderpolyp	1	1	-	1	-
Ueftergivelig Modermund	1	1	-	1	-
Livmoderbristning	1	-	1	-	1
Hydrocephalisk Foster	1	1	-	-	1
Uopgiven Indikation	7	6	-	4	2
Ialt	707	674	21	599	104
		695		703	
B. Vending:					
Tverleie	³⁾ 74	64	9	34	40
Placenta prævia og Blødning	21	17	4	7	13
Utilstrækkelige Veer	8	8	-	2	6
Bækkensneverhed	7	7	-	2	5
Fremfald af Navlesnoren	5	5	-	3	2
Barselkrampe	4	3	1	3	1
Svulst i Livmoderen	1	-	1	-	1
Ansigtsfødsel	1	1	-	-	1

¹⁾ 3 Gange af begge Tvillinger, altsaa ialt 545 Fødende; hos 2 af disse forløstes 2den Tvilling ved Vending og hos 1 ved Udtrækning, under hvilke Operationer Udfaldet er opført for Moderen. ²⁾ 1 Gang af begge Tvillinger, altsaa ialt 66 Mødre. ³⁾ 1 Gang af begge Tvillinger, altsaa ialt 73 Fødende.

Tabel XLII (Forts.). Indikation.	Ialt udførte For- retninger.	Mødre.		Børn.	
		Antal ilive.	Døde.	Antal levende fødte.	Dødfødte.
Issefødsel med fremfalden Arm ...	1	1	-	1	-
Uopgiven Indikation	1	1	-	1	-
Ialt	123	107	16	53	69
		122		122	
C. Udtrækning ved Bækken- endefødsel:					
Bækkenendefødsel, Fødsel	⁴⁾ 20	18	-	10	10
Utilstrækkelige Veer	⁵⁾ 8	5	1	7	1
Fremfald af Navlesnoren	3	3	-	1	2
Placenta prævia og Blødning	1	1	-	-	1
Ialt	32	27	1	18	14
		28		32	
D. Partus præmaturus arti- ficialis:					
Bækkensneverhed	12	12	-	7	5
Lungeødem	1	1	-	1	-
Ialt	13	13	-	8	5
		13		13	
E. Accouchement forcé:					
Blødning og Placenta prævia	1	1	-	-	1
F. Perforation:					
Bækkensneverhed	12	9	2	-	-
Langsom Fødsel	3	1	2	-	-
Afkræftelse	2	2	-	-	-
Hydrocephalisk Fosterhoved	2	1	1	-	-
Stort ueftergiveligt Fosterhoved ..	2	2	-	-	-
Svulst i Livmoderen	1	1	-	-	-
Bækkensneverhed og Ansigtsleie ..	1	-	1	-	-
Ansigtsleie med Panden fortil	1	1	-	-	-
Misfoster i Ansigtsleie med Pan- den fortil	1	-	1	-	-
Isseleie med fremfalden Arm	1	-	1	-	-
Ialt	27	18	8	-	-
		26			

⁴⁾ 1 Gang af begge Tvillinger altsaa ialt 19 Fødende; hos 1 af disse forløstes 2den Tvilling ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opført. ⁵⁾ 1 Gang af begge Tvillinger altsaa ialt 7 Fødende.

Tabel XLII. Indikation.	Ialt udførte For- retninger.	Mødre.		Børn.	
		Antal ilive.	Døde.	Antal levende fødte.	Dødfødte.
G. Kephalotripsi:					
Bækkensneverhed	1	1	1	-	-
H. Dekapitation:					
Bækkensneverhed	2	1	-	-	-
Tverleie. Tetanus uteri	1	-	1	-	-
Skjævt Isseleie	1	1	-	-	-
Ialt	4	2	1	-	-
		3			
I. Embryotomi, Exvisceration:					
Forsømt Tverleie	13	9	4	-	-
Bækkensneverhed	3	2	1	-	-
Misfoster	2	-	2	-	-
	18	11	7	-	-
		18			

Forhold i pCt. mellem det samlede Antal Barselkvinder og det samlede Antal obstetriciske Operationer i 1875—1884.

Nombre des opérations obstétricales par diocèses par 100 couches dans les années de 1875—1884.

Tabel XLIII.		1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.
Riget		1.7	1.6	1.6	1.5	1.4	1.4	1.5	1.3	1.5	1.3
Christiania Stift		1.9	2.0	2.0	1.6	1.4	1.9	1.6	1.6	1.7	1.4
Hamars —		1.6	1.2	1.1	1.2	1.1	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9
Christianssands —		2.5	2.1	2.1	2.0	1.7	1.6	2.0	1.6	2.1	1.8
Bergens —		1.4	1.3	1.3	1.4	1.5	1.4	1.6	1.7	1.7	1.3
Trondhjems —		1.3	1.2	1.5	1.2	1.2	1.2	1.4	1.1	1.1	1.3
Tromsø —		1.0	0.9	0.6	0.8	0.8	0.7	1.1	0.9	0.7	0.9

Urethrotomia externa udførtes paa Sygehus med heldigt Udfald; udenfor Sygehus med dødeligt Udfald.

Af obstetriciske Operationer opgives udførte 1043, hvis Art og For-
deling paa Stifterne sees af Tabel XXXIX.

Tabel XL viser Operationernes Udfald for Mødre og Børn.

Tabel XLI giver Oplysning om de ved Kunsthjelp forløste Tvillinger og Trillinger.

Fødte og Døde i 1884.
Naissances et décès dans le royaume.

Tabel XLIV.		Fødte.	Døde.				Død- fødte.	Omkomne		
			ialt.	0—1. Aar.	i 1ste Døgn. 1).	paa Bar- sel- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	Selv- mord.	Drab.
Riget		60025	31730	5875	388	308	1787	810	129	8
I. Christiania	Stift	17301	9317	1917	134	79	529	169	46	1
II. Hamars	—	6884	3124	438	44	28	176	56	22	3
III. Christianssands	—	11333	6038	1124	75	52	301	141	12	1
VI. Bergens	—	9440	4995	974	53	50	281	147	22	2
V. Trondhjems	—	7832	4433	641	40	36	250	76	16	1
VI. Tromsø	—	7235	3823	781	42	63	250	221	11	-
1. Christiania By		4444	2526	732	37	17	194	37	12	-
2. Akershus	Amt	2816	1504	265	28	15	72	28	8	-
3. Smaalenenes	—	3812	2053	380	20	16	74	44	6	-
4. Buskeruds	—	3182	1773	262	34	10	92	30	12	1
5. Jarlsb. og Laurv.	—	3047	1461	218	15	21	97	30	8	-
6. Hedemarkens	—	3769	1526	219	20	15	101	32	13	1
7. Christians	—	3115	1598	219	24	13	75	24	9	2
8. Bratsbergs	—	2699	1343	232	22	14	58	27	3	-
9. Nedenæs	—	2512	1269	243	21	9	67	43	4	-
10. Lister og Mandals	—	2392	1432	254	14	13	82	35	2	1
11. Stavanger	—	3730	1994	395	18	16	94	36	3	-
12. Søndre Bergenh.	—	3887	2002	386	22	13	120	63	11	-
13. Bergens By		1614	950	246	9	13	53	9	6	1
14. Nordre Bergenh. Amt		2449	1281	209	13	14	74	44	3	1
15. Romsdals	—	3654	1911	298	15	19	116	57	5	-
16. Søndre Trondhj.	—	3488	2063	328	21	15	111	31	8	1
17. Nordre	—	2180	1221	148	13	12	57	19	5	-
18. Nordlands	—	4142	2132	400	26	40	138	116	8	-
19. Tromsø	—	1969	1107	230	12	10	68	45	2	-
20. Finmarkens	—	1124	584	151	4	13	44	60	1	-

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

Af Tabel XLII sees Udfaldet af udførte obstetriciske Operationer eller de forskellige Indikationer

Tabel XLIII viser Forholdet (i pCt). mellem det samlede Antal Barselskvinder og det samlede Antal obstetriciske Operationer i 1875—1884.

Antallet af **Fødte og Døde** vil sees af Tabel XLIV, der er et Uddrag

Antal Fødte og Døde i Land-
Nombre des naissances et des décès dans

Tabel XLV. Overøvrighedsdisrikt.			Landdistrikter.					
			Fødte.	Døde				Død- fødte.
				ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn. 1).	paa Barsel- seng.	
Riget			45360	23807	3909	288	251	1292
I.	Christiania	Stift. . .	9683	5173	825	71	56	247
II.	Hamars	— . . .	5642	3021	423	44	28	169
III.	Christianssands	— . . .	8371	4504	777	61	40	226
IV.	Bergens	— . . .	7554	3926	690	42	35	222
V.	Trondhjems	— . . .	6558	3670	481	32	31	206
VI.	Tromsø	— . . .	6552	3513	707	38	61	222
1.	Christiania By		-	-	-	-	-	-
2.	Akershus	Amt. . .	2705	1465	258	27	15	68
3.	Smaalenenes	— . . .	2617	1434	245	18	13	49
4.	Buskeruds	— . . .	2368	1287	164	21	10	65
5.	Jarlsb. og Laurv.	— . . .	1993	987	158	5	18	65
6.	Hedemarkens	— . . .	3602	1468	211	20	15	97
7.	Christians	— . . .	3040	1553	212	24	13	72
8.	Bratsbergs	— . . .	2043	1028	151	18	13	44
9.	Nedenæs	— . . .	2098	1062	202	19	5	55
10.	Lister og Mandals	— . . .	1757	1083	200	11	10	55
11.	Stavanger	— . . .	2473	1331	224	13	12	72
12.	Søndre Bergenhus	— . . .	3887	2002	386	22	13	120
13.	Bergens By		-	-	-	-	-	-
14.	Nordre Bergenhus	Amt . .	2422	1273	205	13	14	74
15.	Romsdals	— . . .	2997	1576	227	12	15	95
16.	Søndre Trondhjems	— . .	2750	1584	225	16	13	87
17.	Nordre	— . .	2056	1161	134	11	11	52
18.	Nordlands	— . .	4009	2056	386	24	39	138
19.	Tromsø	— . .	1754	1033	210	11	10	58
20.	Finmarkens	— . .	789	424	111	3	12	32
1) Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de								

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de

og Bydistrikterne i 1884.

la campagne et dans les villes.

			Bydistrikt.								
Omkomne			Fødte.	Døde.				Død- fødte.	Omkomne		
ved ulykke- lige Hæn- delser.	Selv- mord.	Drab.		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn. 1).	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	Selv- mord.	Drab.
673	97	7	14665	7923	1966	100	57	495	137	32	1
204	27	1	7618	4144	1092	63	23	282	65	19	-
53	22	3	242	103	15	-	-	7	3	-	-
116	8	1	2962	1534	347	14	12	75	25	4	-
134	15	1	1886	1069	278	11	15	59	13	7	1
65	14	1	1274	763	160	8	5	44	11	2	-
201	11	-	683	310	74	4	2	28	20	-	-
-	-	-	4444	2526	732	37	17	194	37	12	-
27	7	-	111	39	7	1	-	4	1	1	-
31	5	-	1195	619	135	2	3	25	13	1	-
23	8	1	814	486	98	13	-	27	7	4	-
23	7	-	1054	474	120	10	3	32	7	1	-
29	13	1	167	58	8	-	-	4	3	-	-
24	9	2	75	45	7	-	-	3	-	-	-
22	2	-	656	315	81	4	1	14	5	1	-
36	3	-	414	207	41	2	4	12	7	1	-
31	2	1	635	349	54	3	3	27	4	-	-
27	1	-	1257	663	171	5	4	22	9	-	-
63	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1614	950	246	9	13	53	9	6	1
44	3	1	27	8	4	-	-	-	-	-	-
50	4	-	657	335	71	3	4	-	7	1	-
24	6	1	738	479	103	5	2	24	7	2	-
18	5	-	124	60	14	2	1	5	1	-	-
115	8	-	133	76	14	2	1	6	1	-	-
41	2	-	215	74	20	1	-	10	4	-	-
45	1	-	335	160	40	1	1	12	15	-	-

December 1842.

E*

Antal Dødsfald i Riget

Nombre des décès dans le

XLVI.	1884	1883	1882	1881
Riget	31 730	35 834	35 325	32 427
Landdistrikter	23 809	25 295	26 639	24 503
Byer	7 923	7 539	8 686	7 924
Christiania Stift	9 317	8 532	9 531	9 007
Hamars —	3 124	3 276	3 587	3 464
Christianssands —	6 038	6 602	6 433	6 839
Bergens —	4 995	4 960	5 615	4 800
Trondhjems —	4 433	5 309	5 834	4 513
Tromsø —	3 823	4 155	4 325	3 804

af de af det statistiske Centralbureau udgivne Opgaver over Folkemængdens Bevægelse.

Antallet af **Fødte og Døde** m. v. fordelte paa Rigets Land og By-distrikter sees af Tabel XLV.

Antallet af Fødte (Dødfødte fraregnede, udgjorde 60 025; for det hele Rige bliver der et Overskud af 28295 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52.9.

Antallet af Døde i Riget og dets Stifter i Tiaaret 1875—1884 sees af Tabel XLVI.

I Lægernes Dødslisters opgives **Dødsaaarsagen** for 16 618 eller 52.4 pCt. af samtlige i 1884 indtrufne Dødsfald og 54.0 pCt. af de ved Sygdom indtrufne Dødsfald (30 783).

For Byerne er opgivet Dødsaaarsag i 6 927 Tilfælde eller 87.5 pCt. samtlige i Byerne indtrufne Dødsfald og 89.3 pCt. af de ved Sygdom indtrufne Dødsfald (7 753)

For Landdistrikterne er opgivet Dødsaaarsag i 9 691 Tilfælde eller 40.7 pCt. af samtlige i Landdistrikterne indtrufne Dødsfald og 42.1 pCt. af de i Landdistrikterne ved Sygdom indtrufne Dødsfald (23 030).

De af Lægerne opgivne Dødsaaarsagers Forhold (i pCt.) til samtlige indtrufne Dødsaaarsager i de enkelte Lægedistrikter sees af Tabel XLVII.

De **hyppigste Dødsaaarsager** sees af Tabel XLIX.

Tabel LX viser samtlige **vigtigere Dødsaaarsager** i Aarene 1853—1884.

De af Lægerne opførte Dødsaaarsager ere sammenstillede i Tabellerne LVI og LIX hvoraf den første viser Dødsaaarsagerne i Amterne, den anden de Dødes Køn og Alder, den tredje viser Dødsaaarsagerne i Byerne og den fjerde Alder og Køn for de i Byerne Døde.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 241, hvoraf 107 Syns- og Obduktionsforretninger over Døde, 122 Undersøgelser og Erklæringer over Levende samt 12 Erklæringer i anden Anledning.

Tabel XLVIII viser disse Forretningers Gjenstand med Fordeling paa Stifter og de enkelte Amter.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde ifølge Embedslægernes Indberetninger

i Aarene 1875—1884.

royaume en 1875—1884.

1880	1879	1878	1877	1876	1875
30 550	28 616	29 582	31 354	34 356	33 964
22 726	21 422	22 216	24 465	26 762	26 357
7 824	7 194	7 366	6 889	7 594	7 607
8 715	8 103	8 021	9 137	10 436	10 036
3 294	3 225	3 381	3 682	3 556	3 724
6 726	6 126	6 184	6 201	7 239	6 905
4 497	4 292	4 770	4 889	5 149	5 466
4 084	3 868	4 275	4 602	4 615	4 404
3 234	3 002	2 951	2 843	3 361	3 429

46 998 eller 78.8 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1882—1884; i 1883 var Antallet af Vaccinerede 41 912 eller 71.0 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1881—1883, i 1882 og 1881 vare Tallene henholdsvis 50 574 eller 85.9 pCt. og 36 280 eller 61.1 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1880—1881 og 1879—1881.

Procentforholdet af de i 1884 Vaccinerede til Middeltallet af de i Treaaret 1882—1884 levende Fødte vil for Riget og dets Stifter sees af Tabel L.

Af **Sygehuse** findes 48 faste, nemlig Rigshospitalet i Christiania, der er klinisk Undervisningsanstalt, Diakonissesygehuset i Christiania, 5 Sygehuse for Spedalske, 5 militære Sygehuse, 19 Amtssygehuse og 16 andre kommunale Sygehuse. Desuden findes i Amterne i Tromsø Stift St. Vincents Sygehus i Hammerfest (den katholske Missions Sygehus) og flere mindre Sygehuse eller Sygestuer, der i Regelen kun benyttes under Fisketiden. Ved Rigets Strafanstalter er indrettet særskilte Sygeafdelinger, og ved forskellige Fattighuse og Grubeværker forefindes Sygelokaler.

Antallet af **Sindssygeasyler** er 11, nemlig 3 Statsasyler, 6 kommunale og 2 private Asyler.

I Tabel LIV gives en Oversigt over Antallet af de paa **Sygehusene** behandlede **Syge**, Behandlingens Udfald, Behandlingstid og Medikamentudgift.

I Tabel LV gives en Oversigt over de paa Sygehusene til Behandling indkomne **Grupper af Sygdomstilfælde**.

Riget var delt i 151 **Lægedistrikter**.

Medicinalpersonalet. 26 examinerede Læger udgik fra Universitetet. Ifølge Fortegnelsen for 1884 var Antallet af autoriserede Læger 610 (i 1882 603), hvoraf 337 eller 55.4 vare bosatte i Byerne, 220 i Landdistriktet, 53 paa ubekendt Sted eller i Udlandet. 235 vare bosatte i Christiania Stift, 52 i Hamars, 86 i Christianssands, 62 i Bergens, 78 Trondhjems, 44 i Tromsø Stift og 26 i Udlandet (deraf 21 i Nordamerika); for 27 savnes Opgave om Opholdssted. 9 vare ansatte som Professorer, 2 forhenværende Professorer, 1 Universitetsstipendiat, 1 Direktør for det civile Medicinalvæsen, 1 Fuldmægtig i Justitsdepartementets Medicinalafdeling, 4 Stadsfysici, 1 Stadslæge, 146 Distriktslæger, 1 Berglæge, 2 Fængselslæger, (desuden 2 der indehavde anden Stilling), 1 Politilæge, 17 Fattiglæger i Byerne, 3 Direktører for Sindssygeasyler; 1

Procentforhold mellem de af Lægerne opgivne ved kjendte Sygdomme
(Bydistrikt og Landdistrikt) samt

Décès totals et décès causés par les maladies connues

Amt.	Tabel XLVII. Lægedistrikt.	Dødsfald			Amt.	Landdistrikt.	Dødsfald.		
		ialt.	anmeldte af Læger.	pCt.			ialt.	anmeldte af Læger.	pCt.
I.	Christiania By	2526	2375	94.0		Toten	390	136	34.9
II.	Akershus Amt	1504	818	54.4		Søndre Valders	130	36	27.7
	Bydistrikt	39	14	35.9		Ringebu	160	33	20.6
	Land —	1465	804	54.9	VIII.	Bratsbergs Amt	1343	749	55.8
	Høland	200	138	69.0		Bydistrikt	315	284	90.2
	Aker	482	286	59.3		Land —	1028	465	45.2
	Ullensaker	541	265	49.0		Kragerø	375	284	75.5
	Follo	281	129	45.9		Skien	424	249	58.7
III.	Smaalenenes Amt	2053	1160	56.5		Laardal	100	53	53.0
	Bydistrikt	619	560	90.5		Sauland	127	58	45.7
	Land —	1434	600	41.8		Hviteseid	128	56	43.7
	Fredrikshald	210	202	96.2		Holden	148	44	29.7
	Hvaløerne	251	176	70.1		Tinn	41	5	12.2
	Sarpsborg	848	461	54.4	IX.	Nedenæs Amt	1269	647	51.0
	Moss	356	167	46.9		Bydistrikt	207	182	87.9
	Eidsberg	388	154	39.7		Land —	1062	465	43.8
IV.	Buskeruds Amt	1773	1211	68.3		Vestre Nedenæs	508	295	58.1
	Bydistrikt	486	448	92.2		Østre —	504	259	51.4
	Land —	1287	763	59.3		Aamli	113	54	47.8
	Drammen	569	521	91.4		Evje	76	30	39.5
	Modum	420	325	77.4		Sætersdalen	68	9	13.2
	Sandsvær	211	144	68.2	X.	Lister og Mand. Amt	1432	682	47.6
	Ringerike	229	120	52.4		Bydistrikt	349	328	94.0
	Rollag	71	28	39.4		Land —	1083	354	32.7
	Aal	99	33	33.3		Christianssand	240	232	96.7
	Næs	174	40	23.4		Vanse	153	107	69.9
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt	1461	794	54.3		Lyngdal	133	54	40.6
	Bydistrikt	474	375	79.1		Oddernæs	377	142	37.7
	Land —	987	419	42.5		Flekkefjord	298	104	34.9
	Laurvik	479	293	61.2		Undal	231	43	18.6
	Hof	293	166	56.7	XI.	Stavanger Amt	1994	849	42.6
	Tønsberg	689	335	48.3		Bydistrikt	633	468	70.6
VI.	Hedemarkens Amt	1526	742	48.6		Land —	1331	381	28.6
	Bydistrikt	58	50	82.2		Haugesund	199	114	57.3
	Land —	1468	692	47.1		Karmøen	259	144	55.6
	Trysil	64	45	70.3		Stavanger	615	307	49.9
	Rendalen	102	20	58.8		Sogndal	99	47	47.5
	Hedemarken	536	291	54.3		Sandnæs	217	81	37.3
	Søndre Østerdalen	247	107	43.3		Finnø	196	64	32.7
	Tønset	132	56	42.4		Ekersund	225	66	29.3
	Solør og Odalen	439	180	41.0		Sand	184	26	14.1
	(Indset Annex og Gaarde af Tolgen)	6	3	50.0	XII.	Søndre Bergen h. Amt	2002	588	29.4
VII.	Christians Amt	1598	695	43.5		Ytre Hardanger	110	57	51.8
	Bydistrikt	45	39	86.7		Indre Nordhordland	259	101	39.0
	Land —	1553	656	42.2		Voss	126	49	38.9
	Nordre Valders	120	93	77.5		Indre Hardanger	131	45	34.4
	Hadeland og Land	354	198	55.9		Ytre Nordhordland	285	93	32.6
	Faaberg	213	105	49.3		Tysnæs	157	48	30.6
	Lom	149	65	43.6		Ytre Søndhordland	177	54	30.5
	Lesje	82	29	35.4		Indre —	165	49	29.7
						Søndre Midthordland	200	37	18.5
						Nordre —	343	49	14.3
						Sveen	49	6	12.2

foraarsagede Dødsfald og de ialt indtrufne Dødsfald inden Amter i de enkelte Lægedistrikter.

dans les préfectures et dans les districts civils médicaux.

Amt.	Landdistrikt.	Dødsfald			Amt.	Landdistrikt.	Dødsfald		
		ialt.	anneltte af Læger.	pCt.			ialt.	anneltte af Læger.	pCt.
XIII.	Bergens By	950	900	90.5		Levanger	179	81	45.3
XIV.	Nordre Bergenhus					Inderøen	187	81	43.3
	Amt	1281	573	44.7		Ytre Namdal	147	63	42.8
	Bydistrikt.	8	4	50.0		Stjørdalen	226	87	38.5
	Land —	1273	569	44.7		Grong	92	27	29.3
	Ytre Sogn	135	98	72.6		Stenkjær	129	33	25.6
	Indviken	116	82	70.9		Frosten	114	22	19.3
	Gloppen	89	62	69.7	XVIII.	Nordlands Amt	2132	839	39.4
	Ytre Søndfjord	121	74	61.2		Bydistrikt.	76	29	38.2
	Indre Sogn	62	31	50.0		Land —	2056	810	39.4
	Lærdal	110	45	40.9		Vefsen	151	117	77.3
	Midtre Sogn	101	38	37.6		Ofoten	91	60	64.5
	Indre Søndfjord	171	63	36.8		Alstahaug	212	107	50.5
	Lyster	64	23	35.9		Østlofoten	150	69	46.0
	Ytre Nordfjord	80	22	27.5		Hadsel	145	64	44.1
	Kinn	161	30	18.6		Ranen	190	83	43.7
	Nordfjordeidet	71	5	7.0		Stegen	114	45	39.5
XV.	Romsdals Amt	1911	789	41.3		Lødingen	79	30	38.0
	Bydistrikt.	335	244	72.8		Lurø	114	43	37.7
	Land —	1576	545	34.6		Gildeskaal	57	19	33.3
	Sundalen	81	63	77.8		Folden	62	19	30.6
	Indre Søndmøre	107	52	48.6		Buksnæs	119	36	30.3
	Ytre Romsdal	190	91	47.9		Bodø	137	41	29.9
	Nordre Søndmøre	241	115	47.7		Flakstad	52	14	26.9
	Surendalen	144	68	47.2		Skjærstad	147	34	23.0
	Søndre Nordmøre	379	165	43.3		Brønnø	186	42	21.5
	Nordre —	107	43	40.2		Sortland	126	-	-
	Vestre Søndmøre	203	66	32.7		Ved Fiskerierne	-	16	-
	Østre —	95	31	32.6	XIX.	Tromsø Amt	1107	362	32.7
	Indre Romsdal	188	50	26.6		Bydistrikt.	74	60	81.1
	Ørskog	176	45	25.6		Land —	1033	302	29.2
XVI.	Søndre Trondhjems					Maalselven	54	40	92.6
	Amt	2062	1194	57.9		Tranø	98	56	57.1
	Bydistrikt.	479	448	93.5		Tromsø	131	66	50.4
	Land —	1584	746	47.1		Ibestad	126	43	34.1
	Røros	68	67	98.5		Balsfjorden	75	23	30.7
	Trondhjem	479	448	93.5		Lenvik	187	57	30.5
	Opdal	78	66	84.6		Trondenæs	182	54	29.7
	Orkedal	239	198	82.8		Karlø	46	8	17.4
	Nordre Fosen	116	72	62.1		Lyngen	105	15	14.3
	Strinden	271	141	52.0		Skjærvø	103	-	-
	Hevne	53	23	43.4	XX.	Finmarkens Amt	584	168	28.8
	Selbu	105	45	42.8		Bydistrikt.	160	96	60.0
	Hiteren	183	59	32.2		Land —	424	72	17.0
	Indre Fosen	103	28	27.2		Hammerfest	91	47	51.6
	Guldal	222	47	21.2		Vardø	55	24	43.6
	Ytre Fosen	146	-	-		Tanen	56	20	35.7
XVII.	Nordre Trondhjems					Maasø	45	11	24.4
	Amt	1221	483	39.6		Vadso	123	30	24.4
	Bydistrikt.	60	23	38.3		Kistrand	62	12	18.5
	Land —	1161	460	39.6		Alten	91	16	17.6
	Namsos	85	57	67.1		Sydvaranger	25	4	16.0
	Fosnæs	62	32	51.6		Loppen	36	4	11.1

Oversigt over de i 1884 udførte
Liste des actes

Tabel XLVIII.				Samtlige anmeldte retsmedicinske Forretninger.	Undersøgelse af Døde						
					Selvmord.	Mord, Mishandling.	Ulykkestilfælde.				Dødsfald ved Sygdom.
							Ydre Beskadigelser.	Forfrysing.	Drukning.	Forgiftning.	
Riget				241	1) 6	2) 6	3) 8	1	16	1	4) 23
I.	Christiania	Stift	...	65	6	2	3	1	5	-	9
II.	Hamars	—	...	35	-	2	-	-	1	-	4
III.	Christianssands	—	...	35	-	1	2	-	1	-	3
IV.	Bergens	—	...	44	-	1	-	-	6	1	2
V.	Trondhjems	—	...	35	-	-	2	-	3	-	2
VI.	Tromsø	--	...	27	-	-	1	-	-	-	3
1.	Christiania By		...	21	4	-	3	-	4	-	8
2.	Akershus	Amt	...	8	1	-	-	-	-	-	-
3.	Smaalenene	—	...	3	-	-	-	1	-	-	-
4.	Buskeruds	—	...	23	1	2	-	-	-	-	1
5.	Jarlsb. og Laurviks	—	...	10	-	-	-	-	1	-	-
6.	Hedemarken	—	...	11	-	1	-	-	1	-	1
7.	Christians	—	...	24	-	1	-	-	-	-	3
8.	Bratsbergs	—	...	19	-	-	-	-	-	-	1
9.	Nedenæs	—	...	3	-	-	-	-	1	-	-
10.	Lister og Mandals	—	...	7	-	1	1	-	-	-	1
11.	Stavanger	—	...	6	-	-	1	-	-	-	1
12.	Søndre Bergenhus	—	...	16	-	1	-	-	-	-	2
13.	Bergens By		...	20	-	-	-	-	5	-	-
14.	Nordre Bergenhus	—	...	6	-	-	-	-	-	1	-
15.	Romsdals	—	...	12	-	-	-	-	1	-	1
16.	Søndre Trondhjems	—	...	22	-	-	2	-	2	-	1
17.	Nordre	—	...	3	-	-	-	-	1	-	-
18.	Nordlands	—	...	14	-	-	-	-	-	-	1
19.	Tromsø	—	...	11	-	-	-	-	-	-	2
20.	Finmarken	—	...	2	-	-	1	-	-	-	-

¹⁾ Hængning 3, Skud 2, Drukning 1. ²⁾ Knivstik 1 (Vulnera arteriæ femoralis), Selvmord ved Drukning, opgivet 2. ³⁾ Fractura cranii 6 (1 ved Fald 1 Mineskud); tuberkuløs Meningit 1, Hjerteparalyse ved atheromatøs Arteria coronaria cordis 2, Hjerte-Peritonit 1, Sygdom i Urinveiene 1, Bristning af Urinblæren 1, Diabetes 1, Diphtherit 1; ⁴⁾ Af Ben 1. ⁵⁾ Om Aarsag til Abort 1, angaaende en uexamineret Fødselshjelperskes Anledning.

retsmedicinske Forretninger.

médicaux forenses.

betræffende					Undersøgelse af Levende til Bestemmelse af								
Nyfødte og spæde Børns Dødsmaade.				Uopgiven eller ukjendt Dødsarsag.	forudgaaet Fødsel.	Svangerskab.	Voldtægt eller anden Løssagtighedsforbrydelse.	Mishandling og anden Beskadigelse.	legemlig Helbredsforfatning iøvrigt.	Sindstilstand og Tilregnelighed.	Potents.	uopgiven Anledning.	Erklæring i anden eller uopgiven Anledning.
Fødsel i Dødsmaal og formentlig Fosterdød.	Død i Sengen hos Moderen.	Dødsfald ved Sygdom.	Uopgiven Aarsag.										
29	3	⁵⁾ 3	3	⁶⁾ 8	19	2	12	34	29	23	1	2	⁷⁾ 12
6	-	1	1	5	6	1	3	4	3	7	-	-	2
4	1	-	-	-	3	-	1	9	8	2	-	-	-
12	1	1	-	-	2	-	1	1	2	3	1	2	2
5	-	-	1	1	1	-	3	10	3	5	-	-	5
1	-	1	-	1	3	-	-	9	9	1	-	-	3
1	1	-	1	1	4	1	4	1	4	5	-	-	-
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	1	-	2	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
3	-	-	-	2	4	-	1	1	3	4	-	-	1
1	-	-	1	2	-	1	-	2	-	1	-	-	1
2	-	-	-	-	-	-	1	3	-	2	-	-	-
2	1	-	-	-	3	-	-	6	8	-	-	-	-
8	-	1	-	-	2	-	1	1	-	-	1	2	2
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
1	-	-	-	-	1	-	-	10	-	-	-	-	1
3	-	-	1	1	-	-	3	-	2	2	-	-	3
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	3	7	-	-	-	-
1	-	-	-	1	3	-	-	5	3	1	-	-	3
-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	1	1	4	-	1	4	-	-	-
1	1	-	-	-	2	-	-	1	3	1	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Skud i Brystet 1, Slag over Næsen 1; 1 Kvinde dræbt af hendes Mand, som begik Fractura complic cruris I (overkjørt paa Jernbanen); 1 ved Kjelkeagning. ⁴⁾ Hjerneslag 4, feil 1, Lungebetændelse 2, Lungeødem 4, Diarrhoe 1, Cholera nostras 1, Mavekræft 1, uopgivet 1. ⁵⁾ Atelectasis pulmonum 2; ikke levedygtigt Foster 1 (8de Maaned). Forhold under Fødsel 1, om Paternitet 1, om Sindssyges Forpleining 1; ved 8 uopgiven

De hyppigste Dødsaaarsager.

Causes des décès les plus fréquentsé.

Tabel XLIX. Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf i		Procentforhold til samtlige opgivne Dødsaaarsager.		
		Byerne.	Landdistrikterne	i Riget.	i Byerne.	i Landdistrikterne
Svindstot	2619	1198	1421	15.8	17.3	14.7
Diphtherisk Svælgbetændelse	1359	316	1043	8.2	4.6	10.8
Lungebetændelse	1242	417	825	7.5	6.0	8.4
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen . . .	1206	592	614	7.3	8.5	6.3
Kræft (Cancer, Sarcoma)	1006	340	666	6.1	5.1	6.9
Alderdomssvaghed	926	271	655	5.6	3.9	6.7
Akut Bronchit, katarrhalsk Lungebetændelse, Laryngit	703	444	259	4.2	6.4	2.7
Akut Diarrhoe og Cholera nostras . . .	610	445	165	4.7	6.4	1.8
Hjerneslag	531	217	314	3.2	2.1	3.2
Organisk Hjertesygdom	510	224	286	3.1	3.2	3.0
Skarlagensfeber	505	199	306	3.1	2.9	3.0
Vatersot og Morbus Brightii	498	197	301	4.0	2.9	3.0
Strubehoste	423	186	237	2.5	1.7	2.5
Kighoste	343	209	134	2.1	3.0	1.5
Chronisk Bronchit	330	143	187	2.0	1.1	1.9
Medfødt Svaghed	269	189	80	1.6	2.7	0.8
Peritonit	232	83	149	1.4	1.2	1.5
Typhoidfeber	197	61	136	1.2	0.9	1.4
Organisk Underlivssygdom	168	39	129	1.0	0.6	1.3
— Hjernesygdom	104	46	58	0.6	0.7	0.6
Obstruktion, Tarmslyng	104	27	77	0.6	0.4	0.8
Andre Dødsaaarsager	2733	1084	1649	16.4	15.6	17.0
Samtlige opgivne Dødsaaarsager	16618	6927	9691			

Vaccinerede i Riget.

Vaccination dans le royaume.

Tabel L.		Middeltal af levende Fødte i Treaaret 1882—1884.	Antal Vaccinerede i 1884.	Forhold i pCt.
Riget		59 633	46 998	78.8
Christiania	Stift	17 217	14 298	83.0
Hamars	—	6 946	6 896	99.3
Christianssands	—	11 271	8 265	73.3
Bergens	—	9 369	7 599	81.1
Trondhjems	—	7 758	6 025	77.7
Tromsø	—	7 071	3 915	55.4

Apotheker og Personale.
Des pharmacies et de leur personnel.

	Tabel LI. Amt.	Privilegium		Personalet.					
		reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.	
I.	Christiania By:								
	Elephantapotheket . . .	1	-	1	-	5	-	1	
	Svaneapotheket	1	-	1	-	3	1	1	
	Løveapotheket	-	1	-	1	3	1	-	
	RigshospitaletsApothek	-	1	1	1	6	-	-	
	Hjortapotheket	-	1	1	-	3	-	-	
	Nordstjernen	-	1	1	-	5	-	-	
	Falkapotheket	-	1	1	-	1	1	-	
	Hygieæa	-	1	1	-	1	1	1	
	Oslo Apothek	-	1	1	-	1	1	1	
	Ørnen	-	1	1	-	2	1	-	
II.	Akershus Amt:								
	Drøbak	1	-	1	-	-	-	1	
	Lillestrømmen	-	1	1	-	1	-	-	
III.	Smaalenenes Amt:								
	Moss	1	-	1	-	1	-	1	
	Fredrikstad:								
	Vestsidens Apothek . .	1	-	1	-	1	1	1	
	Østsidens (Svane) . . .	-	1	1	-	1	-	1	
	Sarpsborg	-	1	-	1	1	-	1	
	Fredrikshald:								
	Svaneapotheket	1	-	1	-	1	-	1	
	Bien	-	1	1	-	2	-	-	
IV.	Buskeruds Amt:								
	Drammen:								
	Brageruæs	1	-	1	-	1	1	-	
	Strømsø	-	1	-	1	2	-	-	
	Ørnen	-	1	1	-	-	1	1	
	Kongsberg	1	-	1	1	1	-	1	
	Hønefos	1	-	1	-	1	-	1	
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt:								
	Svelvik	-	1	1	-	-	-	1	
	Holmestrand	1	-	1	-	-	1	1	
	Horten	-	1	-	1	-	1	1	
	Tønsberg:								
	Løveapotheket	1	-	1	-	1	-	1	
	Svaneapotheket	-	1	1	-	1	-	1	
	Sandefjord	-	1	-	1	1	-	-	
	Laurvik: Ørnen	1	-	1	-	1	1	-	
	Svanen	-	1	1	1	-	1	1	
VI.	Hedemarkens Amt:								
	Kongsvinger	1	-	1	-	1	-	1	
	Hamar	-	1	-	1	-	1	1	
	Elverum	-	1	1	-	1	-	1	
	Tønset	-	1	1	-	1	-	-	

Apotheker og Personale.

	Tabel LI (Forts.).	Privilegium		Personalet.					
	Amt.	reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.	
VII.	Christians Amt:								
	Gjøvik	-	1	1	-	1	-	2	
	Lillehammer	1	-	1	-	1	-	1	
VIII.	Bratsbergs Amt:								
	Skien:								
	Skiens Apothek.	1	-	1	-	2	-	1	
	— nye —	-	1	1	-	1	1	-	
	Porsgrund	1	-	1	-	-	1	-	
	Brevik	1	-	1	-	1	-	1	
	Kragerø.	1	-	1	-	-	2	1	
IX.	Nedenæs Amt:								
	Østerrisør	1	-	1	1	1	-	1	
	Tvedestrand	-	1	1	-	1	-	-	
	Arendal:								
	Løveapotheket	1	-	1	1	1	1	1	
	Svaneapotheket.	-	1	1	-	2	-	-	
	Grimstad	1	-	1	-	1	-	1	
	Lillesand	-	1	-	1	-	-	1	
X.	Lister og Mandals Amt:								
	Christianssand:								
	Løveapotheket	1	-	1	-	1	1	-	
	Svaneapotheket.	1	-	1	-	1	1	-	
	Mandal	1	-	-	1	-	-	1	
	Farsund	-	1	1	-	-	-	1	
	Flekkefjord	1	-	-	1	-	-	1	
XI.	Stavanger Amt:								
	Ekersund	-	1	-	1	-	-	1	
	Sandnæs	1	-	1	-	-	-	1	
	Stavanger:								
	Hygiea	1	-	1	-	2	-	2	
	Hjorten	-	1	1	-	1	-	1	
	Svaneapotheket	-	1	1	1	2	-	1	
	Kopervik	-	1	1	-	-	-	1	
	Haugesund	-	1	1	-	2	-	-	
XII.	Søndre Bergenhus Amt:								
	Vossevangen	-	1	1	-	1	-	-	
XIII.	Bergens By:								
	Løveapotheket	1	-	1	1	1	1	1	
	Svaneapotheket	1	-	-	1	3	-	2	
	Elefantapotheket	-	1	1	-	3	-	-	
	Hjortapotheket	-	1	1	-	2	-	-	
	Nordstjernen	-	1	1	-	1	1	1	
IX.	Nordre Bergenhus Amt:								
	Lærdalsøren	-	1	1	-	1	-	-	

Apotheker og Personale.

	Tabel LI (Forts.). Amt.	Privilegium		Personalet.				
		reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.
XV.	Romsdals Amt:							
	Aalesund.....	1	-	1	-	2	-	1
	Molde.....	1	-	1	-	1	-	1
	Christianssund ¹⁾	1	-	1	1	2	-	3
XVI.	Søndre Trondhjems Amt:							
	Orkedalsøren.....	-	1	1	-	-	-	1
	Trondhjem:							
	Løveapotheket.....	1	-	1	1	2	-	2
	Svaneapotheket.....	1	-	1	-	3	-	2
	Hjortapotheket.....	-	1	-	1	2	-	1
	Ørnen.....	-	1	1	-	1	-	2
	Røros.....	1	-	1	-	1	1	1
XVII.	Nordre Trondhjems Amt:							
	Levanger.....	1	-	1	-	1	-	1
	Stenkjær.....	1	-	1	-	1	-	2
	Namsos.....	-	1	-	1	-	-	1
XVIII.	Nordlands Amt:							
	Mosjøen.....	-	1	1	-	1	-	1
	Bodø.....	1	-	1	-	2	-	1
XIX.	Tromsø Amt:							
	Tromsø.....	1	-	1	-	1	-	1
XX.	Finmarkens Amt:							
	Hammerfest.....	-	1	1	-	1	-	1
	Vadsø ²⁾	-	1	1	-	1	-	2
	Tilsammen	39	45	71	22	105	24	70

¹⁾ Desuden Filialafdeling i Bydelen Nordlandet.²⁾ Apothekeren er forpligtet at drive et af examineret Pharmaceut bestyret Filial-apothek i Vadsø, hvor der tillige er en Discipel.

Direktør for Rigshospitalet, 1 Overlæge for den spedalske Sygdom, 5 Læger ved Stiftelser for Spedalske, 31 Læger ved Sygehuse, Fødselsstiftelser og Sindssygeasyler (foruden disse vare ansatte 32 Læger, som indehavde anden Stilling) 1 Generalchirurg, 6 Brigadelæger, 32 Korpslæger, 13 Kompagnichirurger, 7 Marinelæger, 1 Assistent ved Rigshospitalets Poliklinik, 1 Assistent ved Rigshospitalets patologisk-anatomisk Laboratorium, 1 Prosektor ved Universitetet og 1 Konservator ved den zootomiske Samling, 6 Læger ved Bade og Sanatorier;

Syphilis paa Syge- La syphilis dans

Tabel LII.	Tilbageiggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Rigshospitalets Hudsygeafdeling	41	23	18	151	52	99	192	75	117	168	68	100
Fødselsstiftelsens Børneafdeling	1	1	-	1	1	-	2	2	-	1	1	-
Christiania Bys Sygehus ¹⁾	10	1	9	76	5	71	86	6	80	70	2	68
Diakonissehuset	4	3	1	2	1	1	6	4	2	-	-	-
Christiania Garnisonssygehus	-	-	-	7	7	-	7	7	-	6	6	-
Akers kommunale Sygehus ..	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Smaalenenes Amts — ..	1	-	1	8	5	3	9	5	4	6	3	3
Fredriksstad Bys — ..	-	-	-	6	1	5	6	1	5	5	1	4
Fredrikshalds — — ..	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Buskeruds Amts — ..	1	-	1	11	3	8	12	3	9	8	2	6
Drammens Bys — ..	-	-	-	7	1	6	7	1	6	6	-	6
Jarlsberg og Laurvigs Amt og Tøns- bergs Bys Sygehus ..	6	3	3	14	6	8	20	9	11	17	8	9
Hedemarkens Amts — ..	4	1	3	21	8	13	25	9	16	21	7	14
Christians — ..	11	4	7	21	9	12	32	13	19	23	9	14
Bratsbergs — ..	2	1	1	17	10	7	19	11	8	15	8	7
Østerrisør Bys — ..	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Arendals — ..	3	3	-	10	6	4	13	9	4	11	7	4
Christianssands — ..	1	-	1	8	3	5	9	3	6	7	1	6
Lister og Mandals Amts ²⁾ — ..	2	-	2	8	3	5	10	3	7	8	3	5
Stavanger — ..	2	1	1	19	9	10	21	10	11	14	7	7
— Bys — ..	6	4	2	11	1	10	17	5	12	16	5	11
Bergens — — ³⁾ ..	16	6	10	53	24	29	69	30	39	52	21	31
Aalesunds — ..	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Romsdals Amts — ..	-	-	-	19	11	8	19	11	8	15	9	6
Trondhjems Bys — ..	16	9	7	96	43	53	112	52	60	91	40	51
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	5	1	4	13	3	10	18	4	14	16	3	13
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Namdalen	1	-	1	1	1	-	2	1	1	2	1	1
Nordlands Amts Sygehus i Alstahaug — — — — Bodø	3	-	3	17	7	10	20	7	13	18	5	13
— — — — —	5	3	2	3	1	2	8	4	4	8	4	4
— — — — — Buksnæs ..	-	-	-	14	5	9	14	5	9	14	5	9
Tromsø — — — — Tromsø ..	-	-	-	5	1	4	5	1	4	3	-	3
Finmarken — — — — — Alten ..	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
— — — — — Hammer- fest ⁴⁾	1	-	1	5	1	4	6	1	5	5	1	4
— — — — — Vardø	-	-	-	2	1	1	2	1	1	2	1	1
— — — — — Vadsø	-	-	-	8	5	3	8	5	3	5	3	2
Tilsammen	142	64	78	639	235	404	781	299	482	636	232	404
Fiskesygehus i Kabelvaag	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
— — — — — Maasø	-	-	-	2	-	2	2	-	2	2	-	2
Tilsammen	-	-	-	3	1	2	3	1	2	3	1	2
Sum	142	64	78	642	236	406	784	300	484	639	233	406

¹⁾ Ifølge foregaaende Aarsliste tilbageiggende 12, 1 Mand og 11 Kvinder. ²⁾ Ifølge fore-
10 Kvinder. ⁴⁾ Ifølge foregaaende Aarsliste ingen Tilbageiggende.

husene i 1884.

les hôpitax.

Udgaade.						Døde.			Tilbage- liggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform for indkomne Tilfælde.				Antallet af For- pleinings- dage.	Middeltal af For- pleinings- dage for hver Udskreven.
i Bedring.			uhelbredede									primær.	kon- stitutio- nel.	heredi- tær.	uop- givet.		
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.						
-	-	-	-	-	-	1	-	1	23	7	16	14	129	8	-	11487	67.9
4	2	2	2	-	2	2	1	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-
3	1	2	3	3	-	-	-	-	8	1	7	-	68	8	-	6288	80.6
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	643	107.2
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	377	53.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	194	194.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	1	-	8	-	-	524	87.3
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	6	-	-	221	37.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	43	43.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	3	1	10	-	-	750	93.7
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	160	24.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	14	-	-	1173	69.0
1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	1	16	4	-	2053	93.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	4	5	-	20	1	-	3039	132.1
2	2	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	16	1	-	1128	62.7
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	28	28.0
1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	8	-	-	872	72.7
1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	6	2	-	285	31.7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	4	4	-	-	1601	20.0
1	1	-	-	-	-	-	-	-	6	2	4	-	19	-	-	1414	94.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	11	-	-	1681	105.1
2	1	1	-	-	-	2	1	1	13	7	6	-	48	5	-	4942	88.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	46	46.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	2	-	18	1	-	1535	102.3
2	1	1	2	1	1	1	-	1	16	10	6	10	86	-	-	7553	78.7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	13	-	-	1295	80.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	15	-	-	1333	88.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	610	76.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	916	65.4
-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	5	-	-	586	117.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	77	77.0
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	287	47.8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	29	14.5
1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	8	-	-	477	79.6
23	14	9	7	4	3	10	5	5	105	44	61	35	563	32	9	53656	78.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	28	28.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	72	36.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	100	33.3
23	14	9	7	4	3	10	5	5	105	44	61	35	536	32	9	53756	78.0

gaaende Aarsliste tilbageliggende 3 Kvinder. ³⁾ Ifølge foregaaende Aarsliste 17, 7 Mænd og

Tabel over Tilfælde af Sindssyg-

Mouvement des aliénés dans

LIII.	Tilbageiggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Rigshospitalets Afdelinger.....	-	-	-	3	2	1	3	2	1	1	-	1
Christiania Bys Sygehus	2	-	2	11	4	7	13	4	9	1	-	1
Diakonissehuset	-	-	-	12	-	12	12	-	12	-	-	-
Christiania Garnisonssygehus	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Akers kommunale Sygehus	1	-	1	1	-	1	2	-	2	1	-	1
Moss Bys —	-	-	-	3	1	2	3	1	2	1	-	1
Smaalønes Ams —	1	1	-	5	-	5	6	1	5	3	1	2
Fredrikstad Bys —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Fredrikshald — —	-	-	-	5	4	1	5	4	1	2	1	1
Buskeruds Ams —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Drammens Bys —	-	-	-	13	4	9	13	4	9	2	1	1
Jarlsberg og Laurviks Ams og Tøns- berg Bys Sygehus	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Carl Johansværns —	-	-	-	2	2	-	2	2	-	1	1	-
Hedemarkens Ams —	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-
Hamars kommunale —	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-
Christians Ams —	-	-	-	9	6	3	9	6	3	-	-	-
Arendals Bys —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Christianssands Bys —	-	-	-	2	1	1	2	1	1	-	-	-
— Garnisons —	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Stavanger Ams —	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-
— Bys ¹⁾ —	2	-	2	2	1	1	4	1	3	1	-	1
Bergens — —	1	-	1	8	4	4	9	4	5	2	1	1
Aalesunds — —	-	-	-	2	1	1	2	1	1	-	-	-
Trondhjems — —	1	-	1	14	10	4	15	10	5	3	3	-
Nordre Trondhjems Ams Sygehus i Skogn	1	-	1	5	2	3	6	2	4	2	1	1
Nordre Trondhjems Ams Sygehus i Namdalen	-	-	-	2	1	1	2	1	1	-	-	-
Nordlands Ams Sygeh. i Alstahaug.	1	1	-	6	2	4	7	3	4	1	-	1
— — — i Bodø	-	-	-	2	2	-	2	2	-	1	1	-
— — — i Buksnæs ..	-	-	-	2	1	1	2	1	1	-	-	-
Tromsø — — i Tromsø ..	1	1	-	7	2	5	8	3	5	1	-	1
Finmarkens — — i Vardø ..	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Tilsammen	11	3	8	129	54	75	140	57	83	24	10	14
Hasvaag Fiskesygehus	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Sum	11	3	8	130	55	75	141	58	83	24	10	14

¹⁾ Efter forrige Aarsliste ingen tilbageiggende.

dom, behandlede paa Sygehus i 1884.

les hôpitaux en 1884.

Udgaaede						Døde.			Tilbageiggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform hos de Indkomne.			
i Bedring.			uhelbredede.									Melan- choli.	Mani.	De- mentia.	Uop- givet.
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.				
1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	9	3	6	2	1	1	1	-	1	4	2	2	3
3	-	3	3	-	3	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-
1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	2	4	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
3	-	3	7	3	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	13
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
2	1	1	7	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	1	-	1	-	1	-
3	2	1	3	1	2	1	-	1	-	-	-	7	-	-	1
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
4	2	2	8	5	3	-	-	-	-	-	-	9	4	1	-
-	-	-	1	-	1	1	-	1	2	1	1	2	3	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	6	3	3	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
21	7	14	74	36	38	7	2	5	14	2	12				
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1			
21	7	14	75	37	38	7	2	5	14	2	12				

Antallet af de paa Sygehusene

(Mouvement des malades dans

Tabel LIV.	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Rigshospitalets medicinske Afdeling ¹⁾	91	44	47	792	421	371	883	465	418	405	202	203
— chirurgiske — ¹⁾ ..	86	47	39	897	546	351	983	593	390	529	318	211
— Hudsygeafdeling ¹⁾ ...	55	30	25	326	148	178	381	178	203	294	137	157
Rigshospitalets Afdelinger	232	121	111	2015	1115	900	2247	1236	1011	1228	657	571
Fødselsstiftelsens gynækolog. Afdeling	-	-	-	24	-	24	24	-	24	13	-	13
— Børne- —	4	2	2	40	15	25	44	17	27	36	11	25
Christiania Bys Sygehus Afdeling A	87	78	9	467	375	92	554	453	101	181	130	51
— — — B	55	2	53	590	18	572	645	20	625	382	15	367
— — — paa Grønland	32	20	12	115	49	66	147	69	78	20	9	11
Christiania Bys Sygehus ialt	174	100	74	1172	442	730	1346	542	804	583	154	429
Diakonissehuset ²⁾	29	9	20	167	36	131	196	45	151	64	13	51
Christiania Garnisons Sygehus	7	7	-	204	204	-	211	211	-	177	177	-
Akers Kommunes — ³⁾	25	8	17	107	45	62	132	53	79	55	16	39
Moss Bys —	7	4	3	57	30	27	64	34	30	35	19	16
Smaalenenes Amts —	19	10	9	147	72	75	166	82	84	106	57	49
Fredrikstad Bys —	4	2	2	138	58	80	142	60	82	116	48	68
— Garnisons — ⁴⁾	-	-	-	184	184	-	184	184	-	180	180	-
Fredrikshald Bys —	16	6	10	270	147	123	286	153	133	243	124	119
Fredriksten Garnisons —	4	4	-	75	75	-	79	79	-	77	77	-
Buskeruds Amts —	4	1	3	42	22	20	46	23	23	23	10	13
Drammens Bys —	14	10	4	133	59	74	147	69	78	83	33	50
Jarlsberg og Laurviks Amts og Tøns-												
berg Bys Sygehus	19	10	9	124	73	51	143	83	60	81	42	39
Carl-Johansværns —	5	5	-	70	69	1	75	74	1	59	59	-
Hedemarkens Amts —	14	8	6	75	28	47	89	36	53	54	19	35
Hamar Bys —	4	3	1	56	33	23	60	36	24	35	22	13
Christians Amts —	16	8	8	64	35	29	80	43	37	45	23	22
Bratsbergs — —	25	18	7	127	77	50	152	95	57	91	56	35
Østerrisør Bys —	2	1	1	15	11	4	17	12	5	10	8	2
Arendal —	17	13	4	89	60	29	106	73	33	59	41	18
Christianssands Bys —	8	5	3	91	52	39	99	57	42	58	32	26
— Garnisons —	2	2	-	114	114	-	116	116	-	115	115	-
Lister og Mandals Amts —	13	4	9	31	15	16	44	19	25	23	9	14
Stavanger — — ⁵⁾	6	4	2	122	66	56	128	70	58	64	33	31
— Bys — ⁶⁾	34	18	16	141	69	72	175	87	88	115	59	56
Bergens — — ⁷⁾	100	46	54	781	383	398	881	429	452	582	255	327
Aalesund — —	-	-	-	20	10	10	20	10	10	11	7	4
Romsdals Amts —	14	6	8	152	82	70	166	88	78	101	51	50
Trondhjems Bys —	49	27	22	522	286	236	571	313	258	415	229	186
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i												
Skogn	20	10	10	171	89	82	191	99	92	138	74	64
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i												
Namdalen	9	4	5	129	73	56	138	77	61	94	47	47

¹⁾ Paa Grund af Overflytninger inden Afdelingerne var det virkelige Antal Tilbageliggende 95, 62 Mænd og 33 Kvinder, paa Hudsygeafdelingen 42, 16 Mænd og 26 Kvinder. ²⁾ Efter bageliggende 24, 8 Mænd og 16 Kvinder. ⁴⁾ Efter forrige Aarsliste tilbageliggende 1 Mand, tilbageliggende 34, 19 Mænd og 15 Kvinder. ⁷⁾ Efter forrige Aarsliste tilbageliggende 100,

behandlede Syge i 1884.

les hôpitaux en 1884).

Udgaaede						Døde.			Tilbage- liggende ved Aarets Slutning.			Mortali- tets- procent til samtlige Ud- gaaede.	Dagligt Middel- belæg.	Antal af Forplei- ningsdage for hver Ud- skreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgnnet. Øre.	Antallet af For- pleinings- dage.
i Bedring.			uhelbredede.													
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					
175	84	91	71	41	30	133	85	48	99	53	46	16.6	104.1	48.5	13.5	38091
221	124	97	92	66	26	37	18	19	104	67	37	4.2	103.9	43.8	8.1	38049
33	16	17	14	11	3	4	3	1	35	11	25	1.2	52.6	55.8	9.1	19243
429	224	205	177	118	59	174	106	68	239	131	108	8.7	260.6	47.5	10.5	95383
10	-	10	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	32.0	49.6	-	1190
5	4	1	-	-	-	1	1	-	2	1	1	4.8	5.0	44.0	-	1844
125	110	15	36	29	7	111	98	13	101	86	15	24.5	91.0	73.5	6.4	33301
78	1	77	43	1	42	75	2	73	67	1	66	13.0	69.2	43.9	3.0	25344
33	14	19	13	8	5	46	23	23	35	15	20	41.1	42.2	138.0	3.1	15462
236	125	111	92	38	54	232	123	109	203	102	101	20.3	202.5	64.8	4.4	74107
46	8	38	20	5	15	33	10	23	33	9	24	20.2	35.2	79.1	-	12888
16	16	-	12	12	-	3	3	-	3	3	-	1.4	10.3	18.1	19.2	3768
30	15	15	8	4	4	18	9	9	21	9	12	16.2	24.6	81.0	8.8	8988
8	3	5	2	2	-	12	8	4	7	2	5	21.1	8.0	51.4	11.4	2931
16	8	8	3	-	3	21	9	12	20	8	12	14.4	20.7	52.0	9.2	7589
2	1	1	1	1	-	16	6	10	7	4	3	11.9	7.9	21.4	8.5	2880
1	1	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2.9	58.0	7.9	1068
4	2	2	5	5	-	29	21	8	5	1	4	10.3	14.7	19.1	8.2	5387
-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2.5	2.3	15.5	15.6	833
6	4	2	4	1	3	6	5	1	7	3	4	15.4	7.7	72.3	-	2820
25	12	13	10	5	5	19	13	6	10	6	4	13.9	15.7	42.0	8.4	5751
10	6	4	12	8	4	17	13	4	23	14	9	14.2	22.8	69.7	13.5	8359
7	7	-	7	7	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1482
15	9	6	3	1	2	6	1	5	11	6	5	7.7	17.9	81.3	12.4	6562
8	4	4	2	-	2	11	8	3	4	2	2	19.6	7.3	35.0	11.4	2824
5	3	2	11	7	4	4	2	2	15	8	7	6.1	13.9	63.7	9.8	5105
20	16	4	11	4	7	12	10	2	18	9	9	9.0	17.5	47.7	18.2	6393
4	3	1	1	1	-	2	-	2	-	-	-	11.8	1.1	21.1	-	399
18	15	3	4	2	2	8	3	5	17	12	5	9.0	14.6	60.2	14.5	5356
4	2	2	1	1	-	23	14	9	13	8	5	26.8	11.4	48.5	9.8	4169
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	7.0	4.0	816
5	4	1	2	1	1	2	2	-	12	3	9	6.2	14.2	162.5	25.0	5201
25	17	8	14	7	7	6	5	1	19	8	11	5.5	11.7	39.1	17.2	4269
5	3	2	9	3	6	16	7	9	30	15	15	11.4	32.8	82.7	10.5	11989
65	38	27	44	25	19	102	60	42	88	51	37	12.9	95.8	44.2	9.3	35064
2	1	1	2	1	1	5	1	4	-	-	-	20.0	1.3	23.1	-	463
31	21	10	9	3	6	11	6	5	14	7	7	7.2	19.0	45.9	15.7	6972
35	14	21	20	11	9	43	25	18	58	34	24	8.4	66.6	47.5	15.8	24374
16	6	10	1	-	1	12	9	3	24	10	14	7.2	23.5	51.5	13.0	8609
21	15	6	5	2	3	10	7	3	8	6	2	7.7	11.7	31.1	8.6	4294

gende: Paa medicinske Afdelinger 102, 53 Mænd og 49 Kvinder, paa chirurgiske Afdeling forrige Aarsliste tilbageliggende 30, 9 Mænd og 21 Kvinder. ³⁾ Efter forrige Aarsliste til-
⁵⁾ Efter forrige Aarsliste tilbageliggende 6, 3 Mænd og 3 Kvinder. ⁶⁾ Efter forrige Aarsliste
47 Mænd og 53 Kvinder.

Antallet af de paa Sygehusene

Tabel LIV (Forts.)	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Nordlands Amts Sygehus i Alstahaug	14	5	9	218	112	106	232	117	115	116	59	57
— — — — Bodø	22	16	6	172	110	62	194	126	68	125	81	44
— — — — Buksnæs.	19	9	10	194	132	62	213	141	72	135	91	44
Tromsø — — — — Tromsø ..	23	13	10	142	88	54	165	101	64	90	52	38
Finmarkens — — — — Alten ...	-	-	-	9	6	3	9	6	3	7	6	1
— — — — Hammer-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
fest	7	6	1	111	68	43	118	74	44	84	50	34
St. Vincents Hospital — — ⁸⁾	4	2	2	22	15	7	26	17	9	15	9	6
Finmarkens Amtssygehus - Vardø ⁹⁾ ...	6	5	1	90	79	11	96	84	12	64	57	7
— — — — Vadsø ..	7	5	2	30	24	6	37	29	8	20	16	4
Tilsammen	796	419	377	7273	4164	3109	8069	4583	3486	5093	2913	2180
Fiskesygehus i Kabelvaag (Østlofoten)	-	-	-	100	100	-	100	100	-	56	56	-
— — — — Henningsvær —	-	-	-	76	76	-	76	76	-	41	41	-
— — — — Skraaven —	-	-	-	36	36	-	36	36	-	28	28	-
— — — — Hasvaag (Loppen)	-	-	-	14	9	5	14	9	5	9	5	4
— — — — Maasø (Maasø)	2	1	1	37	31	6	39	32	7	25	22	3
— — — — Gamvik (Tanen)	-	-	-	18	17	1	18	17	1	16	15	1
Tilsammen	2	1	1	281	269	12	283	270	13	175	167	8
Summa	798	420	378	7554	4433	3121	8352	4853	3499	5268	3080	2188

⁸⁾ Efter forrige Aarsliste tilbageliggende 2 Kvinder. ⁹⁾ Efter forrige Aarsliste tilbage-

312 opføres uden fast Ansættelse. 2 indehavde civilt Embede udenfor Lægestanden.

Antallet af **Apotheker** var 84, hvoraf 39 med reelt, 45 med personligt Privilegium og 1 privilegeret Rigshospitalet som saadant; 1 i Christianssund og 1 i Vardø ere Filialafdelinger, henholdsvis af Apothekerne i Christianssund og Vadsø. 31 Apotheker laa i Christiania Stift, 6 i Hamars, 23 i Christianssands, 8 i Bergens, 11 i Trondhjems, 5 i Tromsø Stifter. Under Fisketiden er aabnet Medicinudsalg i Lofoten (Nordlands Amt).

Tabel LI giver en Oversigt over Landets Apothekervæsen. I 1884 underkastede 13 sig pharmaceutisk Examen.

Af **Tandlæger** var der efter Fortegnelsen over Læger, Tandlæger og Dyr-læger i 1884: 62, hvoraf 30 i Christiania Stift, 2 i Hamars, 8 i Christianssunds, 7 i Bergens, 2 Trondhjems, 2 i Tromsø Stifter samt 1 i Udlandet, for 10 er Bopæl uopgivet. I 1884 underkastede 11 sig Tandlægeexamen.

Af **Jordemødre** udeksamineredes 42, hvoraf 32 ved Skolen i Christiania og 10 ved Skolen i Bergen. Efter Embedslægerens Beretninger var der 783 Jordemødre, dels ansatte i offentlig Stilling, dels privat praktiserende, nemlig 201

behandlede Syge i 1884.

Udgaaede.						Døde.			Tilbage- liggende ved Aarets Slutning.			Mortali- tets- procent til samtlige Ud- gaaede.	Dagligt Middel- belæg.	Antal af Forplei- ningsdage for hver Ud- skreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgnnet. Øre.	Antallet af For- pleinings- dage.
i Bedring.			uhelbredede.													
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					
55	29	26	34	15	19	12	7	5	15	7	8	5.5	23.6	39.9	14.1	8659
20	13	7	12	8	4	18	13	5	19	11	8	10.3	25.3	52.7	12.0	9229
39	28	11	9	5	4	14	9	5	16	8	8	7.1	26.4	49.1	-	9674
21	16	5	17	10	7	12	10	2	25	13	12	8.6	23.1	60.5	14.9	8465
1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	0.6	27.7	29.9	210
15	14	1	1	-	1	10	6	4	8	4	4	9.1	7.5	24.8	37.2	2733
2	1	1	2	1	1	3	3	-	4	3	1	13.6	5.0	86.8	-	1843
21	20	1	3	2	1	6	3	3	2	2	-	6.4	6.5	25.2	12.0	2373
5	4	1	1	-	1	8	7	1	3	2	1	23.5	4.2	47.6	15.1	1520
1045	584	461	461	265	196	695	414	281	775	407	268	9.4	1148.5	57.5	-	414853
32	32	-	8	8	-	4	4	-	-	-	-	4.0	4.3	15.5	38.9	1552
33	33	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2.6	2.4	11.5	52.9	871
5	5	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	8.3	1.8	18.0	58.3	657
4	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7	17.2	-	241
9	5	4	2	2	-	2	2	-	1	1	-	5.3	1.3	17.6	27.2	668
1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0	21.1	-	379
84	79	5	12	12	-	11	11	-	1	1	-					4368
1129	663	466	473	277	196	706	425	281	776	408	268					419201
liggende 6. 4 Mænd og 2 Kvinder.																

liggende 6, 4 Mænd og 2 Kvinder.

i Christiania Stift, 81 Hamars, 135 i Christianssands 151 i Bergens, 124 i Trondhjems, 91 Tromsø Stifter.

Hjælpevaccinatorernes Antal udgjorde efter Embedslægerens Beretninger 619, hvoraf 91 Christiania Stift, 77 i Hamars, 116 Christianssands, 125 i Bergens, 104 i Trondhjems, 106 i Tromsø Stifter.

Sundhedsforskrifter approberedes for følgende By og Herreder:
Trondhjems By 13de Oktober.

Herederne:

Vegø (Nordlands Amt) 19de Februar.
Næsseby (Finmarkens Amt) —
Fjælberg (søndre Bergenhus) 1ste Marts.
Vaagen (Nordlands Amt) 2de Juli.
Strinden (søndre Trondhjems Amt) 24de —
Thime (Stavanger Amt) 13de Oktober.
Søndre Land (Christians Amt) 20de December.

Tillæg til Sundhedsforskrifterne approberedes for Stavanger By 3die Mai.

Paa Sygehusene til Behandling indkomne

Maladies dans les

Tabel LV. Sygdomsgrupper.	Sum.	Fordeling paa Sygehusene.							
		Rigshospitalets Afd.			Fødselsstiftelsens				
		medicinske.	chirurgiske	for Hudsygge	gynækologiske Afdeling.	Børnehosp.	Christiania Bys.	Diakonissehuset.	Christiania Garnisons.
Exanthematisk Typhus	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	378	52	-	-	-	-	1	-	1
Akute Udslagssygdomme	133	4	-	-	-	-	3	1	3
Strubehoste, diphtherisk Svælgbetændelse	402	1	2	-	-	-	-	-	1
Akut Bronchit, Katarrh, Kighoste	391	35	-	-	-	1	14	3	31
Lungebetændelse	267	71	-	-	-	-	37	2	4
Brystbetændelse	133	32	1	-	-	-	8	4	7
Svindst	312	29	-	-	-	-	137	16	2
Andre chroniske Sygdomme i Lungerne	142	17	-	-	-	-	50	7	2
Hjertesygdomme	98	23	-	-	-	-	31	6	1
Diarrhoe, Cholera nostras og Blodgang	101	10	-	-	-	-	2	-	15
Andre akute Sygd. i Fordøielsesorganerne	171	53	-	1	1	-	8	4	3
Chroniske	314	56	11	-	-	2	28	11	3
Leverysygdomme, Gulsot	29	4	-	-	-	-	1	1	7
Nyresygdomme	134	38	-	-	-	-	42	7	1
Vatersot	18	3	2	-	-	-	3	-	-
Sygdomme i Urinveiene	101	9	2	-	-	-	9	2	1
Gigtfeber	166	65	-	1	-	-	18	3	4
Chronisk Rheumatisme	167	21	1	-	-	-	12	6	8
Barselfeber	17	3	-	-	-	-	8	-	-
Anden Barselsygdom	38	9	-	-	-	-	8	4	-
Livmoder- og Æggestoksygdomme	125	17	15	-	14	-	16	2	-
Andre organiske Underlivssygdomme	31	5	1	-	-	-	10	1	-
Septichæmi, Pyæmi	5	2	1	-	-	-	2	-	-
Blod- og Ernæringssygdomme	143	22	1	-	1	4	27	1	2
Tuberkulose Betænd., Miliartuberkulose	32	13	20	-	-	-	4	-	-
Hjernebetændelse, Hydrocephalus	23	2	-	-	-	-	-	1	-
Hjerneslag, Lamhed	92	21	-	-	-	-	13	3	-
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv	87	27	-	1	-	-	31	2	-
Epilepsi	33	3	-	-	-	-	12	1	2
Andre Nervesygdomme	321	72	7	3	3	-	45	15	7
Sindssygdomme	130	3	-	-	1	-	11	12	1
Drankersygdomme	42	18	-	-	-	-	1	-	-
Kræft	203	7	56	-	1	-	34	10	-
Andre Svulster	135	1	73	1	1	-	3	5	2
Spedalskhed	18	1	-	12	-	-	-	-	-
Hudsygdomme	193	1	1	49	-	1	10	2	5
Syphilis	646	2	-	151	-	1	77	2	7
Gonorrhoe	287	1	-	44	-	-	90	-	14
Epididymit, Excoriationer, Verruæ	100	-	-	20	-	-	35	-	7
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønssorg.	66	-	25	1	-	1	3	-	-
Benbrud og Luxationer	295	2	106	-	-	-	46	1	4
Læsioner, Forbrænding, Forfrysning	369	3	48	-	1	-	27	4	13
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet	41	3	5	-	-	-	5	2	1
Phlegmone, Absces, Ulcera	583	3	65	22	-	1	109	7	15
Brok	45	-	18	-	-	1	2	1	1
Ben- og Ledsygdomme	517	10	188	-	-	1	42	10	5
Øiensygdomme	379	-	208	-	-	9	22	-	2
Øresygdomme	29	-	4	-	-	-	1	-	11
Dannelsesfeil og Deformiteter	49	-	33	-	1	-	-	1	-
Alderdomssvaghed	49	3	-	-	-	-	26	-	-
Forskjellige andre Sygdomme	145	16	7	2	1	2	44	3	11
Friske, indlagte med Syge	225	20	25	15	-	16	4	4	-

Grupper af Sygdomstilfælde i 1884. hôpitaux en 1884.

Fordeling paa Sygehusene.

Akers Kommunes.	Moss Bys.	Smaalenes Amts.	Fredrikstads Bys.	Fredrikstads Garnisons.	Fredrikshalds Bys.	Fredrikstens Garnisons.	Drammens Bys.	Buskeruds Amts.	Jarlsb. og Laurviks Amts og Tønsberg Bys.	Carl-Johansværns.	Hedemarkens Amts.	Hamars Bys.	Christians Amts.	Bratsbergs Amts.	Østerriser Bys.	Arendals Bys.	Christiansands Bys.	Christiansands Garnisons.
-	1	8	8	-	8	-	19	1	3	-	3	1	1	2	-	7	4	-
-	-	-	1	3	29	1	-	-	3	-	-	5	-	-	-	-	14	1
5	3	7	68	2	143	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	7	51
5	1	2	16	3	12	18	1	-	3	9	2	2	-	1	1	3	4	-
1	-	2	-	-	-	-	4	-	3	2	2	2	1	3	-	-	-	-
4	4	3	2	1	2	-	2	1	3	1	1	6	2	4	-	4	12	-
5	2	-	-	2	8	-	-	-	1	1	1	-	2	5	-	2	1	3
2	1	2	1	1	1	1	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	1	13
-	1	-	24	4	-	5	2	-	3	5	-	-	1	-	-	1	1	2
8	-	8	3	12	4	3	1	3	1	2	2	1	-	2	-	5	4	2
-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	4	2	-	1	1	-	-	1	-	-	2	-	2	-	-	-	-
-	1	9	2	-	-	-	-	3	3	2	3	3	-	2	-	2	1	-
2	3	-	3	1	-	-	4	-	1	1	1	1	-	1	2	1	1	1
6	-	-	-	4	5	2	-	-	2	6	-	-	-	1	-	1	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	3	3	-	2	-	1	1	-	-	-	1	-	2	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	7	3	1	-	1	-	-	5	1	1	4	3	2	-	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-
5	1	6	1	-	2	-	1	2	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-
2	3	-	-	-	-	-	1	-	2	1	3	-	-	-	-	1	-	-
1	1	-	-	-	-	-	2	-	1	3	-	-	-	1	-	-	1	-
3	2	6	1	1	1	5	1	1	5	3	5	-	2	3	1	2	-	2
1	3	5	1	-	5	-	13	1	1	2	2	2	9	-	-	1	2	1
-	-	-	-	-	2	-	2	-	4	1	1	2	2	8	1	1	1	-
-	3	-	1	-	-	1	1	-	3	-	-	1	-	1	-	-	2	-
1	2	1	-	3	1	5	5	4	4	3	1	-	-	14	-	1	1	2
1	-	8	6	-	1	-	7	11	14	-	21	-	21	17	1	10	8	-
-	-	1	-	1	2	-	14	4	5	-	9	-	1	4	-	5	-	-
-	1	-	-	11	1	-	3	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
16	4	3	1	-	6	-	5	3	5	2	-	-	1	2	3	4	5	8
-	7	10	1	19	6	9	8	2	3	12	2	3	4	12	1	8	8	-
6	3	-	-	-	-	-	1	-	1	4	-	1	4	-	-	1	-	-
-	-	24	1	20	10	2	10	-	10	4	5	-	4	8	1	7	6	11
-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
9	2	9	2	4	4	6	9	1	11	-	10	-	1	8	1	4	-	-
4	3	2	1	3	3	3	2	3	13	-	-	6	3	10	3	5	1	4
1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
5	-	1	2	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-
3	2	6	8	8	1	1	3	-	4	2	1	2	2	-	-	2	-	-

Paa Sygehusene til Behandling

Tabel LV (Forts.). Sygdomsgrupper.	Fordeling paa Sygehusene.								
	Lister og Mandals Amts.	Stavanger Amt.	Stavanger Bys.	Bergens By.	Aalesunds Bys.	Romsdals Amt.	Trondhjems Bys.	Nordre Trondhjems Amts.	
								Skogn.	Namdalen.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	-	8	13	99	5	3	48	2	12
Akute Udslagssygdomme	-	1	1	16	-	3	30	-	3
Strubehoste, diphtherisk Svælgbetændelse	-	5	3	84	-	9	4	5	4
Akut Bronchit, Katarrh, Kighoste	1	2	2	28	1	-	31	-	7
Lungebetændelse	-	4	2	19	-	3	19	-	2
Brystbetændelse	-	1	1	6	1	5	6	-	1
Svindstot	-	1	3	24	-	3	5	-	3
Andre chroniske Sygdomme i Lungerne	-	1	5	4	-	3	2	2	1
Hjertesygdomme	-	-	-	6	-	2	3	2	3
Diarrhoe, Cholera nostras og Blodgang	-	-	-	1	-	-	-	10	-
Andre akutte Sygd. i Fordøjelsesorganerne	-	1	1	11	-	2	28	-	1
Chroniske	-	7	4	18	1	13	14	14	9
Leverysygdomme, Gulsot	1	-	1	3	-	-	3	-	-
Nyresygdomme	-	1	2	7	-	3	1	-	1
Vatersot	-	2	-	1	-	-	2	2	-
Sygdomme i Urinveiene	-	3	4	5	1	4	4	3	1
Gigtfeber	2	-	5	20	1	2	-	1	2
Chronisk Rheumatisme	3	-	-	7	-	-	31	8	7
Barselfeber	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Anden Barselsygdom	-	2	-	9	-	-	2	-	1
Livmoder- og Æggestoksygdomme	-	2	1	8	-	2	18	3	1
Andre organiske Underlivssygdomme	-	3	-	4	-	-	-	-	-
Septichæmi, Pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blod- og Ernæringssygdomme	-	-	4	19	-	-	2	8	5
Tuberkulose Betænd., Miliartuberkulose	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Hjernebetændelse, Hydrocephalus	-	-	2	4	1	1	2	-	-
Hjerneslag, Lamhed	-	1	2	9	-	1	4	4	2
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv	-	1	1	1	-	2	1	1	-
Epilepsi	1	-	-	-	-	-	6	-	1
Andre Nervesygdomme	1	-	2	24	-	8	18	10	7
Sindssygdomme	-	2	2	8	2	-	14	5	2
Drankersygdomme	-	-	1	4	-	-	8	-	1
Kræft	-	7	4	18	1	1	4	8	3
Andre Svulster	-	2	-	13	-	4	3	2	2
Spedalskhed	-	1	-	3	-	-	-	-	-
Hudsygdomme	2	4	4	31	-	3	10	5	1
Syphilis	8	19	11	53	1	19	96	13	1
Gonorrhoe	1	2	4	17	2	12	10	3	2
Epididymit, Excoriationer, Verrucæ	-	-	1	5	-	-	4	-	-
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønssorg	-	3	-	1	-	-	5	3	2
Benbrud og Luxationer	1	6	6	26	1	1	10	4	2
Læsioner, Forbrænding, Forfrysning	1	7	6	23	-	5	18	11	2
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet	-	-	1	2	-	4	-	-	-
Phlegmone, Absces, Ulcera	5	8	15	26	1	2	16	21	15
Brok	-	3	-	3	-	2	2	1	-
Ben- og Ledsygdomme	2	3	8	34	1	22	13	14	12
Øiensygdomme	1	3	6	6	-	5	8	3	5
Øresygdomme	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dannelsesfeil, Deformiteter	-	-	-	4	-	1	1	1	-
Alderdomssvaghed	-	-	3	1	-	-	-	1	-
Forskjellige andre Sygdomme	-	-	-	5	-	2	-	1	1
Friske, indlagte med Syge	-	6	10	57	-	-	15	-	3

Grupper af Sygdomstilfælde i 1884.

Fordeling paa Sygehusene.									Sum for Amts-, Garni sons, og Bysygehuse.	Fordeling paa Fiskesygehusene.						
Nordlands Amts.			Tromsø Amts.	Finmarkens Amts.						Kabelvaag.	Henningsvær.	Skraaven.	Hasvik.	Maasø.	Gamvik.	Sum for Fiskesygehusene.
Alstahaug.	Bodø.	Buksnæs.		Alten.	Hammerfest.	St. Vincents Hospital.	Vardø.	Vadsø.								
-	-	-	4	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-
12	6	-	8	-	7	-	13	-	356	15	-	-	7	-	-	22
-	1	2	3	-	-	-	1	-	130	-	1	-	-	-	1	3
1	3	3	1	-	9	-	1	2	371	18	4	5	1	-	-	31
7	2	9	3	-	2	-	16	2	375	5	5	2	-	-	4	16
1	9	6	5	-	-	-	6	3	230	16	7	8	-	-	2	37
6	8	7	6	-	3	-	3	-	123	3	-	-	-	-	1	10
9	4	5	4	-	5	1	1	1	305	4	-	-	-	-	2	7
-	-	4	1	-	6	-	1	-	137	-	2	-	1	2	-	5
4	1	-	-	-	1	-	3	-	96	1	1	-	-	-	-	2
-	-	-	3	-	1	-	1	-	96	3	1	1	-	-	-	5
1	5	14	1	-	3	-	12	4	160	1	6	-	-	-	4	11
20	15	4	9	1	8	-	2	-	308	2	1	-	2	1	-	6
-	-	-	1	-	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	1	1
1	2	3	1	-	4	-	-	1	134	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-
8	3	3	3	-	-	-	-	-	97	1	2	1	-	-	-	4
2	7	1	3	-	1	1	1	-	164	-	-	1	-	1	-	2
3	6	4	-	-	1	1	-	-	146	1	15	-	1	3	1	21
-	-	3	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	-	-
4	-	1	2	1	1	-	-	-	125	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	-	-	-	-	-	-	30	1	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
5	4	1	2	1	2	-	-	-	143	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	1	-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-
1	3	2	1	-	-	-	-	-	22	1	-	-	-	-	-	1
2	2	-	-	-	1	1	1	2	91	-	1	-	-	-	-	1
1	-	-	4	-	1	-	-	-	87	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-
18	9	6	6	-	6	2	2	1	316	2	-	-	2	1	-	5
6	2	2	7	-	-	-	1	-	129	-	-	-	1	-	-	1
1	-	-	-	-	-	-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-
3	7	2	5	-	2	-	-	-	203	-	-	-	-	-	-	-
3	3	3	2	-	1	-	-	-	134	1	-	-	-	-	-	1
1	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-
5	-	3	1	-	-	1	1	-	188	2	-	-	-	2	1	5
17	3	15	5	1	5	-	2	8	643	1	-	-	-	2	-	3
3	4	5	6	2	13	-	-	-	281	-	1	-	1	4	-	6
1	3	-	1	1	2	-	-	-	96	1	1	-	1	1	-	4
-	1	10	-	2	-	-	1	-	64	1	1	-	-	-	-	2
3	-	-	1	-	-	9	3	1	289	-	1	1	-	-	1	6
11	12	7	3	-	2	1	9	2	361	1	3	1	1	2	-	8
1	2	-	1	-	-	-	-	-	39	1	1	-	-	-	-	2
20	13	29	10	-	8	3	3	1	540	16	18	4	2	1	2	43
-	1	1	1	-	-	-	1	-	45	-	-	-	-	-	-	-
18	22	9	21	-	2	-	-	-	514	1	1	-	-	-	1	3
8	2	6	4	-	8	1	3	-	377	-	1	-	-	-	-	2
-	3	3	-	-	-	-	-	-	28	1	-	-	-	-	-	1
-	-	1	-	-	-	-	-	-	49	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	49	-	-	-	-	-	-	-
5	2	2	-	-	-	-	2	-	145	-	-	-	-	-	-	-
3	2	3	1	-	-	-	-	1	222	-	2	-	1	-	-	3

Kjendte Døds-

(Causes de

Tabel LVI. Dødsaaarsag. (Causes de décès.	Sum.	Christiania By.										Christiania Stift.										Hamars Stift.			
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalønes Amt.			Buskeruds Amt.			Jarlsberg og Laurviks Amt.			Hedemarkens Amt.		Christians Amt.								
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.							
Abortus (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Abscessus retropharyngealis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Alcoholismus	15	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-							
Anæmia	12	2	4	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1							
— perniciosa	15	2	3	-	-	-	-	1	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-							
Aneurysma	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Angina membranacea (Croup)	423	20	11	4	6	19	10	2	3	8	1	8	6	-	3	2	4	2							
Apoplexia cerebri	531	23	24	19	12	17	17	-	25	28	-	22	10	3	21	11	14	11							
— pulmonum	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Arthritis	7	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1							
— deformans	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Arthrocace	86	7	7	4	1	-	-	-	-	2	-	3	-	-	2	2	1	-							
Asthma	34	-	-	2	2	4	1	-	6	3	-	-	2	-	1	-	1	-							
Atelectasis pulmonum	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-							
Atrophia infantum	103	8	14	2	2	2	2	-	4	-	-	2	-	-	2	2	2	1							
Bronchitis acuta	650	93	102	17	13	24	17	-	22	23	-	9	15	-	20	14	5	7							
— chronica	330	17	33	18	10	6	9	-	21	18	-	5	6	-	9	8	8	10							
Cancer	992	39	63	31	36	35	32	1	45	34	-	28	31	-	44	40	36	29							
Carbunculus, Furunculosis	4	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Carditis, Endo-, Peri-	36	5	1	3	-	1	-	-	1	-	-	3	1	-	-	-	-	1							
Caries, Necrosis	52	9	1	2	3	-	3	-	3	4	-	-	-	-	1	-	2	-							
Cholera nostras	134	9	11	5	3	5	8	-	8	11	-	5	5	-	1	1	5	6							
Chorea	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Combustio	32	-	2	1	2	2	2	-	3	-	-	1	-	-	4	1	1	2							
Commotio, compressio cerebri	12	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-							
Congelatio	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Contusio	25	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-							
Convulsiones infantum	304	29	30	1	1	27	29	-	16	13	-	8	3	1	3	1	2	2							
Cystitis	64	3	-	3	-	3	1	-	2	1	-	2	-	-	11	1	3	-							
Debilitas congenita	269	41	25	1	4	14	8	-	20	14	-	6	5	1	2	1	3	4							
— senilis	926	20	26	23	31	23	30	-	45	54	-	8	18	9	28	26	34	40							
Diabetes	36	6	2	-	1	1	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-	3	1							
Diarrhoe acuta	476	110	98	5	7	15	9	-	4	3	-	8	11	-	4	6	2	-							
— chronica	20	7	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Diphtheritis	1359	48	47	14	10	112	99	5	20	31	-	16	11	-	4	4	3	6							
Dysenteria	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-							
Eclampsia (vide Puerperium)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Ecthyma	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Eczema	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Elephantiasis	90	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1							
Embolia, Thrombosis (vide Puerp.)	29	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	-							
Emphysema pulmonum	10	1	3	-	1	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-							
Empyema	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							

Kjendte Døds-

Tabel LVI (Forts.). Dødsårsag Causes de décès.	Sum.	Christiania Stift												Hamars Stift.				
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalenenes Amt.			Busteruds Amt.			Jarlsberg og Laurviks Amt.			Hedemarkens Amt.		Christians Amt.	
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Enteritis, Gastro	93	-	-	3	6	2	2	-	5	10	-	1	1	-	1	-	3	1
Epilepsia	47	3	3	-	1	1	-	-	5	-	-	4	1	-	1	-	1	2
Erysipelas	52	3	7	-	1	-	2	-	1	2	-	1	-	-	1	-	2	-
Febris intermittens	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	70	3	1	-	-	2	3	-	1	3	-	2	-	-	5	-	2	1
— typhoidea	197	1	1	4	4	12	6	1	10	13	-	3	9	-	3	1	2	-
— typhosa exanthematica	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Fistula recto-vesico-vaginalis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	64	12	2	1	-	3	1	-	1	2	-	-	-	-	2	2	4	1
Gangræna	98	-	4	5	3	4	1	-	2	2	-	2	6	1	5	4	3	1
— pulmonum	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Gastritis acuta	26	-	-	2	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-
— chronica	86	-	1	5	6	1	2	-	2	2	-	-	-	-	3	3	3	4
Hæmophilia	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	8	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	19	2	-	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
— umbilicalis	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri (non puerper.)	9	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— ventriculi	20	1	2	-	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	1
— viarum uriniferarum	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	10	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hernia	60	1	3	1	-	3	1	4	4	-	6	3	-	1	3	1	1	1
Hydrocephalus	21	1	4	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Hydrops	140	2	3	4	5	2	-	-	6	7	-	1	10	-	5	1	7	6
Hydrothorax	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Hysteria	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Icthyosis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	17	3	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Impetigo	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	71	4	2	4	3	1	-	-	1	1	-	1	-	-	1	3	2	2
Intoxicatio	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ischuria	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
Laryngitis acuta	11	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
— chronica	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithiasis	3	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lymphoma malignum	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melæna	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Meningitis simplex (vide Puerp.)	364	32	26	14	6	9	6	-	15	14	-	16	3	3	8	7	11	5
— tuberculosa	538	26	27	11	7	9	19	3	22	8	-	17	22	-	11	9	9	13
— cerebro-spinalis epidemica	10	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	1	-	2
— spinalis, Myelitis	34	5	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	4	-

aarsager i 1884.

[illegible]

Kjendte Døds-

Tabel LVI (Forts.).		Christiania Stift.												Hamars Stift.		
Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalenes Amt.			Buskeruds Amt.			Jærlsberg og Laurviks Amt.			Hedemarkens Amt.	Christians Amt.
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.
Morbilli	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Morbns Addisoni	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Basedowi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	13	-	3	-	3	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
— viarum uriniferarum	27	4	1	-	-	2	1	-	3	-	-	1	-	-	1	-
— Werlhofii	5	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	358	32	28	19	8	11	10	-	15	4	-	8	14	-	11	10
Noma	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Obstructio, Ileus	104	4	1	3	2	3	2	-	6	7	-	2	1	-	3	2
Oedema, Spasmus glottidis	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
— pulmonum	32	5	1	1	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1
Osteomalacia	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Osteomyelitis	4	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Otitis interna	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	37	2	2	2	2	1	1	-	3	4	-	-	-	-	1	-
— generalis	11	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis (vide Puerp.)	225	15	17	11	10	5	8	-	5	11	-	1	11	-	6	5
Phlebitis, Lymphangitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Phlegmone, Abscessus	59	3	4	1	-	-	-	-	2	2	-	-	1	-	1	-
Pleuritis	84	3	1	5	3	4	2	-	3	2	-	2	1	-	3	3
Pneumonia catarrhalis	41	21	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— crouposa (vide Puerp.)	1241	58	45	34	22	55	31	2	96	64	-	48	41	-	44	26
Pustula maligna	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Puerperium:			(26)		(10)		(12)			(4)			(14)		(14)	(12)
Abortus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dystokia	28	-	1	-	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-	2	-
Eclampsia	9	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Embolia	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	164	-	17	-	8	-	8	-	-	1	-	-	10	-	8	10
Graviditas extrauterina	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Mania puerperalis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis simplex	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Peritonitis	7	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Pyæmia	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Ruptura uteri	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Vitia organica abdominis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cordis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Vomitus gravidar	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
In puerperio (causa ignota)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

aarsager i 1884.

[illegible]

Kjendte Døds-

Tabel LVI (Forts.).	Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.												Hamars Stift.				
			Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalønes Amt.			Buskeruds Amt.			Jarlsberg og Laurvik Amt.			Hedemarkens Amt.		Christians Amt.	
			Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Purpura	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
Pyæmia (vide Puerperium)	89	2	5	3	1	2	4	-	2	6	-	-	1	-	6	3	4	6	
Rachitis	68	26	10	-	2	1	-	-	2	1	-	-	2	-	1	1	3	5	
Rheumatismus chronicus	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ruptura cordis	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— intestinorum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— vesicæ urinariæ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sarcoma. Osteo-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	1	1	-	-	
Scarlatina	505	69	70	17	24	17	21	2	5	6	-	15	15	-	14	10	17	15	
Scorbutus	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Scrophulosis	50	8	2	-	-	1	2	-	2	6	-	3	-	-	2	1	1	3	
Stenosis laryngis & tracheæ	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Stricture oesophagi	8	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	
Syphilis	72	15	7	-	1	-	2	-	2	-	-	3	2	-	3	-	-	-	
Tabes dorsalis	10	3	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Tetanus, Trismus	15	2	1	-	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-	1	-	-	-	
Tuberculosis miliaris acuta	13	4	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
— pulmonum	2619	182	200	58	67	73	87	3	84	93	2	58	51	2	49	71	41	49	
— organor. aliorum	74	8	3	2	2	7	1	-	3	2	-	2	2	-	4	1	-	1	
Tumor colli	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— genu	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— nasi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— oesophagi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— uteri	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
Tussis convulsiva	343	38	57	3	5	-	6	-	2	-	-	2	5	-	-	1	7	3	
Typhlitis, Peri-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Ulcus cruris	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— ventriculi	14	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Uræmia	24	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1	1	1	1	
Variolæ	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	
Vitia organica abdominis (v. P.)	168	3	5	5	8	3	7	-	3	9	-	7	5	-	2	5	2	3	
— — cerebri	104	7	11	8	10	3	1	-	5	3	-	5	4	-	1	2	3	2	
— — conformationis	14	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
— — cordis (v. P.)	510	30	43	12	16	15	26	-	20	36	-	20	20	-	15	17	15	18	
— — hepatitis	44	4	5	4	2	2	2	-	2	-	-	-	1	-	-	-	3	-	
— — medullæ spinalis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— — ventr. et can. intest.	40	-	-	3	5	1	1	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	3	
Vulnera	24	1	1	1	-	1	1	-	3	-	-	1	-	-	2	1	2	-	
Causæ aliæ	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	16618	1172	1203	412	406	577	563	20	615	593	3	388	386	20	397	345	359	336	

aarsager i 1884.

Christianssands Stift.									Bergens Stift.						Trondhjems Stift.						Tromsø Stift.								
Bratsbergs Amt.			Nedenæs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhuss Amt.		Bergens By.		Nordre Bergenhuss Amt.		Romsdals Amt.		Søndre Trondhjems Amt.		Nordre Trondhjems Amt.		Nordlands Amt.		Tromsø Amt.		Finmarkens Amt.	
Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
1	2																												
2																													

Kjendte Døds- (Causes de

Tabel LVII (Forts.). Dødsårsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- årsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- årsager i pCt.	Fordeling paa Kjøen (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Abortus (vide Puerperium) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abscessus retropharyng. .	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.	15	-	14	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	12	-	5	7	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— perniciosa	15	-	6	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aneurysma	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea (Croup)	423	2.5	235	183	5	16	13	171	125	44	31	2	8
Apoplexia cerebri	531	3.1	288	240	3	-	-	1	-	1	-	-	-
— pulmonum	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis	7	-	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— deformans	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthroace	86	-	55	31	-	-	-	1	-	4	1	7	7
Asthma.	34	-	22	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum. . .	5	-	4	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	103	0.6	55	48	-	54	45	1	3	-	-	-	-
Bronchitis acuta	650	3.9	344	306	-	199	151	92	89	12	6	1	-
— chronica	330	2.0	155	174	1	-	1	-	3	-	1	1	-
Cancer	992	6.0	511	480	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Carbunculus, Furunculosis	4	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Carditis, Endo-, Peri- . . .	36	-	24	12	-	-	-	-	1	5	2	3	1
Caries, Necrosis	52	-	31	21	-	1	-	1	-	3	2	1	-
Cholera nostras	134	0.8	62	72	-	41	40	11	15	2	3	1	1
Chorea	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Combustio	32	-	16	16	-	4	-	7	11	-	2	-	-
Commotio cerebri	12	-	9	3	-	-	-	2	1	2	-	-	-
Congelatio	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Contusio	25	-	19	6	-	-	-	2	3	1	1	1	1
Convulsiones infantum . . .	304	1.8	162	141	1	130	109	32	31	-	-	-	-
Cystitis	64	-	51	13	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Debilitas congenita	269	1.6	144	124	1	143	121	1	3	-	-	-	-
— senilis	926	5.6	398	519	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	36	-	23	13	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Diarrhoe acuta	476	2.9	249	227	-	181	154	46	40	3	4	-	1
— chronica	20	-	9	11	-	4	3	1	1	-	-	2	-
Diphtheritis	1359	8.2	686	658	15	37	46	347	287	169	198	72	67
Dysenteria	25	-	15	10	-	1	-	8	5	2	-	1	-
Eclampsia (vide Puerper.) .	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecthyma.	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Eczema	4	-	3	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis	90	0.5	42	48	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Embolia, Thrombosis (v P.) .	29	-	10	19	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Emphysema pulmonum . . .	10	-	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	8	-	4	4	-	-	-	-	1	1	1	1	-
Enteritis, Gastro-	93	0.6	44	49	-	23	15	6	10	3	4	1	4

aarsager i 1884.

décès 1884).

Fordeling paa Alder (par âge). Se Anmærkning.																	Alder er opgivet for	
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.		Kvindekj.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	2	-	4	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	15
-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	1	3	1	1	-	-	-	-	11
-	-	-	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1	-	-	-	-	-	14
-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	413
-	-	3	6	13	4	11	11	43	41	82	77	86	65	44	31	2	-	521
-	1	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	1	-	1	-	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	-	-	-	-	2
10	5	11	6	6	1	8	2	3	-	1	4	1	2	2	-	-	-	82
-	-	-	-	2	-	3	-	1	2	7	6	5	2	3	2	-	-	34
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103
1	4	3	1	2	5	1	4	4	4	7	11	12	17	7	11	1	2	647
-	-	2	-	1	2	5	7	30	28	46	43	47	59	21	22	-	4	323
2	-	4	7	19	31	54	63	144	145	180	118	88	83	16	23	-	2	979
-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
1	1	5	-	1	1	3	1	1	1	5	1	-	1	-	1	-	-	36
5	4	5	3	6	-	3	3	1	2	4	5	1	1	-	1	-	-	52
1	-	-	1	-	2	2	1	1	1	1	2	1	3	1	2	-	1	134
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	-	2	-	-	-	-	2	32
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	10
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	3	1	3	-	2	-	3	-	2	-	1	-	1	-	-	-	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	302
-	-	-	1	2	-	-	-	-	3	2	9	4	23	3	12	2	-	62
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	268
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	14	19	115	144	201	260	66	95	916
1	-	3	5	3	2	5	-	2	1	4	-	3	2	-	2	-	-	36
1	1	-	3	-	1	1	4	1	-	6	6	4	8	2	5	1	1	473
-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	1	2	-	1	-	1	-	-	20
32	33	17	15	4	4	3	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1337
-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	1	-	-	25
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
1	-	6	8	7	11	11	8	4	9	6	6	4	2	1	1	-	-	86
1	1	-	4	1	4	1	3	2	2	3	5	1	-	-	-	-	-	29
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	1	3	-	-	-	-	10
-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	2	4	4	1	-	1	3	3	1	1	3	1	2	-	1	-	-	93

Kjendte Døds-

Tabel LVII (Forts.). Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- aarsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- aarsager i pCt.	Fordeling paa Kjøen (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Epilepsia	47	-	29	18	-	-	-	-	-	3	-	2	2
Erysipelas	52	-	28	24	-	7	8	1	1	1	1	1	1
Febris intermittens	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	70	-	41	28	1	-	-	1	-	3	2	6	7
— typhoidea	197	1.2	106	89	2	1	1	5	7	6	5	12	10
— typhosa exanthem.	11	-	7	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Fistula recto-vesico-vagin.	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	64	-	40	24	-	-	-	3	1	-	1	2	4
Gangræna	98	-	50	48	-	-	2	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	4	-	3	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Gastritis acuta	26	-	10	16	-	1	3	3	2	1	1	-	1
— chronica	86	0.5	48	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	8	-	5	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-
— pulmonum	19	-	13	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	3	-	1	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-
— uteri (non puerp.)	9	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	20	-	9	11	-	1	2	-	-	-	-	1	-
— viarum urinifer.	6	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	10	-	6	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hernia	60	-	32	27	1	3	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	21	-	11	10	-	5	7	5	1	-	1	-	1
Hydrops	140	0.8	60	80	-	1	-	4	-	3	4	3	3
Hydrothorax	4	-	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Hysteria	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ichthyosis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Icterus	17	-	6	11	-	3	2	-	2	-	-	1	-
Impetigo	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Insania	71	-	39	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio	5	-	4	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-
Ischuria	12	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis acuta	11	-	5	6	-	-	2	1	3	2	-	-	-
— chronica	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithiasis	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lymphoma malignum	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melæna	3	-	1	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Meningitis simplex (v. P.)	364	2.2	212	149	3	27	20	60	40	28	24	17	13
— tuberculosa	538	3.2	270	265	3	46	44	118	111	59	44	25	28
— cerebro-spinalis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— epidemica	10	-	5	5	-	1	-	1	1	-	1	1	-
— spinalis, Myelitis.	34	-	25	9	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Morbilli	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Morbus Addisoni	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Basedowi	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	13	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-

aarsager i 1884.

Fordeling paa Alder (par åge).																Alder er opgivet for		
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.			90—100 Aar.	
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.		Mandkj.	Kvindekj.
3	1	7	5	4	5	1	3	3	1	3	1	2	-	-	-	-	46	
-	-	-	1	-	2	-	3	5	2	6	3	3	1	3	1	-	52	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
6	5	10	3	1	1	5	2	2	3	5	1	-	3	2	-	-	68	
13	8	34	23	12	14	12	8	4	3	7	7	-	1	-	-	-	194	
-	1	1	1	1	-	2	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	10	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
4	1	3	1	6	2	9	1	5	-	3	2	1	5	2	6	1	63	
-	1	1	1	1	-	4	1	3	4	9	11	18	12	9	13	2	93	
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	4	
-	1	-	-	-	1	-	-	2	2	1	4	1	1	-	-	-	26	
-	-	-	-	3	2	4	5	13	8	15	9	11	10	-	3	-	84	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	8	
-	-	6	3	2	1	3	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	19	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
-	-	-	3	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	
1	-	1	-	1	4	1	-	2	1	1	2	-	1	-	-	-	19	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	-	1	-	-	6	
-	-	-	-	1	2	2	-	1	1	1	-	1	-	1	-	-	10	
2	-	-	-	3	2	3	7	4	10	13	7	3	1	-	-	-	58	
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	
2	3	2	3	5	7	5	7	9	11	14	20	10	13	2	9	-	140	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	4	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	2	3	-	1	-	-	-	17	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
1	2	2	4	3	3	14	7	8	4	5	6	4	5	2	1	-	71	
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	5	-	2	-	-	11	
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	11	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
15	10	22	13	16	6	8	6	10	7	6	6	1	-	-	-	-	355	
10	16	5	14	2	4	2	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	533	
-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	
-	2	5	-	2	1	1	2	5	-	10	2	1	-	1	-	-	33	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	1	-	-	-	7	-	3	-	2	-	-	-	-	-	13	

Kjendte Døds-

Tabel LVII. Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- aarsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- aarsager i pCt.	Fordeling paa Kjen (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Morbus viar. uriniferarum	27	-	21	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Werlhofii	5	-	1	4	-	-	-	-	1	1	2	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	358	2.2	197	161	-	1	-	7	3	9	9	5	8
Noma	2	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Obstructio, Ileus	104	0.6	63	41	-	2	2	7	-	1	-	-	-
Oedema, Spasmus glottidis.	6	-	3	3	-	1	1	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	32	-	21	11	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Osteomalacia	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osteomyelitis	4	-	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Otitis interna	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Paralysis	37	-	19	18	-	-	1	-	-	2	1	-	-
— generalis	11	-	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis (vide Puerp.)	225	1.3	102	123	-	9	5	7	7	3	8	3	3
Phlebitis, Lymphangitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Phlegmone, Abscessus	59	-	36	23	-	3	7	1	3	-	1	4	2
Pleuritis	84	0.5	48	36	-	1	1	3	2	1	1	-	2
Pneumonia catarrhalis	41	-	21	20	-	13	11	7	7	1	2	-	-
— crouposa (vide Puerp.)	1241	7.5	717	521	3	61	47	81	59	16	12	7	14
Pustula maligna	5	-	1	4	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Puerperium:													
Abortus	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia	28	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia	9	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	164	1.0	-	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Graviditas extrauterina	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	12	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis simplex	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	7	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura uteri	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica abdominis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cordis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vomitus gravidar	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
In puerperio (causa ignota)	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Purpura	6	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia (vide Puerperium)	89	0.5	52	37	-	2	3	1	2	4	5	6	-
Rachitis	68	-	40	28	-	16	9	22	16	-	1	-	-
Rheumatismus chronicus	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— intestinorum	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— vesicæ urinariæ	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma, Osteo-	14	-	7	7	-	-	-	-	-	1	1	-	-

aarsager i 1884.

Fordeling paa Alder (par âge).																		Alder er opgivet for
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
-	2	1	-	1	2	1	-	4	-	4	1	7	1	2	-	-	-	26
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
8	11	25	19	21	15	23	20	31	24	38	31	23	16	5	5	-	-	357
1	1	3	2	4	4	2	3	13	10	14	12	10	2	1	2	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	96
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
1	1	2	1	1	1	3	1	3	1	4	2	2	3	3	1	-	-	32
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	2	1	1	2	1	1	-	3	5	6	3	2	4	2	-	-	-	37
-	-	-	-	2	-	4	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
4	8	13	16	15	24	10	9	14	21	16	10	8	5	-	2	-	-	220
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
1	1	2	1	4	1	4	-	6	2	6	1	3	3	2	1	-	-	59
3	1	10	6	4	6	3	5	10	2	9	5	2	4	1	1	-	-	83
12	7	41	20	47	33	80	45	124	64	124	123	93	70	26	23	-	1	41
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1230
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
-	-	-	4	-	11	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	4	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	162
-	4	-	68	-	65	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
-	-	-	5	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	-	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
1	1	11	6	5	8	5	4	7	4	7	2	3	1	-	1	-	-	89
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	1	-	1	1	1	-	2	2	1	2	-	1	-	-	-	-	14

Kjendte Døds-

Tabel LVII (Forts.). Dødsårsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- årsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- årsager i pCt.	Fordeling paa Kjøen (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Scarlatina.....	505	3.3	253	250	2	29	27	128	146	73	63	12	11
Scorbutus.....	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scrophulosis.....	50	-	27	23	-	3	6	15	7	3	1	1	2
Stenosis laryngis & tracheæ.	2	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Stricture oesophagi.....	8	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis.....	72	-	44	28	-	22	19	3	3	-	-	-	-
Tabes dorsalis.....	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus, Trismus.....	15	-	14	1	-	2	1	1	-	1	-	-	-
Tuberculosis miliaris acuta	13	-	5	8	-	-	-	-	1	-	1	-	-
— pulmonum.....	2619	15.8	1174	1438	7	12	16	36	33	18	37	35	52
— organ. alior.....	74	-	43	31	-	2	1	3	1	5	2	5	3
Tumor colli.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— genu.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— nasi.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— oesophagi.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri.....	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva.....	343	2.1	141	202	-	69	82	49	107	6	11	-	1
Typhlitis, Peri.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Ulcus cruris.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi.....	14	-	7	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Uræmia.....	24	-	14	10	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Variolæ.....	3	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Vit. organ. abdominis (v. P.).	168	1.0	72	96	-	-	-	2	1	1	-	1	1
— cerebri.....	104	0.6	59	45	-	4	1	3	1	1	1	3	2
— conformationis.....	14	-	11	3	-	11	3	-	-	-	-	-	-
— cordis (v. P.).....	510	3.1	231	279	-	2	1	5	3	9	12	14	11
— hepatis.....	44	-	29	15	-	3	1	-	-	-	1	-	-
— medullæ spinalis.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventr. et can. intest.....	40	-	22	18	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Vulnera.....	24	-	18	6	-	-	-	-	-	1	1	1	-
Causæ aliæ.....	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	16618	-	8374	8186	58	1219	1043	1322	1205	519	518	298	274

Anmærkning. Ved Aldersfordelingen opføres, som i de tidligere Beretninger de Døde i Aldersrubrikken 1—5 Aar, 29 Aar gammel i Aldersrubrikken 20—30 Aar o. s. v.

aarsager i 1884.

Fordeling paa Alder (par age).																Alder er opgivet for		
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.			90—100 Aar.	
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.		Mandkj.	Kvindekj.
4	1	1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	498
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3
1	3	2	-	1	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	49
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	8
1	-	2	1	1	2	6	-	3	1	3	1	2	1	-	-	-	-	71
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	-	-	-	2	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-	9
1	2	2	1	2	-	3	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	15
107	129	349	341	212	338	174	217	116	122	70	89	27	30	1	2	-	-	13
4	3	9	7	9	6	1	5	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	2563
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	70
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	326
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
-	1	-	-	2	2	2	2	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	14
2	-	-	4	1	3	3	2	1	-	-	-	4	-	1	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	2	4	3	11	7	11	21	27	17	23	11	10	3	3	-	-	1
3	-	4	1	6	4	3	7	14	11	11	9	3	5	3	1	1	1	162
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	14	17	31	15	24	24	29	27	35	52	57	44	45	11	17	-	-	14
-	-	1	-	2	1	2	2	7	1	8	2	6	2	-	3	-	-	510
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	42
-	1	-	1	-	1	-	1	8	7	5	3	5	1	1	2	-	-	1
1	2	4	-	1	3	2	-	5	-	1	-	1	-	1	-	-	-	38
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
285	307	679	699	505	732	574	592	773	653	913	808	734	668	399	467	75	112	16343

efter det fyldte Aldersaar. Naar en Død saaledes opgives at være 1 Aar gammel anføres det

(Causes de décès dans

Tabel LVIII.		Tilsammen. Forhold i Procent til samtlige i Byerne opgivne Dødsårsager.		I																									
Dødsaaarsag. (Causes de décès).				II		III			IV			V					VI	VII	VIII										
				Christiania.	Drøbak.	Son. Hølen.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefoss.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Aasgaardstrand.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.	Brevik.	
Abortus (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Abscessus retropharyngealis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Alcoholismus	9	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
Anæmia	11	-	6	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
— perniciosa	8	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Aneurysma	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Angina membranacea	186	2.7	31	-	3	1	11	8	4	-	2	-	-	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	1	1	2		
Apoplexia cerebri	217	3.1	47	-	3	1	6	7	14	-	5	-	3	5	-	2	-	-	8	-	-	-	2	-	4	1	1		
— pulmonum	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Arthritis	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
— deformans	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Arthrocace	23	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
Asthma	9	-	-	-	-	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-		
Atelectasis pulmonum	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
Atrophia infantum	72	-	22	-	-	1	2	-	1	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-		
Bronchitis acuta	398	5.7	195	-	8	3	5	8	17	-	5	-	3	4	-	5	-	-	6	1	1	-	-	-	6	2	-		
— chronica	143	2.1	50	-	1	-	4	5	14	-	4	-	-	2	-	3	-	-	1	1	2	-	-	-	1	1	-		
Cancer	336	4.8	102	4	1	8	1	10	15	21	-	1	5	3	6	3	-	6	3	13	3	1	1	2	3	-	3		
Carbunculus, Furunculosis	3	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Carditis, Endo-Pericarditis, Necrosis	15	-	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-		
Cholera nostras	78	1.1	20	-	-	3	-	-	4	12	-	-	3	1	-	-	-	2	1	5	-	-	-	-	5	-	-		
Combustio	9	-	2	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-		
Commotio et Compressio cerebri	7	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Contusio	9	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Convulsiones infant.	216	3.1	59	-	-	6	3	15	10	14	-	-	3	-	-	-	3	-	3	-	-	1	1	-	2	2	3		
Cystitis	15	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-		
Debilitas congenita	189	2.7	66	-	-	4	2	6	8	18	-	-	1	2	-	2	-	1	-	5	-	-	-	-	5	-	2		
— senilis	273	3.9	46	1	1	3	-	9	5	18	-	-	7	2	-	3	-	4	-	5	-	-	-	2	3	2	1		
Diabetes	19	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Diarrhoea acuta	367	5.3	208	-	-	6	1	6	2	4	-	-	2	-	1	1	-	2	2	7	-	2	-	-	1	1	-		
— chronica	19	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Diphtheritis	316	4.6	95	-	-	2	1	48	30	8	-	1	1	-	2	1	-	1	2	3	-	-	-	1	2	1	7		
Dysenteria	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Dystokia (vide Puero.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Kjendte Dødsarsager

Tabel LVIII (Forts.)		Tilsammen.	Forhold i Procent til samtlige i Byerne opgivne Dødsarsager.																									
Dødsarsag. (Causes de décès).			I	II	III		IV		V			VI	VII	VIII														
					Christiania.	Drobak.	Son, Hølen.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Aagaardstrand.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Eclampsia (v. puerb)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecthyma	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eczema univer.	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis	35	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis	11	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Emphysema pulm.	8	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro	44	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Epilepsia	21	-	6	-	1	-	-	-	-	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	24	-	10	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Febris puerperalis (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	23	-	4	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
— typhoidea	61	-	2	-	-	-	8	2	-	5	-	1	2	1	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-
— typh. exanth.	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Fistula resto-vesico vaginatis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	36	-	14	-	-	-	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gangræna	31	-	4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis acuta	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— chronica	12	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Gravid. extraut. (v. p.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	4	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	9	-	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uteri (vide Puerperium)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	6	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viar. urini-ferarum	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	17	-	3	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	15	-	5	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Hydrops	35	-	5	-	-	-	-	1	1	1	-	3	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-
Hydrothorax	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	10	-	3	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Impetigo	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	14	-	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ischuria	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis acuta	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— chronica	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

i Byerne i 1884.

[illegible]

Kjendte Dødsarsager

[illegible]

Kjendte Dødsaaarsager

Tabel LVIII(Forts.)		Tilsammen.		Forhold i Procent til samtlige i Byerne opgivne Dødsaaarsager.																									
Dødsaaarsag. (Causes de décès).						I	II	III		IV		V				VI	VII	VIII											
						Christiania.	Drøbak.	Son, Hølen.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Aasgaardstrand.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Pyæmia	28	-	7	-	1	-	1	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-		
Rachitis	46	-	36	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ruptura cordis	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— intestin.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— uteri (v. p.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— vesic. urina	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Sarcoma, Osteo-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Scarlatina	199	2.9	139	-	2	1	14	5	5	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-		
Scrophulosis	22	-	10	-	-	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-		
Stenosis laryngis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Stricture oesoph.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Struma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Syphilis	44	-	22	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-		
Tabes dorsalis	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tetanus, Trismus	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tubercul mil. acut.	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— pulmonum	1198	17.3	382	1	1	6	7	21	39	51	1	6	15	1	4	10	1	7	4	37	4	9	4	8	26	4	7		
— org. alior.	31	-	11	-	1	-	2	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-		
Tumor colli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— genu.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— nasi.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— oesophagi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tussis convulsiva	209	3.0	95	-	3	1	-	-	2	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-		
Typhlitis, Peri-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ulcus cruris	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— ventric.	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Uræmia	10	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-		
Variolæ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Vitia org. abdominis	39	-	8	-	1	-	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2	-	-	-	2	-	-		
— — cerebri.	46	-	18	-	3	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	1	-		
— — conform.	7	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— — cordis	224	3.2	73	-	5	6	6	12	17	-	1	4	-	3	6	1	2	2	4	1	2	1	1	2	1	1	1		
— — hepatis	20	-	9	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— — medullæ	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— — ventr. et int.	9	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-		
Vomitus gravid(v. p.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Vulnera	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Sum	6928	-	2375	8	6	94	42	222	202	326	5	20	97	15	35	66	3	67	27	162	16	34	10	29	104	38	35		

i Byerne i 1884.

Fordeling paa Byerne.																																	
			IX			X			XI				XIII	XIV	XV		XVI	XVII		XVIII	XIX	XX											
Stathelle.	Langesund.	Kragerø.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christianssand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefford.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudsnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Florø.	Aalesund.	Molde.	Christiansund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
.	.	.	1	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	1	.	.
.	.	2	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	.	.	.	.	.	2	1	.	.	.	5	1	3	10	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	1	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	5	.	.	.	1	3	.	.	.	.	2	2	2	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	4	9	5	1	17	45	8	4	8	1	10	8	99	3	1	10	151	.	.	10	3	27	81	2	2	1	2	2	6	6	1
.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	2	.	.	.	.	6	.	.	.	2	6	.	8	.	.	1	56	2	.	.	.	13	.	.	.	.	.	.	4	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
2	27	78	38	15	70	41	18	232	41	22	33	13	49	18	305	11	15	57	900	4	76	35	133	448	6	5	13	12	17	60	46	24	26

Kjøn- og Aldersopgaver over kjendte

(Causes de décès par sexe et âge)

Tabel LIX. Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Fordeling paa Kjøn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.	
		Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Abortus (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abcessus retropharyng.	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia (vide Puerp.)	11	5	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— perniciosa	8	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aneurysma	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	186	109	76	1	4	6	87	61	18	6	-	2	-	1
Apoplexia cerebri	217	102	115	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Arthritis	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— deformans	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthroace	23	16	7	-	-	-	2	-	2	1	3	2	3	1
Asthma	9	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum	5	4	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	72	37	35	-	36	32	1	3	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	398	205	193	-	140	117	49	47	4	3	-	-	1	2
— chronica	143	63	80	-	-	3	1	2	-	1	1	-	-	-
Cancer	336	148	187	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Carbunculus, Furunculosis	3	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carditis, Endo-, Peri-	15	10	5	-	-	-	-	1	3	3	1	-	1	-
Caries, Necrosis	24	16	8	-	1	-	1	-	1	1	1	-	1	2
Cholera nostras	78	37	41	-	30	26	4	10	-	-	1	1	1	-
Combustio	9	5	4	-	1	-	2	3	-	-	-	-	-	-
Commotio, Compres. cerebri	7	6	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-
Contusio	9	6	3	-	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-
Convulsiones infantum	216	117	99	-	101	79	16	20	-	-	-	-	-	-
Cystitis	15	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	187	102	85	-	102	83	-	2	-	-	-	-	-	-
— senilis	273	105	168	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	19	11	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe acuta	367	192	175	-	158	133	28	23	-	2	-	1	1	1
— chronica	19	9	10	-	4	2	1	1	-	-	2	-	-	1
Diphtheritis faucium	316	150	166	-	6	12	101	86	25	48	8	12	4	6
Dysenteria	4	2	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia (vide puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia — —	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecthyma	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eczema universale	4	3	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis	35	12	23	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Embolia, Trombosis (v. p.)	11	2	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Emphysema pulmonum	8	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	4	2	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-

Dødsaarsager i Byerne i 1884.

dans les villes en 1884).

Fordeling paa Alder (par åge).														Alder er opgivet for.		
20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.			90—100 Aar.	
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	2	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	2	1	-	2	3	1	1	-	-	-	-	9
-	-	-	2	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
1	1	5	3	6	8	20	15	29	36	29	38	12	14	-	-	185
-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	217
-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3
3	2	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1
-	-	1	-	-	-	2	1	1	2	-	1	-	1	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72
-	-	-	2	-	3	1	2	2	2	5	10	2	5	-	-	397
1	-	1	-	3	3	13	4	22	19	17	36	4	11	-	1	143
1	2	10	10	15	31	34	49	59	52	23	32	4	10	-	1	334
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
1	1	1	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	15
2	1	4	-	2	1	1	-	2	2	-	-	-	1	-	-	24
-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	78
-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	9
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	216
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	7	-	4	-	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	187
-	-	-	-	-	-	-	-	6	10	32	58	55	80	12	20	273
1	-	3	2	3	-	1	-	2	-	1	2	-	1	-	-	19
-	2	-	-	-	1	1	-	3	3	-	5	1	3	-	1	367
-	-	1	2	-	-	-	-	1	3	-	-	-	1	-	-	19
3	1	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	316
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
1	4	3	6	3	5	1	5	-	1	1	1	1	1	-	-	35
-	2	-	2	-	2	1	1	1	2	-	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	1	2	-	-	-	-	8
-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4

Kjøn- og Aldersopgaver over kjendte

Tabel LIX (Forts.). Dødsarsag. (Causes de décès).	Sum.	Fordeling paa Kjøen (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.	
		Mandkj.	Kvindkj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.
Enteritis, Gastro-	44	20	24	-	15	13	2	4	1	2	1	-	-	-
Epilepsia	21	12	9	-	-	-	-	-	2	-	1	1	1	1
Erysipelas	24	13	11	-	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis (vide puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	23	12	10	1	-	-	-	-	1	1	4	2	1	1
— typhoidea	61	26	35	-	-	-	2	1	2	1	3	7	4	3
— typhosa exanthem.	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Fistula recto-vesico-vaginal.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	36	25	11	-	1	-	1	1	-	3	2	1	2	-
Gangræna	31	14	17	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	3	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis acuta	5	2	3	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
— chronica	12	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Graviditas extrauterina (v p.) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	4	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	9	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	3	1	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri (non puerperalis)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	6	3	3	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-
— viarum uriniferarum	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	17	6	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Hydrocephalus	15	7	8	-	3	6	4	-	-	1	-	1	-	-
Hydrops	35	15	20	-	-	-	1	-	2	3	1	1	1	-
Hydrothorax	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	10	5	5	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Impetigo	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	14	11	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio	3	3	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis acuta	5	3	2	-	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-
— chronica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithiasis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melæna	2	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis simplex	133	74	50	-	19	11	30	23	7	7	2	6	1	3
— tuberculosa	243	132	111	-	26	26	60	54	37	19	3	7	3	2
— spin., Myelitis	16	12	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Morbus Addisoni	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— Basedowi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viar. uriniferarum	14	11	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— mac. Werlhofii	3	-	3	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1

Dødsarsager i Byerne i 1884.

Fordeling paa Alder (par åge).																Alder er opgivet for.
20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	1	1	-	-	44
3	1	1	4	1	1	1	2	-	1	2	1	-	1	-	-	21
-	-	-	2	-	-	-	2	3	-	1	1	-	1	-	-	24
4	2	-	1	1	-	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	22
8	15	2	4	3	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	61
-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	2	3	1	7	-	2	2	3	1	1	-	1	2	-	-	36
1	1	-	-	2	2	2	1	3	5	5	4	2	2	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	1	2	2	-	2	2	-	3	-	-	-	-	12
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4
3	2	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	1	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	1	2	3	1	5	1	2	-	-	-	-	17
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
-	-	2	2	1	4	2	-	4	4	1	3	-	3	-	-	35
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	1	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	10
1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1
1	-	-	-	4	-	2	1	-	-	-	1	-	1	-	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
4	2	4	1	1	-	4	3	1	2	-	-	-	-	-	-	131
1	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	241
1	-	1	-	1	1	3	-	5	2	-	-	-	-	-	-	15
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	-	1	1	-	-	3	-	1	1	4	1	1	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3

Kjøn- og Aldersopgaver over kjendte

Tabel LIX (Forts.). Dødsårsag. (Causes de décès).	Sum.	Fordeling paa Kjøn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.	
		Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Nephritis, Morbus Brightii	162	91	71	-	1	-	3	2	4	4	4	3	4	5
Noma	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus	27	16	11	-	1	1	3	-	-	-	-	-	1	-
Oedema, Spasmus glottidis	2	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	15	11	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osteomyelitis	3	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Otitis interna	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Paralysis	18	8	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— generalis	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis (vide puerper.)	82	32	50	-	5	4	1	4	3	3	2	1	1	2
Phlegmone	20	10	10	-	2	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Pleuritis	16	8	8	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Pneumonia catarrh.	41	21	20	-	13	11	7	7	1	2	-	-	-	-
— crouposa	417	220	197	-	40	30	43	43	8	5	2	3	2	3
Pustula maligna	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperium:														
Abortus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	39	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Graviditas extrauterina	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura uteri	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Purpura	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	28	13	15	-	2	2	-	-	2	1	2	-	-	1
Rachitis	46	31	15	-	13	6	17	9	1	-	-	-	-	-
Ruptura	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— intestinorum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri (vide puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— vesicæ urinariæ	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma, Osteo-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	199	100	99	-	6	10	63	63	25	23	5	3	-	-
Scrophulosis	22	16	6	-	1	2	11	2	2	-	-	2	1	-
Stenosis laryngis	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Stricture oesophagi	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis	44	26	18	-	19	12	2	1	-	-	-	-	-	-
Tabes dorsalis	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus, Trismus	5	4	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-
Tuberculosis miliaris acuta	10	4	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1

Dødsaarsager i Byerne i 1884.

Fordeling paa Alder (par åge).																Alder er opgivet for.
20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	
14	7	10	9	11	7	11	10	18	12	9	9	1	3	-	-	161
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	3	1	-	2	4	1	2	4	1	-	-	1	-	-	26
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
2	1	1	-	2	1	2	-	2	1	-	1	2	-	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	-	1	1	1	-	1	3	3	2	-	3	1	-	-	-	18
-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
4	10	4	7	3	5	2	8	5	3	2	2	-	-	-	-	81
-	1	1	-	2	-	2	-	1	-	2	3	-	-	-	-	20
1	3	1	2	-	-	2	-	2	-	1	1	-	1	-	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41
7	5	12	7	32	18	22	12	21	39	22	23	7	9	-	-	415
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	22	-	12	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3	3	1	2	-	2	2	2	1	1	-	1	-	-	-	-	28
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	4
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	199
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
-	1	-	1	2	-	2	1	1	1	-	1	-	-	-	-	44
-	-	-	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	5
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
1	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	10

Kjøn- og Aldersopgaver over kjendte

Tabel LIX (Forts.). Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Fordeling paa Kjøn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.	
		Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Tuberculosis pulmonum...	1198	542	653	3	8	12	24	27	13	26	17	23	45	54
— alior. organ.	31	21	10	.	3	1	2	.	5	1	2	2	1	1
Tumor oesophagi.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
— uteri.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tussis convulsiva.	209	81	128	.	44	53	34	71	3	4	.	.	.	.
Typhlitis, Peri-	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.
Ulcus ventriculi.	8	3	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
Uræmia.	10	5	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vitia organ. abdominis.	39	14	25	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
— — cerebri.	46	24	22	.	1	.	2	.	.	1	.	1	2	.
— — conformationis.	7	5	2	.	5	2	.	.	.	.	.	.	.	.
— — cordis.	224	95	129	.	.	.	4	1	2	7	6	4	2	2
— — hepatis.	20	10	10	.	1	1	.	.	.	1	.	.	.	.
— — medullæ.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
— — ventr. et intest.	9	5	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
Vulnera.	3	2	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1
Tilsammen	6928	3396	3526	6	841	720	624	582	177	182	81	87	91	100

Dødsaaarsager i Byerne i 1884.

Fordeling paa Alder (par åge).																Alder er opgivet for.
20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
134	139	101	133	91	111	60	66	37	45	11	15	-	2	-	-	1194
2	-	5	3	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	31
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	2	1	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	8
-	3	-	1	3	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	10
-	2	-	2	1	2	4	8	3	8	4	2	1	1	-	-	39
1	1	1	1	2	4	6	4	5	6	2	4	2	-	-	-	46
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
9	14	7	8	17	16	10	20	22	24	15	23	1	10	-	-	224
-	-	1	1	-	2	6	-	-	-	2	2	-	2	-	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	2	-	-	2	-	-	9
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
227	270	207	255	247	268	254	237	303	322	218	299	105	174	12	23	6906

Liste over samtlige vigtigere af Lægerne

(Causes de décès dans les

Tabel LX.	1853—1884	1884	1883	1882	1881	1880	1879
Alcoholismus.....	727	15	15	17	25	15	23
Angina membranacea.....	6689	423	440	487	229	200	165
Apoplexia cerebri.....	8775	531	432	417	486	394	369
Atrophia infantum.....	2426	103	86	110	118	80	89
Bronchitis acuta, Catarrhus.....	11790	650	631	855	646	651	599
— chronica.....	6358	330	347	329	361	351	318
Cancer et Sarcoma.....	14344	1006	959	892	887	801	794
(Sarcoma).....	(88)	(14)	(14)	(8)	(13)	(11)	(8)
Cholera asiatica.....	2676	-	-	-	-	-	-
Convulsiones infantum.....	6992	304	299	338	316	349	294
Debilitas congenita.....	4966	269	249	315	216	266	256
— senilis.....	18072	926	786	818	967	917	1009
Diabetes.....	591	36	38	34	51	30	32
Diarrhoea et Cholera nostras.....	10674	610	540	736	512	759	580
Diphtheritis faucium.....	11228	1359	1201	893	320	136	89
Dysenteria.....	1728	25	23	46	47	41	28
Dystokia.....	795	28	16	24	25	29	29
Elephantiasis ¹⁾	4920	90	82	120	127	139	164
Enteritis, Gastro.....	3024	93	88	167	103	201	174
Epilepsia.....	673	47	32	27	35	32	33
Erysipelas.....	1241	52	58	49	51	68	53
Febris puerperalis.....	4286	164	145	98	141	147	191
— typhoidea.....	3995	197	228	249	208	308	245
— typhosa exanthematica.....	280	11	16	38	25	3	12
— typhoid. et typhos. exant.....	9774	-	-	-	-	-	-
Gastritis et Gastritis acuta.....	848	26	26	20	28	28	38
— chronica ²⁾	2149	86	121	102	117	129	130
Hernia.....	1543	60	63	70	57	75	52
Hydrocephalus.....	506	21	32	30	17	27	17
Hydrops.....	7349	140	155	131	193	173	187
Insania, Paralysis general. et Mania puerperalis.....	1838	83	61	69	58	61	79
(Mania puerperalis).....	(53)	(1)	-	(2)	(1)	(1)	(2)
Meningitis.....	9818	364	342	350	360	337	343
— tuberculosa.....	8111	538	539	619	559	491	513
— cerebro-spin. epidem.....	572	10	16	17	15	17	18
Morbilli.....	4547	1	10	679	314	3	22
Nephritis, Morbus Brightii.....	4633	358	372	349	277	275	253
Obstructio alvi, Ileus.....	2005	104	113	121	147	129	116
Peritonitis.....	4965	232	275	240	237	211	226
Pleuritis.....	1767	84	106	81	92	107	95
Pneumonia.....	29414	1242	1383	1638	1684	1501	1222
Scarlatina.....	18326	505	818	1231	1028	620	679
Scrophulosis.....	1788	50	56	56	67	69	58
Syphilis.....	1393	72	47	54	54	65	67
Struma.....	31	-	1	2	-	-	4
Tuberculosis pulmonum.....	50321	2619	2664	2649	2595	2607	2431
Tussis convulsiva.....	6687	343	247	311	421	375	126
Variolæ.....	1362	3	-	52	14	24	-
Vitia organica abdominis.....	4118	168	160	160	135	151	164
— — cerebri.....	1870	104	129	81	100	110	120
— — cordis.....	7309	510	488	435	408	406	354
Tilsammen.....	310194	14992	14935	16606	14873	13908	12860
Causæ mortis aliæ.....	30674	1626	1497	1449	1483	1483	1408
Summa.....	304868	16618	16432	18055	16356	15391	14268
I pCt. af samtlige Dødsfald.....		52.4	50.0	51.1	50.4	50.4	49.9
— — — ved Sygdom foraars. Dødsf.....		54.0	51.5	52.8	52.3	52.4	51.5

¹⁾ Ifølge Overlægens Beretning kjendtes ialt i Aarene 1853—1884: 5681 Dødsfald

opgivne Dødsaarsager i Aarene 1853—1884.

années de 1853—1884.

1878	1877	1876	1875	1874	1873	1872	1871	1870	1869	1868	1853—1864
30	30	41	53	50	27	20	29	24	21	25	267
108	149	234	234	274	214	170	178	144	170	169	2701
376	388	357	379	367	327	335	300	294	286	291	2446
142	110	139	125	129	113	102	109	95	100	86	590
675	596	632	618	628	425	396	383	377	362	294	2372
329	318	299	323	294	284	280	254	226	191	220	1304
712	689	625	624	568	610	477	477	471	438	335	2979
(10)	(7)	-	-	-	-	(3)	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	2666
321	293	324	344	254	242	257	253	240	259	320	1985
237	196	207	201	188	200	179	166	249	451	424	697
844	847	852	879	701	728	652	687	660	692	486	4521
25	31	21	31	23	21	27	18	26	18	17	112
697	347	424	566	462	374	525	265	431	249	566	2031
85	152	290	253	197	75	76	101	87	168	169	5577
22	9	14	18	37	61	33	37	44	33	91	1119
30	23	30	24	43	42	33	38	22	34	23	302
137	163	151	164	135	81	120	149	114	107	155	2722
119	98	128	89	122	130	112	95	101	75	103	1026
25	28	29	32	21	24	33	29	31	26	27	162
44	53	54	72	82	53	35	33	41	33	24	386
160	193	225	183	245	166	129	160	144	111	115	1569
306	265	332	418	422	400	417	446	471	544	770	7543
11	10	16	28	37	31	42	-	-	-	-	-
22	54	29	20	62	27	24	21	16	24	30	353
121	121	125	156	127	167	113	130	79	82	71	172
66	73	50	78	40	65	48	65	55	54	59	513
28	30	19	56	25	25	28	23	-	25	28	95
183	205	184	202	237	265	232	255	281	246	294	3786
83	69	61	64	61	63	90	84	70	42	63	677
(2)	(1)	(1)	(2)	(2)	(3)	(1)	(2)	(1)	(2)	(3)	(26)
392	376	405	371	358	333	366	372	401	412	423	3513
486	409	441	342	434	296	250	261	251	182	144	1356
31	64	129	54	12	11	5	2	17	20	12	122
97	101	28	35	465	512	-	17	66	20	373	1804
244	224	198	181	185	150	177	160	140	133	151	806
103	88	86	86	85	71	70	87	60	68	61	410
204	223	220	217	226	180	164	158	184	164	159	1445
85	88	104	98	79	76	62	58	54	59	42	397
1083	1142	1569	1838	1338	883	849	1066	1024	1113	958	7881
819	1428	1927	772	290	438	965	1425	612	510	435	3824
60	89	78	94	93	72	80	74	71	42	82	597
64	58	61	70	62	65	67	60	55	44	41	387
1	-	3	1	1	-	-	-	-	1	1	16
2237	2291	2182	2096	1969	1901	1778	1846	1544	1651	1627	13634
342	300	154	172	208	387	355	26	111	282	370	2157
2	-	19	39	27	20	36	122	21	24	99	860
149	174	138	145	143	166	127	150	149	95	133	1611
80	68	67	80	69	74	62	65	68	52	61	480
383	366	391	352	344	288	251	259	237	179	190	1368
12800	13029	14092	13257	12219	11173	10649	10993	9858	9892	10617	93441
1206	1235	1299	1299	1303	1332	1226	1078	984	931	1002	8743
14096	14264	15391	14556	13522	12505	11875	12071	10842	10823	11619	102184
47.5	45.3	44.5	42.9	41.6	41.9	40.3	40.8	38.5	36.6	36.6	-
49.4	46.9	46.2	44.5	43.5	43.9	41.9	42.4	40.2	38.4	38.4	-

af Spedalskhed. ²⁾ Fra 1863.

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme fordelt paa Lægedistrikter og Maaneder.

(Cas des maladies épidémiques par districts civils médicaux et par mois).

De i følgende Tabeller optagne romerske Tal betegne de enkelte Amter, saaledes som paa Indholdsfortegnelsen (Side III) anført.

De af Lægerne meddelte Opgaver over Tilfældenes Fordeling paa Lægedistrikter og Maaneder omfatte ikke alle behandlede Tilfælde.

Forsaavidt der haves Opgaver, ere de behandlede Tilfælde i nedenstaaende Tabeller ogsaa fordelt paa By- og Landdistrikt, under hvilket sidste der dog i enkelte Tilfælde er indbefattet de (mindre) Byer i vedkommende Landdistrikt, hvorfra saadanne Maanedsopgaver savnes.

a. Exanthematisk Typhus (*Typhus exanthematicus*).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VII.	Faaberg:												
	Lillehammer By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Holden	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Stavanger:												
	Stavanger By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Karmøen: Landdistr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
XII.	Tysnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
XIII.	Bergens By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Hevne	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Indre Fosen	-	-	-	1	-	-	10	3	8	1	-	-
XVIII.	Bodø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Lødingen	5	-	5	1	3	-	-	-	13	5	-	7
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Lenvik	16	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Karlsø	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Vadsø: By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

b. Typhoidfeber (*Illeotyphus*).

I.	Christiania By	3	8	2	3	5	2	5	7	10	2	10	7
II.	Aker	1	-	1	1	-	2	-	1	-	-	2	-
	Ullensaker	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	3	2
	Høland	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Follo:												
	Drøbak By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Son	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	2	1	-	1	1	1	-	1	-	-

b. Typhoidfeber (Forts).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
III.	Eidsberg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Moss:												
	Moss By	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1
	Fredrikstad	7	3	1	5	2	10	3	1	6	5	4	6
	Landdistrikt	6	7	1	2	6	15	8	6	10	13	14	14
	Hvaløerne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Fredrikshald By	2	-	-	-	-	-	6	6	8	3	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	2	-	2	2	-	2	1	7	22	8	4	4
	Landdistrikt	7	8	2	-	9	2	2	7	5	1	-	-
	Ringerike Landdistrikt	2	1	6	-	-	-	-	-	-	-	4	-
	Modum	-	1	2	-	-	-	-	2	1	3	1	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	1	-	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Rollag	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	V.	Tønsberg:											
Tønsberg By ..		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Horten		1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Aasgaardstrand ..		-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt		-	2	-	2	6	-	1	-	2	2	-	-
Hof:													
Holmestrand By		1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	3	2
Landdistrikt		1	2	2	1	3	-	-	2	-	-	1	1
Laurvik:													
Laurvik By		-	-	-	-	-	1	-	2	2	4	1	-
Landdistrikt	2	-	1	-	1	1	-	2	-	3	-	1	
VI.	Solør og Odalen Landd.	-	-	-	-	-	3	3	-	-	2	1	-
	Hedemarken:												
	Hamar By	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
	Trysil	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Rendalen	10	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land ..	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Nordre Valders	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	2	-	-	-	-	1	3	1	-	-	-
	Lom	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Lesje	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	4	1
VIII.	Skien:												
	Porsgrund By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	1	-	1	1	-	-	1	-	1	-	1	-
	Landdistrikt	2	4	1	-	-	-	1	-	-	6	6	-
	Holden	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	3
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	5
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	3	-
	Grimstad	-	-	-	1	-	-	2	3	-	-	1	-
	Lillesand	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	3	2	1	2	5	9	2	4	3
	Evje	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
X.	Christianssand By	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	1
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Undal	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Lyngdal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Vanse: Landdistrikt ..	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	2	-	-	-	2	2	-	-	1	-	-	-
XI.	Landdistrikt	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
	Landdistrikt	2	2	-	-	2	-	2	2	-	-	-	-
	Sandnæs: Landdistrikt	2	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-
	Stavanger:												
	Stavanger By	5	-	2	5	1	1	-	1	3	2	4	4
	Landdistrikt	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	6
	Finne	-	-	-	-	-	1	1	-	6	-	-	-
XII.	Sand	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Karmøen:												
	Skudesnæshavn By ..	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Kopervik	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Haugesund:												
	Haugesund By	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Indre Søndhordland ...	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
XIII.	Ytre —	-	-	-	1	3	3	3	-	3	3	7	3
	Tysnæs	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Ytre —	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Voss	1	-	2	1	3	-	1	-	-	-	2	2
	Søndre Midthordland ..	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	6	2
	Nordre —	5	5	2	1	1	2	6	15	6	10	4	7
	Indre Nordhordland ..	1	12	3	4	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
XIV.	Bergens By	7	6	4	2	1	6	5	10	10	39	23	21
	Lærdal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
XIV.	Lyster	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Midtre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	4	-	4	1	-	6	2
	Indre Søndfjord	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XV.	Kinn: Landdistrikt . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1
	Ytre Nordfjord . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5	-
	Nordfjordeidet . . .	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
	Gloppen . . .	3	-	-	-	-	5	-	4	1	3	6	-
	Indviken . . .	-	-	-	1	-	1	6	8	3	-	-	-
	Indre Søndmøre . . .	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3
	Østre — . . .	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ørskog . . .	-	6	3	-	1	3	5	-	-	-	1	2
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By . . .	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Landdistrikt . . .	-	-	-	-	-	4	-	-	3	-	1	2
	Ytre Romsdal: Landd.	-	-	3	-	-	-	-	8	2	-	11	6
	Indre — . . .	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By . .	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	-
XVI.	Landdistrikt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-	-	6	15	10
	Sundal . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
	Nordre Nordmøre . . .	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondhjem . . .	2	1	8	15	-	2	8	4	7	4	1	3
	Strinden . . .	-	-	-	6	3	4	6	4	5	2	5	-
	Selbu . . .	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Røros . . .	1	-	-	-	-	-	-	2	4	2	-	-
	Guldal . . .	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4
XVII.	Orkedal . . .	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
	Hevne . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Stjørdal . . .	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	4
	Frosten . . .	3	2	-	-	4	1	-	-	1	4	3	2
	Levanger:												
	Levanger By . . .	1	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-
	Landdistrikt . . .	4	2	1	1	5	2	2	1	-	1	1	-
	Inderoen . . .	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	5
	Stenkjær: Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Grong . . .	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Namsos:												
	Namsos By . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt . . .	1	-	1	-	-	-	-	2	2	1	-	-
	Fosnæs . . .	-	1	1	1	2	-	-	-	-	1	-	-
	Ytre Namdal . . .	-	-	-	1	1	-	-	2	3	-	-	-
	Brønnø . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alstahaug . . .	9	-	3	3	4	-	-	-	1	-	2	4
	Vefsen:												
	Mosjøen By . . .	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt . . .	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ranen . . .	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	2
	Lnrø . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Gildeskaal . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By . . .	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4
	Folden . . .	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad . . .	-	-	-	1	2	7	-	-	1	-	-	-
	Stegen . . .	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lødingen . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Ofoten . . .	-	2	-	1	1	-	1	-	-	1	-	4

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XIX.	Buksnæs	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Flakstad	3	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	1	9	2	2	8	1	10	9	14	4	1	5
	Sortland	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-
	Fisket	1	7	47	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenes	1	1	-	-	5	5	2	8	-	-	1	6
	Ibestad	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Balsfjorden	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-
XX.	Tromsø: By	3	6	2	1	2	-	2	-	5	2	3	1
	Lyngen	4	15	1	-	5	2	-	-	-	12	3	-
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	3	2	1	-	-
	Varde: By	-	-	-	-	1	12	2	2	-	-	-	-

c. Epidemisk Cerebrospinalmeningit (*Meningitis cerebrospinalis epidemica*).

IV.	Rollag	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen: Land.	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1
VII.	Lom.....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XII.	Voss	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
XIV.	Ytre Søndfjord	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Sundal.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
XVI.	Strinden	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Levanger: Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

d. Barselfeber (*Febris puerperalis*).

[illegible]

d. Barselfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IV.	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	4	1	-	2	1	-	1	-	-	-	1	-
	Fredrikshald By	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	-	3
	Drammen:												
	Drammen By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	1	1	1	1	-	-	1	-	-	1
	Ringerike: Landdist.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Modum	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2
	Aal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	-	1	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By ..	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Aasgaardstrand -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Horten	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	1	1	2	-	-	-	2	3	-	1
	Hof: Landdistrikt	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
VI.	Sandefjord	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	2
	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By ...	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	2	1	-	1	2	-	1	-	-	-
	Hedemarken: Landdist.	3	-	2	1	1	1	1	-	1	-	-	1
	Søndre Østerdalen ...	1	1	1	-	1	2	-	1	-	-	1	1
	Trysil	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
VII.	Rendalen	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1
	Indset	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Hadeland og Land ...	1	-	1	-	2	2	-	-	-	2	4	2
	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Nordre —	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Toten: Landdistrikt ..	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	1	-
	Faaberg: Landdistrikt ..	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ringebu	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Lom	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Skien:												
	Porsgrund By	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brevik	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
	Kragerø:												
	Langesund By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	-	1	1	1	-	-	1	-	1	-	-
	Holden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Sauland	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Laardal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

d. Barselieber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerriser By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	2	1	-	1	-	-	-	2	2	-	1	-
Aamli	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	
Evje	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
X.	Christianssand By	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	1	1	-	1	-	-	-	1	-
	Flekkefjord:												
Flekkefjord By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	2	
XI.	Sogndal: Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ekersund: By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Sandnæs: Landdistrikt	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Stavanger: By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
	Finne	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Sand	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Karmøen: Landdistrikt	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Haugesund: By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XII.	Indre Søndhordland ...	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tysnæs	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Ytre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Voss	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Søndre Midthordland .	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Indre Norhordland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
	Ytre —	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-
XIII.	Bergens By	2	-	1	-	3	-	1	-	2	-	-	-
XIV.	Lærdal	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Sogn	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Midtre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ytre Søndfjord	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-
	Kinn: Landdistrikt ..	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Nordfjord	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Gloppen	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Østre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ørskog	2	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Ytre Romsdal: Landd.	1	-	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christiansund By .	2	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	2	1	-	3	-	-	-	-	3	-	-	1
	Sundal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	

d. Barselfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVI.	Trondhjem By	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
	Strinden	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Selbu	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Røros	1	1	-	1	-	-	2	-	2	1	1	-
	Opdal	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Orkedal	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-
	Hevne	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Nordre Fosen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVII.	Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	-	-	1	1	1	-	-	2	1	1	1	-
	Inderøen	1	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Grong	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Namsos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-	1	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1
XVIII.	Ytre Namdal	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brønnø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Ranen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Lurø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
	Bodø:												
	Bodø By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Folden	1	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-
	Skjærstad	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Lødingen	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ofoten	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	2	-	-	1	2	2	-	1	-	-	-	-
	Flakstad	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Østlofoten	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
	Hadsel	1	-	-	-	2	1	-	-	2	-	-	-
	Trondenes	-	-	-	-	1	1	3	1	2	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-
	Maalselven	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Balsfjorden	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Tromsø: By	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
XX.	Lyngen	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1
	Karlso	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XX.	Tanen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

e. Børnekopper (*Variolæ*).

I.	Christiania By	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
II.	Aker	-	-	-	-	1	8	1	-	-	-	-	-
IV.	Drammen By	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-

I*

e. Børnekopper (Forts.).

[illegible]

f. Vandkopper (*Varicellæ*).

[illegible]

f. Vandkopper (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VII.	Hadeland og Land ...	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Nordre Valders ...	3	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik By ...	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt ...	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer By ...	3	2	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
	Landdistrikt ...	-	-	-	-	-	4	8	11	6	-	-	-
	Ringeby ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
VIII.	Skien:												
	Skien By ...	-	1	-	-	3	1	-	2	-	-	-	-
	Porsgrund - ...	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brevik ...	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt ...	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-
	Kragerø:												
	Kragerø By ...	9	2	3	8	-	-	-	-	1	-	-	1
	Langesund - ...	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt ...	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By ...	-	-	1	-	4	3	-	-	-	-	-	-
	Tvedestrand - ...	-	-	-	-	-	-	1	-	-	7	4	2
	Landdistrikt ...	-	-	-	1	4	4	2	-	1	2	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By ...	9	1	1	5	14	6	1	-	1	1	3	-
	Grimstad - ...	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt ...	1	-	-	1	3	1	2	-	-	5	1	1
	Aamli ...	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand By ...	3	3	4	10	7	2	2	3	1	-	-	-
	Oddernæs:												
	Mandal By ...	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
	Landdistrikt ...	1	-	2	4	-	-	-	2	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By ...	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	-	-
	Landdistrikt ...	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By ...	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt ...	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By ...	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt ...	-	-	-	-	-	-	3	2	-	3	-	4
	Sandnæs: Landdistrikt	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger By ...	2	-	-	1	14	11	1	5	1	4	4	2
	Karmøen: Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Haugesund:												
	Haugesund By ...	3	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	3
	Landdistrikt ...	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XII.	Tysnæs ...	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Indre Hardanger ...	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	1
	Voss ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
	Ytre Nordhordland ...	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-

f. Vandkopper (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XIII.	Bergens By	9	6	4	2	9	6	1	3	6	-	5	14
XIV.	Lærdal	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Lyster	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Indre Søndfjord	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kinn: Florø By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	-	5	-	-	4	3	2	-	-	-	10
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	-	1	1	2	1	5	-	-	-	-	-	-
	Sundal	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
	Nordre Nordmøre ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem By	13	15	34	15	-	1	1	3	1	2	3	11
	Strinden	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-
	Røros	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XVII.	Frosten	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Levanger: By	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-
	Inderøen	3	-	-	1	-	-	-	-	3	4	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	2	1	-	1	-	-	-	-	1	1	5	4
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Grong	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Ranen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XIX.	Trondenes	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
	Maalselven	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	2	-	-	3	3	4	1	-	-	-	3	3

g. Skarlagensfeber (*Scarlatina*).

I.	Christiania By	148	132	78	73	71	84	108	130	119	183	195	166
II.	Aker	18	24	7	1	24	25	27	24	11	20	47	30
	Ullensaker	13	-	6	2	6	2	6	3	14	23	3	2
	Høland	23	13	9	10	2	6	8	-	3	-	-	-
	Follo:												
	Drøbak By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Landdistrikt	9	-	7	-	1	1	3	7	5	-	-	-
III.	Eidsberg	2	3	2	-	-	-	-	-	-	6	6	19
	Moss:												
	Moss By	2	-	-	2	-	1	-	-	2	8	3	7
	Landdistrikt	3	-	-	1	-	-	-	5	3	10	13	11

g. Skarlagensfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IX.	Østre Nedenæs:												
	Tvedestrand By	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	2	4	4	1	-	1	4	-	1	5	2	2
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	4	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Grimstad	3	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	9	6	1	1	3	1	1	2	1	-	-	5
	Aamli	5	7	6	-	-	8	-	-	-	-	-	-
	Evje	-	1	3	1	-	-	-	-	2	3	-	-
X.	Christianssand By . . .	-	-	3	2	6	-	1	1	-	-	3	15
	Vanse:												
	Farsund By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	8	2	-	-	-	1	9	-	-	6	-	-
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By	10	10	13	12	4	5	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	6	4	2	3	3	2	3	3	-	-	-	-
	Sandnæs: Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
	Stavanger By	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Karmøy: Landdistrikt	6	-	3	2	2	4	4	-	3	-	2	1
	Haugesund:												
	Haugesund By	1	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII.	Indre Søndhordland . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tysnæs	-	-	-	-	4	2	2	3	2	2	2	4
	Indre Hardanger . . .	4	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	6	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Voss	-	-	-	-	-	2	2	2	1	-	-	-
	Søndre Midthordland .	-	-	1	6	5	2	-	-	5	-	8	-
	Nordre —	-	-	11	5	3	6	2	-	4	-	2	2
	Indre Nordhordland . .	-	-	-	2	2	2	-	3	-	-	-	-
	Ytre —	-	3	4	-	4	2	2	2	-	-	-	-
XIII.	Bergens By	2	5	7	-	7	6	3	4	7	13	7	2
XIV.	Ytre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Kinn: Landdistrikt . .	-	-	-	-	-	5	-	5	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	5	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indviken	9	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	6	18	3	13	5	2	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	20
	Østre —	2	10	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ørskog	6	1	-	9	21	4	2	8	2	-	2	4
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	7	9	15	41	15	3	2	-	3	-	1	2
	Landdistrikt	3	4	3	6	10	1	3	1	-	-	-	-
	Ytre Romsdals: Landd.	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	20	22	24	18	25	-	-	20	30	7

g. Skarlagensfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVI.	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	-	1	3	6	15	9	2	9	13	16	23	31
	Landdistrikt		3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Sundal	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
	Surendal		3	2	3	2	7	-	-	-	-	2	1
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	4
	Thronhjelm By	24	12	7	6	11	25	10	2	1	3	6	13
	Strinden	7	6	8	4	9	4	6	6	-	9	-	1
	Røros	1	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	2
	Guldal	-	-	-	-	1	1	10	9	9	2	-	2
XVII.	Opdal	-	-	2	-	1	2	-	2	1	-	1	-
	Orkedal	1	1	1	3	-	-	1	-	-	1	-	-
	Hiteren	3	8	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hevne	-	2	5	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Nordre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3
	Stjørdal	-	1	4	3	3	-	1	1	-	1	-	3
	Frosten	7	3	-	-	1	3	1	1	2	3	27	29
	Levanger: Landdistrikt	3	2	-	-	-	7	7	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	2	1	-	7	1	1	-	-	-	-	-
XVIII.	Landdistrikt	2	7	12	16	14	-	2	3	4	-	1	-
	Grong	-	-	-	11	1	1	3	-	1	1	-	-
	Ytre Namdal	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brønnø	1	1	-	-	-	17	4	3	-	13	4	1
	Alstahaug	13	5	-	-	2	1	3	-	-	2	3	-
	Ranen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Lurø	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Folden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
XIX.	Skjærstad	2	31	40	18	-	-	2	-	-	-	-	-
	Stegen	4	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Lødingen	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
	Buksnæs	6	-	2	-	8	-	10	2	-	3	4	-
	Flakstad	-	1	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	1
	Fisket	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	1	8	1	-	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Balsfjorden	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø By	2	3	-	2	1	-	-	-	-	-	1	1
	Alten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3
	Loppen	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-

h. Røde Hunde (*Rubeolæ*).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
II.	Ullensaker	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hølland	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	Follo:												
	Drøbak By	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	-	-
III.	Eidsberg	-	-	4	4	1	-	-	2	5	-	-	1
	Moss:												
	Moss By	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Fredrikstad	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV.	Sandsvær:												
	Kongsberg By	-	1	-	1	-	3	-	2	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Horten By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Sandefjord	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
VI.	Hedemarken: Landd. .	1	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1
	Søndre Østerdalen ..	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land ...	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Søndre Valdres	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Toten: Landdistrikt ..	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Brevik By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Kragere: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Sauland	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
IX.	Vestre Nedenæss:												
	Arendal By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Grimstad	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Aamli	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand By	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	2	12
	Oddernæs:												
	Mandal By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
XI.	Stavanger: By	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
XII.	Tysnæs	-	-	-	-	3	3	6	2	3	2	1	1

j. Rosen (*Erysipelas*).

Tabel LXI (Forts.)													
Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktobr.	November.	December.
I.	Christiania By	11	7	8	10	10	11	5	8	8	8	15	17
II.	Aker	2	1	2	-	3	5	1	2	1	1	-	2
	Ullensaker	6	4	3	3	3	5	7	3	3	4	6	7
	Høland	2	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	1
	Follo: Landdistrikt	7	6	1	1	-	1	-	-	2	1	1	3
III.	Eidsberg	-	2	1	-	1	-	3	1	2	2	2	7
	Moss:												
	Moss By	2	1	1	-	-	2	1	2	-	1	1	-
	Landdistrikt	1	4	1	-	2	-	-	-	-	2	1	2
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	2	1	3	1	-	1	-	1	-	-	1	1
	Fredrikstad	-	2	8	2	1	-	1	1	-	2	-	2
	Landdistrikt	4	4	5	5	6	-	2	3	-	-	1	6
	Fredrikshald By	2	3	2	3	3	4	3	3	-	3	3	1
IV.	Drammen:												
	Drammen By	7	6	3	2	2	-	5	2	7	8	6	7
	Landdistrikt	-	-	2	1	1	-	1	1	2	-	2	1
	Ringerike:												
	Hønefoss By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	-	3	-	3	-	1	-	-	-	-	-
	Modum	5	3	2	2	4	1	2	2	2	2	1	6
	Næs	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Aal	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	2	2	2	-	1	4	2	1	1	3	4	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	2	-	1	1	-	-	-	-
	Rollag	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	3	-	-	-	-	1	1	-	-	2	1	3
	Horten	-	-	1	-	3	1	1	1	1	1	-	-
	Landdistrikt	5	2	3	2	1	1	1	1	3	2	5	3
	Hof:												
	Holmestrand By	2	-	1	-	-	-	-	-	1	2	2	-
	Svelvik	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	-	4	2	1	1	2	-	-	1
	Laurvik:												
	Laurvik By	3	5	5	6	1	3	4	2	6	4	4	3
Landdistrikt	2	1	3	2	-	5	-	1	2	2	4	3	
VI.	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	2	3	2	1	1	2	-	-	-	-	-
	Hedemarken:												
	Hamar By	-	3	2	1	-	1	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	6	6	1	7	2	1	6	5	4	3	2	3
	Søndre Østerdalen	2	1	3	1	1	-	3	-	1	1	-	-
	Trysil	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Rendalen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Tønsset	1	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	1
VII.	Hadeland og Land	3	1	2	1	3	1	-	-	4	1	2	3
	Søndre Valders	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-

j. Rosen (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Distrikt.												
	Nordre Valders	1	-	2	1	1	4	2	2	-	-	-	3
	Toten:												
	Gjøvik By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	1	-	1	-	-	1	-	1	-	1
	Faaberg:												
	Lillehammer By	-	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ringebu	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1
	Lom	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	3
VIII.	Skien:												
	Skien By	1	1	1	-	1	3	1	-	-	-	1	1
	Porsgrund	4	3	3	2	-	-	-	2	1	1	3	2
	Landdistrikt	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	1	1	1	3	1	-	1	-	1	-	1
	Langesund	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	2	1	3	1	1	-	-	2	2	1
	Holden	2	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Sauland	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-
	Hviteeid	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	2	1
	Laardal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By	2	1	2	-	2	-	-	1	-	1	-	-
	Tvedestrand	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	3	3	3	3	3	3	1	3	2	2	2	2
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	5	4	2	1	1	-	1	-	-	-	2	3
	Grimstad	1	2	-	-	-	1	1	2	1	2	1	1
	Landdistrikt	4	3	6	9	2	5	3	3	2	3	7	5
	Aamli	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	3
	Evje	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
X.	Christianssand By	1	2	-	2	-	4	4	5	2	-	4	1
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	-	-	2	-	4	1	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	3	2	-	1	1	2	-	2	1	1	2	2
	Undal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lyngdal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	-	-	2	-	2	2	4	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	6	1	1	-	-	1	1	1	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	3	-	1	-	1	-	2	-
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	-	1	-	-	1	2	2	1	1	1
	Sandnæs	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	1	-	2	1	1	-	2	-	-	1	-	-
	Finnø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sand	1	-	-	-	-	-	1	2	-	2	-	1

j. Rosen (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Stavanger:												
	Stavanger By	-	3	7	3	3	4	-	3	2	3	1	2
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Karmøen:												
	Skudesnæshavn By ..	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Kopervik	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	1	4	5	1	-	1	4	2	1	3
	Haugesund:												
	Haugesund By	1	3	-	4	2	1	1	-	1	2	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	2	1	1	1	-	2	-
XII.	Sveens Herred	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Indre Søndhordland ..	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-
	Tysnæs	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Indre Hardanger	-	1	-	7	1	2	-	1	-	2	-	1
	Ytre —	1	2	1	1	1	-	-	1	-	-	1	-
	Voss	-	1	2	2	2	1	1	1	-	-	-	1
	Søndre Midthordland ..	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1
	Indre Nordhordland ..	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-
XIII.	Bergens By	11	6	4	9	12	5	5	3	8	6	9	4
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Lyster	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Indre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1
	Midtre —	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	2	3	1	-	1	1	1	-	1
	Ytre Søndfjord	-	-	1	-	1	-	-	1	3	-	1	-
	Indre —	-	5	1	-	-	1	-	3	-	-	-	-
	Kinn: Landdistrikt ..	-	-	1	-	-	5	3	2	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	-	-	1	-	-	-	2	3	-	-	3	2
	Gloppen	4	3	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Indviken	-	-	-	-	1	1	1	1	1	2	2	1
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	1	-	1	1	2	1	-	1	1	-
	Indre —	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Østre —	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-
	Ørskog	2	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Yrte Romsdal:												
	Molde By	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	1
	Landdistrikt	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Romsdal	-	-	-	-	2	1	-	1	-	2	1	2
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	-	2	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Sundal	2	1	-	2	1	-	-	-	2	1	1	1
	Surendal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVI.	Strinden	3	1	8	14	3	1	1	3	1	-	3	2
	Selbu	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	1	1	4	5	2	2	2	2	1	-	-	1

j. Rosen (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Guldal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Opdal	-	1	-	-	1	-	5	1	-	1	1	1
	Orkedal	1	-	1	1	3	1	-	3	-	-	-	1
	Hevne	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Indre Fosen	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	-
	Nordre —	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Frosten	-	-	-	-	-	3	1	-	-	2	-	1
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	3	1	-	1	2	2
	Indreøen	-	-	-	-	-	-	2	1	3	1	1	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	Grong	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Namsos: Landdistrikt	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-	-	3	1	1	-	-	2	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-
XVIII.	Brønnø	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Alstahaug	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Ranen	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Lurø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	1	-	-	2	2	-	-	-	-
	Bødø: By	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
	Skjærstad	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Stegen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Lødingen	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Buksnæs	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-
	Flakstad	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Østlofoten	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
	Hadsell	-	2	-	2	1	1	-	-	-	1	1	-
	Fisket	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	1	-	1	2	2	-	-	4	1	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-
	Tranø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Leivik	1	-	1	-	-	-	-	1	2	-	-	-
	Maalselven	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	1	1	-	1	-	1	2	4	1	1	1	1
	Lyngen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Karlso	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Maasø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tanen	-	2	-	-	-	-	2	-	2	1	1	-
	Vardø: By	-	2	-	2	5	-	-	-	1	1	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-

k. Kighoste (*Tussis convulsiva*).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania By	66	51	83	122	141	189	203	266	220	180	145	77
II.	Aker	-	1	2	14	19	11	5	5	6	5	2	3
	Ullensaker	-	1	-	-	6	10	36	22	13	7	17	24
	Høland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Follo:												
	Drøbak By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	2	3	1	10	7
III.	Eidsberg	7	3	-	-	-	4	2	2	-	7	1	5
	Moss:												
	Moss By	24	26	11	9	4	-	-	1	-	-	-	4
	Landdistrikt	8	4	-	-	1	-	-	3	2	2	-	-
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	10	7	2	4	-	3	-	-	-	-	-
	Fredrikshald By	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1
IV.	Drammen:												
	Drammen By	1	1	-	-	1	-	3	1	1	3	5	7
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	4	3	8	2	7
	Horten	2	5	25	36	28	34	18	16	9	1	3	-
	Landdistrikt	-	1	4	6	3	1	5	1	2	3	9	11
	Hof:												
	Holmestrand By	1	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	3	3	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-
	Sandefjord	-	-	-	5	4	4	1	-	1	1	-	3
	Landdistrikt	-	4	-	2	5	3	8	5	1	1	-	-
VI.	Solør Odalen:												
	Kongsvinger By	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	3	5	2	-	1	2	-	-	-	-
	Trysil	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land ...	14	8	2	10	4	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Valders	3	6	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	9	4	1	-	4	3	1	-	-
	Toten:												
	Gjøvik By	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	4	-	5	1	2	2	-	2	1	-	-
	Ringebu	11	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lom	1	3	-	1	1	1	-	1	-	-	2	-
	Lesje	-	-	9	3	-	1	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6
	Brevik	-	-	-	4	1	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	8	1	2	-	-	1	-	-	-	-

k. Kighoste (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Distrikt.												
	Kragerø:												
	Kragerø By.....	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-
	Langesund	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Stathelle	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	2	-	3	4	7	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Tvedestrand By	1	-	-	-	1	1	5	10	7	-	-	-
	Landdistrikt	13	6	5	4	9	17	9	9	6	7	2	4
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	11	28	15	13	5	2	1	-	-	3	-	-
	Grimstad -	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lillesand -	11	9	-	-	-	-	4	-	2	-	-	-
	Landdistrikt	19	13	7	10	12	6	2	3	2	2	-	1
	Aamli	-	-	8	6	3	-	12	-	-	-	-	-
	Evje	1	-	-	4	-	-	-	6	-	-	-	-
X.	Christianssand By....	5	7	1	-	8	13	27	36	31	21	44	32
	Oddernæs: Landdistr..	7	5	8	1	8	7	8	5	5	2	5	3
	Undal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord: Landdistr.	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	10	21	12	3	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	7	10	23	23	1	6	-	-	-	-	-
	Ekersund:												
	Ekersund By	9	25	4	-	2	3	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	1	1	2	-	6	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-
	Landdistrikt	-	1	-	4	-	1	-	5	-	-	-	-
	Stavanger:												
	Stavanger By	10	10	12	13	5	4	20	26	24	22	27	18
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Sand	-	-	-	-	9	2	4	-	-	-	-	-
	Karmøy:												
	Skudesnæshavn By ..	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	6	5	5	2	3
	Haugesund:												
	Haugesund By	-	2	3	5	2	-	2	8	2	9	11	3
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	2	-	2	-	-
XII.	Indre Søndhordland...	-	-	-	-	-	-	-	6	3	2	-	-
	Tysnæs	-	-	-	-	-	-	-	2	3	1	3	8
	Ytre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	5
	Voss	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	2
	Søndre Midthordland ..	-	-	-	-	-	3	5	7	15	6	2	-
	Indre Nordhordland...	-	4	-	-	2	-	1	4	-	1	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	3	4	9	1	3	7
XIII.	Bergens By.....	6	10	18	14	42	79	120	152	214	223	202	98
XIV.	Indre Sogn	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	2	65	-	24	4	-	-	1	-	4
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	2	3
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	28	6	10	14	50

k. Kighoste (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Kinn:												
	Florø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9	-
	Gloppen	-	-	-	-	-	-	1	5	24	14	12	27
	Indviken	-	-	-	-	-	-	1	5	1	2	3	4
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	1
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-
XVI.	Trondhjem By	-	6	7	14	12	21	34	58	69	45	37	24
	Strinden	-	-	-	2	1	3	-	4	9	2	10	3
	Selbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	34
	Røros	10	1	3	-	-	-	-	-	1	7	4	5
	Guldal	-	-	-	-	-	1	3	-	6	3	3	5
	Opdal	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	5
	Orkedal	2	3	-	-	4	2	5	12	7	5	8	-
XVII.	Stjørdal	2	3	3	1	1	1	-	3	-	2	1	1
	Frosten	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1
	Grong	-	-	-	-	-	-	10	2	-	-	-	-
	Namsos: Landdistrikt.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Ytre Namdal	-	-	-	-	-	1	-	7	-	9	-	4
XVIII.	Brønnø	4	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	1
	Alstahaug	5	-	-	-	-	-	-	-	4	5	1	11
	Ranen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	-	-
	Lurø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
	Bodø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Stegen	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6	3	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	11	16	4	5	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	-	4	10	8	14	2	-
	Flakstad	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	5	1	5	7	5	5	9	12	2
	Hadsel	9	2	1	-	1	-	4	-	1	1	-	-
XIX.	Trondenes	2	1	-	-	-	-	4	27	8	1	12	7
	Ibestad	-	-	-	-	2	-	-	3	20	16	11	1
	Tranø	-	-	-	-	-	2	13	8	8	3	3	-
	Lenvik	7	-	-	11	4	6	12	10	31	24	40	29
	Maalselven	1	-	-	-	-	2	4	2	8	5	2	3
	Balsfjorden	12	15	-	-	-	4	5	-	-	-	-	1
	Tromsø: By	29	3	-	1	2	1	1	1	10	2	5	2
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	-	-	9	2	1	-
	Karlso	-	-	-	10	8	3	3	2	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	5	6	6	9	1	-
	Loppen	-	-	-	-	3	-	-	-	-	2	3	1
	Hammerfest: By	-	-	-	-	-	-	5	30	23	20	5	3
	Tanen	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	14	-	-	5	-	-	-	-

1. Diphtherisk Svælgbetændelse (*Diphtheritis faucium*).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania By	5	10	7	10	15	20	33	30	54	44	54	59
II.	Aker	-	-	-	1	-	1	-	2	1	2	11	3
	Ullensaker	-	1	2	3	1	1	8	16	4	3	2	4
	Høland	9	3	3	-	1	1	-	-	-	3	-	1
	Follo:												
	Drøbak By	1	-	-	2	3	2	8	-	-	2	-	-
	Landdistrikt	7	2	9	-	2	1	1	5	2	5	2	2
III.	Eidsberg	10	3	4	2	-	10	19	9	4	6	1	3
	Moss:												
	Moss By	5	6	2	3	2	-	5	4	3	2	5	4
	Landdistrikt	9	9	8	4	1	2	2	3	1	3	1	3
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-
	Fredrikstad	27	77	64	23	26	23	22	9	2	9	12	9
	Landdistrikt	36	19	33	33	26	41	68	50	23	35	35	36
	Hvaløerne	13	11	13	-	-	14	-	5	-	-	-	-
	Fredrikshald By	22	28	17	22	23	33	9	11	18	19	19	11
IV.	Drammen:												
	Drammen By	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	7	11
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ringerike:												
	Hønefoss By	1	3	-	-	1	-	-	-	-	1	2	-
	Landdistrikt	4	-	2	5	1	3	3	-	1	-	3	-
	Modum	7	-	10	4	-	4	-	-	8	1	4	8
	Aal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
	Sandsvør:												
	Kongsberg By	4	3	4	6	3	2	1	3	-	-	1	-
	Landdistrikt	4	1	-	4	-	-	-	1	-	1	-	1
	Rollag	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	2	-	1	2	-	-	2	1	-	1	-	1
	Horten	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	3	1	2	4	4	1	3	-	8	11	9	1
	Hof:												
	Holmestrand By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7
	Landdistrikt	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	10	5
	Sandefjord	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	14	12
VI.	Solør og Odalen: Landd.	-	2	-	-	-	-	3	-	2	-	1	-
	Hedemarken: Landd. .	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	1	7
	Søndre Østerdalen . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trysil	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	1
	Rendalen	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Tønset	-	-	2	-	2	1	-	-	-	-	1	-
VII.	Hadeland og Land . . .	1	-	-	2	2	2	-	-	1	-	-	4
	Nordre Valders	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik By	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	2

1. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	
Distrikt.														
VIII.	Faaberg:													
	Lillehammer By . . .	1	.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	
	Ringeby	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Lesje	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
	Skien:													
	Skien By	7	-	6	3	1	-	-	1	-	1	-	-	
	Porsgrund -	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
	Brevik	-	-	-	-	1	1	2	1	2	4	5	13	
	Landdistrikt	2	5	1	8	1	2	-	1	2	7	-	-	
	Kragerø:													
	Langesund By	1	2	7	9	4	4	2	2	-	-	-	-	
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	2	2	3	-	-	-	5	
	Holden	-	-	-	-	1	1	2	4	-	1	-	-	
	Sauland	-	-	-	-	-	1	-	-	10	12	7	2	
	Hviteøid	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	4	3	
	IX.	Østre Nedenæs:												
		Østerrisør By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
		Tvedestrand -	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt		2	-	6	9	4	2	4	-	-	-	-	-	
Vestre Nedenæs:														
Arendal By		1	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	1	
Grimstad		-	-	-	-	1	3	1	8	-	2	-	-	
Lillesand -		-	-	1	2	2	-	-	1	-	-	-	-	
Landdistrikt		3	11	5	2	11	6	1	6	-	2	1	3	
Aamli		-	-	1	-	-	7	-	1	-	-	-	-	
Evje	-	-	-	-	-	2	5	-	-	-	-	-		
X.	Christianssand By	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Lyngdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
	Flekkefjord:													
	Flekkefjord By	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Landdistrikt	24	12	12	2	2	2	6	4	3	1	-	-		
XI.	Ekersund:													
	Ekersund By	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	
	Landdistrikt	3	3	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	
	Sandnæs:													
	Sandnæs By	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Landdistrikt	2	16	10	2	3	6	10	-	-	2	1	-	
	Stavanger:													
	Stavanger By	28	21	32	12	22	4	3	2	-	-	1	3	
	Landdistrikt	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Finne	-	9	7	10	3	-	-	-	-	3	1	1	
	Sand	11	23	10	5	-	4	1	-	-	-	7	5	
	Karmøy:													
	Skudsnæshavn By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Kopervik	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	
	Landdistrikt	-	1	6	-	1	4	3	2	6	5	3	-	
Haugesund:														
Haugesund By	5	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1		
Landdistrikt	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-		

I. Diphtherisk Svælgbetændelse. (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).

Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XII.	Indre Søndhordland...	-	-	1	1	6	2	-	2	2	20	16	5
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4	2	-
	Tysnæs	12	12	2	1	2	6	8	4	3	6	1	2
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Ytre —	-	-	1	-	2	5	3	3	9	7	-	4
	Søndre Midthordland ..	1	-	-	4	9	2	6	5	35	11	8	3
	Nordre —	2	2	2	3	5	8	2	3	7	5	11	4
	Indre Nordhordland...	2	-	4	-	-	5	3	15	15	13	14	2
	Ytre —	2	-	-	-	-	2	-	2	10	4	2	6
XIII.	Bergens By	13	16	12	12	15	16	12	10	5	13	12	10
XIV.	Ytre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	3	-	-	2	3	10	4	5
	Indre —	3	-	6	2	-	-	-	5	-	9	-	-
	Kinn:												
	Flørø By	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	5	2	1	4	3	2	5	6	1	-	4	-
	Ytre Nordfjord	3	-	3	2	-	-	-	3	2	2	-	-
	Nordfjordeidet	-	2	-	-	-	-	-	-	11	1	13	-
	Gloppen	2	8	1	-	-	-	-	11	12	20	63	18
	Indviken	5	-	-	-	-	-	-	-	8	9	5	6
XV.	Vestre Søndmøre	4	2	5	5	9	9	17	21	7	1	6	5
	Indre —	-	-	-	2	-	7	-	8	1	1	-	-
	Østre —	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	-
	Ørskog	-	-	9	1	1	1	1	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	6	1	-	2	4	1	-	2	6	2	1	-
	Landdistrikt	-	2	-	-	-	-	1	1	3	-	-	1
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	-	-	8	2	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	2
	Indre Romsdal	-	-	-	5	4	3	3	-	-	4	11	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	-	1	2	-	-	2	1	-	-	-	8	2
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Sundal	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1
	Nordre Nordmøre	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	7
XVI.	Trondhjem By	3	1	3	4	4	4	1	1	-	2	4	1
	Strinden	-	-	-	-	-	4	2	2	-	-	-	-
	Selbu	-	1	5	1	2	1	5	2	1	1	2	-
	Røros	4	4	1	7	2	6	6	1	1	1	4	-
	Guldal	14	5	10	1	1	-	-	-	6	10	10	2
	Opdal	-	-	-	-	-	-	3	10	9	-	2	-
	Orkedal	7	2	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hiteren	-	-	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-
	Hevne	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Fosen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Nordre —	9	3	2	1	1	-	-	2	-	-	-	-
XVII.	Stjørdalen	14	19	11	6	3	5	9	3	-	-	-	2
	Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	5

1. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.)

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVIII.	Levanger:												
	Levanger By	5	1	1	-	3	-	-	2	-	-	4	1
	Landdistrikt	-	2	2	6	4	14	5	11	18	23	41	22
	Inderøen	8	12	2	1	4	4	1	7	-	1	7	8
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	4	2	1	4	1	-	-	-
	Grong	7	3	2	4	2	-	1	1	3	-	-	-
	Namsos: Landdistrikt	-	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Ytre Namdal	7	13	-	11	14	2	-	8	-	-	-	3
	Brennø	8	1	4	2	1	6	-	9	4	8	2	1
	Alstahaug	2	11	8	5	19	3	-	2	2	-	12	2
	Vefsen:												
	Mosjøen By	-	-	-	1	3	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	2	-	-	-	-	2	1	3	6	3
	Ranen	17	20	16	2	2	2	5	1	3	5	6	1
	Lurø	12	-	-	-	3	4	2	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø:												
	Bodø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Folden	1	2	3	2	-	2	-	1	-	-	-	4
	Skjærstad	8	6	16	13	11	9	3	1	-	-	2	-
	Stegen	1	8	1	-	-	2	7	9	15	8	5	4
	Lødingen	5	4	2	3	3	-	-	-	-	-	4	-
	Ofoten	6	12	12	-	3	5	2	-	13	8	3	-
	Buksnæs	4	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-
	Flakstad	-	5	1	8	2	-	-	1	-	-	-	-
	Østlofoten	-	2	6	9	11	3	9	4	-	1	2	6
	Hadsel	5	5	8	7	6	10	13	10	17	6	9	6
	Fisket	1	19	32	4	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	11	9	8	6	2	-	5	10	3	-	-	-
	Ibestad	1	-	-	-	8	-	-	3	-	1	2	-
	Tranø	-	7	3	2	3	1	6	-	2	4	2	2
	Lenvik	11	4	3	5	2	7	1	10	8	5	-	-
	Maalselven	8	3	1	3	1	3	2	5	-	3	-	14
	Balsfjorden	6	1	8	2	3	14	10	12	3	5	3	7
	Tromsø: By	14	18	8	6	7	8	7	4	7	8	4	7
	Lyngen	2	4	-	1	-	10	3	6	9	12	1	3
	Karlsø	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
XX.	Alten	4	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
	Loppen	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest By	4	3	3	1	-	-	-	-	3	1	2	2
	Maasø	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kistrand	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	3	-	-	-	4	-	-	-	-
	Vardø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	5	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-

m. Strubehoste (*Angina membranacea*, *Croup*).

Tabel LXII (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania By	1	4	2	-	1	1	1	-	2	1	3	10
II.	Aker	-	-	1	-	1	-	-	1	2	-	-	2
	Ullensaker	-	-	-	1	2	1	-	-	-	2	-	-
	Høland	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Follo:												
	Son By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
III.	Eidsberg	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikstad	2	2	1	-	-	-	1	-	-	1	3	-
	Landdistrikt	1	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald By	1	-	2	2	-	-	-	-	2	2	1	-
IV.	Drammen: By	-	2	1	1	1	-	-	-	1	-	3	1
	Ringerike:												
	Hønefos By	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	3	-	-	1	1	-	-	-	-	1
	Modum	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Næs	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Horten	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	1
	Hof: Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
	Laurvik:												
	Laurvik By	2	-	5	5	-	1	-	2	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	4	2	-	1	-	-	-	1	-	-
VI.	Solør og Odalen: Landd.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hedemarken: Landd. .	-	1	-	1	-	-	1	-	-	4	1	1
VII.	Hadeland og Land	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Søndre Valders	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Toten: Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Lesje	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Porsgrunn	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Brevik	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-

m. **Strubehoste** (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Kragerø:												
	Kragerø By	1	3	2	4	-	1	2	1	1	2	-	2
	Langesund	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	-	2	-	2	-	1	1	-	-	1
	Holden	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Sauland	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-
IX.	Østre Nedenæs: Landd.	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad By	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	1	-	-	3	1	-	-	1	-
	Evje	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
X.	Christianssand By	4	1	3	1	2	2	1	1	1	-	-	-
	Oddernæs:												
	Mandal By	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-
	Undal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-
	Stavanger:												
	Stavanger By	1	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sand	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Karmøen:												
	Kopervik By	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	
	Landdistrikt	1	2	2	-	6	1	1	-	1	-	-	
	Haugesund:												
	Haugesund By	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XII.	Indre Søndhordland . . .	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Ytre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Søndre Midthordland . .	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4
	Ytre Nordhordland . . .	-	-	1	-	-	2	3	1	3	3	3	4
XIII.	Bergens By	8	5	9	5	2	-	1	7	5	2	2	2
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	5	4
	Indre Sogn	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Midtre —	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	8	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	8	4	9	3
	Indre Søndfjord	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Kinn: Landdistrikt . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Ytre Nordfjord	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-
	Gloppen	-	-	-	-	2	-	-	5	-	-	-	6
	Indviken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

m. Strubehoste (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XV.	Vestre Søndmøre	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	-	-	-	3	-	1	4	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Aalesund By	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1	3
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Sundal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
	Trondhjem By	6	1	3	3	1	2	2	1	-	1	2	3
	Strinden	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Røros	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-
	Orkedal	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2
	Hevne	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
	Indre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
XVII.	Levanger: Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Inderøen	-	-	2	1	1	1	1	1	2	2	-	-
	Namsos: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XVIII.	Brønnø	1	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-
	Alstahaug	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vefsen: Landdistrikt ..	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	3	1
	Ranen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Bodø: Landdistrikt ..	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Buksnæs	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	1	1	1	1	-	1	1	1	-	-	1	-
	Ibestad	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maalselven	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Balsfjorden	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	5	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
XX.	Alten	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-
	Hammerfest: By	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Vardø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Vadsø	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-

n. Kusma (Parotitis).

I.	Christiania By	4	10	21	21	14	15	6	6	4	5	13	26
II.	Aker	-	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ullensaker	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Høland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
	Follo: Landdistrikt ..	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1
III.	Eidsberg	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	-	3	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-

n. Kusma (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IV.	Sarpsborg :												
	Sarpsborg By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikstad	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald By	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Drammen :												
	Drammen By	13	41	26	51	69	30	13	3	2	-	1	2
	Landdistrikt	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike :												
	Hønefoss By	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	1	-
	Modum	3	4	3	6	2	1	-	-	-	-	-	-
	Næs	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg :												
	Tønsberg By	1	1	2	-	-	5	-	1	-	-	-	-
	Horten	36	36	40	7	3	4	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	7	9	14	5	4	6	3	-	-	-	-	-
	Hof :												
	Holmestrand By	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Svelvik	-	4	5	2	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	1	1	1	1	3	-	1	-	-	-	-
	Laurvik :												
	Laurvik By	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Landdistrikt	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Solør og Odalen :												
	Kongsvinger By	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	3	5	2	-	-	1	-	-	-	-
	Hedemarken :												
	Hamar By	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Østerdalen	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-	1	-
	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Toten :												
	Gjøvik By	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Faaberg :												
	Lillehammer By	10	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	16	11	5	3	4	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien :												
	Skien By	5	2	7	13	3	-	2	-	-	-	-	-
	Porsgrund	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brevik	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	5	9	4	2	-	1	-	1	-	-	-
	Kragerø :												
	Kragerø By	-	6	2	-	5	-	4	-	-	-	-	-
	Langesund	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-

n. Kusma (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Holden	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	18	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laardal	4	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tvedestrand	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	14	10	10	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	20	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Grimstad	2	7	4	8	6	1	-	-	-	-	-	-
	Lillesand	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	5	3	2	9	3	-	1	-	-	-	-
	Aamli	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Evje	-	-	-	-	-	-	8	2	1	-	-	-
X.	Christianssand By	8	5	1	5	4	2	4	-	-	-	-	-
	Oddernæs:												
	Mandal By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	5	3	4	2	-	2	-	-	-	-	-
	Vanse: Landdistrikt ..	-	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-
XI.	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Stavanger: Landdistr..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Karmøen: Landdistrikt	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergens By	1	1	1	-	1	-	1	1	-	-	4	1
XIV.	Indviken	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XV.	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Romsdal	-	-	-	-	2	5	5	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem By	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-
	Røros	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Vefsen:												
	Mosjøen By	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø:												
	Bodø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Østlofoten	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fisket	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Maalselven	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Tromsø: By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Maasø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-

o. Akut Bronchit, Katarrh etc. (*Bronchitis acuta, Catarrhus, Angina*).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania By	2144	2296	1398	1007	838	618	558	572	767	1306	1506	1970
II.	Aker	52	72	56	47	63	46	37	42	30	41	45	44
	Ullensaker	104	77	79	60	71	39	40	32	42	59	48	75
	Høland	25	22	9	10	12	4	5	4	3	4	9	18
	Follo:												
	Drøbak By	10	5	7	14	20	5	3	1	-	4	9	9
	Hølen -	2	2	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-
	Son -	4	4	3	4	7	3	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	15	23	11	12	15	9	9	10	12	15	6	6
III.	Eidsberg	47	38	24	21	36	36	30	20	18	18	11	15
	Moss:												
	Moss By	52	42	45	69	40	25	16	16	18	27	50	71
	Landdistrikt	18	24	24	15	21	10	8	10	6	9	10	22
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	23	41	37	38	15	29	16	20	14	7	14	14
	Fredrikstad -	137	175	172	98	99	81	76	42	43	112	105	157
	Landdistrikt	126	113	124	116	88	65	50	61	51	128	122	190
	Fredrikshald By	111	141	149	88	95	75	72	61	71	81	108	150
IV.	Drammen:												
	Drammen By	231	209	217	149	138	129	90	65	110	125	150	429
	Landdistrikt	22	22	18	13	15	11	1	4	7	7	15	13
	Ringerike:												
	Hønefoss By	21	16	20	10	9	4	5	5	8	10	11	15
	Landdistrikt	26	40	56	33	43	23	6	6	7	13	16	26
	Modum	82	75	62	77	68	37	13	18	24	28	52	52
	Næs	2	1	3	7	1	-	3	2	3	-	3	4
	Aal	6	4	2	4	6	1	-	-	3	2	2	2
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	43	35	44	59	53	31	21	18	18	27	38	60
	Landdistrikt	15	13	17	23	24	12	9	10	7	12	14	25
	Rollag	8	9	15	12	14	5	4	4	3	3	4	2
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	80	93	60	63	47	37	26	28	40	58	74	77
	Horten -	151	84	114	94	85	68	35	30	53	112	75	119
	Landdistrikt	81	88	46	61	52	41	39	29	23	29	28	50
	Hof:												
	Holmestrand By	8	11	3	9	14	10	4	3	4	15	14	16
	Svelvik -	8	4	6	1	3	4	3	3	3	1	5	14
	Landdistrikt	33	24	20	25	17	20	19	9	8	10	11	24
	Laurvik:												
	Laurvik By	81	79	119	65	56	52	36	31	35	65	71	70
	Sandefjord -	14	5	9	27	17	22	11	3	9	4	10	14
	Landdistrikt	51	45	41	47	43	39	20	13	17	24	24	26
VI.	Soler og Odalen:												
	Kongsvinger By	19	14	21	18	12	8	7	8	16	35	25	14
	Landdistrikt	59	33	43	49	33	25	21	25	27	17	20	36
	Hedemarken:												
	Hamar By	39	81	71	39	34	23	13	14	29	37	68	62
	Landdistrikt	91	90	122	115	81	38	39	38	39	59	68	90
	Søndre Østerdalen	65	42	29	38	26	21	17	14	20	22	23	19
	Trysil	7	10	11	10	9	6	3	4	-	4	4	1

o. Akut Bronchit etc. (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XI.	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	14	32	28	11	8	8	2	1	1	7	8	7
	Landdistrikt	5	8	11	9	9	3	8	4	2	3	5	1
	Sogndal:												
	Sogndal By	-	3	6	8	4	-	-	1	-	1	2	2
	Landdistrikt	4	6	4	10	16	8	6	3	3	1	4	2
	Ekersund:												
	Ekersund By	5	4	5	2	8	5	3	3	4	2	11	7
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	2	1	1	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	1	2	6	6	5	2	-	-	-	2	4	1
	Landdistrikt	13	12	26	21	13	6	7	5	3	3	17	29
	Stavanger:												
	Stavanger By	323	267	231	186	198	109	69	47	49	77	141	262
	Landdistrikt	1	9	4	4	-	-	-	-	-	1	2	3
	Sand	1	1	2	-	8	3	2	11	8	10	9	10
	Karmøyen:												
	Skudsnæshavn By	15	25	11	6	8	6	1	2	2	3	3	16
	Kopervik	3	7	7	2	-	1	-	2	-	3	1	6
	Landdistrikt	19	35	33	45	51	26	16	20	27	35	38	40
	Haugesund:												
	Haugesund By	31	43	33	43	21	11	22	9	10	22	20	41
	Landdistrikt	11	12	10	27	3	7	11	8	3	2	7	-
XII.	Indre Søndhordland...	2	4	8	14	8	6	4	2	3	8	13	6
	Tysnæs	4	1	1	1	-	2	4	3	3	2	5	7
	Indre Hardanger	20	6	14	20	11	6	8	-	18	17	12	6
	Ytre —	18	12	9	9	13	11	12	8	8	8	10	12
	Voss	3	4	2	3	6	3	7	3	1	2	2	4
	Søndre Midthordland	1	2	2	2	1	3	2	-	3	2	1	-
	Nordre —	2	1	1	-	2	-	-	-	1	3	1	1
	Indre Nordhordland...	13	7	9	6	5	10	7	4	3	5	7	12
	Ytre —	-	5	3	5	1	3	6	2	4	1	1	2
	—	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergens By	344	395	457	359	335	219	152	164	265	358	534	392
XIV.	Lærdal	4	3	3	-	6	10	8	5	8	5	8	10
	Lyster	1	1	4	2	3	-	2	-	-	-	2	1
	Indre Sogn	4	5	5	5	6	3	4	3	2	-	5	7
	Midtre —	-	2	2	1	4	2	4	-	2	1	3	2
	Ytre —	3	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord	4	7	7	2	3	3	2	2	7	3	10	8
	Indre —	3	-	4	10	1	11	1	3	8	-	3	5
	Kinn:												
	Flørø By	1	-	5	-	-	-	-	1	3	-	-	-
	Ytre Nordfjord	-	3	-	2	-	4	1	2	2	-	2	-
	Gloppen	7	5	5	8	7	5	3	3	3	11	14	14
	Indviken	28	19	13	11	14	14	11	9	7	1	15	21
XV.	Vestre Søndmøre	13	9	13	11	4	5	5	11	-	4	7	5
	Indre —	11	18	6	9	10	15	11	3	17	11	10	9
	Østre —	2	-	4	1	1	2	1	4	5	3	2	1
	Ørskog	6	7	10	14	5	9	5	7	6	2	3	5

o. Akut Bronchit etc. (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	56	47	56	38	66	98	17	30	47	28	37	43
	Landdistrikt	15	22	24	15	10	2	8	10	17	8	12	9
	Ytre Romsdal.												
	Molde By	19	18	74	37	34	27	5	8	8	27	14	11
	Landdistrikt	7	8	16	12	10	13	18	6	3	8	7	8
	Ytre Romsdal	6	7	3	3	25	54	26	5	8	13	26	13
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	60	57	60	92	70	71	32	36	19	21	42	59
	Landdistrikt	9	13	14	4	14	8	5	6	5	6	3	2
	Sundal	17	4	2	2	1	2	3	1	1	5	1	1
	Surendal	8	3	5	2	1	2	2	1	1	-	3	4
	Nordre Nordmøre	5	7	7	11	9	4	8	4	8	3	3	10
XVI.	Thronhjelm By	323	333	445	415	352	182	138	142	155	202	306	547
	Strinden	16	13	20	19	20	19	14	10	3	11	17	15
	Selbu	4	5	9	10	10	9	3	3	1	1	4	2
	Røros	61	45	50	50	87	56	65	32	30	27	28	48
	Guldal	24	17	18	7	11	6	10	7	5	1	7	7
	Opdal	5	10	6	11	7	5	6	1	5	2	5	6
	Ørkedal	24	18	16	18	14	6	4	8	7	12	4	8
	Hevne	-	1	1	-	2	1	1	1	1	-	1	-
	Indre Fosen	-	-	1	3	11	10	3	7	6	2	5	7
	Nordre —	3	1	4	4	3	4	5	6	1	1	5	11
XVII.	Stjørdal	14	15	14	11	6	3	2	2	1	-	3	6
	Frosten	-	-	-	-	12	7	4	1	3	7	11	15
	Levanger:												
	Levanger By	5	8	6	2	2	2	2	6	8	7	12	6
	Landdistrikt	4	7	8	4	-	6	1	5	2	9	12	12
	Indreøen	14	12	17	15	14	9	5	17	12	4	10	16
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	12	16	4	3	6	6	5	3	3	7	7	11
	Landdistrikt	7	6	3	4	2	8	7	7	4	2	7	3
	Grong	3	14	6	8	8	2	3	5	1	4	4	5
	Namsos:												
	Namsos By	12	2	-	1	-	-	-	-	-	-	5	15
	Landdistrikt	46	16	19	6	14	25	9	14	3	11	17	24
	Fosnæs	3	6	8	3	5	9	9	7	7	8	1	7
	Ytre Namdal	8	9	4	7	8	1	7	9	5	3	5	7
XVIII.	Brønnø	4	1	-	2	11	3	-	4	1	2	2	3
	Alstahaug	5	2	4	2	-	1	1	1	2	3	2	3
	Vefsen:												
	Mosjøen By	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	8	3	4	8	6	2	1	2	3	8	9	15
	Ranen	13	18	3	7	12	13	18	6	8	10	6	9
	Lurø	13	6	3	3	-	-	1	1	7	1	8	5
	Gildeskaal	-	2	4	2	1	-	-	2	-	-	-	-
	Bødø:												
	Bødø By	8	12	6	3	7	20	6	6	4	5	15	19
	Landdistrikt	7	4	4	1	6	3	2	4	2	3	-	-
	Folden	1	1	1	-	3	3	-	1	-	-	-	4
	Skjærstad	4	-	-	1	2	1	-	1	1	-	1	-
	Stegen	3	5	3	7	3	7	-	9	18	9	7	4
	Lødingen	2	-	-	1	5	1	8	10	2	2	-	1

o. Akut Bronchit etc. (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Ofoten	10	8	8	14	12	8	9	4	3	5	1	2
	Buksnæs	2	14	10	6	7	7	8	10	15	8	3	6
	Flakstad	10	15	13	9	2	1	8	4	2	3	9	7
	Østlofoten	14	8	10	11	9	10	11	6	2	6	12	10
	Hadsel	6	6	10	11	13	17	6	4	6	9	6	5
	Fisket	33	186	214	33	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	13	19	29	24	18	8	18	9	15	4	4	17
	Ibestad	9	7	9	12	14	7	1	8	9	7	5	6
	Tranø	5	6	7	7	19	25	19	5	6	6	6	4
	Lenvik	35	30	52	15	49	23	18	25	27	50	18	36
	Maalselven	4	5	1	1	4		1	1	-	2	7	3
	Balsfjorden	19	12	9	7	16	16	23	7	4	11	16	19
	Tromsø: By	63	52	68	99	139	48	53	89	58	58	43	58
	Lyngen	5	2	1	1	2	1	4	3	5	-	-	-
	Karlso	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	-	1	3	-	-	1	2	1	-	-	-	-
	Loppen	2	2	5	3	5	-	2	3	4	3	1	-
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	70	35	22	29	96	31	15	12	19	25	23	20
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2
	Maasø	4	2	5	2	4	5	2	3	-	1	2	-
	Kistrand	-	-	-	10	10	3	1	-	-	-	-	-
	Tanen	1	2	1	1	-	1	-	2	4	-	2	2
	Vardø:												
	Vardø By	12	4	16	59	57	27	28	15	11	9	4	4
	Landdistrikt	-	-	-	3	-	-	-	-	-	5	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	8	6	24	22	22	2	2	8	6	3	3	3
	Landdistrikt	1	2	2	9	12	7	2	3	3	3	1	-
	Sydvaranger	2	-	-	4	1	-	2	4	-	-	-	-

p. Lungebetændelse (*Pneumonia*).

I.	Christiania By	86	106	75	75	69	62	46	27	23	30	60	72
II.	Aker	10	10	20	16	15	4	5	6	2	3	13	5
	Ullensaker	32	41	19	34	36	14	8	7	10	18	23	26
	Høland	3	1	1	8	1	3	-	-	1	3	5	4
	Follo:												
	Drøbak By	2	1	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	8	2	8	10	4	2	-	3	5	6	6
III.	Eidsberg	13	15	24	29	20	9	5	1	4	3	9	17
	Moss:												
	Moss By	12	4	10	12	17	3	2	2	-	1	8	11
	Landdistrikt	7	10	8	7	18	4	3	-	-	5	7	7
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	6	3	5	5	9	9	1	1	-	1	4	5
	Fredrikstad	11	11	5	6	4	2	3	2	2	3	1	5
	Landdistrikt	24	34	40	41	22	13	9	6	4	14	20	23
	Fredrikshald By	-	7	6	2	8	7	3	2	1	7	1	9

p. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IV.	Drammen:												
	Drammen By	17	16	8	8	17	13	2	2	3	5	8	15
	Landdistrikt	7	8	4	9	14	2	1	1	1	3	3	9
	Ringerike:												
	Hønefos By	-	5	2	1	2	1	1	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	8	4	11	12	24	11	3	3	1	1	8	9
	Modum	20	16	13	38	49	22	6	4	4	4	16	18
	Næs	15	14	23	10	12	3	3	1	-	1	2	1
	Aal	8	5	6	10	11	2	-	-	2	1	2	1
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	3	6	3	10	19	7	1	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	2	4	5	5	6	3	1	3	1	2	1	2
	Rollag	-	2	3	-	3	3	-	-	-	1	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	4	3	7	3	2	5	1	-	-	4	1	4
	Horten	4	3	2	1	6	2	3	1	5	2	2	2
	Aasgaardstrand By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	25	18	10	12	14	12	10	3	2	6	6	10
	Hof:												
	Holmestrand By	1	1	-	2	2	-	-	-	-	2	1	1
	Svelvik	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	9	13	6	10	4	5	-	-	1	2	5	6
	Laurvik:												
	Laurvik By	15	21	25	31	23	14	9	3	9	18	13	20
	Sandefjord	4	5	1	3	4	5	3	1	2	-	3	1
	Landdistrikt	11	16	9	16	15	15	6	4	5	7	6	16
VI.	Soler og Odalen:												
	Kongsvinger By	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	18	22	15	14	18	9	2	7	4	-	18	18
	Hedemarken:												
	Hamar By	3	5	13	5	5	6	1	1	2	4	5	3
	Landdistrikt	23	25	28	34	27	13	6	3	6	10	9	16
	Søndre Østerdal	9	11	14	14	15	7	4	2	1	5	11	5
	Trysil	-	-	1	3	2	-	-	1	1	-	-	-
	Rendalen	1	2	10	4	5	5	2	-	1	1	3	6
	Tønset	7	4	3	10	11	7	-	1	1	-	4	2
	Indset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
VII.	Hadeland og Land	23	13	31	36	40	28	21	8	9	18	9	26
	Søndre Valders	5	5	5	4	8	6	4	4	-	1	3	3
	Nordre —	1	2	-	4	6	2	2	2	3	-	9	12
	Toten:												
	Gjøvik By	2	2	-	1	3	1	-	-	-	1	2	1
	Landdistrikt	12	12	13	16	14	11	3	7	5	9	7	11
	Faaberg:												
	Lillehammer By	3	5	1	3	1	-	1	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	4	8	4	7	7	8	4	4	-	-	2	2
	Ringeby	2	3	5	4	3	-	2	-	-	3	11	6
	Lom	2	2	6	5	14	13	8	2	1	3	4	8
	Lesje	2	2	-	5	1	3	-	-	1	1	3	1

p. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VIII.	Skien:												
	Skien By.....	13	5	5	4	1	4	2	-	-	-	3	6
	Porsgrund	9	5	-	4	4	2	2	-	4	2	7	8
	Brevik	2	-	1	-	-	1	1	-	-	-	2	1
	Landdistrikt	4	6	3	5	7	2	-	-	3	4	7	6
	Kragerø:												
	Kragerø By.....	-	1	4	1	2	-	1	-	-	-	3	3
	Langesund	3	2	-	2	3	1	-	-	-	2	-	-
	Stathelle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	5	7	2	8	10	3	2	3	1	2	4	6
	Holden	2	2	2	1	-	-	-	-	-	-	2	2
	Sauland	1	-	3	-	1	1	-	-	-	-	2	-
	Hviteseid	2	2	2	12	2	2	1	-	-	1	2	1
	Laardal	5	2	3	4	2	3	-	-	1	1	2	1
	Tinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisor By	8	9	4	3	4	3	-	-	-	-	2	-
	Tvedestrand	2	-	1	6	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	12	15	11	13	13	6	3	-	1	1	7	5
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By.....	5	-	2	2	5	4	1	-	2	1	4	5
	Grimstad	3	-	-	1	1	3	1	-	-	-	3	-
	Landdistrikt	17	5	12	11	7	12	3	1	4	4	11	15
	Aamli	1	2	-	2	1	1	-	-	1	2	1	1
	Evje	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sætersdalen	2	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1
X.	Christianssand By....	17	10	15	17	6	7	2	2	2	4	9	16
	Oddernæs:												
	Mandal By	3	-	2	-	2	1	1	2	-	-	2	1
	Landdistrikt	4	9	7	11	7	4	2	2	1	3	7	7
	Undal	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lyngdal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	2	3	-	1	2	1	1	1	1	-	1	2
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By.....	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	3	1	-	1	-	-	1	-	-	2
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-
	Ekersund:												
	Ekersund By	1	1	-	2	2	1	1	-	1	2	2	1
	Landdistrikt	1	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	1
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	1	1	1	-	-	2	-	-	1	-
	Landdistrikt	3	2	2	8	5	1	1	2	2	-	-	3
	Stavanger:												
	Stavanger By	15	5	17	14	16	4	-	4	-	4	11	23
	Landdistrikt	-	2	-	8	1	3	-	-	-	-	-	-
	Finnø	-	3	1	2	1	-	-	-	-	-	1	1
	Sand	-	1	1	4	8	-	-	1	-	-	1	2

p. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XII.	Karmøen:												
	Skudesnæs havn By	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Kopervik	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	5	4	4	11	9	4	2	3	2	3	4	6
	Haugesund:												
	Haugesund By	3	4	9	8	5	1	1	-	1	1	3	6
	Landdistrikt	-	1	4	3	2	4	1	2	-	1	1	1
	Sveens Herred	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-
	Indre Søndhordland	1	-	6	9	2	-	2	1	1	-	1	2
	Ytre —	1	1	-	3	-	1	-	1	-	-	1	-
	Tysnæs	-	3	1	3	2	-	-	-	-	-	1	1
	Indre Hardanger	-	1	2	-	3	2	-	1	1	-	1	-
	Ytre —	2	1	5	2	5	1	3	4	2	2	1	1
	Voss	8	1	7	7	7	1	4	7	1	3	12	16
XIII.	Søndre Midthordland	5	1	5	6	4	4	-	1	-	-	-	2
	Nordre —	2	1	1	-	2	-	-	-	1	3	1	1
	Indre Nordhordland	1	2	8	6	8	4	3	1	2	3	8	8
	Ytre —	3	2	2	3	2	1	1	1	-	1	4	4
	Bergens By	9	21	20	40	40	21	15	14	14	31	37	25
XIV.	Lærdal	2	-	4	2	4	2	4	2	-	3	2	1
	Lyster	-	-	-	3	2	2	1	-	-	-	-	-
	Indre Sogn	-	1	1	4	3	2	3	4	3	1	5	11
	Midtre —	-	3	4	8	6	6	-	3	-	-	2	1
	Ytre —	9	4	8	4	7	6	8	2	2	2	4	3
	Ytre Søndfjord	-	14	3	2	2	2	2	-	-	2	-	3
	Indre —	2	2	2	-	5	4	-	-	-	-	1	3
	Kinn:												
	Flørø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	2	-	-	6	7	2	1	4	-	-	-	2
	Ytre Nordfjord	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	2
	Nordfjordeidet	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
	Gloppen	3	2	1	4	3	2	1	1	-	3	5	6
	Indviken	1	8	5	10	15	3	3	-	-	-	4	3
XV.	Vestre Søndmøre	2	3	4	5	2	2	1	-	-	1	1	1
	Indre —	6	2	9	12	18	10	1	-	2	5	3	2
	Østre —	3	-	-	2	4	2	-	1	1	4	4	-
	Ørskog	3	2	4	8	8	8	7	4	-	-	-	2
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	4	11	19	13	23	17	2	6	3	9	7	8
	Landdistrikt	13	6	12	12	3	5	5	1	1	7	2	4
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	1	2	1	2	4	1	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	3	3	12	9	6	4	-	2	1	-	3	4
	Indre Romsdal	1	2	-	2	10	1	-	1	1	-	2	4
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	7	7	13	9	22	8	1	1	-	3	4	4
	Landdistrikt	4	1	7	2	8	1	4	-	2	2	5	2
	Sundal	1	1	2	1	1	-	2	1	-	-	-	4
	Surendal	9	5	12	10	12	4	-	-	2	6	7	2
	Nordre Nordmøre	-	3	6	1	3	1	3	-	1	-	1	-

K*

p. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVI.	Trondhjem By	17	19	29	30	38	17	12	2	6	15	16	34
	Strinden	5	3	10	8	12	5	4	2	-	1	2	4
	Selbu	1	2	-	5	4	1	3	1	-	-	-	2
	Røros	12	7	7	4	18	8	3	-	1	2	8	7
	Guldal	7	3	3	6	6	5	1	-	1	1	-	3
	Opdal	2	2	5	3	1	2	1	-	-	1	2	2
	Orkedal	4	2	6	4	6	3	1	1	1	2	4	2
	Hiteren	4	3	2	5	3	2	-	-	-	-	-	2
	Hevne	-	2	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Indre Fosen	3	2	1	3	6	1	-	1	1	3	4	3
	Nordre —	2	1	5	3	9	2	1	2	-	2	2	2
	Stjerdal	4	4	8	6	2	2	-	-	1	-	2	2
	Frosten	-	-	1	2	6	1	2	-	-	-	-	3
XVII.	Levanger:												
	Levanger By	1	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	4	2	10	9	7	3	1	1	4	5	2	10
	Indreøen	2	-	5	1	3	9	2	2	-	1	5	9
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	2	1	1	-	2	-	-	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	3	2	2	7	3	3	1	-	1	3	3	3
	Grong	1	1	3	1	1	1	1	2	-	1	-	-
	Namsos:												
	Namsos By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
	Landdistrikt	9	2	6	3	4	3	2	1	4	1	7	4
	Fosnæs	-	1	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-
	Ytre Namdal	4	5	1	6	4	-	2	-	-	-	1	2
XVIII.	Brønnø	2	1	-	4	1	1	1	2	-	-	-	1
	Alstahaug	3	6	3	7	12	3	1	2	-	-	-	1
	Vefsen: Landdistrikt ..	1	-	1	3	1	-	-	2	-	1	4	1
	Ranen	2	2	3	4	1	1	5	2	-	2	1	2
	Lurø	-	1	3	2	2	1	2	-	-	1	2	-
	Gildeskaal	-	4	2	1	2	-	2	-	-	-	-	-
	Bodø:												
	Bodø By	3	-	6	3	2	1	4	-	-	-	2	1
	Landdistrikt	1	1	-	5	5	2	1	1	-	1	-	-
	Folden	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Skjærstad	-	1	1	1	1	1	3	3	-	-	1	6
	Stegen	5	1	11	8	7	4	2	-	-	1	-	1
	Lødingen	-	1	1	-	1	1	1	1	-	-	-	1
	Ofoten	2	2	4	8	6	2	2	1	1	2	-	1
	Buksnæs	5	1	4	3	9	2	1	4	3	3	3	1
	Flakstad	5	2	1	-	2	-	2	-	1	-	-	-
	Østlofoten	1	2	1	6	2	3	-	-	1	3	2	1
	Hadsel	3	1	-	1	4	6	2	2	2	1	1	2
	Fisket	10	32	23	9	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	6	5	10	9	15	5	7	4	2	2	7	9
	Ibestad	3	2	2	6	5	5	3	-	-	-	1	1
	Tranø	3	-	1	1	6	2	1	5	1	2	2	3
	Lenvik	2	1	5	3	3	2	-	-	-	4	9	3
	Maalselven	1	1	1	3	1	6	3	1	-	2	5	5
	Balsfjorden	3	2	2	-	2	-	1	-	-	2	-	2
	Tromsø: By	1	-	2	4	3	2	-	8	1	-	1	1
	Lyngen	-	-	-	-	2	2	-	2	-	-	2	-
	Karlsø	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-

p. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XX.	Alten	4	1	-	-	6	4	-	-	-	-	1	1
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	2	1	2	1	2	2	1	-	2	1	1	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	3	1	-	1	2	-	-	-	-
	Vardø: By	-	-	-	3	2	3	2	-	-	-	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	1	-	1	1	2	1	1	1	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	3	1	-	2	1	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	2

q. Brystbetændelse (Pleuritis).

II.	Aker	-	4	2	2	5	3	1	1	2	-	4	3
	Ullensaker	7	5	6	7	5	5	6	4	2	2	4	3
	Høland	2	2	3	1	-	2	1	-	-	-	-	1
	Follo:												
	Drøbak By	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	3	1	3	-	-	2	2	3	1	-
III.	Eidsberg	5	2	3	3	6	-	3	-	1	1	2	2
	Moss:												
	Moss By	2	-	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	2	3	-	1	-	-	-	-	2	-	1
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	1	1
	Fredrikstad	1	-	1	2	2	-	1	-	1	1	1	1
	Landdistrikt	3	5	5	-	2	2	3	2	-	1	3	8
	Fredrikshald By	5	4	4	5	1	-	1	-	1	3	2	2
IV.	Drammen:												
	Drammen By	6	4	3	2	3	3	3	1	6	4	5	1
	Landdistrikt	2	2	2	3	2	2	2	3	1	-	1	1
	Ringerike:												
	Hønefoss By	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	2	2	1	1	3	-	4	-	-	1	1	-
	Modum	-	5	1	2	8	4	4	5	5	2	2	1
	Næs	6	-	2	1	-	2	-	-	-	-	1	-
	Aal	3	1	-	-	3	-	-	-	-	-	1	1
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	1	-	3	1	1	-	1	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	2	1
	Rollag	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Horten	-	2	-	1	-	3	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	3	5	4	5	5	3	2	-	1	1	1	4
	Hof:												
	Holmestrand By	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Svelvik	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	3	2	1	1	1	2	-	-

q. Brystbetændelse (Forts.)

Tabel LX (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VI.	Laurvik:												
	Laurvik By	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
	Landdistrikt	-	6	3	3	5	-	-	1	2	-	-	2
	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	2	3	6	2	2	2	2	4	3	2	3
	Hedemarken:												
	Hamar By	1	-	1	1	-	-	1	1	1	-	2	-
	Landdistrikt	8	5	6	3	6	4	4	3	2	8	5	1
	Søndre Østerdalen ..	1	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1
VII.	Trysil	1	1	2	1	-	1	-	1	-	-	-	-
	Rendalen	3	1	1	1	-	2	1	-	-	-	-	1
	Tønset	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-
	Hadeland og Land ...	5	2	2	-	1	1	1	1	1	5	3	4
	Søndre Valders	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	2	1	-	-	2	-	-	1	-
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	-	2	-	6	3	2	1	2	2	5	4
	Faaberg:												
VIII.	Lillehammer By	1	1	2	1	-	-	-	1	-	-	-	1
	Landdistrikt	2	2	3	1	2	1	1	1	-	-	-	1
	Ringeby	-	-	-	-	1	2	1	-	2	-	1	-
	Lom	1	2	-	2	-	1	-	1	-	1	1	1
	Lesje	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
	Skien:												
	Skien By	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Porsgrund -	1	1	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1
	Brevik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	1	2
IX.	Kragerø:												
	Kragerø By	1	1	-	3	4	2	1	-	1	-	-	2
	Langesund	-	1	-	-	-	-	1	1	1	-	2	-
	Landdistrikt	1	1	1	3	1	4	2	2	1	1	1	-
	Holden	-	1	2	1	-	-	2	1	-	-	-	-
	Sauland	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	4	1	1	4	1	-	1	-	-	1	1	-
	Laardal	1	-	-	2	-	1	-	-	1	-	-	1
	Tinn	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Østre Nedenæs:												
IX.	Østerriser By	4	1	-	2	4	1	2	2	-	1	1	1
	Landdistrikt	5	2	4	4	4	6	1	2	4	2	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	2	-	-	-	1	2	2	-	1	-	-	-
	Grimstad -	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
	Landdistrikt	5	3	1	2	3	2	6	6	4	-	8	6
	Aamli	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-
	Evje	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
	Sætersdalen	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

q. Brystbetændelse (Forts.)

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
X.	Christianssand By	2	4	3	1	1	1	-	-	1	1	1	2
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	-	1	-	2	-	2	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	5	3	2	1	1	2	1	1	-	1	1	1
	Undal	2	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-
	Lyngdal	2	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Vanse Landdistrikt	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	1	-	4	4	2	-	-	1	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	2	3	-	1	-	-	-	1
XI.	Sogndal Landdistrikt	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	1	-	1	-	1	-	1	1	-
	Stavanger:												
	Stavanger By	3	2	3	1	2	2	-	2	1	1	8	4
	Finne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sand	-	-	-	1	1	7	-	2	-	1	-	-
	Karmøen:												
	Skudsnæshavn By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Kopervik	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	2	-	3	2	3	3	2	1	2	1
	Haugesund:												
	Haugesund By	-	2	1	-	1	-	-	1	2	-	1	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ytre —	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-
	Tysnæs	2	1	1	4	3	-	2	-	1	-	-	1
	Indre Hardanger	2	2	5	1	2	5	-	2	1	3	-	-
	Ytre —	2	-	1	2	4	4	-	3	1	1	2	2
	Voss	-	1	-	2	3	-	2	-	1	1	1	1
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Nordre —	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	5	1	1	2	3	1	-	4	-	-	1
	Ytre —	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
XIII.	Bergens By	5	10	10	10	9	3	6	3	41	7	10	11
XIV.	Lærdal	1	1	4	-	1	3	-	-	-	2	-	2
	Lyster	-	-	1	3	-	-	-	-	-	1	-	-
	Indre Sogn	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	1
	Midtre —	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Ytre Søndfjord	1	-	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1
	Kinn:												
	Florø By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Nordfjord	-	1	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-
	Gloppen	1	1	2	3	2	3	1	1	1	2	3	1
	Indviken	1	2	2	-	3	2	2	4	2	1	3	1

q. Brystbetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XV.	Vestre Søndmøre	3	1	1	1	-	1	2	1	-	-	1	1
	Indre —	1	1	-	-	2	1	-	-	2	1	-	2
	Østre —	-	-	-	-	1	1	2	-	-	1	1	1
	Ørskog	-	-	-	3	1	-	1	-	1	-	-	1
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	2	-	1	1	2	-	-	-	4	3	2	3
	Landdistrikt	5	3	3	2	2	-	5	-	7	-	3	1
	Ytre Romsdal Landd.	1	-	2	1	3	-	2	3	-	-	1	1
	Indre Romsdal	-	-	-	-	1	3	2	-	-	1	1	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssunds By	1	4	2	3	-	3	2	3	3	2	2	1
	Landdistrikt	1	1	2	2	1	1	1	1	1	-	-	-
	Sundal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Surendal	-	-	4	1	-	1	1	-	1	-	1	1
	Nordre Nordmøre	3	1	1	-	2	-	2	1	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem By	2	5	4	6	4	1	3	3	3	4	2	7
	Strinden	1	-	1	1	1	-	3	1	2	1	1	-
	Selbu	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-
	Røros	-	1	2	-	-	1	2	-	-	2	-	-
	Guldal	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Opdal	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	2	1	7	-	6	1	2	1	-	1	1	1
	Søndre Fosen	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	4	-	-	-	-	1	-	-	2	-
	Inderøen	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
	Stenkjær Land	-	1	-	-	2	-	1	3	2	2	-	2
	Grong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	5	3	1	1	1	2	-	1	-	-	2	-
	Fosnæs	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	1	-	-	4	1	1	-	2	-	-	-
XVIII.	Brønnø	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Alstahaug	1	-	-	2	2	3	1	4	1	-	-	1
	Vefsen Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	2
	Ranen	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-
	Lurø	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	1	2	-	1	1	2	-	-
	Bodø By	-	1	-	-	-	-	-	1	2	-	3	3
	Folden	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Skjærstad	3	1	-	-	2	2	-	1	1	-	-	-
	Stegen	-	1	-	-	2	1	3	3	-	1	-	-
	Lødingen	2	-	-	2	3	-	2	3	-	3	2	-
	Ofoten	1	1	-	1	-	2	1	-	1	1	-	2
	Buksnæs	2	-	2	1	5	3	4	6	-	3	1	4
	Flakstad	2	4	3	2	1	1	-	1	-	1	-	-
	Østlofoten	-	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	-	1	3	-	2	-	3	1	3	1	1	-
	Fisket	3	16	29	3	-	-	-	-	-	-	-	-

q. Brystbetændelse (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XIX.	Trondenes	-	1	2	2	4	6	5	2	2	-	1	5
	Ibestad	5	2	-	3	4	2	1	1	3	1	-	3
	Tranø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lenvik	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Maalselven	4	1	-	2	-	3	1	-	-	1	2	2
	Balsfjorden	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-
	Tromsø By	2	-	-	3	2	6	2	1	1	2	2	-
	Lyngen	1	-	4	1	5	1	-	3	1	3	-	1
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Loppen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maanø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Tanen	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-
	Vardø By	-	-	-	-	2	2	2	-	-	-	-	2
	Vadsø:												
	Vadsø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-

r. Gigtfeber (*Rheumatismus articulorum acutus*).

I.	Christiania By	37	46	42	32	30	32	35	26	26	40	52	49
II.	Aker	3	2	2	3	3	-	-	1	-	-	5	4
	Ullensaker	6	7	6	7	11	4	7	5	5	7	2	10
	Høland	6	5	2	-	-	2	-	-	2	1	-	1
	Follo:												
	Drebak By	-	1	2	-	-	1	-	-	-	1	2	2
	Landdistrikt	1	2	-	-	-	1	1	1	3	-	1	3
III.	Eidsberg	6	3	2	2	3	3	1	3	-	4	-	2
	Moss:												
	Moss By	1	1	4	1	3	-	1	-	-	1	1	2
	Landdistrikt	3	4	3	1	1	1	-	-	-	1	2	2
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	1	1	1	6	2	-	1	2	-	1	1	1
	Fredrikstad	1	3	3	3	1	1	2	-	-	5	2	-
	Landdistrikt	10	8	6	4	4	1	5	1	1	4	6	14
IV.	Fredrikshald	5	4	5	4	2	6	7	3	2	5	-	7
	Drammen:												
	Drammen By	7	6	5	3	-	-	3	3	3	3	4	7
	Landdistrikt	1	-	3	-	2	1	-	1	-	-	-	-
	Ringerike:												
	Hønefoss By	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	1	-	-	2	3	-	3	2	3	1	-	1
	Modum	3	3	5	3	1	3	3	-	-	3	4	3
	Næs	1	-	1	-	1	-	1	3	-	-	-	-
	Aal	2	2	1	5	3	-	-	-	2	3	2	2
	Sandvør:												
	Kongsberg By	1	1	-	1	-	2	3	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	5
	Rollag	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1

r. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LX (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By...	1	3	-	-	-	4	1	-	1	2	1	1
	Horten	2	2	1	1	1	-	-	-	-	-	2	1
	Landdistrikt	6	9	1	3	7	4	5	1	5	3	3	7
	Hof:												
	Holmestrand By....	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Svelvik	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	3	1	2	2	-	-	1	1	1	1	3
	Laurvik:												
	Laurvik By	9	8	-	4	4	4	2	2	6	11	1	8
	Sandefjord	2	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	6	4	3	5	3	9	7	12	5	7	9	5
VI.	Solør og Odalen Landd:												
	Kongsvinger By....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	6	6	1	4	2	2	1	3	3	1	3	2
	Hedemarken:												
	Hamar By	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-
	Landdistrikt	3	3	2	10	6	7	-	-	1	-	5	3
	Søndre Østerdalen...	1	3	1	-	1	1	1	1	-	1	4	1
	Trysil	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-
	Rendalen	2	3	-	2	-	2	1	1	1	1	1	1
	Tønset	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-
VII.	Hadeland og Land...	6	5	1	3	6	4	2	1	1	4	4	7
	Søndre Valders	3	3	2	1	1	1	1	-	1	-	-	1
	Nordre —	1	1	-	2	1	3	4	2	4	2	1	2
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	3	3	7	4	2	3	2	2	4	4	-
	Faaberg:												
	Lillehammer	1	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	1
	Landdistrikt	1	3	3	1	1	1	2	1	3	1	4	3
	Ringebu	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	3	3
	Lom	2	1	-	-	2	-	2	-	-	-	-	1
	Lesje	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	3	5	3	-	1	-	-	-	3	-
	Porsgrund	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brevik	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2
	Landdistrikt	2	1	4	1	-	3	-	3	-	-	2	2
	Kragerø:												
	Kragerø By	2	2	2	-	1	3	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	2	1	6	-	-	1	1	2	1	-	1	4
	Holden	-	1	2	3	-	1	2	1	-	-	1	1
	Sauland	1	-	1	4	6	-	-	1	1	1	3	-
	Hviteeid	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Laaraal	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerriser By	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tvedestrand	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	6	3	-	2	3	1	4	1	1	1	1	4

r. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Distrikt.												
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	2	4	5	7	-	-	1	-	3	1	5	7
	Grimstad -	1	2	-	1	1	-	-	1	-	1	-	1
	Lillesand -	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	8	1	4	2	2	3	-	2	1	1	3
	Aamli	1	2	1	3	2	2	1	1	-	-	-	-
	Evje	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-
	Sætersdalen	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand By	11	3	14	4	10	4	9	1	1	4	4	3
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	2	-
	Landdistrikt	3	7	3	3	2	3	3	1	2	1	-	1
	Undal	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-
	Lyngdal	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	1	5	3	1	4	8	-	-	2	1	4	5
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	2	1	1	2	2	-	-
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	1	1	1	-	2	-	-	-	1	-	2	1
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	2	-	2	2	2	2	-	-	1	-
	Stavanger:												
	Stavanger By	10	5	3	8	6	5	4	1	1	3	3	5
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Finne	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Sand	-	2	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-
	Karmøyen:												
	Skudsnæshavn By	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kopervik	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	-	-	-	1	1	1	1	2	1	2
	Haugesund:												
	Haugesund By	4	4	4	3	2	6	6	3	3	-	-	5
	Landdistrikt	1	1	-	-	5	1	1	-	-	1	1	1
XII.	Sveens Herred	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Indre Søndhordland . . .	2	-	1	1	1	-	-	2	-	-	4	-
	Ytre —	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Tysnæs	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Hardanger	1	-	1	1	-	1	1	-	-	-	1	1
	Ytre —	1	5	2	6	2	5	3	2	-	-	2	-
	Voss	1	1	4	4	4	5	5	-	1	1	2	2
	Søndre Midthordland . .	-	-	-	-	2	2	1	-	-	1	2	2
	Nordre —	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Indre Nordhordland . .	1	-	-	2	2	4	1	-	1	-	-	1
	Ytre —	1	-	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-
XIII.	Bergens By	21	17	12	16	9	11	11	3	9	9	17	10

r. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XIV.	Lærdal	-	1	1	-	-	1	3	2	-	1	-	2
	Indre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
	Midtre —	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	1	1	-	-	2	-	1	-	1	1	-	-
	Ytre Søndfjord	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	1	-
	Indre —	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Kinn:												
	Florø By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Gloppen	4	1	2	5	3	1	3	2	2	4	4	3
	Indviken	2	-	-	1	-	-	2	1	-	-	2	1
XV.	Vestre Søndmøre	1	-	4	-	2	-	1	2	-	-	-	-
	Indre —	-	1	1	-	1	1	-	-	1	-	2	2
	Østre —	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
	Ørskog	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	1	1
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	2	-	-	-	3	3	1	-	1	1	3	2
	Landdistrikt	1	2	1	3	3	2	-	-	-	1	1	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	2	-	3	-	-	1	1	1
	Indre Romsdal	-	-	-	-	3	2	1	1	-	2	3	1
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	5	3	6	4	1	5	1	-	1	1	5	1
	Landdistrikt	1	-	1	-	1	-	-	1	1	2	-	-
XVI.	Sundal	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	3	1	2	-	-	-	1	1	-	-	-	1
	Nordre Nordmøre	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondhjem By	7	8	9	3	6	9	6	5	5	1	6	8
	Strinden	3	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	Selbu	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Røros	2	1	2	1	1	1	2	-	1	-	4	5
	Guldal	6	3	2	1	1	-	1	-	3	1	2	-
	Opdal	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
XVII.	Orkedal	3	3	2	-	2	1	1	-	1	2	3	2
	Hevne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Indre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Stjørdal	1	1	1	-	1	-	2	1	-	-	-	-
	Frosten	-	-	-	-	3	-	-	-	-	2	1	3
	Levanger:												
	Levanger By	1	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	-	4	4	-	4	1	3	-	1	2	2
XVIII.	Inderøen	2	1	1	2	2	2	1	-	2	-	1	-
	Stenkjær: Landdistrikt	2	-	2	3	4	1	1	1	1	1	-	1
	Grong	2	3	-	-	1	1	1	1	-	1	-	1
	Namsos: Landdistrikt	1	-	1	1	2	1	1	2	-	1	-	1
	Fosnæs	-	-	-	-	1	-	1	2	-	1	-	-
	Ytre Namdal	-	1	2	1	3	2	1	1	-	-	-	-
XVIII.	Brønnø	1	-	2	1	1	-	-	4	1	-	1	2
	Alstahaug	-	2	-	1	1	-	-	1	-	2	-	-
	Vefsen: Landdistrikt	2	1	-	2	2	-	1	-	-	1	1	2
	Ranen	-	1	-	2	-	2	-	-	-	2	-	-

r. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XIX.	Lurø	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Bødø:												
	Bødø By	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	4	1
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Lødingen	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ofoten	2	2	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-
	Buksnæs	-	-	2	2	1	-	3	1	-	-	-	-
	Flakstad	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Østlofoten	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	1	-
	Hadsel	-	2	-	1	1	-	1	-	3	-	-	2
	Fisket	6	11	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenes	2	1	-	2	-	1	-	1	1	-	2	-
	Ibestad	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lenvik	3	2	2	1	-	-	1	5	-	-	1	2
	Maalselven	3	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
	Balsfjorden	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
	Tromsø: By	2	4	1	-	1	2	1	-	2	2	-	5
	Lyngen	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XX.	Alten	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
	Hammerfest: By	-	5	1	-	3	-	1	1	1	-	1	-
	Tanen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Varde: By	-	-	-	-	-	2	1	1	1	-	-	-
	Vadsø: By	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-

s. Koldfeber (*Febris intermittens*).

I.	Christiania By	1	1	1	-	-	-	-	5	-	2	-	2
	Ullensaker	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.	Follo:												
	Drøbak By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
III.	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
IV.	Fredrikshald By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Drammen:												
	Drammen By	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
V.	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	3	3	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Hof:												
	Svelvik By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Laurvik: Landdistrikt	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-

s. Koldfeber (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VIII.	Kragerø: By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	1	1	1	1	2	-	-	1	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	2	1	2	1	1	1	-	-	1	1	1	1
X.	Christianssand By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Oddernæs:												
	Mandal By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lyngdal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XI.	Ekersund: Landdistr. .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger: By	7	-	1	3	2	-	-	-	1	-	-	-
	Haugesund: Landdistr.	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XII.	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XIII.	Bergens By	-	-	-	-	-	1	-	-	3	1	-	-
XV.	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By .	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Lurø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Flakstad	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Levik	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Maalselven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XX.	Vardø By	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-

t. Diarrhoe og Cholera nostras (*Diarrhoea acuta et Cholera nostras*).

		252	256	182	205	214	314	1150	1208	733	384	300	280
I.	Christiania By												
II.	Aker	6	10	11	8	9	16	27	36	29	18	4	11
	Ullensaker	24	16	16	14	15	14	25	46	27	20	24	14
	Høland	2	5	13	7	4	6	4	5	2	2	2	1
	Follo:												
	Drøbak By	-	-	-	-	8	-	4	1	-	-	-	2
	Son	1	3	2	8	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	-	2	1	3	10	16	4	-	3	3

t. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
III.	Eidsberg	9	6	9	4	5	8	15	11	11	5	6	2
	Moss:												
	Moss By	15	14	19	11	12	23	71	93	66	44	21	28
	Landdistrikt	1	3	2	5	2	5	13	12	11	9	-	1
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	5	4	10	-	6	7	10	28	6	-	4	6
	Fredrikstad	21	13	17	15	7	17	50	61	42	34	14	8
	Landdistrikt	24	19	15	6	12	22	74	56	38	29	9	11
IV.	Fredrikshald By	46	42	59	23	52	53	202	173	175	44	35	41
	Drammen:												
	Drammen By	56	58	37	40	42	56	125	128	175	68	49	61
	Landdistrikt	8	6	6	3	4	9	7	14	12	2	7	3
	Ringerike:												
	Hønefos By	2	4	1	4	-	1	7	2	5	1	1	3
	Landdistrikt	2	5	2	-	-	5	10	12	10	6	3	-
	Modum	11	16	18	13	19	31	32	38	24	17	18	15
	Næs	-	-	-	1	-	-	1	3	-	-	-	1
	Aal	2	1	-	-	-	-	-	-	2	2	2	1
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	14	8	18	8	6	12	52	30	24	17	16	18
	Landdistrikt	5	3	6	3	3	6	19	12	8	7	6	5
	Rollag	1	-	1	3	7	1	3	2	2	2	2	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	18	9	16	6	5	12	25	28	19	15	15	11
	Horten	27	36	32	27	21	20	25	33	30	33	28	35
	Landdistrikt	21	19	16	10	9	9	26	16	15	13	13	12
	Hof:												
	Holmestrand By	1	3	4	2	4	2	5	10	6	13	10	8
	Svelvik	6	4	6	2	1	5	9	2	2	6	3	6
	Landdistrikt	8	4	4	9	3	6	15	7	3	4	9	6
	Laurvik:												
	Laurvik By	18	21	23	22	15	36	81	124	65	25	43	28
	Sandefjord	3	2	3	2	3	2	9	12	1	2	3	5
VI.	Landdistrikt	8	5	6	14	10	16	19	25	9	11	8	7
	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By	2	5	7	6	5	7	10	7	3	13	4	9
	Landdistrikt	17	3	9	5	7	11	10	19	2	5	7	14
	Hedemarken:												
	Hamar By	5	9	7	4	8	14	21	17	35	13	21	9
	Landdistrikt	9	10	11	16	13	9	44	48	13	14	17	24
	Søndre Østerdalen	5	7	7	9	7	4	8	30	5	5	5	7
	Trysil	-	1	-	-	1	1	1	3	-	1	3	2
	Rendalen	5	8	3	6	3	6	5	5	8	3	1	7
	Tønset	3	3	3	4	4	2	3	1	1	-	2	1
	Indset	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land ...	5	6	9	7	10	8	16	20	38	17	7	16
	Søndre Valdres	2	-	-	1	-	-	2	1	1	1	2	-
	Nordre Valdres	3	2	-	2	1	7	2	4	1	3	2	4
	Toten:												
	Gjøvik By	2	-	-	-	-	-	3	2	6	-	-	-
	Landdistrikt	4	3	2	6	4	11	20	15	5	3	5	4

t. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.)

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VIII.	Faaberg:												
	Lillehammer By	-	-	-	9	-	3	5	8	6	-	-	-
	Landdistrikt	1	3	2	4	-	-	9	12	12	2	8	3
	Ringeby	-	-	-	-	4	-	5	-	1	1	1	2
	Lom	1	1	2	-	-	1	1	2	-	1	2	-
	Lesje	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skien:												
	Skien By	19	7	11	9	13	18	33	35	23	7	25	15
	Porsgrund	9	6	13	8	7	8	27	21	18	14	8	5
	Brevik	2	1	4	2	2	1	5	3	1	6	-	3
IX.	Landdistrikt	11	6	9	9	1	5	18	17	15	2	9	10
	Kragerø:												
	Kragerø By	10	18	10	14	30	23	46	43	32	22	16	18
	Langesund	2	4	1	3	1	1	10	7	3	2	2	5
	Stathelle	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	26	18	29	25	38	40	51	33	41	25	16	17
	Holden	1	1	-	2	-	2	-	2	-	1	1	-
	Sauland	1	-	1	-	1	1	6	2	6	-	1	3
	Hviteseid	4	5	6	2	4	2	13	18	6	1	2	2
	Laardal	4	2	2	1	-	1	1	2	6	4	3	1
X.	Tinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By	13	6	4	12	10	8	17	19	25	13	11	17
	Tvedestrand	5	1	-	2	1	1	4	1	1	1	1	2
	Landdistrikt	24	23	19	16	17	21	27	33	19	14	21	15
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	12	8	5	12	5	10	9	15	25	12	8	12
	Grimstad	9	5	3	6	6	3	4	7	9	9	4	-
	Lillesand	1	-	2	1	-	3	8	7	-	1	2	3
	Landdistrikt	21	20	18	17	13	19	20	25	23	16	18	16
XI.	Aamli	2	-	5	6	7	-	5	6	1	-	1	3
	Evje	0	3	-	-	2	1	2	1	2	1	1	-
	Christianssand By	46	45	42	28	30	36	52	58	67	32	38	40
	Oddernæs:												
	Mandal By	8	10	10	10	5	8	21	23	5	8	6	9
	Landdistrikt	18	15	20	15	13	17	21	24	20	19	17	17
	Undal	3	2	1	-	5	1	1	1	-	-	4	2
	Lyngdal	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	-	-	-	3	1	2	1	2	6	1	-	-
XII.	Landdistrikt	-	1	2	3	1	2	3	3	5	4	1	2
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	2	1	1	2	4	6	14	4	7	4	4
	Landdistrikt	1	-	1	2	-	-	2	1	-	-	2	2
	Sogndal:												
	Sogndal By	1	-	3	-	2	-	2	3	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	1	1	1	4	2	4	-	-	1
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	9	4	5	1	2	18	6	5	-	1
	Landdistrikt	-	-	3	-	-	1	-	2	2	1	1	-

t. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.)

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Distrikt.												
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	4	1	2	3	2	1	1	6	-	5	9	5
	Stavanger:												
	Stavanger By	44	36	40	31	35	29	74	65	68	47	30	57
	Landdistrikt	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
	Sand	-	2	2	-	3	3	3	13	4	2	2	4
	Karmøyen:												
	Skudsnæshavn By ..	6	10	6	2	1	4	3	3	8	6	6	3
	Kopervik	3	2	-	-	-	1	1	-	2	-	-	1
	Landdistrikt	15	12	24	18	9	18	21	25	44	18	13	7
	Haugesund:												
	Haugesund By	4	4	10	5	8	7	4	16	19	19	3	5
	Landdistrikt	1	6	2	1	3	2	6	1	4	3	1	2
XII.	Sveens Herred	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Søndhordland ..	5	3	-	-	-	1	3	2	4	2	-	1
	Tysnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Indre Hardanger	-	-	2	2	2	5	7	4	1	2	-	1
	Ytre —	-	-	3	2	5	6	9	12	6	2	8	3
	Voss	-	4	2	1	2	1	1	2	1	1	2	-
	Søndre Midthordland ..	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	2	1	1	14	-	-	-	-
	Indre Nordhordland ..	2	-	4	-	-	2	5	6	10	14	6	3
	Ytre —	-	2	-	3	1	2	5	4	2	-	1	-
XIII.	Bergens By	69	108	73	82	87	70	116	196	214	125	115	90
XIV.	Lærdal	1	-	1	1	1	2	1	1	7	4	-	8
	Lyster	-	-	-	-	-	-	2	1	10	-	-	-
	Indre Sogn	2	4	3	3	1	2	2	5	1	2	4	3
	Midtre —	1	-	5	2	1	1	-	4	1	7	-	-
	Ytre —	3	2	-	-	3	2	-	-	3	-	-	-
	Ytre Søndfjord	-	3	-	-	-	-	1	4	1	-	-	1
	Indre —	3	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-
	Kinn:												
	Florø By	-	-	2	-	-	-	3	2	7	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
	Ytre Nordfjord	1	3	-	1	-	1	1	7	3	2	1	-
	Nordfjordeidet	-	-	-	-	-	-	6	9	4	10	-	6
	Gloppen	4	3	5	1	2	1	3	5	10	1	1	-
	Indviken	2	3	2	3	2	5	4	8	3	2	9	2
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	3	1	-	1	3	1	-	1	2	3
	Indre —	3	3	4	1	3	3	3	1	4	4	9	1
	Østre —	2	2	3	2	2	-	10	-	3	-	-	-
	Ørskog	7	1	1	6	6	1	5	21	3	5	3	5
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	22	14	8	11	14	17	14	33	37	35	35	8
	Landdistrikt	7	6	5	8	-	6	3	5	4	6	6	3
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	9	1	3	-	1	-	18	25	8	21	6	2
	Landdistrikt	3	1	2	4	3	8	6	4	4	4	3	1
	Indre Romsdal	-	1	-	1	-	4	40	-	2	-	2	-

t. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.)

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	10	15	15	12	25	21	21	85	51	8	19	17
	Landdistrikt	1	1	2	2	3	1	10	16	9	1	1	1
	Sundal	1	2	2	2	-	-	2	-	-	-	-	3
	Surendal	1	1	1	1	-	1	5	4	4	-	2	2
	Nordre Nordmøre	1	2	1	-	-	-	1	2	6	1	-	3
XVI.	Trondhjem By	76	44	40	47	48	48	70	186	127	91	44	54
	Strinden	4	2	2	3	5	1	7	6	14	2	4	2
	Selbu	1	1	-	-	-	4	2	5	-	1	1	-
	Røros	10	9	9	5	16	16	17	6	7	11	6	8
	Guldal	2	19	5	2	2	2	3	1	2	-	-	-
	Opdal	4	1	-	1	4	7	3	2	1	-	2	1
	Orkedal	4	-	2	1	1	1	2	5	5	3	-	-
	Hevne	1	-	-	2	3	1	2	3	-	-	2	-
	Nordre Fosen	-	2	1	3	3	6	1	10	3	1	-	1
XVII.	Stjørdal	1	1	5	-	-	1	1	5	4	2	-	1
	Frosten	-	-	-	-	2	2	4	6	-	4	4	1
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	2	-	2	-	2	-	2	1	-	1
	Landdistrikt	6	1	2	-	-	-	9	6	6	-	5	2
	Inderøen	-	1	2	2	-	3	6	8	3	1	5	4
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	3	-	5	2	3	1	-	3	4	1	2	2
	Landdistrikt	-	3	2	-	-	3	-	4	6	-	2	-
	Grong	1	-	2	2	-	1	-	-	-	-	3	-
	Namsos:												
	Namsos By	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	8	9	4	1	1	3	4	13	5	5	5	9
	Fosnæs	-	3	2	1	5	3	4	3	4	-	1	-
	Ytre Namdal	3	1	1	2	-	-	4	3	3	1	1	-
XVIII.	Brønne	2	1	4	3	1	3	6	14	4	5	3	3
	Alstahaug	1	-	1	1	-	1	4	2	3	3	1	1
	Vefsen:												
	Mosjøen By	6	-	-	-	-	-	-	13	1	-	-	-
	Landdistrikt	4	2	2	2	4	4	6	7	5	2	2	-
	Ranen	-	2	-	1	6	6	5	3	-	1	-	27
	Lurø	-	-	-	3	1	11	2	5	-	-	2	5
	Gildeskaal	5	10	1	-	-	-	-	-	1	2	-	-
	Bodø:												
	Bodø By	1	-	1	-	1	1	12	18	8	2	10	7
	Landdistrikt	2	1	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-
	Folden	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	5	2	1	3	-	-	-	-	-	2	1	1
	Stegen	1	-	-	-	2	5	4	7	2	-	1	1
	Lødingen	1	2	1	1	1	2	-	-	2	-	-	-
	Ofoten	2	2	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-
	Buksnæs	1	3	3	2	7	2	2	4	5	4	6	4
	Flakstad	4	9	9	3	3	1	5	5	1	-	-	1
	Østlofoten	9	2	2	7	8	4	3	1	5	13	13	4
	Hadsel	1	3	2	-	2	5	5	3	2	4	-	1
	Fisket	5	50	104	27	-	-	-	-	-	-	-	-

u. Blodgang (Forts.).

Tabel LXI (Forts.).		Januar.	Februar	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XII.	Søndre Midthordland	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Norhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-
XIII.	Bergens By	-	-	-	1	4	1	-	-	-	-	-	-
XIV.	Indre Sogn	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Midtre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	14
	Nordfjordeidet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XV.	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre Romsdal: Landd.	-	5	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Sundal	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-	-	-
XVI.	Trondhjem By	-	1	-	-	-	-	5	-	-	4	1	-
	Strinden	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Stiørdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Levanger: Landdistr.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Fosnæs	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
XVIII.	Bodø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Folden	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	-	-	-	-	-	-	9	2	4	-	6	-
	Flakstad	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	5	-	-	-	4	-	5	-	1	-	-	1
	Fisket	-	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-
	Tromsø: By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Loppen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest: By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Varde By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Varde:												
	Varde By	2	1	-	1	-	6	2	3	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-

v. Skjørbug (*Scorbutus*).

II.	Ullensaker	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Follo: Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	1	1	3	1	-	-
III.	Moss	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-
	Sarpsborg	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-

v. Skjørbug (Forts.).

Tabel LXI (Forts.)		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IV.	Ringerike: Landd.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Modum	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
V.	Tønsberg:												
	Horten By.....	-	-	-	1	-	-	-	-	.	-	-	-
VIII.	Kragerø: By.....	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
	Hviteseid	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Laardal	2	3	3	-	-	-	2	-	1	-	3	1
IX.	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Grimstad	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Ekersund: By.....	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Karmøyen: Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVI.	Røros	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
XVIII.	Vefsen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Buksnæs	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Hadsel	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XIX.	Tromsø: By.....	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-

Liste des tableaux.

Tableau.	Page.
I. Section médicale, superficie, population, nombre des médecins, des dentistes, des sages-femmes, aides-vaccinateurs, des pharmacies	V
II. Les sections médicales, les médecins, les pharmacies, les sages-femmes par préfectures	X
III. Chiffre total des décès et des maladies épidémiques en Norvège	XI
IV. Nombre des cas des maladies épidémiques par 1000 habitants dans les années de 1875—1884	XII
V. Les décès et la mortalité en 1884 par rapport à la population et comparée avec celle des années précédentes	XIII
VI. La mortalité dans les villes et dans les campagnes par diocèses et par préfectures	XIV
VII. La mortalité dans les villes en 1884	XV
VIII. Nombre des décès par 1000 enfants nés vivants	XVIII
IX. Les maladies épidémiques dans les diocèses et dans les préfectures	XX
X. Nombre des cas des maladies épidémiques traitées par mois, par sexe et par âge	XXIV
XI. Les maladies épidémiques spéciales par rapport au nombre total des maladies épidémiques traitées dans les années 1872—1884 ..	XXVI
XII. Les maladies épidémiques dans les villes en 1884	XXVII
XIII. Le typhus dans les années de 1872—1884	XXVIII
XIV. La fièvre typhoïde dans les années de 1872—1884	XXVIII
XV. Nombre des cas de fièvre typhoïde par 1000 habitants	XXIX
XVI. Liste des districts civils, où la fièvre typhoïde a été prédominante	XXX
XVII. La fièvre cérébrospinale dans les préfectures	XXXI
XVIII. Décès pendant les couches et par la fièvre puerpérale dans les diocèses	XXXII
XIX. Décès pendant les couches dans les préfectures	XXXIII
XX. Causes de décès pendant les couches, décès après des opérations obstétricales	XXXIV
XXI. Femmes mortes pendant les couches sans être délivrées	XXXIV
XXII. Nombre des cas de la scarlatine par 1000 habitants	XXXV
XXIII. Liste des districts civils, où la diphthérie a été prédominante ..	XXXVI
XXIV. Maladies catarrhales	XXXVII
XXV. Nombre des cas de la pneumonie par 1000 habitants	XXXVIII
XXVI. Cas de syphilis et de gonorrhée traités en dehors des hôpitaux ..	XXXIX
XXVII. Cas nouveaux de gonorrhée dans les hôpitaux	XL
XXVIII. Tableau des lépreux pendant les années de 1856—1884	XLI
XXIX. Les lépreux dans les hospices	XLII

Tableau.	Page.
XXX. Tableau des lépreux dans les campagnes en 1884	XLII
XXXI. Liste des cas traités des maladies chroniques	XLIV
XXXII. Mortalité par la phthisie par 1000 habitants et relativement aux autres causes de décès	XLV
XXXIII. Mortalité par la phthisie dans les diocèses et dans les préfectures dans les années de 1882—1884	XLVI
XXXIV. Mortalité par la phthisie dans les années 1878—84 relativement aux toutes causes de décès et aux toutes causes de décès non épidémiques	XLVIII
XXXV. Décès causés par les maladies cancéreuses en 1884	L
XXXVI. Nombre des aliénés, entretenus aux frais des communes départementales, par districts civils médicaux	LIV
XXXVII. Nombre des aliénés entretenus aux frais des communes départementales. Déboursements approximatifs des mêmes communes pour l'entretien de ces aliénés et pour l'administration médicale en général	LVI
XXXVIII. Opérations chirurgicales en 1884	LVIII
XXXIX. Opérations obstétricales faites par les médecins en 1884	LXIV
XL. Résultat des opérations obstétricales pour les mères et pour les enfants	LXIV
XLI. Jumeaux, nés après des opérations obstétricales sur tous les deux	LXV
XLII. Résultat des accouchements: a) par forceps, b) par versio, c) par extraction, d) résultat d'accouchements prématurés artificiels pour les mères et pour les enfants, e) des perforations et f) des embryotomies — d'après les indications différentes	LXVI
XLIII. Nombre des opérations obstétricales par diocèses par 100 couches dans les années de 1875—1884	LXVIII
XLIV. Naissances et décès dans le royaume	LXIX
XLV. Nombre des naissances et des décès dans les villes et dans les campagnes	LXX
XLVI. Nombre des décès dans le royaume dans les années de 1875—1884	LXXII
XLVII. Décès totaux et décès causés par les maladies connues dans les préfectures et dans les districts civils médicaux	LXXIV
XLVIII. Liste des actes médicaux forenses	LXXVI
XLIX. Causes des décès les plus fréquentes	LXXVIII
L. Vaccination dans le royaume	LXXVIII
LI. Des pharmacies et de leur personnel	LXXIX
LII. La syphilis dans les hôpitaux en 1884	LXXXII
LIII. Mouvements des aliénés dans les hôpitaux en 1884	LXXXIV
LIV. Mouvements des malades dans les hôpitaux en 1884	LXXXVI
LV. Maladies dans les hôpitaux en 1884	XC
LVI. Causes de décès en 1884 par préfectures	XCIV
LVII. Causes de décès en 1884 par sexe et par âge	CHI
LVIII. Causes de décès dans les villes en 1884	CX
LIX. Causes de décès dans les villes en 1884 par sexe et par âge	CXVIII
LX. Causes de décès dans les années de 1853—1884	CXXVI
LXI. Cas des maladies épidémiques par districts civils médicaux et par mois	CXXVIII

B. Beretninger

for de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter.

I. Christiania By

med et Fladeindhold af 1 658 $\frac{1}{2}$ Hektarer havde den 31te December 1883 124 155 Indbyggere, hvilken Befolkning ved Sundhedskommissionens foranstaltede Tælling 31te December 1884 viste sig at være stegen til 128 300 Indbyggere.

Sundhedstilstanden var mindre tilfredsstillende end sædvanlig. Flere epidemiske Sygdomme, saaledes Skarlagensfeber, Kighoste, diphtherisk Svælgbetændelse forekom hyppig, ligesom de katarrhalske og gastriske Sygdomme vare almindeligere end Aaret forud.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde efter de af det statistiske Centralbureau udgivne «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse» 2526 eller 20,0 pro mille af Byens virkelige Middelbefolkning i Aaret (126 278), beregnet efter Sundhedskommissionens Tællinger ved hvert Aars Udgang.

Til Sundhedskommissionen er indkommen Opgave over 2 425 Dødsfald, for de fleste med angiven Dødsårsag.

Disse Dødsfalds Fordeling paa de forskellige Menigheder vil sees af nedenstaaende Tabel, hvor Dødelighedsforholdene i Menighederne ere beregnede efter den fundne Folkemængde ved Aarets Udgang.

Dødeligheden i Byens 12 Menigheder.

Menigheder.	Folkemængde den 31te Decbr. 1884.	Antal Døde i 1884.	Dødeligheds- forhold pro mille ¹⁾ .
Vor Frelzers	8 554	127	14.84
Jacobs	10 196	213	20.88
Trefoldigheds	24 010	345	14.32
Johannes	8 395	159	18.92
Gamle Akers	10 086	180	17.85
Paulus	13 594	241	17.73
Grønlands	13 395	275	20.53
Oslo	10 278	236	22.96
Kampens	9 141	235	25.71
Petrus	7 231	178	24.65
Sagenes	6 772	140	26.67
Uranienborgs	6 648	96	14.44
Samtlige Menigheder	128 300	2 425	18.90

¹⁾ Dødeligheden er beregnet efter den talte Folkemængde den 31te December 1884.

Af disse 2 425 Dødsfald indtraf i:

Januar.....	201	Juli.....	205
Februar.....	231	August.....	236
Marts.....	207	September.....	211
April.....	178	Oktober.....	180
Mai.....	178	November.....	224
Juni.....	171	December.....	203

Til Oversigt over de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende Tabel (Side 3), der er udarbejdet efter de til Sundhedskommissionen fra Byens Læger og Sygehusene indsendte maanedlige Lister.

Af **Typhoidfeber** anmeldtes ialt 64 Tilfælde og 2 Dødsfald. Deraf blev ialt 45 eller ca. 70.0 pCt. indlagte til Behandling i Sygehus (Rigshospitalet). Saavidt vides, havde 3 af de Angrebne erhvervet Sygdommen udenfor Christiania. Mellem de øvrige Sygdomstilfælde kunde i Regelen ikke paavises noget Sammenhæng. Blot i nogle faa Huse indtraf mere end 1. Tilfældene vare spredte over den hele By og det hele Aar.

Af **Barselseber** anmeldtes 34 Tilfælde, hvoraf 15 i Januar; 17 endte dødeligt. Desuden døde 9 Barselskvinder af anden Sygdom. Blandt det samlede Antal Barselskvinder (4 605 efter foreløbige Opgaver) udgjorde Dødeligheden 5.6 pro mille (3.7 af Barselseber, 1.9 af andre Sygdomme). En Jordemoder havde 5 Tilfælde i sin Praktik, en 4, to andre hver 3, dog med længere Mellemrum, de øvrige 19 Tilfælde vare fordelte paa 14 Jordemødre.

Børnekopper. For denne Sygdom indlagdes i Lazaret 2 Sygepleiersker fra Rigshospitalet, smittede fra en Patient, der nogen Tid forud var behandlet der, uden at Sygdommens Karakter strax var erkjendt.

Skarlagensfeber tiltog i Udbredning fra Aaret forud baade absolut og i Forhold til Befolkningen. Forholdet mellem de paa Lazaret og i Privathusene behandlede Tilfælde, Dødelighedsprocent etc. vil sees af nedenstaaende Tabel.

Skarlagensfeber i Christiania.

Aar.	Ialt.			Behandlede i Privathusene			Behandlede i Lazaret.			Procent- forhold mellem Angrebne og paa Lazaret Behand- lede.
	An- grebne.	Døde.	Døde af 100 An- grebne.	An- grebne.	Døde.	Døde af 100 An- grebne.	An- grebne.	Døde.	Døde af 100 An- grebne.	
1879 ...	243	30	12.3	126	13	10.3	117	17	14.5	48.1
1880 ...	167	16	9.6	76	10	13.1	91	6	6.6	54.5
1881 ...	257	20	7.8	78	12	15.4	179	8	4.5	69.7
1882 ...	308	18	5.8	113	11	9.7	195	7	3.6	63.3
1883 ...	1015	70	6.9	370	23	6.2	645	47	7.3	63.5
1884 ...	1487	139	9.3	446	39	8.9	1041	100	9.6	70.0

Af de 139 Døde vare under 1 Aar 7, 1 Aar 20, 2 Aar 24, 3 Aar 27, 4 Aar 20, 5 Aar 14, 6 Aar 11, 7 Aar 6, 8 Aar 4, 9 Aar 1, 10—15 Aar 5, Sygdommen angreb 16 voxne Mænd og 677 Gutter, 33 voxne Kvinder og 761 Piger.

Af **Mæslinger** anmeldtes kun enkelte Tilfælde i Maanederne Februar og August, ialt 5 Tilfælde, 3 hos Gutter, 2 hos Piger.

Epidemiske Sygdomme i Christiania By i 1884.

	Hele Aaret.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behand- lede.	Døde.												
Typhoidfeber	64	2	3	8	2	3	5	2	5	7	10	2	10	7
Barsel-feber	34	17	15	5	2	-	1	-	2	1	3	2	-	3
Børnekopper	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	352	-	64	27	32	35	36	25	10	7	15	25	37	39
Skarlagensfeber	1487	139	148	132	78	73	71	84	108	130	119	183	195	166
Mæslinger	5	-	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Rosen	118	10	11	7	8	10	10	11	5	8	8	8	15	17
Kighoste	1743	95	66	51	83	122	141	189	203	266	220	180	145	77
Diphtherisk Svælgbetændelse	341	95	5	10	7	10	15	20	33	30	54	44	54	59
Strubehoste	26	31	1	4	2	-	1	1	1	-	2	1	3	10
Kusma	145	-	4	10	21	21	14	15	6	6	4	5	13	26
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	11370	195	1827	1966	1106	779	659	461	372	407	516	788	967	1522
Katarrhalsk og follikulær Angina . .	3352	-	276	283	271	211	162	148	173	156	228	504	531	409
Lungebetændelse	731	103	86	106	75	75	69	62	46	27	23	30	60	72
Katarrhalsk Lungebetændelse	258	41	41	47	21	17	17	9	13	9	23	14	8	39
Gigtfeber	447	4	37	46	42	32	30	32	35	26	26	40	52	49
Koldfeber	12	-	1	1	1	-	-	-	-	5	-	2	-	2
Akut Diarrhoe	5478	228	252	256	182	205	214	314	1150	1208	733	384	300	280
* Cholera nostras														
Blodgang	5	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1
Tilsammen	25970	960	2837	2963	1933	1593	1445	1375	2162	2298	1984	2212	2390	2778

¹⁾ Efter de til Sundhedskommissionen fra Lægerne indsendte Dødsanmeldelser

Kighoste var almindelig forekommende hele Aaret med stærkest Udbredning i Sommermaanederne.

Af diphtherisk **Svælgbetændelse** er anmeldt 341 Tilfælde, hvoraf de fleste forekom enkeltvis spredt udover hele Byen. Sygdommen tiltog mod Aarets Slutning.

De af Diphtherit Angrebne og Dødes Køn og Alder.

Alder.	Angrebne.			Døde.		
	Md.	Kv.	Sum.	Md.	Kv.	Sum.
0—1 Aar	3	6	9	2	3	5
1—5 «	62	43	105	34	20	54
5—10 «	50	63	113	8	17	25
10—15 «	21	25	46	1	6	7
15—20 «	12	12	24	1	-	1
20—30 «	5	15	20	-	1	1
30—40 «	7	8	15	1	-	1
40—50 «	1	6	7	1	-	1
over 50 «	-	2	2	-	-	-
Sum	161	180	341	48	47	95

Liste over væsentlig chroniske Sygdomme.

	Tilfælde.	Dødsfald ¹⁾ .	Børn.		Voxne.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.
Chronisk Rheumatisme	218	-	2	1	111	84
Fnat	17	-	2	3	3	3
Skurv	3	-	2	1	-	-
Kjertelsyge	119	10	25	48	10	11
Rachit	87	36	46	35	-	-
Simpel Meningit	6	58	3	3	-	-
Tuberkuløs Meningit	15	53	4	10	1	-
Svindst	182	382	6	9	50	65
Kræft	42	102	-	-	12	24
Vatersot og Morbus Brightii	72	65	4	5	25	26
Blegsot og Anæmi	965	11	28	100	42	705
Menstruationsuordener	294	-	-	-	-	240
Kardialgi og chronisk Gastrit	944	1	36	60	278	486
Ormesygdomme	66	-	21	31	6	3
Drankersygdomme	18	3	-	-	15	1

¹⁾ Efter de til Sundhedskommissionen indsendte Dødsanmeldelser.

Af **Strubehoste** (Croup) anmeldtes 26 Tilfælde, paa Listen over kjendte Dødsarsager er opført 31 Dødsfald.

De **katarrhalske Sygdomme** optraadte hyppigere og med større Dødelighed end Aaret forud, særlig er follikulær og katarrhalsk Angina forekommet hyppigere end tidligere.

De af Byens Læger anmeldte Tilfælde af veneriske Sygdomme.

	Blennorrhagiske Tilfælde.					Ikke inficerende Chanker.					Nye Tilfælde af Syphilis.					Hereditær Syphilis.				
	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.
	Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.	
Januar	120	-	2	-	122	17	-	-	-	17	17	-	2	-	19	-	1	-	2	3
Februar	66	-	2	-	68	15	-	-	-	15	12	1	1	-	14	-	-	-	-	-
Marts	103	-	2	-	105	21	-	1	-	22	11	1	5	-	17	-	2	-	-	2
April	68	-	-	-	68	8	-	-	-	8	9	-	-	1	10	-	-	-	-	-
Mai	102	-	2	-	104	22	-	-	-	22	4	2	4	-	10	-	-	-	1	1
Juni	91	-	-	-	91	12	-	-	-	12	9	-	1	1	11	-	-	-	-	-
Juli	81	-	1	-	82	12	-	1	-	13	8	2	4	-	14	-	-	-	-	-
August	110	-	3	-	113	16	-	-	-	16	11	1	-	-	12	-	-	-	2	2
September	113	-	1	-	114	19	-	1	-	20	10	-	3	-	13	-	2	-	2	4
Oktober	117	-	1	-	118	30	-	2	-	32	10	-	3	-	13	-	1	1	-	2
November	74	1	6	-	81	16	-	-	-	16	14	1	1	-	16	-	1	-	1	2
December	76	-	4	-	80	5	-	1	-	6	8	-	2	-	10	-	2	-	1	3
Sum	1121	1	24	-	1146	193	-	6	-	199	123	8	26	2	159	-	9	1	9	19

De fra Sygehusene anmeldte Tilfælde af veneriske Sygdomme.

	Blennorrhagiske Tilfælde.					Ikke inficerende Chanker.					Nye Tilfælde af Syphilis.					Hereditær Syphilis.				
	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.
	Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.			
Januar	7	-	5	-	12	2	-	3	-	5	2	2	10	3	17	-	-	-	2	2
Februar	-	-	11	-	11	-	-	8	-	8	1	1	10	2	14	-	2	-	-	2
Marts	5	-	12	-	17	1	-	3	-	4	3	-	6	-	9	-	2	-	-	2
April	4	-	7	-	11	3	-	3	-	6	1	-	5	-	6	-	-	-	2	2
Mai	5	-	6	-	11	1	-	7	-	8	7	1	7	1	16	-	-	-	1	1
Juni	4	-	7	-	11	-	-	5	-	5	2	3	3	1	9	-	-	-	-	-
Juli	2	-	10	-	12	3	-	3	-	6	-	1	6	1	8	-	-	-	1	1
August	2	-	10	-	12	1	-	3	-	4	2	-	14	3	19	-	1	-	2	3
September	6	-	16	-	22	1	-	3	-	4	4	-	10	2	16	-	-	-	-	-
Oktober	3	-	10	-	13	2	-	6	-	8	4	-	7	-	11	-	1	-	1	2
November	3	1	12	-	16	-	-	4	-	4	5	-	2	-	7	-	2	-	-	2
December	4	-	12	-	16	1	-	3	-	4	2	-	5	-	7	-	1	-	2	3
Sum	45	1	118	-	164	15	-	51	-	66	33	8	85	13	139	-	8	1	11	20

Af Lungebetændelse behandledes 731 Tilfælde med 103 Dødsfald; i 1883 anmeldtes 644 Tilfælde med 107 Dødsfald og i 1882: 593 Tilfælde og 112 Dødsfald.

Akut Diarrhoe og Cholera nostras forekom hyppigere, men med mindre Dødelighed end Aaret forud. Det ansees for uvist, om de anmeldte Tilfælde af Blodgang (5 tilsammen) vare af epidemisk Karakter.

Veneriske Sygdomme. Efter de til Sundhedskommissionen indsendte Opgaver fra Lægerne og fra Sygehusene kom af veneriske Sygdomme hver Maa- ned under Behandling følgende Antal Tilfælde: (se ovenstaaende Tabeller).

Ved den tvungne Visitation af de prostituerede Kvinder, der dels visiteres

2 dels 1 Gang ugentlig, foretoges ialt 7 184 Visitationer. De regelmæssig undersøgte prostituerede Kvinders Antal var ved Udgangen af 1883: 87; hertil er i Aaret 1884 efterhaanden kommet 70; men mange udslettedes igjen, saa Antallet af de til regelmæssig Visitation fremmødende Kvinder ved Udgangen af 1884 var 121. Ved de foretagne Visitationer er fundet 162 Sygdomstilfælde nemlig 74 blennorrhagiske Affektioner, 36 Exkorationer, 30 primære, 17 konstitutionelle syphilitiske Symptomer og 5 andre Lidelser af Genitalia. Antallet af Sygdomstilfælde var saaledes 2.2 pCt. af Visitationerne. Tillige foretoges 1185 Visitationer af 437 til uregelmæssige Tider indkaldte Kvinder, der føre et løsagtigt Liv, og fandtes ved disse Visitationer 156 Sygdomstilfælde, hvoraf 67 blennorrhagiske Affektioner, 12 Exkorationer, 22 primære og 55 konstitutionelle syphilitiske Sygdomstilfælde. Antallet af Sygdomstilfælde var saaledes 13.1 pCt. af det foretagne Antal Visitationer.

Chroniske Sygdomme. Tabellen (Side 4) giver Oversigt over en Del i Lægernes private Praxis behandlede, væsentlig chroniske Sygdomme efter de til Stadsfysik特et indsendte Beretninger.

Sindssyge. Som Byen tilhørende udsattes for Fattigvæsenets Regning 82 sindssyge Mænd og 93 Kvinder.

Fødselsstiftelsen. Fra det foregaaende Aar laa 24 Barselkvinder tilbage, af hvilke 2 fødte i heromhandlede Aar. Der indkom 355, hvoraf 15 udgik uden at føde; af disse indkom senere 11, der fødte paa Stiftelsen inden Aarets Udgang; 2 døde før Fødselen, den ene af Barselkrampe, den anden af Blødning; 14 laa tilbage ved Aarets Udgang, hvoraf 1 ikke havde født.

Af 341 Fødende vare 204 første Gang fødende, og 137 havde født før. Af de 342 Børn fødtes:

205 i 1ste Issefødsel (hvoraf 4 med Panden fortil).	6 i 1ste Sædefødsel, deraf 1 med begge Fødder ved Siden.
111 i 2den Issefødsel (hvoraf 2 med Panden fortil og hvoraf den ene med høire Fod ved Siden af Hovedet).	3 i 2den Sædefødsel.
6 i ukjendt Issefødsel.	1 i ukjendt do.
1 i 1ste Ansigtfødsel.	1 i 1ste Fodfødsel.
1 i 2den do.	3 i 2den do.
	1 i Tverleie; høire Skulderleie, Ryg fortil.
	3 Aborter.

Forholdet ved de 3 forekommende Tvillingfødsler var:

	1	2	3
1ste Tvilling	1ste Issefødsel	1ste Sædefødsel.	Ukjendt Issefødsel.
2den do.	2den do.	2den Issefødsel.	Ukjendt Sædefødsel.
2 Tvillingfødsler foregik før Indkomsten.			

Paa Stiftelsen døde 5 Kvinder: to af Barselkrampe (en før Fødsel var begyndt), en af Blødning før Fødselen, en af Barselfeber, en af Livmoderbristning. Af de 342 fødte Børn vare, iberegnet 3 Aborter, 18 dødfødte, 7 døde i 1ste Døgn og 6 efter 1ste Døgn.

Fra den i Forbindelse med Stiftelsen værende Jordmoderskole udeksamineredes 32 Elever (19 med Karakteren Meget Godt, 13 Godt), hvoraf fra:

Akershus Amt	1	Lister og Mandals Amt	1
Smaalenenes Amt	6	Romsdals	1
Buskeruds	1	Søndre Thronhjems	3
Jarlsberg og Laurviks Amt	3	Nordre	2
Hedemarkens	5	Nordlands	5
Christians	2	Tromsø	1

og fra Stavanger By 1.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes ialt 134, hvoraf 26 paa Fødselssstiftelsen. Udenfor Fødselssstiftelsen er af Lægerne udført de paa Tabel (Side 8) med Angivelse af Indikationer og Udfald anførte obstetriciske Operationer.

Døde paa Barselseng. Ifølge Lægernes Opgaver døde 26 Kvinder paa Barselseng, nemlig 17 af Barselfeber, 3 af Barselkrampe, 1 af Abort, 1 af extrauterint Svangerskab, 2 af Blødning, 1 af Livmoderbristning og 1 efter besværlig Fødsel.

Antallet af **Fødte og Døde** var ifølge Opgaver fra det statistiske Centralbureau over Folkemængdens Bevægelse i Aaret 1884:

Distrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barselseng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Christiania Stadsfysikat	4444	2526	732	37	17	194	37	12	-

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

Overskuddet af Fødte over Døde udgjorde 1918 og Forholdet mellem hine og disse = 100: 57,1.

Til Oplysning om **Dødsaaarsagerne** tjener Tabellen (Side 10), sammen-
dragen af de til Sundhedskommissionen fra Lægerne indsendte Dødsanmeldelser.

De **hyppigst opgivne Dødsaaarsager** have været:

Svindst 382, Diarrhoe og Cholera nostras 228, akut Bronchit 195, Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen 170, Skarlagensfeber 139, Lungebetændelse 103, Kræft 102, diphtherisk Svælgbetændelse 95, Kighoste 95, organisk Hjertesygdom 73, medfødt Svaghed 66, Morbus Brightii og Vatersot 65, chronisk Bronchit 50.

Fattigpleien. Af Bylægerne er i de 7 Distrikter, hvori Byen er ind-
delt, ialt behandlet 6 768 fattige Syge, 1 459 Gutter, 1 573 Pigeboern, 1 229 voxne Mænd og 2 507 voxne Kvinder; af disse indlagdes 653, 76 Gutter, 83 Pigeboern, 224 voxne Mænd og 270 voxne Kvinder paa Sygehus efter forudgaaet Behandling i Hjemmet. Uden saadan foregaaende Behandling indlagdes 764, nemlig 109 Gutter, 135 Pigeboern, 252 voxne Mænd og 268 voxne Kvinder. Af de i Hjemmet behandlede Syge døde 96 Gutter, 91 Pigeboern, 62 voxne Mænd og 78 voxne Kvinder, ialt 327, hvad der giver en Dødsprocent af 4.7 af samtlige behandlede Syge.

I **Sundhedskommissionen** afholdtes 39 Møder. Kommissionens Jour-
naler udviser 1 327 Journalnummere. Der indkom 170 Bygningsanmeldelser. I Anledning af Cholera's Optraeden inden Europa blev truffet Forføjninger for derved muligens at forebygge, at Sygdommen skulde udbrede sig i Christiania, til hvilke Forføjninger der af Kommunebestyrelsen bevilgedes 17 000 Kroner. Sundhedskommissionens dyrlægekyndige Assistent foranledigede Beslaglæggelse af Kjødet af 6 Heste, 34 Kjør, 17 Faar, 11 Kalve og 2 Svin. Grunden til Beslaglæggelse var i 21 Tilfælde Kalvningsfeber, 10 Vatersot, 4 Diarrhoe, 5 Miltbrand, 1 Blodpis, 2 Trommesyge, 3 Bughindebetændelse, 2 Børkrængning, 3 Nyrebetændelse, 2 Forstoppelse, 1 Kolik, 2 Fødselstrang, 1 Brystvatersot, 1 Opblæsning, 1 Gjeunemliggen, 2 Rosen, 1 ufødt Kalv og 8 bedærvet Tilstand. Til Kontrol af Melk bleve Prøver indkjøbte i 100 forskellige Melkeudsalg og undersøgte

Obstetriciske Operationer.

8

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning.			Partus præmaturus artificialis.			Perforation.	Exvisce-ration.	Efterbyrds-operation.	
	Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre	Mødre	Mødre			
	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	lev.	død.	lev.	lev.	lev.	lev.	lev.	død.	
Paa Fødselsstiftelsen:																		
Vesvækkelse, langsom Fødsel.....	11	-	10	1	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe.....	4 ¹⁾	1	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-	-
Tverleie og Tumor ovarii.....	-	-	-	-	- ³⁾	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Blødning.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	16	1	14	3	-	1	-	1	3	3	-	3	1	2	-	-	2	-
	17		17		1		1		3		3		3				2	
Udenfor Fødselsstiftelsen:																		
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	53	-	52	2	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed.....	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Barselkrampe.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stort Foster.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ansigtisleie.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor.....	1 ²⁾	1	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia.....	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie.....	-	-	-	-	4 ⁴⁾	2	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkenendeleie.....	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Fodleie.....	-	-	-	-	-	-	-	-	7	5	4	-	-	-	-	-	-	-
Forsømt Tverleie.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Tvillinger i Kollision.....	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	2
Tilbageholdelse, Blødning.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	63	1	59	7	6	2	4	4	12	8	6	-	-	-	1	1	16	2
	64		5 ⁵⁾ 66		8		8		5 ⁵⁾ 14								18	

¹⁾ Dødsarsag: Barselkrampe. ²⁾ Barselfeber. ³⁾ Livmoderbristning. ⁴⁾ Barselfeber 1, Barselkrampe 1. ⁵⁾ 2 Gange begge Tvillinger.

af en Kemiker. Sammenlignet med Melk fra andre Byer betegnes Kvaliteten som middels; Forfalskninger (Fortynding med Vand eller skummet Melk) sluttedes efter Resultaterne at have fundet Sted ved ca. 6 pCt. af de undersøgte Prøver (Fedtgehalt under 2.75 pCt.) Kontrollen med Renlighedsforholdene udførtes som i tidligere Aar af Bylægerne og 5 Assisterter.

I «Beretning om Folkemængden og Sundhedstilstanden i Christiania 1884», udgiven efter Foranstaltning af Sundhedskommissionen, findes en udførligere Redegjørelse for Sundhedskommissionens Forhandlinger og ved den anstillede Undersøgelser.

Den offentlige Vaccination udførtes af Stadsfysikus med Bistand af Bylægerne. Ialt vaccineredes 2 830 Børn. Vaccinelymfe er leveret saavel til indenbys som udenbys Læger og Jordemødre. Jordemodereleverne ere som sædvanlig underviste i Vaccinationens Udførelse.

Af retsmedicinske Forretninger udførtes 21 legale Obduktioner.

Sygehuse. I Byen er 5 Sygehuse, nemlig Righshospitalet, Fødselsstiftelsen, Christiania Kommunes Sygehus med Underafdelinger, Christiania Garnisons-sygehus og Diakonissehuset. Desuden havde Byen 6 Lazaretter for epidemiske Sygdomme og 1 Kvarantænelazaret paa Hovedøen. Desuden stod en mindre Bygning disponibel til Interneringslokale. — Af Sindssygeasyler findes Oslo Asyl og Christiania Kommunes Asyl. — Akers Kommunes Sygehus ligger ligeledes inden Byens Grændser.

Strafanstalterne (samtlige Opgaver angaa Budgetterminen fra 1ste Juli 1883 til 30te Juni 1884):

Akershus Strafanstalt. Det samlede Antal Fanger var 295, det gennemsnitlige daglige Fangebelæg var 196.26. Det samlede Antal Fangedage 71 831. Sundhedstilstanden har været tilfredsstillende. Tilfælde af Sindssygdom forekom hos 2 Fanger, hvoraf den ene overflyttedes til Gaustad, hvorfra han udskreves efter at være fritaget for den idømte Straf (livsvarigt Strafarbejde) paa Grund af Utilregnelighed, den anden, hos hvem der var Mistanke om Simulation, kom sig. Der indtraf 1 Dødsfald af Svindsot. For betydeligere Sygdomstilfælde behandledes paa Sygestuerne ialt 14 Syge i 798 Dage eller gennemsnitlig 57.0 Dage for hver Syg. 4.75 pCt. af det samlede Fangeantal (2.18 Syge gennemsnitlig daglig) behandledes for betydeligere Sygdomme. Udenfor Sygestuerne er der forekommet 153 lettere Sygdomstilfælde, 51.9 pCt. af det samlede Fangebelæg. Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed for disse lettere Tilfælde har været tilstaaet i 192 Dage. Udgifterne ved Sygebehandlingen udgjorde Kr. 1 637.21, hvori er medregnet Udgifterne ved en Fanges Ophold paa Righshospitalet og Gaustad Asyl. Medicinudgiften var Kr. 774.46. De hyppigst forekommende Sygdomme vare: Bronchit og Katarrh, Diarrhoe og Cholera nostras, Kardialgi, chronisk Gastrit og chronisk Rheumatisme. Angaaende Resultaterne af Fangernes Veining se nedenstaaende Tabel (Side 16).

Strafanstalten for Kvinder i Christiania. Det samlede Antal Fanger var 330, det daglige gennemsnitlige Fangebelæg 227.96, det samlede Antal Fangedage 83 435. Sundhedstilstanden var tilfredsstillende. Af udviklet Sindsygdom eller sygelig Forstemning indtraf 2 Tilfælde, hvoraf det ene helbrededes, det andet betydelig bedredes. Der indtraf 3 Dødsfald (Nyresygdom 1, Hjerne-slag 1, Alderdomssvækkelse 1) i Aarets Løb. For betydeligere Sygdomstilfælde behandledes paa Sygestuerne 47 Syge, hvoraf 41 helbrededes, 3 døde og 3 laa tilbage ved Aarets Slutning, i tilsammen 1 263 Dage eller 26.3 Dage for hver Syg. 14.24 pCt. af det samlede Fangeantal, 3.45 Syge gennemsnitlig daglig, behandledes for alvorligere Sygdomstilfælde. Udenfor Sygestuerne behandledes 190 lettere Sygdomstilfælde (57.6 pCt. af det samlede Fangeantal) med fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed i 524 Dage. Sygekost har ialt været tilstaaet i

Liste over de af Læger meddelte

[illegible]

Dødsarsager i Christiania i 1884.

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1	-	1	2	-	1	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	5	3	5	7	6	8	3	5	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	1	1	1	2	3	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	1	1	2	4	1	4	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	4	1	8	7	3	14	1	7	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	6	6	13	7	16	16	20	5	5	1	3	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
-	-	1	-	-	-	1	-	1	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	13	10	11	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	4	2	
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	3	-	-	-	1	-	
12	8	8	17	1	6	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	2	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Forts.). Dødsaaarsag	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Fistula recto-vesico-vaginal	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	14	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Gangræna, Decubitus	4	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis chronica	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia pulmonum	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	3	1	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-
— viar. urinifer	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	3	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	5	1	4	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-
Hydrops	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	3	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Insania	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Leucæmia & Pseudo-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis simplex	58	32	26	-	-	2	2	-	3	7	2	11	11
— tuberculosa	53	26	27	-	-	-	-	-	2	5	4	5	10
— spin. Myelitis	8	5	¹⁾ 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Morbus mac. Werlhofii	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— ovarii	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viar. urinifer	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	60	32	28	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Obstructio, Ileus	5	4	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Oedema pulmonum	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osteomyelitis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— generalis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perforat. proc. vermiform	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	30	13	17	1	-	1	1	1	2	-	1	1	-
Phlegmone, Abscessus	7	3	4	-	-	-	1	-	-	1	1	-	1
Pleuritis	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia catarrhalis	41	21	20	3	1	4	-	2	1	4	9	6	7
— crouposa	103	58	45	1	-	1	2	1	2	3	1	10	10
Pyæmia	7	2	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
In puerperio:													
Abortus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia parturientium	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Uopgivet Alder 1.

[illegible]

Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Febris puerperalis.....	17	-	¹⁾ 17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Graviditas extrauterina	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Partus difficilis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis.....	36	26	10	-	-	2	-	2	3	9	2	12	5
Ruptura cordis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— intestinum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	139	69	70	-	-	1	-	-	2	3	1	22	22
Scrophulosis.....	10	8	2	-	-	-	-	-	1	1	1	5	-
Syphilis	22	15	7	1	-	7	3	2	2	1	1	1	-
Tabes dorsalis.....	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus, Trismus	3	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Tuberc. miliaris acuta	10	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	382	182	200	-	-	-	-	1	1	-	2	6	10
— organ. alior.....	11	8	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Tumor oesophagi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	95	38	57	-	-	1	4	4	3	11	14	16	26
Ulcus ventriculi	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia org. abdominis	8	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cerebri	18	7	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — conformationis	5	3	2	3	1	-	-	-	1	-	-	-	-
— — cordis	73	30	43	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
— — hepatis	9	4	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
— — medul. spinal.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vulnera	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjendte Dødsfald af Sygdom tilsammen	2375	1172	1203	72	51	79	61	82	79	118	118	172	172
Causa mortis ignota.....	23	13	10	-	1	2	1	-	-	-	1	2	-
Mors accidentalis	3	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Strangulatio	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Submersio	13	10	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Suicidium	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	2425	1208	1217	72	52	82	62	82	79	118	118	175	173

¹⁾ Uopgivet Alder 1.

1 168 Dage. Udgifterne ved Sygepleien udgjorde Kr. 976,33, hvoraf til Medicin Kr. 560,36. De hyppigst forekommende Sygdomme vare: Bronchit og Katarrh, chronisk Gastrit og Kardialgi, Diarrhoe samt Blodmangel og Blegset. Angaaende Resultatet af Fangernes Veining henvises til nedenstaaende Tabel (Side 16).

Bodsfængslet. Det samlede Antal Fanger udgjorde 411, det daglige

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
24	23	16	19	3	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	1	1	1	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
2	5	4	10	6	4	8	8	53	49	33	51	31	29	24	15	10	11	4	5	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	3	3	2	5	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	4	2	-	-	4	4	4	3	6	6	2	6	6	11	1	3	1	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	1	2	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64	63	62	61	21	25	22	18	88	97	78	93	80	78	81	65	80	98	46	72	23	48	4	3
-	1	-	-	1	-	-	2	-	1	1	-	1	-	1	1	3	2	1	-	1	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
64	64	63	62	22	25	23	20	90	98	83	93	86	78	88	68	85	100	47	72	24	48	4	3

Gjennemsnittsal var 186.19; det samlede Antal Fangedage 68 144. Sundhedstilstanden var tilfredsstillende. Af Sindssygdom eller sygelig Forstemning forekom 5 Tilfælde, der for en Fanges Vedkommende foranledigede Indlæggelse paa Gaustad Asyl; de øvrige behandledes i Fængslet. 1 Dødsfald af Tæring indtraf i Aaret. For betydeligere Sygdomstilfælde behandledes paa Sygestuerne 28,

Vegttabel for Strafanstalterne.

Alder.	Vundet i Vegt		Tabt i Vegt		Uforandret Vegt		Samlet Antal Antal veiede Fanger.
	Antal veiede Fanger.	pCt.	Antal veiede Fanger.	pCt.	Antal veiede Fanger.	pCt.	
Bodsfængslet.							
18—25 Aar	37	31.6	73	62.4	7	5.9	117
25—35 —	30	35.7	50	59.6	4	4.7	84
over 35 —	40	86.9	6	13.1	-	-	46
Sum	107	45.3	129	52.2	11	4.5	247
Akershus Strafanstalt.							
18—25 Aar	8	44.4	8	44.4	2	11.2	18
25—35 —	17	35.4	25	52.2	6	12.5	48
over 35 —	64	51.2	54	43.2	7	5.1	125
Sum	89	46.6	87	45.5	15	7.9	¹⁾ 191
Strafanstalten i Chri- stiania for Kvinder.							
18—25 Aar	5	35.7	8	57.1	1	7.2	14
25—35 —	10	28.6	20	57.2	5	14.2	35
over 35 —	20	41.7	28	58.3	-	-	48
Sum	35	36.0	56	57.8	6	6.2	²⁾ 97

¹⁾ Gjennemsnitsvegten var Kgr. 68,76. ²⁾ Gjennemsnitsvegten var Kgr. 63,38.

hvoraf 11 helbrededes, 4 udgik i Bedring, 7 udgik uhelbredede, (4 indlagdes ved Udgangen paa Sygehus), 1 døde og 5 vare tilbageliggende, i 521 Dage eller 18,6 Dage for hver Syg. 6.8 pCt. af det samlede Fangebelæg, 1.4 Syg gjennemsnitlig daglig behandledes for alvorligere Sygdomstilfælde. Udenfor Sygeafdelingen behandledes 327 lettere Sygdomstilfælde (79.5 pCt. af det samlede Fangeantal) med fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed i 92 Dage. Sygekost har været tilstaaet i 852 Dage. Udgifterne til Sygepleien udgjorde Kr. 1 711,01, heri medregnet Forpleining for en Fanges Ophold paa Gaustad Asyl med en Medicinudgift af Kr. 1 078,57. De hyppigst forekommende Sygdomme vare: Diarrhoe, Katarrh, Kolik og Dyspepsi, Søvnløshed. Resultaterne af Fangernes Veining sees af ovenstaaende Tabel.

Af Betjeningen kom i Akershus Strafanstalt 8, i Strafanstalten for Kvinder 9 og i Bodsfængslet 28 under Behandling. De hyppigst forekommende Sygdomme vare: Bronchit og Katarrh.

I Arbeidsanstalten har det daglige Middeltal af Lemmer været 183 Mænd, 49 Kvinder; det daglige Middeltal af Sygmeldte og for Arbeide aldeles eller delvis fritagne 8.6 Mænd og 1.8 Kvinder. Sygedagenes Antal var 3 804, hvoraf 3 146 for Mænd og 658 for Kvinder. I Aarets Løb indlagdes 4 Mænd paa Rigshospitalet og 28 Mænd og 5 Kvinder paa Byens Sygehus. Indlæggelsen skede 15 Gange for Lungebetændelse, 6 Gange for Syphilis og 4 Gange for Svindsot. 5 Dødsfald indtraf i Aarets Løb hos 4 Mænd (Ileus 1, chronisk Bronchit 1, Epilepsi 1, Svindsot 1) og 1 Kvinde (Alderdomssvaghed og Laarhalsbrud). De hyppigste Sygdomme vare: Akut Diarrhoe 110, Lum-bago og Rheumatisme 59, Kardialgi og chronisk Gastrit 27, Blodmangel

25, akut Bronchit og Katarrh 15. Af Syphilis behandledes 13 Tilfælde, af Gonorrhoe 4. Anstaltens Udgifter til Medicin og Lægerekvisita udgjorde Kr. 1 536,19.

Badeindretninger. I Christiania Kommunes Badeanstalt toges ca. 30 000 Karbad og 150 Styrtebad. Et nyt større Badeetablisement «Kristiania Bad» med Romer-, Damp- og Karbad var i Virksomhed hele Aaret.

Om Byens **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Medicinalpersonalet. Ifølge den officielle Fortegnelse over Læger (1884) vare 120 Læger bosatte i Byen, hvoraf ca. 40 antages ikke at praktisere. Distriktslægen i Aker bor ligeledes i Christiania. Tandlægerne Antal var 22, Jordemødrene 52, hvoraf nogle antages ikke at praktisere.

II. Akershus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger ¹⁾ .	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet.....		40.58	97 550	27	34	31
1. Aker.....		8.48	28 838	²⁾ 11	8	9
	Aker.....	3.60	12 077	3	4	5
	Asker.....	0.80	3 670	2	1	1
	Bærum.....	1.45	5 735	3	1	1
	Nittedal.....	1.51	2 480	1	1	1
	Skedsmo.....	1.12	4 876	1	1	1
2. Ullensaker.....		15.94	34 156	6	11	11
	Ullensaker.....	1.88	6 255	2	2	2
	Sørum.....	0.80	2 712	-	1	1
	Gjerdrum.....	0.66	1 743	-	1	1
	Nannestad.....	2.47	4 119	1	1	1
	Næs.....	4.74	8 516	1	2	2
	Eidsvold.....	2.63	7 460	2	2	2
	Hurdalen.....	2.08	2 193	-	1	1
	Feiring.....	0.68	1 158	-	1	1
3. Høland.....		9.70	14 850	2	8	8
	Høland.....	5.20	6 000	1	3	3
	Urskog.....	2.76	4 553	1	2	3
	Fet.....	1.74	4 317	-	3	2
4. Follo.....		6.448	19 706	8	7	3
	Drebak, Kjøbstad.....	0.006	2 047	3	1	-
	Hølen, Ladested.....	-	266	-	1	-
	Son —.....	-	748	1	-	-
	Hvitsten —.....	-	156	-	-	-
	Vestby.....	1.056	3 078	-	-	-
	Kraakstad.....	1.180	3 110	1	1	1
	Enebak.....	1.990	3 930	1	1	-
	Aas.....	0.829	2 733	2	1	-
	Fron.....	0.659	1 893	-	1	1
	Næsodden.....	0.728	1 745	-	1	1

¹⁾ Ved Distriktslægens Bopæl er her ligesom for de øvrige Amter Herredet udhævet med spærrede Typer. ²⁾ Distriktslægen bor i Christiania.

I Akershus Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	39	8	39	10	1	6	7	-	3	2	2	-
Barselfeber	29	8	28	3	4	4	1	-	1	3	1	1
Børnekopper	10	1	10	-	-	-	-	1	8	1	-	-
Vandkopper	47	-	47	4	6	4	4	3	7	9	1	2
Skarlagensfeber	448	41	447	63	37	29	13	33	34	44	34	33
Røde Hunde	20	-	20	5	-	-	4	-	-	-	-	2
Mæslinger	18	-	18	2	-	3	-	1	1	-	-	-
Rosen	109	1	107	17	11	7	4	6	12	9	6	8
Kighoste	236	8	236	1	2	2	14	25	21	41	29	22
Diphtherisk Svælgbetænd.	142	24	142	17	6	14	5	7	6	17	23	7
Strubehoste	20	10	20	2	2	1	2	3	1	-	1	2
Kusma	19	-	19	-	1	8	-	2	-	-	1	1
Akut Katarrh	1736	31	1690	212	205	165	150	190	106	94	89	87
Bronchit og Angina												
Lungebetændelse	473	56	473	51	61	42	67	65	25	16	13	16
Pleurit	115	8	114	9	13	14	13	13	10	8	7	6
Gigtfeber	141	-	141	16	17	12	10	14	8	8	7	10
Koldfeber	4	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	570	20	570	36	35	42	39	39	39	70	104	62
Cholera nostras												
Blodgang	2	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Skjørbug	8	-	8	-	1	1	-	-	-	1	1	3
Tilsammen	4186	216	4133	449	402	354	335	402	282	323	319	263

Sundhedstilstanden var noksaa god. Skarlagensfeber, diphtherisk Svælgbetændelse og Kighoste vare de væsentligste epidemiske smitsomme Sygdomme.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 504 eller 15.3 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (98 400).

Til Oplysning om de **epidemiske Sygdomme** hidsættes ovenstaaende af Lægerens Opgaver sammendragne Tabel.

Typhoidfeber optraadte kun sparsomt, mest med isolerede og spredte Tilfælde og for de fleste uden paaviselig Smitteaarsag; for nogle enkelte oplyses om Smitte dels fra Christiania (Vestby, Follo Distrikt) dels fra Lillestrømmen (Enebakk, Follo Distrikt). Nogle Tilfælde i Ullensakers Distrikt i Aarets sidste Maaned er tilskrives ubekendt lokal Oprindelse; Sygdommen vedblev her ogsaa i det følgende Aar. 2 Tilfælde i Son (Follo) i Januar stode i Forbindelse med Sygdommens Optraeden sammesteds Aaret forud.

Børnekopper opstod blandt Arbejderne ved en Kornmølle i Aker, fra hvem nogle andre smittedes. Smitten antoges at være indført fra Udlandet ved Kornsække.

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt		Fordeling paa Lægedistrikterne.							
					1		2		3		4	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Aker.		Ullensaker.		Høland.		Follo.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
1	5	2	39	8	8	2	10	2	6	2	15	2
4	2	4	29	8	7	2	14	6	1	-	7	-
-	-	-	10	1	10	1	-	-	-	-	-	-
3	1	3	47	-	12	-	17	-	5	-	13	-
45	50	32	448	41	258	17	81	8	74	15	35	1
9	-	-	20	-	-	-	1	-	4	-	15	-
4	3	4	18	-	-	-	-	-	-	-	18	-
7	7	13	109	1	22	1	56	-	8	-	23	-
14	30	35	236	8	73	6	136	2	1	-	26	-
15	15	10	142	24	21	9	44	6	21	3	56	6
2	2	2	20	10	7	4	6	2	4	3	3	1
-	-	6	19	-	9	-	2	-	5	-	3	-
123	117	152	1736	31	620	17	726	8	125	4	265	2
29	47	41	473	56	102	18	268	29	30	3	66	6
5	9	7	115	8	28	3	56	3	12	-	19	2
9	10	20	141	-	23	-	77	-	19	-	22	-
-	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	1	-
40	33	31	570	20	185	13	255	6	53	-	77	1
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
1	-	-	8	-	-	-	1	-	-	-	7	-
311	331	362	4186	216	1392	93	1753	72	368	30	673	21

Skarlagensfeber forekom overalt i Amtet. Den var almindelig i hele Akers Distrikt, hvor der om dens Optræden i de forskellige Herreder oplyses, at den i Bærum forekom i tre begrændsede Epidemier; den første i Januar og Februar i Lommedalen var en Fortsættelse fra Aaret forud og er nærmere omtalt i Cand. med. A. Johannesens Afhandling i nordisk medicinsk Archiv, Bind XVI. Den anden var i Mai og Juni og holdt sig i og omkring Sandviken dels hos paa Landet udflyttede Christianiafolk dels hos Bygdens egne Indvaanere som en let Sommerepidemi, der syntes at udgaa fra flere Smittefoci. Den tredje indtraf i Oktober til December omkring Gaarden Isi i Bærum med paaviselig Smitteimport fra Christiania. Foruden disse Tilfælde forekom en Del paa Fornebolandet og i Sørkedalen, paa hvilke Steder dog kun faa kom under Behandling. I Asker Herred kunde ligeledes paavises tre forskellige Udbrud af Sygdom, et i Mai hos en fra Christiania udflyttet Familie, et i August i en tætbygget Grænd ogsaa ved Smitte fra Christiania og endelig i November Maaned, da den optraadte omtrent samtidig paa 4 forskellige Steder, mellem hvilke der ikke havde været Samkvem, medens der havde været adskillig Samfærdsel med Christianiafolk dels

Liste over væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
	Tilfælde.	Dødsfald.						1		2		3		4	
			Aker.	Ullensaker.	Høland.	Follo.									
								Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	409	-	9	9	209	182	19	146	-	129	-	97	-	37	-
Enat	130	-	48	37	18	27	7	11	-	110	-	1	-	8	-
Skurv	12	-	5	5	1	1	5	1	-	3	-	3	-	5	-
Kjertelsyge	230	-	68	104	16	37	20	81	-	84	-	24	-	41	-
Rachit	87	2	42	37	-	-	13	17	1	23	1	34	-	13	-
Simpel Meningit	29	23	11	7	6	5	9	5	5	14	10	9	7	1	1
Tuberkuløs Meningit	18	18	9	7	2	-	8	13	13	3	3	-	-	2	2
Svindst	257	125	7	19	107	126	20	73	42	115	37	20	17	49	29
Kræft	97	67	-	-	41	56	19	30	17	33	23	12	9	22	18
Vatersot og Morbus Brightii	111	36	5	9	46	47	18	35	9	33	15	23	6	20	6
Blegsot og Anæmi	972	-	58	114	65	735	19	250	-	552	-	79	-	91	-
Menstruationsuordener	213	-	-	-	-	213	18	84	-	71	-	21	-	37	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1516	11	47	86	681	702	21	390	-	644	8	65	2	417	1
Ormesygdomme	155	-	70	63	11	11	16	35	-	76	-	21	-	23	-
Drankersygdomme	6	-	-	-	6	-	5	-	-	2	-	-	-	4	-
Struma	41	-	-	8	3	30	8	13	-	24	-	-	-	4	-

i Besøg paa Stederne dels derfra til Byen. I Ullensakers Distrikt forekom Sygdommen i flere Herreder, men kun i Feiring i Herredets Centrum omkring Kirken angrebes et større Antal Børn; kun paa enkelte Steder var den ondartet. I Hølands Distrikt, hvor Sygdommen var begyndt Juli 1883, vedvarede den til Juli 1884, senere forekom kun enkelte Tilfælde. I Follo Distrikt var den mest udbredt i Frons og Næsoddens Herreder fra Høsten udover Vinteren; kun de færreste kom her under Behandling.

Mæslinger omtales fra Kraakstad og Enebak Herreder i Follo Distrikt.

Kighoste nævnes fra flere Steder som ikke lidet udbredt, saaledes i Herrederne Aker, Nitedalen, Nannestad, Ullensaker, Kraakstad. Den optraadte mildt, saa Lægehjelp kun lidet søgtes.

Af **diphtherisk Svælgbetændelse** omtales en liden begrændset Epidemi paa en Gaard i Bærum, hvor den først angrebne sandsynlig er smittet i Christiania. og hvor af 8 angrebne 3 døde. Sygdommen optraadte i Ullensakers Distrikt med mild Karakter, idet saavel Svælgbetændelsen som de diphtheriske Afsætninger vare overfladiske og de efterfølgende Sygdomme ikke af nogen alvorlig Beskaffenhed. I Hølands Distrikt forekom den epidemisk i Hemnæs Sogn og et Par andre Steder. Spredte Tilfælde omtales fra Follo Distrikt.

Kusma forekom i Vaarmaanederne blandt Elever ved Asker Seminarium (Akers Distrikt) og var oftere forbundet med Metastaser til Testikelen. Efter ikke at have vist sig paa mange Aar optraadte den mod Aarets Slutning i Eidsvold (Ullensakers Distrikt) og vandt i Løbet af 1885 stor Udbredning.

Lungebetændelse sees at have optraadt meget hyppig i Ullensakers Distrikt, hvor Dødeligheden dog ikke har været meget betydelig. Aaret forud var Dødeligheden af de behandlede Tilfælde for det hele Amt 18.5 pCt., i dette Aar 11.8 pCt.

Diarrhoe og Cholera nostras vise nogen hyppigere Optraeden i Akers og Ullensakers Distrikter mod Aaret forud, i de 2 øvrige er de behandlede Antal omtrent svarende til forrige Aars.

Veneriske Sygdomme. Fra Akers Lægedistrikt ere foruden de i Tabellen opførte Tilfælde 5 indlagte til Behandling paa Rigshospitalet for Syphilis og 3 for Gonorrhoe.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdomsform.	Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	For Syphilis opgivet Sygdomsform.			Fordeling paa Lægedistrikterne.				
			primær.	konst.	heredit.	1	2	3	4	
						Aker.	Ullensaker.	Høland.	Follo.	
						Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	30	1	4	21	4	1	15	1	2	12
Gonorrhoe	44	-	-	-	-	14	19	-	4	7

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** er indtaget foranstaaende Tabel (se Side 20).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Svindot. (Se Tabellen næste Side). For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindot 15.3 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 20.8 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsårsagen af Svindot i For-

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Aker	286	42	93	193
Ullensaker	265	37	72	193
Høland	138	17	30	108
Follo	129	29	21	108
Bydistrikt	14	2	1	13
Landdistrikt	115	27	20	95
Akershus Amt	818	125	216	602
Bydistrikt	14	2	1	13
Landdistrikt	804	123	215	589

hold til de nævnte Dødsårsager henholdsvis 14.3 pCt. og 15.4 pCt., for Landdistrikterne henholdsvis 15.3 pCt. og 20.8 pCt.

Obstetriciske Operationer. Der udførtes ialt 33 Operationer, deraf 8 i Akers, 12 i Ullensakers, 1 i Hølands, 12 i Follo Distrikter. (Se Tabellen Side 23).

Fra Ullensakers Distrikt omtales, at en Pige i 14 Aarsalderen nedkom med et velskabt Barn, Moderen ilive (C. Rømcke).

Selvudvikling foregik hos en flærfødende Kvinde, der manglede omtrent 6 Uger paa fuldgaet Svangerskab, med heldigt Udfald for Moderen, efterat der var foretaget forgjæves Vendingsforsøg paa Tverleie med fremfalden Arm (C. Rømcke).

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsårsag for 10 paa Barselseng døde Kvinder, hvoraf 8 af Barselfeber, 1 af Barselkrampe (kunstig Forløsning), 1 af Kollaps (Dystokia) efter kunstig Forløsning.

Antallet af **Fødte og Døde** vil sees af Tabellen (Side 24).

For det hele Amt bliver der et Overskud af 1 240 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 54,1.

De hyppigst opgivne Dødsårsager sees af Tabellen (Side 24).

Veirliget. Vinteren maa i det Hele betegnes som mild med lidet fremtrædende Kulde. Sommeren udmærkede sig ved en gennemgaaende Middelttemperatur.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Follo Distrikt bemærkes, at de hygiæniske Forhold for den fattigere Del af Befolkningen ikke ere de bedste og vise sine skadelige Følger. Husmandsstuerne, i Regelen et Værelse med Kjøkken, ere daarligere, trækfulde med lavt Tag og ofte Udgang direkte fra Stuen. Kosten ensformig, Kaffe, Brød med Sirup, sjelden Melk, undertiden lidt Flesk som eneste animalsk Føde. Beklædningen for Pigebørn (korte Skjorter og Kjoler af tyndt Tøj) er lidet tjenlig i Forhold til Klimatet (J. Langberg).

Fattigvæsenet. Paa den i forrige Beretning omtalte Fattiggaard i Enebak var Belægget 20 -30 Fattige.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning.				Exvis- ceration.	Efterbyrds- operation.
	Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre	Mødre
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	levende.	levende.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	14	-	14	.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Bækkensneverhed	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Barselkrampe	-	-	-	-	-	²⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-	.
Placenta prævia med Blødning	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	.
Forliggende Uterinpolyp	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Issefødsel med Panden fortil	-	¹⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Skjævt Isseleie	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Tverleie	-	-	-	-	6	-	2	4	-	-	-	-	-	.
Forsømt Tverleie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	.
Sædeleie, langvarig Fødsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	³⁾ 1	-	1	-	.
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	19	1	19	1	7	1	3	5	1	1	-	2	1	2
	20		20		8		8		2		2			

¹⁾ Dødsårsag: Barsel-feber. ²⁾ Dødsårsag: Barselkrampe. ³⁾ Dødsårsag: Dystokia med Kollaps.

Fødte og Døde.

Distrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død. fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Aker	956	482	114	9	6	13	9	1
Ullensaker	904	541	89	14	8	31	8	5
Høland	395	200	20	2	-	12	4	1
Follo	561	281	42	3	1	16	7	1
Bydistrikt	111	39	7	1	-	4	1	1
Landdistrikt	450	242	35	2	1	12	6	-
Akershus Amt.....	2816	1504	265	28	15	72	28	8
Deraf i Byer	111	39	7	1	-	4	1	1
— Landdistrikt	2705	1465	258	27	15	68	27	7

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigste Dødsarsager vare:

Dødsarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	125	2	123
Kræft	67	5	62
Lungebetændelse	56	-	56
Alderdomssvaghed	54	2	52
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen)....	43	-	43
Skarlagensfeber	41	-	41
Vatersot og Morbus Brightii	36	-	36
Hjerneslag	31	-	31
Akut Bronchit	30	1	29
Organiske Hjertefeil	28	1	27
Chronisk Bronchit	28	1	27
Diphtherisk Svælgbetændelse	24	-	24

Badeindretninger. Om Grefsen Bads Virksomhed i Aaret henvises til «Norsk Magazin for Lægevidenskaben», 4 Række I Bind Pag. 190. Eidsvold Bad var i Virksomhed fra 1ste Juni til 31te August og besøgt af 125 Badegjæster, hvoraf 66 gennemgik Badekur. De fleste af de Badende lede af anæmiske og chlorotiske Tilstande. Drøbaks Søbadeanstalt benyttedes meget af tilreisende Fremmede.

Om Amtets Apotheker se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissionerne, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	17	1869	41	2578	8
Aker	5	551	8	761	5
Ullensaker	6	913	18	1005	2
Høland	2	161	4	376	-
Follo	4	244	1) 11	436	1

1) Desuden er ved Kvarantænekommissionen i Drøbak undersøgt 139 kvarantæne pligtige Fartøier.

III. Smaalenenes Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vacinatorer.
Amtet		32.281	107 804	31	1	38	26
1. Eidsberg		10.795	23 412	5	-	9	7
	Rødenæs	2.85	2 366	1	-	2	2
	Rakkestad	3.263	5 940	1	-	2	1
	Eidsberg	1.797	5 535	2	-	2	1
	Trygstad	1.56	4 337	1	-	1	1
	Askim	0.530	2 430	-	-	1	1
	Skibtvædt	0.795	2 804	-	-	1	1
2. Moss		6.186	19 445	7	-	9	6
	Moss, Kjøbstad	0.011	5 117	5	-	4	-
	Moss Landsogn	0.444	808	-	-	-	1
	Spydeberg	1.089	2 610	1	-	1	1
	Haabøl	1.126	2 372	-	-	1	1
	Vaaler	1.953	2 747	-	-	1	1
	Raade	0.892	3 029	-	-	1	1
	Rygge	0.671	2 762	1	-	1	1
3. Sarpsborg		5.479	41 293	9	1	11	7
	Sarpsborg, Kjøbstad	0.002	3 272	3	-	2	-
	Fredrikstad	0.085	9 616	6	1	2	-
	Tune	1.392	7 037	-	-	1	1
	Varteig	0.544	1 353	-	-	1	1

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vacinatorer.
	Skjeberg	1.518	4 523	-	-	1	1
	Borge	0.607	4 066	-	-	1	1
	Onsø	0.950	5 063	-	-	2	2
	Glemminge	0.381	6 363	-	-	1	1
4. Hvaløerne		9.806	13 862	1) 2	-	6	6
	Hvaløerne	0 657	2 476	-	-	2	2
	Berg ²⁾	2 003	3 772	-	-	²⁾ 1	1
	Id	2.997	3 593	1	-	1	1
	Aremark	4 129	4 021	-	-	2	2
5. Fredrikshalds Stadslægedistrikt	Fredrikshald, Kjøbstad	0.015	9 792	8	-	4	-

1) Distriktslægen bor i Fredrikshald. 2) Jordemoderen bor i Fredrikshald.

Sundhedstilstanden var mindre tilfredsstillende. Flere epidemiske Sygdomme — Skarlagensfeber, diphtherisk Svælgbetændelse og Lungebetændelse — havde adskillig Udbredning. Diarrhoe og Cholera nostras vare usædvanlig hyppige.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 053 eller 17.7 pro mille af den beregnede Middelbefolkning (116 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Sygdomme** hidsættes følgende efter Lægenes Opgaver sammendragne Tabel. (Side 28).

Typhoidfeber optraadte i Eidsberg og Moss Distrikter kun med spredte isolerede Tilfælde. I Sarpsborg Distrikt vare de opførte 160 Tilfælde saaledes fordelte: I Fredrikstad 53 (østre Fredrikstad 4, vestre Fredrikstad 49), Gleminge 46, Onsø 13, Borge 1; alle disse Tilfælde ere anmeldte som behandlede af Lægerne i Fredrikstad; i Sarpsborg By indtraf 5 Tilfælde og i de Sarpsborg nærliggende Herreder 42 Tilfælde, hvoraf igjen de fleste mellem Arbeiderne, boende i Brakkerne ved Hafslund Brug. I Fredrikshald viste sig et enkeltstaaende Tilfælde i Tistedalen i Januar, senere opstod i Juli en mindre Epidemi, der vedvarede til Udgangen af Oktober, uden at de anstillede Efterforskninger kunde paa- vise dens Aarsag. 8 Tilfælde behandlede paa Sygehuset.

Skarlagensfeber siges i Eidsberg Distrikt at have grebet mere om sig end i det foregaaende Aar; i Moss Distrikt, hvor den forekom saavel i Moss By som i Landdistrikterne behandlede færre Tilfælde end Aaret forud. I Sarpsborg Distrikt forekom de fleste i og omkring Fredrikstad: 112 i Fredrikstad (87 i østre, 25 i vestre Fredrikstad), 30 i Gleminge, 14 i Borge og 3 i Onsø; i Sarpsborg By forekom 8 Tilfælde og de øvrige 51 Tilfælde i Herrederne omkring Sarpsborg. I Fredrikshald forekom Sygdommen hele Aaret igjennem undtagen i Februar og September, men den optraadte mildt og sjelden fulgt af Eftersygdomme. Af de forekommende Tilfælde behandlede 28 paa Sygehus.

Diphtherisk Svælgbetændelse, der var Aarets mest udbredte epidemiske Sygdom, forekom i Eidsberg Distrikt i alle Herreder, ligesom den i Moss Distrikt forekom saavel i Byen som i Landdistrikterne. I Sarpsborg Distrikt behandlede 303 Tilfælde — hvoraf 68 paa Sygehus — i Fredrikstad (52 i østre og 251 i vestre Fredrikstad), 121 i Gleminge, 129 i Onsø og 14 i Borge; i Sarps-

borg By indtraf kun 4 Tilfælde, 171 Tilfælde ere behandlede af Sarpsborgs Læger i de Byen omliggende Herreder. I Fredrikshald var Sygdommen især hyppig i 1ste Halvaar. Paa Sygehus indlagdes 148 Tilfælde, hvoraf 19 endte dødeligt, de fleste blandt Børn under 6 Aar, hvor Døden bevirkedes dels ved Sygdommens Overgriben paa Luftrøret dels ved Hjertelammelse. Nedenstaaende Tabel (Side 32) giver en Oversigt over Sygdommens Optræden i Amtet siden Aaret 1877. Lignende Oversigt over Sygdommens Optræden i Aarene 1873—1877 findes i Medicinalberetningen for Aaret 1877.

Lungebetændelse forekom sjældnere end Aaret forud i Sarpsborg Distrikt og Fredrikshald, i de øvrige Distrikter omtrent med samme Hyppighed som i forrige Aar. Dødsprocenten af de Behandlede udgjorde 11.9 (Aaret forud 10.9). I Tomter Anex angrebes paa en Husmandsplads, der laa paa Toppen af et Fjeld, men var daarlig bygget med 1 Værelse og koldt Kjøkken, umiddelbart efter hverandre i Løbet af 2—3 Uger 7 Personer af Lungebetændelse, først 5 Børn, senere 2 gamle Personer. Sygdommen optraadte voldsomt og var ledsaget af Brækninger, Diarrhoe og Delirier, men forløb uden Dødsfald (H. Sommerfelt).

Diarrhoe og Cholera nostras sees at have været hyppig og anføres at have optraadt i Byerne Moss og Fredrikshald med et større Antal Tilfælde end sædvanlig.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Antal anmeldte Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.				
			1	2	3		5
			Eidsberg.	Moss.	Sarpsborg.		Fredrikshald.
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.
Syphilis	53	2	2	16	16	2	19
Gonorrhoe	110.	-	8	45	32	-	25

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** se Tabellen Side 30.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaaarsager.			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Eidsberg	154	36	44	110
Moss	167	20	62	105
Moss By	94	6	36	58
Landdistrikt	73	14	26	47
Sarpsborg	461	51	248	213
Sarpsborg By	42	7	16	26
Fredrikstad	222	21	103	119
Landdistrikt	197	23	129	68
Hvaløerne	176	17	77	99
Fredrikshald	202	39	68	134
Smaalenenes Amt	1160	163	499	661
Deraf i Byer	560	73	223	337
— i Landdistrikt	600	90	276	324

I Smaalenes Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	196	19	196	17	11	7	7	8	25	17	13	25
Barsel-feber	24	8	23	5	1	3	3	1	1	1	-	1
Vandkopper	133	-	133	6	17	12	12	15	11	11	5	7
Skarlagensfeber	416	40	411	39	36	34	32	16	30	5	15	15
Røde Hunde	30	-	30	5	5	5	4	1	-	-	2	5
Mæslinger	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	146	2	141	11	17	21	11	13	7	10	11	2
Kighoste	168	6	168	44	43	20	11	10	4	5	9	2
Diphtherisk Svælgbet.	1189	216	1189	122	153	141	88	79	123	125	94	51
Strubehoste	34	31	34	5	8	4	5	-	-	1	1	2
Kusma	22	-	22	2	7	3	1	1	8	-	-	-
Akut Bronchit.	4968	41	4963	514	574	575	445	394	321	268	230	221
Andre katarrh. Tilf.												
Lungebetændelse	737	88	725	73	84	103	102	98	47	26	14	11
Pleurit	131	6	123	17	13	17	10	16	4	8	3	3
Gigtfeber	215	5	214	27	24	24	21	16	12	17	9	3
Koldfeber	4	-	4	-	-	1	1	-	1	-	-	-
Diarrhoe (akut)	2142	37	2142	121	101	131	64	96	135	435	434	274
Cholera nostras												
Blodgang	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Skjærbug	13	-	8	-	1	2	2	-	2	-	2	-
Tilsammen	10570	499	10528	1008	1095	1103	819	764	731	929	842	622

Svindstot. For det hele Amt udgjør Dødsprocenten af Svindstot i Forhold til samtlige kjendte Dødsaaarsager 14.1 pCt. og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme 24.6 pCt. For Byerne var Dødsprocenten af Svindstot i Forhold til de nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 13.0 pCt. og 21.7 pCt.; for Landdistrikterne henholdsvis 15.0 pCt. og 27.8 pCt. (Se Tabel Side 27).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. I Fredrikshald forpleiedes af Sindssyge i Henhold til Sindssygelovens § 19: 14, hvoraf 5 paa Asyl, efter Sindssygelovens § 17: 6, der ere udsatte dels i Byen dels i Landdistrikterne omkring Byen.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger tilsammen 56, hvoraf 11 i Eidsberg, 9 i Moss, 28 i Sarpsborg, 2 i Hvaløernes Distrikter og 6 i Fredrikshald (se Tabel Side 31).

Fødte og Døde (se Tabel Side 31). For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 759 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 53.8.

Døde paa Barselseng. Efter Presternes Opgaver døde 16 Kvinder paa

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
					1		2		3		4		5	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.		Fredrikshald.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
22	20	24	196	19	2	1	7	-	160	15	2	1	25	2
1	2	4	24	8	2	2	2	1	12	3	-	-	8	2
18	13	6	133	-	1	-	47	-	85	-	-	-	-	-
46	60	83	416	40	38	1	71	4	218	25	5	5	84	5
-	-	3	30	-	17	-	4	-	9	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
10	9	19	146	2	25	1	25	-	66	-	-	-	30	1
9	1	10	168	6	31	1	99	4	33	1	-	-	5	-
74	73	66	1189	216	71	5	88	8	742	118	56	55	232	30
3	4	1	34	31	1	1	4	4	19	18	-	-	10	8
-	-	-	22	-	2	-	7	-	9	-	-	-	4	-
382	420	619	4968	41	315	6	648	10	2802	16	1	1	1202	8
34	56	77	737	88	154	15	158	16	354	39	12	12	59	6
8	9	15	131	6	28	2	17	1	50	1	2	2	34	-
21	12	28	215	5	29	1	33	-	102	3	1	1	50	-
1	-	-	4	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-
165	89	97	2142	37	91	8	481	14	700	9	-	-	870	6
-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	-	3	-	5	-	1	-	4	-
795	768	1052	10570	499	807	44	1695	62	5369	248	80	77	2619	68

Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaarsag for 12, hvoraf 8 døde af Barselsfeber, 3 efter besværlig Forløsning og 1 af Peritonit.

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager**. (Se Tabellen Side 32).

Om de **hygiæniske Forhold** anføres fra Eidsbergs Distrikt, at de have forbedret sig i de senere Aar: Boligerne lysere og sundere, Renligheden større, Uorden, Slagsmaal og Overfald ere sjældnere, Drikfældigheden mindre hyppig end for nogle Aar siden.

Badeindretninger. Moss Badehus var i Virksomhed i 79 Dage. Der leveredes 6 409 Strømbad, 778 Karbad, 483 Douschbad, 397 Karbad med Styr og 77 Styrtebad. Fredrikshalds Badehus var aabent til daglig Afbenyttelse fra Juni til Udgangen af September, i de øvrige Maaneder 2 Dage i Ugen. Der leveredes 3 050 varme Karbad og 550 kolde Styrtebad. Thorsøkilens Bad samt Hankø Bad og Kystsankatorium vare i Virksomhed.

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Fordeling paa Lægedistrikter.									
							1		2		3		4		5	
	Tilfælde.	Dødsfald.					Md.	Kv.	Md.	Kv.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	444	1	6	16	247	175	30	-	116	1	159	-	48	-	91	-
Fnat	61	-	11	15	20	15	27	-	9	-	17	-	1	-	7	-
Skurv	6	-	2	2	-	2	1	-	2	-	3	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	453	3	164	186	41	62	49	-	96	-	152	-	20	2	136	1
Rachit	102	1	62	40	-	-	11	1	16	-	57	-	4	-	14	-
Simpel Meningit	19	15	3	6	2	1	4	2	3	2	5	4	5	5	2	2
Tuberkuløs Meningit	31	31	9	14	-	4	11	11	7	7	11	11	-	-	2	2
Svindstot	371	163	17	30	144	180	97	36	49	20	118	51	36	17	71	39
Kræft	86	68	-	-	47	38	21	15	15	12	29	20	6	6	15	15
Vatersot og Morbus Brightii	105	23	3	9	41	52	24	5	26	5	30	8	2	1	23	4
Blegsot og Anæmi	1181	2	59	160	81	881	229	-	132	-	536	-	29	-	255	2
Menstruationsuordener	212	-	-	-	-	212	52	-	27	-	36	-	28	-	69	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1879	3	66	122	846	845	346	1	330	1	554	1	284	-	365	-
Ormesygdomme	94	-	26	47	12	7	8	-	13	-	39	-	5	-	29	-
Drankersygdomme	14	-	-	-	14	-	-	-	1	-	3	-	1	-	9	-
Struma	6	-	-	-	-	6	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-

¹⁾ Vatersot 2, Morbus Brightii 21.

Obstetriciske Operationer.

Indikation	Tangforløsning.				Vending.				Partus præmaturus artificialis.		Efterbyrds-operation.
	Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre	Børn	Mødre
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	32	¹⁾ 1	28	5	1	-	-	1	-	-	-
Bækkensneverhed	3	-	2	1	3	- ³⁾	1	2	1	⁴⁾ 1	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	2 ²⁾	1	-	3	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	3	-	2	1	-	-	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilbageholdelse i kortere eller længere Tid . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Tilsammen	36	1	31	6	9	1	3	7	1	1	8
	37		37		10		10				

¹⁾ Dødsårsag: Peritonitis. ²⁾ Dødsårsag: Barselfeber. ³⁾ Tang anlagdes paa Bækenenden. ⁴⁾ Forløsningen foretoges i 37te Uge; Barnet døde, 15 Timer gammelt.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne.	
		ialt.	0-1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Eidsberg	609	388	48	4	3	9	8	2
Moss	718	356	68	4	-	10	4	3
Moss By	310	144	37	-	-	5	2	1
Landdistrikt	408	212	31	4	-	5	2	2
Sarpsborg	1655	848	189	7	8	41	16	-
Sarpsborg By	82	50	16	-	-	2	2	-
Fredrikstad —	414	215	43	-	-	9	2	-
Landdistrikt	1159	583	130	7	8	30	12	-
Hvaløerne	441	251	36	3	2	5	9	1
Fredrikshald	389	210	39	2	3	9	7	-
Smaalenenes Amt	3812	2053	380	20	16	74	44	6
Deraf i Byer	1195	619	135	2	3	25	13	1
— i Landdistrikt	2617	1434	245	18	13	49	31	5

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

Diphtherisk Svælgbetændelse og Strube-
a. Diphtherisk

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf døde.										
1878	159	9	159	24	11	13	13	10	5	3	9	8
1879	118	6	118	19	9	11	5	12	8	4	9	5
1880	125	5	125	14	7	8	10	7	15	12	5	6
1881	254	39	253	39	18	14	11	29	18	19	16	27
1882	565	95	565	84	57	68	63	47	50	40	29	24
1883	566	114	566	66	33	40	51	30	22	26	25	20
1884	1189	216	1189	122	153	141	88	79	123	125	94	51

b. Strube-

1878	18	6	10	2	-	-	-	-	1	1	5	3
1879	22	9	22	4	1	3	1	1	-	1	1	4
1880	23	12	22	3	3	2	1	1	1	1	2	-
1881	42	23	42	5	4	3	6	3	2	1	1	3
1882	65	49	65	10	9	12	8	1	5	5	1	4
1883	36	21	34	1	5	-	3	4	4	2	2	1
1884	34	31	34	5	8	4	5	-	-	1	1	2

¹⁾ Sygdomstilfældenes Fordeling paa Køn og Alder findes under Rettelser bag nogen Aarsberetning ikke indkommen paa Grund af Distriktslægens Død.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Diphtherisk Svælgbetændelse	216	81	135
Svindstot	163	73	90
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kræmper i Børnealderen	102	53	49
Lungebetændelse	88	31	57
Kræft	68	34	34
Alderdomssvaghed	53	17	36
Akut Bronchit	41	24	17
Organisk Hjertesygdom	41	29	12
Skarlagensfeber	40	22	18
Diarrhoe og Cholera nostras	37	22	15
Hjerneslag	34	17	17
Strubehoste	31	23	8

hoste i Smaalønes Amt 1878—1884.

Svælgbetændelse ¹⁾.

Oktober.	November.	December.	Ialt op-givne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
					1		2		3		4		5	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.		Fredrikshald.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
13	34	16	159	9	12	1	58	-	82	6	3	2	4	-
4	13	19	118	6	21	2	44	-	38	3	-	-	15	1
5	8	28	125	5	30	1	63	1	27	2	-	-	5	1
23	20	19	254	39	55	5	70	7	67	13	1	1	61	13
19	42	42	565	95	55	9	63	3	350	63	25	13	72	7
73	68	112	566	114	40	3	127	7	232	42	62	40	105	22
74	73	66	1189	216	71	5	88	8	742	118 ²⁾	56	55	232	30

hoste ¹⁾.

-	6	-	18	6	7	2	1	-	4	3	-	-	6	1
3	1	2	22	9	3	3	6	3	10	2	-	-	3	1
-	3	5	23	12	4	4	4	2	12	6	-	-	3	-
4	2	8	42	23	5	1	8	5	13	10	-	-	16	7
2	5	3	65	49	1	-	11	8	41	31	-	-	12	10
2	4	6	36	21	2	2	3	3	19	16	10	-	2	-
3	4	1	34	31	1	1	4	4	19	18	-	-	10	8

i Bogen. ²⁾ Efter Indberetningerne om forekomne epidemiske Sygdomme i Aarets Løb;

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	-	-	79	3143	3
Eidsberg	6	289	17	645	-
Moss	?	225	20	597	1
Sarpsborg	3	846	¹⁾ 17	1444	2
Hvaløerne	uopgivet		4	190	-
Fredrikshald	1	562	21	267	-

¹⁾ Desuden er i Fredrikstad Kvarantænekommission afholdt 3 Møder, og er i Fredrikstad foretaget 182 Undersøgelser af kvarantænepligtige Skibe.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.
Sygehuse. Som i Beretningen for 1883.

IV. Buskeruds Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade indhold i norske □ Mil	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		114.02	102 186	29	2	43	18
1. Drammen		4.690	31 370	8	2	14	2
	Drammen, Kjøbstad	0.045	18 643	8	2	9	-
	Holmsbo, Ladested	0.002	433	-	-	-	-
	Lier	2.479	7 022	-	-	2	-
	Røken	0.894	2 828	-	-	2	1
	Hurum	1.270	2 444	-	-	1	1
2. Ringerike		13.18	14 367	6	-	5	4
	Hønefos, Kjøbstad	0.01	1 149	4	-	1	-
	Hole	2.39	4 080	1	-	2	1
	Norderhov	5.00	6 870	-	-	1	2
	Aadalen	4.88	2 268	1	-	1	1
3. Modum		17.57	25 384	7	-	10	3
	Eker	3.85	11 690	3	-	4	1
	Modum	4.04	7 429	3	-	3	1
	Sigdal	9.68	6 265	1	-	3	1
4. Næs		22.36	8 407	1	-	4	3
	Næs	11.94	4 196	1	-	2	1
	Gol	10.42	4 211	-	-	2	2
5. Aal		20.91	5 880	1	-	2	2
	Aal	20.91 {	3 728	1	-	1	1
	Hol		2 150	-	-	1	1
6. Sandsvær		10.01	11 766	4	-	5	1
	Kongsberg, Kjøbstad	0.02	4 357	4	-	-	-
	Sandsvær	5.57	4 717	-	-	-	-
	Flesberg	4.42	2 692	-	-	-	-
7. Rollag		25.30	5 012	2	-	3	3
	Rollag	3.28	1 773	2	-	1	1
	Nore	22.02	3 239	-	-	2	2

Sundhedstilstanden skildres som god, dog optraadte Lungebetændelse hyppigere end i 1883 i de fleste Dele af Amtet.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 773 eller 17.3 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (102 600).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Side 36).

Typhoidfeber. Fra Drammens By anmeldtes ialt 54 Tilfælde, hvoraf 22 i September; en stor Del Tilfælde havde sin Oprindelse fra et enkelt Hus paa Tangen, hvor der alene af en Læge behandledes 7. I Landdistriktet skal den have været sjældnere end i noget af de foregaaende Aar; der er dog enkelte Arne-steder, hvor den blusser op gjentagende; saaledes nævnes Gaardene Egge og Ellevaag i Lier og Myre i Røken. I Ringerikes Distrikt iagttoges der i Marts 2 Tilfælde i Arbejderboligen ved Hofsfos Træsliberi, hvor Kjelderen hele Vaaren stod halvfylt af tilrindende Vand fra de høiere liggende gjødslede Jorder; fra Hole anmeldes 3 Tilfælde paa Onsager og Frøshaug, sluttende sig til Epidemien i 1883; 1 kom syg hjem fra Arbeide i Bærum, og 1 Tilfælde optraadte blandt Soldaterne paa Helgelandsmoen. Som angrebne Gaarde i Hole nævnes endvidere Lilleby (2 Tilfælde), Borgen (2) og Frøshaugsaasen (2, hvoraf en havde været i Arbeide paa Onsager).

Skarlagensfeber optraadte i sidste Kvartal temmelig hyppig, men usædvanlig mildt i Drammen og viste mod Aarets Slutning tiltagende Udbredning i Ringerikes Distrikt. Den kom her fra Hadelands Glasverk nedover Haug og naaede med enkelte Tilfælde ned til Hønefos. I Drammen holdt den sig især ved de høiere Skoler.

Rosen optraadte mod Aarets Slutning i Rollags Distrikt, især paa et begrændset Omraade i Nore Sogn.

Af diphtherisk **SVælgbetændelse** anmeldes nær det dobbelte Antal mod Aaret forud. Hyppigst optraadte den i Modums Distrikt, hvor Halvparten af Tilfældene opgives fra Sigdal; der begyndte her i Slutningen af Marts en meget ondartet Epidemi, som viste sig først paa en isoleret beliggende Gaard, Heslien, og siden spredtes videre derfra.

Lungebetændelse havde betydelig større Udbredning end i 1883, og der anmeldes 7.5 pro mille Angrebne blandt Befolkningen. Dødeligheden blandt de Behandlede var 16.9 pCt. Antallet af de opførte Tilfælde og Dødsfald er større end i noget af Aarene 1868—1883. Fra Nikkelverket paa Tyristranden i Hole (Ringerike) omtales i Marts Smitte i en Del Tilfælde (L. G. Bryhn). Paa en Gaard, Vrenne, i Nore (Rollags Distrikt) angrebes 3 efter hverandre, 2 døde; Sygdommen viste her udtalt typhøs Karakter.

Diarrhoe sees om Sommeren at have været usædvanlig hyppig i Drammen.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af Tabellen paa næste Side.

Til Oplysning om en Del af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** er indtaget Tabellen Side 38.

Svindstot udgjorde 14.8 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 20.7 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. I Byerne var Forholdet henholdsvis 16.3 pCt. og 21.5 pCt., i Landdistrikterne 13.9 pCt. og 20.2 pCt. Døde af Svindstot se Side 39.

Struma. Fra Ringerike anføres, at Sygdommen optræder meget almindelig; nogen bestemt Aarsag kan ikke paavises; den synes at være arvelig i enkelte Familier.

Af **Tetanus** omtales fra Næs Distrikt 2 Dødsfald; Tilfældene optraadte samtidig; det ene ved et dilacereret Saar i Overarmen efter Beskadigelse ved

I Buskeruds Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	134	18	133	13	11	13	5	12	5	3	17	29
Cerebrospinal-Meningit	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Barsel-feber	24	1	24	3	2	4	2	4	3	-	-	1
Børnekopper	3	-	3	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Vandkopper	57	-	57	1	3	2	1	13	6	3	1	3
Skarlagensfeber	353	11	353	10	12	15	9	16	24	18	22	32
Røde Hunde	9	-	9	-	1	-	2	-	3	-	2	1
Mæslinger	5	-	5	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Rosen	147	2	147	16	14	12	6	13	6	12	7	12
Kighoste	25	2	25	1	3	-	-	1	-	3	1	1
Diphtherisk Svælgbet.	148	45	148	22	7	16	19	9	9	4	5	10
Strubehoste	29	12	29	5	2	4	2	3	2	2	-	1
Kusma	284	-	283	17	46	30	59	72	36	14	3	2
Akut Bronchit	3998	30	3979	456	424	454	387	371	253	152	132	190
Andre katarrh. Tilfælde												
Lungebetændelse	732	124	725	80	80	78	103	157	67	18	14	12
Pleurit	156	5	156	20	14	13	12	21	11	15	9	14
Gigtfeber	158	3	155	19	14	15	15	10	10	14	9	9
Koldfeber	4	-	4	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Diarrhoe (akut)	1670	24	1660	101	101	89	75	81	121	256	241	262
Cholera nostras												
Blodgang	2	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Skjørbug	4	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	7943	279	7900	767	737	746	698	784	559	515	464	579

Veneriske Sygdomme.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1		2		3		4	
			Drammen.		Ringerike.		Modum.		Næs.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	66	2	33	1	8	1	20	1	-	1
Gonorrhoe, Urethrit	103	-	68	-	7	-	15	-	3	7

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
					1		2		3		4		5		6		7	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Drammen.		Ringerike.		Modum.		Næs.		Aal.		Sandsvør.		Rollag.	
					Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.
12	9	4	139	23	101	14	14	3	10	2	-	-	-	-	12	4	2	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2	-	3	24	1	8	-	1	-	6	1	-	-	2	-	7	-	-	-
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	10	14	57	-	37	-	9	-	1	-	-	-	-	-	10	-	-	-
46	62	87	353	11	272	5	52	4	7	-	-	-	-	-	20	2	2	-
-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-
-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
17	15	17	148	3	67	3	10	-	32	-	1	-	5	-	27	-	6	-
3	5	7	25	2	25	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	17	27	154	51	24	9	30	11	50	22	-	-	8	6	39	2	3	1
1	3	4	29	12	10	4	8	1	4	3	1	1	-	-	6	3	-	-
-	2	2	284	-	254	-	8	-	20	-	2	-	-	-	-	-	-	-
227	305	628	4014	46	2219	29	429	-	590	8	30	1	32	-	631	8	83	-
18	41	57	768	160	193	38	111	26	228	52	85	15	48	10	91	14	12	5
8	13	6	156	5	62	-	17	1	39	-	12	1	9	3	16	-	1	-
10	10	20	159	4	53	3	21	-	34	-	7	-	22	1	17	-	5	-
1	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
122	104	107	1672	26	977	16	86	1	259	2	6	-	10	1	310	6	24	-
-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	1	4	1	-	-	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
470	597	984	8010	346	4310	123	797	47	1283	91	144	18	138	21	1195	39	143	7

Cirkelsag, det andet efter Operation af Læbekraft 9 Dage efter Saarets Tilheling.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger ialt 38, hvoraf 16 i Drammens, 3 i Ringerikes, 5 i Modums, 3 i Næs, 3 i Aals, 7 i Sandsvørs og 1 i Rollags Distrikter. Indikationer og Udfald sees af følgende Tabel (Side 40).

Fødte og Døde se Tabel Side 41.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 409 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 55.7.

Ved 4 **Dødsfald** paa **Barselseng** opgive Lægerne Dødsarsagen: 1 af Barselfeber, 1 af Peritonit, 1 af Livmoderbristning og 1 af Hjertefell.

De hyppigst opgivne **Dødsarsager** vil sees af Tabellen (Side 42).

Liste over forskellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt op- givne.		Voxne.		Børn.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.															
								1		2		3		4		5		6		7			
	Tilfælde.	Dødsfald.						Md.	Kv.	Md.	Kv.	Dram- men.		Ringe- rike.		Modum.		Næs.		Aal.		Sands- vær.	
			Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.						Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	348	-	-	2	188	139	22	65	-	20	-	181	-	11	-	15	-	56	-	-	-	-	
Fnat	136	-	25	35	35	41	16	38	-	28	-	61	-	3	-	-	-	2	-	4	-	-	
Skurv	17	-	2	8	5	2	9	4	-	1	-	3	-	1	-	-	-	8	-	-	-	-	
Kjertelsyge	307	8	99	122	20	44	22	129	2	50	-	97	4	6	2	3	-	9	-	13	-	-	
Rachit	87	3	62	22	-	-	19	43	1	9	-	21	2	2	-	2	-	9	-	1	-	-	
Simpel Meningit	35	29	6	1	1	5	10	20	19	4	2	3	2	3	2	1	1	4	3	-	-	-	
Tuberkuløs Meningit	30	30	14	5	-	1	10	10	10	6	6	13	13	-	-	-	-	1	1	-	-	-	
Svindst	437	179	14	11	135	160	25	227	77	37	19	97	49	8	5	2	2	48	21	18	6	-	
Kræft	138	79	-	-	51	45	24	63	33	7	4	47	26	2	1	1	1	12	8	6	6	-	
Vatersot og Morbus Brightii	132 ¹⁾	32	4	2	59	54	23	49	12	16	1	44	11	7	4	6	-	8	4	2	-	-	
Blegstot og Anæmi	1436	4	64	206	81	1079	24	753	-	149	1	352	2	19	-	65	-	75	1	23	-	-	
Menstruationsuordener	260	-	-	2	-	258	20	98	-	29	-	108	-	6	-	3	-	6	-	10	-	-	
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1333	4	30	57	542	651	24	527	3	177	1	286	-	49	-	84	-	124	-	146	-	-	
Ormesygdomme	142	-	60	57	9	13	16	66	-	26	-	38	-	-	-	-	-	6	-	6	-	-	
Drankersygdomme	7	1	-	-	5	1	4	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Struma	46	-	1	1	7	37	14	7	-	15	-	16	-	-	-	1	-	2	-	5	-	-	

¹⁾ Vatersot 13, Morbus Brightii 19.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Drammen	521	77	123	398
Drammens By	326	51	78	248
Holmsbo —	5	1	-	5
Landdistrikt	190	25	45	145
Ringerike	120	19	47	73
Hønefos By	20	6	6	14
Landdistrikt	100	13	41	59
Modum	425	49	91	234
Næs	40	5	18	22
Aal	33	2	21	12
Sandsvær	144	21	39	105
Kongsberg By	97	15	25	72
Landdistrikt	47	6	14	33
Rollag	28	6	7	21
Buskeruds Amt	1211	179	346	865
Deraf i Byer	448	73	109	339
— - Landdistrikt	763	106	237	526

Veirliget. Vinteren var mild med lidet Sne; Vaar og Sommer kom sent og uden synderlig Varme; Høsten derimod mild, og Vinteren indtraadte senere end almindelig, men blev streng. Jordbrugets Afkastning var i Ringerikes og Næs Distrikter middels.

Fra Hemsedal (Næs Distrikt) opgives Middelterperaturen (R.) for Maa-
nederne:

	Morgen.	Aften.		Morgen.	Aften.
Januar	÷ 2.8	÷ 2.2	Juli	+ 8.9	+ 10.2
Februar	÷ 5.2	÷ 4.6	August	+ 8.1	+ 11.9
Marts	÷ 4.5	÷ 1.8	September	+ 5.3	+ 8.8
April	÷ 0.9	÷ 0.1	Oktober	+ 1.8	+ 4.0
Mai	+ 3.1	+ 3.2	November	÷ 3.5	÷ 6.2
Juni	+ 6.5	+ 7.6	December	÷ 6.4	÷ 7.0

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Drammen anføres, at der blev bevilget Midler til Opførelse af et nyt Sygehus; derimod ikke til nye Almuskoler, som høilig tiltrænges. I Landdistriktet omfattes de nye approberede Sundhedsforskrifter med Interesse af vedkommende Kommunebestyrelser og vise allerede gode Resultater. Blandt den kvindelige Befolkning i Sigdal (af Modums Distrikt) skulle Rheumatisme, Bronchit og Tæring vise sig mere og mere almindelig; den

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Perfora- tion.	Efterbyrds- operation.	
	Mødre		Børn		Mødre	Børn		Mødre	Mødre	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	døde.	lev.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer.....	16	-	15	¹⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed.....	6	²⁾ 1	4	3	-	-	-	⁶⁾ 1	-	-
Blødning og Placenta prævia.....	1	-	³⁾ 1	-	⁵⁾ 2	-	2	-	-	-
Ueftergivelige ydre Fødselsdele.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil.....	1	-	-	⁴⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Tverleie.....	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Livmoderbristning.....	-	-	-	-	-	-	-	⁷⁾ 1	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd.....	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Timeglasformig Sammentrækning.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Uopgiven Indikation.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	25	1	20	6	5	1	4	2	3	2
	26		26			5			5	

¹⁾ Navlesnoren slynget 3 Gange om Fostrets Hals. ²⁾ 6 Dage efter Forløsningen af Peritonit (mulig Ruptura uteri). ³⁾ Arm i Nakken. ⁴⁾ Anencephalus. ⁵⁾ En Gang Placenta prævia centralis. ⁶⁾ 27aarig IIpara (første Gang forløst ved Tang); dødt Foster i Pandeleie. Konen døde 17 Dage efter af Hjertefeil. Hendes Moder, som selv maatte forløses med Tang, var ifølge Berglæge W. Boeck's Beretning i N. Magaz. f. Lægevid. B. I. Pag. 127 født ved Partus præmaturus artificialis. ⁷⁾ Dødt Foster i Sædeleie; manuel Udtrækning og besværlig Armløsning; efter forgjæves Forsøg med Tang foretoges Perforation af sidstkommende Hoved og Udtrækning ved en Jernkrog (Kjøkkenkrog). Konen, 40aarig Ipara, døde 12 Timer efter.

utilstrækkelige Beklædning, tynde, daarlige Kjøletøier og udringede, kortærmede Særker udhæves. Misbrug af Brændevin skal være betydelig indskrænket i Næs Distrikt, mest i Gol, hvor mange have meldt sig ind i Afholdsforeningen, men ogsaa i Næs, hvor der var Brændevinsudsalg. Angaaende Forholdene i Rollags Distrikt henvises til det blandt Bilag indtagne Uddrag af Distriktslæge D. Synnestvedts Medicinalberetning.

Amtet har 2 faste **Sygehuse**: Amtssygehuset paa Kongsberg og Drammens Bys Sygehus.

Bade. Ved Modums Kuranstalt behandledes 401 (140 Md. 261 Kv.), hvoraf 174 fra Norge, 117 fra Danmark, 79 fra Sverige, 19 fra Finland, 4 fra Rusland, 3 fra Frankrige, 3 fra Amerika, 1 fra Tydskland og 1 fra England. Af 381 opgivne Tilfælde angives 312 behandlede med gunstigt Resultat; de hyppigst behandlede Sygdomstilfælde vare: Blegspot og Blodmangel (102), Phthisis (70), Nervøsitet, almindelig Svækkelse (54), Dispositio catarrhalis (32), Asthma og chronisk Bronchit (29).

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Uddrag af Jordemødrenes Opgaver over Fødselshjelpen i 1884.

	Antal anmeldende Jordemødre.	Have bistaaet ved Antal Fødsler.	Deraf opgives :						Af Børnene vare						Antal Fødsler, hvor Læge er tilkaldt.	Operationer.	
			Tvillingfødsler.	Isseleie.	Ansigtsleie.	Tverleie.	Sædeleie.	Fodleie.	Døde i 1ste Døgn.	Dødfødte.	Ufuldbaarne.	Forraadnede.	Aborter.	Misfostre.		Vending.	Løsning af Efterbyrd.
Drammens By	9	772	17	731	3	5	16	10	7	24	7	5	11	1	14	5	-
Lier og Røken	4	251	2	238	2	4	5	2	-	13	4	-	-	1	-	-	-
Drammens Distrikt ¹⁾	13	1023	19	969	5	9	21	12	7	37	11	5	11	2	14	²⁾ 5	-
Modums Distrikt . . .	10	350	7	330	6	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	³⁾ 4	³⁾ 4

¹⁾ Fra Hurum savnes Beretning. ²⁾ Af Læger udførtes 6 Tangforretninger og 4 Gange Vending i Drammens Distrikt. ³⁾ Udførtes af Jordemødre.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.	ved Drab.
Drammen	1035	569	107	15	1	26	8	5	-
Drammens By	612	353	80	12	-	14	5	4	-
Holmsbo —	14	5	-	-	-	2	-	-	-
Landdistrikt	409	211	27	3	1	10	3	1	-
Ringerike	510	229	39	9	-	10	6	-	-
Hønefos By	41	24	2	-	-	3	1	-	-
Landdistrikt	469	205	37	9	-	7	5	-	-
Modum	710	420	51	2	3	15	7	2	-
Næs	262	174	12	2	1	5	2	-	-
Aal	162	99	13	2	1	8	3	1	-
Sandsvær	374	211	33	2	2	18	4	4	1
Kongsberg By	147	104	16	1	-	8	1	-	-
Landdistrikt	227	107	17	1	2	10	3	4	1
Rollag	129	71	7	2	2	10	-	-	-
Buskeruds Amt	3182	1773	262	34	10	92	30	12	1
Deraf i Byer	814	486	98	13	-	27	7	4	-
— i Landdistrikt . . .	2368	1287	164	21	10	65	23	8	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigst opgivne Dødsårsager vare:

Dødsårsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byer.	Land-distrikter.
Svindst	179	73	106
Lungebetændelse	160	33	127
Alderdomssvaghed	99	25	74
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tils.	88	41	47
Kræft	79	27	52
Hjertefeil	56	22	34
Hjerneslag	53	20	33
Diphtherisk Svælgbetændelse	51	10	41
Akut Bronchit	45	22	23
Chronisk —	39	18	21

Følgende Tabel giver en Oversigt over Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Rets-medicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Buskeruds Amt	13	1806	37	2876	23
Drammen	uopg.	uopg.	23	1034	13
Ringerike	2	319	6	545	-
Modum	4	825	3	710	2
Næs	1	108	-	82	1
Aal	1	34	1	62	2
Sandsvær	4	¹⁾ 453	-	265	4
Rollag	1	67	4	178	1

¹⁾ Blandt Arbejderne ved Kongsberg Sølvverk behandledes desuden 387 Sygdomstilfælde.

V. Jarlsberg og Laurviks Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpvaccinatorer.
Amtet		17.70	87 506	25	1	34	16
1. Tønsberg		6.047	40 794	11	1	15	9
	Tønsberg, Kjøbstad .	0.012	4 913	5	1	2	-
	Horten, Ladested .	0.019	5 302	3	-	2	-
	Aasgaardstrand	0.001	488	-	-	1	1
	Vaale	0 645	2 515	-	-	1	1

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.
	Borre	0.482	2 887	-	-	1	1
	Sæm	0.808	5 742	-	-	1	1
	Andebu	1.34	2 651	-	-	1	1
	Stokke	0.935	5 097	1	-	3	1
	Nøterø	0.430	5 207	-	-	1	1
	Ramnæs	1.082	3 000	-	-	1	1
	Tjøme	0.293	2 992	2	-	1	1
2. Hof		6.469	18 346	5	-	7	3
	Holmestrand, Kjøbstad	0.003	2 147	2	-	1	-
	Svelvik, Ladested	0.004	1 614	1	-	1	-
	Hof	1.038	2 109	1	-	1	-
	Laurdal	2.08	2 543	1	-	1	-
	Skoger	0.884	3 267	-	-	-	-
	Strømmen	0.425	1 206	-	-	1	1
	Sande	1.353	3 431	-	-	1	1
	Botne	0.682	1 979	-	-	1	1
3. Laurvik		5.169	28 366	9	-	12	4
	Laurvik, Kjøbstad ..	0.019	7 737	4	-	-	-
	Sandefjord, — ..	-	2 307	3	-	-	-
	Sandeherred	0.89	5 934	1	-	-	-
	Tjølling	0.51	3 396	-	-	-	-
	Hedrum	2.32	3 871	-	-	-	-
	Brunlanæs	1.42	4 080	-	-	-	-
	Fredriksværn	-	1 141	1	-	-	-

Sundhedstilstanden var god. Der viser sig dog noget større Sygelighed end Aaret forud, især ved en mild Epidemi af Skarlagensfeber samt den hyppigere Opbræden af Diarrhoer og af Gigtfeber. Kighoste synes at have været i Tilbagegang.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1461 eller 15,3 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (95300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes ovenstaaende af Læger-nes Opgaver sammendragne Tabel.

Typhoidfeber optraadte i Regelen sporadisk; dog nævnes der Undtagelser, saaledes viste samtlige 7 Tilfælde paa Tjøme sig i et Hus; og i den yderste Del af Skoger optraadte der et Tilfælde i en Grænd, hvorfra der tillige indlagdes et Par Arbeidere paa Drammens Sygehus. Fra Udlandet kjendes 2 Importer, en til Tønsberg (fra London) og en til Laurvik. I Laurvik iagttoges 4 Tilfælde paa Thorstrand. Sygdommens Fordeling paa Herreder og Byer med Omegn sees af nedenstaaende Oversigt (se Side 47).

Barselfeber. Fra Tønsberg omtales 4 Tilfælde i en Jordemoders Praxis; i de 2 første forløstes med Tang; hos den ene af disse optraadte der abscederende Parametrit, hos den anden Rosen; ved det først optrædende Tilfælde fik vedkom-mende Læge senere Ansigtrosen, udgaaende fra et let Eczem paa Øret. De 2 andre angreb, den ene af en dødeligt endende Pyæmi, den anden af suppurerende Parametrit (Dietrichson).

Børnekopper optraadte i Sande i Hofs Distrikt; før det blev meldt Distriktslægen, havde der vist sig 9 Tilfælde med 2 Dødsfald. Den først angrebne

I Jarlsberg og Laurviks Amt

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	65	13	65	5	6	3	3	15	2	1	6	5
Barsel-feber	32	8	30	1	1	1	3	8	1	1	-	4
Børnekopper	11	-	11	-	-	-	-	-	10	1	-	-
Vandkopper	71	-	71	15	7	5	4	7	4	5	7	4
Skarlagensfeber	332	24	332	8	12	22	12	11	25	23	41	23
Røde Hunde	7	-	7	1	1	-	-	-	-	-	-	3
Mæslinger	3	1	3	-	-	-	-	1	2	-	-	-
Rosen	147	1	147	18	9	14	10	12	13	8	6	15
Kighoste	317	6	317	6	15	35	52	40	43	33	28	16
Diphtherisk Svælgbetænd.	136	23	136	6	1	3	8	8	2	6	3	10
Strubehoste	40	13	39	6	3	10	8	-	3	-	3	1
Kusma	221	-	221	54	52	62	18	11	18	3	2	-
Akut Bronchit	2901	25	2900	390	333	343	325	257	214	123	92	136
Katarrhalsk og follikulær Angina	1042	-	1038	117	100	75	67	77	79	70	57	53
Lungebetændelse	631	75	630	73	80	60	79	70	59	32	12	24
Pleurit.	91	3	89	4	18	7	10	14	10	3	3	5
Gigtfeber	242	2	239	27	31	6	15	17	23	17	16	18
Koldfeber	22	1	22	-	4	6	2	1	3	1	-	1
Diarrhoe (akut)	1619	21	1589	110	103	110	94	71	108	214	257	150
Cholera nostras												
Blodgang	6	-	6	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Skjørbug	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	7937	216	7893	841	776	762	711	620	619	545	533	468

¹⁾ og ²⁾ Deraf 9 Tilfælde og 2 Dødsfald uden Lægebehandling.

havde ligget paa Tønsberg Sygehus for Ulcus cruris, samtidig med, at der laa isoleret i Udhushbygningen et Tilfælde af Børnekopper. Efter at være kommen hjem til Gaarden Kolmo angrebes han selv let, men Konen døde. Ved nogle Klæder, som vare laante ud til Begravelsen, bragtes Smitten til Gaarden Vardal, hvor 9 angrebes. Under Arbeide sammen med Folk herfra smittedes Manden paa Gilhus; han døde ligeledes uden Lægetilsyn. Efter at have været med at lægge Liget i Kiste angrebes Manden paa Rud. Paa Gaarden Gilhus optraadte senere 2 og paa Rud ialt 5 Tilfælde. (Smith). I Laurvik indlagdes i Juli en svensk Arbeider paa Isolationslokalet.

Skarlagensfeber havde større Udbredning end i 1883; den optraadte mildt, saa de færreste Tilfælde kom under Lægetilsyn. Fra Sande omtales der dog en liden ondartet Epidemi i August—September; af 13 angrebne Børn døde

anmeldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.					
					1		2		3	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
9	5	5	65	13	23	5	21	4	21	4
3	1	6	34	10	16	5	6	3	12	2
-	-	-	1) 20	2	-	-	2) 19	2	1	-
-	4	9	71	-	33	-	8	-	30	-
41	49	65	338	30	247	21	65	8	26	1
-	2	-	7	-	3	-	-	-	4	-
-	-	-	3	1	-	-	2	1	1	-
13	16	13	147	1	49	1	24	-	74	-
14	14	21	318	7	248	6	10	-	60	1
16	37	36	140	27	61	14	14	5	65	8
2	1	2	41	14	10	2	4	2	27	10
1	-	-	221	-	185	-	31	-	5	-
216	215	256	2901	25	1813	12	233	4	855	9
102	97	144	1042	-	449	-	156	-	437	-
42	38	61	645	89	200	27	83	23	362	39
7	1	7	91	3	46	3	16	-	29	-
25	17	27	242	2	81	1	21	-	140	1
2	2	-	22	1	13	-	5	1	4	-
122	132	118	1627	29	723	10	210	3	694	16
2	-	-	6	-	4	-	-	-	2	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
617	631	770	7982	254	4205	107	928	56	2849	91

8: 2 af Halsaffektion, 2 i Sygdommens Invasionsstadium, 1 af eclamptiske Anfald og 3 af Vatersot; blandt de 5 helbredede havde 3 Hæmaturi og Albuminuri. Smitten antoges overført ved en gammel Kjole, som en omreisende Klædeshandlerske havde givet et af Børnene. Af Steder, hvor den var noget mere almindelig, nævnes Nøterø og mod Aarets Slutning Skoger samtidig med Sygdommens større Udbredning i Drammen.

Kighoste optraadte i Tønsberg Distrikt epidemisk, i Januar — Februar i Nykirke Sogn, senere paa Vaaren især paa Horten.

Diphtherisk Svælgbetændelse. Fra Laurviks Distrikt omtales mod Aarets Slutning en mindre Epidem i Tjølling efter Import fra Sandefjord; den holdt sig paa 3 nærliggende Gaarde.

Kusma optraadte hyppigst i første Kvartal. Foruden paa Horten sees

Typhoidfebertilfældenes Fordeling paa Herreder og Maaneder.

Anmeldt fra	Antal		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Tilf.	Dsf.												
Tønsberg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— Omegn	4	2	-	2	-	2	6	-	-	-	-	1	-	-
Tjøme	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aasgaardstrand	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	6	1	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
— Omegn	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Stokke	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Holmestrand	8	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	3	2
— Omegn	6	4	1	1	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-
Hof	3	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Skoger	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Drammens Omegn	4	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1
Laurvik	10	2	-	-	-	-	-	1	-	2	2	4	1	-
— Omegn	5	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-
Sandefjords Omegn	5	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-
Fredriksværn og Omegn	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ialt	65	13	5	6	3	3	15	2	1	6	5	9	5	5

den ogsaa at have været almindelig i Januar paa Tjøme, hvor den ikke havde været paa flere Aar; Antallet af Angrebne anslaaes til flere Hundrede; den holdt sig udelukkende til Øens Østside; langs Vestkysten viste den sig ikke.

Lungebetændelse viser omtrent samme Udbredning som Aaret forud. Der angrebes 6.8 pro mille af Befolkningen; Dødeligheden blandt Behandlede var 11.9 pCt. Hyppigst anmeldes den fra Laurviks Distrikt. I Hofs Distrikt skal den have optraadt smitsom og ondartet i en liden Grænd af Skogers Hovedsogn, — i Februar 8 Tilfælde og i Mai 2 (5 døde); desuden 2 Dødsfald, et i Januar og et i Mai.

Gigtfeber optraadte næsten dobbelt saa hyppig som Aaret forud, navnlig anmeldtes et større Antal fra Laurviks Distrikt.

Koldfeber. Fra Tønsberg opgives bl. a. 5 Tilfælde fra et Fartoi, som kom fra Aspinwall, og hvor omtrent hele Besætningen havde været syg.

Af **katarrhalsk Ikterus** anmeldes 15 Tilfælde i fjerde Kvartal fra Holmestrand og Omegn; i Landdistriktet skal den have været almindelig, ligesaa i og omkring Laurvik fra Høsten og udover Vinteren. Cfr. Norsk Magazin for Lægevidenskaben 1886 No 2.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
			1		2		3	
			Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Syphilis	109	5	38	3	9	-	62	2
Gonorrhoe, Urethrit	184	-	63	-	17	-	104	-

Liste over forskjellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger. ²⁾	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
	Tilfælde.	Dødsfald.						1		2		3	
			Tønsberg.		Hof.			Laurvik.					
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.		Tilf.	Dødsf.				
Chronisk Rheumatisme	347	-	-	-	201	146	19	169	-	35	-	143	-
Fnat	26	-	2	4	15	5	8	21	-	1	-	4	-
Skurv	8	-	1	4	1	2	4	1	-	-	-	7	-
Kjertelsyge	259	3	90	122	15	29	21	113	1	52	1	94	1
Rachit	128	2	72	53	1	-	17	82	-	21	2	25	-
Simpel Meningit	23	22	11	2	2	-	9	10	10	5	4	8	8
Tnberkuløs Meningit	40	39	14	15	1	3	11	24	23	5	5	11	11
Svindst	384	111	12	12	144	185	25	155	37	54	19	175	55
Kræft	103	62	-	-	47	35	19	49	27	28	14	26	21
Vatersot og Morbus Brightii	130	¹⁾ 33	7	6	59	48	21	69	18	25	11	36	4
Blegsot og Anæmi	1458	3	48	220	79	1084	25	944	2	202	-	312	³⁾ 1
Menstruationsuordener	117	-	-	1	-	111	17	65	-	20	-	32	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1683	-	43	52	590	998	26	854	-	209	-	620	-
Ormesygdomme	78	-	26	36	9	5	17	39	-	12	-	27	-
Drankersygdomme	9	1	-	-	8	-	3	1	-	5	-	3	1
Struma	4	-	-	-	2	2	3	1	-	2	-	1	-

¹⁾ Vatersot 11, Morbus Brightii 22. ²⁾ Deraf 4 i Drammen bosatte Læger. ³⁾ paa Barselseng.

Fra Stokke opgives 4 Tilfælde af Syphilis; en netop hjemkommen Sømand smittede en Pige, denne igjen en 14 Maaneder gammel Gut, som hun passede, og en Barselkone, hvis Bryster hun havde diet; denne sidste smittede sit nyfødte Barn.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** se Tabellen Side 46.

Svindstot. For det hele Amt udgjorde Dødsfald af Svindstot 14 pCt. af samtlige kjendte Dødsfald ved Sygdom og 20.6 pCt. af Dødsfald ved ikke epidemiske Sygdomme. I Byerne vare de samme Forhold henholdsvis 17.1 og 24.3 pCt., i Landdistrikterne 11.2 og 17 pCt. Se følgende Tabel:

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaaarsager			
	ialt.	af Svindstot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Tønsberg	335	37	107	228
Tønsberg By	67	7	18	49
Horten —	66	10	20	46
Aasgaardstrand —	3	1	-	3
Landdistrikt	199	19	69	130
Hof	166	19	56	110
Holmestrand By	35	4	11	24
Svelvik —	15	1	1	14
Landdistrikt	116	14	44	72
Laurvik	293	55	91	202
Laurvik By	162	37	52	110
Sande fjord —	27	4	10	17
Landdistrikt	104	14	29	75
Jarlsberg og Laurviks Amt	794	111	254	540
Deraf i Byer	375	64	112	263
— - Landdistrikt	419	47	142	277

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Der omtales 5 Tilfælde af religiøs Melancholi (4 Kvinder og 1 ung Mand) efter en Lægprædikants Optræden i Laurvik. (Hansteen).

Chirurgiske Tilfælde. For Frakturer opgives Sædet i 38 Tilfælde: Costæ 7, Antibrachium 5, Femur 5, Fibula 5, Humerus 3, Radius 3, Collum femoris 3, Tibia 3, Clavicula 2, Os metacarpi 1, Crus 1.

70 obstetriciske Operationer opgives udførte af Læger, nemlig 20 i Tønsbergs, 9 i Hofs og 41 i Laurviks Distrikter. Indikationer og Udfald sees af Tabel (Side 49).

Endvidere opgives 1 Udtrækning af et hønseægstort, pergamentagtigt Foster en Maaned efter normal Fødsel, heldigt Udfald; under Puerperiet Tilbøielighed til Blødning (Bang). Ligeledes 1 Tilfælde af Mola hydatidea; Konen døde af Barselfeber.

Antal af **Fødte og Døde** vil sees af Tabel Side 50.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 586 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 47.9

Lægerne opgive 14 **Dødsfald paa Barselseng**: 10 af Barselfeber, 1 af Anæmi, 1 af Livmoderblødning, 1 af Pyæmi og 1 af Kollaps $\frac{1}{2}$ Time efter besværlig Forløsning (Exvisceration).

De hyppigst opgivne **Dødsaaarsager**. (Se Tabel Side 50).

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.			Vending.				Udtrækning ved Bækken- endefødsel.		Exvis- ceration.	Decapi- tation.	Efterbyrds- operation.
	Mødre	Børn		Mødre		Børn		Mødre	Børn	Mødre	Mødre	Mødre
	lev.	lev.	dødf.	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	Døde.	Døde.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer ...	37	¹⁾ 36	2	1	-	³⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	²⁾ 4	3	1	⁴⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trange ydre Fødselsdele	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia	1	1	-	1	⁵⁾ 1	1	1	-	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	5	-	⁶⁾ 3	2	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnoren	-	-	-	1	-	1	-	2	2	-	-	-
Thoracopager	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁸⁾ 1	-	-
Tverleie, Tetanus uteri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁹⁾ 1	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Uopgiven Indikation	-	-	-	1	-	⁷⁾ 1	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	51	48	4	10	1	8	3	2	2	1	1	¹⁰⁾ 3
		52		11		11						

¹⁾ 1 døde 8 Dage efter af Tetanus. ²⁾ 2 Gange første Tvilling; i et Tilfælde forløstes 2den Tvilling ved Naturens Hjelp; i det andet ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opført (begge ilive). ³⁾ Hos 1 Conjugata 10 Cm. ⁴⁾ 2den Tvilling; første forløst ved Tang (se Anm. ¹⁾). ⁵⁾ Conjug. 7 Cm. ⁶⁾ Dødsårsag: Livmoderblødning. ⁷⁾ En 2den Tvilling; første født ved Naturens Hjelp. ⁸⁾ 1ste Tvilling; anden født ved Naturens Hjelp. ⁹⁾ Der var tillige nogen Bækkenforsnevring tilstede; hun kollaberede og døde 1/2 Time efter Forløsningen (Dystoki). ¹⁰⁾ Døde 9de Dag af Pyæmi. ¹⁰⁾ Desuden opgives en Expression af Efterbyrden med heldigt Udfald ved Blødning med Bevidstløshed og Kramper.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hændel- ser.	Selv- mord.
Tønsberg	1304	689	129	6	14	48	14	6
Tønsberg By	199	103	27	2	-	7	3	-
Horten	194	84	22	1	1	9	-	1
Aasgaardstrand By	6	9	-	-	-	1	-	-
Landdistrikt	905	493	80	3	13	31	11	5
Hof	607	293	43	1	4	19	7	-
Holmestrand By	73	45	5	1	-	2	2	-
Svelvik	60	20	5	-	-	-	-	-
Landdistrikt	474	228	33	-	4	17	5	-
Laurvik	1136	479	106	8	3	30	9	2
Laurvik By	411	179	48	5	2	11	2	-
Sande fjord	111	34	13	1	-	2	-	-
Landdistrikt	614	266	45	2	1	17	7	2
Jarlsb. og Laurviks Amt	3047	1461	278	15	21	97	30	8
Deraf i Byer	1054	474	120	10	3	32	7	1
— Landdistrikt	1993	987	158	5	18	65	23	7

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigst opgivne Dødsårsager vare:

Dødsårsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byer.	Land- distrikt.
Svindst	111	64	47
Lungebetændelse	89	38	51
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	73	28	45
Kræft, Sarkom	62	36	26
Hjertefeil	39	17	22
Alderdomssvagbed	35	14	21
Hjerneslag	35	18	17
Vatersot og Morbus Brightii	33	16	17
Skarlagenseber	30	1	29
Diarrhoe og Cholera nostras	29	22	7

Veiriget. Vinteren var mild, Vaaren derimod kold, men efterfulgtes af en varm, tør Sommer. Høavlingen var middels, Kornhøsten god (Hofs Distrikt).

Hygiæniske Forhold. I Laurvik er Vandverket forlænget til et høiere liggende Fjeldvand, der leverer fortrinligt Vand. Byens Vand- og Kloak-

ledninger forøges stadig, dog ikke hurtig. Som Gave af Brændevinsbolaget er der opført et Isolationslokale for smitsomme Sygdomme, bestemt for 12 Senge med ca. 24000 Kubikfod. I Sandefjord blev der antaget en Betjent til ugentlig at inspicere Binger og Gaardsrum.

Amtet har 2 **Sygehuse**, nemlig et fælles for Amtet og Tønsberg By samt Carljohansværns militære Sygehus.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	16	1314	59	2871	10
Tønsberg	5	555	18	1119	1
Hof	7	367	19	698	1
Laurvik	4	392	22	1054	8

Badeindretninger. Foruden Sandefjords og Laurviks Bad have Badeindretninger i Svelvik, Holmestrand, Carljohansværn og Fredriksværn. Ved Sandefjords Bad behandlede i 1884 528 Sygdomstilfælde, hvoraf 92.8 pCt. med gunstigt Resultat (jfr. Prospektus 1885); de hyppigst opgivne Sygdomsformer vare: Rheumatisme 222, konstitutionel Syphilis 85, Nervøsitet 76, chronisk Katarrh 30, Neuralgi 23, Lamheder 20 og Obstruktion 20. Laurviks Mineralkilder og Bad vare besøgte af 320 Kurgjæster; desuden gennemgik 23 Brøndkur uden at være indskrevne som Kurgjæster. 262 vare fra Norge, 23 fra Danmark, 15 fra Finland, 13 fra Sverige, 6 fra England og 1 fra Amerika. De hyppigst behandlede Sygdomme vare: Rheumatiske Sygdomme 89, nervøse Lidelser 75, Svælg- og Strubekatarrh 45, Underlivssygdomme 41, Blegsot 18, Hudsygdomme 15.

Meteorologiske iagttagelser ved Sandefjords Bad.

	Kl. 6 For- middag.	Kl. 12 Middag.	Kl. 6 Efter- middag.	Regnmængde pr. Kvadratfod.
Juni:				
Luftens Middeltemperatur	12.3	17.5	17.7	4.3 Liter i 4 Dage.
Søens —	12.2	12.9	13.4	
Juli:				
Luftens Middeltemperatur	14.1	20.2	19.2	10.6 Liter i 8 Dage.
Søens —	18.3	19.2	20.0	
August:				
Luftens Middeltemperatur	13.0	19.5	19.3	5.6 Liter i 4 Dage.
Søens —	18.0	19.0	19.2	

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

VI. Hedemarkens Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1874.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer
Amtet		204.14	120 618	28	2	41	40
1. Solør og Odalen		26.48	34 469	8	-	9	8
	Kongsvinger, Kjøb- stad	-	1 152	3	-	2	-
	Vinger	3.88	5 614	1	-	1	2
	Eidskog	4.78	6 236	1	-	1	2
	Søndre Odalen	3.92	7 002	1	-	1	1
	Nordre —	3.74	4 226	1	-	1	1
	Brandvold	3.95	3 907	-	-	1	1
	Grue	6.26	6 332	1	-	2	1
2. Hedemarken		20.38	41 055	9	2	12	8
	Hamar, Kjøbstad	-	2 335	3	2	1	-
	Vang	4.03	8 363	-	-	2	2
	Stange	2.71	6 171	1	-	3	2
	Romedal	2.63	4 960	1	-	1	1
	Løiten	2.79	4 461	1	-	1	1
	Næs	1.30	3 952	1	-	1	-
	Ringsaker	6.92	10 813	2	-	3	2
3. Søndre Østerdalen		23.27	18 925	5	-	6	6
	Elverum	10.77	7 148	2	-	2	2
	Vaaler	4.84	3 987	1	-	1	1
	Aasnæs	4.54	4 550	1	-	2	1
	Hof	3.12	3 240	1	-	1	2
4. Trysil		31.50	5 227	1	-	3	5
	Trysil	25.53	4 701	1	-	3	4
	Drevsjø Kapelsogn af øvre Rendalen		267	-	-	-	1
	Øvre Engerdalens Ka- pelsogn af ytre Ren- dalen	5.97	259	-	-	-	1
5. Rendalen		44.40	9 673	3	-	5	6
	Aamot	8.01	3 583	1	-	2	2
	Storelvedalen	12.14	3 227	1	-	2	2
	Øvre Rendalen (Drevsjø Kapelsogn undtaget)		1 634	-	-	-	-
	Ytre Rendalen (øvre Engerdalens Kapel- sogn undtaget)	24.25	1 229	1	-	1	2

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
6. Tønset		56.58	10 458	2		6	7
	Lilleelvedalen	16.12	3 310	-	-	2	2
	Tønset	8.69	3 082	2	-	2	2
	Kvikne (fraregnet Ind- set Annex)	7.25	747	-	-	1	-
	Tolgen Prestegjeld....	24.52	3 319	-	-	1	3

Anm. Indset Annex til Kvikne (1.50 n. □ M. 573 Indb.) hører til Opdals Distrikt; en Del af Tolgens Herred (med 238 Indb.) hører til Røros Prestegjeld og til Røros Lægedistrikt, — hvilke Distrikter begge tilhøre søndre Trondhjems Amt.

Sundhedstilstanden maa i det Hele betegnes som meget god. Epidemiske smitsomme Sygdomme af større Betydning have ikke faaet nogen videre Udbredelse. Lungebetændelse optraadte ogsaa i det Hele sjældnere, medens der af akute katarrhalske Sygdomme anmeldtes nogle flere Tilfælde end i 1883.

Dødeligheden var liden. De Dødes Antal udgjorde 1 526 eller 12.7 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (120 000).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 54 og 55).

Af **Typhoidfeber** forekom en liden Epidemi i Grue, Solør og Odalens Distrikt, paa Skydsskiftet Meldalen, hvortil Sygdommen antoges medbragt fra en Reise. I Hedemarkens Distrikt anføres den næsten ikke at have forekommet. Af de 8 anmeldte Tilfælde kunne 2 sees at være behandlere i Hamar By, 3 paa Gaarden Aasterud i Stange, hvortil Sygdommen antoges ført med en Sommergjæst fra Christiania, og 1 med tvivlsom Diagnose i Næs; for 2 er Herredet ikke opgivet. I Trysil optraadte 2 spredte Tilfælde, i Rendalen 11, hvoraf de 10 i Januar Maaned paa 2 nær hinanden liggende Pladse ved Kværnæs i ytre Rendalen; rimeligvis er Smitten didført ved Reisende til Skydsskiftet Akre, hvor det første Tilfælde indtraf hos en Pige, der overførte Sygdommen til sine Forældre i en af de nævnte Pladse.

Af **Meningitis cerebrospinalis** optraadte 5 Tilfælde i søndre Odalen; de endte paa et nær alle dødelig. De Voxne, hvoraf en 21aarig Kvinde døde, vare stærkere angrebne end Børnene, hos hvem Sygdommen havde et langsomt Forløb. Ingen af de Syges Omgivelser bleve angrebne. (L'Orsa).

Skarlagensfeberen, hvoraf der i det Hele opgives 417 Tilfælde mod 688 i 1883 og 433 i 1882, optraadte fremdeles epidemisk i Solør og Odalens Distrikt, men fik ingen synderlig Udbredelse og angreb ikke mange paa de forskjellige Steder. Alle Tilfælde i 1ste Kvartal forekom i Vestmarken under Eidskog, hvor Sygdommen optraadte i 2 Grupper, en omkring Skelaaen ved Grændsen af Urskog og en ved Vestmarkens Kirke. I andet Kvartal indtraf nogle faa Tilfælde i Kongsvinger By og de nærmest liggende Herreder, samt i Grue en liden Epidemi, der begyndte i April sandsynlig netop der, hvor Sygdommen Aaret forud var standset, og som ophørte i August. I 4de Kvartal optraadte atter nogle Tilfælde i Grue og en ny liden Epidemi i Vestmarken ved den svenske Grændse. I Hedemarkens Distrikt havde Sygdommen nogen epidemisk Udbredning i Brøttum Annex til Ringsaker, ellers optraadte den for det meste kun sporadisk, saaledes flere Gange i Stange med et let og godartet Forløb. I Hamar By indtraf

I Hedemarkens Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	29	3	29	11	2	-	-	1	3	4	4	-	2	1	1
Cerebrospinal-Meningit	5	4	5	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1
Barselfeber	39	8	39	5	4	6	3	2	6	3	2	2	1	1	4
Vandkopper	37	-	37	10	4	3	1	2	2	5	1	-	6	3	-
Skarlagensfeber	417	24	417	54	47	48	29	60	33	20	11	12	30	29	44
Røde Hunde	10	-	9	1	1	-	2	4	-	-	-	-	-	-	1
Rosen	93	1	93	11	12	11	13	4	3	14	6	5	6	3	5
Kighoste	17	1	17	2	-	3	5	2	2	1	2	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	43	8	43	7	3	9	-	2	2	4	2	2	-	4	8
Strubehoste	10	5	10	1	1	-	1	-	-	1	-	-	4	1	1
Kusma	29	-	26	1	4	4	7	4	3	1	1	-	-	-	1
Akut Bronchit.	2817	34	2807	330	305	366	328	250	156	134	121	144	192	228	253
Andre katarrh. Tilfælde															
Lungebetændelse	599	¹⁾ 71	599	61	69	86	84	83	47	15	15	16	20	52	51
Pleurit	129	6	129	19	10	15	14	11	10	9	8	7	11	9	6
Gigtfeber	119	5	119	14	16	4	17	9	13	5	6	8	3	17	7
Akut Diarrhoe	789	12	789	46	46	47	50	50	54	102	130	77	54	60	73
Cholera nostras															
Blodgang	8	-	8	1	2	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-
Skjørbug	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5202	182	5176	574	526	603	555	486	334	318	309	276	329	410	456

¹⁾ Deraf 1 paa Barselseng.

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Solør og Odalen.		Hedemarken.		Søndre Østerdalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.		Indset.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	30	4	9	-	8	3	-	-	2	-	11	1	-	-	-	-
Cerebrospinal- Meningit. .	5	4	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barsel-feber	39	8	10	2	11	3	9	2	2	1	4	-	-	-	3	-
Vandkopper	37	-	1	-	33	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Skarlagensfeber	417	24	118	7	81	5	82	6	-	-	111	2	25	4	-	-
Røde Hunde	10	-	-	-	7	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	93	1	14	-	55	-	13	-	3	-	2	-	6	1	-	-
Kighoste	17	1	15	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	43	8	8	1	15	3	3	1	5	-	6	2	6	1	-	-
Strubehoste	10	5	1	-	9	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	29	-	15	-	11	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	2817	34	585	10	1380	11	346	1	69	2	213	1	219	9	5	-
Andre katarrh. Tilfælde .																
Lungebetændelse	599	71	147	17	253	25	98	12	8	2	40	5	50	9	3	1
Pleurit	129	6	36	2	63	3	6	-	7	-	10	1	7	-	-	-
Gigtfeber	119	5	35	3	46	1	15	-	4	1	15	-	4	-	-	-
Akut Diarrhoe	789	12	187	-	401	10	99	1	13	-	60	-	27	1	2	-
Cholera nostras																
Blodgang	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	5	-	-	-
Skjørbug	12	-	7	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5203	183	1193	46	2377	69	676	23	116	7	476	12	352	25	13	1

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.
	Tilfælde.	Dødsfald.					
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Chronisk Rheumatisme.....	398	-	1	-	180	176	24
Enat	25	-	6	6	6	5	10
Skurv	7	-	3	1	1	2	2
Kjertelsyge	204	3	61	96	10	26	23
Rachit	108	2	59	39	-	-	20
Simpel Meningit.....	23	¹⁾ 16	9	7	3	3	14
Tuberkuløs Meningit.....	21	20	12	8	1	-	14
Svindstot.....	292	120	13	18	129	124	28
Kræft	132	²⁾ 86	-	-	65	57	25
Vatersot og Morbus Brightii....	71	³⁾ 27	8	6	29	26	22
Blegsot og Anæmi	880	1	23	78	52	724	27
Menstruationsuordener	143	-	-	1	-	142	21
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1332	6	35	53	500	608	26
Ormesygdomme	149	-	53	41	9	10	21
Drankersygdomme.....	20	3	-	-	14	6	8
Struma	49	-	-	1	3	42	10

¹⁾ Deraf 1 paa Barselseng. ²⁾ Cancer 84. Sarcoma 2. ³⁾ Hydrops 6. Morbus Brightii 21

¹⁾ Deraf 1 paa Barselseng. ²⁾ Cancer 84, Sarcoma 2. ³⁾ Hydrops 6, Morbus Brightii 21.

ogsaa enkelte sporadiske Tilfælde, hvor for nogle Vedkommende Smitteimporten maatte antages at være skeet gennem Jernbanetrafiken, idet Sygdommen optraadte inden Jernbanefunktionærers Familie. I et Hus, hvor 4 Sødskende angrebes, formodedes Smitten indbragt ved en Skolekammerat fra Vang. 3 Tilfælde i Ringsaker skyldtes antagelig Smitte fra Kristiania. I søndre Østerdalen forekom fremdeles Tilfælde inden alle Herreder; Epidemien fra 1883 i Elverum endte i Juni Maaned. I Rendalens Distrikt havde Sygdommen optraadt allerede fra November 1883 i Storelvedalen, hvor den fortsatte sin epidemiske Udbredning til i Juli Maaned; i September overførtes den herfra til Rena, hvor den i sidste Kvartal gik fra Hus til Hus; samtidig optraadte den meget almindelig i en enkelt Grænd af øvre Rendalen. I Tønset fik Sygdommen ingen synderlig Udbredning.

Nogle Tilfælde af Kighoste optraadte atter i Solør og Odalens Distrikt samt i Trysil.

Diphtherisk Svælgbetændelse var fremdeles i Aftagende, men forekom spredt inden alle Distrikter, undtagen i Indset Annex af Opdal. Hyppigst synes Sygdommen at have været i Hedemarkens Distrikt, hvor der i 1ste og 4de Kvartal optraadte en Del Tilfælde i Ringsaker Hovedsogn. Samtidig forekom i den tilgrændsende Del af Næs Nordbygd en Epidemi af «Halsesyge», hvoraf dog de fleste Tilfælde ikke kom under Lægebehandling. I en Familie angrebes alle 6 Børn; 2 af dem døde under Symptomer af Strubehoste, de andre 4 havde ogsaa Larynxaffectiøn, men kom sig. I Rendalen indtraf 3 Tilfælde, hvoraf 1 dødeligt.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
1		2		3		4		5		6		7	
Solør og Odalen.		Hedemarken.		Søndre Østerdalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.		Indset.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
131	-	150	-	24	-	13	-	64	-	15	-	1	-
8	-	9	-	4	-	-	-	1	-	3	-	-	-
-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-
72	-	60	3	22	-	4	-	33	-	12	-	1	-
23	-	40	-	13	-	-	-	23	-	9	-	-	-
7	6	6	3	6	4	1	1	3	2	-	-	-	-
5	5	9	8	3	3	-	-	3	3	1	1	-	-
104	34	84	38	42	23	6	3	35	9	21	13	-	-
27	19	60	42	22	13	5	3	15	8	3	1	-	-
17	2	19	12	16	4	4	3	9	5	6	1	-	-
191	1	341	-	100	-	3	-	150	-	93	-	2	-
30	-	57	-	17	-	11	-	21	-	6	-	1	-
351	3	608	2	62	-	35	1	170	-	97	-	9	-
15	-	86	-	10	-	5	-	31	-	2	-	-	-
3	-	11	3	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-
3	-	39	-	3	-	1	-	3	-	-	-	-	-

Lungebetændelse fik i de 4 første Maaneder af Aaret epidemisk Udbredning i Veldre Annex til Ringsaker, ellers forekom den i Hedemarkens Distrikt sjældnere end almindelig. Fra Tønset omtales, at Lungebetændelse forekom i et Hus samtidig hos 4.

Af blodig **Diarrhoe** optraadte i Grue af Solør og Odalens Distrikt nogle Tilfælde ligesom i de foregaaende Aar, men sjældnere end forhen. **Blodgang** forekom i Rendalen og Tønset Distrikter.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1		2		3	4	5	6
			Solør og Odalen.		Hedemarken.		Søndre Østerdalen.	Trysil.	Rendalen.	Tønset.
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	42	3	13	2	26	1	1	1	-	1
Gonorrhoe	62	-	15	-	26	-	12	2	1	6

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel. (Se Side 56 og 57).

Svindsot siges i Tønset at blive mere og mere almindelig, antagelig paa Grund af de stadige Giftermaal inden Familien og kanske ikke mindst paa Grund af Smitten. (H. Bull).

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Solør og Odalen.....	180	34	46	134
Kongsvinger By.....	16	4	3	13
Landdistrikt.....	164	30	43	121
Hedemarken.....	291	38	69	222
Hamar By.....	34	9	8	26
Landdistrikt.....	257	29	61	196
Søndre Østerdalen.....	107	23	23	84
Trysil.....	45	3	7	38
Rendalen.....	60	9	12	48
Tønset.....	56	13	25	31
Indset Annex.....	3	-	1	2
Hedemarkens Amt	742	120	183	559
Deraf i Byer.....	50	13	11	39
— - Landdistrikt.....	692	107	172	520

For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 16.2 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 21.5 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 26 pCt. og 33.3 pCt., for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 15.5 pCt. og 20.6 pCt.

Af **Spedalskhed** omtales 3 Tilfælde i Brandvold Finskog; Mand, Kone og en Datter vare angrebne, de øvrige Børn endnu friske. (Gude).

Skjørbug. I en Familie i nordre Odalen, hvor Høsten 1883 et Barn døde af Morbus maculosis Werlhofii, lede Sommeren efter de øvrige Børn af langvarige Gingiviter med let Blødning og tildels Løsning af Tænderne. (I. C. Müller).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** kunne 51 sees at være udførte af Læger, nemlig 14 i Solør og Odalens, 21 i Hedemarkens, 7 i søndre Østerdalens, 3 i Trysils, 3 i Rendalens og 3 i Tønsets Distrikter. Indikationer og Udfald ville sees af Tabellen paa næste Side.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaaarsagen for 14, nemlig Barselfeber 8, besværlig Fødsel 2, deraf 1 uforløst, Livmoderbristning 1, Lungebetændelse 1, Meningit 1 og Pyæmi 1.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Udtrækning.		Perforation.		Embryotomi.		Accouche- ment forcé.		Efterbyrds- operation.
	Mødre		Børn		Mødre		Børn	Mødre	Børn	Mødre		Mødre		Mødre	Børn	Mødre
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	dødf.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige eller smertef. Veer	22	¹⁾ 1	21	²⁾ 3	1	-	³⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	1	-	-	1	-	-	-	-	-	⁴⁾ 1	-	1	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Ansigtfødsel	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— med Panden fortil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁵⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Issefødsel — — —	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnoren	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ueftergivelige ydre Fødselsveie . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulst i Livmoderen	-	-	-	-	-	⁶⁾ 1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Livmoderbristning	-	⁷⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	⁸⁾ 1	-	-	-
— med Bækkensneverhed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁹⁾ 1	-	-	-	-
Sædefødsel	-	-	-	-	-	-	-	3	¹⁰⁾ 3	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalisk Fosterhoved	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	¹¹⁾ 1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Tilsammen	27	2	23	7	2	2	4	3	3	1	2	3	1	1	1	6
	29		30		4					3		4				

¹⁾ Konen, flerfødende, havde ligget 16 Timer med Barnets Hoved mod underste Aabning og døde Dagen efter af Barselfeber; Fosteret dødt. ²⁾ Deraf 1 1ste Tvilling; 2den, dødfødt, forløstes ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opført. ³⁾ 2den Tvilling; 1ste forløstes ved Tang, se Anmærkning 2. ⁴⁾ Perforation af sidstkommande Hoved efter Vending. ⁵⁾ Døde 18 Timer efter Forløsningen af Kræftetab. ⁶⁾ Dødsårsag: Pyæmi. ⁷⁾ Døde øieblikkelig efter Moderkagens Forløsning paa Grund af indvendig Blødning. ⁸⁾ Dødsårsag: Meningit. ⁹⁾ Begyndende Selvudvikling, Decapitation, Perforation af Hovedet og Udtrækning med Kranioklast. ¹⁰⁾ Deraf en Gang med Hagen fortil. ¹¹⁾ Døde 2 Dage efter af Lungebetændelse.

Fødte og Døde.

Distrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	Selv- mord.	Drab.
Solør og Odalen	1038	439	66	3	3	25	14	2	1
Kongsvinger By	32	17	2	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	1006	422	64	3	3	25	14	2	1
Hedemarken	1325	536	69	9	4	38	8	8	-
Hamar By	135	41	6	-	-	4	3	-	-
Landdistrikt	1190	495	63	9	4	34	5	8	-
Søndre Østerdalen	607	247	46	3	4	19	5	2	-
Trysil	171	64	13	-	1	4	1	-	-
Rendalen	323	102	16	4	2	5	-	-	-
Tønset	280	132	9	1	1	8	4	1	-
Indset Annex	15	4	-	-	-	2	-	-	-
Gaarde af Tolgens Herred	10	2	-	-	-	-	-	-	-
Hedemarkens Amt.	3769	1526	219	20	15	101	32	13	1
Deraf i Byer	167	58	8	-	-	4	3	-	-
— - Landdistrikt	3602	1468	211	20	15	97	29	13	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	120	13	107
Kræft (Cancer og Sarkom).	86	4	82
Lungebetændelse	71	4	67
Alderdomssvaghed	54	-	54
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	40	2	38
Akut Bronchit	34	2	32
Hjerneslag	32	-	32
Organisk Hjertesygdom	32	3	29
Vatersot og Morbus Brightii	27	2	25
Skarlagensfeber	24	-	24
Chronisk Bronchit	17	3	14
Akut Diarrhoe og Cholera nostras	12	2	10

Fødte og Døde. (Se Tabel Side 60).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 2 243 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 40.5

De hyppigste **Dødsaaarsager.** (Se Side 60).

Veirliget. Efter en overalt mild Vinter fulgte en paa Hedemarken regnfuld, i Østerdalen kold og tør Vaar. Sommeren og Høsten var for det meste varm og gunstig for Jordbruget. Den paafølgende Vinter mild indtil December Maaned. Aarets Udbytte var over et Middelsaars baade for Hø og de forskellige Sædearters Vedkommende.

Levemaaade og hygiæniske Forhold. Fra Solør og Odalen skrives: «Folkets Huse ere i det Hele velbyggede, medens der jo ogsaa findes Fattigmandshjem, som ikke yde videre Bjergning mod Uveir; i Eidskog og paa Finskogene bruges endnu mest Peis med flammende Baal, som yde baade Varme og frisk Luft, og Ved er der nok af; paa Finskogen i Brandvold og mest i Grue er der endnu flere af de gamle Stuer med en mægtig Stenovn, som ildes en Gang daglig; de give en behagelig og jevn Varme, men under Ildingen maa tildels Døren staa aaben og give Træk. Nogen Havedyrkning findes ikke, neppe nok paa de store Bondegaarde, og den store Rigdom paa Bær nyttes ikke i Husholdningen. Siden Brændevinshandelen paa Kongsvinger kom i et Bolags Hænder er Brændevinsdrikken stærkt aftagen; hertil bidrager vel ogsaa de daarlige Tider.» (Gude). De hygiæniske Forhold maa i det store Hele betegnes som noksaa gode. En stor og temmelig almindelig Uskik hos den lavere Befolkning er den at opbevare Fødemidlerne i det samme Rum, hvor Familierne tilbringe Dagen, og hvor de sove om Natten. Det falder ofte ikke saa let for Lægen at faa disse Madvarer og da selvfølgelig især Melk fjernet fra Sygeværket under epidemisk Sygdom. Lidt efter lidt opklares dog Almuens Begreber om smitsomme Sygdomme og deres Overførelse; kyndig Lægehjælp søges mere og mere, medens Kvaksalveriet ikke staar i høi Kurs. Uagtet Arbeidspriserne, særlig ved Skovdriften, have været smaa, saaledes at en Mand med Hest ofte knapt har kunnet drive det til en større daglig Fortjeneste end 2 à 2½ Krone, har der takket være de mange gode Aar ikke været nogen Nød; Jordbruget er gaaet fremad, og de lave Kornpriser har for dette Distrikt, der ikke kan brødføde sig selv, dannet en kraftig Modvegt mod Skovenes mindre Afkastning. Oplysningen er i jevnt Tiltagende, og der gjøres ikke smaa Opofrelser for Skolevæsenet, særlig maaske i søndre Odalen. Skolehusene have i Almindelighed rummelige Lokaler; de holdes oftest rene og udluftede, og Skolelærerne yde i sanitær Henseende en virksommere Hjælp end i fordums Dage. (Juell). Fra Elverum i søndre Østerdalen omtales Drikfældigheden som fremdeles i Aftagende, og der er dannet flere Afholdsselskaber i Bygden. (Dorum). I Rendalen er Udvandringen til Amerika meget stærk, især inden den yngre Befolkning; som Følge deraf er Tiden trods de lave Tømmerpriser ganske god for Arbeidsfolk, især «Løskarle». (Harboe).

Apotheker. Amtet har 4 Apotheker (se den almindelige Beretning).

Badehuse. I Hamar findes Badehus ved Mjøsstranden og et Dampbad. I Elverum benyttes de rundt om i Bygden anlagte private Styrtebad noksaa flittig om Sommeren.

Sygehuse. Foruden Amtssygehuset i Stange har Hamar et kommunalt Sygehus, der i Aarets Løb undergik flere Forandringer og Forbedringer og benyttes i stedse større Udstrækning. Fra Kongsvinger klages over, at Mangelen af Sygehus i de senere Aar bliver mere og mere følelig, men snart haabes afhjælpen.

Tabellen paa næste Side giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vacci- nerede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	21	2 660	30	3 772	11
Solør og Odalen	6	992	10	1 087	3
Hedemarken	5	773	14	1 231	3
Søndre Østerdalen	4	326	1	624	2
Trysil	1	58	-	210	-
Rendalen	3	452	3	369	3
Tønset	1	54	2	251	-
Indset Annex	1	5	-	-	-

VII. Christians Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		196.31	115 814	27	40	37
1. Hadeland og Land		22.46	24 150	7	6	6
	Jevnaker	3.35	5 707	1	2	2
	Gran	6.54	8 939	4	2	2
	Søndre Land	6.10	4 621	1	1	1
	Nordre —	6.47	4 883	1	1	1
2. Søndre Valders ...		19.12	10 961	2	4	5
	Søndre Aurdal	11.13	5 478	1	-	-
	Nordre Aurdal	7.99	5 483	1	-	-
3. Nordre Valders ...		22.52	7 855	2	4	4
	Østre Slidre	6.64	2 491	-	1	1
	Vestre Slidre	3.47	2 951	2	1	1
	Vang	12.41	2 413	-	2	2
4. Toten		11.10	23 921	6	9	7
	Gjøvik, Kjøbstad	-	1 051	1	-	-
	Østre Toten	2.96	7 186	3	-	-
	Vestre —	3.00	6 848	1	-	-
	Vardal	2.09	3 913	-	-	-
	Birid	3.05	4 923	1	-	-

(Forts.).	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
5. Faaberg		17.61	16 844	5	5	4
	Lillehammer, Kjøb- stad	-	1 551	3	1	-
	Faaberg	3.65	5 662	-	1	1
	Øier	4.90	3 697	1	1	1
	Østre Gausdal	9.06	2 941	1	1	1
	Vestre —		2 993	-	1	1
6. Ringebu		27.50	13 649	2	4	4
	Ringebu	9.56	4 844	-	-	-
	Sollien	3.61	437	-	-	-
	Søndre Fron	3.97	3 261	1	-	-
	Nordre —	10.36	5 107	1	-	-
7. Lom		43.20	10 799	2	4	4
	Lom	14.85	3 119	1	1	1
	Skiaker	16.53	2 611	-	1	1
	Vaage (undtagen Sels Annex)	11.82	5 069	1	2	2
8. Lesje		32.78	7 635	1	4	3
	Lesje	17.26	3 196	-	2	1
	Dovre	11.08	2 432	1	1	1
	Sels Annex af Vaage ..	4.44	2 007	-	1	1

Sundhedstilstanden skildres som i det Hele tilfredsstillende. I Gudbrandsdalen betegnes den endog som usædvanlig god. Af epidemiske Sygdomme havde Skarlagensfeber nogen Udbredning i den sydligste Del af Amtet, og Kighoste forekom endnu temmelig hyppig inden næsten alle Distrikter. Typhoidfeber og diphtherisk Svælgbetændelse optraadte sjældnere, Lungebetændelse derimod noget hyppigere end Aaret forud; ligesaa anmeldtes et noget større Antal af akute katarrhalske og gastriske Sygdomme end i 1883.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 598 eller 14.98 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (106 700).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende efter Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se næste Side).

Af **exanthematisk Typhus** optraadte i Januar 5 Tilfælde i Svatsum Annex til vestre Gausdal, hvor der i Slutningen af 1883 havde hersket en liden Epidemi uden Dødsfald. I December døde paa Amtssygehuset i Lillehammer en 42aarig Kvinde af Sygdommen; hun angives at være bleven angreben paa Nedreisen fra Lom.

Typhoidfeber forekom sjelden. I Hadeland og Land optraadte 4 Tilfælde i nordre Land i et enkelt Hus, der tilsidst blev opbrændt efter Sundhedskommissionens Foranstaltning, hvorefter Sygdommen forsvandt. Desuden forekom

I Christians Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus	6	1	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Typhoidfeber	29	2	29	2	7	1	4	1	-	2	4	2	-	5	1
Cerebrospinal-Meningit	3	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Barsel-feber	31	10	31	2	4	2	1	3	5	-	1	3	2	5	3
Vandkopper	59	-	59	14	6	3	-	-	4	9	14	6	1	-	2
Skarlagensfeber	427	32	427	62	40	65	14	37	23	25	38	21	25	38	39
Røde Hunde	5	-	5	-	-	-	-	-	2	1	2	-	-	-	-
Rosen	77	2	71	8	5	6	4	5	8	7	4	5	3	4	12
Kighoste	133	10	133	29	24	17	28	14	5	2	5	5	2	2	-
Diphtherisk Svælgbetænd. . . .	33	9	33	5	-	5	2	5	4	1	1	1	1	2	6
Strubehoste	11	6	10	2	-	-	1	-	1	2	1	1	1	-	1
Kusma	79	-	74	27	20	8	5	6	1	4	1	1	-	1	-
Akut Bronchit	1506	12	1445	242	172	130	143	124	104	89	74	75	100	91	101
Andre katarrhalske Tilf.															
Lungebetændelse	677	54	677	56	54	65	85	97	72	45	27	19	36	50	71
Pleurit	118	3	109	15	7	9	6	11	12	5	7	5	8	11	13
Gigtfeber	169	2	169	15	16	11	16	16	11	16	6	12	13	17	20
Diarrhoe (akut)	422	13	412	20	15	18	29	19	30	63	64	70	28	27	29
Cholera nostras															
Blodgang	11	1	11	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Skjørbug	5	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
Tilsammen	3801	159	3705	504	377	341	338	338	284	271	249	226	220	256	301

(Forts.).	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			1		2		3		4		5		6		7		8	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Hadeland og Land.		Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus . . .	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	29	2	6	-	-	-	5	1	9	-	-	-	-	-	1	-	8	1
Cerebrospinal-Meningit . . .	3	2	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	1	-	-	-
Barselseber	31	10	14	7	2	-	3	1	6	2	3	-	2	-	1	-	-	-
Vandkopper	59	-	3	-	-	-	8	-	9	-	37	-	2	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	427	32	170	19	-	-	-	-	256	12	1	1	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde	5	-	2	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	77	2	23	1	4	1	15	-	11	-	13	-	6	-	5	-	-	-
Kighoste	133	10	38	3	15	1	22	3	19	-	-	-	16	-	10	2	13	1
Diphtherisk Svælgbetænd.	33	9	12	5	-	-	2	-	10	-	4	4	4	-	-	-	1	-
Strubehoste	11	6	3	-	2	2	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	3	2
Kusma	79	-	6	-	1	-	2	-	9	-	61	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	1506	12	444	3	46	-	113	2	401	-	369	1	40	-	72	3	21	3
Andre katarrhalske Tilf.																		
Lungebetændelse	681	58	262	23	48	3	46	8	133	11	65	4	40	4	68	2	19	3
Pleurit	118	3	26	-	11	-	6	1	33	2	21	-	7	-	10	-	4	-
Gigtfeber	170	3	44	-	14	-	24	2	37	-	30	-	9	1	8	-	4	-
Diarrhoe (akut)	422	13	169	11	10	1	31	-	95	1	87	-	14	-	11	-	5	-
Cholera nostras																		
Blodgang	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	7	-
Skjørbug	5	-	1	-	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	3806	164	1223	72	155	8	278	19	1035	31	699	11	144	6	187	7	85	10

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Hadeland og Land.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	288	-	2	1	125	143	24	84	-
Fnat	87	-	25	18	13	15	11	53	-
Skurv	7	-	3	1	2	1	5	2	-
Kjertelsyge	194	4	58	71	22	30	23	39	-
Rachit	74	8	46	26	1	-	17	31	4
Simpel Meningit	29	16	11	6	7	5	13	2	2
Tuberkuløs Meningit	25	22	10	12	1	2	14	6	5
Svindot	226	90	5	10	84	103	26	56	20
Kræft	97	65	-	-	47	46	25	28	20
Vatersot og Morbus Brightii	130	¹⁾ 33	11	4	51	60	24	63	17
Blegsot og Anæmi	519	27	19	47	24	384	26	144	-
Menstruationsuordener	113	-	-	-	-	113	20	18	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1141	7	37	48	389	557	27	301	3
Ormesygdomme	117	-	43	33	14	13	21	37	-
Drankersygdomme	5	-	-	-	3	-	4	-	-
Struma	54	-	-	8	4	42	13	26	-

¹⁾ Vatersot 13. Morbus Brightii 20.

¹⁾ Vatersot 13, Morbus Brightii 20.

1 Tilfælde paa Gaarden Smeby i Vesttorpen og 1 paa Ankalterud i Nordsinnen; paa begge Steder havde Sygdommen optraadt tidligere. I nordre Valdres forekom 5 Tilfælde i østre Slidre. I Toten optraadte Sygdommen spredt med 8 Angrebne, hvoraf 1 i Gjøvik Kjøbstad. I Lom angrebes en Gut paa en Plads i Skiaker Hovedsogn, i Lesje forekom 3 Tilfælde paa et Sted i Sell Annex til Vaage og 2 i Lesje Prestegjeld.

Af **Cerebrospinalmeningit** opgives 2 Dødsfald fra Totens Landdistrikt. I nedre Hedalen — Loms Distrikt — angrebes en 11aarig Pige, der 3—4 Uger før var indflyttet fra søndre Fron, men kom sig.

Barselfeber forekom hyppigere end i de to foregaaende Aar og betingede flere Dødsfald end sædvanligt, deraf 7 i Hadeland og Lands Distrikt.

Vandkopper optraadte spredt; i Faaberg Landdistrikt indtraf et Tilfælde, der mistænktes for at være Børnekopper og derfor isoleredes.

Skarlagensfeberen, der allerede Aaret forud om Høsten havde vist sig i Gjøviktrakten, dannede dette Aar en udbredt Epidem i Hadeland og Land samt Totens Distrikter. Til Jevnaker, hvor de første Tilfælde optraadte i Marts, antoges Sygdommen bragt fra Hakkedalen (Akers Lægedistrikt); i Aarets Løb udbredte den sig over hele Herredet og overførtes til søndre Gran, hvor den fik adskillig Udbredning i den østlige Del af Prestegjeldet. Allerede tidligere paa Aaret var Sygdommen fra vestre Toten overført til nordre Gran og til Hof Sogn af søndre Land; til nordre Land synes Sygdommen ikke at have udbredt sig. I

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
2		3		4		5		6		7		8	
Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
16	-	51	-	75	-	28	-	12	-	18	-	4	-
5	-	4	-	3	-	5	-	4	-	13	-	-	-
-	-	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6	-	32	3	46	-	25	-	14	1	23	-	9	-
6	-	11	3	7	1	3	-	4	-	11	-	1	-
3	-	6	2	6	4	6	5	1	1	4	1	1	1
2	2	1	1	7	6	2	2	1	1	6	5	-	-
24	4	18	12	44	16	42	22	12	3	24	11	6	2
7	2	4	4	12	7	19	15	9	4	12	10	6	3
9	3	9	2	12	3	11	3	5	2	11	1	10	2
11	-	3	-	110	-	153	-	18	1	52	-	28	-
8	-	11	-	42	-	11	-	8	-	11	-	4	-
46	-	91	1	245	1	217	2	58	-	135	-	48	-
5	-	7	-	28	-	21	-	11	-	6	-	2	-
-	-	-	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	15	-	12	-	1	-	-	-	-	-

Totens Distrikt forekom Sygdommen almindelig allerede fra Januar Maaned, men synes ikke at have naaet nordenfor Vardal. Fra Faabergs Landdistrikt opgives et enkelt Tilfælde i Februar Maaned.

Af **Kighoste** holdt Epidemien fra forrige Høst sig i Hadelands og Lands Distrikt til i Mai. Samtidig forekom Sygdommen almindelig i søndre Valders og længere ud paa Aaret i nordre Valders. Til Lesje (Sell's Annex) indførtes Sygdommen fra Hedalen med en Lærer, der har Skolekredse i begge Sogne; omtrent alle hans Elever smittedes, og Epidemien udbredte sig med rivende Fart; mod Aarets Slutning syntes den ophørt.

Af **diphtherisk Svælgbetændelse** opgives spredte Tilfælde fra alle Amtets Distrikter med Undtagelse af søndre Valders og Lom. Ved Tilfældene i Ringebu var Diagnosen tvivlsom. Distriktslæge Buchholz anser den diphtheriske Proces for altid at være sekundær. Hovedsygdommen kan være Skarlagensfeber, Barsefeber eller en anden Sygdom, der betinger en Forandring i Luftveienes Slimhinde og i de afsondrede Vædske's Beskaffenhed. Under saadanne Forhold finder den paa Sopdannelse beroende Diphtherit en heldig Jordbund.

Kusma anføres at have været meget udbredt paa Jevnaker.

Lungebetændelse forekom adskillig hyppigere end i de nærmest foregaaende 3 Aar, derimod var de Dødes Antal ikke meget større. Dødsprocenten af Behandlede var henvend 8. Fra Hadeland og Land anfører Augestad, at der i mindst 9 af 15 Tilfælde havde været Lungebetændelse i Huset i Løbet af

de sidste Aar. I en elendig, skidden, enrummet Stue med Kogeovn uden Peis havde Sygdommen hersket Gang paa Gang; Familiefaderen blev nu først syg, saa hans voxne Søn og derpaa Konen; flere fandtes ikke i Huset. Fra søndre Valders kom en større Mængde Tilfælde end sædvanlig under Behandling, især i Etnedalen; de viste sig af udtalt infektiøs Natur. (Andvord). I nordre Valders optraadte den meget almindelig i November og December.

Blodgang forekom sjældnere end Aaret iforveien og opgives kun fra Ringebu og Lesje Distrikter.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. behandlede Tilfælde.	Fordeling paa Lægedistrikterne.						
		1	2	3	4	5	6	8
		Hadeland og Land.	Søndre Valders.	Nordre Valders.	Toten.	Faaberg.	Ringebu	Lesje.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	15	4	1	1	3	2	3	1
Gonorrhoe	23	4	6	2	5	5	-	1

De af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** sees af Tabellen paa Side 66—67.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Hadeland og Land	198	20	72	126
Søndre Valders	36	4	8	28
Nordre —	93	12	19	74
Toten	136	16	31	105
Gjøvik By	10	4	1	9
Landdistrikt	126	12	30	96
Faaberg	105	22	11	94
Lillehammer By	29	8	4	25
Landdistrikt	76	14	7	69
Ringebu	33	3	6	27
Lom	65	11	7	58
Lesje	29	2	10	19
Christians Amt	695	90	164	531
Deraf i Byer	39	12	5	34
— - Landdistrikt	656	78	159	497

For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 13 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 16.9 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsårsager henholdsvis 30.8 pCt. og 35.3 pCt; for Landdistrikterne derimod 11.9 pCt. og 15.7 pCt.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.			Vending.				Udtrækning.		Embryotomi.		Efterbyrdsoperation.	
	Mødre	Børn.		Mødre		Børn		Mødre	Børn	Mødre		Mødre	
	lev	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	lev.	død.	lev.	død.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	32	¹⁾ 29	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	7	6	1	1	-	-	1	-	-	-	²⁾ 1	-	-
Blødning og Placenta prævia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ansigtspfødsel	1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	2	³⁾ 1	2	1	-	-	⁴⁾ 1	-	-	-
— med Fremfald af Arm og Navlesnor	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Misfoster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁵⁾ 1	-	-
Sædeleie	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	⁶⁾ 1
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	41	36	6	5	1	3	3	1	1	1	2	8	1
		42		6		6				3		9	

¹⁾ 1 Gang af begge Tvillinger. ²⁾ Fosteret dødt, født til Skuldrene; den ene Arm opslaaet i Nakken. Moderen døde 5te Dag af Barselseber (Suppressio urinæ). ³⁾ Døde 4½ Uge efter Fødselen af Phlegmasia alba dolens og Pyæmi (opført under Barselseber). ⁴⁾ Begyndt Selvudvikling; fremfalden Arm; Fosteret forraadnet acephalisk. ⁵⁾ Fosteret med 2 Hoveder og 2 Brystpartier samt 3 Ben (hvoraf det midterste med 8 Tæer). Moderen døde af Ruptura uteri. ⁶⁾ Døde 6 Timer efter Fødselen af Barselseber.

Af **Struma** opgives 54 Tilfælde, deraf vare 26 fra Hadeland og Land, 15 fra Toten, 12 fra Faaberg og 1 fra Ringebu Distrikter. Fra Hadeland og Land anføres, at enkelte af de under Behandling komne Tilfælde vare af ældre Dato, men største Delen vare nye. (A. Olsen). Ved Lillehammer siges Sygdommen at være hyppig.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. I Øier optraadte 4 nye Tilfælde af Sindssygdom, og Nervesygdomme omtales som hyppige der.

Chirurgiske Tilfælde. For 41 Frakturer opgives følgende Sæde: Femoris 7, Radii 6, Fibulæ 6, Antibrachii 5, Costarum 5, Humeri 4, Cruris 3, Cranii 2, Claviculæ 1, Tibiæ 1 og Ulnæ 1.

For 28 Luxationer opgives følgende Sæde: Humeri 18, Antibrachii 4, Cubiti 2, Pollicis 1, Manus 1, Maxillæ inferioris 1 og Femoris 1.

Af Læger udførtes 62 **obstetriciske Operationer**, hvoraf 14 i Hadeland og Land, 6 i søndre, 14 i nordre Valdres, 9 i Toten, 12 i Faaberg, 2 i Ringebu, 1 i Lom og 4 i Lesje Distrikter. Indikationer og Udfald sees af Tabel paa foregaaende Side.

Fødte og Døde. (Se Tabellen næste Side).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1517 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 51.3.

Som døde paa **Barselseng** opgives 12; for 10 var Dødsarsagen Barsel-feber, for 1 Livmoderbristning og for 1 Barselkrampe.

De hyppigste **Dødsarsager.** (Se næste Side).

Veiriget. Paa Gaarden Granheim i vestre Slidre 1220 Fod (407 Meter) over Havet var efter Distriktslæge Printz's Opgaver Aarets Middeltemperatur + 3.3 C., altsaa et meget mildt Aar. Den høieste Varmegrad var + 24.6 og den største Kulde ÷ 27, saa at Aarets Amplitude udgjorde 51.6 Grader. Der faldt Regn i 94 Dage, Sne i 57, Slud i 11 og Taage i 20 Dage; Aarets Nedbør var 572.7 Mm. Kuldegrad noteredes i 221 Dage. Sommeren anføres sammesteds at have været gunstig baade for Høavlen og Kornet, derimod var Potetesavlingen noget mindre end sædvanligt; Tørraaddenhed bemærkedes ikke hverken paa Marken eller i Kjældrene. Ogsaa fra de fleste andre Distrikter opgives Aarets Udbytte som et godt Middelsaars.

Meteorologisk Tabel meddelt af Distriktslæge Buchholz, Gaarden Helmen i Gran.

	Temperatur (Reaumur).					
	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.
Middelthermometerstand	÷ 4.34	÷ 1.50	÷ 1.40	+ 7.33	+ 5.91	+ 10.47
Middelbarometerstand..	28.02	28.25	28.67	28.32	28.16	28.23
Regndage	-	-	3	1	3	3
	Temperatur (Reaumur).					
	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Middelthermometerstand	+ 11.83	+ 11.10	+ 8.68	+ 3.87	÷ 2.30	÷ 5.30
Middelbarometerstand..	28.20	28.43	28.18	28.03	28.30	28.01
Regndage	4	2	6	4	2	-

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde.				Død- fødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Hadeland og Land	711	354	67	9	7	13	4	2	-
Søndre Valders	322	130	18	5	3	4	4	1	-
Nordre —	213	120	20	-	1	11	3	-	2
Toten	698	390	55	4	2	18	1	2	-
Gjøvik By	38	18	5	-	-	3	-	-	-
Landdistrikt	660	372	50	4	2	15	1	2	-
Faaberg	359	213	9	-	-	4	4	2	-
Lillehammer By	37	27	2	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	322	186	7	-	-	4	4	2	-
Ringeby	350	160	15	2	-	13	4	2	-
Lom	294	149	22	2	-	7	3	-	-
Lesje	168	82	13	2	-	5	1	-	-
Christians Amt	3115	1598	219	24	13	75	24	9	2
Deraf i Byer	75	45	7	-	-	3	-	-	-
— - Landdistrikt	3040	1553	212	24	13	72	24	9	2

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger ifølge Cirkulære af 9de Decem-
ber 1842.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindst	90	12	78
Alderdomssvaghed	74	2	72
Kræft	65	3	62
Lungebetændelse	58	2	56
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Barnealderen	42	4	38
Organisk Hjertesygdom	33	2	31
Vatersot og Morbus Brightii	33	1	32
Skarlagensfeber	32	1	31
Hjerneslag	25	2	23
Chronisk Bronchit	18	-	18
Peritonit	14	-	14
Akut Bronchit	12	-	12

Levemaaade og hygieeniske Forhold. Fra Hadeland og Land anføres, at Hygiænen er i en stadig Fremgang inden alle Klasser. (Buchholz). I nordre Valdres siges Renligheden i Husene lidt efter lidt at gaa fremad. (Printz). Fra Toten skrives, at Kardialgi og kronisk Gastrit forekommer hyppig, uagtet Daglønnen er bleven høiere og Kosten tildels finere. Det tilskrives væsentlig, at Meierierne faar Melken, som i Hjemmene erstattes ved Kaffe og Kaffesurrogater; Brødet erholdes surt og nydes med tykt paasmurt Pultost eller Prim. (Raabe). I Faaberg er der en stedse tiltagende Trafik med Sommergjæster paa Gaardene i flere Miles Udstrækning omkring Lillehammer; paa enkelte af disse «Sanatorieaflæggere» har Gjæsternes Antal kunnet gaa op til 40 — 50 Personer. Herved opstaar dog den Ulempe, at altfor mange pakkes sammen i et Soverum, og at de forskjellige Syge, særlig de Brystsvage med mere eller mindre udviklet Tuberkulose, ikke blive isolerede. Med de af disse benyttede Sengklæder bliver der heller ikke i Regelen ført den nødvendige Kontrol. (Lassen, Grønstad). I Lom spores der nogen Fremgang i Renlighed, saavel hvad Personer som Husstel angaar. Sandsen for at have det hyggeligt baade i og udenfor Huset er vakt; enkelte have begyndt at oliemale sine Bekvemmeligheder og Møbler, hvorved Renholdet lettes, og paa enkelte Steder sees omkring Vaaningshusene nye Haveanlæg, beplantede med forskjellige Bærbuske og med Anlæg for Dyrkning af Grønsager og Blomster. (C. A. Kjær). Fra Lesje anføres, at Misbrug af Spirituosa hører til Undtagelserne; saavel i Dovre som i Lesje Herred er Totalafholdsforeninger dannede, og de tælle ikke faa Medlemmer. (W. J. Müller).

Sygehuse. Foruden Amtssygehuset paa Lillehammer er der paa Fattighuset en Sygestue for gamle og svagelige kvindelige Patienter, der i et Antal af 8—10 ad Gangen her finde Forpleining og Behandling. Inden Byen har fhv. Distriktslæge Torp indrettet et «Sygehjem for Nervesvækkede», der aabnedes i September 1884, og hvor 9 Patienter behandlede, 7 Mænd og 2 Kvinder. Gausdals Sanatorium besøgte af 436 Personer, hvoraf 240 som Kurgjæster og 196 Reisende; samlet Antal Liggedage var 4 879.

Bad. Fra Lillehammer anføres, at Interessen for Badning er i Tiltagende; i flere private Huse er indrettet Bad, saaledes ogsaa i Torps Sygehjem.

Om Amtets **Apotheker**, der begge visiteredes, se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	23	2112	27	3124	24
Hadeland og Land.....	5	765	3	767	3
Søndre Valdres	2	107	1	256	2
Nordre —	1	20	2	235	3
Toten	4	431	6	657	12
Faaberg	4	257	5	373	1
Ringebu	3	299	5	209	1
Lom	2	181	5	407	2
Lesje	2	52	-	220	-

VIII. Bratsbergs Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		115.86	83 171	26	2	37	35
1. Skien		8.26	24 487	9	2	13	5
	Skien, Kjøbstad	0.016	5 362	5	2	3	-
	Porsgrund, —	-	3 453	2	-	2	-
	Brevik, —	-	2 252	2	-	2	-
	Eidanger	1.15	2 999	-	-	1	1
	Solum	2.42	5 121	-	-	4	2
	Gjerpen	2.97	4 285	-	-	-	1
	Slemdal	1.71	1 015	-	-	1	1
2. Kragerø		12.85	19 666	7	-	6	5
	Kragerø, Kjøbstad	-	4 669	4	-	3	-
	Langesund, Ladested	0.003	1 084	1	-	-	-
	Stathelle, —	-	427	-	-	-	-
	Bamble	2.20	4 050	1	-	1	1
	Sandøkedal }	2.63	2 174	-	-	1	1
	Skaatø }	-	3 803	-	-	-	1
	Drangedal	8.02	3 459	1	-	1	2
3. Holden		8.18	11 274	3	-	4	5
	Holden	1.89	3 233	2	-	1	1
	Lunde	2.04	2 131	-	-	1	1
	Bø	1.68	2 501	-	-	1	¹⁾ 1
	Saude	2.57	3 409	1	-	1	2
4. Sauland		12.30	7 190	2	-	4	6
	Hiterdal	3.33	3 048	1	-	2	2
	Hjertdal	6.75	2 744	²⁾ 1	-	1	2
	Gransherred (Hovinds Sogn undtaget)	2.22	1 398	-	-	1	2
5. Hviteseid		17.57	8 704	2	-	3	6
	Silgjord	5.54	3 743	1	-	1	3
	Hviteseid	5.41	3 265	1	-	1	2
	Nissedal	6.62	1 696	-	-	1	1
6. Laardal		34.40	8 217	2	-	5	5
	Laardal	2.17	1 391	³⁾ 2	-	1	1
	Fyrisdal	9.48	2 040	-	-	1	1
	Mo	5.22	1 915	-	-	1	1
	Vinje	9.29	1 987	-	-	1	1
	Rauland	8.24	884	-	-	1	1

¹⁾ Ledig. ²⁾ Indtil 1/10. ³⁾ Distriktslægen fratraadte ved Begyndelsen af 4de Kvartal.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
7. Tinn		22.28	3 633	1	-	2	3
	Tinn	17. ²²	2 567	¹⁾ 1	-	-	-
	Hovinds Sogn (af Grans- herred)	3. ²⁴	897	-	-	1	-
	Mjøsstrandens Sogn (af Rauland)	1. ⁸²	169	-	-	1	-

¹⁾ Beretning kun afgivet for Tiden August—December.

Sundhedstilstanden var meget god; de epidemiske Sygdomme havde liden Udbredning. Lungebetændelse, Kighoste og Kusma var aftaget mest fra 1883. Diphtherit og Strubehoste optraadte hyppigere.

Dødeligheden var liden, den mindste siden 1870. De Dødes Antal udgjorde 1343 eller 15.5 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (86 900).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel.

Af **Typhoidfeber** iagttages kun 4 Tilfælde i Skiens Distrikt, deraf 1 i November i Eidanger (en fra Udlandet hjemkommen syg Sømand) og 1 i Porsgrund i December; 2 Tilfælde indkom i Februar og August paa Amtssygehuset ved Skien. I Kragerø Distrikt var Sygdommen hyppigere end i 1883; 6 Tilfælde anmeldes fra Kragerø By, deraf 2 i Marts og April, smittede gennem Melk fra Gaarden Aaret i Sandøkedal; her angrebes 5 i Februar—Marts, efterat en omreisende, syg Kramhandler havde overnattet der; i Januar optraadte 1 Tilfælde paa Nikkelverket nær Byen, 1 andet paa en Gaard paa Jomfruland, hvor der havde været et Par Tilfælde i 1883. Paa et Skib fra Stettin angrebes 2 af Besætningen, en hjemsendtes til Sandøkedal og en indlagdes paa Sygehus i Kragerø. I Oktober indtraf 2 Tilfælde blandt Apatitverkets Folk i Bamble.

Barselfeber. I Anledning af 1 Dødsfald i Januar i Landdistriktet ved Kragerø anføres, at Pleiersken led af Verkefinger. I Laardals Distrikt, hvor Barselfeber siges ikke at være sjelden, bruge Hjelpekonerne at hale i Navlesnoren.

Om **Kighoste** oplyses fra Skiens Distrikt, at den i første Halvaar optraadte sparsomt i Landdistriktet og om Høsten begyndte den i Skien.

Diphtherisk Svælgbetændelse omtales ikke fra de 2 øverst liggende Distrikter i Telemarken og var i Holdens betydelig sjeldnere end Aaret forud; i de øvrige derimod mere udbredt. Fra Skien anføres, at Sygdommen viste sig hele Aaret sporadisk i de forskjellige Dele af Distriktet, enkelte Steder usædvanlig streng med stor Dødelighed; saaledes paa Gaarden Haugen i Gjerpen, hvor der fra Midten af April til Begyndelsen af Mai angrebes 6 Voxne, hvoraf 4 døde under Symptomer af stærk Blodforgiftning; de fleste Dødsfald skyldtes Sygdommens Udbredning til Struben. I Sauland gik der en ondartet Epidemi i Gransherred i September; 3 døde af 7 Behandlede. Fra Hviteseid Herred omtales 10 Tilfælde; først angrebes i Brunkeberg en Soldat, som var kommen hjem fra Graatermoen, han smittede 2 Søsken; ingen af disse bleve behandlede; paa en Plads under samme Gaard angrebes i November en 14 aars Pige, som smittede sine 3 Brødre, hvoraf en døde; Faderen gik fri, men bragte Smitten med sig i

December til en anden Gaard, hvor 3 angrebes (1 døde). Som Kur mod Sygdommen anvendtes, da Exsudatet trodsede de sædvanlige Midler, med tilsyneladende Nytte Røgning med Terpentint og Tjære, men Metoden er just ikke renselig (Grimsgaard). Den praktiserende Læge i Langesund, Heimbech, anfører at visse Familier, uanseet Bosted og Flytning, gjentagende angrebes med korte Mellemrum. Som en Behandling, der let lader sig gennemføre, ogsaa naar Sygepasserne ere mindre øvede, er han bleven staaende ved følgende: Om en firkantet, blyantstyk og ca. 20 Ctm. lang Træstav virres lidt rensat, fedtfri Bomuld, saa der dannes en Pensel, den dyppes i 8 pCt. Karbolvand, hvori lidt Glycerin, og hermed toucheres Tonsiller, Uvula og Pharynxvæg saa grundigt, at alt overfladisk, Belæg og nekrotisk Væv afstryges; Karbolopløsningen kommer i intim Berørelse med de angrebne Dele og de svulne Tonsiller masseres under Proceduren. Denne Pensling foretages fra 2 til 6 Gange daglig og et Par Gange om Natten. Den improviserede Bomuldspensel stryges med en Kniv strax af og opbrændes. Til Gurgling bruges 1 pCt. Karbolvand hver Time. Hos Smaa børn, som ikke kan gurgle sig, gaves indvendig Sol. chlor. kal. 1 til 2 Gange i Timen.

Kusma standsede efterhaanden i Løbet af første Halvaar; længst, til ud i Juli, holdt den sig i og ved Byerne. I Laardals Distrikt, hvor den begyndte i September 1883 paa Aamdals Verk i Skafse, naaede den efterhaanden op i de høieste Fjeldtrakter; ingen skal have undsluppet, som ikke før havde haft Kusma. Paa Rauland (2—3000 Fod over Havet), hvor Mæslinger, Skarlagenfeber og Vandkopper kun have vist sig sporadisk, angrebes alle, fra smaa Børn til Oldinger paa 80 Aar; Sygdommen optraadte der ogsaa gennemgaaende alvorligt, den observerede Inkubationstid opgives ikke under 6 Dage; Refrigerium syntes at indvirke paa Sygdommens Intensitet og Varighed, den lignede i sin Begyndelse oftere en Hjernebetændelse. 2 Tilfælde havde en Varighed af 4—5 Maaneder, det ene paa Grund af Anæmi efter Epididymit, det andet som Følge af Lymphangit og Phlebit i den ene Underextremitet. Epididymiter vare hyppige; 2 Tilfælde af Oophorit og 1 Mastit iagttoges. I enkelte Tilfælde recidiverede Sygdommen med 12—20 Dages Mellemrum. Hos Børn under 2 Aar iagttoges ikke Parotissvulst; men de lede oftere af Ildebefindende, medens ældre Sødskende vare angrebne (Blütecher).

Angina. Fra Laardal anføres, at Angina syntes lidt efter lidt at antage contagios Charakter; Vaaren 1885 gik den saaledes fra Hus til Hus hele Prestegjeldet igjennem.

Skjørbug var i Tilbagegang i Laardals Distrikt.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1		2		3	5	6	7
			Skien.		Kragerø.		Holden.	Hvites- eid.	Laardal.	Tinn.
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	44	3	30	2	12	1	-	-	1	1
Gonorrhoe, Urethrit	65	-	39	-	21	-	1	2	2	-

Til Laardal importerede Smitte ved Grubearbeidere.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** er indtaget Tabel Side 79.

I Bratsbergs Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

76

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	33	3	33	3	6	4	1	-	-	2	1	1	6	8	1
Barsel-feber	20	9	19	4	1	2	3	1	1	1	2	-	3	1	-
Vandkopper	43	-	43	11	3	4	8	6	3	1	2	1	3	-	1
Skarlagensfeber	33	-	33	6	-	1	-	-	-	3	1	8	5	4	5
Røde Hunde	6	-	6	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	3
Mæslinger	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Rosen	95	4	92	11	9	12	7	10	7	4	5	4	6	10	7
Kighoste	54	4	54	-	-	13	6	5	-	2	5	5	4	7	7
Diphtherisk Svælgbetændelse	177	37	177	12	7	15	20	10	11	8	13	17	25	16	23
Strubehoste	48	15	48	5	10	3	11	1	4	2	2	2	4	-	4
Kusma	133	-	133	29	30	25	21	14	2	11	-	1	-	-	-
Akut Katarrh i Lufveiene og Bronchit	2591	20	2521	440	276	301	235	204	145	107	97	109	153	213	241
Katarrhalsk og follikulær Angina	812	-	812	93	85	57	84	82	37	35	42	38	76	87	96
Lungebetændelse	303	34	303	46	32	29	41	32	19	9	3	9	12	34	37
Pleurit	88	4	87	9	6	7	13	8	9	8	5	5	4	6	7
Gigtfeber	107	3	106	10	7	18	14	14	8	4	7	2	1	11	10
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	1366	17	1309	90	68	86	75	97	102	210	183	151	85	83	79
Cholera nostras															
Skjørbug	22	-	20	2	4	3	-	-	-	4	-	2	-	3	2
Tilsammen	5934	150	5799	771	545	580	539	484	349	414	368	355	387	484	523

Bratsbergs Amt. 1884.

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Skien.		Kragero.		Holden.		Sauland.		Hviteeid.		Laardal.		Tinn.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus...	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	33	3	4	2	26	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	20	9	5	3	10	5	1	-	3	1	-	-	1	-	-	-
Vandkopper	43	-	17	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	33	-	23	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde	6	-	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	95	4	50	2	27	-	5	1	3	-	8	-	1	-	1	1
Kighoste	55	5	26	2	29	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet.	192	52	89	19	50	12	9	1	32	15	12	5	-	-	-	-
Strubehoste	51	18	12	7	31	6	1	1	7	4	-	-	-	-	-	-
Kusma	133	-	63	-	26	-	3	-	-	-	28	-	13	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	2593	22	1020	9	1318	5	74	4	19	-	99	3	48	1	15	-
Katarrhalsk og follikulær Angina	812	-	464	-	258	-	12	-	21	-	24	-	30	-	3	-
Lungebetændelse	320	51	150	22	96	22	11	1	8	-	27	2	26	4	2	-
Pleurit	88	4	18	2	39	1	7	-	2	1	14	-	6	-	2	-
Gigtfeber	108	4	42	2	30	-	12	1	18	1	3	-	3	-	-	-
Koldfeber	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	1371	22	506	9	690	7	60	-	22	-	65	5	27	1	1	-
Cholera nostras																
Skjørbug	22	-	-	-	4	-	-	-	-	-	3	-	15	-	-	-
Tilsammen	5978	194	2492	79	2673	62	199	9	137	22	283	15	170	6	24	1

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Skien	249	51	79	170
Skien By	104	26	29	75
Porsgrund -	38	4	13	25
Brevik -	35	7	11	24
Landdistrikt	72	14	26	46
Kragerø	284	47	62	222
Kragerø By	78	9	12	66
Langesund -	27	4	11	16
Stathelle -	2	-	-	2
Landdistrikt	177	34	39	138
Holden	44	11	9	35
Sauland	58	15	22	36
Hviteeid	56	7	15	41
Laardal	53	2	6	47
Tinn	5	3	1	4
Bratsbergs Amt	749	136	194	555
Deraf i Byer	284	50	76	208
— - Landdistrikt	465	86	118	347

Fnat var mere end almindelig udbredt i Hviteseids Distrikt; i Laardals Distrikt er den fremdeles saa indgroet, at der skal meget indgribende Forholdsregler til for at faa den udryddet; der anvendes aarlig mange Penge til Ungv. sulph. comp. uden Nytte, da den nødvendige Renlighed ikke samtidig gennemføres.

Kjertelsyge og Rachit omtales fra Laardal, især fra Aamdals Verk; Mødrene ere ofte svagelige og Børnene opføres fra de første Maaneder med Kaffe, Flesk, surt Brød og Poteter. Boligerne ere smaa og overfyldte, Fædrene ikke sjelden drikkældige (Blütecher). Fra samme Distrikt omtales ogsaa Hyppigheden af chronisk Gastrit og Dyspepsi.

Svindsot. I det hele Amt udgjorde Svindsot 18.2 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 24.5 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Procenten henholdsvis 17.6 og 24.0, og for Landdistrikterne 18.5 og 24.8. (Se ovenstaaende Tabel).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

60 obstetriciske Operationer opgives udførte af Læger; deraf 20 i Skiens, 22 i Kragerø, 6 i Holdens, 1 i Saulands, 7 i Hviteseids, 3 i Laardals og 1 i Tinn's Distrikter. Indikationer og Udfald sees af Tabellen Side 80.

Fødte og Døde. (Se Tabel Side 81).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1356 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100: 49.8.

Lægerne opgive 16 **Dødsfald paa Barselseng**: 9 af Barselfeber, 4 efter besværlig Fødsel (Dystoki), 1 af Livmoderbristning, 1 af Livmoderblødning og 1 uden nærmere kjendt Dødsårsag.

De hyppigste Dødsårsager. (Se Tabel 81).

Liste over forskjellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt op- givne.		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.													
	Tilfælde.	Dødsfald.						1		2		3		4		5		6		7	
			Skien.		Kragereø.			Holden.		Sauland.		Hvites- eid.		Laardal.		Tinn.					
			Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.		
Chronisk Rheumatisme	230	-	2	3	123	75	15	72	-	32	-	3	-	17	-	62	-	41	-	3	-
Fnat	467	-	32	30	29	23	9	12	-	5	-	3	-	3	-	434	-	1) ¹⁾	-	10	-
Skurv	11	-	4	2	1	-	4	2	-	-	-	-	-	6	-	3	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	197	-	66	84	10	21	19	54	-	64	-	9	-	14	-	29	-	24	-	3	-
Rachit	73	2	39	29	-	-	14	5	-	27	2	3	-	7	-	12	-	19	-	-	-
Simpel Meningit	18	17	4	6	1	1	8	1	1	7	7	1	1	2	2	3	2	4	4	-	-
Tuberkuløs Meningit	36	36	14	16	-	-	11	14	14	15	15	3	3	2	2	2	2	-	-	-	-
Svindstot	355	136	8	28	116	161	23	139	51	108	47	23	11	25	15	50	7	5	2	5	3
Kræft	92	48	-	1	33	39	17	30	13	34	20	6	6	8	2	6	4	5	3	3	-
Vatersot og Morbus Brightii	96 ²⁾	35	-	9	42	31	20	40	11	34	14	2	2	5	3	10	4	3	1	2	-
Blegsot og Anæmi	948	-	24	94	26	623	23	419	-	262	-	92	-	26	-	88	-	33	-	28	-
Menstruationsuordener	170	-	-	1	-	120	16	58	-	23	-	10	-	3	-	23	-	49	-	4	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	882	3	16	46	311	485	23	351	1	238	-	23	-	35	2	118	-	82	-	35	-
Ormesygdomme	144	-	39	53	10	11	13	13	-	45	-	31	-	4	-	24	-	27	-	-	-
Drankersygdomme	11	-	-	-	10	1	9	6	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Struma	4	-	-	-	-	4	4	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-

¹⁾ I betydeligt Antal uden nærmere Opgave. ²⁾ Vatersot 14, Morbus Brightii 21.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.			Udtrækning ved Fodfødsel.		Perforation.	Kraniotomi og Kephalotripsi.	Exvisceration.		Partus præmaturus artificialis.		Efterbyrdsoperation.	
	Mødre			Børn			Mødre	Børn		Mødre	Børn	Mødre	Mødre	Mødre		Mødre	Børn	Mødre	
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	lev.	lev.	lev.	død.	lev.	lev.	lev.	død.
Utilstrækkelige og smertefulde Veer	26	-	1	25	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	3	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	4) 1	1	-	6) 2	2	-	-
Barselkrampe	1 1) 1	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aftagende Fosterlyd	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalisk Foster	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	2) 7	3	4	-	-	-	-	-	5) 1	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afkræftelse, Hydramnios	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3) 1	-	-	-	-	-	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
Fastvoxet —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Uopgivet Indikation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	32	1	1	30	3	1	9	4	5	1	1	1	1	1	1	2	2	8	2
	34			34			9							2				10	

¹⁾ Efter besværlig Fødsel (Dystoki). ²⁾ Hos 1 tillige Placenta prævia og Blødning. ³⁾ 6 Døgns Fødselsarbeide. ⁴⁾ Og Afkræftelse.
⁵⁾ Døde 12 Timer efter (Dystoki). ⁶⁾ Begge Fostre forløstes med Tang: a) I det ene Tilfælde i 36te Uge; Uterindousch; Konen tidligere forløst 2 Gange med besværlig Tangforløsning, et levende og et dødt Foster; Conjug. ca. 8.5 Cm. b) Konen forløst i 1880 ved Perforation, i 1882 ved Partus præmaturus artificialis (cfr. N. Mag. f. Lægevid. 1884 S. 805); Conjug. diag. 10.5 Cm.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0--1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Skien	845	424	91	3	2	18	6	-
Skien By	222	116	36	1	1	4	1	-
Porsgrund -	107	44	11	-	-	6	1	-
Brevik -	79	42	10	-	-	1	1	-
Landdistrikt	437	222	34	2	1	7	3	-
Kragerø	798	375	75	12	5	15	9	2
Kragerø By	199	85	18	3	-	2	2	1
Langesund -	40	23	5	-	-	-	-	-
Stathelle -	9	5	1	-	-	1	-	-
Landdistrikt	550	262	51	9	5	12	7	1
Holden	345	148	17	-	-	7	3	-
Sauland	166	127	12	3	-	3	7	1
Hviteleid	230	128	19	1	4	8	1	-
Laardal	221	100	12	1	1	3	1	-
Tinn	94	41	6	2	2	4	-	-
Bratsbergs Amt	2699	1343	232	22	14	58	27	3
Deraf i Byer	656	315	81	4	1	14	5	1
— - Landdistrikt	2043	1028	151	18	13	44	22	2

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindset	136	50	86
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen)	69	34	35
Alderdomssvaghed	53	9	44
Diphtherisk Svælgbetændelse	52	16	36
Lungebetændelse	51	24	27
Kræft	48	14	34
Vatersot og Morbus Brightii	35	11	24
Hjertefeil	26	6	20
Hjerneslag	25	15	10
Medfødt Svaghed	24	9	15

Veirliget var i Kystdistrikterne hele Aaret mildt; Sommeren tør og varm, i Langesund kun 2 Regndage i 10 Uger. I Holdens Distrikt derimod var Vinteren temmelig streng og Sommeren tildels regnfuld. Fra Laardals Distrikt, betegnes Veirliget som ustadigt; Udbyttet af Jordbruget middels.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Kragerø omtales, at Byens tidsmæssige Vandverk leverer rigeligt og udmærket Drikkevand, men at Kloakvæsenet trænger store Forandringer, navnlig i Forstæderne; den i Sommerens Løb frygtede Choleraepidemi bevirkede Paabegyndelse med nogle større Arbejder. Brændevinsdrik er atter i Tiltagende uagtet Bolag og Goodtemplarloge. (Hartwig).

Sygehuse. Foruden Amtssygehuset i Skien haves 2 Sygestuer i den der-værende Fattiggaard for chroniske Patienter. Paa Kragerø midlertidige Sygehus behandlede 3 Tilfælde af Typhoidfeber.

Badeindretninger. I Skien 1 Anstalt for varme og kolde Bad; i Porsgrund, Brevik og Eidanger flere Søbadeindretninger; i Kragerø flere Kum- og Søbad samt 1 for varme og kolde Bad i Fersk- og Søvand (aabent 1 Gang ugentlig).

Amtets 5 **Apotheker** vissiteredes, se forøvrigt den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissionerne, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	14	1035	28	1769	19
Skien	3	569	9	585	7
Kragerø	2	48	10	586	5
Holden	3	140	2	130	2
Sauland	1	36	3	uopg.	1
Hviteseid	3	141	1	170	2
Laardal	1	69	2	265	1
Tinn	1	32	1	33	1

IX. Nedenæs Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe-vaccinatorer.
Amtet		71.95	71 987	20	2	29	21
1. Østre Nedenæs ...		6.85	27 902	6	-	7	6
	Østerriør, Kjøbstad	-	2 390	3	-	1	-
	Tvedestrand, Ladested	-	1 364	2	-	-	-
	Gjerrestad	2.41	2 582	-	-	1	2
	Søndeled	1.49	3 429	-	-	1	1

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade indhold i norske □ Mil	Indb. 31te Debr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
	Dybvaag	0.49	4 479	1	-	2	2
	Holt	1.42	4 346	-	-	1	-
	Østre Moland	1.04	2 485	-	-	1	1
	Barbo		4 568	-	-	-	-
	Tromø		2 159	-	-	-	-
2. Vestre Nedenæs ..		8.757	30 018	11	2	16	7
	Arendal, Kjøbstad	-	4 132	6	2	6	-
	Grimstad, —	-	2 552	3	-	1	-
	Lillesand, Ladested	-	1 325	1	-	1	-
	Froland	2.27	2 058	-	-	1	1
	Øiestad	0.924	4 272	1	-	1	-
	Hisø		2 476	-	-	-	-
	Fjære		4 236	-	-	1	1
	Landvik	1.495	2 189	-	-	1	1
	Eide	0.254	748	-	-	1	1
	Vestre Moland	0.896	2 295	-	-	1	1
	Birkenæs	1.868	1 730	-	-	1	1
	Heivaag	0.669	2 005	-	-	1	1
3. Aamli		15.27	5 401	1	-	3	3
	Aamli	8.07	2 338	1	-	1	1
	Mykland	3.28	658	-	-	-	-
	Vegaardsheien	2.67	1 819	-	-	1	1
	Heirefos	1.25	586	-	-	1	1
4. Evje		8.84	4 046	1	-	1	3
	Veigusdal	3.94	933	-	-	-	1
	Evje		857	-	-	-	1
	Hordnæs		2 256	1	-	-	1
	Iveland	4.90	-	-	-	1	1
5. Sætersdalen		32.21	4 620	1	-	2	2
	Bygland	10.39	2 224	1	-	1	1
	Valle	21.82	2 396	-	-	1	1

Sundhedstilstanden betegnes som god, uagtet der i alle Distrikter iagttoges større Sygelighed end det foregaaende Aar. Akute katarrhalske Sygdomme, Rosen og diphtherisk Svælgbetændelse tiltog forholdsvist mest i Udbredning, — medens Kusma, Skarlagensfeber og Lungebetændelse optraadte sjældnere. Nogen større Epidemi iagttoges ikke.

Dødeligheden var usædvanlig liden i Forhold til tidligere Aars. De Dødes Antal udgjorde 1269 eller 15.7 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (81 000).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Læger-nes Opgaver sammendragne Tabel. (Se næste Side).

I Nedenæs Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	69	3	69	3	-	5	4	2	3	6	9	12
Barselfeber	21	4	21	3	2	-	1	3	4	-	3	3
Vandkopper	97	-	97	11	2	3	7	25	14	6	-	2
Skarlagensfeber	112	8	112	23	21	21	4	4	10	5	2	4
Røde Hunde	9	-	9	-	5	-	-	-	1	-	-	-
Mæslinger	5	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	132	-	132	15	13	14	15	9	9	8	9	5
Kighoste	341	7	339	56	57	36	37	30	26	33	28	17
Diphtherisk Svælgbetændelse	124	23	124	6	11	14	14	18	24	12	16	-
Strubehoste	15	11	15	1	2	1	2	2	-	3	3	-
Kusma	135	-	135	40	26	21	14	18	4	8	3	1
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	2169	19	2164	272	253	194	224	194	159	127	98	100
Katarrhalsk og follikulær Angina	594	-	594	75	74	82	54	51	44	25	36	29
Lungebetændelse	299	37	299	50	34	32	39	34	29	9	1	8
Pleurit	122	4	121	18	6	6	9	15	12	13	11	9
Gigtfeber	128	3	128	14	20	10	19	11	7	9	3	6
Koldfeber	30	-	30	6	3	4	3	3	2	2	-	2
Diarrhoe (akut)	927	15	927	89	66	56	72	61	66	96	114	105
Cholera nostras												
Blodgang	11	-	11	-	-	4	1	-	2	2	1	-
Skjørbug	3	-	3	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Tilsammen	5343	134	5335	682	600	503	519	482	416	364	337	303

	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
				Tilfælde.	Dødsfald.	1		2		3		4		5	
						Østre Nedenæs.		Vestre Nedenæs.		Aamli.		Evje.		Sætersdalen.	
						Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.
Typhoidfeber	5	9	11	69	3	14	-	53	2	-	-	2	1	-	-
Barselseber	1	1	-	21	4	6	1	11	2	3	-	1	1	-	-
Vandkopper	15	8	4	97	-	36	-	60	-	1	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	8	2	8	113	9	29	1	47	4	26	3	11	1	-	-
Røde Hunde	-	1	2	9	-	-	-	5	-	4	-	-	-	-	-
Mæslinger	-	-	-	5	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-
Rosen	8	12	15	132	-	42	-	83	-	6	-	1	-	-	-
Kighoste	12	2	5	342	8	116	5	185	2	30	1	11	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	4	1	4	124	23	29	7	79	10	9	5	7	1	-	-
Strubehoste	-	1	-	15	11	4	2	10	8	-	-	1	1	-	-
Kusma	-	-	-	135	-	40	-	80	-	4	-	11	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	125	185	233	2175	25	767	8	1263	15	68	2	52	-	25	-
Katarrhalsk og follikulær Angina	37	36	51	594	-	146	-	435	-	8	-	5	-	-	-
Lungebetændelse	8	28	27	301	39	132	20	146	16	12	2	2	-	9	1
Pleurit	3	10	9	122	4	53	1	59	2	4	1	3	-	3	-
Gigtfeber	6	8	15	129	4	36	2	74	2	13	-	4	-	2	-
Koldfeber	2	2	1	30	-	13	-	17	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	67	67	68	927	15	424	8	452	7	36	-	15	-	-	-
Cholera nostras															
Blodgang															
Skjørbug	1	-	-	11	-	7	-	-	-	-	-	4	-	-	-
	1	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	303	373	453	5354	145	1894	55	3063	70	228	14	130	5	39	1

Typhoidfeber optraadte i østre Nedenæs med kun det halve Antal Angrebne mod Aaret forud og fordetmeste sporadisk; som Rest af den lille Epidemi i Gjerrestad i 1883 iagttoges kun 1 Tilfælde. Fra vestre Nedenæs derimod anmeldes det dobbelte Antal Tilfælde mod i 1883 (53 mod 27); de vare fordelte saaledes: 9 i Arendal og 21 i omliggende Landdistrikt, 7 i Grimstad og 5 i dens Omegn, 4 i Lillesand og 7 i Omegnen; fra Lillesand anføres, at 1 kom syg hjem fra Østersøen, 2 Gange angrebes Pleiersker, og i 1 Tilfælde havde der Aaret forud været Typhoidfeber i samme Hus, hvorefter det var desinficeret. — I Evje angrebes 2 i Juli paa Gaarden Rosseland i Evje Sogn efter Smitte fra Christianssand.

Vandkopper optraadte noget hyppigere i begge Nedenæs Distrikter; i Dybvaa, hvor de havde vist sig af og til i Sommerens Løb, sees de at have udbredt sig med en Gang stærkt i December, især i den østre Del af Herredet; kun Enkelte kom under Behandling.

Skarlagensfeber optraadte i 1ste Kvartal mest udbredt i Arendal og Omegn, ligesaa i Aamli; senere paa Aaret sparsomt. I Forhold til 1883 anmeldes den sjældnere fra begge Kystdistrikter, i Aamli og Evje derimod noget hyppigere. Til Aamli importeredes den i Januar fra Sætersdalen (hvorfra der intet Tilfælde opgives) til en Gaard i Gjevedal, hvor der holdtes Skole; i Juni viste Sygdommen sig atter paa samme Gaard som i Januar; — i Marts bragtes Smitte fra Arendalskanten og i Juni fra en anden Kant ved en tilreisende Familie. — I Evje optraadte den mest i Evje Fladebygd i Februar—Marts, men mildt, saa kun 4 kom under Behandling; i Marts importeredes den til den øverste Heiegaard i Evje fra Nabosognet Mykland. I Slutningen af Aaret skal den være importeret til Øen Agerø i Høivaag (vestre Nedenæs); den varede ind i 1885, men viste sig usædvanlig mild.

Mæslinger importeredes i Februar til Gjevedal i Aamli fra Sætersdalen, hvor dog ikke noget Tilfælde kan sees at være kommet under Behandling.

Kighoste havde adskillig Udbredning i begge Kystdistrikter: den optraadte ved Aarets Begyndelse i Arendal og Omegn, om Sommeren i Landdistriktet ved Tvedestrand og om Høsten i selve Ladestedet. Forholdsviis faa Tilfælde kom under Behandling; fra Tvedestrand anføres saaledes, at der i Landsognet kun søgtes Hjælp for de mere komplicerede Tilfælde; derfra bragtes den i Juli over Nordmansvig paa Fastlandet til Lyngør, hvor den optraadte mildt og uden Komplikationer; kun en aars gammel skrofuløs, daarlig ernæret Gut døde. I Aamli iagttoges den kun i Gjevedal og i Evje Distrikt i Hordnæs.

Diphtherisk Svælgbetændelse iagttoges hyppigt i Grimstad og Omegn (34 Tilfælde, 5 Dødsfald) og paa 3 nærliggende Gaarde ved Søkysten i Søndeled (25 Tilfælde, 6 Dødsfald); forøvrig synes den at have vist sig spredt i Kystegnene. I Aamli Hovedsogn viste der sig i Juni 7 Tilfælde, 3 Dødsfald, først paa en Hvileplads, hvorfra den ved friske Personer bragtes til 2 Steder; paa et af disse optraadte der paany et dødelig endende Tilfælde i August. — I Evje Distrikt optraadte samtlige Tilfælde paa Gaarden Frøisland i Iveland, hvilken antages overført ved en tilreisende frisk Slægtning.

Kusma vedblev fra det foregaaende Aar og ophørte i Kystdistrikterne med Udgangen af første Halvaar. Til Evje Distrikt importeredes den fra Mykland (i Aamli) i Januar og viste sig blandt Amtsskolens Elever i Veigusdal; i Juli var den i Hordnæs, men vandt ingen videre Udbredning; derimod skal den have været temmelig almindelig i Evje (kun 1 Tilfælde blev behandlet).

Lungebetændelse viser nogen Aftagen. I Sætersdalen skal Sygdommen have optraadt temmelig hyppig i første Halvaar.

Akute katarrhalske Tilfælde. I Sætersdalen optraadte der i Be-

gyndelsen af Aaret en overordentlig udbredt, men let Epidemi af Katarrhalseber i Valle (i $\frac{3}{4}$ af Husene).

Af Koldfeber iagttoges i Dybvaag 4 Tilfælde hos hjemkomne Sømænd.

Diarrhoe var meget hyppigere end i det foregaaende Aar, fra Dybvaag især i Lyngør tilskrives dette det slette Drikkevand under den stærke Sommervarme.

Veneriske Sygdomme, behandlede udenfor Sygehus, ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
			1	2		3	4	5
			Østre Nedenæs.	Vestre Nedenæs.		Aamli.	Evje.	Sætersdalen.
			Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	137	1	35	1) 101	1	-	1	-
Gonorrhoe, Urethrit	122	-	7	1) 112	-	1	-	2

¹⁾ Deraf fra Arendals By anmeldt 26 Tilfælde af Syphilis, 44 af Gonorrhoe og Urethrit.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel. (Se næste Side).

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Østre Nedenæs	259	50	55	204
Østerrisør By	38	5	8	30
Tvedestrand —	15	1	3	12
Landdistrikt	206	44	44	162
Vestre Nedenæs	295	73	70	225
Arendal By	70	17	5	65
Grimstad —	41	10	8	33
Lillesand —	18	1	5	13
Landdistrikt	166	45	52	114
Aamli	54	10	14	40
Evje	30	9	5	25
Sætersdalen	9	4	1	8
Nedenæs Amt	647	146	145	502
Deraf i Byer	182	34	29	153
— i Landdistrikt	465	112	116	349

For hele Amtet udgjorde Dødsfald af Svindsot 22.7 pCt. af samtlige Dødsfald og 29.1 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne udgjorde de samme Forhold henholdsvis 18.7 pCt. og 22.2 pCt., for Landdistrikterne 24.1 pCt. og 32.1 pCt.

Liste over forskellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger	Fordeling paa Lægedistrikter.									
								1		2		3		4		5	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Md.	Kv.	Md.	Kv.	Østre Nedenæs.		Vestre Nedenæs.		Aamli.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.						Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	337	-	3	6	172	156	14	67	-	260	-	7	-	3	-	-	-
Fnat	99	-	24	34	19	22	12	47	-	44	-	7	-	1	-	-	-
Skurv.	5	-	1	4	-	-	4	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	218	2	73	82	16	46	15	50	1	138	-	14	-	12	1	4	-
Rachit	54	-	33	19	2	-	12	5	-	42	-	6	-	-	-	1	-
Simpel Meningit	27	20	4	5	8	3	9	8	6	13	8	2	2	4	4	-	-
Tuberkuløs Meningit	36	36	13	16	1	-	13	15	15	16	16	1	1	1	1	3	3
Svindot	434	146	10	28	148	215	17	133	50	262	73	14	10	11	9	14	4
Kræft	61	¹⁾ 39	-	-	29	24	14	23	17	24	13	7	6	2	2	5	1
Vatersot og Morbus Brightii	87	²⁾ 20	1	7	27	40	15	24	11	52	5	4	1	5	3	2	-
Blegsot og Anæmi	746	-	28	84	15	619	17	273	-	442	-	20	-	7	-	4	-
Menstruationsuordener	128	-	-	-	-	128	15	40	-	76	-	6	-	3	-	3	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1356	2	57	89	423	747	17	442	2	787	-	81	-	39	-	7	-
Ormesygdomme	300	-	111	144	19	26	13	83	-	213	-	-	-	4	-	-	-
Drankersygdomme	17	1	-	2	14	-	6	7	1	10	-	-	-	-	-	-	-
Struma	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Deraf Cancer 38, Osteosarkom 1. ²⁾ Vatersot 4, Morbus Brightii 16.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Perforation.		Partus præmaturus artificialis.			Efterbyrdsoperation.	
	Mødre		Børn		Mødre	Børn		Mødre		Mødre	Børn		Mødre	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	lev.	uopg. Udf.	lev.	lev.	dødf.	lev.	død.
Langsom Fødsel, utilstrækkelige eller smertefulde Veer	28	¹⁾ 1	24	²⁾ 5	2	-	³⁾ 2	⁴⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Fare for Fostrets Liv	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	-	-	-	-	⁵⁾ 1	3	⁶⁾ 2	⁷⁾ 1	-	-
Haand ved Siden af Hovedet	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stort Fosterhoved	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Forraadnet, hydrocephalisk Foster ..	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	5	⁸⁾ 1
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	35	1	28	8	9	6	3	2	1	3	2	1	12	1
	36		36			9		3			3		13	

¹⁾ Dødsårsag: Barselfeber. ²⁾ 1 forraadnet. ³⁾ 1 Misfoster, Anencephalus, døde $\frac{1}{2}$ Time efter Fødselen. ⁴⁾ Forraadnet Foster, flere Døgn forgjæves Fødselsarbeide. ⁵⁾ Perforation af sidstkommende Hoved efter Vending, Fosteret dødt. ⁶⁾ a) 1 i 37te Uge; Moderen forløst i 1880 med besværlig Tangforløsning, i 1881 ved Partus præmaturus artificialis. b) 1 i 36te—37te Uge; Moderen forløst i 1877 ved Perforation, i 1878 og 1880 ved Partus præmaturus artificialis. ⁷⁾ 37te—38te Uge. Conjug. 9—9.5 Cm. ⁸⁾ Døde 8de Dag af Barselfeber.

Fødte og Døde.

Distrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delse.	ved Selv- mord.
Østre Nedenæs	1029	504	102	9	2	27	20	2
Østerrisør By	88	39	9	-	-	4	-	-
Tvedestrand —	55	16	3	-	-	2	-	-
Landdistrikt	886	449	90	9	2	21	20	2
Vestre Nedenæs	1034	508	85	5	5	26	15	2
Arendal By	133	81	14	-	2	2	4	-
Grimstad —	93	43	11	1	2	3	1	-
Lillesand —	45	28	4	1	-	1	2	1
Landdistrikt	772	356	56	3	1	20	8	1
Aamli	169	113	24	2	-	7	4	-
Evje	137	76	13	3	2	3	3	-
Sætersdalen	134	68	19	2	-	4	1	-
Nedenæs Amt	2512	1269	243	21	9	67	43	4
Deraf i Byer	414	207	41	2	4	12	7	1
— - Landdistrikt	2098	1062	202	19	5	55	36	3

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

Forgiftninger ved Kamfer iagttoges af Vogt i Tvedestrand hos 1 voxen Pige og 3 Barn, 5 til 15 Aar gamle; det var af en omreisende Kvaksalver givet som Ormemiddel i Doser af 2 Grm. sammen med Semina cinæ. Cerebrale Symptomer med stærkt udvidet, ubevægelig Pupille, Brækninger og Mavesmerter vare især fremtrædende. Snarlig Overgang i Helbredelse.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. I Evje Distrikt er Sindssygdom temmelig almindelig. Distriktslægen anfører, at den især optræder i Evje og Hordnæs Sogne, mindre i Iveland og saagodtsom aldrig i Veigusdal. Det er fornemmelig i 2 store Slægter, den er udbredt, en i Iveland og især en i Evje med Forgreninger i Hordnæs; den sidste Æt er for ca. 100 Aar siden kommen fra Trysil. Giftermaal er i Regelen indskrænket til de samme Sogne og ofte inden samme Æt; paa Grund af de store Afstande mellem Gaardene indledes der Bekjendtskab som oftest kun inden en snever Kreds. (Bull). Fra Sætersdalen berettes om 3 nye overgaaende Tilfælde af Melancholi; alle optraadte i en Maaned under en religiøs Vækkelse, fremkaldt af nogle Lægprædikanter.

Af Læger udførtes 64 **obstetriciske Operationer**, hvoraf 32 i østre og 16 i vestre Nedenæs, 4 i Aamli, 9 i Evje og 3 i Sætersdalens Distrikter. Indikationer og Udfald sees af Tabellen paa foregaaende Side.

Endvidere omtales 1 Efterbyrdsoperation ved Abort paa Grund af Blødning; heldigt Udfald.

Fødte og Døde se ovenstaaende Tabel.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1243 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 50,5.

Lægerne opgive 6 **Dødsfald** paa Barselseng: 4 af Barselfeber, 1 af Livmoderblødning og 1 af Emboli.

De hyppigst opgivne **Døds**saarsager vare:

Døds	saarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
			Byer.	Land-distrikter.
Svind	sot	146	34	112
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit	og Kramper i Børnealderen, tils.	68	19	49
Lungebetændelse		39	7	32
Kræft		39	4	35
Alderdomssvaghed		34	14	20
Hjerneslag		27	14	13
Hjertefeil		25	9	16
Akut Bronchit.		24	8	16
Diphtherisk Svælgbetændelse		23	4	19
Vatersot og Morbus Brightii, tils.		20	6	14

Veirliget. Vinteren var mild, men Vaaren kjølig (Evje), Sommeren usædvanlig varm. Udbyttet af Jordbruget var i Evje Distrikt som et Middelsaars. Den samlede Regnmængde for Aaret var i Tvedestrand 1 151 Millim. (Januar 67.5, Februar 119.5, Marts 119, April 42, Mai 68, Juni 79.5, Juli 92, August 128, September 119, Oktober 143, November 36.5, December 137). Den gennemsnitlige Regnmængde i Aarene 1876 til 1883 var 1 093 Millim. (Vogt).

Følgende Tabel giver en Oversigt over Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vacci-nerede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	12	774	52	1948	3
Østre Nedenæs	5	224	¹⁾ 18	756	-
Vestre Nedenæs	4	422	20	469	2
Aamli	1	71	3	257	-
Evje	1	24	5	60	-
Sætersdalen	1	33	6	106	1

¹⁾ I Østerrisør laa 1 Fartøi fra Calais i 1 $\frac{1}{4}$ Døgn's Observationskvarantæne paa Grund af et mistænkeligt Tilfælde af Diarrhoe. I Tvedestrand undersøgtes 10 Fartøier af Kvarantænelægen (4 fra Nordfrankrige, 4 fra Storbritannien og 2 fra Holland). 4 Skibe med tils. 12 Syge, lidende af Diarrhoe, henlaa under Kvarantæneflag.

Amtet har 2 **Sygehuse**, nemlig Østerrisør Bys, (der indtager 2 Værelser i Fattighuset), og Arendals Bys Sygehus. I Østerrisør haves et Isolationslokale paa Flisevigen. I Tvedestrand er der af Brændevinsbolaget bevilget Penge til

Anlæg af et lidet Isolationslokale; midlertidig er der leiet et Hus, og for Cholera-tilfælde eller derfor Mistænkte stod der til Disposition med kortvarig Varsel et isoleret Hus ved Fjorden. I Grimstad leies til Sygehus et møbleret Hus med 4 Værelser.

Foruden Søbadeindretningerne paa flere Steder findes i Tvedestrand et Dampbad. Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

X. Lister og Mandals Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		56.79	76 549	22	2	25	26
1. Christianssand	Christianssand, Kjøbstad	0.13	11 766	11	2	5	-
2. Oddernæs		8.991	20 732	¹⁾ 4	-	5	6
	Mandal, Ladested	-	3 885	3	-	-	-
	Oddernæs	1.093	4 001	-	-	-	-
	Tvet	0.875	1 714	-	-	-	-
	Vennesland	0.832	1 195	-	-	-	-
	Øvrebo og Hægland	2.501	1 840	-	-	-	-
	Søgne	1.880	3 640	-	-	-	-
	Holme	0.886	1 490	-	-	-	-
	Halsaa og Hartmark	0.924	2 967	-	-	-	-
3. Undal		15.202	12 939	1	-	5	7
	Søndre Undal	1.843	4 561	-	-	1	2
	Nordre Undal	1.535	2 027	1	-	2	1
	Øslebø og Løvdal	1.971	1 950	-	-	1	1
	Finsland	0.895	885	-	-	-	-
	Bjelland og Grindem	2.328	2 088	-	-	-	2
	Aaseral	6.63	1 428	-	-	1	1
4. Lyngdal		6.598	6 909	1	-	2	5
	Lyngdal	2.981	4 808	1	-	1	3
	Hægebostad	3.617	2 101	-	-	1	2
5. Vanse		2.104	9 149	2	-	3	3
	Farsund, Ladested	-	1 419	2	-	1	-
	Vanse	1.094	5 460	-	-	1	1
	Herod	1.010	2 270	-	-	1	2
6. Flekkefjord		23.758	15 054	3	-	5	5
	Flekkefjord, Kjøb- stad	-	1 651	3	-	²⁾ 1	-
	Næs og Hiterø	1.885	3 675	-	-	-	1
	Kvinesdal	2.854	4 039	-	-	2	1
	Fjotland	3.834	1 107	-	-	-	1
	Bakke	3.294	2 639	-	-	-	1
	Siredalen	11.891	1 943	-	-	1	1

¹⁾ Distriktslægen bosat i Christianssand. ²⁾ For Flekkefjord og Næs.

Sundhedstilstanden skildres fra alle Distrikter som meget god. De epidemiske smitsomme Sygdomme vare kun lidet udbredte og ophørte i flere Distrikter inden Aarets Udgang.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1432 eller 18.5 pro mille af den beregnede Middelfolkemængde (77 200).

Typhoidfeber forekom kun lidet. Antallet af opførte Tilfælde, 29, er mindre end i noget Aar siden 1853, da de regelmæssige Aarsberetninger begyndte at udkomme. Fra Udlandet hjemkomne Sømænd bragte Sygdommen 2 Gange til Oddernæs og 1 Gang til hver af Lyngdal og Vanse Distrikter. I Undal optraadte 2 Tilfælde i Valle Sogn paa samme Gaard, hvor Sygdommen var forrige Aar. I et Tilfælde synes Overførelse af Smitte at være skeet ved ikke angrebet Mellemlid: den Syges Moder havde nemlig været i Besøg hos Slægtninge paa en Gaard i Spangereid Sogn, hvor der laa en syg af Typhoidfeber; hun bragte hverken Mad eller Klæder med sig hjem og gik over en Hei paa 9 Kilometer. (Løberg).

Skarlagensfeber. I Christianssand indtraf de fleste Tilfælde i December, de øvrige til forskellige Tider. Paa Grund af røde Hundes samtidige Optræden med Skarlagensfeber, hvorved ofte Forvexlinger opstode, bleve de mod Skarlagensfeber trufne Foranstaltninger ogsaa gjort gjældende for røde Hunde og med megen Nytte. (Graarud). I Vanse forekom et Par enkelte, isolerede Tilfælde i Spind og Farsund. I Flekkefjords Distrikt ophørte Sygdommen i Oktober efterat have været i Distriktet siden December 1879. Der har i dette Distrikt siden dens Begyndelse været behandlet omtrent 400 Tilfælde, og der kjendes ialt 26 Dødsfald. Da imidlertid vistnok flere lettere Angrebne ikke ere anmeldte, medens Antallet af Dødsfald er sikrere, kan Dødeligheden af Sygdommen antages at have været omkring 4 pCt. Den angreb saagodtsom udelukkende Børn og ganske unge Mennesker. Den ledsagedes undertiden af Halsbetændelse med Belæg, men hyppigere af Abscesser i Halsen og skrofuløse Hævelser udenpaa Halsen; hydro-piske Affektioner, undertiden temmelig haardnakkede, vare ikke sjældne som Efter-sygdomme.

Kighoste, der var almindelig i Christianssand, forskaanede aldeles Oddernæs Distrikts vestlige Dele, men optraadte nordligst i Undals Distrikt samt i Hægebostad og Eken som Fortsættelse af Epidemien Aaret forud.

Diphtherisk Svælgbetændelse. I Lyngdals Distrikt forekom et enkeltstaaende Tilfælde, fulgt af Paralyser, der varede 3 Maaneder, hos en 19aars Gut, der var bleven syg i Farsund og hjemsendt. Noget senere Tilfælde indtraf ikke i Farsund, hvor Sygdommen ikke havde været i 11 Aar, men det oplystes, at paa Guttens Hjemsted, Selø, havde Sygdommen været for 3 Aar siden; 3 Børn døde dengang. I Flekkefjords Distrikt ophørte ved September Maanedes Udgang Sygdommen efterat have hersket som selvstændig Epidemi siden Høsten 1881. I Forening med den i 1879 optraadte Skarlagensfeber var Halsbelæg ikke sjelden forekommende som Symptom af denne, men selvstændig Diphtherit optraadte først i Slutningen af 1881, dengang væsentlig i Flekkefjord, Næs Sogn og Siredalen. I 1882 udbredte den sig over hele Distriktet. I 1883 forekom den ogsaa i Flekkefjord, i Næs og Gylands Sogne, men fornemlig i Hiterø Sogn, hvor den viste sig ondartet og dødelig — paa en afsides Gaard døde af 6 Sødskende mellem 6 — 19 Aar 5 i Løbet af 13 Dage —; efterhaanden udbredte den sig over hele Hiterø — navnlig i Havnene Rasvaag og Kirkehavn — og holdt tillige ved her i 1884 foruden med spredte Tilfælde i Flekkefjord, Fede Soga og Siredalen. Siden Sygdommens Begyndelse er der opgivet behandlet 272 Tilfælde, og der kjendes 117 Dødsfald. Det er fornemlig i Hiterø Sogn og tilgrænsende Dele af Næs, Sygdommen har været mest udbredt, ondartet og dødelig. Henved $\frac{2}{3}$ af Dødsfaldene faldt paa Hiterø. I de indre Sogne, Gyland og Siredalen, var den

I Lister og Mandals Amt

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	29	4	29	4	5	-	1	4	5	3	2	1
Barsel-feber	20	4	20	3	1	3	1	2	-	1	-	4
Vandkopper	66	-	66	12	3	6	14	8	5	6	5	1
Skarlagensfeber	65	2	65	12	4	4	2	6	1	10	1	-
Røde Hunde	29	-	29	-	-	1	-	-	-	6	-	6
Rosen	89	2	89	6	10	5	8	6	14	10	8	5
Kighoste	296	10	295	14	13	11	1	16	20	35	41	36
Diphtherisk Svælgbetænd.	75	25	75	26	15	13	2	2	2	6	4	3
Strubehoste	33	20	33	5	2	8	4	3	4	2	1	2
Kusma	55	-	55	13	11	4	10	8	2	6	1	-
Akut Bronchit	3197	37	3191	348	342	367	279	264	241	165	121	142
Andre katarrh. Tilfælde												
Lungebetændelse	221	34	221	28	28	30	30	17	14	6	7	5
Pleurit	82	4	82	12	8	10	5	12	11	6	2	2
Gigtfeber	158	2	158	17	18	21	10	19	17	14	3	8
Koldfeber	11	-	7	2	1	-	-	-	1	-	-	2
Diarrhoe (akut)	980	12	980	76	76	77	62	57	70	107	126	110
Cholera nostras												
Blodgang	10	-	10	2	-	1	-	-	-	7	-	-
Tilsammen	5416	156	5405	580	537	561	429	424	407	390	322	327

sjældnere og langt mildere. Da Sygdommen først udbrød som selvstændig Sygdom, syntes det næsten, som om den udgik fra den da herskende Skarlagensfeber, og det var under Diphtheritens første Udbredelse i flere Tilfælde vanskeligt at afgjøre, om man havde at gøre med Scarlatina eller Diphtherit, idet der paa enkelte Gaarde samtidigen fandtes Patienter paa samme Gaard eller endog i samme Stue, hvoraf enkelte nærmest maatte henføres til Scarlatina, andre til Diphtherit. Vanskeligheden forøgedes ved, at der med Diphtherit ofte fulgte et høist forskjelligt Exanthem, undertiden aldeles ligt Udslaget i Scarlatina, kun at det som oftest var indskrænket til enkelte Dele af Legemet, partielt og begrændset. Under Diphtheritens videre Udbredelse ophørte imidlertid de blandede Former, og begge Sygdomme herskede da aldeles adskilte og selvstændige. Medens Exsudationen eller Pseudomembranen hos Pluraliteten af de af Diphtherit angrebne som almindeligt viste sig i Svælget, paa Tonsillerne, Uvula, Ganen og den bagre Del af Tungen, var det hos flere fornemmelig Næsehulhedens Slimhinde, som angrebes, saaledes at en fuldstændig Fortætelse af Næsen fremkaldtes. Hos enkelte forplantedes Affektionen til Struben og Luftrøret, hvorved en Angina membranacea lignende Tilstand fremkaldtes. Hos et Barn paa Hiterø angrebes alene Øregangen, og hos 2 Pige børn i Fede Sogn, hvor flere af almindelig Diphtherit angrebne Børn i Januar 1884 laa

anmeldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.											
					1		2		3		4		5		6	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Christians- sand.		Oddernæs.		Undal.		Lyngdal.		Vanse.		Flekke- fjord.	
					Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
2	1	1	29	4	5	1	7	2	2	-	2	-	2	-	11	1
1	4	-	20	4	5	3	8	-	-	-	-	-	-	-	7	1
6	-	-	66	-	35	-	13	-	-	-	-	-	10	-	8	-
6	4	15	65	2	31	2	-	-	-	-	-	-	3	-	31	-
2	2	12	29	-	22	-	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-
1	11	5	89	2	25	-	27	-	1	-	1	-	15	1	20	1
23	49	36	296	10	225	6	64	3	1	-	1	1	-	-	5	-
1	-	1	75	25	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	72	25
-	-	2	33	20	16	9	11	6	2	2	-	-	-	-	4	3
-	-	-	55	-	29	-	22	-	-	-	-	-	4	-	-	-
216	303	403	3197	37	1886	22	902	2	48	4	19	3	147	3	195	3
7	19	30	221	34	107	12	78	13	3	1	1	1	17	6	15	1
5	4	5	82	4	17	-	26	1	6	2	6	-	5	-	22	1
10	11	10	158	2	68	-	35	1	4	-	3	-	5	-	43	1
-	-	1	11	-	3	-	3	-	2	-	1	-	-	-	2	-
71	72	76	980	12	514	5	339	4	20	2	4	-	42	1	61	-
-	-	-	10	-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	2	-
351	480	597	5416	156	2990	60	1540	32	93	11	39	5	256	11	498	37

angrebne i samme Stue, ytrede Exsudatet sig udelukkende i de udvendige Genitalia, fornemmelig paa Labia minora og den indvendige Side af Labia majora paa samme Maade som ellers i Svælget. Den Diphtherit ledsagende Feber var almindelig af en adynamisk Karakter, og Delirier vare sjeldne; Sygdommen syntes i høi Grad smitsom. Paa Hiterøheien døde som anført i 1883 paa Gaarden Haaskoug 5 Sødskende i Løbet af 13 Dage, paa Sunde i Næs Sogn døde i 1881 4 Sødskende, og paa Hiterø have flere Familier mistet 3 Børn. Kun meget faa ældre Mennesker og ingen voxne Mandspersoner have været angrebne; af voxne Fruentimmer under 20 Aar have derimod flere været angrebne. (J. Kraft).

Kusma var i Oddernæs ikke saa almindelig som i 1883 og holdt sig inden visse snevrere Kredse og forekom i Vanse i Aarets første Halvdel hist og her i Landdistriktet. De for Vanse paa Listen opførte Tilfælde vare alle komplicerede med Orchit, hvad der bragte de Syge til at søge Læge.

Lungebetændelse var sjelden, og Dødeligheden af de Behandlede 15.4 pCt. (Aaret forud 14.2 pCt., 1882 22.2 pCt.).

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af Tabellen paa næste Side.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel. (Se Side 97).

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Antal Dødsfald.	Tils. Behandlnde.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
			1		2		3	
			Christianssand.		Oddernæs.		Undal.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.
Syphilis	103	2	55	1	19	1	1	11
Gonorrhoe (Urethrit)	141	-	95	-	33	2	-	2
								17 9

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Christianssand	232	45	60	172
Oddernæs	142	39	32	110
Mandal By	41	8	5	36
Landdistrikt	101	31	27	74
Undal	43	17	11	32
Lyngdal	54	16	5	49
Vanse	107	26	11	96
Farsund By	22	4	3	19
Landdistrikt	85	22	8	77
Flekkefjord	104	17	37	67
Flekkefjord By	33	8	3	30
Landdistrikt	71	9	34	37
Lister og Mandals Amt	682	160	156	526
Deraf i Byer	328	65	71	257
— - Landdistrikt	354	95	85	269

Svindsot. Dødsprocenten af Svindsot udgjør for Amtet 23.4 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 30.4 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme, for Byerne var den henholdsvis 19.8 pCt. og 25.3 pCt., i Landdistrikterne henholdsvis 26.8 og 35.3 pCt.

En Del Tilfælde af *Pemphigus neonatorum contagiosus* forekom i Christianssand. Af Wichmanns Beretning hidsættes følgende Beskrivelse: «Symp- tomerne viste sig hos de Nyfødte i den 1ste Uge efter Fødselen. Barnet blev i Regelen uroligt, skrigende, lidt Feber som oftest, forbunden med dyspeptiske Fæ- nomener, Meteorismus, Enterokatarrh i større eller mindre Grad; der viste sig paa Huden, mest omkring Navlen og ellers paa Abdomen og Halsen, ogsaa paa Ansigtet og Extremiteter — dog ikke paa Vola manus eller Planta pedis — røde Pletter — nogle mindre end en Ærts Størrelse — andre større; inden paafølgende Dag havde Epidermis paa disse Steder hævet sig op som en Blære

Liste over forskellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
	Tilfælde.	Dødsfald.						1		2		3		4		5		6	
			Christianssand.		Oddernæs.			Undal.		Lyngdal.		Vanse.		Flekkefjord.					
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.		
Chronisk Rheumatisme . . .	196	-	4	-	98	94		81	-	50	-	6	-	12	-	20	-	27	-
Fnat	38	-	11	6	16	5		15	-	6	-	1	-	10	-	5	-	1	-
Skurv	4	-	-	1	2	1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Kjertelsyge	287	3	112	111	26	38		128	1	101	-	13	-	8	2	15	-	22	-
Rachit	77	3	41	33	-	-		24	1	17	1	3	-	11	-	5	-	17	1
Simpel Meningit	6	6	-	5	1	-		-	-	-	-	-	-	3	3	2	2	1	1
Tuberkuløs Meningit	48	45	24	20	2	2		31	28	10	10	3	3	-	-	1	1	4	3
Svindst	315	160	13	10	118	170		88	45	103	39	29	17	16	16	33	26	46	17
Kræft	64	33	-	-	26	33		20	11	16	5	3	3	5	3	10	10	11	1
Vatersot og Morbus Brightii	92 ¹⁾	25	4	4	38	46		38	6	28	11	3	-	4	-	6	5	13	3
Blegst og Anæmi	658	-	14	77	24	543		301	-	222	-	34	-	20	-	34	-	47	-
Menstruationsuordner . . .	166	-	-	-	-	166		96	-	49	-	1	-	4	-	7	-	9	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1287	2	36	54	386	811		599	-	426	1	62	-	22	-	67	1	11	-
Ormesygdomme	65	-	18	27	6	14		11	-	15	-	8	-	15	-	6	-	10	-
Drankersygdomme	10	2	-	-	-	10		4	-	3	1	-	-	-	-	1	-	2	1
Struma	1	-	-	-	-	1		-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Vatersot 12, Morbus Brightii 13.

med serøst, gulagtigt Indhold; Blæren brast, og Chorion laa blottet, afsondrende senere puslignende Sekret; Blærens Størrelse forskjellig fra en Ærts til vel et Dueæggs — enten spredte eller samlede i Grupper — i sidste Tilfælde blev Saarfladen betydelig stor; Blærens Form rund eller uregelmæssig, mere eller mindre fyldt. Eruptionen viste sig dels enkeltvis med faa Blemmer, dels i stort Antal, hvorved ny Blæredannelse vedblev i Løbet af en 14 Dages Tid. Sekretet syntes at smitte den nærliggende Hud. Under Tilhelingen af Saarfladen dannede der sig Kruster uden Ar. Sygdommens Varighed indtil 3 Uger. Ialt har været angrebne 22 Nyfødte, hvoraf 3 Døde (den ene uvist om Pemphigus var Dødsaaarsag; Barnet havde nemlig samtidig en betydelig Svulst med hel Epidermis og Pusansamling paa Ryggen). Døden indtraf i Slutningen af 2den Uge; Huden var hos disse i store Partier ligesom flaaet som ved kogthed Vand; der var ikke ubetydelig Enterokatarrrh tilstede. I 5 Tilfælde blev Smitten overført til Ældre; paa et Sted havde Moderen benyttet den Svamp, hvormed hun vaskede sin Nyfødte, ogsaa paa sig og et ældre Barn — begge fik flere Blemmer, dog uden nogen Alhenaaffektion. Det første Tilfælde optraadte den 2den September. Barnet var født den 29de August; nogen Aarsag til Smitten enten i Hjemmet eller fra Jordemoderens Side kan ikke opspores; i Løbet af September indtil 4de December indtraf 16 Tilfælde, alle betjente af den samme Jordemoder; i dette Tidsrum havde hun desuden været tilstede ved kun 2de Barselforretninger, hvor Børnene ikke fik Sygdommen, altsaa ved 18 Fødsler 16 angrebne. Jordemoderen og hendes Effekter bleve da desinficerede, og ingen Tilfælde viste sig fra 17de til 28de December, saa indtraf der igjen ved 8 Fødsler 6 Tilfælde. Grunden til dette nye Udbrud synes at være, at Smitten laa i hendes Vanter — disse vare først gennemrøgede med Svovl, siden kogte. Jordemoderen erindrer nemlig, at hun efter Desinfektionen af Vanterne havde lagt disse tilside og saa efter en Tids Forløb igjen taget dem paa; dette stemmer overens med det nye Udbrud den 29de December; af de 2 Tilfælde, hvor senere ingen Smitte indtraf, vides hun med Bestemthed ikke at have havt nogen Vanter paa i det ene Tilfælde, i det andet et Par nye. Det synes saaledes, som man har anført, at Kogning ikke er tilstrækkelig desinficerende. Dampdesinfektionsapparat haves ikke endnu i Christianssand. Jordemoderen, hendes Effekter, Værelser etc. bleve paanyt desinficerede, Vanterne opbrændte, og intet Tilfælde har nu efter 8 Ugers Forløb vist sig. Noget Tilfælde af Pemphigus har ikke været seet i de andre Jordemødres Praxis.

Skudsaar. En 16 Aar gammel Gut i Vanse Distrikt fik et Skudsaar i Tindingen af en Jæger, der skød paa Guttens Hoved i den Tanke, at det var en Kobbe, der laa mellem Stenene paa Strandbredden. Kuglen borttog en Del af det ydre Øre og frembragte et stort Saar i Tindingen, hvor Benet blev i en liden Udstrækning knust, saa at Hjernemasse flød ud. Desuagtet kom Gutten sig fuldstændig. (J. Lossius).

Hæmophili. Der er en Familie i Vanse, hvoraf flere Medlemmer have havt, og fremdeles enkelte lide af Hæmophili. Tre Brødre have været Blødere, de to ere døde, den tredie er trods idelige Blødninger, især fra Næsen, nu i sit 15de Aar. En Fætter af disses Moder er ligeledes Bløder; en Søster af deres Moder har hyppige Blødninger fra Brystet (Lungerne), uden at noget Abnormt kan opdages. Denne sidste har tvende Sønnebørn, hvoraf den ene havde en stor kavernøs Svulst paa Næsespidsen, medens Søsteren har 2 mindre Teleangiektasier. I denne Slægt har der ogsaa været flere Tilfælde af Sindssygd. (J. Lossius).

Sindssyge. Fra Vanse Distrikt bemærker Distriktslægen, at Sinds sygdomme synes i de senere Aar at have tiltaget i Hyppighed. Her gives ikke faa Slægter, hvoraf mange Medlemmer have været eller ere sindssyge. Hos saadanne disponerede Individuer skal der ofte kun en ubetydelig Leilighedsaarsag til for at fremkalde den fuldt udviklede Sindssygd. En Kone, hvis Moder har

været, og hvis 2de Brødre ere sindssyge, blev saa forskrækket ved at høre, at hendes Nabokone havde faaet Kræft i Tungen, at hun blev søvnløs og indbildte sig at have samme Sygdom; hun lider nu af Melancholi. En Pige, hvis Moder er sindssyg og Fader underlig, kom op at skjændes med en anden om en Bagatel; hun blev derefter syg i flere Maaneder, melankolsk med stærk Prækordialangst. Lignende Exempler forekomme ofte. Giftermaal, især inden saadanne Slægter indbyrdes, befordrer og forøger desværre denne ulykkelige Disposition. Andre særegne Omstændigheder ved Forholdene paa disse Kanter, der skulde bevirke mere Tilbøielighed til Sindssygdom her end andensheds, er det vel vanskeligt med Bestemthed at paavise. Folket her er gennemgaaende ædrueligt og sædeligt. Dog synes Onani baade blandt Mænd og Kvinder ikke at høre til Sjældenheder, og Udøvelsen af denne Last kan vistnok imellem bidrage sit til at fremkalde en mislig og nedtrykt Sindsstemning. At ogsaa Mangel paa passende Adspredelse, især for Ungdommen, kan forkvakle denne, er vel ogsaa vist. Der hersker iblandt en stor Del af Almuen strenge, ensidige, religiøse Anskuelse, ifølge hvilke enhver uskyldig Fornøielse ansees for Synd. De, som ikke dele denne Anskuelse fuldt ud, maa bøie sig for Opinionen; de herskende Bygdeskikke ere en streng Tyran. Den hertil paagaende politiske Strid har ogsaa bidraget sit til at forstyrre Hjernen hos Enkelte.

For Christianssands Fattigvæsens Regning forpleiedes ved Aarets Begyndelse 26 mandlige og 30 kvindelige Sindssyge, ved Aarets Udgang 25 og 31 (deraf 7 Idioter og 3 Epileptikere). I Farsunds By forsørges af Fattigvæsenet 7 Sindssyge, deraf 1 paa Asyl. Antallet af Sindssyge i Flekkefjord By, der forsørges for Fattigvæsenets Regning, var 6.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.		Vending.			Udtrækning ved Sædeleie.		Perforation.	Efterbyrdsoperation.	
	Mødre	Børn	Mødre	Børn		Moder	Børn	Moder	Mødre	
	lev.	lev.	lev.	lev.	dødf.	lev.	lev.	død.	lev.	død.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer, langsom Fødsel . . .	51	51	-	-	-	1	2	¹⁾ 1	-	-
Bækkensneverhed . . .	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	5	1	4	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor . . .	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	4	²⁾ 1
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilbageholdelse i kortere eller længere Tid . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	5	³⁾ 2
Tilsammen	57	57	8	3	5	1	2	1	11	3
				8					14	

¹⁾ 40 Aar gammel, svagelig Kone, forraadnet Foster; hun døde af Afkræftelse nogle Dage efter Fødselen. ²⁾ Dødsårsag: Blødning. ³⁾ Dødsårsag: Barsel-feber 1, Pyæmi 1.

Af Lægerne udførtes tilsammen 82 obstetriciske Operationer, nemlig 28 i Christianssand, 28 i Oddernæs, 5 i Undal, 2 i Lyngdal, 4 i Vanse og 15 i Flekkefjord Distrikter. Indikationer og Udfald sees af Tabellen paa foregaaende Side.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾ .	paa Barsel-seng.		ved ulykke-lige Hændelser.	ved Selmord.	ved Drab.
Christianssand	410	240	36	2	3	18	1	-	-
Oddernæs	650	377	70	6	4	23	8	1	-
Mandal By	113	49	7	1	-	5	2	-	-
Landdistrikt	537	328	63	5	4	18	6	1	-
Undal	373	231	36	4	2	9	8	-	-
Lyngdal	224	133	24	1	1	2	3	-	-
Vanse	266	153	28	1	1	12	7	-	-
Farsund By	62	27	4	-	-	4	1	-	-
Landdistrikt	204	226	24	1	1	8	6	-	-
Flekkefjord	469	298	60	-	2	18	8	1	1
Flekkefjord By	50	33	7	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	419	265	53	-	2	18	8	1	1
Lister og Mandals Amt	2392	1432	254	14	13	82	35	2	1
Deraf i Byer	635	349	54	3	3	27	4	-	-
— Landdistrikt	1757	1083	200	11	10	55	31	2	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land-distrikterne.
Svindstot	160	65	95
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	63	42	21
Alderdomssvagthed	61	31	30
Akut Bronchit	37	24	13
Lungebetændelse	34	16	18
Kræft	33	14	19
Diphtherisk Svælgbetændelse	25	-	25
Vatersot og Morbus Brightii	25	13	12
Hjerneslag	23	13	10
Strubehoste	20	10	10

Antallet af **Fødte og Døde** sees af foranstaaende Tabel. (Side 100).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 960 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 59.9.

Dødsfald paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaaarsagen for 9 paa Barselseng døde Kvinder, hvoraf 4 døde af Barselfeber, 2 efter besværlig Forløsning, 1 af Blødning, 1 af Pyæmi og 1 af en i flere Aar tilstedeværende Underlivssvulst, 2 Timer efter at hun ved Naturens Hjælp havde født et dødfødt Foster.

De hyppigste **Dødsaaarsager** sees af Tabellen paa foregaaende Side.

Veirliget var i Aarets Begyndelse ualmindelig mildt, næsten uden Sne. Vaar og Forsommer forholdsvis kjølige, medens der om Eftersommeren og Høsten var mildt Veir, tildels noget tørt. Aarsudbyttet tilfredsstillende.

Hygiæniske Forhold og Levemaade. Fra Undal anføres, at den økonomiske Forfatning paa Grund af lave Priser paa Stav og andre Træmaterialier var temmelig trykket. Sandsen for Renlighed, hvori de øvre Bygder have staaet meget tilbage, er i de sidste Aar tiltagen. Paa ikke faa Steder, hvor det for nogle Aar siden ansaaes for et Tegn paa Fornemhed, Forfængelighed og for Ødslen med Tiden, hvis Nogen skurede Gulvene mere end et Par Gange om Aaret, skures der nu hver Uge. (A. Pihl). I Vanse Distrikt siges den økonomiske Stilling paa Landet ret god; de Fleste er nogenlunde selvhjulpne, om der end ikke er Mange med større Formuer. Sandsen for et bedre Stel vaagner mere og mere, maaske har Luxus, især i Klædedragt, taget overhaand. Hvad Farsund By angaar, er der ialfald ikke Fremgang, og i Udhavnene Ekvaag og Lurhavn, hvis Beboere udelukkende ere henviste til Skibsfarten og Fiskerierne, er det især gaaet tilbage. (J. Lossius). Fra Flekkefjords Distrikt anføres, at Drikfældigheden aftager, og Renligheden gaar fremad; Fnat og Skurv paatræffes nu sjældnere. Sammenligner man Bondens nuværende Forhold og Levemaade med Fortidens, er det mærkeligt, hvormeget bedre han lever, bor og klæder sig, og hvor langt større Fordringer han har paa Livet, uagtet hans økonomiske Stilling neppe synderlig har forbedret sig. (J. Kraft).

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	475	7	1654	40	⁴⁾ 7
Christianssand	95	1	146	¹⁾ 10	1
Oddernæs	171	2	388	²⁾ 8	1
Undal	43	1	207	4	-
Lyngdal	44	1	225	2	1
Vanse	99	1	246	5	1
Flekkefjord	23	1	442	³⁾ 11	3

¹⁾ Desuden afholdtes 9 Møder i Kvarantænekommissionen. ²⁾ Desuden 1 Møde i Mandals Kvarantænekommission, og 23 Fartøier fra cholerasmittet Land kvarantænemæssig undersøgte. ³⁾ Desuden 1 Møde i Flekkefjords Kvarantænekommission, og 10 Fartøier kvarantænemæssig undersøgte. ⁴⁾ 4 Syns- og Obduktionsforretninger, 3 Undersøgelser og Erklæringer.

Amtets **Sygehuse** ere: Amtssygehuset i Flekkefjord, Christianssands Bys Sygehus med Isolationslokale, Christianssands Garnisons Sygehus samt Mandals Bys Syge- og Isolationslokale. Desuden ligger i Amtet Egs Sindssygeasyl (Statsasyl) og Christianssands Bys Sindssygeasyl, begge i Christianssands By. Paa Mandals Sygehus indlagdes ialt 7 Personer, hvoraf 1 døde af Typhoidfeber. Forpleiningsdagens Antal var 200.

Af **Badeindretninger** omtales fra Christianssand 3 Søbadeindretninger; ved det ene er der Adgang til varmt Søbad, 1 Varmbadeanstalt, 1 Dampbad ved det militære Sygehus og Badeindretninger ved Sygehusene og Eg Asyl; i Flekkefjord haves Badeindretning ved Amtssygehuset og 2 Søbadehuse, hvori der i et er Anledning til varme Søbad, og flere private Søbadehuse.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XI. Stavanger Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1874.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer
Amtet		70.39	110 965	20	2	44	34
1. Sogndal		6.199	5 930	1	-	2	3
	Sogndal, Ladested ..	-	490	1	-	1	-
	Sogndal	2.283	2 935	-	-	-	1
	Lunde	2.294	1 464	-	-	1	1
	Heskestad	1.622	1 041	-	-	-	1
2. Ekersund		10.175	12 966	1	-	4	2
	Ekersund, Ladested ..	-	2 408	1	-	2	-
	Ekersund	1.630	2 850	-	-	-	-
	Ogne	0.829	1 215	-	-	1 ¹⁾	-
	Helleland	1.123	1 305	-	-	-	-
	Birkrem	5.435	2 063	-	-	1	1
	Haa	1.158	3 125	-	-	1	1
3. Sandnæs		15.241	14 386	2	-	6	5
	Sandnæs, Ladested ..	-	1 468	2	-	1	-
	Høiland	1.344	3 618	-	-	1	1
	Klep	0.917	2 442	-	-	1	1
	Time	1.448	2 467	-	-	1	1
	Gjesdal	1.709	1 144	-	-	1	1
	Høle	0.869	1 179	-	-	1	1
	Fossan	8.954	2 068	-	-	1	1

¹⁾ Post ledig.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
4. Stavanger ¹⁾	Stavanger, Kjøbstad	1.628	28 354	8	2	12	5
	Hetland	0.92	4 579	-	-	-	3
	Haaland	0.668	3 045	-	-	1	1
	Hvitingso Sogn af Mosterø ¹⁾	0.04	455	-	-	1	1
5. Finnø ¹⁾	Mosterø (undtagen Hvi- tingso Sogn)	11.778	12 339	1	-	5	6
	Rennesø	0.50	1 906	-	-	-	-
	Finnø	0.34	1 698	1	-	-	-
	Strand	1.598	2 267	-	-	-	-
	Aardal	3.78	1 086	-	-	-	-
	Hjelmeland	4.39	3 056	-	-	-	-
	Fister	0.93	1 552	-	-	-	-
	Nerstrand	0.30	828	-	-	²⁾ -	-
6. Sand	Jælse	18.92	11 233	1	-	4	5
	Sand	1.90	2 558	-	-	1	1
	Suledal	1.62	1 761	1	-	1	1
	Saude	9.23	2 112	-	-	²⁾ -	1
	Saude	3.88	1 888	-	-	1	1
	Vikedal	2.20	2 914	-	-	1	1
7. Karmøen	Skudesnæshavn, Lade- sted	3.38	14 706	3	-	7	4
	Kopervik, Ladested	-	1 224	1	-	1	-
	Skudesnæs	-	817	1	-	1	-
	Avaldsnæs	1.76	4 495	-	-	2	1
	Bukken	1.15	5 218	1	-	2	1
	Tysvær	0.35	956	-	-	1	1
	Tysvær	1.12	1 996	-	-	-	1
8. Haugesund	Haugesund, Kjøbstad	3.02	10 997	3	-	3	4
	Torvestad	-	4 102	3	-	1	-
	Skaare	0.80	1 843	-	-	1	2
	Skjold	1.552	1 552	-	-	1	1
	Skjold	2.22	3 500	-	-	1	1

¹⁾ Ved Kgl. Resl. ⁵/₁₂ 83 er Rennesø Herred delt i 2 Herreder nemlig: Rennesø (udgjørende Hausken og Sørbø Sogne) og Mosterø (udgjørende Askø, Utsten Kloster og Hvitingso Sogne). Delingen er traadt i Kraft fra ¹/₄ 84. ²⁾ Post ledig.

Til Haugesunds Distrikt hører Sveens Herred (1.84 n. □ M., med 3 125 Indbyggere) af søndre Bergenhus Amt, hvor Herredets Sygdomsforhold m. V. findes omhandlet. Lægedistriktet indbefatter saaledes 4.86 n. □ M., med 14 122 Indbyggere.

I Stavanger Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus	5	1	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Typhoidfeber	81	4	81	10	4	5	7	5	5	9	6	10	2	6	12
Barselfeber	20	5	20	5	-	2	1	1	-	2	1	1	2	-	5
Børnekopper	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	86	-	84	9	6	5	1	15	12	4	8	3	7	4	10
Skarlagensfeber	121	9	121	23	14	20	19	9	11	8	4	3	1	8	1
Røde Hunde	4	-	4	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Mæslinger	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Rosen	111	4	111	5	7	11	14	14	8	7	9	10	11	7	8
Kighoste	478	27	478	26	46	39	66	55	15	36	49	32	45	43	26
Diphtherisk Svælgbetændelse	354	45	354	56	76	72	32	33	18	17	5	6	11	15	13
Strubehoste	46	26	46	4	3	14	8	8	2	1	-	1	1	1	3
Kusma	9	-	9	1	1	-	-	3	1	-	-	1	-	2	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	2355	25	2353	318	296	253	249	197	125	102	83	80	107	204	339
Katarrh. og follikulær Angina	961	-	961	109	130	125	111	141	59	37	29	30	55	55	80
Lungebetændelse	347	36	346	29	26	45	63	53	20	7	14	7	12	24	46
Pleurit	98	4	94	6	8	8	7	8	12	4	9	6	6	14	6
Gigtfeber	165	5	165	22	16	14	15	19	17	15	8	6	7	11	15
Koldfeber	17	-	17	9	-	1	3	2	-	-	1	1	-	-	-
Diarrhoe (akut)	1172	29	1160	79	76	104	66	70	68	121	154	161	107	65	89
Cholera nostras															
Blodgang	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjærbug	3	-	3	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Tilsammen	6438	220	6417	714	709	720	663	633	374	371	383	359	374	460	657

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			1		2		3		4		5		6		7		8	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Sogndal.		Ekersund.		Sandnæs.		Stavanger.		Finnø.		Sand.		Karmøen.		Haugesund.	
			Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthematisk Typhus...	5	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	4	-	-	-
Typhoidfeber	81	4	-	-	13	1	7	-	37	1	8	-	1	-	9	1	6	1
Barselfeber	21	6	2	-	2	1	3	-	4	-	4	3	1	-	4	2	1	-
Børnekopper	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Vandkopper	86	-	-	-	20	-	3	-	47	-	-	-	-	-	4	-	12	-
Skarlagensfeber	121	9	-	-	80	4	6	-	2	-	-	-	-	-	26	2	7	3
Røde Hunde	4	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Rosen	111	4	-	-	9	1	12	-	33	1	1	1	7	-	26	-	23	1
Kighoste	481	30	121	8	55	6	18	-	192	8	2	2	15	-	25	2	53	4
Diphtherisk Svælgbetænd.	364	55	-	-	12	1	60	7	132	12	43	16	66	14	36	4	15	1
Strubehoste	54	34	-	-	3	2	9	6	9	4	1	1	2	2	21	14	9	5
Kusma	9	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Brouchit	2360	30	95	2	55	1	162	5	1256	10	-	-	51	1	403	3	338	8
Katarrh. og follik. Angina	961	-	-	-	-	-	32	-	727	-	-	-	14	-	114	-	74	-
Lungebetændelse	353	42	7	-	20	7	37	6	128	14	9	1	18	-	69	7	65	7
Pleurit	98	4	3	-	8	1	8	1	29	1	1	-	12	-	27	1	10	-
Gigtfeber	165	5	11	-	7	1	14	2	55	-	3	-	6	-	17	-	52	2
Koldfeber	17	-	-	-	1	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Akut Diarrhoe	1182	39	27	-	64	6	44	1	562	13	1	1	38	-	304	4	142	14
Cholera nostras																		
Blodgang	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	6481	263	266	10	351	32	418	28	3236	65	73	25	231	17	1094	40	812	46

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.	1	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Sogndal.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	162	-	-	-	110	52	11	-	-
Fnat	72	-	18	27	12	15	7	-	-
Skurv	7	-	2	3	-	2	3	-	-
Kjertelsyge	183	2	70	95	5	13	12	13	-
Rachit	38	1	17	20	-	-	11	5	-
Simpel Meningit	26	23	6	5	2	-	11	1	1
Tuberkuløs Meningit	39	38	10	9	-	2	14	1	-
Svindst	391	201	13	23	115	150	19	24	13
Kræft	47 ¹⁾	30	-	-	22	9	16	2	2
Vatersot og Morbus Brightii . .	87 ²⁾	28	5	3	33	35	16	6	1
Blegsot og Anæmi	425	-	16	75	26	308	14	5	-
Menstruationsuordener	70	-	-	-	-	70	10	10	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	710	8	11	26	302	371	14	89	1
Ormesygdomme	148	-	58	65	9	16	12	4	-
Drankersygdomme	3	-	-	-	3	-	2	-	-
Struma	6	-	-	-	-	6	4	-	-

¹⁾ Cancer 26. Sarcoma 4. ²⁾ Vatersot 4. Morbus Brightii 24.

¹⁾ Cancer 26, Sarcoma 4. ²⁾ Watersot 4, Morbus Brightii 24.

Sundhedstilstanden omtales som god undtagen i Sogndals og Egersunds Distrikter, Diphtherisk Svælgbetændelse, Skarlagensfeber, Typhoidfeber og Lungebetændelse vare i Aftagende. Dog viser Sygeligheden sig i det Hele noget større end i 1883, hvilket i de nordligere Amtsdele især skyldes akutte katarrhalske og gastriske Sygdomme, i de sydligere især Kighoste.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1994 eller 17,0 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (117100).

Exanthematisk Typhus optraadte fra Midten af December paa en Gaard i Skudesnæs Herred i Karmøens Distrikt; det formodes ved Smitte fra en tilreisende gammel Kone, der døde uden Lægetilsyn.

Typhoidfeber var sjelden og Dødeligheden mellem de Behandlede kun 4.9 pCt (Gjennemsnittsdødeligheden for Amtet var i 1871—80: 15.2 pCt). 10 af de fra Ekersunds Distrikt anmeldte Tilfælde tilhører Landdistriktet; i Ladestedet, hvor der ikke skal have været noget tydeligt udtalt Tilfælde i de 6 foregaaende Aar angrebes 3 i en Udkant — 2 efter at have hentet Vand fra en nygravet Brønd med Tilsig fra den ovenfor liggende Kirkegaard; den 3die havde taget Vand fra Elven lidt nedenfor et Slakteri; 1 døde. Fra Finnø indlagdes 2 Tilfælde i Juni og Juli paa Sygehus i Stavanger, et fra Hjelmeland (Gaarden Bjelland) og et tvivlsomt fra øvre Tysdal i Aardal, det sidste fra et Hus, hvor Sygdommen havde været det foregaaende Aar; de øvrige Tilfælde optraadte i September i søndre Strand efter Begravelsen af en Barselkone. Paa Strandstedet

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
2		3		4		5		6		7		8	
Ekersund.		Sandnæs.		Stavanger.		Finnø.		Sand.		Karmøen.		Haugesund.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
1	-	22	-	13	-	-	-	7	-	95	-	24	-
6	-	16	-	4	-	-	-	45	-	1	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
13	-	46	-	32	1	-	-	22	-	16	-	41	1
5	-	5	-	7	-	-	-	3	-	9	-	4	1
3	3	3	2	10	10	2	2	-	-	-	-	7	5
1	1	2	2	16	16	4	4	-	-	6	6	9	9
20	14	60	16	138	99	11	11	26	3	67	29	45	16
3	3	7	-	15	11	5	5	4	1	8	5	3	3
4	2	7	3	19	13	-	-	1	-	43	9	7	-
11	-	117	-	39	-	-	-	47	-	117	-	89	-
-	-	8	-	17	-	-	-	8	-	9	-	18	-
25	-	73	3	52	1	-	-	62	-	194	1	215	2
22	-	18	-	50	-	-	-	17	-	4	-	33	-
-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-

Sand behandlede 1 Tilfælde hos En, der opgives smittet i Bergen eller Haugesund. Til Karmøen importeredes Typhoidfeber 1 Gang fra Udlandet; i Kopervik angrebes 3 i en Familie, som Høsten 1883 havde flyttet ind i et Værelse, hvor der i Januar s. A. havde været indlagt 2 Tilfælde, men som i Mellemtiden havde staaet tomt efter at være desinficeret; 1 af Tilfældene endte dødelig. (Martens).

Barselfeber opgives sjældnere end i mange foregaaende Aar. De 3 fra Karmøen i 1ste Kvartal anmeldte Tilfælde forefaldt i Nærheden af Skudsnæs-havn i en enkelt Jordemoders Praxis.

Af **Børnekopper** omtales 2 Tilfælde fra Haugesund; i Januar angrebes en Pige, som i Stavanger havde pleiet et Barn med en Del Saar i Ansigtet, der vare antagne for skrofuløse, og i November en Smedgut fra Landet, (fra hvor angives ikke).

Om **Vandkopper** oplyses, at der skal have været adskillige Tilfælde i Ekersunds Distrikt, saavel i Ladestedet som paa Landet; i Sandnæs Distrikt var Sygdommen neppe meget udbredt, ligesaa iagttoges kun enkeltstaaende Tilfælde hele Aaret i Haugesunds Distrikt (Antallet kan ikke opgives).

Skarlagensfeber var fremdeles i Aftagende; den viser den mindste Udbredning og Dødelighed siden 1875. Kun i Ekersunds Distrikt, hvor den var begyndt henimod Udgangen af 1883, var den meget almindelig i første Halvdel af 1884. I Sandnæs optraadte der i November 6 Tilfælde paa en enkelt Gaard i Klep, men Smitten førtes ikke videre. Paa Karmøen viste Sygdommen sig flere Steder, uden at blive synderlig udbredt.

Kighoste anmeldes adskilligt hyppigere end i de 2 foregaaende Aar; den herskede til forskjellige Tider over større Dele af Amtet, i de sydligere Trakter mest i første Halvaar, i de nordligere især om Høsten og var i det Hele langt mere udbredt, end Listerne vise (Ekersunds, Sandnæs, Sands, Karmøens og Haugesunds Distrikter). Fra Finnø omtales alene 2 Dødsfald. I Stavanger Distrikt anmeldes kun 1 Tilfælde fra Landdistriktet; i Byen viste den sig hele Aaret uden synderlig Udbredning. I Sogndals Distrikt holdt den sig kun til Ladestedet og omgivende Herred.

Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte mest i første Halvaar; den havde i de fleste Distrikter omtrent samme Udbredning som i 1883, i Sands Distrikt dog betydelig større; i Stavanger Distrikt derimod meget mindre. Dødeligheden blandt de Behandlede viser sig for Amtet langt lavere end i det sidste Aar 12,7 pCt mod 18,4 pCt. Paa Stavanger Bys epidemiske Maanedslister opføres 19 Dødsfald; paa Lægernes Dødsliste findes kun 11 Dødsfald; (ligesaa af Strubehoste 5 Dødsfald paa Maanedslisterne mod 4 i Lægernes Dødsopgaver). Som angrebne Steder nævnes fra Finnø Distrikt i Hjelmeland og Mosterø samt udover Høsten Tou, fra Sand: Saude, Suldal og Jælse, i de 2 sidste Herreder var den paany i November og December. I Haugesunds Distrikt vare lettere Tilfælde ikke sjældne i den første Del af Aaret.

Koldfeber. Distriktslægen i Haugesund behandlede paa Landet en 25aarig Sømandskone, som angrebes, kort efterat Manden kom hjem fra Reise; han selv var frisk, men hans Køkammerat havde lidt af Koldfeber.

Akut Diarrhoe var i Juli—August almindelig i Sand og nedre Del af Suldal; der angrebes gjerne flere i hvert Hus; ofte med blodblandede Afføringer.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde vilde sees af følgende Tabel. (Se næste Side).

Fra Haugesund anføres desuden 2 Mænd indlagte paa Sygehus i Stavanger.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes forstaaende Tabel. (Side 106—107).

Kjertelsyge siges at optræde hyppig i Sandnæs Distrikt.

Dødsfald af **Svindstot** udgjorde for det hele Amt 23.7 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 34.3 pCt. af Dødsfald ved ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne udgjorde de samme Forhold henholdsvis 28.2 pCt og 38.8 pCt. og for Landdistrikterne 18.1 pCt og 28.0 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af Læger udførtes 86 **obstetriciske Operationer**: 4 i Sogndals, 5 i Ekersunds 10 i Sandnæs, 27 i Stavangers, 1 i Finnø, 4 i Sands, 19 i Karmøens og 16 i Haugesunds Distrikter. Indikationer og Udfald sees af Tabellen Side 110.

Fra Sandnæs tilskrives Hyppigheden af Tangforløsninger (der opgives 9) de sildige Ægteskaber; de forløste ere oftest mellem 30—40 Aar.

I Landdistriktet ved Haugesund døde 1 Kvinde uforløst under et Krampeanfald af Livmoderblødning ved Placenta prævia; Konen var pulsløs ved Lægens Ankomst; efter Jordemoderens Opgivende var Fosteret dødt Dagen før.

Jordemoderhjelpen. I Sands Distrikt bistod 3 Jordemødre ved 94 Fødsler; (deraf vare 91 Issefødsel, 2 Fodfødsel, 1 Sædefødsel); 2 Gange Tvillingfødsel; 5 Fostre dødfødte.

Fødte og Døde. (Se Side 111).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1736 Fødte over Døde Forholdet mellem hine og disse = 100 : 57.1.

Lægerne opgive 12 **Dødsfald paa Barselseng**: 6 af Barselfeber, 2 af Livmoderblødning, (deraf 1 uforløst) 2 efter besværlig Fødsel, 1 af Peritonit og 1 uden nærmere anført Dødsårsag.

De hyppigste **Dødsårsager** sees af Tabel Side 112.

Veneriske Sygdomme.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.						
			1	2	3	4		7	8
			Sogndal.	Eker-sund.	Sand-næs.	Stavanger.		Karm-øen.	Hauge-sund.
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	51	1	-	2	8	31	1	5	5
Gonorrhoe, Urethrit	139	-	1	2	3	106	-	10	17

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Sogndal	47	13	10	37
Sogndal By	13	1	3	10
Landdistrikt	34	12	7	27
Ekersund	66	14	32	34
Ekersund By	49	10	25	24
Landdistrikt	17	4	7	10
Sandsnæs	81	16	28	53
Sandnæs By	18	8	4	14
Landdistrikt	63	8	24	39
Stavanger	307	99	65	242
Stavanger By	305	99	63	242
Landdistrikt	2	-	2	-
Finnø	64	11	25	39
Sand	26	3	17	9
Karmøen	144	29	40	104
Skudesnæshavn By	11	3	-	11
Kopervik	13	1	5	10
Landdistrikt	118	25	35	83
Haugesund	114	16	46	68
Haugesund By	57	10	28	29
Landdistrikt	57	6	18	39
Stavanger Amt	849	201	263	586
Deraf i Byer	468	132	128	340
— - Landdistrikt	381	69	135	246

Veirliget. Efter den stormfulde, milde Vinter kom Vaaren tidlig; den varme tørre Sommer afløstes af en regnfuld Høst. Jordbrugets Udbytte var i Sandnæs Distrikt et godt Middelsaars, i Finnø rigt. Lidet Silde- og Makrelfiske.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Sandnæs anfører Distriktslægen om Jordbruget, at der opdyrkes ikke ubetydeligt Nyland; men der mangler

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.					Perfora- tion.	Exviscera- tion.	Partus præma- turus artificialis.		Efterbyrds- operation.	
	Mødre		Børn		Mødre		Børn			Moder	Moder	Moder	Barn	Mødre	
	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	lev.	lev.	lev.	lev.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	45	¹⁾ 1	²⁾ 44	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	³⁾ 5	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	⁹⁾ 1	1	-	-
Skjævt Hovedleie	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trange ydre Fødselsdele	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselskrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afkræftelse	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ueftergivelig Modermund	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stort Fosterhoved	1	-	⁴⁾ 1	-	-	-	-	-	-	⁸⁾ 1	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	2	⁵⁾ 1	⁶⁾ 1	2	-	-	-	-	-	-	-
Forsømt Tverleie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnoren	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	⁷⁾ 1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Timeglasformig Sammentrækning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Uopgiven Indikation	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	66	1	61	8	4	2	1	4	1	1	1	1	1	6	2
	67		69		6		6							8	

¹⁾ Døde pludselig 8 Timer efter (Dystoki). ²⁾ En Gang begge Trillinger (Moderen ilive). ³⁾ En Gang Tvillingfødsel: 1ste ilive, 2den dødfødt. ⁴⁾ Fremfald af Navlesnor, ingen Veer. ⁵⁾ Dødsårsag: Peritonit. ⁶⁾ 2den Tvilling, Moderen ilive (1ste Tvilling ved Naturens Hjælp). ⁷⁾ Efter besværlig Fødsel (Dystoki). ⁸⁾ Afdødt Foster, forgjæves Tangforsøg, ueftergiveligt Fosterhoved. ⁹⁾ Skjævt forsnevret Bækken, Vpara, (i 1875 og 1878 Perforation, i 1881 og 1882 Part. præmat. artif. med levende Børn).

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Levende fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hændel- ser.	Selv- mord.
Sogndal	178	99	18	-	2	4	1	-
Sogndal By	13	13	2	-	1	1	-	-
Landdistrikt	165	86	16	-	1	3	1	-
Ekersund	409	225	44	1	1	7	3	-
Ekersund By	81	53	13	-	-	1	1	-
Landdistrikt	328	172	31	1	1	6	2	-
Sandnæs	493	217	41	3	-	9	2	-
Sandnæs By	51	27	8	-	-	-	-	-
Landdistrikt	442	190	33	3	-	9	2	-
Stavanger	1115	615	150	5	3	28	7	2
Stavanger By	825	449	114	5	3	18	5	2
Landdistrikt	290	166	36	-	-	10	2	-
Finnø	333	196	31	1	2	11	6	-
Sand	283	184	25	8	2	14	5	1
Karmøen	512	259	41	-	3	10	8	-
Skudesnæshavn By	39	12	1	-	-	-	1	-
Kopervik	27	17	2	-	-	-	1	-
Landdistrikt	446	230	38	-	3	10	6	-
Haugesund	407	199	45	-	3	11	4	-
Haugesund By	221	92	31	-	-	2	1	-
Landdistrikt	186	107	14	-	3	9	3	-
Stavanger Amt	3730	1994	395	18	16	94	36	3
Deraf i Byer	1257	663	171	5	4	22	9	2
— - Landdistrikt	2473	1331	224	13	12	72	27	1

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

lettere og billigere Adgang til Gjødningssstoffe; fra Bergen føre 5 Fartøier hele Aaret igjennem Gjødning til Sandnæs. Sandsen for Træplantninger vækkes, men der stiller sig mange Vanskeligheder iveien for en raskere Udvikling med sammenhængende Skovplantninger. Der er nu afbetalt ikke lidet paa tidligere Gjæld, og samtidig ere Jordeiendommene stegne i Værdi ved udvidet Opdyrkning og bedre Bebyggelse. Brændevin sælges ikke inden Distriktet; paa Sandnæs findes et Samlag til Udsalg af Øl og Vin; Brugen af Øl og Spirituosa aftager. De hygieeniske Forhold i Haugesund omtales som mindre gode; Renligheden inden Døre er upaaklagelig; men Priveterne ere daarlige, Bøskasserne utætte, Kjøkkenmøddinger forekomme, og Skyllvandssdamme og -bække ere ikke sjældne; den stadige Viind synes dog at modvirke Ulemperne. Befolkningen er gennemgaaende ædruelig. Til Næringsmidler er der rigelig Adgang og Prisen billig. (Nørregaard).

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	201	132	69
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	71	40	31
Diphtherisk Svælgbetændelse	55	13	42
Lungebetændelse	42	26	16
Diarrhoe og Cholera nostras	39	28	11
Strubehoste	34	13	21
Akut Bronchit	30	18	12
Kighoste	30	17	13
Kræft og Sarkom	30	16	14
Vatersot og Morbus Brightii	28	20	8

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Stavanger Amt	8	491	84	2894	6
Sogndal	1	68	2	190	1
Ekersund	1	¹⁾ 50	4	uopgivet	2
Sandnæs	1	176	15	499	-
Stavanger	uopgivet		41	596	1
Finnø	1	34	3	507	1
Sand	1	79	4	234	-
Karmøen	1	55	12	470	1
Haugesund	2	29	²⁾ 3	398	-

¹⁾ 9 i Landdistrikt. ²⁾ Foruden flere i Haugesund.

Vaccination. I Tysvær af Karmøens Distrikt optraadte der efter Vaccinationen Udslet hos 2 Børn, ligesaa i Avaldsnæs hos 6, hvoraf de 5 vare vaccinerede fra et Barn, der var vaccineret fra Rør.

Af **Sygehuse** haves Amtssygehuset i Stavanger, Stavanger Bys Sygehus med Sindssygeasyl, Ekersunds Bys Sygehus og Vaarsildeafgiftsfondets Sygehus i Haugesund. Ved Vignæs Kobberverk haves et Sygehus paa 16 Senge, i Haugesund Isolationslokale. Paa Ekersunds Bys Sygehus behandlede i Aarets Løb 10.

Af **Badeindretninger** haves foruden Søbadehuse (hvoraf 1 i Skudsnæshavn) og de ved Sygehusene indrettede Bade: I Stavanger 2 Koldtandsbade samt 1 med Karbad for Sø- og Ferskvand, Styrt samt russiske og romerske Bad.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XII. Søndre Bergenhus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordenøde.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		118.75	114 560	17	51	58
1 a. Sveens Herred ¹⁾		1.84	3 125	-	2	2
1 b. Indre Søndhordland		8.45	9 369	1	4	3
	Skonevig	4.54	3 128	1	1	1
	Etne	2.46	2 498	-	1	1
	Fjælberg	1.45	3 743	-	2	1
2. Ytre Søndhordland		4.51	9 572	²⁾ 2	7	7
	Stordøen	1.01	1 990	1	-	-
	Valestrand	0.58	1 076	-	-	-
	Finaas	1.69	4 230	-	-	-
	Fitje	1.43	2 276	-	-	-
3. Tysnæs		7.89	8 502	2	5	6
	Tysnæs	1.92	4 084	1	2	3
	Kvindherred	5.97	4 418	-	3	3
4. Indre Hardanger		42.24	10 164	2	7	7
	Ullensvang	19.57	5 435	2	3	3
	Ulvik	17.59	3 805	-	3	3
	Røldal	5.08	924	-	1	1
5. Ytre Hardanger		6.42	7 211	2	4	2
	Strandebarm og Va- ralsdø	1.42	2 429	1	2	1
	Jondal	1.62	1 882	-	1	-
	Vikør	3.38	2 900	1	1	1
6. Voss		15.87	9 420	2	3	4
	Voss	10.30	7 410	2	2	3
	Vossestranden	5.57	2 010	-	1	1
7. Søndre Midthordland		7.29	11 191	1	6	7
	Os	3.13	3 777	1	-	-
	Fuse	2.86	3 104	-	-	-
	Sund	1.30	4 310	-	-	-

¹⁾ Sveens Herred hører til Haugesunds Lægedistrikt i Stavanger Amt. ²⁾ Deraf 1 privat Læge, der ikke praktiserer og hvis Bopæl ikke er opgivet.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Debr. 1875	Antal Læger.	Jordmødre.	Hjelpe- vaccinatorer.
8. Nordre Midthordland		3 60	14 153	¹⁾ 2	4	3
Fane		1.67	4 043	-	1	1
Fjeld		1.02	2 763	-	1	1
Askøen		0.70	5 056	1	2	1
Aarstad		0.21	2 291	-	-	-
9. Indre Nordhordland		12.66	16 954	2	4	8
Haus		1.53	4 689	1	1	-
Bruvik		2.97	2 252	-	1	-
Hammer		1.77	5 685	1	1	-
Hosanger		6.39	4 328	-	1	-
10. Ytre Nordhordland		7.98	14 899	1	5	9
Herlø		0.80	2 655	-	1	2
Manger		1.02	4 513	-	1	2
Lindaas		6.16	5 695	1	2	5
Masfjorden			2 036	-	1	

¹⁾ Distriktslægen bor i Bergen.

Sundhedstilstanden var mindre god i Aarets sidste Halvdel, især paa Grund af Kighoste og diphtherisk Svælgbetændelse. Det samlede Antal epidemiske Sygdomstilfælde er mindre end i de nærmest foregaaende 3 Aar, men noget større end Gjennemsnittallet for Tiaaret 1871—80. Typhoidfeber og Skarlagensfeber vare i Aftagende, og Mæslingeepidemien syntes ophørt. Derimod optraadte akutte Sygdomme i Respirationsorganerne, Diarrhoe og Cholera noget hyppigere end i det foregaaende Aar.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2002 eller 16.45 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (121 700).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hid sættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 116—117).

Af **Typhoidfeber** opgives et usædvanlig lidet Antal Tilfælde. I ytre Søndhordland forekom dog 3 særskilte, mindre Epidemier med i det hele 26 Angrebne og 5 Døde. Den ene skrev sig direkte fra Bergen, idet 3 Gaardbrugere, som havde boet hos en Slægtning der, i hvis Hus der var Typhoidfeber, efter Hjemkomsten angrebes og overførte Sygdommen til sine Hjem, hvorfra den dog ikke udbredte sig videre. I de sydlige Distrikter og paa Voss, hvor den i 1882 havde været mere udbredt, forekom for det meste kun spredte Tilfælde; i de fra Hardanger anmeldte Tilfælde var Diagnosen tvivlsom. I søndre Midthordland indtraf det første Tilfælde paa Gaarden Møgster i Sunds Prestegjeld, hos en fra Nordland syg hjemkommen Fisker, der døde; de øvrige forekom dels paa denne Gaard dels paa Nordsiden af Selbjørnen i samme Sogn uden paavise- lig indbyrdes Forbindelse. I nordre Midthordland optraadte Sygdommen hyppigere, men den var ikke ondartet og dannede heller ingen udbredt Epidemi; den forekom især i Aarets sidste Halvdel i Solheimsvigen og Laxevaag i en Del Leiebygninger med slet Beliggenhed. I indre Midthordland optraadte den

paa 2 Gaarde i Sæim Sogn og med 4 Tilfælde ved Arne Fabriker, hvorfra de Syge indlagdes i Sygehus. Fra ytre Nordhordland anføres, at Sygdommen i den senere Tid kun forekommer nu og da og i Regelen forløber kort og mildt. (Collett).

Skarlagensfeberen var fremdeles i Aftagende over det hele Amt; i det Hele omtales kun 143 Tilfælde (mod 801 i 1883 og 1577 i 1882).

Kighoste, der havde optraadt epidemisk i 1880—82 fik atter adskillig Udbredning i de fleste Distrikter.

Diphtherisk Svælgbetændelse, der siden 1881 havde forekommet hyppigere end sædvanlig over næsten hele Amtet, optraadte dette Aar som en meget udbredt og ondartet Epidemi inden alle Distrikter undtagen Voss, hvor Sygdommen ikke synes at have forekommet; i det Hele opgives flere Tilfælde end i hele Tiaaret 1871—80, og Antallet af Døde var næsten 3 Gange saa stort som i det nævnte Tidsrum. I indre Søndhordland begyndte Sygdommen i Marts, naaede sit Maximum i Oktober, hvorefter den aftog i Styrke og Udbredning. Til Fjælberg og Skonevig kunde Smitten forfølges ad 3 forskellige Veie; hver enkelt af disse Epidemier begrænsedes til ganske faa Gaarde eller Huse, men angreb da næsten alle Børnene. Fra ytre Søndhordland anføres, at der foruden de Anmeldte utvivlsomt har været ikke faa Angrebne og Døde i de ytre Dele af Distriktet. I Tysnæs optraadte Sygdommen overalt, men spredt og ikke meget voldsomt. I ytre Hardanger viste de første Tilfælde sig paa Varaldsø i Begyndelsen af Sommeren uden paaviselig Smitteimport; siden forekom spredte Tilfælde i Strandebarm, indtil der i Oktober udbrød en voldsom Epidemi i dette Sogn paa den inderste, meget afsidesliggende Gaard, hvor et Omstreiferfølge 8 Dage forud havde hvilet en Stund i den Stue, hvor de senere angrebne Børn laa. I December forekom nogle Tilfælde paa en Gaard inderst i Jondal. Fra indre Hardanger omtales kun 2 Tilfælde i Graven, der antoges at skyldes et Taterfølge, som med Baad kom udenfra Fjorden. Fra søndre Midthordland opgives 84 Angrebne foruden alle de, som ikke bleve observerede, men som mindst skulle have været ligesaa mange. Sygdommen forekom i 3 langt fra hverandre liggende Dele af Distriktet, i den sydlige Del af Sund, i den vestlige Del af Os og i den østlige af Fuse. I nordre Midthordland optraadte den jevnt fordelt i Aarets 9 sidste Maaneder og over det hele Distrikt; den forløb mildt og kom paa langt nær ikke bestandig til Lægens Kundskab. I indre Nordhordland indtraf i sidste Halvdel af Aaret en Mængde Tilfælde og ikke faa Dødsfald. Ved Arne Fabrik indlagdes Patienterne paa Sygehus, men Smitten udbredte sig ved let angrebne Voxne. I ytre Nordhordland, hvor Sygdommen i Aarets første Maaneder optraadte sporadisk paa flere Steder, antog den i Løbet af Sommeren og Høsten en mere og mere udtalt epidemisk Karakter. I enkelte Dele af Manger og Lindaas Sogne rasede den værst; Smitten syntes at følge Skolen (Lærer og Elever), skjønt Skolegang var forbuden Børn fra smittede Huse.

Strubehoste opgives hyppigere end i noget tidligere Aar siden 1868; fra ytre Nordhordland alene opgives 18 Dødsfald af denne Sygdom.

For **Koldfeber** behandledes kun en fra Amerika hjemkommen Sømand, der fik Recidiv.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus se Tabel Side 118.

Som Aarsag til det store Antal Tilfælde af **Syphilis** i nordre Midthordland anføres, at Sygdommen blev indført paa et Par Gaarde i Askøens og Aarstads Herreder ved tilflyttede Tjenestepiger, hvorved ikke mindre end 12 Børn og 6 voxne Kvinder bleve smittede; de Syge indlagdes paa Lungegaardshospitalet (Jebe). I ytre Nordhordland smittedes en Kone af et fra Bergen udsat Barn. (Collett).

I Søndre Bergenhus Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Typhoidfeber	148	20	148	10	18	8	9	9	7	11	15	11	16	19	15
Cerebrospinal-Meningit	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Barselfeber	13	3	13	-	-	2	1	2	1	2	-	-	4	-	1
Børnekopper	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	20	-	20	-	-	-	-	5	-	-	4	2	-	1	8
Skarlagensfeber	143	14	143	13	3	18	13	30	16	8	10	12	2	12	6
Røde Hunde	21	-	21	-	-	-	-	3	3	6	2	3	2	1	1
Rosen	53	3	53	3	4	4	12	5	6	3	5	2	2	4	3
Kighoste	130	6	130	-	4	-	-	2	3	12	23	45	11	8	22
Diphtherisk Svælgbetændelse	403	93	402	19	14	10	10	24	30	22	34	87	72	54	26
Strubehoste	36	28	36	2	1	2	-	1	4	5	1	3	3	4	10
Akut Bronchit	572	8	571	63	42	49	60	47	44	50	22	44	48	52	50
Andre katarrh. Tilfælde															
Lungebetændelse	280	22	280	23	13	38	40	36	14	13	18	8	12	30	35
Pleurit	103	6	103	6	9	10	12	15	14	6	6	8	7	5	5
Gigtfeber	112	3	112	8	8	8	14	14	18	11	5	2	5	12	7
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Akut Diarrhoe	217	5	216	8	9	11	8	12	19	31	44	28	21	17	8
Cholera nostras															
Blodgang	9	1	9	1	1	1	-	-	-	-	-	-	4	2	-
Tilsammen	2266	212	2263	156	127	161	179	205	179	181	189	256	212	221	197

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
			1 a		1 b		2		3		4		5		6		7		8		9		10			
	Tilfælde.	Dødsfald.	Sveens Herred.		Indre Sønd-hordland		Ytre Sønd-hordland		Tysnæs.		Indre Har-danger.		Ytre Har-danger.		Voss.		Søndre Midt-hordland		Nordre Midt-hordland		Indre Nord-hordland		Ytre Nord-hordland.			
			Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.		
Exanthematisk Typhus . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Typhoidfeber	148	20	-	-	5	-	26	5	4	1	1	1	3	-	12	2	9	1	64	8	21	2	3	-		
Cerebrospinal-Meningit . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Barselfeber	15	5	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	2	-	1	1	-	-	3	-	5	4		
Børnekopper	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
Vandkopper	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	4	-		
Skarlagensfeber	143	14	-	-	3	2	-	-	21	4	13	-	11	-	7	-	27	1	35	4	9	1	17	2		
Røde Hunde	21	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Rosen	53	3	1	-	5	-	-	-	2	-	15	1	8	-	11	-	1	-	3	1	3	1	4	-		
Kighoste	136	12	-	-	11	-	-	-	17	1	-	-	20	2	5	-	38	2	alm. 54	-	18	6	27	1		
Diphtherisk Svælgbetænd.	429	119	1	1	56	15	12	5	59	21	2	1	35	5	-	-	84	15	54	13	90	26	36	17		
Strubehoste	39	31	-	-	5	5	4	4	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	6	4	-	-	22	18		
Akut Bronchit	572	8	-	-	78	-	1	1	33	-	138	-	130	4	40	2	19	-	12	1	88	-	33	-		
Andre katarrh. Tilfælde																										
Lungebetændelse	286	28	4	-	25	-	8	1	11	3	11	2	29	1	75	9	28	-	12	2	58	7	25	3		
Pleurit	103	6	-	-	2	-	4	-	15	-	23	2	22	2	12	2	3	-	2	-	18	-	2	-		
Gigtfeber	112	3	2	-	11	1	3	-	1	-	7	-	28	1	30	-	10	-	3	1	12	-	5	-		
Koldfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Diarrhoe (akut)	219	7	1	-	21	-	1	1	2	-	26	-	56	1	17	-	3	-	18	1	54	4	20	-		
Cholera nostras																										
Blodgang	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	6	1	-	-		
Tilsammen	2311	257	9	1	223	23	59	17	192	30	244	7	344	16	220	15	225	20	212	35	380	48	203	45		

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger	1 a		1 b	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Sveens Herred.		Indre Søndhord- land.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme . .	155	-	-	2	61	92	10	-	-	15	-
Fnat	53	-	20	19	6	8	9	-	-	2	-
Skurv	7	-	1	2	4	-	5	-	-	1	-
Kjertelsyge	183	1	74	79	4	11	11	-	-	2	-
Rachit	42	-	16	20	-	1	8	-	-	-	-
Simpel Meningit	21	14	5	3	6	7	8	1	1	2	2
Tuberkuløs Meningit	23	23	7	9	2	3	7	-	-	-	-
Svindst	188	74	4	2	80	87	15	1	-	14	6
Kræft	52	37	-	-	22	19	15	1	-	3	2
Vatersot og MorbusBrightii	54 ¹⁾	18	2	3	17	28	11	1	1	5	4
Blegsot og Anæmi	352	1	19	33	31	243	13	-	-	74	-
Menstruationsuordener . . .	81	-	-	-	-	81	12	-	-	4	-
Kargialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	685	5	22	30	204	376	15	11	2	25	-
Ormesygdomme	46	-	16	14	9	7	7	-	-	8	-
Drankersygdomme	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Struma	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-

¹⁾ Vatersot og Morbus Brightii 9

¹⁾ Vatersot 9, Morbus Brightii 9.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
			1 a	1 b	2		3	4	5	6	8	9	10	
			Sveens Herred.	Indre Søndhordland.	Ytre Søndhordland	Tysnæs.	Indre Hårdanger.	Ytre Hårdanger.	Voss.	Nordre Midthordland.	Indre Nordhordland.	Ytre Nordhordland.		
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tf.	Df.	
Syphilis	38	2	-	-	3	1	5	2	-	3	22	-	3	1
Gonorrhoe, Urethrit.	20	-	1	3	3	-	2	2	1	3	3	2	-	

Til Oplysning om en Del af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hid sættes ovenstaaende Tabel.

Fnat anføres at være meget udbredt inden en enkelt Skolekreds i Røldal (indre Hardanger).

Svindst. (Se Tabel Side 120). De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 12.6 pCt. af samtlige opgivne Dødsårsager og 22.4 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. Af de i indre Hardanger Behandlede vare 16 Tilreisende, der kom til Distriktet som et Vintersanatorium og for det meste boede i

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
2		3		4		5		6		7		8		9		10	
Ytre Søndhordland.		Tysnæs.		Indre Hardanger.		Ytre Hardanger.		Voss.		Søndre Midthordland.		Nordre Midthordland.		Indre Nordhordland.		Ytre Nordhordland.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
-	-	14	-	29	-	70	-	13	-	8	-	alm	-	3	-	3	-
-	-	3	-	28	-	13	-	-	-	3	-	2	-	2	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	3	-	-	-
-	-	5	-	43	-	63	1	18	-	2	-	hyppig.	-	48	-	2	-
-	-	3	-	6	-	13	-	11	-	1	-	-	-	7	-	1	-
-	-	-	-	-	-	5	3	1	1	1	1	1	1	3	3	7	2
8	8	4	4	3	3	2	2	4	4	-	-	-	-	-	-	2	2
13	9	17	4	39	11	32	16	14	2	9	6	6	2	23	9	20	9
4	4	5	4	7	4	4	2	6	1	3	3	1	1	11	11	7	5
5	5	7	-	9	2	6	-	3	-	2	1	-	-	11	4	5	1
-	-	30	-	79	-	23	-	26	-	2	-	hyppig.	-	115	1	3	-
-	-	7	-	26	-	19	-	4	-	3	-	hyppig.	-	11	-	7	-
-	-	23	-	137	-	139	-	51	-	29	-	hyppig.	-	218	-	52	3
-	-	-	-	12	-	22	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Pension paa Lofthus i Ullensvang; 1 af disse døde og blev begravet der. Fra indre Nordhordland anføres, at Uld- og Bomuldsvarefabrikerne i Arne og Dale levere den største Kontingent af Svindsottige der i Distriktet.

Erysipelas. Fra ytre Søndhordland omtales, at 3 Børn (Søstre), som havde Saar i Hovedet efter Lus, fik erysipelatøs Rødme i Huden, hvorefter de 2 fik 3—4 gangrænøse Abscesser paa Halsen og Genitalia; der indtraadte Ikterus og Sopor, og Døden indfandt sig i Løbet af 36 Timer. Hos den tredie gik Rubor tilbage uden Gangræn; Obduktion foretoges ikke. Det anføres, at en gammel Gjødselhob, der i omtrent 30 Aar havde ligget dækket under et Gulv, i de samme Dage var bleven bortkjørt. (Tornøe).

Erythema nodosum omtales som udbredt i indre Hardanger. (Hagemann).

Chirurgiske Tilfælde. For 31 Frakturer opgives følgende Sæde:

Fibula	6	Tibia	2
Costæ	4	Cranium	2
Radius	4	Phalanges	2
Humerus	3	Antibrachium	1
Crus	3	Maxilla inferior	1
Clavicula	2	Femur	1

For 8 Luxationer var Sædet følgende: Humerus 5, Antibrachium 2, Radius 1.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Sveens Herred	6	-	1	5
Indre Søndhordland	49	6	23	26
Ytre —	54	9	17	37
Tysnæs	48	4	30	18
Indre Hardanger	45	11	7	38
Ytre —	57	16	16	41
Voss	49	2	15	34
Søndre Midthordland	37	6	20	17
Nordre —	49	2	35	14
Indre Nordhordland	101	9	48	53
Ytre —	93	9	45	48
Søndre Bergenhus Amt	588	74	257	331

Af obstetriciske Operationer udførtes af Læger 25; Indikationer og Udfald ville sees af følgende Tabel:

Indikation.	Tangforløsning.			Vending.			Embryotomi. (Exvisceration).		Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn	Mødre		Børn	Mødre		Mødre
	lev.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer ...	15	12	3	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	2	-	2	-	-	-
— med fremfalden Arm	-	-	-	-	-	-	¹⁾ 1	²⁾ 1	-
— med Fremfald af Arm og Navlesnor	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Tilsammen	16	12	4	4	1	3	1	1	3
		16			4		2		

¹⁾ Exviscerationen foretoges efter forgjæves Vendingsforsøg paa det døde Foster.

²⁾ 12 Timer efter Fødselen (Dystokia).

Af ovennævnte Operationer udførtes 4 i indre Søndhordland, 2 i ytre, 4 i Tysnæs, 2 i indre og 5 i ytre Hardanger, 1 i nordre Midthordland, 5 i indre og 2 i ytre Nordhordland.

Fødte og Døde.

Distrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Sveens Herred	78	49	9	-	-	2	3	-
Indre Søndhordland	261	165	33	5	-	8	6	-
Ytre —	305	177	33	-	1	14	6	-
Tysnæs	275	157	18	1	-	5	7	-
Indre Hardanger	264	131	12	5	1	9	6	1
Ytre —	220	110	10	1	1	9	-	-
Voss	296	126	21	3	-	6	3	2
Søndre Midthordland	336	200	36	1	1	11	10	1
Nordre —	674	343	109	1	-	17	7	2
Indre Nordhordland	615	259	45	-	2	16	6	3
Ytre —	563	285	60	5	7	23	9	2
Søndre Bergenhus Amt	3887	2002	386	22	13	120	63	11

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 885 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 51.5.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaaarsagen for 7, nemlig for 5 Barselfeber, for 1 besværlig Fødsel og for 1 Livmoderblødning.

De hyppigst opgivne **Dødsaaarsager** vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.
Diphtherisk Svælgbetændelse	119
Svindst	74
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	39
Kræft	37
Strubehoste	31
Lungebetændelse	28
Typhoidfeber	20
Vatersot og Morbus Brightii	18
Hjerneslag	17
Alderdomssvaghed	17
Skarlagensfeber	14
Kighoste	12

Veirliget. Vinteren var mild, Vaaren og Forsommeren kold og tildels regnfuld; Eftersommeren og Høsten vare varme og heldige for Indhøstningen. Aarets Udbytte skildres som et Middelsaars; Frugtavlen slog dog for det meste feil. Fisket omtales fra søndre Midthordland som bedre end sædvanlig i den senere Tid.

Levemaaade og hygieeniske Forhold. Fra indre Søndhordland

skrives: «Husfliden er liden og væsentlig indskrænket til Forarbeidelse af Silde-tønder. Den økonomiske Stilling bliver for Manges Vedkommende værre Aar for Aar. Fædriften, navnlig Faareavl, spiller en væsentlig Rolle for Etne og Skonevig med deres gode Sommerbeter. Desuden haves der endnu lidt Skov, hvoraf sælges lidt Tømmer, men mest Ved. Befolkningen, der er nøisom, ordentlig og stræbsom, slaar sig dog ved streng Økonomi paa alle Kanter nogenlunde igjennem. Drikfældighed existerer ikke. Klædedragten, der hovedsagelig tilvirkes i Hjemmet, er upaaklagelig.» (J. Østberg). Befolkningen i Tysnæs roses ogsaa for Flid, Tarvelighed og Nøisomhed, hvorfor de økonomiske Forhold slet ikke ere saa daarlige. Fra Vikør i ytre Hardanger omtales Husstellet og Renligheden som upaaklagelige, hvortil vel det stadige Besøg af Sommergjæster har bidraget ikke saa lidt. Bygningerne ere efter Udskiftningen for det meste store og lyse, Husmænd og smaa Jordbrugere have dog oftest Stue, Fjøs og Lade under et Tag, ligesom Kogeovn benyttes almindelig. Madlavningen staar tilbage for det øvrige Stel, og der er om Sommeren Mangel paa fersk Mad (J. N. Brun). I nordre Midthordland siges der ogsaa at være Fremgang i Befolkningens Sands for Orden, fornuftigt Husstel og dermed i Forbindelse staaende Renlighed og Hensyn til sanitære Forhold. Fra ytre Nordhordland anføres, at Velstanden er tiltagen i de indre jorddyrkende Dele af Distriktet, væsentlig paa Grund af Jordbrugets Opkomst og de gode Aaringer; i de ytre, hvor Fiskeri er den hovedsageligste Næringsvei, er dette ikke Tilfældet; thi paa Havet har der været Uaar. I hygieenisk Henseende spores Fremgang til det Bedre, særlig i de indre Herreder; Kostholdet forbedres især med Hensyn til Renlighed; de Syge behandles med større Omsorg, og Lægesøgningen tiltager. (Collett).

Sygehuse. Paa Lofthus i Ullensvang findes en privat Pension for Svindotpatienter. I Åarstad Herred ved Bergen ligger Møllendals Sindssygeasyl. Ved Arne Fabriker er indrettet et bekvemt Isolationslokale for epidemiske Syge.

Badehuse. I Ullensvang findes en Kommunen tilhørende Badeanstalt for Damp-, Styr- og varme Karbad; den benyttes lidt. Ved Hardangerfjorden omtales desuden flere Afklædningsrum for kolde Søbad.

Om Amtets Apothek paa Vossevangen se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver en Oversigt over Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommissioner. Antal Møder.	Vaccinere-	Rets-medicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	10	426	34	3430	16
Sveens Herred	-	uopg.	-	122	-
Indre Søndhordland	1	43	1	197	1
Ytre —	1	37	3	356	-
Tysnæs	1	36	2	222	-
Indre Hardanger	2	¹⁾ 73	4	185	4
Ytre —	2	56	2	204	1
Voss	-	uopg.	1	333	3
Søndre Midthordland	1	69	3	245	-
Nordre —	-	uopg.	6	532	1
Indre Nordhordland	1	49	9	417	6
Ytre —	1	63	3	617	-

¹⁾ Deraf 20 Skolebørn for Skab.

XIII. Bergens By.

Lægedistriktssinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Amtet.	Flade indhold i norske □ Mil	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.
Bergen	0.07	38 573	¹⁾ 29	6	24

¹⁾ Foruden Distriktslægen i nordre Midthordland, som er bosat i Bergen.

Sundhedstilstanden maa betegnes som mindre tilfredsstillende; Kighoste herskede epidemisk hele Aaret igjennem, og Typhoidfeber, Lungebetændelse og diphtherisk Svælgbetændelse forekom med mere end sædvanlig Hyppighed.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 950 eller 20 8 pro mille af den beregnede Middelbefolkning (45 600).

Til Sundhedskommissionen er fra Lægerne og Sygehusene indsendt Anmeldelse om 925 Dødsfald, hvis Fordeling paa de forskjellige Maaneder var følgende:

Januar	73	Juli	82
Februar	52	August	88
Marts	89	September	78
April	68	Oktober	85
Mai	78	November	91
Juni	66	December	75

Til Oplysning om de **epidemiske Sygdomme** hid sættes følgende Tabel, der er udarbejdet efter de til Sundhedskommissionen indkomne maanedlige Lister fra Lægerne og Sygehusene. (Se Side 124).

Typhoidfeber anmeldtes med 134 Tilfælde og 9 Dødsfald. 100 af de anmeldte Tilfælde ere behandlede paa Sygehuset, og 26 af disse vare indlagte udenbys fra. De fleste Tilfælde indtraf i sidste Kvartal. Sygdommen herskede samtidig ogsaa i de Byen tilstødende Landdistrikter, og flere af Byens Folk kom efter Sommeren hjem fra Landet, efterat et eller nogle af Familiens Medlemmer der havde gennemgaaet Sygdommen, som undertiden ogsaa optraadte strax efter Hjemkomsten. Nogle Gange forekom udtalte Husepidemier, der gavede Anledning til Husenes Udromning og Desinfektion. Som Regel søgtes de Syge indlagte paa Sygehus, særlig naar Forholdene i Hjemmet vare mindre heldige for Behandling og Isolation. Ved Behandling i Hjemmet udleveredes paa Henvendelse til Renovationsvæsenets Forstander Beholdere af Metal med tætsluttende Laag til Optagelse af de samtidig desinficerede Udtømmelser fra den Syge, hvilke Beholdere af det offentlige Renovationsvæsenes Betjente bragtes til Breivikens Pudretfabrik til særskilt Tømning og Desinfektion. Stadsfysikus bemærker, at den hyppigere Optraeden af denne Sygdom i heromhandlede Aar end lige siden 1877 ikke behøver at betyde et Tilbageskridt i sanitær Henseende: «Kaster man Blikket tilbage paa en længere Aarrække, tør man maaske netop i den Omstændighed, at et Antal af 134 Typhoidfebertilfælde nu for Tiden maa betegnes som et relativt stort Antal,

I Bergens By anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Tilfælde.	Dødsfald.												
Exanthematisk Typhus	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	134	9	7	6	4	2	1	6	5	10	10	39	23	21
Barselfeber	9	8	2	-	1	-	3	-	1	-	2	-	-	-
Vandkopper	65	-	9	6	4	2	9	6	1	3	6	-	5	14
Skarlagensfeber	63	4	2	5	7	-	7	6	3	4	7	13	7	2
Røde Hunde	14	-	-	4	3	2	-	1	-	-	1	3	-	-
Mæslinger	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Rosen	82	2	11	6	4	9	12	5	5	3	8	6	9	4
Kighoste	1178	56	6	10	18	14	42	79	120	152	214	223	202	98
Diphtherisk Svælgbetændelse	146	57	13	16	12	12	15	16	12	10	5	13	12	10
Strubehoste	48	56	8	5	9	5	2	-	1	7	5	2	2	2
Kusma	11	-	1	1	1	-	1	-	1	1	-	-	4	1
Akut Bronchit.	2874	38	237	260	324	267	224	150	94	128	197	253	432	308
Andre katarrh. Tilfælde														
Katarrhalsk og follikulær Angina..	1100	-	107	135	133	92	111	69	58	36	68	105	102	84
Lungebetændelse	287	58	9	21	20	40	40	21	15	14	14	31	37	25
Pleurit	95	3	5	10	10	10	9	3	6	3	11	7	10	11
Gigtfeber	145	5	21	17	12	16	9	11	11	3	9	9	17	10
Koldfeber	5	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	1	-	-
Akut Diarrhoe	1345	43	69	108	73	82	87	70	116	196	214	125	115	90
Blodgang	6	1	-	-	-	1	4	1	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	7609	340	507	610	635	554	577	446	449	570	774	830	977	680

se et Bevis for en stor Fremgang i Byens sanitære Forhold, om denne Sygdoms Optræden kan benyttes som Maalestok ved en saadan Bedømmelse». Nedenstaaende Tabel oplyser for en Række af Aar om Typhoidfeberens Hyppighed, de paa Sygehusene indlagte Tilfældes Antal, Angrebne af 1000 Indvaanere af Middelbefolkningen og det kjendte Antal Dødsfald af denne Sygdom.

Typhoidfeberens Optræden i Bergen.

Aar.	Antal kjendte Tilfælde.	Deraf indlagte paa Sygehus.	Antal Angrebne af 1000 Indvaanere. (Aarets Middel-folkemængde).	Antal kjendte Dødsfald.
1884.....	134	100	2.9	9
1883.....	75	¹⁾ 55	1.7	6
1882.....	78	49	1.77	8
1881.....	60	39	1.39	6
1880.....	48	35	1.09	5
1879.....	52	35	1.22	9
1878.....	122	75	2.95	13
1877.....	163	96	4.09	18
1876.....	173	²⁾ 82	4.99	24
1875.....	103	53	3.04	10
1874.....	105	51	3.21	16
1873.....	122	92	3.92	16
1872.....	125	64	4.08	24
1871.....	121	50	3.97	16
1870.....	160	45	5.34	12
1869.....	292	75	9.97	29
1868.....	167	57	5.77	17
1867.....	65	35	2.29	14
1866.....	95	43	3.43	12
1865.....	129	49	4.65	18
1864.....	215	³⁾ 77	⁴⁾ { 7.94 6.43 5.66 5.30 3.23	32
1863.....	175	50		22
1862.....	154	45		16
1861.....	144	35		25
1860.....	88	20		23

¹⁾ 18 Tilfælde vare udenbys fra. ²⁾ Ikke faa af den i Nærheden af Byen paa Jernbanelinien arbejdende Styrke. ³⁾ 18 fra indre Norhordlands Lægedistrikt. ⁴⁾ Beregnet efter Middelfolkemængden i 1863 (27.200).

Skarlagensfeber var betydelig aftaget efter Sygdommens epidemiske Optræden fra Aaret 1881. Der anmeldtes 63 Tilfælde og 4 Dødsfald mod 267 Tilfælde og 38 Dødsfald i 1883 og 856 Tilfælde og 140 Dødsfald i 1882.

Af **Kighoste** anmeldtes 1 178 Tilfælde og 56 Dødsfald. Sygdommen optraadte i sidste Kvartal 1883 og tiltog jevnt i Hyppighed, indtil den kulminerede i Oktober Maaned for saa igjen gradvis at aftage indtil dens Ophør i Sommeren 1885.

Af **diphtherisk Svælgbetændelse** — ialt anmeldt 146 Tilfælde — behandlede 84 i Sygehuset. Dødsfaldenes Antal var 57. Sygdommen viser sig stigende i Hyppighed i de 4 sidste Aar. Man har bestræbt sig for at faa saa mange som mulig af de Syge indlagte paa Sygehus.

Af **Strubehoste** anmeldtes 48 Tilfælde, medens Dødsanmeldelserne udvise 56 Dødsfald. Sygdommen forløber ofte saa hurtig, eller Læge kaldes saa sent, at han lader det bero med en Dødsanmeldelse uden først at anmelde Tilfældet for Sundhedskommissionen, naar han forøvrigt ikke trænger dennes Assistance.

Saa vel de **katarrhalske Sygdomme** som **Lungebetændelse** optraadte temmelig hyppig, hvad der har været Tilfælde med Lungebetændelse i de sidste 5 Aar.

Gigtfeber optraadte ligesom i de to foregaaende Aar med betydelig større Hyppighed end i et Middelsaar.

Antal Tilfælde af **Diarrhoe** og **Cholera nostras** er ikke lidet større end i det foregaaende Aar, noget mindre derimod end i Aaret 1882.

Veneriske Sygdomme. Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over anmeldte veneriske Tilfælde i Aarene 1872—1884:

Aar.	Syphilis.						Gonorrhoe (Urethrit).						Tilsammen.		
	Paa Sygehus.			Udenfor Sygehus.			Paa Sygehus.			Udenfor Sygehus.			Veneriske Sygdomme.	Syphilis.	Gonorrhoe.
	Behandlede.	Deraf		Behandlede.	Deraf		Behandlede.	Deraf		Behandlede.	Deraf				
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.			
1884.	53	24	29	80	58	22	48	-	-	232	-	-	413	133	280
1883.	73	34	39	122	88	34	31	13	18	243	214	29	479	195	274
1882.	97	36	61	122	98	24	36	14	22	253	243	10	508	219	289
1881.	55	22	33	68	53	15	44	15	29	188	180	8	355	123	232
1880.	57	28	29	47	38	9	46	7	39	139	130	9	289	104	185
1879.	30	14	16	48	uopg.	uopg.	30	5	25	130	uopg.	uopg.	238	78	160
1878.	38	17	21	54	(22	3)	54	4	50	95	89	6	241	92	149
1877.	41	19	22	66	53	13	69	7	62	129	123	6	305	107	198
1876.	39	11	28	62	52	10	66	8	58	139	130	9	306	101	205
1875.	48	23	25	52	44	8	41	11	30	94	90	4	235	100	135
1874.	40	19	21	31	25	6	83	18	65	97	95	2	251	71	180
1873.	24	12	12	26	23	3	58	6	52	68	uopg.	uopg.	176	50	126
1872.	60	33	27	32	24	8	74	7	67	70	uopg.	uopg.	236	92	144

¹⁾ 3 Gutter og 1 Pige under 15 Aar. 228 voxne Mænd og 58 voxne Kvinder.

De veneriske Sygdommes Optraeden i Maanederne sees af følgende Tabel.

Sygdom.	Tilf. i Aaret.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Nye Tilfælde af Chanker og Syphilis.....	133	9	11	14	12	13	9	12	10	20	9	6	8
Gonorrhoe.....	280	21	34	22	24	26	21	20	23	16	28	20	25

Ved Visitationen af løsagtige Fruentimmer, der visiteredes 1 Gang ugentlig med ialt 105 Fremmøder — altsaa 2 pr. Visitationsdag — foranledigedes 16 Indlæggelser paa Sygehus, 3 Gange for Exkorationer, 12 Gange for Urethrit og 1 Gang for Fnat.

Dødsfald af **chroniske Sygdomme** ville sees af den Side 128 indtagne Tabel over Dødsarsager.

Dødsfald af **Svindstot** (151) udgjorde 16.8 pCt. af samtlige kjendte ved Sygdom forårsagede Dødsfald (900) og 26.9 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme (560).

Af **obstetriciske Operationer** udførtes ialt 67, hvoraf 8 paa Fødselsstiftelsen.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Perforation.	Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn		Mødre		Børn	Mødre	Mødre
	lev.	død.	lev.	død.	lev.	lev.	død.	lev.	lev.
Paa Fødselsstiftelsen:									
Langsom Fødsel, utilstrækkelige eller smertefulde Veer	4	-	4	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	1	-	1	-	1	-	1	-	-
Vatersot og truende Barselkrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Langsom Fødsel, ueftergivelig Livmoderhals, Svækkelse, afdødt Foster	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilsammen	6	-	6	-	1	-	1	1	-
Langsom Fødsel, utilstrækkelige eller smertefulde Veer	31	¹⁾ 1	²⁾ 30	3	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	3	-	3	-	1	-	1	-	-
Barselkrampe	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil	4	-	4	-	-	-	-	-	-
Ansigtstfødsel	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	-	1	-	-	-	1	1
Tverleie	-	-	-	-	5	4	1	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Forsømt Tverleie	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	42	1	39	5	7	5	2	4	3
	43		44		7				

¹⁾ Dødsarsag: Barselfeber. ²⁾ I et Tilfælde bleve begge Tvillinger forløste med Tang.

Paa Fødselsstiftelsen forpleiedes 88 Barselkvinder; af disse laa 2 tilbage fra forrige Aar; alle udgik i Aarets Løb. Af de Indkomne vare 40 gifte, 48

Liste over de af Lægerne meddelte

Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Anæmia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Aneurisma	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea .	56	30	26	1	2	22	22	7	1	-	1
Apoplexia cerebri . . .	29	12	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Apoplexia pulmonum .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthroace vertebrar .	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Atrophia infantum . .	13	9	4	9	4	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	35	20	15	15	10	5	4	-	-	-	-
Bronchitis chronica . .	15	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Cancer ¹⁾	35	16	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Commotio cerebri . . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Convulsiones infantum	38	17	21	14	19	3	2	-	-	-	-
Decubitus	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita . .	19	11	8	11	8	-	-	-	-	-	-
Debilitas senilis . . .	36	14	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea acuta	40	21	19	14	15	7	3	-	-	-	-
Diphtheritis faucium	57	23	34	-	4	16	20	3	8	-	1
Dysenteria	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia parturient .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecthyma pustulosum .	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Eczema universale . . .	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis	34	11	23	-	-	-	-	-	-	1	-
Embolia cerebri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Endo,-Peri-Carditis . .	3	2	1	-	-	-	-	1	1	1	-
Enteritis, Gastro- . . .	14	8	6	7	6	1	-	-	-	-	-
Epilepsia	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1
Erysipelas	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis . . .	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris rheumatica . . .	5	3	2	-	-	-	-	1	-	1	-
Febris typhoidea	9	3	6	-	-	-	1	-	-	-	2
Fractura ²⁾	4	2	2	-	-	-	-	-	1	1	-
Gangræna	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Gangræna pulmonum .	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Gastritis chronica . . .	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmoptysis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia incarcerata . . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Hydrocephalus	2		2	-	1	-	-	-	1	-	-
Icterus gravidæ	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio morphin	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Invaginatio intest., Ileus	5 ⁶⁾	4	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Laryngitis	3	2	1	-	1	2	-	-	-	-	-
Meningitis simplex	11	8	3	2	-	4	1	-	1	-	1
Meningitis tuberculosa	26	14	12	3	2	7	8	2	2	-	-
Necrosis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morb. Brighti	16	9	7	-	-	-	-	-	1	-	-
Oedema cerebri	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Otitis interna	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Paralysis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis suppurativa	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	6	2	4	-	-	-	1	1	-	-	-
Phlegmone	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pleuritis	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	58 ⁶⁾	28	30	8	5	7	11	1	2	-	-
Pyæmia	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Scarlatina	4	1	3	-	-	-	3	1	-	-	-
Scrophulosis	3	1	2	-	-	-	1	-	-	-	1
Spasmus glottidis	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Syphilis	5	1	4	1	2	-	1	-	-	-	-
Tabes dorsalis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tabes meseraica	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberculos. pulmonum	151 ⁶⁾	75	76	3	2	5	6	2	1	-	1
Tussis convulsiva	56	17	39	10	17	7	20	-	2	-	-
Ulcus ventriculi	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organ. abdom.	8	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organ. cerebri	3	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Vitia organ. cordis	27	17	10	-	-	1	-	-	1	2	-
Vitium org. hepatis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suicidium	³⁾ 4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Mors accidentalis	5 ⁶⁾	4	1	-	⁴⁾ 2	-	-	-	-	-	-
Causa mortis ignota	16	6	10	3	6	2	-	-	1	1	-
Tilsammen	925	445	480	112	107	95	105	21	23	7	8

¹⁾ Cancer abdomin. 5, Cancer cardiæ 1, Cancer colli 2, Cancer hepatis 1, Cancer Cancer ventriculi 14, Sted uopgivet 2; tilsammen 35. ²⁾ Fractura baseos cranii 3, Fractura Ildsvaade. ⁶⁾ For 1 er Alderen ikke opgivet.

15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	1	-	-	1	1	4	-	2	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	1	2	1	1	3	2	-	3	3	4	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6	7	21	11	13	11	6	22	7	2	7	11	4	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	1	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	2	-	-	3	3	3	1	3	1	2	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	⁴⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁵⁾ 1	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
14	9	33	31	23	31	23	42	28	19	41	39	28	40	15	21	1	5

mammæ 4, Cancer maxill. sup. 1, Cancer oesophagi 1, Cancer prostatæ 1, Cancer uteri 3, tura colli femoris 1. ³⁾ 3 ved Hængning, 1 ved Drukning. ⁴⁾ Ved Drukning. ⁵⁾ Ved

ugifte. Liggedagenes Antal var 1 446. Der fødtes 87 Børn af de indkomne 86 Mødre, idet der indtraf 1 Tvillingfødsel.

Fosterleierne vare:

1ste Isseleie	52	Gange
2det —	33	—
2det Ansigtsleie	1	—
1ste enkelt Fodfødsel	1	—

Tvillingerne — Gut og Pige — fødtes begge i 2det Isseleie. Af Børnene vare 3 dødfødte.

Fra den i Forbindelse med Fødselstiftelsen staaende Jordmoderskole udeksamineredes 10 Elever, hvoraf 3 fra Stavanger Amt, 3 fra søndre Bergenhus Amt, 1 fra nordre Bergenhus Amt, 1 fra Romsdals Amt og 2 fra søndre Trondhjems Amt.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsårsagen for 8 paa Barselseng døde Kvinder, hvilke alle døde af Barselseber.

Fødte og Døde.

	Levende fødte.	Døde.				Dødfødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.	ved Drab.
Bergens Stadsfysikat . . .	1614	950	246	9	13	53	9	6	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

Overskuddet af Fødte over Døde bliver saaledes 664 og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 58.8.

De hyppigste **Dødsårsager** vare:

Dødsårsag.	Antal Dødsfald.
Svindstot	151
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	75
Lungebetændelse	58
Diphtherisk Svælgbetændelse	57
Strubehoste	56
Kighoste	56
Akut Diarrhoe og Cholera nostras	43
Alderdomssvaghed	36
Akut Bronchit	35
Kræft	35
Spedalskhed	34
Hjerneslag	29
Organisk Hjertesygdom	27

Hygiæniske Forhold. I August Maaned toges i Brug et fra Goddard & Mossey i Nottingham forskaffet Desinfektionsapparat. Med Ordningen af Renovationsvæsenet er man fremdeles tilfreds; det arbejder sikkert uden Fravigelse af den forud lagte Plan. Renovationsvæsenet kostede Byen i 1884 Kr. 62 660, i 1883 Kr. 62 562 og i 1882 Kr. 77 712. Ved Udgangen af 1884 var i Brug 6 647 Kagger i 3 318 Huse. Desinficering af Kaggerne foregaar hver 4de Dag. Paa Grund af Frygt for mulig Cholera desinficeredes daglig i Hoteller, Logishuse og Skoler. Af Desinfektionspulver er forbrugt 7 420 Hektoliter. Ved Dagrenovationen er bortført fra Byen 72 000 Hektoliter. Efter Opgaver fra Stadsingeniøren udgjorde den samlede Længde af offentlige Kloaker ved Udgangen af 1884 36 397 Meter.

Fattigsygepleien. Følgende Tabel viser de for Fattigvæsenets Regning forpleiede eller behandlede Syge.

Behandlede fattige Syge.	Md.	Kv.	Tilsammen.	Deraf	
				Md.	Kv.
I Hjemmet			1664	697	967
Paa Sygehuset			451	208	243
Paa Arbeidsanstaltens Sygestuer:					
Tilbageliggende fra 1883.	26	32	} 140	43	97
Indlagte i 1884 fra Byen	7	61			
— - — fra Arbeidsanstalten	10	4			
Af Sindssyge:					
I Byens Sindssygeasyl	29	29	} 105	54	51
- Rosenbergs —	21	19			
- Møllendals —	4	3			
Tilsammen			2360	1002	1358

Fattigvæsenets Udgifter udgjorde:

For Syge behandlet i Sygehuset	Kr. 31 637.94
“ —“ — - Sindssygeasyler	“ 43 909.53
“ —“ — - Hjemmet	“ 7 923.40
“ —“ — - Fødselsstiftelsen	“ 111.72
Jordemoderhjelp	“ 44.00
Sygeudgifterne ved Arbeidsanstalten	“ 5 545.25
Lægelønninger	“ 4 278.33

Tilsammen Kr. 93 450.17

Foruden Militæretatens Søbad findes 2 private Søbadehuse. Søgningen til Bergens offentlige Bad ved Sygehuset vil sees af nedenstaaende Tabel.

Benyttet af	Karbad.	Romerbad.	Dampbad.	Vaadt Lagen.
Søgende fra Byen	11 657	884	2 165	264
Sygehusets Patienter	3328	317	695	264

Om Byens Apotheker se den almindelige Beretning.

Nedenstaaende Tabel giver Oplysning om Møder i Sundhedskommissionen, Antal Vaccinerede og udførte retsmedicinske Forretninger.

	Sundheds- kommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
Bergens Stadsfysikat	31	¹⁾ 625 .	20

¹⁾ Ved den offentlige Vaccination vaccineredes 559 Børn og af Lægerne privat 66. 7 ere revaccinerede. Til Læger og Hjelpevaccinatorer sendtes 229 Rør med Vaccinelymphe. Jordemoderskolens Elever ere underviste i Vaccinationens Udførelse.

XIV. Nordre Bergenhus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordenedre.	Hjelpe- vaccinatorer.
Amtet		143.00	86 208	13	46	41
1. Lærdal		28.90	7 066	1	4	5
	Lærdal	4.20	2 476	1	1	1
	Borgund	4.00	885	-	-	-
	Aardal	9.00	1 530	-	1	1
	Aurland	11.70	2 128	-	2	2
	Af Lekanger: Gaardene Frøningen med underliggende Brug og Thingestad af Fresviks Sogn . . .	-	47	-	-	1
2. Lyster		13.20	5 723	1	2	2
	Lyster	7.20	3 614	1	1	1
	Jostedal	5.10	870	-	1	1
	Af Hafslo Sognene:					
	Joranger		467	-	-	-
	Fet		416	-	-	-
	samt af Solvorn Sogn Gaarden ytre Kroken og det tidligere Urnæs Sogn	ca. 0.90	356	-	-	-
3. Indre Sogn		8.20	5 354	1	2	3
	Sogndal	5.10	3 632	1	1	1
	Af Hafslo:					
	Hafslo Sogn		1 306	-	¹⁾ 1	1
	Solvorn (undtagen Gaar- den ytre Kroken og det tidligere Urnæs Sogn)	ca. 3.10	416	-	-	1

¹⁾ Fungerer tillige i de Sogne af Hafslo Herred, der tilhører Lysters Distrikt.

(Forts.).	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinater.
4. Midtre Sogn		14.80	7 626	1	6	6
	Lekanger (med Undtagelse af det, som hører til Lærdals Distrikt)	4.20	2 272	-	2	3
	Balestrand	6.00	2 167	-	2	2
	Vik	4.60	3 187	1	2	1
5. Ytre Sogn		12.70	8 751	1	5	1
	Evindvik	3.00	3 014	-	1	-
	Utvær	1.70	1 500	-	1	-
	Ladvik og Brekke	2.00	2 044	1	2	1
	Klævold	4.70	1 597	-	1	-
	Bø Sogn af Hyllestad	0.40	596	-	-	-
6. Ytre Søndfjord		6.20	8 868	1	5	2
	Hyllestad (undtagen Bø Sogn)	1.00	1 918	-	1	1
	Askevold	1.60	3 138	-	-	-
	Ytre Holmedal	3.60	3 812	1	4	1
7. Indre Søndfjord		19.26	11 504	1	5	7
	Indre Holmedal	6.80	3 567	-	2	2
	Jølster	6.20	2 607	-	1	2
	Førde	6.26	5 330	1	2	3
8. Kinn		6.94	8 383	1	3	3
	Florø, Ladested	-	503	1	1	-
	Kinn	-	4 491	-	1	1
	Bremanger	6.00	2 058	-	1	1
	Vefring	0.94	1 311	-	-	1
9. Ytre Nordfjord		4.64	6 356	2	3	3
	Selø	2.70	4 680	2	2	2
	Rugsund Sogn af Davikens Herred	1.94	1 676	-	1	1
10. Nordfjordeidet		5.34	4 580	1	3	2
	Eid	3.48	3 014	1	-	-
	Daviken (undtagen Rugsund Sogn)	1.86	1 566	-	-	-
11. Gloppen		9.00	4 817	1	3	2
12. Indviken		13.82	7 200	1	5	5
	Hornindal	1.72	1 699	-	1	1
	Indviken	5.90	3 006	1	2	2
	Stryn	6.80	2 495	-	2	2

I Nordre Bergenhus Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialtopgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Typhoidfeber	89	7	89	3	-	1	2	2	10	8	20	8	4	25	6	89	7
Cerebrospinal-Meningit . .	2	2	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Barsel-feber	16	6	16	2	2	3	1	-	-	2	2	1	2	-	1	17	7
Vandkopper	7	-	7	2	1	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	7	-
Skarlagensfeber	32	4	32	14	1	5	-	-	5	-	6	-	1	-	-	33	5
Røde Hunde	4	-	4	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	4	-
Rosen	82	3	82	4	8	8	2	6	14	6	12	7	3	7	5	82	3
Kighoste	325	17	325	-	-	2	65	1	24	5	37	34	29	40	88	341	33
Diphtherisk Svælgbet. . .	301	78	301	21	12	11	8	6	2	5	27	32	52	89	36	301	78
Strubehoste	73	28	73	-	5	-	-	4	1	-	6	11	5	25	16	79	34
Kusma	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Akut Bronchit	548	13	548	55	47	50	41	46	52	36	28	42	21	62	68	551	16
Andre katarrh. Tilf. . . .																	
Lungebetændelse	332	35	332	19	34	29	44	55	31	23	19	5	11	23	39	343	46
Pleurit	91	2	91	6	6	12	7	8	11	6	8	6	7	8	6	91	2
Gigtfeber	74	1	74	7	3	4	8	5	3	11	10	3	6	7	7	74	1
Diarrhoe (akut)	278	4	278	17	18	18	12	11	14	27	46	50	29	16	20	284	10
Cholera nostras																	
Blodgang	26	2	26	1	-	1	-	-	-	1	-	-	3	6	14	26	2
Skjørbug	2	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Tilsammen	2283	203	2282	151	138	146	192	145	168	138	222	200	173	308	307	2327	247

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
	Lærdal.		Lyster.		Indre Sogn.		Midtre Sogn.		Ytre Sogn.		Ytre Søndfjord.		Indre Søndfjord.		Kinn.		Ytre Nordfjord.		Nordfjord-eidet.		Gloppen.		Indviken.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Typhoidfeber	2	-	1	-	-	-	5	-	17	2	-	-	3	-	9	-	7	1	4	-	22	2	19	2
Cerebrospinal-Meningit.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	2	-	-	-	1	-	1	1	1	1	1	-	4	2	2	1	1	1	2	-	2	1	-	-
Vandkopper	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	10	2	-	-	11	2	-	-	10	-
Røde Hunde	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	1	-	2	-	3	-	6	-	10	-	7	-	10	-	11	-	-	-	11	-	11	2	10	1
Kighoste	-	-	1	1	1	-	-	-	113	13	11	-	110	12	11	2	-	-	-	-	78	4	16	1
Diphtherisk Svælgbet.	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	27	10	25	14	37	5	15	6	27	2	135	31	28	9
Strubehoste	12	7	-	-	4	-	9	2	30	14	-	-	5	3	2	1	3	1	-	-	13	5	1	1
Kusma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Akut Bronchit	70	1	16	-	49	-	23	1	11	2	58	-	49	2	11	1	16	-	-	-	85	2	163	7
Andre katarrh. Tilf.																								
Lungebetændelse	26	1	8	1	38	4	33	1	70	17	30	1	19	2	25	3	5	1	6	-	31	1	52	14
Pleurit	14	-	5	-	5	-	4	-	2	-	7	-	3	-	2	-	5	-	-	-	21	-	23	2
Gigtfeber	11	-	-	-	3	-	2	-	7	1	5	-	2	-	1	-	-	-	-	-	34	-	9	-
Diarrhoe (akut)	27	1	13	-	32	-	22	-	19	6	10	1	7	-	18	1	20	-	35	1	36	-	45	-
Cholera nostras																								
Blodgang	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	20	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	173	11	47	2	139	4	107	5	288	57	177	15	240	36	142	17	72	10	97	5	468	48	377	37

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1		2	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Lærdal.		Lyster.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme . . .	127	-	-	1	66	49	9	4	-	5	-
Fnat	54	-	17	9	13	15	6	2	-	1	-
Skurv	6	-	2	2	2	-	3	-	-	-	-
Kjertelsyge	109	3	34	36	15	24	10	10	-	12	1
Rachit	38	-	19	19	-	-	10	3	-	2	-
Simpel Meningit	15	10	3	5	1	2	7	1	-	1	1
Tuberkuløs Meningit . . .	9	8	1	7	-	1	7	1	1	-	-
Svindstot	122	45	3	5	58	53	11	22	13	5	1
Kræft	54 ²⁾	34	-	-	26	25	11	12	2	2	2
Vatersot og Morbus Brightii	62 ³⁾	16	2	-	24	31	10	7	2	3	3
Blegsot og Anæmi	581	-	18	51	62	450	11	85	-	35	-
Menstruationsuordener . . .	79	-	-	-	-	79	10	8	-	3	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	753	5	44	36	306	367	11	45	1	29	-
Ormesygdomme	87	-	29	34	6	9	7	11	-	-	-
Drankersygdomme	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
Struma	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-

1) Fra Nordfiordeidet er ingen Liste indkommen.

2) Cancer 33, Sarcoma 1.

3) Hæm.

¹⁾ Fra Nordfjordeidet er ingen Liste indkommen. ²⁾ Cancer 33, Sarcoma 1. ³⁾ Hy-

Sundhedstilstanden¹⁾ omtales fra de fleste Distrikter som ret god; mindst tilfredsstillende synes den at have været i ytre Sogn, ytre og indre Søndfjord samt i Gloppen og Indviken. Medens Skarlagensfeber-epidemien aftog meget, fik Kighoste, diphtherisk Svælgbetændelse og Strubehoste forøget Udbredning. Det samlede Antal epidemiske Sygdomme var noget mindre end i 1883.

Dødeligheden øgedes især ved Kighoste, Diphtherit og Strubehoste. De Dødes Antal udgjorde 1 281 eller 14.7 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (87 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes foranstaaende Tabel. (Side 136—137).

Typhoidfeber forekom spredt inden alle Distrikter undtagen indre Sogn og ytre Søndfjord, men fik ingensteds nogen større Udbredning. De 2 Tilfælde i Lærdal vare tvivlsomme. I Lyster angrebes en Pige, der var vendt hjem fra Besøg hos en Familie i Balestrand, hvor Konen fik Sygdommen. Til midtre Sogn kom en Syg fra Bergen; han sendtes efter eget Ønske tilbage til Bergens Sygehus, hvor han døde. Desuden behandledes en Tjenestdreng, der smittede sin

¹⁾ Fra Nordfjordeidet er der ikke indkommen nogen Medicinalberetning; man har dog for hver Maaned Liste over behandlede Tilfælde og Dødsfald af epidemiske Sygdomme, medens Oplysningerne om Sygeligheden forøvrigt, Dødsårsager etc. ere meget ufuldstændige.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne ¹⁾ .																	
3		4		5		6		7		8		9		11		12	
Indre Sogn.		Midtre Sogn.		Ytre Sogn.		Ytre Søndfjord.		Indre Søndfjord.		Kinn.		Ytre Nordfjord.		Gloppen.		Indviken.	
Tilf.	Ddsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
-	-	10	-	-	-	11	-	6	-	2	-	1	-	62	-	26	-
9	-	-	-	-	-	9	-	13	-	-	-	-	-	20	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
5	-	9	1	2	-	13	-	2	-	6	-	-	-	44	-	6	1
3	-	2	-	2	-	2	-	3	-	-	-	6	-	8	-	7	-
-	-	2	2	3	1	-	-	3	2	-	-	-	-	3	2	2	2
-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	-	-
10	5	7	4	9	5	9	2	5	3	4	2	3	1	19	2	29	7
5	4	2	1	4	4	4	4	3	3	4	4	2	2	7	2	9	6
5	2	1	-	9	3	8	-	5	3	-	-	9	3	7	-	8	-
76	-	103	-	10	-	30	-	18	-	73	-	44	-	85	-	22	-
2	-	8	-	11	-	11	-	7	-	-	-	4	-	17	-	8	-
56	-	33	-	22	-	45	-	82	-	70	-	24	1	139	-	208	3
4	-	3	-	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-	25	-	33	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

drops 5, Morbus Brightii 11.

Moder og 2 Sødskende. I ytre Sogn forekom enkelte smaa Husepidemier paa 4 forskjellige Gaarde i Evindvik og paa 2 Gaarde i Ladvik. I Kinn indtraf 9 lette Tilfælde i Aarets 2 sidste Maaneder; de vare importerede ved en omreisende Handelsmand. I ytre Nordfjord forekom en liden Epidemi paa Gaarden Vedvik (Vaagsøen). Smitten antoges indført med en Kone, der havde reist paa Tiggeri; hun blev først selv syg, smittede 2 af sine Børn og tilsidst nogle Naboer. Fra Nordfjordeidet anmeldes 2 Tilfælde, der indtraf paa Exerцерpladsen og behandledes paa militært Lazaret. Ved hjemvendende Soldater siges Sygdommen herfra at være bragt baade til Gloppen og Indviken, hvor 4 Personer indsygnede i første Uge efter Hjemkomsten fra Nordfjordeidet. I Gloppen optraadte desuden spredte Tilfælde som Fortsættelse af Epidemien fra forrige Aar. Fra Indviken omtales Sygdommen at have optraadt paa Gaarde, hvor der tidligere har været Typhoidfeber eller hos Personer, der havde paadraget sig Smitte paa disse Steder.

Af Cerebrospinalmeningit opgives 2 dødelig endende Tilfælde: 1 i ytre Søndfjord hos en 20aarig Pige, 1 i indre Søndfjord hos en 12 Aar gammel Gut. Denne, der 2 Dage før Lægen tilkaldtes, medens han legede paa en træbar Aas, havde været udsat for en kold, tør Nordenvind, fik Dagen efter heftige Smerter i Yderledene paa høire Haands Pege- og Langfinger. Ved Lægens Ankomst vare disse noget røde og svulne med herpeslignende Blærer. Der optraadte Hovedpine,

Diphtherisk Svælgbetændelse og Strubehoste i nordre Bergenhus Amt 1878—1884.

a) Diphtherisk Svælgbetændelse.

Aaret.	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		1	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.	Lærdal.	
																		Tilf.	Dødsf.
1878.....	20	-	20	-	-	-	-	-	2	3	4	1	5	4	1	20	-	-	-
1879.....	23	-	23	3	2	1	3	2	-	3	3	2	1	1	2	23	-	-	-
1880.....	3	2	3	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	2	-	-
1881.....	68	13	68	4	1	6	2	1	2	9	9	4	6	16	8	68	13	1	1
1882.....	131	17	131	8	23	4	1	5	10	6	10	25	14	14	11	131	17	-	-
1883.....	279	56	279	66	33	25	17	7	13	18	22	31	24	13	10	279	56	-	-
1884.....	301	78	301	21	12	11	8	6	2	5	27	32	52	89	36	301	78	-	-
Tilsammen 1878—84	825	166	825	102	73	47	31	21	29	45	75	95	102	137	68	825	166	1	1

b) Strubehoste.

1878.....	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
1879.....	9	9	9	1	-	-	-	-	-	2	3	-	2	-	1	10	10	2	2
1880.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881.....	11	4	11	7	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2	-	11	4	1	1
1882.....	4	3	4	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-
1883.....	25	15	25	3	2	2	-	-	-	-	2	7	4	4	1	25	15	-	-
1884.....	73	28	73	-	5	-	-	4	1	-	6	11	5	25	16	79	34	12	7
Tilsammen 1878—84	123	60	123	12	7	2	3	4	2	2	12	19	11	31	18	130	67	15	10

a) Diphtherisk Svælgbetændelse.

(Forts.). Aaret.		Fordeling paa Lægedistrikterne.																					
		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
		Lyster.		Indre Sogn.		Midtre Sogn.		Ytre Sogn.		Ytre Søndfjord.		Indre Søndfjord.		Kinn.		Ytre Nordfjord.		Nordfjord-eidet.		Gloppen.		Indviken.	
		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
1878	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	
1879	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	2	-	-	
1880	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
1881	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	12	-	-	-	-	-	-	-	-	
1882	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93	11	35	5	-	-	2	1	-	-	
1883	1	1	3	1	-	-	-	-	-	-	5	2	80	17	166	23	20	11	4	1	-	-	
1884	-	-	-	-	-	-	7	1	27	10	25	14	37	5	15	6	27	2	135	31	28	9	
Tilsammen 1878—84	2	1	3	1	-	-	9	3	27	10	30	16	277	45	257	34	47	13	144	33	28	9	

b) Strubehoste.

1878.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
1879.....	4	4	1	1	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1880.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881.....	-	-	-	-	-	-	7	1	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1882.....	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-
1883.....	-	-	7	3	-	-	1	-	-	-	-	-	12	7	-	-	4	4	1	1	-	-
1884.....	-	-	4	-	9	2	30	14	-	-	5	3	2	1	3	1	-	-	13	5	1	1
Tilsammen 1878—84	4	4	13	5	9	2	38	15	3	3	5	3	17	10	4	2	6	6	15	6	1	1

Søvnløshed og stærke, rivende Smerter, væsentlig i Fingrene og høire Fod. Under Delirier og tiltagende Bevidstløshed døde Patienten i 5te Døgn. (Schou).

Skarlagensfeber, hvoraf der i 1882 anmeldtes 434 og i 1883 684 Tilfælde, var kun lidet udbredt (33 Angrebne, 5 Døde). Naar undtages et enkelt dødeligt Tilfælde i Lærdal og 1 med tvivlsom Diagnose i ytre Sogn, synes Sygdommen ikke at have forekommet sændenfor Kinn, hvor der ved Import fra Bergen optraadte 2 mindre Epidemier i Juni og August. I Nordfjordeidet fortsatte Epidemien fra 1883 sig i 1ste Kvartal, ligesaa i Indviken, hvor der i Januar forekom 9 milde Tilfælde i Hornindal. I August indtraf 1 isoleret Tilfælde i Indviken Sogn, hvormed Epidemien syntes afsluttet.

Af **Kighoste**, som Aaret iforveien kun viste sig enkeltvis i (indre og ytre) Sogn, forekom Epidemier, der særlig i ytre Sogn, indre Søndfjord og Gloppen fik større Udbredning. Medens Sygdommen i Sogn forekom næsten hele Aaret igjennem, optraadte den ellers kun i 3die og 4de Kvartal; Smitten antoges at være bragt fra Bergen til ytre Søndfjord og Gloppen.

Diphtherisk Svælgbetændelse forekom over hele Amtet, mest i Gløppens Distrikt. Det samlede Antal Angrebne (301 med 78 Dødsfald) er det største, der hidtil kjendes inden Amtet i et enkelt Aar (jfr. Tabellen over Sygdommens Optræden siden 1878, Side 140 og 141). De første Tilfælde i ytre Sogn viste sig i September omtrent samtidig i Evindvik og Ladvik Sogne, hvor Sygdommen siden holdt sig til Aarets Udgang; Smitten antoges indført fra et Indremissionsmøde i Søndfjord. Af abortive Former forekom et ikke ringe Antal. I ytre Søndfjord optraadte 3 Tilfælde i Mai paa Gaarden Dørhellen i Askevold, hvortil en voxen Søn var kommen syg fra Bergen; han døde uden at være tilseet af Læge og smittede 2 Søstre, hvoraf den ene døde. I August optraadte Sygdommen paa Boge i Holmedal og holdt sig siden til Aarets Slutning. I indre Søndfjord forekom i alle tre Herreder flere begrænsede Smaaepidemier, der ikke syntes at staa i indbyrdes Forbindelse, og hvor Smitte udenfra Distriktet maatte ansees mest sandsynlig. Paa Gaarden Krognes i Nøstdal Sogn af Førde døde 5 Børn og i et nærliggende Nabohus 1. Renlighedsstellet var meget misligt; i begge Huse var der Spærrestue med Kogeovn, men med Vindue i Ljaarehullet istedenfor de almindelige «Sjaahætter»; da der samtidig indtraf Storm og Regn, holdtes Døre og Vinduer meget lukkede. Epidemien var i det Hele ondartet, angreb sjelden Voxne, men Børn i alle Aldre. Smittestoffet syntes ikke saa flygtigt som ved andre Børnesygdomme, men ophobedes hurtig og voxte i Intensitet under disponerende Forhold, saa at Individerne angrebes omtrent samtidig. Isolation og Desinfektion syntes at have god Virkning. (Schou). I Kinn fortsatte Epidemien sig, dog mest med sporadiske Tilfælde og med udtalt mildere Karakter. Til ytre Nordfjord indførtes Sygdommen nogle Gange fra indre Nordfjord, uden at den imidlertid naaede nogen større Udbredning. I Nordfjordeidet og Gloppen optraadte den derimod epidemisk i Aarets sidste Maaneder. I Indvikens Distrikt, hvor den tidligere havde vist sig paa et Par Steder i Olden og med spredte Tilfælde i Stryn, holdt den sig fra Oktober udelukkende til Utviken, hvor der optraadte ialt 20 Tilfælde.

Strubehoste opføres hyppig i Lærdals Distrikt, baade i Borgund og Lærdal; mere end Halvparten af de angrebne døde, (samtidig opføres hyppig Pseudocroup); i midtre Sogn forekom den i Høstmaanederne i en afsidesliggende Del af Balestrands Herred — Vettefjorden.

Lungebetændelse optraadte hyppig og udbredt over hele midtre Sogn. I ytre Søndfjord forekom en liden Epidemi (13 Tilfælde) paa 4 nærliggende Gaarde, Aasnæs, Arsten, Bakkebø og Angdalsvik. Paa Aasnæs fandtes den 25de Februar først 4 Søstre syge; samme Dag tilsaaes 2 smaa Brødre paa Nabogaarden Arsten. Et Par Dage senere angrebes Moderen til de syge Søstre, nogle Dage

senere 4 Sødskende paa Bakkebø og samtidig 2 Brødre paa Angdalsvik. Diagnosen var for de 4 af Tilfældene noget usikker; Sygdomsforløbet var let og hurtigt. (Herlofsen).

Af **Blodgang** optraadte en Epidemi med 2 Angrebne og 2 Døde i ytre Søndfjord.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe ville sees af nedenstaaende Tabel:

Sygdom.	Til sammen Behand- tede.	Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1	2	3	4	6		7	8
			Lærdal.	Lyster.	Indre Sogn.	Midtre Sogn.	Ytre Søndfjord.		Indre Søndfjord.	Kinn.
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	8	1	-	1	-	-	7	1	-	
Gonorrhoe	9	-	4	-	2	1	-	-	1	

Af de 7 Syphilistilfælde i ytre Søndfjord forekom de 6 paa en Gaard i Askevold; den Afdøde var et hereditær syphilitisk Barn.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme**, er indtaget Tabellen Side 138—139.

Fnat synes mere og mere at forsvinde i indre Sogn; i ytre Søndfjord siges den ogsaa at være sjældnere.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Lærdal	45	13	11	34
Lyster	23	1	2	21
Indre Sogn	31	5	4	27
Midtre —	38	4	5	33
Ytre —	98	5	57	41
Ytre Søndfjord	74	2	15	59
Indre —	63	3	36	27
Kinn	30	2	17	13
Florø By	4	-	4	-
Landdistrikt	26	2	13	13
Ytre Nordfjord	22	1	10	12
Nordfjordeidet	5	-	5	-
Gloppen	62	2	48	14
Indviken	82	7	37	45
Nordre Bergenhus Amt	573	45	247	326
Deraf i Byer	4	-	4	-
— Landdistrikt	569	45	243	326

For det hele Amt udgjør Dødsprocenten af Svindsot 7.9 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 13.8 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme; for Landdistrikterne henholdsvis 7.9 og 13.8 pCt.

Om Amtets Sindssyge se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** opgives som udførte af Læger ialt 24, hvoraf 3 i Lysters, 3 i indre, 4 i midtre og 1 i ytre Sogn, 2 i ytre Søndfjord, 5 i Kinn, 3 i ytre Nordfjord, 1 i Gloppen og 2 i Indviken. Indikationer og Udfald ville sees af nedenstaaende Tabel:

Indikation.	Tangforløsning.				Perforation	Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn		Mødre	Mødre
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	16	-	12	4	-	-
Bækkensneverhed	-	¹⁾ 1	-	1	²⁾ 1	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-	-
For stort Foster	1	-	-	1	-	-
Misforhold mellem Bækken og Fosterhoved	-	-	-	-	³⁾ 1	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	3
Tilsammen	18	1	13	6	2	3
	19		19			

¹⁾ Døde 4--5 Dage efter Forløsningen af Barselfeber. ²⁾ Efter forgjæves Tang- og Vendingforsøg. ³⁾ Hos en flerfødende Kvinde efter 2 Dages haardt Fødselsarbeide; Tang forsøgt forgjæves.

Døde paa Barselseng. Lægerne meddele Oplysning om 9, hvoraf 7 døde af Barselfeber, 1 af besværlig Fødsel og 1 af Livmoderblødning.

Fødte og Døde. (Se Tabellen paa næste Side).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 168 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52.3

De hyppigste **Dødsaaarsager** ville sees af Tabellen paa næste Side.

Veirliget. Vaaren kom sent og var kold, men Sommeren, især den sidste Del, var varm; Høsten var tildels regnfuld og den paafølgende Vinter stormende. Aarets Høst gav over middels Udbytte, men Frugtavlen slog feil.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Lærdal anføres, at Hygiænen fremdeles staar meget lavt. Renlighed i Hus og med Person betragtes som noget, der kun tilhører festlige Leiligheder. Der existerer endnu en hel Del Beboelsesværelser, hvor der ikke findes et eneste Vindu, som kan aabnes. Næringsmidlerne og deres Tilberedning er især hele Sommeren igjennem meget uhensigtsmæssig; de bestaa væsentlig af sur Valle og gammel, salt Fisk. Paa Grund af det almindelige Sæterbrug findes da næsten ikke fersk Melk hos en eneste Gaardbruger. (Meinichen). Fra midtre Sogn klages ogsaa over den uhensigtsmæssige Kost i Sommertiden. I Kinn anføres den økonomiske Stilling at være værre

Fødte og Døde.

Distrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bør- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	Drab.
Lærdal	203	110	15	2	1	9	6	1	-
Lyster	143	64	12	-	-	6	1	-	-
Indre Sogn	159	62	8	1	-	4	1	-	-
Midtre —	233	101	14	1	2	7	5	1	1
Ytre —	237	135	29	-	1	11	4	-	-
Ytre Søndfjord	235	121	22	2	2	11	9	-	-
Indre —	347	171	27	3	3	10	4	-	-
Kinn	241	161	23	1	2	7	3	1	-
Florø By	27	8	4	-	-	-	-	-	-
Landdisstrikt	214	153	19	1	2	7	3	1	-
Ytre Nordfjord	198	80	14	-	1	4	4	-	-
Nordfjordeidet	136	71	10	-	-	-	3	-	-
Gloppen	134	89	16	2	-	1	1	-	-
Indviken	183	116	19	1	2	4	3	-	-
Nordre Bergenhus Amt	2449	1281	209	13	14	74	44	3	1
Deraf i By	27	8	4	-	-	-	-	-	-
— Landdistrikt	2422	1273	205	13	14	74	44	3	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigste Dødsårsager vare:

Dødsårsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Diphtherisk Svælgbetændelse	78	1	77
Alderdomssvaghed	55	-	55
Lungebetændelse	46	-	46
Svindst	45	-	45
Strubehoste	34	-	34
Kræft (Cancer og Sarkom)	34	-	34
Kighoste	33	2	31
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	20	-	20
Hjerneslag	19	-	19
Vatersot og Morbus Brightii	16	-	16
Akut Bronchit (Angina)	16	-	16
Organisk Hjertesygdom	13	-	13

end nogensinde, idet samtlige Fiskerier sloge aldeles feil, ligesom ogsaa de Handelsmænd, der befatte sig med Indkjøb af Fisk, vistnok samtlige tabte Penge, da Indkjøbet havde været for dyrt, og Priserne i Udlandet vare meget smaa. Fra ytre Nordfjord omtales de hygiæniske Forhold blandt den forarmede Befolkning som sørgelige. (O. Hiorth). Fra Gloppen klages der over, at Levemaaden er daarlig, væsentlig paa Grund af Uforstand ved Fødemidlernes Tilberedelse. (Johan Bugge).

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	11	1113	35	2078	6
Lærdal	1	98	1	176	1
Lyster	1	56	3	92	-
Indre Sogn	1	56	1	154	-
Midtre —	1	106	2	176	2
Ytre —	1	150	5	155	-
Ytre Søndfjord	1	83	9	223	-
Indre —	1	86	3	293	2
Kinn	1	297	5	233	1
Ytre Nordfjord	1	63	2	166	-
Nordfjordeidet	-	-	-	101	-
Gloppen	1	47	-	116	-
Indviken	1	71	4	193	-

Fra ytre Sogn klages der over, at Tilsynet med de fattige Syge paa Grund af Distriktets Størrelse og de veirhaarde Reiser bliver meget mangelfuldt. (Brandt Rantzau).

Sygehuse findes ikke. Paa Gaarden Breivik i Ladviks Herred har i flere Aar bestaaet en Koloni af Sindssyge, idet hver Opsidder paa Gaarden har havt en Sindssyg i Pleie; Forpleiningsmaaden siges at have været god og upaaklagelig.

Badehuse. Fra ytre Sogn anføres, at Almuens Sands for Bad i aaben Sø og for Svømmeøvelser synes at være lidt i Tiltagende.

XV. Romsdals Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger	Tandlæger	Jordemødre	Hjælpe- vaccinatorer
Amtet		114.70	117 220	23	3	68	56
1. Vestre Søndmøre		6.70	10 718	1	- ¹⁾	6	6
	Vanelven	2.60	2 615	-	-	-	-
	Herø	1.60	2 729	1	-	-	-
	Sandø		2 487	-	-	-	-
	Ulvsten	2.50	2 887	-	-	-	-
2. Indre Søndmøre		9.60	7 353	1	-	3	3
	Volden	6.10	5 548	1	-	2	2
	Hjørendfjord	3.50	1 805	-	-	1	1
3. Østre Søndmøre		17.20	6 404	1	-	6	6
	Stranden	3.50	2 351	1	-	2	2
	Norddalen	9.30	2 337	-	-	2	2
	Sunnelven	4.40	1 716	-	-	2	2
4. Ørskog		6.90	9 983	1	-	5	5
	Ørskog	2.70	3 781	1	-	2	2
	Skodje	1.60	2 738	-	-	1	1
	Vestnæs	2.60	3 464	-	-	2	2
5. Nordre Søndmøre		2.20	13 726	5	1	9	6
	Aalesund	-	5 603	5	1	-	-
	Borgund	1.40	5 381	-	-	-	-
	Harham	0.80	2 742	-	-	-	-
6. Ytre Romsdal		6.50	12 974	3	-	8	6
	Molde, Kjøbstad	-	1 672	3	-	1	-
	Bolsø	2.20	3 821	-	-	1	1
	Bud	1.10	2 080	-	-	2	1
	Akerø	1.10	2 228	-	-	2	2
	Sandø	0.20	736	-	-	1	1
	Frænen	1.90	2 437	-	-	1	1
7. Indre Romsdal		17.80	11 045	1	-	4	4
	Gryten	8.00	3 052	-	-	1	1
	Eid	2.00	684	-	-	1	1
	Vold		996	-	-	-	-
	Veo	1.60	2 570	1	-	1	1
	Næsset	6.20	3 743	-	-	1	1

¹⁾ 2 Poster ubesatte.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vacinationer.
8. Søndre Nordmøre .		5.71	20 055	5	2	11	7
	Christianssund, Kjøbstad	0.11	8 251	5	2	4	-
	Kværnæs	2.80	6 556	-	-	3	3
	Fredø og Grip	0.40	1 489	-	-	2	2
	Øre	1.90	2 489	-	-	1	1
	Strømsnæsset	0.50	1 270	-	-	1	1
9. Sundalen		15.80	6 295	2	-	6	6
	Sundalen	9.20	2 302	1	-	2	2
	Øksendalen	4.30	1 329	-	-	2	2
	Tingvold	2.30	2 664	1	-	2	2
10. Surendalen		17.75	9 235	2	-	4	3
	Stangvik	3.70	3 225	1	-	2	1
	Surendalen	7.20	3 105	1	-	1	1
	Rindalen	6.40	2 772	-	-	1	1
	Heggemstranden og Staknæs Bygdela af Halse Herred	0.45	133	-	-	-	-
11. Nordre Nordmøre .		8.45	9 432	1	- ¹⁾	6 ²⁾	4
	Edø	2.20 }	2 865	-	-	-	-
	Tustern		1 339	-	-	-	-
	Aure		3 906	1	-	-	-
	Halse (undt. Heggem- stranden og Staknæs Bygdela)	1.05	1 322	-	-	-	-

¹⁾ 1 Post ledig. ²⁾ 2 Poster ledige.

Sundhedstilstanden var i flere Distrikter — især i Søndmøre Fogderi — mindre god paa Grund af Skarlagensfeber og diphtherisk Svælgbetændelse, i Romsdals og Nordmøre Fogderi var den i det hele bedre.

Dødeligheden. Antallet af Døde udgjorde 1911 eller 15.1 pro mille af Befolkningen ved Aarets Midte (126 400).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 150).

Typhoidfeber optraadte i indre Søndmøre i Voldens Herred (Gaardene Høidalsnæs og Folkestad); i østre Søndmøre var et Par Tilfælde paa ytre Dale Fortsættelse af Sygdommens Optraeden i forrige Aar, og desuden forekom enkelte Tilfælde i Sunelven og Stordalen. I Ørskog forekom to særskilte Epidemier, en ved Tommerfjorden i Vestnæs og en i Ørskog. Strax efter Nyt-aar var et i Vestnæs hjemmehørende Fartøi kommen tilbage fra Nordland med til Syge ombord, som troede, at de blot led af Diarrhoe. En af dem reiste til Aalesund, hvor han senere siges at være død, den anden reiste til Gaarden Vik ved Tommerfjorden. Han var ikke meget syg, var oppe den hele Tid og blev snart frisk. Fra ham smittedes imidlertid Tjenestepigen, der havde vadsket hans Skidnetøi, men heller ikke hun blev saa daarlig, at der fattedes Mistanke; men

saa angrebes efterhaanden i Februar 3 voxne Personer paa samme Gaard, og Sygdommen viste sig ogsaa paa flere af de omliggende Gaarde. Overalt optraadte den imidlertid mildt og slæbte sig udover hele Aaret uden Dødsfald. Den for Distriktet anførte Døde var en Fabrikpige, der var i Arbejde ved en Klædesfabrik nær Aalesund, hvor hun døde, men hjemførtes for at begraves i Ørskog. Fra samme Fabrik udviklede sig Distriktets anden Epidemi i Sykelven, hvor en hjemkommen syg Fabrikpige først smittede sine Forældre og senere Flere, dog saaledes at Epidemien først tog Fart i det følgende Aar. (C. A. Randers). Til Aalesund kom en syg Sømand hjem fra Nordmøre og døde efterat have smittet Moderen og Søsteren, der begge døde. I Juni blev en Kone og 2 Børn syge paa Gaarden Melvær — $\frac{1}{2}$ Mil fra Aalesund —, og et af Børnene døde. Et Stykke nedenfor denne Gaard ligger den før omtalte Klæde- og Væverifabrik. Ved denne bleve i August Maaned 2 Piger syge og indlagdes i Aalesunds Sygehus; sandsynligvis vare disse smittede ved trods Forbud at hente Vand fra den Bæk, hvori Tøi fra de Syge paa Melvær vaskedes, senere angrebes 4 andre Fabrikpiger. (M. G. Randers). I ytre Romsdal optraadte Tilfældene i Akere og Kleve af Bolsø. I søndre Nordmøre forekom de fleste Tilfælde mod Aarets Slutning i Kværnaas saavel i Komstad Annex som i Brunsnæs, uden at nogen Smitteoverførelse mellem de forskellige Sogne var paaviselig, men vel mellem de angrebne Gaarde i hvert Sogn. I Sundal var der nogle lette Tilfælde paa en Gaard i Tingvold.

Skarlagensfeber optraadte godartet i vestre Søndmøre og var meget udbredt i Søvde (Vanelvens Herred), før Distriktslægen fik Kundskab derom. Fra Søvde kom den til flere Steder i Nabobygderne, hvor den dog ikke fik stor Udbredelse, tildels fordi Almuen her viste stor Forsigtighed. I indre Søndmøre forekom 5 Tilfælde i Folkestadbygden i Volden, rimeligvis didbragt ved Smitte fra Søvde, i Storfjorden og Sjaastaddalen i Hjørendfjord Herred optraadte den sent paa Sommeren, antagelig ved Smitte fra Aalesund, temmelig mild, saa den ved Aarets Udgang, da Distriktslægen fik Kjendskab om den, havde været over Størsteparten af Hjørendfjord. Af det store Antal Angrebne (kun 20 kom under Behandling) døde kun 3 Børn af Eftersygdomme. Den var i mange Tilfælde optraadt som Halsbetændelse med hovne Halskjerter eller med Udslet som ved røde Hunde, kun i de færreste Tilfælde var der Skarlagensfeberudslet med Afskalling. (F. Arentz). I østre Søndmøre vedblev den sin Gang fra 1883 i Eidsdalen og udbredte sig ogsaa noget i Stranden, paa begge Steder med mildt Forløb. I Ørskog begyndte den først i Skodje i Januar, og omtrent samtidig i Vestnæs langs Tresfjordens østre Strand og kom noget senere til Ørskog. Den forekom spredt og var i Regeln meget mild, saa mange Syge gik oppe og vare ude hele Tiden; men selv efter de letteste Tilfælde iagttoges Nyresygdom og Vatersot, som var meget almindelig. Den kulminerede i April—Mai Maaned. I nordre Søndmøre var Sygdommen en Fortsættelse af Epidemien i det foregaaende Aar; den optraadte mildt og syntes at være ophørt ved September Maanedes Slutning. I ytre Romsdal forekom 3 Tilfælde i et Hus i Hustad og 5 i et Hus i Bolsø. I indre Romsdal var Sygdommen allerede i Marts spredt opover hele Romsdalen og naaede først senere nogen Udbredning paa Veblungsnæs, hvorfra Smitten igjen overførtes til flere Steder i Distriktet — Gaarde i Eid, Erisfjorden og Rød af Næssets Herred, Rødven Annex til Veø og flere Steder, paa hvilke det imidlertid i Regeln lykkedes at begrænde den til de smittede Huse. Stærkest Udbredning fik den i Heen Annex til Gryten, hvor mellem 60—70 Tilfælde behandledes af Distriktslægen. Befolkningen viste sig temmelig ligegyldig med Hensyn til de paabudte Foranstaltninger, da den mente, at Skarlagensfeber var en Børnesygdom, som maatte gennemgaaes. Navnlig var det vanskeligt at faa Folk til at udlufte sine Boliger. (Chr. Lund). I Chri-

I Romsdals Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		I	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.	Søndmøre Fogderi. (Bergens Stift).	
																		Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	127	18	127	4	14	8	1	2	7	7	8	7	8	32	29	128	19	48	9
Cerebrospinal-Meningit. .	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	-	-	-
Barselfeber	36	8	36	7	2	1	8	2	2	3	1	3	3	1	3	36	8	11	4
Vandkopper	49	-	49	-	1	6	2	1	9	6	3	4	-	1	16	49	-	30	-
Skarlagensfeber	644	39	644	31	31	60	112	90	63	39	20	18	41	61	78	644	39	282	12
Røde Hunde	11	-	11	2	5	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	11	-	5	-
Rosen	64	-	64	8	5	4	6	7	5	4	4	2	6	5	8	64	-	27	-
Kighoste	11	1	11	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	6	1	11	1	7	1
Diphtherisk Svælgbet. .	252	87	252	18	6	27	23	20	26	23	36	19	8	28	18	252	87	162	41
Strubehoste	29	14	29	2	2	4	3	-	-	4	2	1	6	1	4	29	14	12	6
Kusma	16	-	16	4	-	-	-	2	5	5	-	-	-	-	-	16	-	2	-
Akut Bronchit.	2485	27	2485	234	220	294	251	260	312	146	132	145	139	172	180	2485	27	1040	12
Andre katarrh. Tilf.																			
Lungebetændelse	653	70	653	57	48	101	88	124	64	26	17	14	37	39	38	653	70	352	35
Pleurit	165	6	165	17	11	16	14	15	11	20	9	19	8	13	12	165	6	85	3
Gigtfeber	138	6	138	14	9	16	12	21	14	9	5	5	8	16	9	138	6	58	4
Koldfeber	3	-	3	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Diarrhoe (akut)	1034	25	1034	67	50	50	51	57	63	141	197	135	86	88	49	1034	25	449	6
Cholera nostras																			
Blodgang	26	1	26	2	5	3	8	-	-	1	-	4	-	1	2	26	1	4	-
Tilsammen	5749	302	5749	467	409	592	583	601	581	434	437	377	351	464	453	5750	303	2574	133

	II		Fordeling paa Lægedistrikterne:																											
			1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11							
	Nordmøre og Roms- dals Føg- deri.(Trond- hjemsStift).		Vestre Sønd- møre.		Indre Sønd- møre.		Østre Sønd- møre.		Ørskog.		Nordre Sønd- møre.		Ytre Romsdal.		Indre Romsdal.		Søndre Nord- møre.		Sundal.		Sørendal.		Nordre Nord- møre.							
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.				
Typhoidfeber	80	10	-	-	9	-	5	-	21	1	13	8	30	6	4	1	38	2	6	-	1	1	1	-	-					
Cerebrospinal-Meningit.	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-						
Barsel-feber	25	4	3	2	-	-	1	1	5	1	2	-	5	2	-	-	18	1	1	-	-	-	1	1						
Vandkopper	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	5	-	-	-	10	-	3	-	-	-	1	-						
Skarlagensfeber	362	27	47	2	25	3	22	1	59	-	129	6	9	1	166	11	133	3	22	-	20	12	12	-						
Røde Hunde	6	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Rosen	37	-	8	-	1	-	3	-	6	-	9	-	7	-	9	-	9	-	11	-	1	-	-	-						
Kighoste	4	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-						
Diphtherisk Svælgbet.	90	46	91	19	19	7	6	4	13	3	33	8	18	11	30	15	18	10	8	3	4	2	12	5						
Strubehoste	17	8	1	1	8	4	-	-	-	-	3	1	2	1	-	-	11	3	1	1	-	-	3	3						
Kusma	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-						
Akut Bronchit.	1445	15	90	1	130	3	26	2	79	1	715	5	398	5	187	-	708	8	41	2	32	-	79	-						
Andre katarrh. Tilf. }																														
Lungebetændelse	301	35	22	3	70	9	21	4	46	4	193	15	59	4	24	4	117	9	13	4	69	9	19	5						
Pleurit	80	3	12	1	10	-	7	1	7	1	49	-	14	-	8	-	37	2	1	-	10	-	10	1						
Gigtfeber	80	2	10	1	9	-	3	3	6	-	30	-	12	1	13	-	40	-	3	-	9	1	3	-						
Koldfeber	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-						
Diarrhoe (akut)	585	19	15	-	39	-	24	2	64	3	307	1	133	3	54	-	347	11	12	-	22	5	17	-						
Cholera nostras.																														
Blodgang	22	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	11	-	3	-	4	1	4	-	-	-	-	-						
Tilsammen	3176	170	306	31	320	26	118	18	311	14	1519	44	709	34	510	31	1499	50	132	10	168	30	158	15						

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		I		II		1	
							Søndmøre Fogderi. (Bergens Stift).		Romsdals og Nord- møre Fog- derier (Trond- hjems Stift).		Vestre Søndmøre.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	217	-	1	2	116	98	101	-	116	-	20	-
Fnat	25	-	8	11	4	2	12	-	13	-	-	-
Skurv	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kjertelsyge	162	-	62	65	17	16	37	-	125	-	5	-
Rachit	25	1	15	10	-	-	9	-	16	1	1	-
Simpel Meningit	23	15	4	6	5	4	13	9	10	6	4	1
Tuberkuløs Meningit	30	29	11	10	-	4	9	8	21	21	2	2
Svindst	293	101	12	10	137	125	110	35	183	66	10	7
Kræft	74 ¹⁾	44	-	-	33	33	32	18	42	26	3	3
Vatersot og Morb. Brightii	93 ²⁾	27	9	10	36	38	34	11	59	16	5	1
Blegsot og Anæmi	764	3	23	78	29	634	259	-	505	3	30	-
Menstruationsuordener	154	-	-	-	-	154	57	-	97	-	9	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1462	10	35	43	479	872	749	5	713	5	88	1
Ormesygdomme	68	-	23	35	4	6	31	-	37	-	-	-
Drankersygdomme	3	1	-	-	3	-	1	-	2	1	1	-
Struma	5	-	-	-	1	4	-	-	5	-	-	-

¹⁾ Cancer 42, Sarcoma 2.

²⁾ Vatersot 11, Morbus Brightii 16.

¹⁾ Cancer 42, Sarcoma 2. ²⁾ Vatersot 11, Morbus Brightii 16.

stianssund forekom Sygdommen epidemisk i Aarets sidste Kvartal men usædvanlig mild og med faa Dødsfald. I Sundal vedblev den i Aarets første Maaned i nogle Familier, hvor den var indbragt Aaret iforveien; i November og December optraadte den ganske let paa nogle Gaarde i Tingvold. I nordre Nordmøre forekom den i større Udstrækning, men med mildt Forløb, i den nordre og ydre Del af Aure. Lægehjælp søgtes kun i de heftigere Tilfælde.

Diphtherisk Svælgbetændelse vedblev i vestre Søndmøre i Sande i den sydlige Del af Sognet til udpaa Sommeren; i Vanelven optraadte en Del Tilfælde paa Sundal, en af de Gaarde, der under Epidemien 1882 var stærkest angreben. Smitten tilskrives en liden Hovedpude, som var forglemt ved Desinfektion efter forrige Epidemi og nu udlagt til Luftning; Nabofamiliens Børn havde fundet den og leget med den, hvorefter de bleve syge (5 angrebne, ingen døde). Distriktslægen anser efter den Erfaring, han har gjort i flere Aar, Desinfektion med Svovlbrænding som fuldkommen effektiv, naar den bliver ordentlig udført. (H. Holst). I Søvde begyndte Sygdommen om Sommeren og udbredte sig over det meste af Bygden, væsentlig fordi Forsigtighedsreglerne ikke paaagtedes, vedvarende ved Aarets Udgang. Den optraadte ikke meget ondartet, i mange Tilfælde med diphtheriske Ulcerationer, medens Halsaffektionen dels ganske manglede dels optraadte senere. Der dannedes enten smaa Ekzorationer, som havde nogen Tilbøielighed til at udbrede sig, og som var bedækket med graat Belæg, eller der dannedes smaa Abscesser, som tørrede ind med sort Skorpe,

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
Indre Søndmøre.		Østre Søndmøre.		Ørskog.		Nordre Søndmøre.		Ytre Romsdal.		Indre Romsdal.		Søndre Nordmøre.		Sundal.		Surendal.		Nordre Nordmøre.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
12	-	5	-	16	-	48	-	63	-	8	-	35	-	-	-	-	-	10	-
1	-	10	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	-	7	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
6	-	-	-	5	-	21	-	13	-	3	-	92	-	11	-	2	-	4	-
2	-	-	-	3	-	3	-	4	-	-	-	11	1	1	-	-	-	-	-
3	2	-	-	-	-	6	6	2	-	3	1	1	1	2	2	2	2	-	-
2	2	-	-	-	-	5	4	1	1	-	-	16	16	3	3	-	-	1	1
9	5	2	1	11	2	78	20	23	7	7	2	119	36	6	2	13	9	15	10
3	4	3	2	5	4	18	5	3	-	4	3	18	10	9	8	3	3	5	2
1	-	3	3	13	5	12	2	14	2	14	-	15	5	4	2	7	4	5	3
19	-	6	-	25	-	179	-	120	-	48	-	221	-	56	3	12	-	48	-
13	-	-	-	15	-	20	-	35	-	18	-	35	-	3	-	-	-	6	-
80	-	40	3	57	-	484	1	184	-	73	-	296	1	35	2	25	-	100	2
17	-	-	-	11	-	3	-	16	-	2	-	12	-	4	-	2	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-

som først efter nogen Tid afstødtes. I Herø og Sandø var der 2 smaa begrændsede Epidemier, hvor ligeledes Hudaffektionerne vare de almindeligste. (H. Holst). I indre Søndmøre forekom 6 Tilfælde paa Slettedal i Hjørøndfjord og 9 Tilfælde paa Birkenæs i Volden foruden nogle spredte Tilfælde i Ørsten Annex til Volden. I østre Søndmøre begrændsedes Sygdommen til en enkelt Gaard i hvert af Distriktets Herreder. I Ørskog optraadte den ved Vestfjorden i Vatne af Skodje Herred allerede ved Nytaarstid, men kom først til Distriktslægens Kjendskab i Marts; ligeledes indtraf en Del enkeltstaaende Tilfælde i Ørskog Herred uden at Smitteforholdene kunde udredes. I Molde forekom i Marts til Mai 12 Tilfælde, men samtidig indtraf et stort Antal katarrhalsk og follikulær Angina, der tilskrives en let Infektion med diphtherisk Smittestof. (Edv. Kaurin). I indre Romsdal begyndte Sygdommen i Marts Maaned i Rød Annex til Næsset og kom derfra til flere Gaarde i Erisfjorden, hvor den holdt ved til ud i Oktober Maaned; i November viste den sig paa Veblungsnæs og opigjennem Romsdalen. Dødeligheden var forholdsvis betydelig og skyldtes i Regelen Affektion af Struben, hvor Sygdommen i mange Tilfælde synes at have havt sit Sæde uden at angribe Svælget. En ung Dame af tuberkuløs Habitus og med habituel Laryngit blev under et Besøg paa Veblungsnæs aphonisk, fik besværet Aandedræt og døde. Dagen efter hendes Død angrebes hendes Pleierske af en alvorlig diphtherisk Svælgbetændelse, ligesom et Par Personer i samme Husstand fik Halsesygge, dog uden tydeligt Belæg. (Chr. Lund). I søndre Nordmøre

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			I		II		1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11
			Søndmøre Fogderi.		Romsdals og Nordmøre Fogderi.		Vestre Søndmøre.	Indre Søndmøre.	Østre Søndmøre.	Ørskog.	Nordre Søndmøre.	Ytre Romsdal.	Indre Romsdal.	Søndre Nordmøre.		Sundal.	Surendal.	Nordre Nordmøre.
			Tilf.		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis . . .	45	2	11	34	2	-	-	1	3	7	4	-	26	1	2	-	2	
Gonorrhoe .	148	-	50	98	-	12	2	1	-	35	10	7	73	-	1	2	5	

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Vestre Søndmøre	66	7	31	35
Indre	52	5	26	26
Østre	31	1	18	13
Ørskog	45	2	14	31
Nordre Søndmøre	115	20	44	71
Aalesund By	76	10	24	52
Landdistrikt	39	10	20	19
Ytre Romsdal	91	7	34	57
Molde By	35	3	16	19
Landdistrikt	56	4	18	36
Indre Romsdal	50	2	31	19
Søndre Nordmøre	165	36	50	115
Christianssund By	133	27	41	92
Landdistrikt	32	9	9	23
Sundal	63	2	10	53
Surendal	68	9	30	38
Nordre Nordmøre	43	10	15	28
Romsdals Amt	789	101	303	486
Deraf i Byer	244	40	81	163
— - Landdistriktet	545	61	222	323

forekom enkelte Tilfælde saavel i Christianssund som i Landdistrikterne. I Sundal indtraf 8 Tilfælde paa en Gaard i Sundalen. Saavel ved denne Sygdom som ved Skarlagensfeber holdtes de Angrebne, og hvor det var nødvendigt, den hele Husstand isoleret i 6 Uger, efterat den første Angrebne indsygnede, hvorefter foretoges grundig Rensning og Desinfektion, og disse Forholdsregler mod ond-artet smitsomme Sygdomme vinde mere og mere Stemningen for sig blandt Befolkningen. (L. Selmer).

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Perfora- tion.	Exvisce- ration.	Efter- byrds- operation.	
	Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre	Mødre	Moder	
	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	lev.	død.	lev.
Utilstrækkelige Veer, lang- som Fødsel	31	¹⁾ 3	30	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	7	²⁾ 1	5	3	-	-	-	-	1	-	-	-
Barselkrampe	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blød- ning	-	-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-
Isseleie med Panden fortil — med Arm over Panden	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ansigtseleie og Bækkensne- verhed	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	3	³⁾ 2	2	⁴⁾ 4	-	1	1	-
Tverleie med begyndt Selv- udvikling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Fremfald af Haand	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Romsdals Amt	42	4	36	10	7	2	5	5	2	2	1	1
Deraf i Bergens Stift	79	1	15	5	-	1	-	1	1	-	1	-
— - Trondhjems Stift	23	3	21	5	7	1	5	4	1	2	-	1
	46		46		9		10		2	3		1

¹⁾ Dødsårsag: Barselfeber (i alle 3 Tilfælde). ²⁾ Dødsårsag: Besværlig Fødsel (Dystokia). ³⁾ Dødsårsag; Barselfeber 1, Peritonitis 1. ⁴⁾ En Gang begge Tvillinger.

Lungebetændelse forekom usædvanlig hyppig i indre Søndmøre og mere jevnt fordelt end før i østre Søndmøre.

Diarrhoe og Cholera nostras. Paa Gaarden Søholt ved Ørskogviken var Tilfældene forbundne med blodige Udtømmelser. I Molde indtraf i Juni og Juli en Del Tilfælde hos Familier, der alle hentede Melk fra samme Melkehandler. Symptomerne vare choleralignende med Brækning, Diarrhoe, tildels Kramper og betydelig Depression. Intet Dødsfald indtraf. (Edv. Kaurin).

Blodgang optraadte i 2 smaa begrænsede Epidemier i Hustad og paa Sandø i ytre Romsdals Distrikt.

Veneriske Sygdomme. Foranstaaende Tabel giver Oplysning om de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af venerisk Sygdom. (Se Side 154).

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel, Side 153—154.

Fnat var meget almindelig udbredt i Øxendals Hovedsogn i Sundalen.

Svindst siges at vinde Udbredelse i Ørskogs Distrikt, især i Vestnæs Prestegjeld. (C. A. Randers). For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindst 12.8 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 20.7 pCt. af Dødsfald af ikke

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0-1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hændelser.	ved Selv- mord.
Vestre Søndmøre	344	203	30	3	3	10	9	-
Indre —	218	107	18	1	1	7	6	1
Østre —	184	95	16	-	1	3	1	-
Ørskog	289	176	27	2	-	1	6	-
Nordre Søndmøre	546	241	51	3	5	13	11	1
Aalesund By	245	111	28	2	2	6	4	1
Landdistrikt	301	130	23	1	3	7	7	-
Ytre Romsdal	391	190	24	1	4	19	5	1
Molde By	44	53	7	1	1	1	-	-
Landdistrikt	347	137	17	-	3	18	5	1
Indre Romsdal	298	188	22	-	1	12	2	2
Søndre Nordmøre	741	379	71	1	3	32	7	-
Christianssund By	368	171	36	-	1	14	3	-
Landdistrikt	373	208	35	1	2	18	4	-
Sundal	140	81	10	3	1	5	2	-
Surendal	238	144	19	1	-	4	3	-
Nordre Nordmøre	265	107	10	-	-	10	5	-
Romsdals Amt	3654	1911	298	15	19	116	57	5
Deraf i Byer	657	335	71	3	4	21	7	1
— - Landdistrikt	2997	1576	227	12	15	95	50	4
Deraf tilhørende Bergens Stift	1490	762	133	9	10	34	31	2
— »— Trondhj. —	2164	1149	165	6	9	82	29	3

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten henholdsvis 16.4 pCt. og 24.5 pCt. og for Landdistrikterne ligeledes henholdsvis 11.2 pCt. og 18.9 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Obstetriciske Operationer. Foranstaaende Tabel giver en Oversigt over de af Lægerne udførte obstetriciske Operationer med Angivelse af Indikation og Udfald. Tilsammen udførtes 62 Operationer, hvoraf 7 i vestre, 4 i indre og 3 i østre Søndmøre, 1 i Ørskog, 8 i nordre Søndmøre, 9 i ytre og 5 i indre Romsdal, 21 i søndre Nordmøre, 1 i Sundal, 2 i Surendal og 1 i nordre Nordmøre. (Se Tabel Side 155).

Døde paa Barselseng. Efter Presternes Opgaver døde 19 Kvinder paa Barselseng. Lægerne have opgiyet Dødsårsag for 14, hvoraf 8 af Barselfeber, 2 efter besværlig Forløsning, 2 af Peritonit og 2 af Barselkrampe.

Fødte og Døde. (Se ovenstaaende Tabel).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1743 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52.3.

De hyppigst opgivne Dødsaarsager vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byer.	Land-distrikter.
Svindst	101	40	61
Diphtherisk Svælgbetændelse	87	14	73
Lungebetændelse	70	17	53
Alderdomssvaghed	57	24	33
Hjernebetændelse, tuberkuløs Menin- git og Kramper i Børnealderen	55	28	27
Kræft, Sarkom	44	11	33
Skarlagensfeber	39	9	30
Akut Bronchit	27	16	11
Vatersot og Morbus Brightii	27	6	21
Typhoidfeber	19	8	11

Veirliget. Vinteren var mild, Forsommeren meget kold, hvorimod Efter-sommer varm med god Høst og paafølgende mild Vinter. Aarsudbyttet omtrent som et Middelsaars. Fiskerierne gave kun lidet Udbytte.

Om de **hygieniske Forhold** i nordre Søndmøre bemærkes bl. a., at Paa-budet om Vandhuse er gjennemført, men ikke godvilligt, og at de ikke altid be-nytted. Renligheden er ringe, Ansigt og Hænder vadskes i Regelen kun til Kir-kehelge, det øvrige Legeme neppe engang til Jul. Skolens opdragende Virksomhed er for liden, og af de Gamle er der intet at vente. (Parelius).

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Amtet har **Sygehus** i Molde, hvor ogsaa Reknæs Pleiestiftelse for Spe-dalske er beliggende.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vacci- nerede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	1	1330	3345	41	⁵⁾ 12
Vestre Søndmøre	1	86	224	4	-
Indre —	1	52	227	3	-
Østre —	1	14	186	uopgivet	1
Ørskog	1	30	373	3	1
Nordre Søndmøre	1	¹⁾ 337	456	³⁾ 2	-
Ytre Romsdal	2	107	359	7	4
Indre —	1	48	353	7	-
Søndre Nordmøre	1	²⁾ 440	628	⁴⁾ 8	5
Sundal	1	35	116	3	-
Surendal	1	104	uopgivet	uopgivet	1
Nordre Nordmøre	1	77	423	4	-

¹⁾ Deraf 291 i Aalesund. ²⁾ Deraf ca. 400 i Christianssund. ³⁾ Desuden flere Møder i Aalesunds Sundhedskommission. ⁴⁾ Desuden flere Møder i Christianssunds Sundheds-kommission. ⁵⁾ Deraf 2 Syns- og Obduktionsforretninger og 12 Erklæringer.

XVI. Søndre Trondhjems Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		143.75	116 804	40	2	52	31
1. Trondhjems Stads- fysikat	Trondhjem, Kjøbstad	0.20	22 152	20	2	15	-
2. Strinden		5.90	13 356	1) 5	-	5	5
	Strinden	2.70	7 879	4	-	2	2
	Klæbbu	1.90	1 548	-	-	1	1
	Bynæsset	0.60	2 046	-	-	1	1
	Leinstranden	0.40	1 091	-	-	1	1
	Budviken	0.30	792	-	-	1	1
3. Selbu	Selbu	19.60	5 633	1	-	2	-
4. Røros		17.90	5 190	2	-	2	2
	Røros med } Bergstaden Røros }	12.30 {	1 903	-	-	-	2
	Aalen	5.60	1 635	2	-	1	-
	Til Røros Prestegjeld og Røros Lægedistr. hører derhos en Del af Tol- gens Herred (238 Indb.) af Hedemarkens Amt, hvorefter Lægedistrik- tet indbefatter	ca. 17.90	5 428				
5. Guldal		23.35	14 552	2		5	6
	Melhus		2 529	2	-		
	Flaa	1.94	631	-	-		
	Høilandet	1.21	1 247	-	-		
	Horg	2.30	2 445	-	-		
	Støren		2 225	-	-		
	Budal	5.60	531	-	-		
	Soknedalen	3.30	1 980	-	-		
	Singsaas	5.40	1 757	-	-		
	Holtaalen	3.60	910	-	-		
6. Opdal		20.70	5 133	1	-	2	1
	Opdal	18.90	4 311	1	-	2	1
	En Del af Rennebu (søn- denforen Linie, trukket over Orkla Elv mellem Gaarden Flaa og Sliper						

1) Distriktslægen er bosat i Trondhjem.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.
	til Grændsen af Gul- dals Fogderi).....	1.80	822	-	-	-	-
	Til Opdals Lægedistrikt hører derhos Indset An- nex (1.50 □ M. med 573 Indb.) til Kvikne af Hedemarkens Amt, hvorefter Lægedistrik- tet indbefatter.....	22.20	5 706				
7. Orkedal		14.40	15 617	3	-	8	5
	Børsen	2.00	3 711	-	-	2	1
	Orkedal	4.00	6 574	3	-	3	2
	Meldal	4.60	3 427	-	-	2	1
	Rennebu (den til Opdals Distrikt hørende Del fraregnet)	3.80	1 905	-	-	1	1
8. Hiteren		7.30	8 421	1	-	3	3
	Hiteren.....	7.30	4 469	1	-	2	2
	Frøien		3 952	-	-	1	1
9. Hevne	Hevne	9.00	4 799	1	- ¹⁾	1	1
10. Ytre Fosen ²⁾		7.70	8 768	2	-	2	2
	Bjugn.....	3.80	4 190	1	-	1	-
	Ørlandets Hovedsogn af Ørlandet	1.00	3 175	-	-	1	1
	Jæssunds Sogn af Aa- fjord	2.90	1 403	1	-	-	1
11. Indre Fosen		6.30	7 009	1	-	4	2
	Stadsbygden	2.10	1 901	-	-	1	1
	Rissen	3.30	3 837	1	-	2	
	Værnæs Sogn af Ør- landet	0.90	1 271	-	-	1 ¹⁾	1
12. Nordre Fosen		11.40	6 471	1	-	3	4
	Bjørnør.....	6.40	4 237	1	-	2	3
	Aa Hovedsogn af Aa- fjord	5.00	2 234	-	-	1	1

¹⁾ 1 Post ledig. ²⁾ Ingen Beretning indkommen fra den konstituerede Distriktslæge.

Sundhedstilstanden skildres for det meste som god. Antallet af epide-
miske Sygdomstilfælde, især af Skarlagensfeber og Lungebetændelse, var betydelig
mindre end i 1883; Kighoste gik fra Vaaren over større Dele af Amtet.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 063 eller 17.1 pro mille af
den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (120 900).

I søndre Trondhjems Amt anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus	24	2	24	-	-	-	1	-	-	10	4	8	1	-	-	24	2
Typhoidfeber	112	11	112	3	3	8	21	3	8	16	12	17	8	6	7	112	11
Cerebrospinal-Meningit	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Barselfeber	25	2	24	3	2	2	3	2	2	3	1	2	1	1	2	30	7
Vandkopper	106	-	106	13	15	34	18	-	3	1	4	2	2	3	11	106	-
Skarlagensfeber	271	36	267	36	29	27	14	22	32	27	19	11	18	10	22	285	50
Røde Hunde	9	-	9	1	-	1	-	-	4	2	-	-	1	-	-	9	-
Mæslinger	6	-	6	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	6	-
Rosen	94	3	92	5	3	14	20	11	7	9	9	2	1	5	6	98	7
Kighoste	508	19	508	15	10	10	16	17	27	44	74	92	63	64	76	516	27
Diphtherisk Svælgbetændelse	239	45	228	37	16	33	18	17	15	17	18	17	15	22	3	265	71
Strubehoste	48	25	46	8	4	5	5	1	3	3	2	4	3	3	5	54	31
Kusma	4	-	4	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	4	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	4635	33	4611	435	442	551	519	498	279	241	207	205	248	370	636	4639	37
Katarrhalsk og follikulær Angina	187	-	185	25	21	19	18	19	19	8	9	9	11	12	15	187	-
Lungebetændelse	567	85	565	57	46	72	71	103	47	26	9	10	27	36	61	581	99
Pleurit	113	4	107	6	10	15	7	12	9	12	6	8	8	4	10	114	5
Gigtfeber	150	4	150	21	15	16	5	10	16	10	6	12	6	16	17	152	6
Diarrhoe (akut) og Cholera nostras	1224	40	1195	102	78	59	64	82	86	107	224	159	109	59	66	1224	40
Blodgang	15	1	15	-	1	-	2	2	-	5	-	-	4	1	-	15	1
Skjerbug	4	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	4	-
Tilsammen	8342	310	8258	768	676	867	804	801	560	541	605	559	527	613	937	8426	394

(Forts.).	Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
	Trondhjem.		Strinden.		Selbu.		Røros.		Guldal.		Opdal.		Orkedal.		Hiteren.		Hevne.		Ytre Fosen. ¹⁾		Indre Fosen.		Nordre Fosen.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthematisk Typhus . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	23	2	-	-
Typhoidfeber	55	4	35	3	2	2	9	1	7	1	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit . . .	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	3	-	1	1	2	-	9	-	-	-	3	-	4	-	6	5	1	1	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	99	-	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Skarlagensfeber	120	10	60	8	-	-	7	1	34	8	9	1	10	3	27	15	9	-	-	-	4	2	5	2
Røde Hunde	3	-	-	-	-	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	2	2	43	2	1	-	21	-	2	-	11	2	12	1	-	-	1	-	-	-	3	-	2	-
Kighoste	327	13	34	1	36	-	31	2	21	-	11	-	55	10	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd. . .	28	3	8	-	21	6	37	3	59	13	24	9	19	3	28	8	8	4	-	-	2	1	31	21
Strubehoste	25	13	2	2	-	-	5	2	-	-	1	1	11	7	3	1	3	2	-	-	4	3	-	-
Kusma	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	3540	17	157	3	46	4	506	1	93	-	55	-	129	8	23	-	9	-	-	-	40	2	41	2
Katarrh. og follik. Angina . .	-	-	21	-	15	-	73	-	26	-	14	-	14	-	2	-	-	-	-	-	15	-	7	-
Lungebetændelse	235	43	58	11	19	3	77	6	36	7	19	2	49	18	22	4	7	-	-	-	28	1	31	4
Pleurit.	44	1	14	2	4	-	8	-	4	-	3	-	24	2	4	-	-	-	-	-	4	-	5	-
Gigtfeber	73	3	6	2	3	-	20	-	20	-	5	-	20	-	-	-	1	-	-	-	1	-	3	1
Diarrhoe (akut) og Cholera nostras	875	31	55	1	15	-	120	2	38	-	26	2	24	2	9	-	14	-	-	-	17	-	31	2
Blodgang	11	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5445	141	507	36	164	15	934	18	342	29	181	17	374	54	124	33	55	7	-	-	143	12	157	32

¹⁾ Fra ytre Fosens Distrikt er ingen Beretning indkommen.

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1		2	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Trond- hjem.		Strinden.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	315	-	-	-	167	114	22	125	-	2	-
Fnat	29	-	4	10	6	7	12	6	-	7	-
Skurv	4	-	1	2	-	1	2	1	-	-	-
Kjertelsyge	297	2	121	134	12	27	24	199	-	12	1
Rachit	39	2	26	13	-	-	9	9	2	2	-
Simpel Meningit	39	29	11	7	8	3	11	7	7	6	4
Tuberkuløs Meningit	25	25	13	10	2	-	13	16	16	4	4
Svindst	495	205	12	24	179	172	33	240	81	54	29
Kræft	98	76	1	-	35	43	23	27	26	8	5
Vatersot og Morbus Brightii	91 ¹⁾	24	3	4	32	34	25	25	10	11	3
Blegsot og Anæmi	807	1	18	131	22	597	32	372	1	50	-
Menstruationsuordener	226	-	-	1	-	198	26	140	-	11	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1514	1	44	60	537	658	32	456	-	93	1
Ormesygdomme	134	-	60	45	5	10	20	65	-	5	-
Drankersygdomme	12	-	-	-	10	1	6	11	-	-	-
Struma	7	-	-	-	1	6	3	2	-	-	-

¹⁾ Vatersot 7, Morbus Brightii 17. — Ingen Beretning indkommen fra ytre Fosens

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes foranstaaende af Lægerne Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 160—161).

Exanthematisk Typhus bragtes i April til indre Fosen ved en Fisker, der kom hjem som Rekonvalescent fra Lofotfisket; blandt hans Rorbod-kammerater havde flere været syge, og en døde. Fra Juli angrebes hele Husstanden undtagen Faderen, ialt 11, hvoraf 1 døde; Smitten bragtes til to nærliggende Huse, hvor 1 døde blandt 3 Angrebne.

Typhoidfeber optraadte væsentlig i Trondhjem og i Strindens Lægedistrikt. I Trondhjem angrebes i Marts — April nogle militære Elever; Overflyttelse til Sygehus blev paaskyndet, og der blev foretaget Rensning og Desinfektion af Kloaker, Kumme og Binger. Inden en enkelt Familie optraadte der flere Tilfælde, som interneredes paa Sygehus, medens Lokale og Indbo blev desinficeret. Forøvrigt iagttoges kun sporadiske Tilfælde. Udenfor Byen paa Sindsager angrebes 2 Børn i et Hus, hvor der havde været Typhoidfeber et Par Aar forud, og hvor der nylig var gravet i Grunden under en Hovedreparation af Fundamenteringen. I April optraadte Sygdommen i Tilder Annex til Klæbbu, hvor den senere spredte sig til 5—6 forskjellige Steder og derfra til 3 nærliggende Gaarde i Lade; her optraadte der efter nogen Tids Forløb paa en modsat Kant, Reppesgrænden, en ny liden Epidemi, som varede til henimod Aarets Udgang. I Røros Distrikt iagttoges om Høsten 8 Tilfælde paa nogle afsides liggende Gaarde i Aalen (Müller).

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne:																	
3		4		5		6		7		8		9		11		12	
Selbu.		Røros.		Guldal.		Opdal.		Orkedal.		Hiteren.		Hevne.		Indre Fosen.		Nordre Fosen.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
3	-	88	-	22	-	20	-	11	-	15	-	-	-	6	-	23	-
3	-	-	-	-	-	1	-	9	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	43	-	1	-	13	1	16	-	4	-	1	-	-	-	3	-
-	-	21	-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	3	-	17	14	3	3	-	-	1	1	-	-
1	1	-	-	1	1	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1	1
14	12	24	6	22	4	16	7	84	40	15	11	4	2	2	2	16	11
10	8	13	8	6	2	3	3	16	12	1	1	5	5	4	2	5	4
4	1	14	-	3	-	10	1	9	2	3	1	-	-	4	3	8	3
15	-	141	-	54	-	75	-	39	-	8	-	7	-	6	-	40	-
-	-	24	-	16	-	9	-	7	-	6	-	2	-	6	-	5	-
40	-	341	-	124	-	90	-	148	-	82	-	10	-	28	-	102	-
1	-	43	-	4	-	-	-	9	-	-	-	-	-	3	-	4	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Distrikt.

Skarlagensfeber optraadte langt sjeldnere end i 1883; den holdt sig væsentlig til de midtre Dele af Amtet og ude i Hiteren. I Strindens Distrikt herskede den især om Sommeren og mest i det tætbebyggede Strøg Lademoen lige ved Trondhjems Bygrændse. Til Aalen i Røros Distrikt bragtes Smitten i Oktober fra Singaas i Guldal og til Bjørnør i nordre Fosen kom den i November under Sildefisket fra Bjugn i ytre Fosen. I Opdal optraadte den paa et Omraade af 6 Km. af det mest befolkede Strøg omkring Kirken.

Mæslinger iagttoges i Trondhjem hos en fra Antwerpen gennemreisende Prestefamilie.

Kighoste begyndte om Vaaren som en mild Epidemi i Trondhjem og naaede snart udover de største Dele af Amtet, men ikke til de ytre Havdistrikter. I Selbu begyndte den at blive almindelig i December, først i Indbygden; i Midten af Marts 1885 havde den gaaet over hele Selbu og Tydal. (Conradi). I Røros Distrikt varede Epidemien fra 1883 endnu ved Aarets Begyndelse i Egnen ved Røros; i sidste Kvartal dukkede den nordenfra kommende Epidemi op i den nordlige Del af Distriktet.

Diphtherisk Svælgbetændelse havde omtrent samme Udbredning som Aaret forud, men var mindre dødelig. De fleste Tilfælde i Selbu iagttoges i den østlige Del af Bygden, Indbygden og Eidemsgrænden. Til Opdal bragtes Smitten rimeligvis ved Omstreifere; i 4 Huse døde 8 af 22 Angrebne. (Heidenreich). Til Hevne antages den at være kommet fra Hiteren, hvor den skal have

været almindelig. (Prydtz). I nordre Fosen optraadte den ondartet og holdt sig væsentlig i Aa.

Katarrhalske Tilfælde omtales som hyppige fra Strinden, og fra Selbu tillige Angina.

Lungebetændelse var usædvanlig hyppig i Selbu. I Amtet angrebes 4.8 pro mille af Befolkningen. Dødeligheden blandt Behandlede var 15 pCt.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tilsammen Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2	3	4	6	7	8	9	11	12			
			Trondhjems Stadsfysikat.		Strinden.	Selbu.	Reros.	Opdal.	Orkedal.	Hiteren.	Hevne.	Indre Fosen.	Nordre Fosen.			
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.		
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.		
Syphilis	135	4	84	2	10	20	1	1	-	13	-	5	-	2	1	
Gonorrhoe, Urethrit	194	-	174	-	10	-	-	-	2	4	2	1	1	-	-	

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Trondhjems Stadsfysikat	448	81	141	307
Strinden	141	29	36	105
Selbu	45	12	15	30
Røros	67	6	18	49
Guldal	47	4	29	18
Opdal	66	7	17	49
Orkedal	198	40	54	144
Hiteren	59	11	33	26
Hevne	23	2	7	16
Ytre Fosen ¹⁾	-	-	-	-
Indre —	28	2	12	16
Nordre —	72	11	32	40
Søndre Trondhjems Amt	1194	205	394	800
Deraf i By	448	81	141	307
— i Landdistrikt	746	124	253	493

¹⁾ Ingen Beretning indkommen.

I Trondhjem indlagdes ved Sundhedspolitiets Foranstaltning paa Sygehuset 35 Tilfælde af Syphilis og 5 af Gonorrhoe. Ved den ugentlige offentlige Visitation af 28 Puellæ publicæ indlagdes endvidere paa Sygehus: 4 for Syphilis, 11

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.				Dekapitation.	Partus præmaturus artificialis.			Efterbyrdsoperation.
	Mødre			Børn			Mødre		Børn		Moder	Moder	Børn		Mødre
	lev.	døde.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	døde.	lev.	dødf.	uopgivet Udf.	lev.	lev.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	16	¹⁾ 2	2	16	²⁾ 2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	³⁾ 2	-	-	-	-	-	-	⁷⁾ 1	⁸⁾ 1	-	1	-
Placenta prævia og Blødning	1	-	-	⁴⁾ 1	-	-	⁵⁾ 1	1	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnoren	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	3	-	1	⁶⁾ 2	-	-	-	-	-
Isseleie med fremfalden Arm	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Lungeødem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁹⁾ 1	1	-	-
Fastsiddende og fastvoxet Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	¹⁰⁾ 3
Uopgiven Indikation	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	23	2	2	21	4	2	4	1	3	2	1	2	1	1	3
	27			27			5		5				2		

¹⁾ Dødsårsag: Lungeemboli (1), besværlig Forløsning (1). ²⁾ Deraf en 2den Tvilling (1ste født ved Naturens Hjelp). ³⁾ 1 døde 2 Timer efter paa Grund af Brud af Hjerneskallen. ⁴⁾ Macereret Foster. ⁵⁾ Dødsårsag: Barsel-feber. ⁶⁾ 1 tidligere afdødt. ⁷⁾ 36aarig Ipara med Bækkenforsnevring; Tverleie med fremfalden Arm; Vandet afgaaet 8 Timer forud og Livmoderen fast sammentrukket om Fosteret. ⁸⁾ Xpara (3 Gange forløst ved Perforation, 5 Gange ved Tang og i 1883 ved Partus præmaturus artificialis); Conjugata 9.2 cm. Fødsel blev indledet i 36te Uge ved varme Siddebad, Bougi og Klysterer. Fostret i Sædeleie, med Fremfald af Navlesnor, forløstes ved Udtrækning. ⁹⁾ Flerfødende; 37te Uge; gjentagende Livet truende Anfald af Lungeødem. ¹⁰⁾ 1 Gang 12 Timer efter Fødselen.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾ .	paa Bør- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Trondhjems Stadsfysikat	738	479	103	5	2	24	7	2	-
Strinden	416	271	57	3	2	13	3	1	-
Selbu	146	105	16	5	-	5	2	-	-
Røros ²⁾	167	68	11	-	-	4	-	-	-
Guldal	314	222	28	4	-	7	3	-	1
Opdal ³⁾	115	78	7	-	1	-	-	-	-
Orkedal	346	239	23	1	-	16	4	2	-
Hiteren	314	183	40	3	5	13	3	-	-
Hevne	149	53	1	-	1	8	3	-	-
Ytre Fosen	296	146	20	-	4	12	3	1	-
Indre —	247	103	14	-	-	4	1	-	-
Nordre —	240	116	8	-	-	5	2	2	-
Søndre Trondhjems Amt	3488	2063	328	21	15	111	31	8	1
Deraf i By	738	479	103	5	2	24	7	2	-
— - Landdistrikt	2750	1584	225	16	13	87	24	6	1

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Fradraget den til Hedemarkens Amt hørende Del af Tolgen (cfr. Side 158). ³⁾ Fradraget det til Hedemarkens Amt hørende Indset Annex (cfr. Side 159).

De hyppigste Dødsårsager vare:

Dødsårsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindssot	205	81	124
Alderdomssvaghed	130	34	¹⁾ 96
Lungebetændelse	99	43	56
Kræft	76	26	50
Diphtherisk Svælgbetændelse	71	3	68
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen)	71	34	37
Skarlagensfeber	50	10	40
Diarrhoe og Cholera nostras tilsammen	40	31	9
Akut Bronchit	37	17	20
Hjerneslag	37	15	22

¹⁾ Deraf 40 i Orkedals Distrikt.

for Leucorrhoe og Urethrit og 2 for Exkorationer. Fra Selbu indsendtes paa Sygehus i Trondhjem 6 Tilfælde af Syphilis.

Svindсот. Dødsfald af Svindсот udgjorde 17.2 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 25.6 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Trondhjem var Forholdet henholdsvis 18.1 pCt. og 26.4 pCt., for Landdistrikterne 16.6 pCt. og 25.2 pCt. (Se Tabellen Side 164).

Distriktslægen i Selbu oplyser, at Svindсот ligesom flere andre chroniske Sygdomme er i stadigt Tiltagende. Bygden er bekjendt for sit sunde Klima og sin rene Luft, men Kogeovne afløse efterhaanden de aabne Ildsteder, og Slagvinduer ere endnu ikke almindelige; de findes næsten aldrig i de smaa Kamre indenfor Stuen. (Conradi). Det virkelige Antal Dødsfald af Svindсот i nordre Fosen anslaaes til omtrent det firedobbelte af det i Tabellen opgivne. (Kjelsberg).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. For Trondhjems Kommunes Regning forpleiedes 27 Sindssyge paa Asyl, deraf 22 paa Trondhjems og 5 paa Rotvolds; udenfor Asyl forsørgedes 63, som for den største Del tidligere have været i Asyl, nemlig 6 udsatte i Byen og 57 i Landdistrikterne.

Af Læger udførtes 38 **obstetriciske Operationer**, hvoraf 14 i Trondhjem, 4 i Strinden, 2 i Selbu, 4 i Røros, 3 i Guldal, 3 i Opdal, 4 i Orkedal, 1 i Hevne og 3 i nordre Fosen. Indikationer og Udfald sees af Tabellen Side 165.

Fødte og Døde. (Se Tabel Side 166).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1425 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 59.1.

Lægerne opgive Dødsaaarsagen ved 10 **Dødsfald paa Barselseng**: ved 7 Barselfeber, ved 1 Lungeemboli, ved 1 Livmoderblødning og ved 1 besværlig Forløsning.

Dødsaaarsagerne i Trondhjems By ville sees af følgende af Stadsfysikus meddelte Tabel. (Se næste Side).

Veirliget. Vaaren var kold og kom sent, men Aaret var forøvrigt mildt, Høsten varm og tør; Avlingen god.

Over Temperaturforholdene meddeles fra Trondhjem og Bergstaden Røros følgende Opgaver:

Trondhjem. Middeltemperatur for Aaret + 4.7 C.

Januar	+ 0.2	Mai	+ 5.5	September	+ 9.9
Februar	÷ 1.2	Juni	+ 9.3	Oktober	+ 5.4
Marts	+ 1.7	Juli	+ 12.1	November	+ 0.3
April	+ 3.2	August	+ 12.4	December	÷ 2.5

Røros. 700 Meter over Havet. Middeltemperatur for Aaret + 0.02 C.

	Middel- temp.	Høiest Temp.	Lavest Temp.		Middel- temp.	Høiest Temp.	Lavest Temp.
Januar	÷ 9.4	+ 3.9	÷ 30.5	Juli	+ 11.1	+ 23.0	÷ 2.0
Februar	÷ 12.9	+ 1.4	÷ 32.5	August	+ 11.4	+ 23.2	÷ 1.0
Marts	÷ 6.2	+ 6.0	÷ 32.0	September	+ 7.5	+ 17.7	÷ 2.0
April	÷ 1.8	+ 7.0	÷ 19.8	Oktober	+ 0.7	+ 11.8	÷ 19.2
Mai	+ 1.8	+ 12.8	÷ 5.8	November	÷ 7.8	+ 8.0	÷ 37.5
Juni	+ 8.4	+ 24.1	÷ 1.8	December	÷ 12.7	÷ 3.0	÷ 29.0

Liste over de af Lægerne meddelte

Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf		0—1		1—5		5—10		10—15	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Abscessus retropharyngealis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia perniciosa	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea ..	13	7	6	-	-	6	4	1	2	-	-
Apoplexia cerebri	15	5	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	3	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Atrophia infantum	3	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	17	9	8	7	4	1	3	-	-	-	-
— chronica	7	5	2	-	1	-	-	-	-	1	-
Cancer	26	11	15	-	-	-	-	-	-	1	-
Carditis, Endo-, Peri-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Caries, Necrosis, Perio-											
stitis	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	8	3	5	3	3	-	2	-	-	-	-
Commotio cerebri	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Convulsiones infantum ..	11	6	5	6	3	-	2	-	-	-	-
Cystitis	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	14	5	9	5	8	-	1	-	-	-	-
— senilis	34	9	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	23	11	12	10	8	1	2	-	-	-	-
Diphtheritis faucium ..	3	2	1	-	-	2	1	-	-	-	-
Dysenteria	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dystokia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis ..	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteris, Gastro-	6	5	1	3	-	1	-	-	1	1	-
Epilepsia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Febris catarrhal. gastric	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
— rheumatica	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhosa	4	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-
Fractura	5	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Gangræna	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— viar. uriniferarum ..	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrops	2	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Insania	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melæna	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-

Jødsaaarsager i Trondhjems By i 1884.

[illegible]

(Forts.). Dødsarsag.	Sum.	Deraf		0—1		1—5		5—10		10—15	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Meningitis	7	5	2	1	1	3	-	-	-	-	-
— tuberculosa	16	10	6	5	1	4	2	1	3	-	-
Morbus Basedowi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morb. Brightii	8	7	1	-	-	-	-	1	-	-	1
Paralysis	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	5	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-
Phlegmone, Abscessus	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Pleuritis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	43	23	20	4	1	4	3	-	-	-	-
Pyæmia	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	2	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Ruptura vesicæ urinar.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	10	4	6	1	1	2	5	-	-	1	-
Syphilis	3	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	81	31	50	2	-	1	1	1	1	3	2
Tussis convulsiva	13	8	5	8	3	-	1	-	1	-	-
Vitia organica abdominis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cerebri	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cordis	13	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Submersio	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Causæ aliæ ignotæ	12	8	4	6	3	-	1	-	-	-	-
Tilsammen	463	221	242	64	43	27	31	7	8	8	3

Levemaade og hygiæniske Forhold. Angaaende enkelte Forhold i Trondhjem henvises til det blandt Bilag indtagne Uddrag af Stadsfysikus Bryns Beretning. I Strinden blev der i Anledning af Cholera's Optraeden i Udlandet bevilget Midler til Renovation paa enkelte Steder, især i Lademoen. Fra Strinden, Orkedal, Hevne og indre Fosen omtales, at Misbrugen af Spirituosa aftager; i Opdal er derimod Forholdene i denne Henseende mindre gode.

Af **Sygehuse** har Amtet: Rotvold Sindssygeasyl og Reitgjerdets Pleiestiftelse, begge beliggende i Strinden, Trondhjems Sindssygeasyl og Trondhjems Sygehus. Røros Verk har et Sygehus paa 12 Senge. Paa det i Strinden (Lade Sogn) beliggende Fattigarbeidshus behandledes 12 Syge (2 Døde). Paa Sygestuerne i Trondhjems Tugthus behandledes ialt 114, hvoraf 7 vare tilbageiggende fra 1883, og 107 indlagdes i Aarets Løb; 84 udgik helbredede, 8 i Bedring, 5 uhelbredede, og 4 døde. 13 vare tilbageiggende ved Aarets Udgang. Forpleiningsdagens Antal var 3 630 eller gjennemsnitlig omtrent 32 for hver Syg. Af Sygdomstilfælde, som ikke nødvendiggjorde Indlæggelse paa Sygestuerne, behandledes ialt 353, og blandt Betjeningen 36. Udgifterne til Medicin udgjorde Kr. 978.51.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger. (Se Tabellen paa næste Side).

15—20		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		80—90		90—100		Uop- givet Alder.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	2	2	1	4	3	2	5	5	4	2	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
3	2	7	13	3	11	6	10	3	5	1	2	1	2	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	2	3	2	-	1	2	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
6	5	14	21	10	17	14	26	18	24	22	17	20	22	8	20	1	5	2

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vacci- nerede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	13	1891	59	2962	22
Trondhjem	3	942	36	¹⁾ 250	10
Strinden	1	288	7	485	-
Selbu	1	90	2	124	-
Røros	1	110	1	167	6
Guldal	uop givet		3	408	-
Opdal	1	77	3	205	-
Orkedal	2	220	3	461	2
Hiteren	1	39	2	235	3
Hevne	1	38	1	91	-
Ytre Fosen ²⁾	-	-	-	-	-
Indre —	1	20	-	250	1
Nordre —	1	67	1	286	-

¹⁾ Deraf sees 15 med Held at være vaccinerede med animalsk Lymfe. ²⁾ Ingen Beretning indkommen.

Af **Badeindretninger** findes i Trondhjem en Badeanstalt for romersk Bad, Damp- og Karbad, Styrte, Bassin og Dousch (ligesom i 1883) med gennemsnitlig 90 Bad daglig; endvidere en Varmbadeindretning og 1 Søbadehus. Ved Fattighuset i Strinden er indrettet Karbad. Røros har 1 Damp- og 2 Karbad-indretninger samt 2 Styrtebad.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XVII. Nordre Trondhjems Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe- vaccinaterer.
Amtet		178.50	82 272	19	33	43
1. Stjørdal		15.40	11 539	2	4	4
	Nedre Stjørdalen	15.40	6 989	2	2	2
	Hegre		2 845	-	1	1
	Meraker		1 705	-	1	1
2. Frosten		4.60	7 969	2	4	4
	Frosten	1.60	3 025	1	1	1
	Aasen		1 923	-	1	1
	Leksviken		3 021	1	2	2
3. Levanger		15.40	13 328	5	4	6
	Levanger, Kjøbstad	-	955	1	-	-
	Levanger Landdistrikt	3.60	2 162	-	1	1
	Skogn		3 704	2	1	2
	Værdalen	11.80	6 507	2	2	3
4. Inderøen		17.40	13 864	2	5	8
	Yterøen	0.50	1 478	-	-	-
	Mosviken og Verran	7.50	2 755	-	-	-
	Inderøen	1.20	5 346	2	-	-
	Sparbu	8.40	4 285	-	-	-
5. Stenkjær		11.60	9 462	3	3	6
	Stenkjær, Ladested	-	1 427	2	1	1
	Stod	3.80	2 333	-	1	2
	Egge		877	-	-	-
	Beitstaden	7.80	4 825	1	1	3
6. Grong		78.90	6 475	1	5	6
	Grong	41.40	3 146	1	2	3
	Snaasen	37.50	2 232	-	1	1
	Lierne		1 097	-	2	2

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordmødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
7. Namsos		13.10	6 179	2	2	2
	Namsos, Ladested ...	-	1 637	1	} 1	-
	Namsos Landdistrikt ..	} 13.10	2 184	-		1
	Overhalden		2 358	1		1
8. Fosnæs		9.20	5 019	1	2	3
	Fosnæs	} 9.20	3 266	1	1	2
	Flatanger		1 753	-	1	1
9. Ytre Namdal		12.80	8 436	1	¹⁾ 4	4
	Kolvereid	} 12.80	2 668	-	2	2
	Nærø		1 793	1	1	1
	Vikten		2 119	-	1	1
	Lekø		1 856	-	-	-

¹⁾ 1 Post ledig.

Sundhedstilstanden skildres som mindre tilfredsstillende i Stjørdalen, Inderøen og Grong, hvor Skarlagensfeber, diphtherisk Svælgbetændelse og Kighoste forekom ikke lidet; forøvrigt var den god.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 221 eller 15 pro mille af Befolkningen ved Aarets Midte (81 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Læger-
nes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 174—175).

Typhoidfeber. Et Par Tilfælde i Aarets Begyndelse paa en Gaard i Skatvold Sogn i Stjørdals Distrikt stod i Forbindelse med Sygdom Aaret forud paa samme Gaard; et Tilfælde i øvre Stjørdal skyldtes Smitte i Trondhjem; i Oktober angrebes paa Gaarden Forbord og nærliggende Gaarde efterhaanden 8 Personer. I Frosten angrebes i Mai 4 Personer af samme Husstand, efterat de havde turet Bryllup paa en Gaard i Stjørdalen. I September optraadte den paa en af Faanæsgaardene i et Vaaningshus, der er berygtet som Arnested for tidligere, meget ondartede Typhoidfeber-epidemier. En Kone fra en Nabogaard havde leilighedsvis indlogeret sig her og ryddet op i gamle Filler i et Aflukke under en Trappe, hvorpaa hun blev syg omtrent 14 Dage bagefter, ligesom hendes Søn og Moder angrebes; Moderen døde. 3 Tilfælde optraadte ogsaa i Nabofamilierne. Forøvrigt forekom enkelte spredte, tildels tvivlsomme Tilfælde i Distriktet. Almuen er yderst bange for «Feberen», og der klagedes endog over, at det var vanskeligt for Folk fra smittede Steder at faa indkjøbt de nødvendige Levnetsmidler. (K. Nilssen). I Levanger og Inderøen optraadte Sygdommen med spredte Tilfælde eller i mindre lokale Epidemier, hvis videre Udbredelse det lykkedes at hindre. I Namsos Distrikt indtraf ogsaa iaar et Tilfælde paa Gaarden Vipstad i Overhalden hos en Tjenestegut, der laa paa samme Værelse, hvor $\frac{1}{2}$ Aar tidligere en Jætergut havde ligget syg i nogle Dage, før han for samme Sygdom indlagdes paa Sygehuset i Namdalen. Værelset var det samme, i hvilket Febersyge laa for 4 Aar siden; det havde i 1883 undergaaet Reparation, idet Væggene vare rappede med Ler og panelede. Det underkastedes fornyet Desinfektion og Reparation i

I nordre Trondhjems Amt anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Typhoidfeber	91	8	91	15	6	3	6	14	3	2	5	6	9	11	11	91	8
Cerebrospinal-Meningit . .	3	1	3	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	1
Barselfeber	28	5	27	2	4	3	2	2	2	-	2	3	2	3	2	28	5
Vandkopper	37	-	37	5	1	-	4	2	4	1	-	4	5	7	4	37	-
Skarlagensfeber	207	25	206	12	17	17	30	26	12	15	5	7	5	28	32	207	25
Røde Hunde	2	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Mæslinger	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Rosen	49	1	49	5	1	6	3	1	5	7	5	5	5	3	3	49	1
Kighoste	57	4	57	2	3	3	1	1	2	10	15	-	12	1	7	57	4
Diphtherisk Svælgbetænd.	405	89	405	41	53	20	29	35	27	17	38	25	27	52	41	405	89
Strubehoste	13	9	13	-	-	2	1	1	1	-	-	2	3	-	1	14	10
Akut Bronchit.	1020	13	1009	128	111	89	64	77	78	54	76	49	62	94	127	1020	13
Andre katarrh. Tilf. . . .																	
Lungebetændelse	284	34	284	32	19	38	38	35	22	11	6	12	12	21	38	284	34
Pleurit	60	3	60	6	5	5	1	9	4	4	5	5	3	9	4	60	3
Gigtfeber	112	4	112	10	6	11	12	17	11	11	11	3	8	4	8	112	4
Koldfeber	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Diarrhoe (akut)	311	5	298	24	20	27	10	13	17	34	51	37	15	28	22	311	5
Cholera nostras																	
Blodgang	7	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	3	7	-
Skjørbug	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Tilsammen	2690	202	2663	285	247	224	203	235	188	168	220	159	168	263	303	2691	203

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Stjørdal.		Frosten.		Levanger.		Inderøen.		Stenkjær.		Grong.		Namsos.		Fosnæs.		Ytre Namdal.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	11	1	20	3	25	2	12	-	1	1	1	-	8	-	6	1	7	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	1	1	1	-	12	1	5	1	-	-	1	1	1	-	6	1	1	-
Vandkopper	-	-	1	-	4	-	11	-	19	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	17	5	77	7	19	2	1	1	73	3	18	7	-	-	-	-	2	-
Røde Hunde	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	1	-	7	-	13	-	8	-	5	-	1	-	3	-	7	1	4	-
Kighoste	18	2	4	-	-	-	-	-	-	-	12	-	2	-	-	-	21	2
Diphtherisk Svælgbetændelse	72	31	8	-	165	15	55	6	15	5	23	5	6	4	3	1	58	22
Strubehoste	-	-	-	-	1	-	11	8	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Akut Bronchit	77	4	60	-	144	1	145	-	143	2	63	-	239	5	73	-	76	1
Andre katarrhalske Tilfælde																		
Lungebetændelse	31	5	15	1	66	7	39	7	39	3	12	3	52	5	5	2	25	1
Pleurit	2	-	1	-	10	-	3	-	13	-	3	1	18	1	1	-	9	1
Gigtfeber	7	1	9	1	27	-	14	1	17	-	11	-	11	1	5	-	11	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	21	-	23	-	47	-	35	1	46	-	9	1	72	2	26	-	32	1
Cholera nostras																		
Blodgang	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tilsammen	261	50	226	12	539	29	339	25	372	14	156	18	417	21	135	6	246	28

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		1	
	Tilfælde.	Dødsfald.					Stjerdal.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	306	-	7	-	143	146	25	-
Fnat	12	-	3	5	2	2	-	-
Skurv	3	-	-	2	-	1	-	-
Kjertelsyge	107	-	46	46	5	10	15	-
Rachit	15	-	6	9	-	-	-	-
Simpel Meningit	15	8	-	3	8	2	1	-
Tuberkuløs Meningit	16	16	4	7	-	1	4	4
Svindst	202	69	1	9	99	91	15	13
Kræft	63	42	-	-	28	32	4	3
Vatersot og Morbus Brightii	38 ¹⁾	10	1	1	14	21	7	4
Blegsot og Anæmi	446	-	12	31	46	357	20	-
Menstruationsuordener	80	-	-	1	-	79	12	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	843	6	25	41	325	452	22	1
Ormesygdomme	38	-	15	16	3	2	10	-
Drankersygdomme	2	-	-	-	2	-	-	-
Struma	2	-	-	-	-	2	-	-

1) Vatersot 6. Morbus Brightii 4.

¹⁾ Vatersot 6, Morbus Brightii 4.

1884. (Chr. Cappelen). I Fosnæs optraadte nogle faa Tilfælde blandt Fiskere paa Fiskeværene Villa og Brakstad. I ytre Namdal forekom 2 Tilfælde paa Gaarden Oplø, der er et gammelt Arnested for Typhoidfebersmitte og 5 Tilfælde paa Vikten.

Vandkopper omtales som almindelige i Inderøen og paa Yterøen. (Bodom).

Skarlagensfeber forekom i Stjærdals Distrikt med spredte Tilfælde hovedsagelig i Skatvold Sogn. Paa en Plads under Holan fandt Distriktslægen Moderen og 3 Børn samtidig angrebne — de to yngste døende — efterat de i nogle Dage vare blevne behandlede af en Kvaksalver. I Frostens Distrikt, hvor der havde vist sig enkelte Tilfælde udover Sommeren i Frosten, opdagedes i November en betydelig, men i Begyndelsen mild Epidem i Leksvikens Hovedbygd. Den var oprindelig begyndt i en Skole, hvortil den sandsynligvis var bragt ved en omreisende Skrædder. I Førstningen havde den indskrænket sig til en Familie hist og her i Skolekredsen, men i December begyndte den fra Gaard til Gaard og blev samtidig mere ondartet. Den var fremdeles i Tiltagende ved Aarets Slutning. Da Leksværingerne i det Hele taget leve i smaa Kaar og ere Fatalister, faldt det vanskeligt at faa Isolation iverksat. (K. E. Nilssen). I Levanger Distrikt lykkedes det paa 2 Gaarde i Skogn i Januar og Februar at hindre Udbredelse ved Isolation og Desinfektion; i Juni og Juli optraadte den med flere Tilfælde i Værdalen uden dog at naa nogen større Udbredning. I Stenkjær Distrikt optraadte den i Stod og Beitstadens Herreder, i Grong ikke udenfor

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.															
2		3		4		5		6		7		8		9	
Frosten.		Levanger		Inderøen.		Stenkjær.		Grong.		Namsos.		Fosnæs.		Ytre Namdalen.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
21	-	65	-	30	-	28	-	21	-	54	-	46	-	16	-
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
26	-	18	-	3	-	17	-	3	-	13	-	2	-	10	-
-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	11	-	-	-	-	-
2	2	4	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	-
2	2	3	3	2	2	1	1	1	1	-	-	1	1	2	2
7	-	35	11	18	8	22	10	14	3	28	8	43	7	20	9
4	-	10	10	14	13	9	-	4	2	8	6	5	4	5	4
3	-	4	2	3	2	1	1	-	-	12	-	5	-	3	1
94	-	47	-	19	-	57	-	15	-	78	-	40	-	76	-
4	-	12	-	4	-	9	-	6	-	15	-	6	-	12	-
68	1	106	-	150	2	73	-	45	-	126	2	210	-	43	-
-	-	7	-	2	-	7	-	7	-	2	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-

Snaasens Herred, hvilket tilskrives den Nøiagtighed, hvormed man fulgte de af Sundhedskommissionen paabudne Foranstaltninger.

Kighoste var meget udbredt i Stjørdal og ligeledes i forskjellige Kredse i Frosten. I Grong var den i Lierne almindelig saavel hos Voxne som Børn. I ytre Namdal forekom Sygdommen i Vikten fra Høsten og udover.

Diphtherisk Svælgbetændelse vedblev fra forrige Aar i Stjørdalen, væsentlig i Lunke Sogn, hvor den optraadte med stor Dødelighed, saa der i den Del af Prestegjeldet iaar var 20 flere Døde end Fødte; den forekom desuden spredt i nedre Stjørdalen og med nogle faa Tilfælde i øvre Stjørdalen. Hos en stor Del angrebes Luftrøret og da jevnlig med dødelig Udgang. Forskjellige Behandlingsmaader forsøgte, men Chloras kalicus blev dog Hovedmidlet, og der sporedes mange Gange god Virkning af Touchering med Lapis infernalis og ligeledes af den indvendige Brug af Tr. ferri muriatici. (Angell). Tilfældene i Frosten forekom i Leksviken. I Levanger begyndte Sygdommen, efterat Epidemien fra 1883 var ophørt mod Slutningen af Aaret, igjen i Februar og Marts; senere vandt den stedse større og større Udbredning, især i Aarets sidste Kvartal. I Inderøen var den spredt hele Aaret igjennem rundt om i Distriktet; de fleste Tilfælde behandlede i Inderøens Herred. Samtidig med Skarlagensfeber forekom den i Stenkjærs Distrikt i Stod og Beitstaden. Paa nogle faa Tilfælde nær paa en Gaard i Grong forekom Sygdommen i Grongs Distrikt ikke udenfor

Høilandets Annex, hvor den i Aarets første Maaneder optraadte meget voldsom. Voxne overstode den forholdsvis let, medens Børn under 2 Aar i Regelen bukkede under for den. I ytre Namdalen, hvor den viste sig i samtlige Herreder, ophørte den i Nærø i Juli, i Lekø og Vikten i August og i Kolvereid i December.

Af Lungebetændelse opgives et usædvanlig lidet Antal Tilfælde og Dødsfald.

Trachomatøs Konjunktivit optraadte paa to Gaarde i Værdalen med tilsammen 10 Angrebne. Begge disse Gaarde ligge ved den fra Jemteland førende Vei, og der paavistes i det ene Tilfælde med Bestemthed, at Sygdommen var indkommen derfra.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af nedenstaaende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1		2	3	4	5	7	8
			Stjørdal.		Frosten.	Levanger.	Inderøen.	Stenkjær.	Namsos.	Fosnæs.
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis.....	16	1	2	1	2	3	1	-	8	-
Gonorrhoe.....	38	-	2	-	1	7	5	3	15	5

Til Oplysning om en Del af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** er indtaget Tabellen Side 176.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Stjørdal	87	13	50	37
Frosten	22	-	12	10
Levanger	81	11	29	52
Levanger By	6	2	1	5
Landdistrikt	75	9	28	47
Inderøen	81	8	25	56
Stenkjær	33	10	14	19
Stenkjær By	5	2	1	4
Landdistrikt	28	8	13	15
Grong	27	3	18	9
Namsos	57	8	20	37
Namsos By	12	1	7	5
Landdistrikt	45	7	13	32
Fosnæs	32	7	6	26
Ytre Namdal	63	9	28	35
Nordre Trondhjems Amt	483	69	202	281
Deraf i Byer	23	5	9	14
- - Landdistrikt	460	64	193	267

For det hele Amt udgjorde Dødsfald af Svindsot 14.3 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 24.6 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne vare de samme Forhold henholdsvis 21.7 pCt og 35.7 pCt.; for Landdistrikterne ligeledes henholdsvis 13.9 pCt. og 24 pCt. (Se Tabel paa foregaaende Side).

Om Amtets Sindssyge se den almindelige Beretning.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.			Vending.			Udtrækning.		Perforation.
	Mødre	Børn		Mødre	Børn		Moder	Børn	Moder
	lev.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	lev.	lev.	lev.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	13	9	4	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	4	1	3	-	-	-	-	-	1
Barselkrampe	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Sædeleie	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Sædefødsel med Knæer mod øverste Aabning.	-	-	-	1	-	¹⁾ 1	-	¹⁾ 1	-
Tilsammen	18	11	7	3	1	2	1	2	1
		18			3				

¹⁾ Tvillinger, 1ste forløst ved Udtrækning, 2den ved Vending.

Af obstetriciske Operationer udførtes ialt 24 af Lægerne, nemlig 3 i Stjørdal, 6 i Levanger, 2 i Inderøen, 7 i Stenkjær, 2 i Namsos, 2 i Fosnæs, 2 i ytre Namdal. Indikationer og Udfald sees af ovenstaaende Tabel.

Fødte og Døde. (Se Tabellen Side 180).

For det hele Amt bliver der et Overskud af 959 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 56.0

Dødsfald paa Barselseng. Efter Presternes Opgaver døde 12. Lægerne have opgivet Dødsaaarsag for 6, hvoraf 5 af Barselfeber, 1 af Barselkrampe.

De hyppigste Dødsaaarsager ville sees af Tabellen Side 180.

Veirliget. Vinteren var forholdsvis mild med lidet Nedbør, Vaarmaanederne tørre og afløstes af usædvanlig varm og tør Sommer. Høsten gunstig. Udbyttet var paa flere Steder over et Middelsaars.

Den gennemsnitlige Barometer- og Thermometerstand efter Iagttagelser i Skogn vil sees af Tabellen Side 181.

Levemaade og hygieeniske Forhold. Fra Stjørdal bemærkes, at Tiderne ere yderlig trange, da den Trafik, som tidligere skaffede mange Underhold og fra først af har bragt dem til at fæste Bo, fremdeles ligger nede. Trælastdriften er aldeles standset. Ogsaa Brændevinsbrænderiet drives med mindre end halv Kraft. Vaaningshusene ere i det Hele upaaklagelige, men Renligheds-sandsen liden: Levemaaden i Regelen noksaa kraftig, men Tilberedelsen af Maden altfor ensformig; Befolkningen i det Hele taget ædruelig. Udskjænkningsssted for

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Levende fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hændel- ser.	ved Selv- mord.
Stjørdal	285	226	23	2	1	9	2	-
Frosten	230	114	21	2	1	4	1	1
Levanger	301	179	17	1	1	5	2	-
Levanger By	18	12	1	1	-	1	-	-
Landdistrikt	283	167	16	-	1	4	2	-
Inderøen	345	187	18	1	1	13	2	-
Stenkjær	223	129	18	-	-	7	3	-
Stenkjær By	48	19	5	-	-	3	1	-
Landdistrikt	175	110	13	-	-	4	2	-
Grong	182	92	9	1	3	3	1	2
Namsos	166	85	10	1	1	3	1	1
Namsos By	58	29	8	1	1	1	-	-
Landdistrikt	108	56	2	-	-	2	1	1
Fosnæs	134	62	10	2	2	5	4	-
Ytre Namdal	314	147	22	3	2	8	3	1
Nordre Trondhjems Amt	2180	1221	148	13	12	57	19	5
Deraf i Byer	124	60	14	2	1	5	1	-
— - Landdistrikt	2056	1161	134	11	11	52	18	5

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Diphtherisk Svælgbetændelse	89	1	88
Svindst	69	3	66
Kræft	42	3	39
Lungebetændelse	34	3	31
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	27	-	27
Skarlagensfeber	25	-	25
Organisk Hjertesygdom	20	1	19
Hjerneslag	18	-	18
Akut Bronchit	13	3	10

Temperaturforhold i Skogn.

Maaned.	Barometerstand (norske Tommer og Linier).			Thermometerstand (R).					
	Kl. 12 Middag.	Høiest.	Lavest.	Kl. 8 Morgen.	Kl. 12 Middag.	Kl. 4 Efter- middag.	Høiest.	Lavest.	Gjennem- snit af Minimum omNatten.
	T. L.	T. L.	T. L.						
Januar	27—9	1ste: 28—7	28de: 26—6	÷ 1.7	÷ 0.7	÷ 1	1ste: + 5	8de: ÷ 10	÷ 2.9
Februar	28—2	15de: 29—1	10de: 27—5	÷ 1.7	÷ 1.5	÷ 2.6	10de: + 5	28de: ÷ 12	÷ 5.8
Marts	28—4	2den: 28—9	21de: 27—6	÷ 0.4	+ 2.5	+ 2.1	18de: + 7	1ste: ÷ 9	÷ 3
April	28—3.9	21de: 28—7	18de: 28—1	+ 2.8	+ 5.6	+ 3.7	8de: + 11	16de: ÷ 5	÷ 1.4
Mai	28—1.6	26de: 28—7	4de: 27—7	+ 5.2	+ 7.4	+ 7.1	18de: + 12	2den: + 3	+ 1.5
Juni	28—2.5	29de: 28—7	25de: 27—9	+ 9.4	+ 11	+ 11.5	30te: + 18	3die: + 5	+ 4.5
Juli	28—3	3die: 28—9	10de: 27—8	+ 12.7	+ 14.7	+ 14.7	10de: + 21	19de: + 7	+ 7.6
August	28—4.5	8de: 28—8	31te: 28—	+ 13	+ 15.7	+ 15.8	12te: + 19	23de: + 10	+ 7.2
September	28—2.5	12te: 28—9	21de: 27—9	+ 8.9	+ 12.3	+ 11.3	6te: + 19	25de: + 5	+ 6.7
Oktober	27—11	6te: 28—10	27de: 26—8	+ 4.3	+ 6.2	+ 6	6te: + 11	30te: ÷ 1	+ 2.4
November	28—2.5	15de: 28—11	8de: 27—7	÷ 0.7	+ 0.7	+ 0.7	2den: + 8	30te: ÷ 12	÷ 2.4
December	27—10.4	31te: 28—8	8de: 27—4	÷ 4.3	÷ 3	÷ 3.5	26de: + 3	2den: ÷ 11	÷ 5.8
Gjennemsnit for hele Aaret	28—1.3	15de Februar 29—1	28de Januar 26—6	+ 3.7	+ 5.8	+ 5.5	10de Juli + 21	28de Febr. og 30te Novbr. ÷ 12	+ 0.7

Brændevin findes ikke inden Distriktet, derimod et Par Øludsalg paa Stjørdals-halsen. (J. Angell). Fra Levanger Distrikt anføres, at den her i disse Bygder før saa overdrevne Nydelse af spirituøse Drikke Aar for Aar er bleven saa betydelig indskrænket, at man visselig nu med fuld Ret maa kalde Tilstanden i denne Henseende fuldt tilfredsstillende. (P. W. K. Dietrichson).

Amtet har 2 Sygehuse, et i Skogn og et i Namdalen.

Om Amtets Apotheker se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af fattige Syge, Møder i Sundhedskommissionerne, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	10	857	27	1184	3
Stjørdal	1	180	2	130	-
Frosten	1	74	1	224	-
Levanger	2	272	7	238	1
Inderøen	1	77	5	138	-
Stenkjær	2	63	uopgivet	200	-
Grong	1	93	9	61	1
Namsos	1	25	2	15	-
Fosnæs	uopgivet		1	7	1
Ytre Namdalen	1	73	uopgivet	171	-

XVIII. Nordlands Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpvaccinatorer.
Amtet		297.60	104 151	1) 22	50	50
1. Brønnø		18.80	9 884	2	4	5
	Bindalen	9.40	2 208	-	1	2
	Brønnø	8.20	4 679	1	1	1
	Velfjorden		1 177	-	1	1
	Vegø	1.20	1 820	1	1	1
2. Alstahaug		9.90	9 896	1	4	3
	Alstahaug	9.90	3 770	1	} uopgivet	
	Herø		3 085	-		
	Tjøttø		3 341	-		

1) Desuden 5 Læger, som under Fisketiden opholdt sig inden Amtet.

(Forts.).	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
3. Vefsen		55.44	6 992	2	3	3
	Mosjøen	-	774	1	-	-
	Vefsen	55.44	5 150	1	2	2
	Hatfjeldalen	-	1 068	-	1	1
4. Ranen		39.70	12 152	2	5	4
	Næsne	5.00	4 320	1	2	2
	Hemnæs	34.70	4 063	1	1	1
	Mo	-	3 769	-	2	1
5. Lurø		18.20	6 953	1	3	4
	Lurø	2.10	1 884	-	uopgi vet.	
	Trænen	-	364	-		
	Rødø	16.10	4 723	1		
6. Gildeskaal		14.50	4 142	1	2	3
	Gildeskaal	14.50	2 787	1	1	2
	Beieren	-	1 355	-	1	1
7. Bodø		4.20	4 831	1	2	2
	Kjøbstaden Bodø	-	1 519	1	1	uopg.
	Bodø Landsogn	4.20	3 312	-	1	
8. Folden	Folden	17.80	3 335	1	1	1
9. Skjærstad		31.20	5 957	1	2	2
	Skjærstad	11.80	3 653	1	1	1
	Saltdalen	19.40	2 304	-	1	1
10. Stegen		11.70	5 504	2	3	2
	Stegen	3.40	2 975	1	2	1
	Hammerø	8.30	2 529	1	1	1
11. Lødingen		22.20	4 036	1	3	3
	Lødingen	22.20	2 438	1	2	2
	Tysfjorden	-	1 598	-	1	1
12. Ofoten	Ofoten	23.28	4 105	1	2	2
13. Buksnæs		2.26	5 459	1	3	2
	Buksnæs	1.50	3 111	1	1	1
	Borge Sogn af Borge Herred	0.76	2 348	-	2	1
14. Flakstad		3.10	2 408	1	4	4
	Flakstad	3.00	1 844	1	2	2
	Værø	0.10	564	-	2	2

(Forts.). Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordnødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
15. Østlofoten		4.94	4 729	2	3	3
	Vaagen	3.40	3 151	2	2	1
	Gimsø	0.40	1 058	-	1	1
	Valberg Sogn af Borge Herred.....	1.14	520	-	-	1
16. Hadsel		7.40	7 307	1	3	2
	Hadsel	6.00	4 520	1	2	1
	Bø.....	1.40	2 787	-	1	1
17. Sortland.....		12.50	6 461	1	3	5
	Sortland	4.60	1 870	1	1	1
	Øksnæs	3.20	2 423	-	1	1
	Dverberg	4.70	2 168	-	1	3

Sundhedstilstanden synes at have været nogenlunde god i de fleste Distrikter; fra Gildeskaal beskrives den endog som overmaade god; ogsaa mellem Fiskerne ved Lofotfisket angives den i det Hele som tilfredsstillende. Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte dog fremdeles epidemisk over større Dele af Amtet; af typhøse Febre, Kighoste, Lungebetændelse og akute gastriske Sygdomme opgives et større Antal end Aaret forud, medens Skarlagensfeberen fremdeles var i Af-tagende. Det samlede Antal epidemiske Sygdomme var noget mindre end i det foregaaende Aar.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 132 eller 17.7 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (120 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 186, 187 og 188).

Af **exanthematisk Typhus** døde i Bodø By en tilreisende Sildefisker. Ellers synes Sygdommen kun at have forekommet i Lødingens Distrikt, hvor der ogsaa Aaret forud var optraadt flere Tilfælde. Nu fik den temmelig stor Udbredelse og forekom paa flere, langt fra hverandre liggende Steder uden paa-viselig Smitteforbindelse mellem de forskjellige Epidemier. Den først Angrebne var en Skolelærer, der antagelig var smittet paa Gaarden Kvankjos, hvor han havde boet en Tid, og hvor der i 1883 havde været en Epidemi af Sygdommen. Senere indtraf 4 Tilfælde paa Gaarden Skarstad (Lødingen Herred) som Fortsættelse af Epidemien Høsten iforveien. Udover Vaaren optraadte den paa Gaardene Sørfjord og Bogen i Tysfjorden, og fra September med de fleste Tilfælde mellem den næsten udelukkende lappiske Befolkning i Tømmervig og paa Musken, ogsaa i Tysfjorden.

Typhoidfeber forekom adskillig hyppigere end i det foregaaende Aar, men for det meste med spredte Tilfælde. I Alstahaug fortsatte Epidemien fra 1883 sig paa Husmandspladsene under Gaarden Bjørn (Herø) og i dens Nabolag; den standsede først, da alle nye Tilfælde indlagdes paa Sygehuset. Desuden forekom spredte Tilfælde baade i Herø, Tjøttø og Alstahaug, hvor Smitten for det meste kunde paavises at være importeret udenfra Distriktet. I Vefsen optraadte

i Ladestedet Mosjøen et Tilfælde, der indsendtes paa Helgelands Sygehus og 1 i Landdistriktet. I Ranen angrebes i Mo 1, i Hemnæs 2 (deraf et af Distriktslægens Børn) og i Næsne 3 Personer; 2 vare smittede ved en Fisker fra Eidsfjorden. I Lurø indtraf et enkelt Tilfælde inden et hjemvendt Notelag, hvoraf flere havde gennemgaaet Sygdommen udenfor Distriktet. I Bodø Distrikt forekom 4 Tilfælde mellem Mandskabet paa et havareret Fiskefartøi og i Bodø Kjøbstad 3, der behandlede paa Amtssygehuset. I Skjærstad, hvorhen Sygdommen bragtes med en Lofotfisker, indtraf 10 af 11 Tilfælde paa en enkelt Gaard i Vatnbygden. De 3 Angrebne i Stegen vare alle fra Hammerø Sogn. Fra Lødingen opgives 2 Tilfælde mellem Sildefiskere, der kom syge hjem fra Trondenæs (Tromsø Amt). I Ofoten forekom 2 Tilfælde paa det gamle Arnested for Sygdommen, Balangemark; de andre 8 importeredes fra Lofoten eller Finmarken med hjemvendende Fiskere. Til Flakstad, hvor 8 Tilfælde indtraf blandt Bosiddere paa Røstnæsvaag i Verø, antoges Smitten indført med Fiskere fra Vegø. I Hadsel spredte Epidemien fra 1883 sig lidt efter lidt og underholdtes væsentlig ved fra Været Nyksund hjemvendende Fiskere. Paa Dampskibet «Vesteraalen», som nogle af disse havde benyttet paa Hjemturen, angrebes begge Lodserne og senere Maskinisten. 13de April oprettedes et Lazaret paa Politistationen i Stokmarknæs, hvor der indtil 7de Juli behandlede 9 Personer. I Aarets sidste Halvdel opstod en Epidemi i Malnæs, der sandsynligvis ligeledes havde sin Oprindelse fra Nyksund. Da Sygdommen endvidere viste sig blandt Almuen under Tilstrømningen til Eidsfjordfisket, blev det nødvendigt at gjenoptage Lazaretet, der nu holdtes aabent fra 29de September og til 28de December; her indlagdes 8 Patienter, hvoraf 6 Tilreisende. I Sortland, hvorfra nøiagtige Oplysninger om Epidemien ikke ere indløbne, døde Distriktslæge Ruth den 9de Juni. Han antog sig smittet paa det af ham paa Gaarden Steirø i Sortland oprettede Lazaret eller maaske rimeligere ved en Pude, han havde laant en Patient. (Thode). Af den senere konstituerede Distriktslæge opgives 5 Tilfælde paa Myrø i Dverberg. Under Lofotfisket indtraf i Februar og Marts mange Tilfælde, fornemmelig i Kabelvaag og Svolvær, hvorfor det blev nødvendigt at leie et særskilt Lokale til Epidemilazaret i Kabelvaag; her indlagdes ogsaa Diphtheritpatienter. Af 26 behandlede indrekvireredes de 15 fra Svolvær, heraf 3 Gange 2 fra samme Rorbod, 9 fra Kabelvaag, og 2 overflyttedes fra Skroven Sygehus, da dette lukkedes.

Af **Barselfeber** opgives flere Tilfælde og Dødsfald end sædvanlig, særlig i Buksnæs og Østlofotens Distrikter. Antallet af opgivne Dødsfald er meget større end i noget af Aarene 1868—1883.

Skarlagensfeberen var fremdeles i Aftagende. I Brønnø viste den sig hist og her uden at vinde nogen større Udbredelse. I Alstahaug optraadte i Januar og Februar en Epidemi paa Øen Tenden i Herø, senere spredte Tilfælde paa Alsenøens nordlige Del. I Lurø opstod en liden begrændset Epidemi i Melø Sogn, hvor 8 Børn angrebes samtidig paa samme Bosted, uden at Sygdommen udbredte sig videre. I Skjærstad forekom den epidemisk paa Eidet mellem Folden og Skjærstad — Fuskeidet — men fornemmelig i hele Saltdalen, hvor vistnok de fleste Børn have været angrebne. I Buksnæs optraadte den i Januar i Myklevik og senere i og omkring Stamsund.

Mæslinger forekom af og til i Flakstad og Østlofoten, men med mildt Forløb og kom sjelden under Behandling.

Kighoste forekom i de fleste Distrikter, men fik først i 3die og 4de Kvartal større Udbredning.

Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte, om end i Aftagende, fremdeles inden alle Distrikter; fra Sortland mangler Opgaver. I Brønnø, Alstahaug og Vefsen forekom spredte Tilfælde hele Aaret igjennem. I Ranen fortsattes Epidemien fra 1883 og holdt lig navnlig paa enkelte Steder, om end

I Nordlands Amt anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne		1	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.	Brønne.	
																		Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus...	40	3	40	5	-	5	1	3	-	-	-	13	5	1	7	40	3	-	-
Typhoidfeber	212	25	212	16	21	56	16	18	10	14	13	17	5	4	22	216	29	2	-
Barselfeber	45	25	45	6	6	1	6	7	5	4	3	3	3	1	-	54	34	1	1
Vandkopper	8	-	8	-	1	-	-	-	-	-	2	2	-	1	2	8	-	-	-
Skarlagensfeber	250	20	250	38	40	45	25	15	20	19	7	-	22	11	8	257	27	44	4
Mæslinger	4	-	4	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Rosen	48	1	48	3	8	3	6	3	5	7	4	1	3	2	3	48	1	2	1
Kighoste	248	14	216	18	7	1	5	7	5	27	34	26	46	19	21	248	14	18	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	708	152	708	71	99	112	58	65	49	41	40	56	39	51	27	732	176	46	5
Strubehoste	27	21	25	5	2	2	-	-	1	2	2	5	2	3	1	33	27	8	8
Kusma	18	-	18	5	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	18	-	-	-
Akut Bronchit.	1580	16	1532	143	296	298	121	99	97	79	75	76	74	81	93	1580	16	81	-
Andre katarrh. Tilfælde.																			
Lungebetændelse	426	68	425	43	59	64	65	58	28	29	20	8	15	16	20	426	68	14	1
Pleurit.	221	5	216	15	27	38	12	23	14	16	24	12	13	10	12	222	6	7	1
Gigtfeber	128	4	126	13	26	20	13	8	5	6	8	5	7	7	8	128	4	15	-
Koldfeber	2	-	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Diarrhoe (akut).....	739	12	723	51	89	131	53	39	47	57	82	41	39	39	55	739	12	52	-
Cholera nostras																			
Blodgang	55	12	55	5	1	13	1	4	1	14	2	5	-	7	2	55	12	-	-
Skjørbug	8	-	7	1	-	1	-	-	1	-	1	1	1	1	-	8	-	-	-
Tilsammen	4767	378	4660	441	688	797	383	349	288	316	317	271	274	254	282	4818	429	290	21

(Forts.).	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	Alstahaug.		Vefsen.		Ranen.		Lurø.		Gildeskaal.		Bodø.		Folden.		Skjærstad.		Stegen.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	28	4	4	4	6	-	1	-	1	1	7	2	2	-	11	2	3	-
Barselfeber	-	-	3	3	1	1	1	1	3	1	4	3	5	4	1	1	3	1
Vandkopper	-	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	36	12	-	-	1	-	8	-	4	-	5	-	4	1	93	7	6	1
Mæslinger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	2	-	-	-	2	-	2	-	5	-	3	-	-	-	2	-	3	-
Kighoste	26	4	-	-	7	-	7	-	-	-	1	-	29	1	-	-	15	2
Diphtherisk Svælgbetændelse . .	82	27	24	18	80	19	21	10	2	2	3	2	15	-	69	7	60	17
Strubehoste	9	7	8	7	2	2	-	-	2	-	3	2	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	26	1	75	3	123	4	48	1	11	-	147	1	14	-	11	-	75	1
Andre katarrhalske Tilfælde. }																		
Lungebetændelse	38	8	14	6	25	7	14	2	11	2	39	7	3	1	18	4	40	6
Pleurit	15	1	8	-	4	-	3	-	7	-	11	1	2	-	10	1	11	-
Gigtfeber	7	-	12	-	7	1	3	1	6	-	8	-	-	-	-	-	3	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	18	-	60	3	51	2	29	-	19	2	69	1	4	-	15	-	23	-
Cholera nostras																		
Blodgang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	-	21	6	-	-
Skjørbug	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	287	64	215	44	313	36	138	15	73	8	305	20	82	7	251	28	242	28

I Nordlands Amt anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

	Fordeling paa Lægedistrikterne.															
	11		12		13		14		15		16		17		18	
	Lødingen.		Ofoten.		Buksnæs.		Flakstad.		Østlofoten.		Hadsel.		Sortland ¹⁾ .		Fisket.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus...	39	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	2	-	10	1	1	-	8	-	-	-	66	14	5	-	59	1
Barselfeber	2	-	3	2	8	4	4	4	9	6	6	2	-	-	-	-
Vandkopper	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	2	-	6	-	35	2	5	-	6	-	-	-	-	-	2	-
Mæslinger	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	2	-	2	-	4	-	1	-	4	-	9	-	-	-	5	-
Kighoste	36	1	38	3	-	-	1	-	51	3	19	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	21	10	64	20	9	2	17	1	61	15	102	17	-	-	56	4
Strubehoste	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	10	-
Akut Bronchit.	32	1	84	2	96	-	83	-	109	1	99	1	-	-	466	-
Andre katarrh. Tilfælde. }																
Lungebetændelse	6	1	31	7	39	2	13	2	22	3	25	6	-	-	74	3
Pleurit.	17	-	10	-	31	1	15	-	5	-	15	-	-	-	51	1
Gigtfeber	2	-	7	1	9	-	5	-	4	-	10	1	-	-	30	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	10	-	20	1	43	2	41	1	71	-	28	-	-	-	186	-
Cholera nostras																
Blodgang	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	16	6	-	-	11	-
Skjerbug	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilsammen	172	15	275	37	279	14	198	8	346	28	397	47	5	-	950	9

¹⁾ Fra Sortland er ingen Sygelisten indkommen.

med Ugers og Maaneders Mellemrum, indtil Aarets Slutning. I Næsne syntes Epidemien i stadigt Aftagende. I Lurø optraadte Tilfældene sjældnere og mere spredt end Aaret iforveien og ophørte ganske udpaa Sommeren. Om Vaaren indtraf nogle Tilfælde mellem Fiskerne i Værene Myken, Trænen og Søholmen. Fra Folden opgives Sygdommen baade i Nord- og Sørfolden. I Skjærstad var den meget udbredt i Fuskeidet Kapelsogn, men sjelden i Saltdalen. I Stegen fik den ikke liden Udbredning og viste sig temmelig ondartet. Der var ikke faa lettere Tilfælde, som ikke kom under Behandling, men som gjorde Fortræd ved at udbrede Smitten. Da Husene i Regelen vare trange og smaa, maatte Lader og Udhuse tages i Brug ved Isolationen, hvorved det lykkedes selv i de elendigste Hytter med en stor Børneflokk at indskrænke Sygdommen til 1 eller 2 Angrebne. I den nordlige, mest afsidesliggende Del af Hammerø, herskede der efter Beskrivelse utvivlsom Diphtherit, idet mange Børn vare døde af «ondt i Halsen»; herom fik imidlertid Lægen ikke Underretning før lang Tid efter. I Lødingen indtraf adskillige Tilfælde baade i Lødingen og Tysfjorden. Blandt de Døde var en 41aarig Kone, der fik Diphtherit i et Saar efter en Terpentinklud, der havde ligget for længe. I Ofoten fortsatte Epidemien fra forrige Aar sig paa flere Steder i Evindnæs Sogn, medens den i Ankenæs Sogn hovedsagelig viste sig paa Elvegaard i Ljomen. Ogsaa i Østlofoten og Hadsel fortsatte Sygdommen sig fra forrige Aar meget udbredt og hele Aaret igjennem. I Hadsel optraadte den i det hele mildere end tidligere, men af og til forekom dog temmelig morderiske Epidemier. Under Lofotfisket forekom ogsaa flere Tilfælde; paa Kabelvaag Lazaret indlagdes 14 i Marts og 2 i April; paa den ene af disse udførtes Tracheotomi, men han døde 36 Timer efter. Tabellen Side 190—191 giver en Oversigt over denne Sygdoms og Strubehostens Optræden i Amtet siden 1878.

Lungebetændelse var hyppigere end sædvanlig (426 mod 338 i 1883 og 271 i 1882). Dødsprocenten af de Behandlede var henved 16. Fra Ofoten berettes, at en 61aarig Kone, der døde af almindelig kroupøs Pneumoni, smittede sin Datter, der pleiede hende. Denne sidste, der var gravid og døde efter at have aborteret, smittede atter sin Datter, som kun med Nød kom sig. Af de 31 fra Ofoten opgivne Tilfælde indtraf 25 paa den nordlige Side af Fjorden, hvor Nordøstvinden hersker, kun 5 paa Sydsiden. Det samme Forhold, om end mindre udpræget, har ogsaa fundet Sted de 2 foregaaende Aar; 52 paa Nordsiden mod 17 paa Sydsiden; Folkemængden er dertil noget større paa Sydlandet, hvor der bor 420 Familier, paa Nordlandet omtrent 390. (H. G. Holst).

Det opførte Antal Tilfælde af **Pleurit** (222) er usædvanlig stort.

Koldfeber optraadte i Lurø hos en yngre Kvinde, der beboede et Hus, opført paa sumpig Grund.

Epidemisk Diarrhoe forekom i Lurø hos flere Børn i Sommermaanederne og fornemmelig blandt Konfirmanderne i Rødø, der vare sammenstuede i den trange og usunde Kommunebygning der, henviste til daarligt Madstel og urent Drikkevand; Konfirmationsskolen maatte indstilles. Fra Lofotfisket anføres, at Sygdommen, der kan forekomme overordentlig hyppig paa Indersiden, meget sjelden findes paa Ydersiden, formentlig fordi alle Værene der ere forsynede med godt Drikkevand. (H. Hansen).

Blodgang optraadte epidemisk i Skjærstad paa et Par Gaarde i Fusk-eidet Kapelsogn, Valnæsfjorden og Skjærstad; i Hadsel ligesaa ved RaftsunDET. Under Fisket indtraf der paa Stene Sygehus og i de nærmeste Boliger nogle Tilfælde i Begyndelsen af Marts; de syntes at have sin Grund i daarligt Drikkevand.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus ville sees af Tabellen Side 194.

Den betydelige Nedgang i Antallet af veneriske Syge blandt Almuen under Lofotfisket antages at maatte tilskrives den skarpe Kontrol, som Opsynet lod føre

Diphtherisk Svælgbetændelse og Strubehoste i Nordlands Amt 1878—84.

a) Diphtherisk Svælgbetændelse.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		1		2		3		4		5		6	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Brønnø.	Alstahaug.	Vefsen.	Ramen.	Lure.	Gilde-skaal.								
																						Tf.	Df.	Tilf.	Df.	Tf.	Df.	Tf.	Df.
1878.....	3	-	3	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
1879.....	13	1	7	1	1	-	-	1	-	-	-	2	1	1	-	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
1880.....	11	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	
1881.....	79	33	78	-	16	2	-	-	-	2	6	9	7	22	14	81	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	9	
1882.....	628	210	609	18	6	24	31	26	60	30	49	71	89	105	100	631	213	25	6	36	9	4	1	1	-	73	20	2	
1883.....	1045	262	1045	113	125	142	75	59	31	32	64	111	112	103	78	1076	293	25	6	158	39	28	20	78	23	194	48	-	
1884.....	708	152	708	71	99	112	58	65	49	41	40	56	39	51	27	732	176	46	5	82	27	24	18	80	19	21	10	2	
Tilsammen 1878—84..	2487	658	2456	203	253	280	164	151	141	105	160	250	248	282	219	2549	720	96	17	276	75	58	41	159	42	288	78	28	

b) Strubehoste.

1878.....	8	7	8	3	-	1	-	-	-	1	-	-	1	2	9	8	-	-	4	4	-	-	3	3	-	-	1	-	
1879.....	14	6	14	-	1	1	1	3	1	4	1	-	1	1	-	14	6	-	-	1	-	-	4	3	-	-	2	1	
1880.....	6	2	6	-	3	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3		
1881.....	71	16	71	12	1	1	1	13	6	3	10	1	11	1	11	74	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
1882.....	104	45	104	5	3	15	3	13	8	5	14	10	8	12	8	118	59	-	-	14	11	-	-	-	-	-	6	5	
1883.....	30	16	30	7	1	-	1	2	2	5	-	3	-	8	1	39	25	-	-	7	5	7	5	1	1	-	-	-	
1884.....	27	21	25	5	2	2	-	-	1	2	2	5	2	3	1	33	27	8	8	9	7	8	7	2	2	-	2	-	
Tilsammen 1878—84..	260	113	258	32	11	20	6	31	19	20	28	20	22	26	23	295	148	8	8	35	27	15	12	10	9	-	-	17	9

a) Diphtherisk Svælgbetændelse.

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																								Under Lofot- fisket.	
	7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17					
	Bodø.		Folden.		Skjærstad		Stegen.		Lødingen.		Ofoten.		Buktnæs.		Flakstad.		Øst- lofoten.		Hadsel.		Sortland.					
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.				
1878.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1879.....	-	-	-	-	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
1880.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	4	-	-
1881.....	2	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	9	1	43	23	-	-	-	1	-	-
1882.....	4	2	9	4	-	-	1	1	28	7	6	4	27	9	9	-	116	61	186	86	90	3	14	-	-	
1883.....	2	-	1	1	42	3	18	6	49	21	37	15	28	10	11	5	109	26	167	65	22	2	107	3	-	
1884.....	3	2	15	-	69	7	60	17	21	10	64	20	9	2	17	1	61	15	102	17	-	-	56	4	-	
Tilsammen 1878—84.....	11	4	25	5	118	11	79	24	99	39	107	39	72	22	37	6	298	103	498	191	112	5	188	7	-	

b) Strubehoste.

1878.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1879.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1880.....	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881.....	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	14	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
1882.....	15	3	-	-	-	-	5	4	-	9	7	60	29	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1883.....	3	3	2	-	-	-	6	5	-	-	-	9	2	-	-	-	3	3	-	-	-	-	1	1	-	-
1884.....	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen 1878— 84.....	25	11	2	-	3	1	11	9	-	-	9	7	140	48	4	-	15	6	-	-	-	-	1	1	-	-

Liste over forskjellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
								1		2		3		4		5		6	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Md.	Kv.	Md.	Kv.	Brønnø.		Alstahaug.		Vefsen.		Ranen.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.						Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme . . .	708	-	1	-	536	146	16	52	-	-	-	42	-	41	-	31	-	2	-
Fnat	41	-	13	11	5	11	8	1	-	-	-	-	-	1	-	5	-	-	-
Kjertelsyge	193	1	86	81	10	6	17	20	-	16	1	16	-	8	-	11	-	1	-
Rachit	57	1	33	24	-	-	10	30	-	-	-	11	1	2	-	-	-	4	-
Simpel Meningit	26	21	3	6	9	5	11	5	5	2	2	4	2	1	1	1	1	1	-
Tuberkuløs Meningit	23	22	9	9	-	2	10	-	-	5	5	4	4	3	3	3	2	1	1
Svindst	194	94	2	4	83	89	22	13	5	14	12	26	16	23	12	10	5	5	4
Kræft	65 ¹⁾	37	-	-	29	48	18	2	2	5	3	4	-	7	6	3	3	3	1
Vatersot og Morbus Brightii	59 ²⁾	18	3	2	28	23	18	6	-	3	2	2	1	7	4	1	1	1	-
Blegsot og Anæmi	910	-	33	75	72	700	20	205	-	47	-	47	-	53	-	9	-	15	-
Menstruationsuordener . . .	177	-	-	-	-	177	18	9	-	4	-	25	-	8	-	17	-	7	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	2269	4	31	36	808	752	21	282	-	90	-	115	-	95	-	104	-	14	1
Ormesygdomme	34	-	11	9	1	4	7	5	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Drankersygdomme	6	1	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Struma	5	-	-	-	-	5	4	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-

1) Cancer 36, Sarcoma 1. 2) Vatersot 6, Morbus Brightii 12.

(Forts.).	Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
	7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		Under Lofot- fisket.	
	Bodø.		Folden.		Skjær- stad.		Stegen.		Løding- en.		Ofoten.		Buks- næs.		Flak- stad.		Øst- lofoten.		Hadsel.		Sort- land ¹⁾ .			
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme . . .	25	-	38	-	11	-	57	-	-	-	10	-	48	-	14	-	43	-	-	-	-	-	294	-
Fnat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-	2	-	-	-	6	-	5	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	20	-	1	-	2	-	8	-	6	-	20	-	26	-	17	-	6	-	8	-	-	-	7	-
Rachit	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Simpel Meningit	4	4	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	3	2
Tuberkuløs Meningit . . .	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-
Svindot	5	3	2	2	6	1	6	2	12	5	11	7	6	5	4	1	21	9	10	5	-	-	20	-
Kræft	3	1	3	2	-	-	3	2	1	1	7	4	8	7	3	-	4	4	6	1	-	-	3	-
Vatersot og Morb. Brightii	3	1	3	-	-	-	7	2	2	1	2	2	6	1	2	-	3	2	3	-	-	-	8	1
Blegsot og Anæmi	30	-	21	-	4	-	15	2	24	-	81	-	68	-	-	-	61	-	76	-	-	-	17	-
Menstruationsuordener . . .	-	-	13	-	14	-	17	-	10	-	10	-	22	-	-	-	15	-	6	-	-	-	-	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	130	-	45	3	40	-	110	-	23	-	37	-	249	-	122	-	174	-	127	-	-	-	512	-
Ormesygdomme	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	1	-	-	-	9	-
Drankersygdomme	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Struma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

13

¹⁾ Fra Sortland er ingen Liste indkommen.

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.										
			1		2	3		4		5	6	
			Brønne.		Alstahaug.	Vefsen.		Ranen.		Lurø.	Gildeskaal.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	
Syphilis	74	9	6	1	3	4	1	4	1	1	-	
Gonorrhoe	190	-	7	-	7	15	-	5	-	-	1	

med de usædelige Fruentimmer. Disse blive nemlig ved grundet Mistanke visiterede og, om fornødiges, indlagte paa Sygehus.

Til Oplysning om en Del af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** er indtaget Tabel Side 192—193.

Fnat siges i Ofoten kun at forekomme i Ankenæs Sogn.

Svindstot. For hele Amtet udgjorde Dødsprocenten af Svindstot 11.2 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 22.9 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindstot i Forhold til de nævnte Dødsårsager henholdsvis 13.8 pCt. og 37.7 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa 11.1 pCt. og 22.7 pCt.

Mellem Fiskerne i Lofoten ere **chroniske, rheumatiske og gastriske** Sygdomme meget almindelige. Hos samme Individ vende disse gjerne tilbage eller forværres under hvert Lofotfiske, medens Vedkommende i Mellemtiden er frisk eller generes mindre af Sygdommen. U hensigtsmæssig Kost og uregelmæssige Spisetider for Gastritens Vedkommende og stærk Transpiration med efterfølgende Afkøling, megen Væde og anstrengende Arbejde for Rheumatismen ansees for de vigtigste Aarsagsmomenter. (Fearnley).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. Fra Ofoten anføres, at den religiøse Fanatisme (Læstadianismen), som er meget udbredt og har naaet en utrolig Grad, synes at være den hyppigste Aarsag til de akute Sindssygdomme.

Af **Spedalskhed** omtales 4 Tilfælde i Brønnø Distrikt.

Granulær Ophthalmi optraadte i Mosjøen i November og December med 40 Tilfælde; de angrebne Børn forbødes Skolegang.

Under Lofotfisket behandledes som sædvanlig en Mængde **Værkefinger**, Abscesser og Phlegmoner som Følge af Anglestik, der uden Behandling tage sig ilde op. Som det bedste Middel anføres ren Karbolsyre, anbragt gennem hele Saarkanalene ved Hjælp af en tilspidset Træpinde. Blandt omtrent 100 Tilfælde efterfulgtes ved denne Behandling kun 1 af Værkefinger. (Fearnley).

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger ialt 29, hvoraf 2 i Brønnø, 2 i Vefsen, 5 i Ranen, 3 i Lurø, 3 i Gildeskaal, 7 i Bodø, 1 i Folden, 1 i Stegen, 1 i Ofoten, 2 i Skjærstad og 1 i Hadsel. Om Indikationer og Udfald se Tabellen Side 196.

Født og Døde. (Se Tabel Side 197).

For det hele Amt bliver der et Overskud af 2 010 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 51.5.

Døde paa Barselseng. Lægerne opgive Dødsårsagen for 38, deraf af Barselfeber 34, af besværlig Fødsel 3, af Mani 1. Desuden døde 1 Kvinde i Ranen uforløst; Fosteret bød sig i Tverleie med fremfalden Arm, Jordemoder

udenfor Sygehus.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
7		8	10	11	12	13		14	15		16	under Fisket.	
Bodø.		Folden.	Stegen.	Lødingen.	Ofoten.	Buksnæs.		Flakstad.	Østlofoten.		Hadsel.		
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.		
4	2	2	-	-	-	7	1	11	7	3	17	8	
47	-	-	2	1	3	9	-	6	28	-	28	31	

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Brønnø	42	5	21	21
Alstahaug	107	12	64	43
Vefsen	117	16	44	73
Mosjøen By	12	2	6	6
Landdistrikt	105	14	38	67
Ranen	83	12	36	47
Lurø	43	5	15	28
Gildeskaal	19	4	8	11
Bodø	41	3	20	21
Bodø By	17	2	10	7
Landdistrikt	24	1	10	14
Folden	19	2	7	12
Skjærstad	34	1	28	6
Stegen	45	2	28	17
Lødingen	30	5	15	15
Ofoten	60	7	37	23
Buksnæs	36	5	14	22
Flakstad	14	1	8	6
Østlofoten	69	9	28	41
Hadsel	64	5	47	17
Sortland	-	-	-	-
Ved Fiskerierne	16	-	9	7
Nordlands Amt	839	94	429	410
Deraf i Byer	29	4	16	13
— - Landdistrikt	810	90	413	397

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.		Udtrækning.		Perforation.		Efterbyrdsoperation.	
	Moder		Barn		Moder	Barn	Moder	Barn	Mødre		Mødre	
	lev.	død.	lev.	død.								
Utilstrækkelige eller smerte-fulde Veer	17	¹⁾ 2	14	5	-	-	-	-	-	²⁾ 1	-	-
Bækkensneverhed	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Isseleie med fremfalden Arm Svulst i Livmoderen	-	-	-	-	-	-	-	-	³⁾ 1	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	1	1	-	-	⁴⁾ 1	-	-	-
Fødsel	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Tilsammen	17	2	14	5	1	1	1	1	3	2	2	1
	19		19						5		3	

¹⁾ Begge døde af Barselfeber flere Dage efter Fødselen. ²⁾ Hovedet fast i øverste Aabning. Forgjæves forsøgt Tang og Vending. Død af Barselfeber i 5te Døgn. ³⁾ Død 2 Timer efter Fødselen af Kræfttab (Dystoki). ⁴⁾ Gaaseægstort Fibroma uteri, strækkende sig helt ned i Collum.

var ikke tilstede; Lægen hentedes først i 3die Døgn, og da var Konen død 3 Timer før hans Ankomst.

De hyppigst opgivne Dødsårsager. (Se Tabel Side 198).

Veirliget. Efter en mild Vinter indtraf Vaaren tidlig, men var for det meste kold og tør. Sommeren var ogsaa tør, men varm, Høsten derimod regnfuld. Udbyttet af Hø lidet, derimod var Avlingen af Korn og Poteter mere tilfredsstillende. Fiskerierne gave mindre godt Udbytte (Alstahaug, Ranen, Gildeskaal).

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Vefsen anføres, at der fra Aar til andet er en umiskjendelig Forbedring i Almuens daglige Levevis. En stedse tiltagende Del af Almuen tilbringer dog 2—3 Dage i Ugen i Ladestedet Mosjøen, hvor der nydes slet Kaffe, Øl og usundt Bagverk. Brændevinsdrik er paa disse Reiser temmelig almindelig, ogsaa inden den kvindelige Befolkning, især under hyppig «Dansemorro». (Bugge). Fra Gildeskaal anføres, at den almindelige Fisker staar lavt i hygiænsk Henseende og har liden Sands for Renlighed og Orden. Boligerne ere for det meste trange, kolde og trækfulde. Fra Bodø omtales de mange unyttige og værdiløse Luxusgjenstande, der ofte udkrammes til Almuesmanden uagtet Pengemangel. (Carlsen). Om Forholdene under Lofot-fisket anføres blandt Andet: I Festvaag ved Henningsvær er der for at skaffe godt Drikkevand paabegyndt Sprængning og Opmuring af et Vandbassin. Fra Reine klages over, at man undertiden maa hente Drikkevand fra den anden Side af Sundet, hvilket er meget besværligt og til sine Tider næsten umuligt paa Grund af Is. Flere Rorværeiere have med ikke ringe Bekostning foregaaet med et godt Exempel for at skaffe større Renlighed tilveie i Fiskeværerne, men endnu er der mange- steds i saa Henseende meget tilbage at ønske, og det ikke mindst der, hvor det

Fødte og Døde.

Distrikt.	Leven- de fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Brønnø	386	186	28	4	2	12	13	-
Alstahaug	367	212	38	2	-	9	13	-
Vefsen	252	151	22	-	4	8	4	-
Mosjøen By	42	17	1	-	-	1	1	-
Landdistrikt	210	134	21	-	4	7	3	-
Ranen	390	190	31	2	3	20	3	2
Lurø	280	114	15	2	2	12	15	1
Gildeskaal	176	57	12	-	-	2	7	-
Bodø	242	137	29	5	6	8	1	3
Bodø By	91	59	13	2	1	5	-	-
Landdistrikt	151	78	16	3	5	3	1	3
Folden	139	62	16	-	4	6	6	-
Skjærstad	200	147	23	-	2	7	2	-
Stegen	166	114	14	1	2	4	1	-
Lødingen	157	79	20	1	-	2	3	-
Ofoten	158	91	14	2	2	3	4	-
Buksnæs	267	119	24	-	2	11	9	-
Flakstad	130	52	11	-	4	5	3	-
Østlofoten	212	150	28	-	5	10	10	1
Hadsel	345	145	35	3	1	10	18	-
Sortland	276	126	40	4	1	9	4	1
Nordlands Amt	4142	2132	400	26	40	138	116	8
Deraf i Byer	133	76	14	2	1	6	1	-
— Landdistrikt	4009	2056	386	24	39	132	115	8

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger ifølge Cirkulære af 9de December 1842.

Offentlige er Grundeier. I Skroven f. Ex. findes ikke Veie, og ordentligt Drikkevand kan næsten ikke faaes. (Opsynschefen). Lægen i Reine Fiskedistrikt anfører, at Rorboderne der paa faa Undtagelser nær ere nye, store, luftige og lyse med godt Rum for Belægget, som ialfald i de større Vær høist bestod af 12 Mænd. Orden og Renlighed lod sig saaledes lettere opretholde. Melk var paa de fleste Steder nogenlunde let at erholde. (Fearnley).

Foruden de 3 faste **Amtssygehuse** i Alstahaug, Bodø og Buksnæs findes Fiskesygehuse i Kabelvaag, Henningsvær og Skroven (Østlofoten) samt i Stene (Buksnæs); Sygehuset i Skroven er nyt og synes i det Væsentlige vel indrettet. (Benthien). I Kabelvaag oprettedes desuden i det saakaldte «Bedehus» et Lazaret for epidemiske Syge; dette var i Virksomhed fra 20de Marts til 15de April med et Belæg af i det Hele 42 Patienter (26 for Typhoidfeber, 16 for Diphtherit). Ogsaa i Hadsel og Sortland oprettedes under Fisketiden midlertidige Lazareter.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Diphtherisk Svælgbetændelse	176	5	171
Svindstot	94	4	90
Lungebetændelse	68	4	64
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	50	5	45
Kræft (Cancer og Sarkom)	37	-	37
Barsel-feber	34	1	33
Alderdomssvaghed	33	1	32
Typhoidfeber	29	3	26
Strubehoste	27	-	27
Skarlagensfeber	27	-	27
Hjerneslag	19	-	19
Vatersot og Morbus Brightii	18	-	18

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sunheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vacci- nerede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	16	969	22	2468	14
Brønnø	1	86	6	142	1
Alstahaug	1	92	1	400	2
Vefsen	uopgivet		uopgivet	218	-
Ranen	1	58	1	300	1
Lurø	1	57	3	208	2
Gildeskaal	1	48	-	177	2
Bodø	1	44	5	220	1
Folden	1	37	-	¹⁾ -	-
Skjærstad	1	11	2	²⁾ -	-
Stegen	2	63	1	77	2
Lødingen	1	43	-	101	-
Ofoten	1	55	-	³⁾ 12	-
Buksnæs	1	140	1	149	-
Flakstad	1	53	-	24	-
Østlofoten	1	96	2	³⁾ 72	3
Hadsel	1	86	-	³⁾ 233	-
Sortland	uopgivet		-	135	-

¹⁾ Hjelpevaccinateren opsagde sin Post i Mai, og ingen anden kunde tidsnok faaes istedet. ²⁾ Vaccinationsprotokollen ødelagt ved Ildsvaade. ³⁾ Vaccinationens Udførelse indskrænket paa Grund af Epidemier.

Om Amtets Apotheker se den almindelige Beretning.

XIX. Tromsø Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		206.17	54 019	14	1	24	29
1. Trondenes		13.018	9 207	2	-	3	5
	Kvædfjord	6.818	2 520	-	-	1	1
	Trondenes	5.447	5 522	2	-	1	3
	Sand	0.753	1 165	-	-	1	1
2. Ibestad		12.370	6 572	1	-	2	2
	Ibestad	8.861	4 985	1	-	1	2
	Salangen	3.509	1 587	-	-	1	-
3. Tranø	Tranø	8.922	3 876	1	-	1	3
4. Lenvik		14.522	6 116	2	-	5	5
	Berg	5.350	1 730	1	-	2	2
	Lenvik	5.566	3 396	1	-	2	1
	Hillesø	3.606	990	-	-	1	2
5. Maalselven		45.824	3 980	1	-	3	3
	Maalselven	25.698	2 939	1	-	2	2
	Bardodalen	20.126	1 041	-	-	1	1
6. Balsfjorden		12.753	3 802	1	-	2	2
	Balsfjorden	9.255	2 508	1	-	1	1
	Malangen	3.498	1 294	-	-	1	1
7. Tromsø		11.379	8 870	3	1	3	3
	Tromsø	-	5 409	3	1	3	-
	Tromsøundet	11.379	3 461	-	-	-	3
8. Lyngen	Lyngen	28.977	4 653	1	-	2	3
9. Karlsø	Karlsø	10.793	2 167	1	-	1 ¹⁾	-
10. Skjærvø ²⁾		47.548	4 476	1	-	2	3
	Skjærvø	31.037	3 120	1	-	1	nopg.
	Kvænangen	16.511	1 656	-	-	1	nopg.

¹⁾ 1 Post ledig. ²⁾ Beretning ikke indkommen fra Skjærvø Distrikt.

I Tromsø Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus	35	2	31	16	6	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	35	2
Typhoidfeber	111	6	111	9	22	3	5	14	8	7	8	5	16	7	7	111	6
Barselfeber	30	1	30	1	3	5	-	4	1	6	3	3	1	1	2	33	4
Vandkopper	23	-	23	2	-	-	3	5	5	2	-	-	-	3	3	23	-
Skarlagensfeber	24	1	24	3	4	-	5	9	1	-	-	-	-	1	1	27	4
Røde Hunde	4	-	4	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Rosen	38	2	38	3	2	2	3	3	1	2	11	5	3	2	1	39	3
Kighoste	485	5	485	51	19	-	22	16	18	42	53	94	53	74	43	487	7
Diphtherisk Svælgbet..	426	66	426	53	46	32	26	26	43	34	50	32	39	12	33	443	83
Strubehoste	24	12	24	7	5	4	1	2	1	1	1	1	-	1	-	31	19
Kusma	5	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-
Akut Katarrh i Luft- veiene og Bronchit .	1402	2	1402	113	103	139	131	229	96	106	124	86	102	74	99	1402	2
Katarrhalsk og follik. Angina	407	-	407	43	30	37	35	32	32	31	23	39	36	25	44	407	-
Lungebetændelse	246	28	246	19	11	23	27	37	24	15	21	5	12	28	24	252	34
Pleurit	122	1	122	13	5	7	11	16	18	11	9	7	8	6	11	122	1
Gigtfeber	65	1	65	11	10	5	4	2	4	3	7	4	3	4	8	66	2
Koldfeber	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-
Diarrhoe (akut)	684	6	684	40	34	46	44	47	57	63	46	71	65	72	99	684	6
Cholera nostras																	
Blodgang	9	4	9	-	-	1	-	-	-	-	6	1	-	-	1	9	4
Skjørbug	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4	-
Tilsammen	4146	137	4142	386	301	307	318	443	309	323	366	355	338	318	378	4186	177

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	Trondenes.		Ibestad.		Tranø.		Lenvik.		Maals- elven.		Bals- fjorden.		Tromsø.		Lyngen.		Karlseø.		Skjær- vø 1).	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthematisk Typhus	9	1	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	6	1	-	-	1	-	-	-
Typhoidfeber.....	29	2	4	-	3	1	2	-	-	-	4	-	27	-	42	3	-	-	-	-
Barsel-feber.....	9	2	-	-	4	1	1	1	5	-	3	-	5	-	5	-	1	-	-	-
Vandkopper.....	3	-	2)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber.....	-	-	11	2	2	-	-	-	-	-	2	-	12	2	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde.....	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rosen.....	10	1	4	-	1	-	5	-	1	-	-	-	15	2	2	-	1	-	-	-
Kighoste.....	62	-	55	2	37	2	174	-	27	2	37	-	57	-	12	1	26	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet..	61	8	17	5	35	16	58	20	46	17	74	10	98	3	51	4	3	-	-	-
Strubehoste.....	8	4	5	3	3	3	-	-	3	2	3	1	9	6	-	-	-	-	-	-
Kusma.....	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Katarrh i Luftveiene og Bronchit.....	135	-	62	-	115	-	331	1	24	-	131	-	590	-	11	1	3	-	-	-
Katarrhalsk og follik. Angina.....	43	-	32	-	-	-	47	-	5	-	28	-	238	-	14	-	-	-	-	-
Lungebetændelse.....	82	6	28	2	31	11	32	7	29	1	14	1	24	4	8	1	4	1	-	-
Pleurit.....	30	1	25	-	1	-	3	-	16	-	6	-	21	-	20	-	-	-	-	-
Gigtfeber.....	10	-	4	1	2	1	17	-	8	-	3	-	20	-	2	-	-	-	-	-
Koldfeber.....	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut).....	54	-	27	-	14	-	202	1	23	1	6	-	336	4	17	-	5	-	-	-
Cholera nostras.....																				
Blodgang.....	1	1	-	-	-	-	7	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	546	26	274	15	248	35	902	33	193	23	311	12	1484	22	184	10	44	1	-	-

1) Ingen Sygliste indkommen fra Skjærvø. 2) Angives som forekomne om Sommeren og Høsten.

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.
	Tilfælde.	Dødsfald.					
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Chronisk Rheumatisme	259	-	3	1	163	92	12
Fnat	26	-	7	5	9	5	6
Skurv	10	-	5	5	-	-	2
Kjertelsyge	105	2	49	40	2	6	11
Rachit	44	3	23	19	-	-	7
Simpel Meningit	16	11	3	3	3	-	5
Tuberkuløs Meningit	15	13	8	3	1	3	7
Svindsot	157	42	6	4	71	52	12
Kræft	54	18	-	-	28	17	11
Vatersot og Morbus Brightii	44	²⁾ 6	2	2	18	20	10
Blegsot og Anæmi	955	-	44	97	116	697	12
Menstruationsuordener	140	-	-	1	-	139	11
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1187	2	32	46	530	574	12
Ormesygdomme	41	-	13	18	5	5	8
Drankersygdomme	2	1	-	-	-	1	2

¹⁾ Fra Skiærva ingen Liste indkommen

²⁾ Alle af Morbus Brightii

¹⁾ Fra Skjærvø ingen Liste indkommen ²⁾ Alle af Morbus Brightii.

Sundhedstilstanden var i den større Del af Amtet mindre god, i de sydligst og nordligst liggende Distrikter dog mere tilfredsstillende. Skarlagensfeber optraadte sparsomt, og diphtherisk Svælgbetændelse langt sjældnere end i 1883. Fra Vaaren gik Kighoste epidemisk over det hele Amt.

Dødeligheden var betydelig mindre end Aaret forud. De Dødes Antal udgjorde 1 107 eller 17.9 pro mille (i 1883 21.5 pro mille) af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (61 900).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes foregaaende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Tabel Side 200—201)

Exanthematisk Typhus viste sig ved Aarets Begyndelse i Lenvik; den antages importeret ved en Tilreisende søndenfra i Begyndelsen af Januar; et midlertidigt Lazaret oprettedes paa Gibostad; der indlagdes 19 Tilfælde fra 6 Huse. I Tromsø angrebes 2 Sygepleiersker; den første kort efterat hun var kommen hjem fra sin Tjeneste ved Lazaretet paa Gibostad. I Tromsøundet kjendes 4 Tilfælde med 1 Dødsfald I November optraadte Sygdommen i Kvædfjord af Trondenes Distrikt; 1 Mand døde, før Læge blev tilkaldt.

Typhoidfeber var fremdeles i Aftagende. Hyppigst optraadte den i Lyngens og Trondenes Distrikter. 2 Tilfælde i Januar og Juni tilhøre den i forrige Beretning omtalte Epidemi i Sannesmarken af Trondenes Distrikt; i 2det Kvarthal forekom flere Tilfælde i Trondenes og i Gullsfjord af Kvædfjord, hvor den senere viste sig i November og December. Importer ved Fiskere omtales flere Gange, saaledes fra Lofoten til 3 Steder i Ibestads Distrikt. Fra Skibotn

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne ¹⁾ .																	
1		2		3		4		5*		6		7		8		9	
Trondenes.		Ibestad.		Tranø.		Lenvik.		Maalselven.		Balsfjorden.		Tromsø.		Lyngen.		Karlsø.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
17	-	27	-	22	-	105	-	9	-	6	-	29	-	34	-	10	-
1	-	-	-	-	-	6	-	-	-	3	-	11	-	5	-	-	-
-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
27	2	6	-	13	-	25	-	5	-	5	-	20	-	3	-	1	-
23	-	1	-	-	-	7	1	-	-	1	1	9	1	-	-	3	-
2	1	-	-	5	5	5	3	3	2	-	-	1	-	-	-	-	-
3	3	3	3	1	-	4	3	1	1	-	-	2	2	1	1	-	-
56	12	11	6	5	3	15	6	5	2	7	5	32	6	21	-	5	2
14	4	5	4	2	2	7	-	3	1	2	1	15	5	4	-	2	1
14	-	6	2	-	-	5	-	3	1	-	-	9	2	6	-	1	1
326	-	64	-	11	-	148	-	58	-	57	-	240	-	23	-	28	-
32	-	25	-	2	-	12	-	5	-	-	-	39	-	23	-	2	-
247	-	130	-	95	1	146	-	35	-	15	-	377	-	121	1	21	-
11	-	10	-	-	-	9	-	-	-	4	-	4	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-

kom den i Begyndelsen af Aaret til Pollen i Lyngens Distrikt (20 Angrebne i 3 Huse), i Mai til Rottenvik ved Lofotfiskere (7 Angrebne) og i Slutningen af Oktober ved Fiskere fra Skjærvø til Kaafjordbotten: her spredtes den til 5 Gaarde og senere længere ud Fjorden (Perteng og Nordmandvik); til Kaafjord i Lyngen, hvor den iagttoges i Januar 1885, antages den ogsaa bragt ved Fiskere.

Kighoste. Den i December 1883 kulminerende Epidemi i Tromsø holdt sig der til Udgangen af Januar. Om Vaaren begyndte den igjen i de 2 tilgrændsende Kystdistrikter, Lenvik og Karlsø, og gik senere over det hele Amt. Det største Antal behandlede Tilfælde anmeldes fra Lenvik.

Diphtherisk Svælgbetændelse var fremdeles meget udbredt, men dog langt sjældnere end i 1883. Sygdommen førtes under Fiskerierne til forskellige Kanter: Fra Lofoten i Mai til Salangen i Ibestads Distrikt, i Juni fra Maasø til Kvalvik i Lyngens Distrikt og om Høsten ved fremmede Fiskere til Malangen. I Balsfjordens Distrikt syntes den at være standset i Februar, men blussede atter op om Sommeren; de fleste Tilfælde, hvoraf flere ikke behandlede, optraadte i Balsfjordens Herred; i Malangen indtraf kun nogle faa udpaa Høsten. Til Lyngens Distrikt kom den fra det tilgrændsende Skjærvø og viste sig paa Strækningen fra Dybvik til Vinterdalen næsten i hvert Hus. (Parelius).

Kusma sees at have været meget almindelig i Maalselvens Distrikt, især i de første Maaneder af Aaret.

Af **Skjørbug** iagttoges 4 Tilfælde i Tromsø blandt russiske Søfolk fra Hvidehavet,

Veneriske Sygdomme, behandlede udenfor Sygehus, ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.										
			1	2	3	4		5	6	7		8	9
			Tronde- næs.	Ibestad.	Tranø.	Lenvik.		Maals- elven.	Bals- fjorden.	Tromsø.		Lyngen.	Karlsø.
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	22	3	3	-	-	8	2	4	-	7	1	-	-
Gonorrhoe	111	-	25	11	5	3	-	2	1	55	-	5	4

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hid sættes foranstaaende Tabel, Side 202—203.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Trondenæs	54	12	26	28
Ibestad	43	6	15	28
Tranø	56	3	35	21
Lenvik	57	6	33	24
Maalselven	40	2	23	17
Balsfjorden	23	5	12	11
Tromsø	66	6	22	44
Tromsø By	60	6	18	42
Landdistrikt	6	-	4	2
Lyngen	15	-	10	5
Karlsø	8	2	1	7
Skjærvø	-	-	-	-
Tromsø Amt	362	42	177	185
Deraf i By	60	6	18	42
— - Landdistrikt	302	36	159	143

For det hele Amt udgjør Dødsfald af Svindsot 11.6 pCt. af samtlige kjendte Dødsårsager og 22.7 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Tromsø By var Forholdet henholdsvis 10 pCt. og 14.3 pCt.; for Landdistrikterne 11.9 pCt. og 25.2 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Fra Maalselven omtales, at Smaalæsioner ogsaa dette Aar viste Tilbøjelighed til at fremkalde **Phlegmoner** og andre betydeligere Lidelser.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.				Udtrækning ved Bækken- endefødsel.		Perfora- tion.	Exviscera- tion.	Partus præ- maturus arti- ficialis.		Efterbyrds- operation.
	Mødre			Børn			Mødre		Børn		Moder	Barn	Moder	Moder	Moder	Barn	Moder
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	lev.	lev.	lev.	lev.	lev.	lev.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer . . .	10	-	-	8	¹⁾ 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁷⁾ 1	1	-
Afkræftelse	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil	1	²⁾ 1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	2	³⁾ 1	1	2	-	-	-	⁶⁾ 1	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	2	-	-	⁴⁾ 2	-	-	-	-	-	-	-
Fødsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Dødf Misfoster i Ansigt- leie med Panden fortil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁵⁾ 1	-	-	-	-
Fastsiddende Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
18 Timer efter Fødsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Uopgiven Indikation . .	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	17	1	1	15	3	1	4	1	1	4	1	1	1	1	1	1	2
	19			19			5		5								

¹⁾ Deraf 1 forraadnet Foster. ²⁾ Dødsårsag: Peritonit. ³⁾ Dødsårsag: Besværlig Forløsning. Hun havde været sygelig i længere Tid. ⁴⁾ Deraf 1 i 8de Maaned. ⁵⁾ 42aarig Ilpara (første Gang Tangforløsning). ⁶⁾ Efter mislykkede Vendingsforsøg. ⁷⁾ Ilpara i 37te Uge (ved første Fødsel Mutilation), Conjugata 9.5 cm.

Af obstetriciske Operationer udførtes af Læger ialt 30, hvoraf 5 i Trondenæs, 4 i Ibestad, 1 i Tranø, 4 i Lenvik, 4 i Maalselven, 8 i Tromsø, 2 i Lyngen og 2 i Karlsø. Indikationer og Udfald sees af Tabellen Side 205.

Jordemoderhjelpen. Fra Trondenæs, Ibestads og Lenviks Distrikter meddeles følgende Opgaver:

Lægedistrikt.	Antal Jordemødre	have bistaet ved følgende Antal Fødsler.	Leiet var					
			Isseleie.	Ansigtseleie.	Bækkenendeleie.	Tverleie.	Abort.	uopgivet.
Trondenæs	3	126	113	-	6	4	1	2
Ibestad	2	40	-	-	-	-	-	40
Lenvik	5	110	98	5	2	3	2	-

I Lyngens Distrikt døde 1 Kvinde 3 Døgn efter Vandets Afgang uforløst før Lægens Ankomst.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Levende fødte.	Døde				Dødfødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾ .	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Trondenæs	364	182	35	2	3	15	8	1
Ibestad	241	126	26	3	1	2	4	-
Tranø	127	98	12	1	1	6	2	-
Lenvik	232	187	34	3	3	10	17	-
Maalselven	123	54	6	-	-	4	1	-
Balsfjorden	137	75	21	1	-	4	-	-
Tromsø	336	131	33	1	-	13	8	-
Tromsø By	215	74	20	1	-	10	4	-
Landdistrikt	121	57	13	-	-	3	4	-
Lyngen	176	105	23	-	-	5	1	1
Karlsø	77	46	18	-	1	4	2	-
Skjærvø	156	103	22	1	1	5	2	-
Tromsø Amt	1969	1107	230	12	10	68	45	2
Deraf i By	215	74	20	1	-	10	4	-
— Landdistrikt	1754	1033	210	11	10	58	41	-

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 862 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 56.2

Af Lægerne opgives 8 Dødsfald paa Barselseng: 4 af Barselfeber, 3 efter besværlig Forløsning (deraf 1 uforløst) og 1 af Peritonit.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Land- distrikt.
Diphtherisk Svælgbetændelse	83	3	80
Svindstot	42	6	36
Lungebetændelse	34	3	31
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tilsammen	28	4	24
Strubehoste	19	6	13
Kræft	18	4	14
Hjerneslag	8	3	5
Kighoste	7	-	7
Hjertefeil	6	2	4
Morbus Brightii	6	2	4
Typhoidfeber	6	-	6

Veirliget var den største Del af Aaret mildt med lidet Nedbør undtagen om Høsten. Vaaren indtraadte saa sent, at Vaaraannen f. Ex. i Trondenæs Distrikt ikke var færdig før i Begyndelsen af Juni. Græsvæxten forkuedes, saa det paa de fleste Steder blev et misligt Høaar; Udbyttet af Korn var derimod godt, af Poteter omtrent middels. Fra Trondenæs omtales et rigt Sildefiske i November—December. Lofot- og Finmarksfiskerierne vare ikke heldige.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Tromsø Amt	8	454	24	851	11
Trondenæs	1	46	-	205	-
Ibestad	1	30	1	58	1
Tranø	uopgivet		1	115	-
Lenvik	1	13	1	100	2
Maalselven	1	143	2	83	1
Balsfjorden	1	11	3	99	1
Tromsø	1	167	13	2) 138	6
Lyngen	1	27	1	53	-
Karlsø	1	1) 17	-	-	-
Skjærvø	-	-	2	-	-

1) Deraf 4 for Medicinalfondets Regning. 2) Fra Tromsø fordeltes til Stiftets Læger og Hjelpevaccinatorer 225 Rør med Vaccinelymphe.

Levemaade og hygieeniske Forhold. I Trondenes er der i det sidste Aar opført ikke faa Vaaningshuse, der i Indredning og Størrelse vise store Fremskridt. (Schjelderup). Fra Balsfjorden omtales, at Alle der holde vaarbære Kjør, saa at der er total Mangel paa Melk om Vinteren, og paa Grund af Sultefodringen varer det langt paa Sommeren, før de kaste Noget af sig. Saavel herfra som fra Lyngens Distrikt fremhæves den ringe Renlighedssands hos den større Del af Befolkningen, samt dens daarlige Kreaturrøgt; der findes dog ikke faa hæderlige Undtagelser. I Pollen skal saaledes Forholdene have bedret sig betydelig i de senere Aar. (A. Selmer. Pærlus). Fra Tromsø og Karlsø omtales, at Misbruget af spirituøse Drikke er aftaget.

Vaccination. Som Steder, hvor der ikke blev vaccineret paa Grund af de herskende Epidemier, nævnes Reisen i Tranø Distrikt (diphtherisk Svælgbetændelse) og Malangen i Balsfjordens Distrikt (Kighoste).

Sygehuse. Foruden Amtssygehuset i Tromsø og Fiskesygehuse i Karlsø og Skjærvø findes i Ibestad i Nærheden af Lægens Bolig et af Fattigvæsenet underholdt lidet Sygehus.

Af **Badeindretninger** omtales fra Tromsø 2 Damp- og 1 Karbad.

Om Amtets **Apothek** i Tromsø se den almindelige Beretning.

XX. Finmarkens Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		371.54	24 075	10	17	27
1. Alten		95.0	5 254	1	2	3
	Alten	23.5	2 389	1	} uopg.	-
	Talvik	12.5	2 146	-		2
	Kautokeino	59.0	719	-		1
2. Løppen		9.2	1 425	1	2	4
	Løppen og Øksfjord...	5.9	862	-	1	2
	Hasvik	3.3	563	1	1	¹⁾ 2
3. Hammerfest		26.6	3 622	2	2	-
	Hammerfest, Købst.	-	2 101	2	2	-
	Hammerfest, Landdistr.	} 26.6	875	-	-	-
	Kvalsund		646	-	-	-
4. Maasø		15.08	1 322	1	1	5
	Maasø	} 15.08	902	1	1	3
	Kjelvik		420	-	-	2

¹⁾ Begge for Tiden ubesatte.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
5. Kistrand		128.9	2 569	1	3	3
	Kistrand	34.7	1 357	1	1	1
	Karasjok	59.1	540	-	1	1
	Lebesby	35.1	672	-	1	1
6. Tanen		30.6	2 393	1	2	4
	Tanen	17.2	2 064	1	1	3
	Polmaks Distrikt af Nesseby Herred	13.4	329	-	1	1
7. Vardø		17.7	2 063	1 ¹⁾	1	3
	Vardø, Kjøbstad	-	1 322	1	1	uopg.
	Vardø, Landdistrikt	17.7	741	-	-	
8. Vadsø		20.1	3 798	1	3	2
	Vadsø, Kjøbstad ²⁾ ...	-	1 764	1	2	1
	Vadsø, Landdistrikt ...	8.1	1 072	-	-	-
	Nesseby, undtagen Pol- maks Distrikt	12.0	962	-	1	1
9. Sydvaranger	Sydvaranger	39.1	1 629	1	1	3

¹⁾ Foruden Distriktslægen praktiserer ved Fiskeværret Kiberg en russisk Læge, der yder sine Landsmænd Lægehjælp i Fisketiden. ²⁾ Kjøbstaden Vadsø, der ikke udgjør særskilt Kommune, hører til Vadsø Herred.

Sundhedstilstanden skildres som god fra de fleste Distrikter; i Maasø og Tanen var den endog særdeles god; fra Alten omtales den som mindre tilfredsstillende. Blandt de epidemiske Sygdomme, hvoraf opgives 1 632 Tilfælde (i 1883 1741, i 1882 2372, i Tiaaret 1871—1880 gennemsnitlig 1 345), vare ligesom Aaret iforveien diphtherisk Svælgbetændelse og Kighoste de mest fremtrædende. Af Typhus exanthematicus forekom kun et Par Tilfælde. Typhoidfeber var fremdeles lidet almindelig. Af akute Katarrher og Diarrhoer opgives et noget større Antal end i 1883.

Dødeligheden var, skjønt temmelig høj, dog mindre end i noget Aar siden 1877. De Dødes Antal udgjorde nemlig 584 eller 20.5 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (28 500).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hid sættes følgende efter Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 210—211).

Exanthematisk Typhus optraadte i Vadsø med 2 Tilfælde, der begge endte dødelig.

Typhoidfeber omtales kun fra Hammerfest og Vardø Distrikter. I Hammerfest Distrikt forekom der i Maanederne August—Oktober 7 Tilfælde; de vare alle opstaaede i Landdistriktet med Undtagelse af 1 i Byen, hvor Smitten sandsynlig var kommen fra Tromsø; samtlige indlagdes til Behandling i Amts-sygehuset. I Vardø forekom 17 Tilfælde, de fleste i Juni Maaned, med 2 Dødsfald; Smitten antoges indført ved syge Fiskere.

I Finmarkens Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus . . .	2	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	2
Typhoidfeber	24	3	24	-	-	-	-	1	12	2	5	3	1	-	-	24	3
Barselseber	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Skarlagensfeber	13	-	13	1	2	-	2	-	-	-	-	-	5	-	-	13	-
Rosen	30	2	30	1	4	-	2	7	2	4	2	4	2	1	1	30	2
Kighoste	170	7	170	13	5	11	-	17	-	10	41	29	31	9	4	170	7
Diphtherisk Svælgbet. . . .	60	12	60	22	5	4	4	1	-	-	10	4	1	7	2	62	14
Strubehoste	13	9	13	2	1	3	-	-	2	-	1	2	-	1	1	13	9
Kusma	6	-	6	-	-	-	-	1	4	1	-	-	-	-	-	6	-
Akut Bronchit	923	7	923	100	54	78	142	208	78	56	51	47	44	36	29	923	7
Andre katarrh. Tilf.																	
Lungebetændelse	79	14	79	6	3	8	9	17	16	6	3	3	2	2	4	79	14
Pleurit.	24	1	24	2	1	-	4	3	4	4	-	-	-	2	4	24	1
Gigtfeber	25	1	25	1	5	1	1	3	2	4	3	2	1	2	-	25	1
Koldfeber	2	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-
Diarrhoe (akut)	237	9	237	19	14	14	29	25	28	32	11	24	14	10	17	237	9
Cholera nostras																	
Blodgang	21	2	21	2	1	1	2	-	8	4	3	-	-	-	-	21	2
Tilsammen	1630	70	1629	170	95	120	195	284	157	124	130	118	101	70	65	1632	72

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Alten.		Loppen.		Hammerfest.		Maasø.		Kistrand.		Tanen.		Vardø.		Vadsø.		Syd-varanger.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-
Typhoidfeber	-	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	17	2	-	-	-	-
Barselfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	4	-	2	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	1	-	-	-	5	-	1	-	-	-	8	2	11	-	4	-	-	-
Kighoste	27	-	9	-	86	4	-	-	-	-	11	2	-	-	18	1	19	-
Diphtherisk Svælgbetændelse . .	8	1	8	1	19	2	4	2	5	3	7	4	1	-	10	1	-	-
Strubehoste	5	2	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	1	1	4	3	-	-
Kusma	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Akut Bronchit	8	-	30	-	399	5	30	-	24	-	16	-	249	1	154	1	13	-
Andre katarrhalske Tilf.																		
Lungebetændelse	17	6	-	-	17	1	1	1	6	-	7	1	10	1	16	3	5	1
Pleurit	1	-	1	-	6	-	1	1	1	-	3	-	8	-	3	-	-	-
Gigtfeber	4	-	-	-	13	-	-	-	-	-	1	-	5	-	2	1	-	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	15	-	14	1	73	2	4	-	13	-	8	-	73	4	32	2	5	-
Cholera nostras																		
Blodgang	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	1	1	-	17	-	-	-
Tilsammen	90	9	65	2	636	19	42	4	49	3	63	11	378	9	262	14	47	1

14*

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Alten.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme.....	157	-	-	-	110	47	8	5	-
Fnat	7	-	3	3	-	1	2	-	-
Skurv	3	-	2	1	-	-	1	-	-
Kjertelsyge	49	-	24	23	1	1	6	7	-
Rachit	10	-	7	3	-	-	4	3	-
Simpel Meningit.....	3	1	-	3	-	-	1	-	-
Tuberkuløs Meningit	8	8	5	3	-	-	4	-	-
Svindstot.....	65	25	1	3	34	27	10	8	3
Kræft	10	4	-	-	5	5	6	-	-
Vatersot og Morbus Brightii..	14	¹⁾ 6	1	-	6	6	7	1	-
Blegsot og Anæmi	302	-	7	28	45	172	10	188	-
Menstruationsuordener	21	-	-	1	-	20	5	-	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	439	1	14	21	233	171	10	-	-
Ormesygdomme	25	-	9	11	1	4	6	2	-
Drankersygdomme	5	-	-	-	5	-	2	-	-

¹⁾ 3 af hver Sygdom.

¹⁾ 3 af hver Sygdom.

I sidste Halvdel af Aaret optraadte i Bosekop og Omegn — Alten — en Omgangssygdom, der antages at have været en let *Febris recurrens*. Der var gjentagne Feberanfald samt gastriske Symptomer. 12 Tilfælde, hvoraf 10 hos Børn, kom under Behandling. (Jenssen).

Skarlagensfeber synes kun at have optraadt i de 3 vestligste Distrikter. Fra Alten, hvor Sygdommen i 1883 optraadte epidemisk, opgives kun 4 Tilfælde. Til Loppen bragtes Smitten ved et Par Tilfælde fra Tromsø. I Hammerfest behandlede 3 Personer i Byen og 4 i Landsognet; om Sygdommen her underrettedes Distriktslægen først, efterat i Løbet af et Par Maaneder 9 Personer havde været angrebne; Smitten antoges didbragt ved en Tjenestepige fra Rognsund i Talvik.

Kighoste var almindelig i Hammerfest By fra August til Aarets Slutning. I Tanen optraadte 11 Tilfælde i Vaarmaanederne i den nedre Del af Elvedistriktet. I Vadsø vedvarede Epidemien fra 1883 saavel i By- som i Landdistriktet. Fra Sydvaranger anmeldes nogle Tilfælde ved Jakobselv; desuden anføres 3 Børn at være døde af denne Sygdom i Langfjorden, men ingen af disse havde været anmeldte for eller behandlede af Lægen.

Af diphtherisk **Svelgbetændelse** opgives 62 Tilfælde med 14 Dødsfald, fordelte paa alle Amtets Distrikter undtagen Sydvaranger. Sygdommen synes næsten overalt at have været i Tilbagegang siden 1883, da der anmeldtes 224 Angrebne og 42 Dødsfald. I Alten ophørte Epidemien i Talvik med 4 Tilfælde

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.															
2		3		4		5		6		7		8		9	
Loppen.		Hammerfest.		Maasø.		Kistrand.		Tanen.		Vardø.		Vadsø.		Syd-varanger.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
14	-	41	-	12	-	24	-	20	-	36	-	-	-	5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	32	-	6	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-
-	-	4	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	6	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-
4	-	28	6	2	2	9	4	8	5	1	1	5	4	-	-
1	1	5	-	1	1	-	-	1	-	1	1	1	1	-	-
2	1	8	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
10	-	69	-	3	-	16	-	2	-	12	-	-	-	2	-
-	-	10	-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	1	-
28	-	126	-	31	-	55	1	31	-	90	-	64	-	14	-
1	-	14	-	3	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

i Januar. I August fremkaldtes atter en liden Epidemi i Handelsstedet Elvebakke ved Import fra Hammerfest, men det lykkedes her at begrænde den. I Loppens Distrikt fortsatte ogsaa Sygdommen sig fra 1883, men udelukkende inden Loppen Sogn. Fra Hammerfest Distrikt opgives 19 spredte Tilfælde, der alle behandlede paa Sygehuset. Fra Kistrand anføres, at der sandsynligvis vare mange flere Angrebne, end de 5, hvorom Lægen blev underrettet. I Tanens Fjorddistrikt angrebnes i et Par Boliger 6 Personer, hvoraf 3 døde. I Elvedistriktet indtraf kun et dødeligt Tilfælde. Fra Vardø, hvor Sygdommen i 1883 var meget udbredt, opgives kun 1 Angreben. I Vadsø By- og Landdistrikt forekom spredte Tilfælde næsten til Aarets Slutning.

Blodgang var i Vadsø mindre hyppig end sædvanlig.

Skjørbug. Fra Vardø anføres, at Sygdommen, der før siges at have været meget almindelig, nu saagodtsom ikke træffes blandt Norske, hvorimod det ikke er saa sjelden at finde russiske Matroser og Kvæner fra Russekysten angrebne af den. (Hannestad). I 1884 opgives paa Listerne ingen Tilfælde. Tabellen paa næste Side (214) giver Oplysning om Skjørbugens Optræden og maanedlige Fordeling i Aarene 1865—1883.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af Tabel Side 215.

Fra Vardø anføres disse Sygdomme især at være hyppige ved Tilstrømningen af Fremmede under og efter Loddefisket. (Hannestad).

Skjørbug i Finmarkens Amt.

	Ialt opgivne Tilfælde.	Deraf Døde.	Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
1883	6	-	5	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1882	31	2	30	-	1	9	9	8	1	1	-	-	-	-	1
1881	44	1	44	3	6	1	11	7	8	5	2	-	-	1	-
1880	32	1	28	3	5	4	6	4	2	-	2	2	-	-	-
1879	30	-	30	1	4	3	9	3	-	5	2	1	2	-	1
1878	38	2	36	3	6	15	6	-	-	2	2	-	1	-	2
1877	28	-	19	2	1	2	6	-	-	-	4	-	1	1	-
1876	6	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1875	20	-	13	-	3	4	2	3	-	-	-	-	1	-	-
1874	13	-	7	-	-	1	3	-	-	1	1	1	-	-	-
1873	27	1	19	-	3	2	3	2	1	4	1	2	-	1	-
1872	17	-	14	-	-	4	3	3	-	1	1	1	-	1	-
1871	14	-	14	-	1	2	4	1	1	3	-	1	-	-	1
1870	30	1	25	2	3	4	5	4	2	1	1	-	1	1	1
1869	31	-	26	1	-	-	2	9	7	5	-	1	-	-	-
1868	434	8	304	8	34	44	42	39	63	58	9	6	-	-	1
1867	111	3	81	-	2	10	25	14	11	12	4	3	-	-	-
1866	119	3	91	-	5	9	17	9	15	21	10	2	-	1	2
1865	21	2	16	-	2	3	4	2	3	1	-	-	1	-	-
1865—83	1052	24	804	23	82	119	157	108	114	120	39	20	7	6	9

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Alten.	Loppen.	Hammerfest.	Maasø.	Kistrand.	Tanen.	Vardø.	Vadsø.	Sydvaranger.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis.....	27	6	1	3	2	1	3	8	3	-
Gonorrhoe.....	93	11	3	39	3	4	2	24	5	2

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** se Tabel Side 212—213.

Skurv er hyppig i Loppen, men kommer aldrig under Behandling. Amtsformandskabet har ikke fundet at kunne gaa ind paa, at lade Udgifterne ved Behandlingen bestrides af Medicinalfondet. (H. Hansen).

Om **Svindstot** anføres fra Kistrand, at der af 9 opførte Patienter vare 4 ægte Lapper og 1 Blanding af Kvæn og Lap.

Døde af Svindstot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindstot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Alten	16	3	9	7
Loppen	4	-	2	2
Hammerfest.....	47	6	19	28
Hammerfest By	46	6	19	27
Landdistrikt	1	-	-	1
Maasø	11	2	4	7
Kistrand	12	4	3	9
Tanen	20	5	11	9
Vardø	24	1	9	15
Vardø By	24	1	9	15
Landdistrikt	-	-	-	-
Vadsø	30	4	14	16
Vadsø By	26	4	13	13
Landdistrikt	4	-	1	3
Sydvaranger	4	-	1	3
Finmarkens Amt	168	25	72	96
Deraf i Byer.....	96	11	41	55
— Landdistrikt.....	72	14	31	41

De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 14.9 pCt. af samtlige opgivne Dødsårsager og 26 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne

var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsårsager henholdsvis 11.5 pCt. og 20 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 19.4 pCt. og 34.1 pCt.

Anæmi anføres at være almindelig i Alten; Mænd lide næsten ligesaa hyppig af Blodmangel som Kvinderne; navnlig i Mørketiden angribes store som smaa, Mænd som Kvinder, indfødte som tilflyttede; de sidste ere mest udsatte og lide stærkest. Gastriske og dyspeptiske Tilstande have som oftest sin Årsag i Anæmi og svinde hurtigst, naar Behandlingen rettes mod Blodmangelen. (H. Jenssen).

Bylder og Furunkler forekom hyppig i Alten i sidste Halvdel af Aaret.

Chroniske Konjunktiviter og Blephariter med Eversion af Palpebræ vare almindelige i Hammerfest blandt Søfinnerne; Behandlingen var paa Grund af deres røgfylde Gammer lidet taknemlig. (W. Keyser).

Af obstetriciske Operationer udførtes af Læger 7 Tangforretninger, 1 Vending, 2 Perforationer og 2 Efterbyrdsoperationer, hvis Indikationer og Udfald ville sees af følgende Tabel:

Indikation.	Tangforløsning.			Vending.		Perforation.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre	Børn		Moder	Barn	Mødre		Mødre
	lev.	lev.	dødf.	død.	dødf.	lev.	død.	levende.
Utilstrækkeligeellersmerte-fulde Veer.	7	6	1	-	-	-	-	-
Tverleie.	-	-	-	¹⁾ 1	1	-	-	-
Skjævt Isseleie.	-	-	-	-	-	²⁾ 1	-	-
Bækkensnevring.	-	-	-	-	-	-	³⁾ 1	-
Tilbageholdelse.	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	7	6	1	1	1	1	1	2
		7				2		

¹⁾ Døde af Peritonit et Døgn efter Operationen. ²⁾ Efter forgjeves Tangforsøg og vanskelig Vending gjordes Dekapitation af det døde Foster og Perforation af Hovedet. Moderen forblev ilive. ³⁾ Fosteret afdødt før Operationen; Moderen døde under denne af Kræfttab (Dystokia).

Ialt 12 obstetriciske Operationer, hvoraf 4 i Alten, 1 i Hammerfest, 2 i Maasø, 1 i Kistrand, i Tanen og i Vadsø Distrikter, samt 2 i Sydvaranger.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsårsagen for 5, nemlig 1 af Barselfeber, 1 af besværlig Fødsel, 1 af Livmoderblødning, 1 af Peritonit og 1 af Vomitus gravidarum.

Jordemoderhjælpen. Fra følgende Distrikter foreligge Opgaver over Antallet af Fødsler, hvorved Jordemødre have assisteret:

Hammerfest 106, deraf 2 Tvillingfødsler,
Kistrand 8,
Vadsø 107,
Sydvaranger 7.

Fødte og Døde se Tabel næste Side.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 540 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 51.9.

Fødte og Døde.

	Le- vende fødte.	Døde.				Død- fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Alten	162	91	20	1	2	5	5	-
Lyngen	48	36	6	-	-	2	9	-
Hammerfest	168	91	30	-	1	5	4	-
Hammerfest By	110	54	17	-	-	3	4	-
Landdistrikt	58	37	13	-	1	2	-	-
Maasø	98	45	10	-	2	3	5	-
Kistrand	121	62	14	-	2	8	12	-
Tanen	90	56	15	-	1	1	6	1
Vardø	157	55	17	1	-	6	12	-
Vardø By	110	44	10	-	-	5	10	-
Landdistrikt	47	11	7	1	-	1	2	-
Vadsø	210	123	29	1	4	12	6	-
Vadsø By	115	62	13	1	1	4	1	-
Landdistrikt	95	61	16	-	3	8	5	-
Sydvaranger	70	25	10	1	1	2	1	-
Finmarkens Amt	1124	584	151	4	13	44	60	1
Deraf i Byer	335	160	40	1	1	12	15	-
— - Landdistrikt	789	424	111	3	12	32	45	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byer.	Land- distrikter.
Svindstot	25	11	14
Diphtherisk Svælgbetændelse	14	3	11
Lungebetændelse	14	5	9
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	13	13	-
Strubehoste	9	7	2
Diarrhoe	9	8	1
Hjerneslag	8	5	3
Akut Bronchit	7	7	-
Peritonit	7	5	2
Kighoste	7	4	3
Vatersot og Morbus Brightii	6	3	3

Veirliget. Vinteren var mild, tildels stormfuld, Vaaren kold, og Sommeren kom sent med for det meste tørt og kjøligt Veirlig; tidlig Sne om Høsten. Hø høsten anføres fra Alten og Maasø at have været noget under et Middelsaars. Loddefisket slog godt til, tildels endog udmærket (Østfinmarken); Priserne vare høie. Laxefisket i Tanaelven gav ogsaa godt Udbytte.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Tanen anfører Distriktslægen, at den paa Grund af flere Aars mislykkede Fiskerier yderst forarmede Befolkning, der ogsaa i hygiænsk Henseende ved Klædedragt, legemligt Udseende og Husstel var sat meget tilbage, kom sig hurtig, da det blev godt for Penge ved det rige Fiske. Alle, endog Fattige, skaffede sig gode Klæder og Levnetsmidler; Poteter og delvis anden Planteføde blev tilført i store Kvantiteter fra sydligere Egne. Desværre vaagnede atter Lysten til stærke Drikke, der ulovligen falbødes baade af Distriktets egen Befolkning og af fremmede Lediggjængere. Herved og ved Almuens Hang til at leve over Evne, naar den har Penge, maa man befrygte, at det rige Fiske ikke vil bevirke en varig Forbedring i de økonomiske Kaar. (H. Kloumann). I Vardø, hvor der hidtil ikke har været godt Drikkevand og lidet af det, som er, særlig under Fisketiden, da der har været Exempel paa, at Vand i tønne-, ja endog i ankervis har været betalt meget dyrt, vil Vandforsyningen nu blive bedre; ligesaa ordnes Byens Kloakvæsen, der hidtil har været mindre tilfredsstillende. (Hannestad). I Vadsø ere i Aarenes Løb de hygiæniske Forhold forbedrede, om end Fremgangen er langsom. Der bygges mere, og de nye Huse udmærke sig fordelagtig for dem fra den gamle Tid. Dette gjælder væsentlig Byen, men ogsaa, om end i mindre Grad, Landdistriktet. Ogsaa Levemaaden er forbedret; der nydes mere Melk end tidligere. Skjørbug, som tidligere var saa hyppig og endog forekom hos de bedre stillede, sees nu ikke mere. (H. Hartmann).

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.				Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Behandlede for Fattigvæsenets Regning.	Antal anmeldende Læger.	Behandlede for Medicinalfondets Regning.			
Amtet	7	272	4	471	18	596	2
Alten	1	33	-	-	3	¹⁾ -	1
Loppen	1	17	1	95	-	4	-
Hammerfest	1	65	1	127	3	90	-
Maasø	1	9	1	25	-	²⁾ 34	-
Kistrand	-	-	-	-	2	47	-
Tanen	1	28	-	-	1	56	-
Vardø	1	14	-	-	9	60	-
Vadsø	1	106	1	224	-	256	-
Sydvaranger	-	yderst faa	-	-	-	49	1

¹⁾ Ingen Vaccination paa Grund af Epidemier. ²⁾ Desuden revaccineredes 5.

Sygehuse. Foruden de 4 faste Amtssygehuse i Alten, Hammerfest, Vardø og Vadsø, findes Fiskesygehuse i Loppen, Maasø og Gamvig. Ved det af den katholske Mission i Hammerfest oprettede St. Vincents Hospital besørge nu 5 Søstre af St. Elisabeths Kongregation Sygepleien.

Bade. I Loppen findes en Kvænbadstue, der eies af en Privatmand. I Hvalfangeretablisementet paa Sørvær er indrettet et Badekammer, hvortil kan ledes koldt og varmt Vand eller Vanddamp. I Hammerfest og Vadsø findes finske Badstuer til offentlig Afbenyttelse. Ogsaa i Landdistriktet ere Badstuer oprettede i de Vær, hvor Befolkningen er kvænsk. Ved Sygehusene findes desuden Indretninger for Damp- og Karbad.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

C. Uddrag og Sammenstilling

af de ifølge Lov af 20de Mai 1882 fra Dyr lægerne indkomne Beretninger om Sundhedstilstanden blandt Husdyrene og om Veterinærvæsenets Tilstand m. m. i 1884¹⁾.

Kreaturholdet den 31te December 1875 i Riget og dets Amter vil sees af følgende efter «Statistisk Aarbog for 1880» indtagne Tabel. (Se Tabel II, næste Side)

Sundhedstilstanden opgives som god fra de fleste Kanter af Landet. Kværke og Katarrher hos Hesten vare mindre hyppige end Aaret iforveien, hvorimod Miltbrand blandt Hornkvæget optraadte hyppigere, navnlig i søndre Bergenhus Amt. Ingen Epizooti fik forevrigt nogen større Udbredning. De væsentligste i 1884 behandlede Sygdomme blandt Husdyrene ville sees af følgende Tabeller, sammendragne af de fra Dyr lægerne indkomne Beretninger.

¹⁾ Ifølge den officielle Fortegnelse over autoriserede Dyr læger i 1884 var deres Antal 87. Af disse antages 10 ikke at have praktiseret. Følgende Tabel giver en Oversigt over Antallet af Dyr læger, deres Fordeling paa Amterne m. m.

Tabel I.		Antal Dyrlæger.	Antal Dyrlæger, fra hvem Ind- beretning er indkommen.	De sidstnævntes Bopæl.
Overøvrighedsdistrikter.				
Christiania By		8	5	Christiania.
Akershus Amt		10	7	Aas (2), Skedsmo, Ullensaker, Nan- nestad, Næs, Høland.
Smaalenenes —		7	7	Askim, Eidsberg, Trygstad, Tune, Moss, Fredrikstad, Fredrikshald.
Buskeruds —		6	5	Drammen (2), Hønefos, Kongsberg, Næs.
Jarlsberg og Laurviks —		5	4	Laurvig, Holmestrand, Tønsberg, Hof.
Hedemarkens —		11	10	Kongsvinger, Hof, Aasnæs, Elverum (2), Aamot, Tønset, Vang, Rings- aker (2).
Christians —		8	8	Østre Toten, Gran, Land, Gjøvik, nordre Aurdal, Lillehammer, Fron, Vaage.
Bratsbergs —		4	3	Hiterdal, Skien, Hviteseid.
Nedenæs —		1	-	
Lister og Mandals —		2	2	Christianssand, Mandal.
Stavanger —		2	1	Haugesund.
Søndre Bergenhus —		4	3	Voss, Stordøen, Bergen.
Bergens By		1	1	Bergen.
Nordre Bergenhus Amt		1	-	
Romsdals —		-	-	
Søndre Trondhjems —		5	4	Trondhjem, Ørlandet, Orkedalen, Melhus.
Nordre —		7	7	Inderøen, nedre Stjørdalen, Stenkjær, Overhalden, Værdalen, Skogn, Frosten.
Nordlands —		1	-	
Tromsø —		-	-	
Finmarkens —		-	-	
Uopgivet Bosted		4	-	
Tilsammen		87	67	

Kreaturhold den 31te December 1875.

Tabel II.		Heste.	Storfæ.	Faar.	Gjeder.	Svin.	Rensdyr.
Overøvrighedsdistrikt.							
Smaalenenes	Amt	10 819	45 672	18 336	49	3 589	-
Akershus	—	13 161	57 427	29 762	664	6 440	-
Christiania By		1 364	539	67	-	241	-
Hedemarkens	Amt	14 837	80 132	91 493	16 194	9 335	-
Christians	—	17 048	100 169	111 927	53 647	11 183	4
Buskeruds	—	8 631	52 945	50 157	14 172	3 577	1
Jarlsberg og Laurviks	—	7 423	35 847	15 579	51	2 907	1
Bratsbergs	—	5 530	39 784	58 792	10 360	3 299	-
Nedenæs	—	3 466	26 886	35 772	10 709	1 999	-
Lister og Mandals	—	3 257	40 480	49 806	12 068	953	-
Stavanger	—	8 950	55 619	207 689	16 580	3 788	-
Søndre Bergenhus	—	6 657	87 687	226 381	20 577	5 577	23
Bergens By		174	113	126	2	10	-
Nordre Bergenhus	Amt	9 252	92 360	189 917	40 627	9 625	231
Romsdals	—	9 896	85 272	180 004	30 939	8 636	-
Søndre Trondhjems	—	9 764	69 319	122 504	24 742	10 450	3 211
Nordre —	—	9 107	48 481	106 495	28 952	11 725	7 183
Nordlands	—	7 531	59 175	119 204	27 693	5 726	14 799
Tromsø	—	4 566	30 084	62 078	11 954	1 726	5 824
Finmarkens	—	470	8 623	20 217	2 881	234	65 290
Rekapitulation:							
Bygder		147 475	1 009 894	1 682 934	322 224	97 977	96 546
Byer		4 429	6 723	3 372	637	3 033	21
Riget i 1875		151 904	1 016 617	1 686 306	322 861	101 020	96 567
— 1865		149 167	953 036	1 705 394	290 985	96 166	101 768
— 1855		154 447	949 935	1 596 199	357 102	113 320	116 891
— 1845		131 894	842 568	1 447 274	290 950	88 637	90 273
— 1835		113 163	644 414	1 028 945	184 518	79 874	82 225

Ifølge Opgave fra Politiet betaltes der i Christiania i 1884 Skat af 717 Hunde.

Hesten.

Ialt haves Opgave over 122 dræbte paa Grund af Sygdom og 220 døde; 1 dræbtes, og 2 døde efter Operationer; 1 opgives dræbt ved Lynild.

Af Miltbrand opgives 14 Tilfælde, de fleste i søndre Bergenhus Amt, hvor Sygdommen særlig i Bergens Omegn forekom hyppig. I Bøgelien ved Laurvik døde en Hest pludselig; en Kone, der var med ved Flaaningen, fik Pustula maligna og døde; senere angrebes ogsaa en Ko, der havde staaet paa samme Stald som Hesten, og døde. (Distriktslæge Leegaard).

Af Snive opføres et enkelt Tilfælde fra Høland.

Springorm anføres at være optraadt sporadisk i Tudalen (Telemarken); enkeltvis omtales den ogsaa fra Gransherred og Sauland. (Strand).

Typhus (i et af Tilfældene benævnet Rygmarvstyphus) optraadte ligesom forrige Aar sporadisk paa forskellige Steder i Fredrikshalds Omegn, 1—2 i hver Besætning; i det Hele behandlede her 6, hvoraf 1 døde, og 2 dræbtes; fra Askim opføres 1 enkelt dødeligt Tilfælde. Forøvrigt omtales Tilfælde fra Christiania By, Buskeruds, søndre Bergenhus og nordre Trondhjems Amter.

Katarrhalske Sygdomme forekom sjeldnere end Aaret iforveien.

Af **Kværke** opføres 997 Tilfælde, hvoraf 21 dræbte eller døde, mod 1496 med 53 Dødsfald i 1883. Sygdommen synes overalt at være bleven sjeldnere, i den sydlige Del af Smaalenene udeblev den endog ganske. (Nielsen). Fra Hallingdal anføres, at Sygdommen stadig indføres til Hemsedal med Ungheste fra nordre Bergenhus Amt. (O. Olsen). I Jarlsberg og Laurviks Amt optraadte den hyppig ligesom i 1883. I Værdalen (nordre Trondhjems Amt), hvor Sygdommen tidligere var meget almindelig, idet den stadig tilførtes fra Sverige ved den store Skydstrafik og Hestetransport, der foregik frem og tilbage gennem Dalen, anføres den nu at være meget aftagen, siden Hestetrafiken næsten er ophørt. (Anzjøn).

2 Gange omtales Luftrørsnit ved Kværke; den ene Hest kom sig.

Forgiftninger forekom hos en Hest, der var bleven fodret af en ufortinnet Kobberkjedel istedenfor Sørpekasse. (Røhne).

Af **chirurgiske Tilfælde** nævnes Forstrækninger, Kontusioner, Galler, Spat og Tandfeil hyppigst. De hyppige Fodskader tilskrives ofte u hensigtsmæssigt Beslag og daarlig Skoning.

Fuldstændig **Børkrængning** hos en Hoppe omtales af Dyrlæge Tøstie. Den i omtrent 2 Timer udkrængede Bør, som Dyret havde slæbt med sig i en ulændt Havnehage, reponeredes efter at være omhyggelig renset; Dyret kom sig.

Fødselshjelp opgives ydet i 28 Tilfælde; for 9 opgives Indikationer og Udfald saaledes:

Tabel III. Fødselsuregelmæssighed.	Udfald for Moderdyr		Udfald for Afkom		
	levende.	død.	levende.	dræbte.	døde.
Rygstilling	3	-	-	2	1
Yverstilling	1	-	-	-	1
Tverleie	1	-	-	-	1
Skulderstilling	1	-	1	-	-
Hovedet i Sideleie	1	-	1	-	-
Afdødt Foster	-	1	-	-	1
Fortidlig Fødsel	1	-	-	-	1
Tilsammen	8	1	2	2	5
	9		9		

Desuden opgives 2 Hopper døde uforløste; hos den ene bød Fosteret sig med Forbenene over Hovedet, for den anden mangler nærmere Opgave.

Koen.

Ialt haves Opgaver over 701 dræbte paa Grund af Sygdom og 282 døde; desuden døde eller dræbtes 37 efter Fødselsoperationer; 1 anføres dræbt ved Solstik og 3 af Lynild.

Tabel IV. Sygdomme hos Hesten.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaa- lenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			5 Jarlsberg og Laurviks Amt.		
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
Miltbrand	14	1	13	5	4	-	4	-	-	2	-	2	-	-	-	1	-	1	
Snive og Springorm	5	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Typhus (Se Texten)	15	5	6	6	2	-	2	-	-	7	2	2	1	-	-	-	-	-	
Føllesyge	9	-	3	5	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	
Børbetændelse	11	-	1	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Skarlagensfeber	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosen, Pletfeber	224	-	2	40	38	-	-	22	-	19	-	-	19	-	-	15	-	-	
Mundsyge	9	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	
Muk	794	3	-	60	152	-	-	59	1	99	-	-	43	-	-	56	-	-	
Katarrhalfeber, Influenza	222	-	3	12	37	-	-	1	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	
Andre katarrhalske Til- fælde, Strengel	1109	1	4	55	103	-	-	117	-	146	-	-	33	-	-	102	-	-	
Kværke	997	2	19	50	89	-	-	45	-	79	-	5	30	-	2	37	-	3	
Halsbetændelse	366	-	4	44	46	-	1	33	-	34	-	-	42	-	-	5	-	-	
Lunge- og Brystbetændelse	160	2	18	40	13	-	1	10	-	6	1	1	13	-	1	10	1	2	
Brystvatersot	21	3	7	9	3	1	-	-	-	-	-	-	4	-	3	2	1	1	
Hjerte- og Hjerteposebe- tændelse	10	1	1	7	3	1	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	
Rheumatisme og rheuma- tisk Feber	163	1	1	37	25	1	-	15	-	26	-	-	12	-	-	10	-	-	
Diarrhoe	161	4	6	36	44	-	-	13	-	15	2	1	-	-	-	4	-	-	
Forstoppelse	228	4	17	30	24	2	1	29	-	27	-	-	17	-	1	4	1	2	
Indigestion	1077	-	1	57	168	-	-	133	-	143	-	-	68	-	-	94	-	-	
Kolik	887	14	50	64	165	3	5	71	-	89	5	6	51	1	1	129	1	2	
Forgiftninger	2	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Trommesyge	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bughinde, Mave- og Tarm- betændelse	82	5	17	27	8	2	1	3	-	11	2	3	9	-	-	1	-	1	
Gastrisk Feber	72	-	1	18	12	-	-	2	-	8	-	-	-	-	-	14	-	-	
Leverbetændelse, Galde- feber, Gulsot	12	3	3	6	-	-	-	2	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	
Flyndresyge, Vatersot og Blegsot	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ormetilfælde	136	1	1	33	1	-	-	12	-	18	-	-	3	-	-	2	-	-	
Hjernebetændelse, Koller	64	10	9	24	11	1	-	10	3	6	2	2	4	1	1	11	-	3	
Lamheder	88	11	2	36	6	1	-	25	1	6	1	-	13	3	1	3	-	-	
Kramper	23	2	-	12	7	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	
Stivkrampe	19	3	12	12	3	-	1	-	-	5	1	4	1	-	1	2	-	2	
Nyrebetændelse	67	4	3	27	10	1	-	14	-	4	1	-	9	-	1	5	-	1	
Blodpis	9	-	-	6	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	
Skab	75	-	-	12	1	-	-	29	-	13	-	-	-	-	-	1	-	-	
Udslet, Lus og Kløe	1492	-	-	54	55	-	-	98	-	104	-	-	135	-	-	32	-	-	
Parresyge	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	

¹⁾ Foruden de i Tabellen opførte Tilfælde anføres som behandlede følgende: Lungetæring 1, Ormebid 1, Forfangenhed 3, Mishandling 3 (2 dræbte).

6			7			8			10			11			12			13			15			16			17		
Hede- markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Romsdals Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	1
3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57	1	23	-	-	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	20	3	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
108	-	41	-	-	-	28	-	-	13	-	-	-	-	-	88	2	-	28	-	-	-	-	-	14	-	-	65	-	-
114	1	21	2	-	2	2	-	-	-	-	-	8	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
265	2	111	-	-	-	27	-	-	16	-	-	-	-	-	16	1	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	129	-	-
331	2	289	3	-	-	34	-	-	6	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	38	2	-	32	-	1
96	-	67	1	-	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	21	2	-	30	-	1
46	2	30	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	6	-	3	-	-	-	-	-	-	5	2	-	20	-	2
1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	1
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
19	-	31	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	14	-	-
15	-	16	-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	20	2	3	-	-	-	-	-	-	5	-	-	24	-	1
36	3	31	3	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	10	1	1	7	-	1	-	-	-	6	-	-	33	-	2
113	-	137	-	-	-	40	-	-	14	-	-	8	-	-	40	-	-	6	-	-	-	-	-	12	-	-	101	-	1
80	4	57	2	-	-	15	-	-	19	3	6	1	-	-	38	3	6	26	1	2	-	-	-	32	1	-	109	-	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	1	-	-	-
18	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	2	1	-	-	-	-	-	6	-	3	14	1	2
15	1	7	-	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
22	-	30	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	16	-	1
2	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	15	1	2
12	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	13	2	-
3	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
2	1	2	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1
6	1	7	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	4	1	-
3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
21	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-
473	-	75	-	-	-	36	-	-	3	-	-	20	-	-	311	-	-	1	-	-	-	-	-	113	-	-	36	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tarmslyng 2 (døde), Apoplexi 1 (død), Neldefeber 1, manglende Parrelyst 5, Kræft 2 (1 død),

Tabel IV og V.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1			2			3			4			5					
					Christiania By.			Akershus Amt.			Smaa- lenenes Amt.			Buskeruds Amt.			Jarlsberg og Laurviks Amt.					
					Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
						dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
Sygdomme hos Hesten og Koen.																						
Lungetæring, Tuberkler, Perle-, Rognesyge	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Asthma	289	5	2	47	26	2	-	60	1	-	75	1	2	7	-	-	13	1	-			
Øiensygdomme	347	3	-	53	40	-	-	24	-	-	20	1	-	29	-	-	14	-	-			
Aborter	16	-	-	8	1	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-			
Efterbyrdens forhalede Af- gang	10	-	-	9	-	-	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-			
Yverbetændelse	32	-	-	17	1	-	-	4	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-			
Feil ved Melken	5	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-			
Chirurgiske Tilfælde	6640	31	8	63	927	-	-	753	5	-	631	-	1	575	-	1	513	7	1			
Tilsammen	-	119	216	-	-	16	16	-	11	15	-	22	30	-	5	15	-	12	19			
Operationer:																						
Kastrationer	1670	1	-	58	124	-	-	199	-	-	124	-	-	74	-	-	58	1	-			
Fødselshjelp	28	-	2	15	6	-	-	4	-	-	1	-	-	3	-	1	1	-	-			
Koen ¹⁾ .																						
Miltbrand	122	26	92	19	1	-	1	2	1	1	3	2	1	5	-	5	10	1	9			
Typhus (Se Texten)	45	13	13	8	-	-	-	13	-	1	-	-	-	1	1	-	11	-	4			
Kalvningsfeber	424	130	29	60	48	13	3	61	11	3	40	22	2	44	15	3	53	13	2			
Børbetændelse	175	21	4	39	19	1	-	13	1	-	26	4	1	3	1	-	14	1	-			
Ægte Kopper	47	-	-	7	2	-	-	12	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-			
Mæslinger	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-			
Rosen, Pletfeber	86	4	-	24	6	-	-	14	1	-	25	-	-	1	-	-	4	-	-			
Klov- og Mundsygdomme . . .	80	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Muk	18	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Katarrhalfeber, Influenza . .	99	28	6	27	5	-	-	25	4	2	9	6	-	-	-	-	4	2	2			
Andre katarrhalske Til- fælde	106	1	1	22	10	-	-	33	-	-	5	-	-	4	-	-	8	-	-			
Halsbetændelse	36	4	1	13	2	-	-	4	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-			
Lunge- og Brystbetændelse . .	208	24	15	47	13	1	-	24	1	2	11	2	-	17	4	-	7	2	-			
Lungesyge	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Brystvatersot	39	12	4	6	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-			
Hjerte- og Hjerteposebe- tændelse	69	36	8	27	6	3	1	11	7	-	4	4	-	2	1	-	4	3	1			
Rheumatisme og rheuma- tisk Feber	164	5	1	30	1	-	-	36	1	-	6	-	-	22	-	-	6	-	-			
Diarrhoe	506	26	10	56	33	-	-	57	2	1	33	-	-	30	4	-	47	-	1			
Forstoppelse	492	38	11	51	32	4	-	71	4	4	28	3	-	27	1	1	29	4	-			
Indigestion	834	5	3	55	62	1	-	84	-	-	136	-	-	60	-	-	68	-	-			
Kolik	79	4	2	20	15	-	1	19	-	1	3	2	-	4	-	-	11	1	-			
Forgiftninger	91	11	14	19	-	-	-	18	3	4	30	3	1	6	2	1	13	1	1			
Trommesyge	281	17	9	52	24	2	-	29	2	2	42	-	3	11	2	-	8	-	1			
Bughinde-, Mave- og Tarm- betændelse	109	23	9	26	1	-	-	14	3	4	7	-	1	4	1	-	5	3	-			
Gastrisk Feber	225	10	8	31	12	3	1	44	1	1	15	1	-	-	-	-	15	-	-			
Leverbetænd., Galdefeber, Gulsot	50	5	-	18	5	1	1	4	-	-	5	-	-	2	-	-	3	-	-			

¹⁾ Foruden de i Tabellen anførte opgives som behandlede for: Apoplexi 1 (død), Naal i

6			7			8			10			11			12			13			15			16			17		
Hede- markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Romsdals Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1	
20	-	-	46	-	-	1	-	-	4	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	24	-	-	
65	-	-	102	-	-	2	-	-	8	-	-	2	-	-	12	1	-	2	-	-	-	6	-	-	21	1	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	5	-	-		
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	
9	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	
1217	4	-	914	6	1	65	-	-	159	-	-	45	-	-	44	2	-	68	-	2	-	-	-	152	2	-	577	5	2
-	9	20	-	7	18	-	-	1	-	-	5	-	1	1	-	18	29	-	1	5	-	-	-	-	4	7	-	13	35
213	-	-	462	-	-	20	-	-	4	-	-	27	-	-	69	-	-	-	-	-	-	-	137	-	-	159	-	-	
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	1	
1	-	1	1	1	-	-	-	-	2	1	1	7	7	-	78	9	65	7	7	-	-	-	1	-	1	4	4	-	
6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	-	7	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	6	2	21	8	1	31	7	1	12	4	1	2	-	1	31	12	6	4	4	-	-	-	17	6	2	30	9	2	
24	1	-	11	1	-	7	-	-	7	1	-	-	-	-	19	7	2	-	-	-	-	-	5	2	-	27	1	1	
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	-	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	18	-	-	
52	-	-	20	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	
1	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
26	8	1	16	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	5	1	1	6	-	-	
20	-	1	13	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	4	-	-	-	-	2	-	-	3	1	-	
1	-	-	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	2	-	
60	2	3	28	2	2	3	-	-	3	1	-	-	-	-	16	4	7	-	-	-	-	6	1	-	20	4	1		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	14	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	16	6	-	
10	4	3	1	1	-	-	-	-	5	4	1	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	8	4	-	16	3	2	
26	1	1	10	-	-	5	1	-	-	-	-	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	28	2	-	
59	1	2	90	6	1	28	2	-	9	-	1	5	-	-	56	3	4	1	-	-	-	9	1	-	49	7	-		
97	3	2	46	-	-	-	-	-	12	-	-	6	-	-	43	4	3	5	1	-	-	-	31	3	1	65	11	-	
87	-	1	88	1	-	25	-	-	11	-	-	14	-	-	90	3	2	6	-	-	-	17	-	-	86	-	-		
5	1	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	12	-	-		
2	1	-	14	-	5	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	2	
25	-	1	37	2	-	5	-	1	1	-	-	2	-	-	19	4	1	4	-	-	-	11	-	-	63	5	-		
15	2	1	4	1	-	-	-	-	3	2	-	1	1	-	13	6	1	7	1	-	-	6	-	1	29	3	1		
32	3	-	21	-	1	12	-	-	2	-	-	-	-	-	17	1	1	-	-	-	-	2	-	-	53	1	4		
16	2	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	10	2	-		

Hjertet 2 (dræbte), manglende Parrelyst 6, Tarmslyng 1 (dræbt), Rygradsbrud 1 (dræbt), Kræft 2 (dræbte).

Tabel V og VI. Sygdomme hos Koen og Faaret.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrleger.	1		2		3		4		5			
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf	Behandl.	Deraf	Behandl.	Deraf	Behandl.	Deraf	Behandl.	Deraf		
		dræbte.	døde.												dræbte.	døde.
Flyndresyge, Vatersot og Blegssot	5	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-
Ormetilfælde	7	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse	25	10	2	9	-	-	-	-	-	4	4	-	-	-	2	1
Lamheder	66	8	-	25	1	-	-	7	3	18	1	-	-	7	1	-
Kramper	30	3	1	11	-	-	-	5	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyrebetændelse	26	6	1	9	-	-	-	2	-	5	2	-	-	1	-	-
Blodpis	300	27	15	39	22	-	1	22	2	8	1	-	-	13	2	-
Skab	109	-	-	8	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Udslet, Lus og Kløe	16775	-	-	57	332	-	-	3032	-	2721	-	-	-	1216	-	-
Parresyge	56	16	-	14	-	-	-	-	-	5	5	-	-	7	-	-
Lungetæring, Tuberkler, Perle- og Rognesyge	169	70	8	26	2	1	-	17	2	4	79	24	-	8	8	-
Asthma	15	2	3	6	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-
Benskjørhed og Slikkesyge	413	19	-	27	-	-	-	9	1	-	45	5	-	5	-	-
Øiensygdomme	144	5	-	35	5	-	-	15	1	-	4	-	-	5	-	-
Kalvekastning	1039	6	-	35	19	3	-	42	-	-	35	-	-	12	-	-
Efterbyrdens forhaalede Afgang	823	6	5	57	86	-	-	85	-	1	96	-	-	40	-	-
Yverbetændelse	866	15	-	60	80	1	-	112	2	-	107	-	-	55	-	-
Feil ved Melken	417	1	-	40	33	-	-	28	-	-	70	-	-	12	-	-
Chirurgiske Tilfælde	2225	48	3	57	70	-	-	181	8	-	97	8	1	104	2	-
Børslyngning	5	1	-	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Bærkrampe	34	6	1	8	-	-	-	5	3	-	6	2	1	2	-	-
Tilsammen	-	695	281	-	-	34	8	-	66	34	-	101	11	-	45	10
Operationer:																
Kastrationer	26	-	-	12	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Fødselshjelp	548	36	1	59	74	7	-	82	9	1	59	3	-	42	1	-
Faaret.																
Miltbrand	30	9	21	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhus (Se Texten)	6	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetændelse	5	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Klov- og Mundsygdomme	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muk	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber, Influenza	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre katarrhalske Tilf.	188	-	24	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Lunge- og Brystbetændelse	11	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystvatersot	5	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	-
Rheumatisme og rheumatisk Feber	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	249	1	1	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Forstoppelse	8	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indigestion	23	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-
Trommesyge	14	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bughinde-, Mave- og Tarmbetændelse	4	1	3	3	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1

6			7			8			10			11			12			13			15			16			17		
Hede- markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Romsdals Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	3	1
5	-	-	9	-	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	11	1	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	-
19	-	-	25	3	1	14	3	-	14	-	-	3	-	-	42	10	3	4	-	-	-	-	-	20	-	1	48	3	1
43	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	-	-
5348	-	-	785	-	-	49	-	-	43	-	-	18	-	-	770	-	-	-	-	-	-	-	-	705	-	-	191	-	-
19	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	8	-
9	6	-	24	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	7	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2	-
36	-	-	10	-	-	4	-	-	6	1	-	-	-	-	8	4	-	-	-	-	-	-	-	79	3	-	197	5	-
64	2	-	17	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	2	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	15	-	-
683	-	-	48	-	-	4	-	-	12	-	-	1	-	-	14	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	33	1	-
132	2	2	49	-	-	19	-	-	20	-	-	6	-	-	46	4	2	3	-	-	-	-	-	39	-	-	85	-	-
147	4	-	110	1	-	9	-	-	16	-	-	2	-	-	37	4	-	1	-	-	-	-	-	16	-	-	84	2	-
88	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	1	-	-	-	-	-	-	-	41	-	-	70	-	-
1114	7	-	140	1	-	10	-	-	19	3	-	16	1	-	50	2	-	15	1	-	-	-	-	100	3	-	119	2	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-
-	60	24	-	49	16	-	13	2	-	18	4	-	18	1	-	100	109	-	7	7	-	-	-	-	26	7	-	99	16
18	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	1	-	-
77	6	-	36	1	-	17	-	-	5	1	-	10	-	-	9	3	-	1	-	-	-	-	-	34	1	-	60	3	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	26	5	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	185	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	9	3	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
5	-	-	17	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	220	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-

[illegible]

Tabel VIII. Sygdomme hos Svinet ¹⁾ .	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrleger.	1			2			3			4			5		
					Christiania By.			Akershus Amt.			Smaa- lenenes Amt.			Buskeruds Amt.			Jarlsberg og Laurviks Amt.		
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
Miltbrand (Se Texten) . . .	15	2	11	4	-	-	-	-	-	-	7	-	5	-	-	-	-	-	-
Typhus	15	3	6	5	-	-	-	3	-	1	-	-	-	5	-	-	5	-	-
Grisefeber	39	5	1	17	3	1	-	6	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2	-
Borbetændelse	18	-	1	5	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	4	-
Skarlagensfeber	5	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	26	-	2	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-
Rosen, Pletfeber	208	7	9	25	9	1	-	8	-	-	8	1	-	17	1	-	15	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre katarrhalske Tilf. .	8	-	-	6	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Halsbetændelse	47	11	1	17	-	-	-	8	1	-	6	2	-	8	3	-	4	2	-
Lunge- og Brystbetændelse	43	14	4	22	2	1	-	5	3	-	3	1	-	2	1	1	2	1	-
Brystvatersot	4	3	-	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Rheumatisme og rheuma- tisk Feber	122	9	2	21	3	-	-	10	1	-	1	1	-	2	-	-	6	-	-
Diarrhoe	66	-	5	7	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forstoppelse	104	8	2	23	-	-	-	12	-	1	-	-	-	8	-	-	2	1	-
Indigestion	70	-	-	25	3	-	-	17	-	-	5	-	-	7	-	-	7	-	-
Kolik	6	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Forgiftninger	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bughinde-, Mave- og Tarm- betændelse	19	7	-	11	-	-	-	1	1	-	1	1	-	5	-	-	-	-	-
Gastrisk Feber	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leverbetændelse, Galde- feber, Gulsot	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge, Vatersot og Blegsot	7	1	-	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse	61	14	4	14	-	-	-	7	3	-	2	2	-	8	5	1	1	-	-
Lamheder	13	2	-	8	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Kramper	65	9	13	15	-	-	-	17	3	3	2	-	-	2	-	-	12	3	1
Stivkrampe	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Nyrebetændelse	4	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Udslet, Lus og Kløe	10	-	-	5	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Parresyge	14	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lungetæring, Tuberkler, Perle-, Rognesyge	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed, Slikkesyge . .	2	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aborter	4	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Efterbyrdens forhaalede Af- gang	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse	16	-	-	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Chirurgiske Tilfælde	108	3	-	23	1	-	-	25	-	-	2	1	-	8	-	-	6	-	-
Tilsammen	-	106	66	-	-	3	-	-	12	5	-	11	5	-	11	7	-	9	1
Operationer:																			
Kastrationer	1073	1	2	51	61	-	-	64	1	-	33	-	-	38	-	-	39	-	-
Fødselshjelp	50	14	1	20	-	-	-	7	1	-	1	1	-	1	1	-	3	2	-

¹⁾ Foruden de i Tabellen opgivne anføres som behandlede for: Rachitis 17 (6 dræbte),

6			7			8			10			11			12			13			15			16			17		
Hedemarkens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Romsdals Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	13	-	-
3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-
4	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	1	1	1	1	-	-	-	-	4	1	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	33	2	88	1	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
6	1	-	2	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4	-	-	-	-	-
9	2	1	6	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2	1	10	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-
50	4	2	13	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	20	3	-	-	-
50	-	3	-	-	-	11	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
15	1	-	12	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	4	-	39	5	1	-	-
4	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	8	-	-	-	-	-
4	-	2	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	7	3	-	-	-	-
3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-	5	-	27	3	3	-	-	-
16	3	3	1	-	-	-	-	-	5	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	11	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	3	-	1
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
11	1	-	30	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	18	1	-	-	-	-
-	22	16	-	10	2	-	1	2	-	3	5	-	3	-	-	7	-	-	-	-	-	-	1	4	-	20	12	-	-
169	-	-	105	-	-	11	-	-	5	-	-	19	-	-	26	-	-	-	-	-	-	150	-	353	-	2	-	-	-
14	6	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	3	-	-	-	-

Hjerneslag 1 (død), fremmed Legeme i Halsen 3 (1 død).

Tabel IX. Sygdomme hos Hunden.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1			2			3			4			5		
					Christiania By.			Akershus Amt.			Smaa- lenenes Amt.			Buskeruds Amt.			Jarlsberg og Laurviks Amt.		
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
Miltbrand	3	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hvalpesyge	262	23	71	24	84	7	10	3	1	-	16	2	3	11	1	1	-	-	
Andre katarrhalske Tilf. .	15	-	-	5	11	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	
Halsbetændelse	3	-	-	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Lunge- og Brystbetændelse	8	-	1	4	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Brystvatersot	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	
Rheumatisme og rheuma- tisk Feber	20	3	-	8	2	-	-	-	-	-	3	2	-	1	-	-	2	-	
Diarrhoe	5	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forstoppelse	20	1	1	12	3	-	-	1	-	-	2	1	-	3	-	-	3	1	
Indigestion	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Bughinde-, Mave- og Tarm- betændelse	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gastrisk Feber	5	2	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	
Leverbetændelse, Galde- feber og Gulsot.	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ormetilfælde	27	-	-	11	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	1	-	
Hjernebetændelse	2	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lamheder	10	2	-	5	4	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	
Kramper	17	8	-	7	8	3	-	-	-	-	3	-	-	1	1	-	2	2	
Nyrebetændelse	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Skab	6	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Udslet, Lus og Kløe	59	-	-	18	31	-	-	2	-	-	3	-	-	4	-	-	1	-	
Asthma	6	-	-	3	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Øiensygdomme	42	1	-	16	15	-	-	2	-	-	3	-	-	1	1	-	3	-	
Yverbetændelse	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Chirurgiske Tilfælde	136	1	-	24	82	-	-	4	-	-	5	-	-	10	-	-	8	-	
Tilsammen	-	43	78	-	-	12	11	-	1	-	-	6	3	-	5	1	-	2	
Operationer:																			
Kastrationer	36	-	-	13	10	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	
Fødselshjelp	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Af Miltbrand opgives 122 Tilfælde mod 92 i 1883 og 93 i 1882; det foregede Antal skriver sig næsten udelukkende fra søndre Bergenhus Amt, hvor et mere end almindelig stort Antal Tilfælde indtraf i Bergen og de tilstødende Herreder Aarstad, Fjeld, Fane, Hammer og Lindaas. I Bergens By optraadte Sygdommen med 5 sporadiske Tilfælde i Januar og 2 i Oktober; først paa Aaret forekom den ogsaa i Byens nærmeste Omegn og spredte sig siden i 2det Kvartal fjernere omkring i Landdistrikterne, hvorfra der i det Hele opgives 67 Tilfælde. Paa de fleste Steder indskrænkede Dødeligheden sig til 1—2 Tilfælde i hver Besætning; paa Gaardene Stensland i Sund og Tærtæns i Hammer døde der dog paa hvert Sted 5—6 Kreaturer. Der ytres Formodning om, at denne Epizooti for en Del skyldes de Affaldsvarer, som paa Grund af Prisbilligheden finde uforholdsmæssig stor Anvendelse til Kreaturfoder; omtrent samtlige de Jordbrugere, der have Melkeleverance til Bergen, bruge dette Affald, der indeholder Korn importeret fra Rusland, hvor Miltbrand tildels er meget almindelig, og det er ofte blandet

6			7			8			10			11			12			13			15			16			17		
Hede- markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Romsdals Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	15	8	1	-	-	-
12	2	2	4	-	-	-	-	-	7	-	3	-	-	-	106	150	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	1	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	1	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	2	53	-	1	2	-	-	-	-	11	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

med Urenligheder. Erfaring syntes at vise, at Kreaturerne paa de Steder, hvor der fodres meget med saadanne Affaldsvarer, vare mere udsatte baade for Miltbrand og Typhus end der, hvor Fodringen bestod af Hø og Vand. Gaardbrugerne tilraadedes at lade Melsaaerne koge, før de gaves Kreaturerne. (Lekven). Dyrlæge Nielsen gjør opmærksom paa, at Sygdommen, der er bleven stationær, paa Grund af den sporadiske Forekomst bliver for lidet paaagtet; Kadavrenes Behandling lader fremdeles meget tilbage at ønske. Sundhedskommissionen i Bergen foranstaltede trykt og omdelt en kort Beskrivelse af Sygdommens Kjendetegn og en Anvisning til Kadavrenes foreløbige Behandling. Foruden i Bergen og Omegn optraadte 11 Tilfælde i Søndhordland, især i Tysnæs, Fjælberg og Skonevik Herreder; ogsaa der optraadte den for det meste sporadisk med enkelte Tilfælde paa hver Gaard. Mange Miltbrandstilfælde anmeldes ikke, men søges snarere skjulte, da Eierne ere mere bange for det øieblikkelige Bryderi end for Faren ved Undladelsen af de paabudte Forsigtighedsregler. (Smith). Udenfor søndre Bergenhus

opgives de fleste Tilfælde fra Jarlsberg og Laurviks Amt (10) og Stavanger Amt (7), alle i Stavanger By eller i dens nærmeste Omegn. Fra Bratsberg Amt nævnes ingen Tilfælde. Fra flere Kanter omtales Smitteoverførelse til forskellige andre Husdyr. Paa en Gaard i Ølen (Fjælberg), hvor en Kvie var dræbt, døde en Kat og en Hund, der havde slikket af Blodet, og et Svin blev syg, men kom sig. Paa Leknæs i Skonevik var en Hest og en Ko død af Sygdommen; da denne af en tilkaldt Kvaksalver var erklæret for ikke at være Miltbrand, blev Koens Kjød som spiseligt saltet, og dens Yver samt en Del Indvolde bortgivet til en Husmandskone, som skar dem op og kogte dem. Hun fik Miltbrandsaar paa Underarmen; en Hund, der havde spist af Indvoldene i raa Tilstand, døde, og et Svin, der havde spist af det kogte, blev dødssygt, men kom sig. (Smith).

De under Benævnelserne „Typhus” anmeldte Tilfælde forekom adspredt, paa Østlandet hyppigst i Akershus samt Jarlsberg og Laurviks Amt, paa Vestlandet i Stavanger og søndre Bergenhus Amt.

Kalvningsfeber, som tidligere har været sjelden paa Vestlandet, optræder nu ikke ganske sjældent i og omkring Voss. (Hall).

Sygdom i Mund og Klover. Der er neppe Grund til at antage, at de under Navn af Klov- og Mundsyge paa Listerne opførte Tilfælde have været den specifikke smitsomme Mule- og Klovesyge (Aphthæ epizooticæ). Om 50 af Tilfældene paa Hedemarken har vedkommende Dyrlæge paa Foranledning oplyst, at Sygdommen kun havde sit Sæde i Klovene. Forøvrigt oplyser Beretningerne intet; kun fra Stjørdalen heder det, at Affektionen var mild og tillige optraadte hos Faar og Gjeder. (Bang).

Ondartet Katarrhalfeber nævnes som sporadisk optrædende fra Smaalene (Id og Skjeberg), Jarlsberg og Laurviks Amt (Laurdal), Christians Amt (Vardal, Birid, Lom og Lesje), søndre Bergenhus (Haus og Voss) samt nordre Trondhjems Amt (Levanger og Værdalen). Af 22 angrebne opgives 16 som døde eller dræbte.

Forgiftninger med Kviksølv opgives inden flere Besætninger, hvor Graasalve var anvendt for at fordrive Utøi. Blandt 9 behandlede i Trygstad i Smaalene kom 8 sig efter at have skrantet i længere Tid (et Par aborterede), og 1 døde afkræftet. (Vold). I Sparbu indsygnede af en Kvægbesætning paa 13 Stykker de 7, og 2 døde. (Ljan). Forgiftning med Bly omtales inden 2 større Besætninger; paa det ene Sted døde 3 af 6 behandlede, paa det andet 2 af 11; begge Steder var Mønniefarve anvendt til Maling af Støbejernskrybber. (Myhrvold, Benzen). Strychninforgiftning omtales inden 1 Besætning paa 30—40 i Vaage. 14 bleve syge med Krampetrækninger, Mundklemme, Forstoppelse og senere Lamhed; 5 døde. De forgiftede Dyr vare blevne syge efter at have spist Aspeløv, der var raget sammen i en Lund, hvor der Vinteren før var udlagt Strychnin i Kjødbeter til Rævefangst. (Bjørndal).

Blodpis anføres fra Voss som ganske almindelig i nogle Strøg. Af en Besætning paa Hemsedalsfjeldet døde 3 Melkekjør af en Sygdom, der ytrede sig ved blodig Urin og tynd Gjødning; Besætningen var 8 Dage iforveien kommen op paa Fjeldet fra Borgund, hvor den havde gaaet i en Skovhavnegang bevoxet med skarpe og bitre Planter, saasom Ranunkler, Anemoner og Pilebuske. (Olsen).

Tuberkulose opgives fremdeles hyppigere fra Smaalene; ogsaa i Høland (Akerhus) er den meget udbredt og synes at tiltage Aar for Aar. (Jacobsen). Ellers forekommer spredte Tilfælde i alle Amter i Christiania og Hamar Stift; fra søndre Bergenhus og nordre Trondhjems Amt omtales ogsaa en Del Tilfælde.

Af **Benskjørhed** opgives det største Antal fra det nordenfjeldske; spredt synes Sygdommen at forekomme over største Delen af Landet. Amsdyrlæge Nielsen i Smaalene behandlede 12 Kjør, der mod Sædvane alle kom sig; han anfører, at Benskjørhed for en Del Aar tilbage var temmelig gjengs ogsaa der i

Distriktet og anrettede megen Skade paa Kvæget; efterhaanden er med den forbedrede Fodring og Stel Sygdommen bleven sjelden.

Chirurgiske Operationer. Luftrørsnit udførtes heldig paa en Ko, der havde faaet en Træsplint i Trachea. Aabning af Spiserøret foretoges 2 Gange paa Grund af fastkilede fremmede Legemer, begge med godt Resultat.

Med Hensyn til besværlige Forløsninger henvises til nedenstaaende Tabel, som viser forekommende Fødselsuregelmæssigheder samt Udfaldet for Moderdyr og Afkom:

Fødselsuregelmæssighed.	Udfald for Moderdyr.				Udfald for Afkom.			
	lev.	dræbte.	døde.	uopg.	lev.	dræbte.	døde.	uopg.
Kramper i Børmunden	7	-	-	-	3	4	-	-
Børslyngning	11	1	-	-	4	-	6	2
Sammenvoxning af Børen	3	5	-	-	2	2	1	3
Feil ved Børmunden	4	1	-	-	3	-	1	1
For trange Fødselsveie	9	1	-	-	4	4	1	1
For svage Veer	2	-	-	-	2	-	-	-
Børvatersot	2	-	-	-	-	-	2	-
Bækkenbrud	-	1	-	-	-	1	-	-
Hovedet i forskjelligt Leie	41	-	3	5	33	4	3	9
Forlændsleie	3	-	-	-	3	-	-	-
Baglændsleie	31	1	-	-	17	-	8	7
Rygleie	22	1	-	-	11	2	3	7
Tverleie	8	-	1	1	4	-	2	4
Sædestilling	4	1	-	-	1	1	3	-
Knæstilling	8	-	-	3	8	-	-	3
Tilbagebøiede Forben	9	-	-	-	2	-	2	5
Dobbeltstilling	2	-	-	-	2	-	-	-
Feilagtigt Leie uden nærmere Op- gave	45	1	-	-	34	4	3	5
For stort Foster	18	2	-	-	12	2	1	5
—»— hoved	2	-	-	-	1	-	1	-
Afdødt Foster	5	1	-	-	-	-	6	-
Misfoster	9	1	-	-	-	3	2	5
Tvillinger	7	1	-	-	9	-	7	-
Uopgiven Indikation	2	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	254	18	4	9	155	27	54	57
	285				293 ¹⁾			

¹⁾ Deraf 8 Tvillinger.

Faaret.

Miltbrand opgives kun fra Stavanger og søndre Bergenhus Amt inden Distrikter, hvor Sygdommen ogsaa forekom blandt Kvæget.

„Typhus” omtales fra Fane (2 Tilfælde) og Masfjorden (4 Tilfælde) i søndre Bergenhus Amt. Alle endte dødelig.

Dreiesyge forekom i Søndmøre paa 2 Gaarde, hvor der døde paa det ene Sted 15, paa det andet Sted 9 Dyr. Hos et obduceret Faar fandtes paa Hjernens Overflade en Blære af et Dueægs Størrelse med en Mængde Bændelormhoveder. (Bjørndal). Sygdommen omtales ogsaa fra Værdalen.

Af **Skab** opgives 1 915 Tilfælde, hvoraf omtrent 1 500 fra Lister og Mandals Amt. Sygdommen siges her at forekomme i Hægebostad og tilgrænsende Dele af Aaseral, hvortil Smitten overføres fra Stavanger Amt paa de fælles Fjeldbeter (C. Juell), samt enkeltvis i Distrikterne nærmest Mandal. I Christians Amt opgives 280 Tilfælde fra søndre Gudbrandsdalen; i Froen sattes 9 Gaarde under offentlig Tilsyn. Om Sygdommens Optræden i nordre Bergenhus Amt oplyses i

Amtsformandskabsforhandlingerne for 1884, at den i større Udstrækning væsentlig forekom i Sønd- og Nordfjord, hvor der i Tidsrummet 17de November 1883 — 28de April 1884 indkøbtes 2 936½ Kgr. Tobak (Værdi 3 638 Kr. og 76 Øre) til Skabkure. I søndre Bergenhus Amt omtales Sygdommen som udryddet i Nord- og Midthordland.

Hornhindebetændelse har optraadt i 2 Faarebesætninger, 1 paa Stordøen og 1 i Ølen i søndre Bergenhus Amt; særlig de aarsgamle Lam vare angrebne. (Smith).

Svinet.

Miltbrand forekom spredt paa Fredrikshaldskanten, ved Stavanger og Bergen. Rimeligvis er under denne Benævnelse opført en Del Tilfælde af den saakaldte miltbrandartede Rosen.

Under **Fødselshjælp** opføres i 1 Tilfælde Skulderstilling (levende Moderdyr og Afkom), i 2 for trange Fødselsveie (begge Moderdyr dræbte).

Om **Husdyrrøgten** anføres fra Christiania, at den endnu staar tilbage hos de mindre Vognmænd og Dyreeiere. Særlig ere Stalde og Fjøs trange, usunde og yderst mangelfuldt indrettede, idet de næsten alle mangle den nødvendige Luftvexling og Lys. Undergrunden er gjennemtrukken af usunde Vædsker, der afsætte Dampe inde i Rummene. Den simplere Vognmandshest belastes ogsaa altfor stærkt, behandles i mange Tilfælde slet; Sæletoiet er ofte daarligt og uhensigtsmæssigt. (Fjæstad). Fra Nannestad omtales Husdyrenes Røgt og Pleie som god; dog beklages det, at Gaardbrugerne sælge sit bedste Foder, medens Kreaturerne maa lade sig nøie med det simplere; Hudpleien bliver forsømt. (Hveem). Fra Vaage siges Husdyrrøgten fremdeles at være meget mangelfuld. Hesten fødes dog i Regelen godt, men ofte paa Kvægets og Faarets Bekostning. (Bjørndal). I Stavanger Amt siges paa Haugesundskanten saavel Fodringerne som Stellet at være godt efter de smaa Forhold for Jordbruget der; dette forbedres dog mere og mere, efterat Fiskerierne næsten ere ophørte. (Follum).

Om **Husdyravlen** anføres fra Smaalenene, at det synes mere og mere at blive forstaaet, at et fornuftigt Udvalg af de «stedegne» Racer er det fornuftigste. (C. A. Nielsen). I Værdalen blive Gaardbrugerne stadig strengere i Udvalget af Stamdyr. Ayrshireracen har der vundet fast Fodfæste, og Krydsningsdyr med det norske Kvæg findes udbredt overalt, medens en Ko af ren norsk Race er en Sjældenhed. Stamhjørde af Ayrshireracen holdes af Landhusholdnings-selskabet og af enkelte Private. (Anzjøn). Paa Levangerkanten bruges Oxerne for tidlig til Avl, og de slagtes endog 2—3 Aar gamle, før de have naaet sin fulde Udvikling. Loven af 17de Mai 1873 om Indskrænkning i Adgangen til at slippe Hingste, Tyre og Springvædere paa fælles Bete er til Faareracens Forbedring bragt i Anvendelse for Aasen, Skogn og Levanger Herreders Vedkommende. Udvalget af Springvædere foregaar med Dyrlægens Hjælp i Skogn og Levanger. Desuagtet ligger Faareracen endnu nede paa Grund af daarlig Fodring og tidlig Parrang. (Askevold).

Medens **Dyrlægesøgningen** i det Hele synes at være i Tiltagende, klages der dog fra mange Kanter over Kvaksalvere; flere af disse beskæftige sig ogsaa med Kastration af Heste.

Ved Undersøgelse af falbudt **Kjød** i Bergen fandtes i 6 Tilfælde ved mikroskopisk Undersøgelse Miltbrandbaciller i Kjød, der paa Grund af tidlig Slagtning syntes upaaklageligt; Kadavrene bleve derefter konfiskerede. Foruden disse konfiskeredes Kjød af 46 Kreaturer samt et Parti saltet Flesk, der var kobberholdigt.

D. Bilag.

1. Levemaade og hygiæniske Forhold i Rollags Distrikt.

Af Distriktslæge Synnestvedts Medicinalberetning for Aaret 1884.

I en Fjelddal, som det øverste af Numedal er, endende i Fjeldmassen som en cul de sac, altsaa uden Gjennemgangstrafik, vil det tage lang Tid, før den nyere Tids Oplysning og Fremskridt vinder Indpas, det være sig nu i hygienisk Henseende eller i Kulturstandpunkt. Aarhundreders Isolation har bevirket en Stagnation i mange Retninger. Mulig er de talrige Tilfælde af Sygdomme, der tyder paa en Degeneration af Racen, nemlig Sindssygdomme, Struma, Epilepsi, Døvhed etc. etc. at føre tilbage til denne isolerede Beliggenhed. Intet Under derfor, at mange gamle Uvaner og Skikke have holdt sig som f. Ex. de langvarige Brylluper og Gravel, Henlæggelse af Ligene i 2—4 Uger, før de komme i Jorden, den mindre hensigtsmæssige Pleie af Barselkoner og nyfødte Børn etc. etc. Paa den anden Side maa omtales, at den Numedølerne medfødte Handelsaand, der fra gammel Tid har ført dem udover Landet som Skræppekarle og Driftbønder, og som fremdeles ligger dem i Blodet, dog har bidraget til, at Mange have seet Livet under andre Forhold end de hjemlige og ogsaa have medført til Hjembygden Spirer, der kunne danne Betingelser for mere udviklede Forholde. Rimeligt er det, at de forøgede Fordringer, der stilles til Livet om mere Komfort, og som faar sit Udslag i en finere, mere bymæssig Klædedragt og et smukkere Udstyr af saavel Huse som Bohave, skriver sig fra disse Handelskarle, som have seet sig lidt om i Landet, og som derfor kunne anstille Sammenligninger, der ikke altid ville falde ud til Fordel for Hjemstedet. Den nye Chaussé, der er anlagt gennem næsten hele Numedal, og som maaske engang i Fremtiden vil fremlokke en Trafik, vil da blive en mægtig Løftestang til at fremkalde Trivsel og Velvære, Fremskridt og Oplysning.

Distriktet maa siges at være i Tilbagegang i økonomisk Henseende, idet de betydelig reducerede Tømmerpriser ikke alene gjøre sig gjældende for Skoveierne, (altsaa Distriktets fleste Gaardbrugere), men ogsaa virke tilbage paa Husmændene og Arbeiderstanden, ved at Skogsdriften formindskes, og Arbeidspriserne i Forhold dertil (jo mindre Arbeider, desto større bliver Konkurrencen, og Arbeidet saameget slettere betalt). Da Eiendommene ere smaa, kunne de for den allerstørste Del ikke føde sin Mand. Skatter, Arbeidspenge, Vedligeholdelsesomkostninger, den i den senere Tid saa enormt tiltagende Brug af Kolonialvarer etc. kræver mange Penge selv for en Mand, der sidder med udbetalt Gaard. Nogle Voger Smør, 1—2 Stor- eller Smaafæ, et Par Skind udgjør Bruttoudbyttet, og det strækker ikke langt. Resten maa tages og er i lange Tider tagen af Skoven. Slaar denne Indtægtskilde feil, maa der blive økonomisk Tilbagegang og stærk Benyttelse af Krediten. Bedre Trælastkonjunkturer med stigende Priser og forøget Efterspørgsel ville rette paa denne Tilstand — saalænge der er Noget igjen af Numedals stærkt beklippede Skove. Som Forholdene nu ere, have de til Følge en for hvert Aar

tiltagende Emigration, hvorved Distriktet taber ikke blot sin bedste Arbeidskraft, men ogsaa den kraftigste og mest foretagsomme Del af den Generation, der skulde optage Arbeidet fra Fædrene og føre Bygden frem i Udvikling baade i materiel og intellektuel Henseende.

Hvad Arbeidsomheden i Distriktet angaar, saa maa man sige, at Befolkningen baade har Kræfter og viser Lyst til Arbeide, og naar der arbeides, saa arbeides der godt. Men saa tager den sig til Gjengjæld overflødig mange Helligdage. Ved de store Høitider nøier den sig ikke med de 2 Helligdage som Hviledage, men tager ogsaa den 3die Dag med som «Drivedag». Ligesaa holdes St. Hans Dag (Jonsok), Olsok, Marimes etc. for Helligdage (Levninger fra den katholske Tid — ogsaa et Bevis paa Isolation og Stagnation). De største Helligdage ere dog de Dage, da der holdes Auktioner. Da maa Alle møde frem i sin fineste Stads, og klein Karl er det, som ikke har sin Spiritusflaske med. Da er der Dans og Drik, Slagsmaal og Grassatkjøring.

Hvad Befolkningens Hygiæne angaar, saa udmærker Distriktet sig gennemgaaende ved ret hensigtsmæssige Boliger, der i Almindelighed ere letages, dobbelte Bygninger, overalt med solid Grundmur. De store 2etages Kasser med gennemgaaende, trækfulde Værelser, som sees saa ofte paa andre Steder af Landet, findes næsten ikke. Madstellet staar derimod paa et meget primitivt Standpunkt, idet baade Madens Beskaffenhed og dens Tilberedelse frembyder væsentlige Mangler. Som rimeligt kan være i et saa stort Distrikt som dette, ere ikke Forholdene i denne som i andre Henseender overalt de samme. Gunstigt stiller Forholdet sig i Rollag, mindre gunstigt, jo længere man kommer opover Dalen. Ferskt Kjød nydes sjelden; det foretrækkes i gammel, saltet Tilstand. Om Sommeren er det — især i Nore Præstegjæld — en ren Undtagelse, at der paa nogen Gaard findes sød Melk, idet alle Kreaturer ere slupne tilfjelds. I hele Opdal tror jeg ikke, der findes en eneste Hjemmeko. Gammel, sur Kjeldermelk, opbevaret fra Vinteren af, findes derimod overalt og nydes med Begjærlighed. I hele Distriktet — fra øverst til nederst — hersker en udbredt Misbrug af Kaffe, der nydes tidlig og sent af Børn og Gamle og benyttes som Surrogat baade for Mad og Drikke. Med lidt mere praktisk Kjendskab til Landsbygden og det Misbrug af Kaffe, som mere og mere breder sig ud over store Strækninger af vort Land, vilde ikke den Anbefaling af nævnte Drik, som nylig fremsattes i Pressen af en vægtig Røst, være fremkommen. Det er for mig ingen Tvivl underkastet, at den overordentlig store Misbrug af Kaffe i Forbindelse med uhensigtsmæssigt Kosthold er Grunden til de her i Distriktet saa hyppigt forekommende Alimentations-sygdomme, som i Form af Kardialgi, Gastriter og Dyspepsier forekomme hos hvert andet Individ. Den derved bevirkede ufuldkomne Assimilation fremkalder slet Ernæring, Blodmangel, daarlig Blodblanding, og denne igjen daarlige Fordøielsesvædsker, og saa have vi Cirkelen. Beklædningen er nogenlunde god, dog mindre for Kvindernes Vedkommende, idet — ialfald for de mindre gunstig stillede — Underbenklæder ere en ukjendt Ting. I Vinter kom en ung Kone kjørende til mig 14 Dage efter sin første Barselseng; i 22 Graders Kulde sad hun uden Underbenklæder som et Mandfolk i Smalslæden o: med Benene paa Meierne. Hun led af Parametrit. En anden Uhensigtsmæssighed ved Klædedragten bestaar ikke som den førnævnte i en Mangel, men i en Overflødighed. Jeg sigter til de forede, varme Huer, som Kvinderne bære paa Hovedet baade Dag og Nat. Den bindes meget stramt til under Hagen; Hagebaandet gaar over Ørebrusken, hvorved denne presses tæt til Hovedet, den forreste Del af Øregangen bliver vinklet bagtil, og Øreaabningen omdannes til en vertikal Spalte. Den giver rigelig Anledning til Ceruminalpropper, som i mangfoldige Tilfælde ere Aarsag til den mindre gode Hørsel. Sandsen for Renlighed maa siges at være nogenlunde god, naar tages Hensyn til, at Distriktet er et Fjelddistrikt, beliggende langt fra Søen. Hud-

sygdomme — og da fornemmelig Skab — ere sjeldne. Hvad Sædeligheden angaar, da har mit Ophold her endnu været for kort til, at jeg har kunnet danne mig nogen begrundet Mening i saa Henseende. Jevnlig Misbrug af Spirituosa kan ikke siges at finde Sted; maaske danner et enkelt, men begrændset Omraade i det sydlige Præstegjæld en Undtagelse herfra, idet Forholdet der siges at være mindre godt i saa Henseende. Kan man altsaa ikke sige, at der i Hjemmet finder nogen almindelig Misbrug af Spirituosa Sted, saa er dertil saa meget rigere Anledning ved Befolkningens Byreiser, en Anledning, som benyttes fuldt ud. Hvad der i Numedal især gjør Brugen af Brændevin mislig, er, at det paa Grund af den lange Afstand fra Forsyningsstedet (Kongsbergs Brændevinsbolag) og altsaa for at spare Transportomkostningerne for det meste hjemhentes og benyttes i koncentreret Tilstand, nemlig som Spiritus. Det er mig bekjendt, at Misbrugen heraf gjentagne Gange har ledet til akut Drankergalskab og i et Tilfælde blev den disponerende Aarsag til udtalt Sindssygdом, som i Aarets Løb blev Gjenstand for Asylbehandling. Som et stort Misbrug, som jeg bestræber mig for at faa afskaffet, maa omtales den Skik, at Barselkonerne strax efter Fødselen skulle nyde Spiritus.

2. Om hygiæniske Forhold i Trondhjem.

Af Stadsfysikus Bryns Medicinalberetning for 1884.

Trondhjem har i dette Aar faaet nye Sundhedsvedtægter, og i mange Retninger er derved ikke vundet lidet, uagtet enkelte af de Beklippelser, som Sundhedskommissionens Forslag undergik i Kommunerepræsentationen, maa beklages. Blandt hygiæniske Fremskridt kan dernæst nævnes, at man endelig har faaet et Lighus paa Domkirkegaarden. Antagelig vil man med det første ogsaa faa Ligstue til den nye Kirkegaard for Baklandet. Nødvendigheden af et saadant er altfor indlysende. Byen har i dette Aar efter Forslag fra Sundhedskommissionen bevilget den fornødne Sum til Indkjøb af en mindre Vandingsvogn for Gade og Fortouge. Byens brede Gader og end mere dens Jordtrottoirer, som nu ere anlagte i alle bredere Gader, og hvorfra der under Storm eller stærkere Blæst, som her er saa hyppige, ophvirvles en forfærdelig Mængde Støv, gjorde denne Foranstaltning høist fornøden.

De offentlige Kloakledninger, der ved Udgangen af 1883 tilsammen havde en Udstrækning af 10 446 Meter, ere i dette Aar forøgede med en Strækning af 1 712 Meter og beløber sig saaledes i det hele til 12 158 Meter. Der er imidlertid endnu Partier af den egentlige By, som i høj Grad tiltrænge Kloaker, og hvor de hidindtil ikke ere komne istand, fordi Huseierne ikke have villet eller kunnet yde det Bidrag dertil, som hidindtil i Regelen har været forlangt af Kommunen, for at denne skulde overtage Anlægget. Sundhedskommissionen har gjentagende paavist Nødvendigheden i sanitær Henseende af nogle af disse.

Formodentlig ville Bestemmelserne i de nye Vedtægter angaaende Huseiernes Forpligtelse til at lægge Afstikkere fra sine Gaarde til Byens Ledninger lede til, at det gamle Princip, at fordrø Bidrag af Huseierne til Hovedledningerne, opgives. Dette Princip er altfor uheldigt, idet samme bevirker, at der tildels ingen Kloak kommer istand netop der, hvor den mest tiltrænges. Kloakernes Udløb i Kanalen forvolder megen Stank, og herpaa vil der neppe tilstrækkelig kunne rettes, førend der bliver Kaier foran alle Brygger ved samme, hvilket enkelte Bryggeiere hidindtil have modsat sig. — — — Den væsentligste hygiæniske Mangel her

i Byen er dog fremdeles den af tidsmæssige Skolelokaler — — — —. Den forlængst nedlagte Kirkegaard ved Frue Kirke er omdannet til en Park, der i Forening med den lige ved liggende ældre Park om Tordenskjolds-Statuen nu afgiver et tiltrækkende, sundt Opholdssted i Hvilestunderne for Voxne og for Børn den hele Dag.

I Anledning af mulig Choleraimport sattes Isoleringslazaretet i bedre Stand, samt omgjærdedes fuldstændigere. Derhos erhvervedes fornøden Bevilgning (paa Kr. 5 000) for at kunne foretage en fuldstændig Renovation og Desinfektion af alle Byens Binger, Stalde, Fæhuse, samt Oprensning af Grøfter og alle andre Ledninger for urent Vand, af Kloaker med Tilbehør. Til at forestaa Gjennemførelsen af Alt engageredes en, særskilt Inspektør. Medens det fuldkommen maa indrømmes, at Renovationstiden saa længe det endnu var høj Temperatur (Slutningen af Juli og hele August) var saare ubehagelig, navnlig om Aftenerne i Gaderne og derhos selv om Dagen, fordi der benyttedes utætte Vogne og spildtes megen flydende Gjødsel, saa vedblev Sundhedstilstanden den hele Tid igjennem at være meget god. Og det varede da heller ikke længe, førend man hørte mange af Beboerne, navnlig af Læieboerne i de trange Veiter prise Foranstaltningen, fordi det nu var blevet sundere i Gaardsrummene end nogensinde tilforn. Der er da heller ingen Tvivl om, at Foranstaltningen var overmaade gavnlig. En utrolig Mængde Gjødsel var opsamlet i Byen. En Mængde Binger bleve tidligere aldrig tømte fuldstændig, og fra enkelte Binger tømtes indtil 60 Læs Gjødsel.

Rettelser og Trykfeil i Beretningen for 1883.

Side.	Staar.	Læs.
X	Tabel II. Anm. ¹): Efter Middelbefolkningen 1883	Folkemængden d. 31te December 1875.
XLX	Tabel XXVIII. Antal tilbage i Stiftelserne	i Distrikterne.
CXVIII	Tabel LIX: Struma — i Distrikterne	i Stiftelserne.
	— — Syphilis	Syphilis. Struma.

i Beretningen for 1884.

XLV	Tab.: par 100 habitants	1000
XLVI	Tab. XXXIII:	
	Opgivne Dødsfald.	
	Med anført Dødsårsag. Af ikke epidemiske	
	Sygdomme.	
	Landdistrikterne: 9 691 6 301	9 690—6 300
	Byer : 6 927 4 510	6 928—4 511
LXXII	For Byerne opgivet Dødsårsag 6 927	6 928
	- Landdistrikterne — 9 691	9 690
LXXIII	Medicinalpersonalet, i 1882 : 603	i 1883 : 603
CVIII	Anm., sidste Linie: 29 Aar gl.	20.
8	Under Udtrækning, levende Mødre, ved Indikation Fod-	
	leie: 7	8
-	Tilsammen: 12	13
28	Skjerbug, August Maaned: 2	1
39	Modums Distrikt, opgivne Dødsårsager ialt: 425	325
59	Vending, ved Fremfald af Navlesnor, Mødre: - lev. 1 død	1 lev. - død
	— Tilsammen — : 2 - 2 -	3 - 1 -
66	Blegsot og Anæmi: 27 Dødsfald	1
80	Efterbyrdsoperation, Mødre: døde	Uopgivet Udfald
101	Tabel. De for Sundhedskommissioner og for Vacci-	
	nerede anførte Tal ombyttes.	
126	Gonorrhoe, Behandlede paa Sygehus 43	17
	— udenfor — 232	263
127	Dødsfald af Svindsot 26,9 pCt.	27,0
—	Obstetriciske Operationer: 67	65
	Tabel. Ved Fremfald af Navlesnor,	
	Vending: - lev. Moder, - lev. Børn	1—1.
	ved Perforation: 1 lev. Moder	—
	Efterbyrdsoperation: 1 lev. Moder	—
	Sum ved Vending 7. 5. 2	8. 6. 2.
	— — Perforation 4	2
	— — Efterbyrdsoperation 3	2
157	Tabel. De for Sundhedskommissioner og for Vaccine-	
	rede anførte Tal ombyttes.	
174	Strubehoste: Juli —, August —	1 — 1
196	Tabel. Efterbyrdsoperation, Moder død: tilføies	⁵) Dødsårsag: Barsel-
		feber.
217	Fødte og Døde: Lyngens Distrikt	Loppens.

